

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

FRUERING SOGN

*-som det var
engang*

Sevel Andersen

RETTELSER

Side 27 tilføjes: Det nuværende Forpagterpar, Poul Erik og Andrea Bjerre Nielsen, har haft Forpagtningen siden 1957.

Side 75 Pouline Poulsen, ikke Anna Poulsen.

Side 80 Sigrid Madsen, ikke Mortensen.

Side 80 Henning Dam overtager Matr. 5a m. fl. i Hvolbæk i 1961 og ikke i 1973.

Side 82 Peter Stautrup, ikke Stoutrup.

Side 101 Anton Sigvald Andersen, ikke Jensen.

Side 133 Morten Christensen, ikke Morten Christen.

Side 136 Matr. 17a Rasmus Jørgensen, ikke Jens.

Side 181 Søren Sørensen er født 1806, ikke 1906.

Side 240 Martin Gluds Kone hedder Sofie ikke Marie.

Side 267 Petra Kristoffersen er født Nielsen, ikke Jensen.

Læserne bedes meddele yderligere Fejl og Unøjagtigheder, som de maatte støde paa, til Sevel Andersen, Virring Mølle, 8660 Skanderborg, Telefon (06) 92 74 53, saa de korrekte Oplysninger kan blive noteret i Arkivet.

FRUERING SOGN
- som det var engang

FRUERING SOGN

- som det var engang

AF
SEVEL ANDERSEN

1977
A/S SKANDERBORG AMTSBOGTRYKKERI
SKANDERBORG

FORORD

Denne Bog kan kun udkomme, fordi den har faaet Støtte fra forskellige Sider.

I Gammelgaard i Virring blev opfødt otte Søkende med Familienavnet Jensen, der alle forblev ugifte. Ved deres Død testamenteredes deres Ejendele til Skanderborg Kommune til Fordel for Oprettelsen af et Alderdomshjem i Virring. Det bliver muligvis aldrig bygget, og Formuen staar stadig urørt paa en Bankbog; dog er der brugt en Del af Pengene til Oprettelse af to Pensionistboliger i den gamle Rytter-skole i Virring – og Skanderborg Byraad har bevilget næsten 1 Aars Renter af denne Formue til Udgivelse af denne Bog.

Da Virring Forsamlingshus for omtrent 10 Aar siden blev solgt til Private, blev der en Del Penge til overs – af disse har et Udvalg bevilget 6.000 Kr. til denne Bogs Udgivelse.

Fruering-Vitved Sognes Spare- og Laanekasse i Virring og Sparekassen S.D.S.'s Afdeling i Skanderborg har bevilget betydelige Beløb til Formaalet.

Provinsbanken og Andelsbankens Afdelinger i Skanderborg har ogsaa ydet Tilskud.

Bogen er ikke noget videnskabeligt Værk. Det er bygget op af Materiale fra Egnsarkivet for Fruering og Vitved Sogne, hovedsagelig fra Kirkebøger, Folketællinger og Skøderegistre. Sogneprotokollerne fra 1841 til 1970 og Protokoller fra Foreninger og Andelselskaber er ogsaa benyttet samt Beretninger fra gamle Folk.

Jeg har gjort mig Umage for at gøre Optegnelserne saa nøjagtige som muligt, men Fejl i Stavemaade af for Eksempel Personnavne har nok ikke kunnet undgaas, fordi ikke alle Navne kan slaas efter i Kirkebøgerne.

De fleste Aarstal er taget fra Folketællings- og Skøderegistre. For Fødselsaar i Folketællingen kan der være op til 2 Aars Forskel. For Skøderegistrenes vedkommende kan der være flere Aars Forskel fra Skødeovertagelsen til Tinglysningen, især i ældre Tid.

Mange Mennesker har været behjælpelige ved denne Bogs Tilblivelse, men det største Læs har været lagt paa Kontorassistent paa Skanderborg Bibliotek, Birthe Nielsen, der har renskrevet hele mit haandskrevne Manuskript paa Maskine, Marianne Schindel, Fruering Præstegaard, der har læst Korrektur paa Bogen og udarbejdet Registret samt Bibliotekar i Skanderborg Preben Nielsen og Sognepræst Jørgen Schindel, Fruering, der begge paa anden Maade har været behjælpelig med Raad og Daad.

Benævnelsen Tønder Land og Hektar er brugt i Flæng. 1 Td. Ld. = 0,55 Ha. Hartkorn, der er Udtryk for Jordens Ydeevne, er betegnet med for Eksempel 1–2–4–3, og det betyder 1 Tønde, 2 Skæpper, 4 Fjerdingskar, 3 Album. Aar 1875 er

regnet som Overgangsjaar fra Rigsdaler til Kroner og Øre. I Rigsdaler var da ca. 2 Kroner. Arealer og Matrikelnumre er opgivet efter Matrikelprotokollerne. Udskriftterne er for Virrings Vedkommende fra en Matrikelbog fra 1841 og fra „Udvalg af danske Gaarde“, 1947. Det øvrige Sogn kun fra „Udvalg af danske Gaarde“.

Af Litteratur er benyttet I. C. Schythe „Skanderborg Amt“ og Chr. Hejlskov „Hjelmslev Herred“.

Bogens egentlige Tidsrum spænder over ca. 200 Aar, fra Skanderborg Rytterdistrikts Ophævelse ved Auktionen paa Skanderborg Slot i 1767 til ca. 1970.

Der kan muligvis ankes over, at den lange Række af Ejere og Fæstere efter Krongodsets Salg kun er opført med Fødselsdato, Aarstal for Ejer eller Ejerskifte og undertiden Pris paa Ejendommen, medens man forgæves vil søge efter noget egentligt om disse Menneskers Liv og Virke.

Vi ved og maa i Almindelighed gaa ud fra, at den gamle Tids Bonde maatte slide for Føden, og det gjaldt baade Mænd, Kvinder, Børn og Gamle. Det var Helligbrøde at smide med Brødet. Man maatte sikre sig sin Alderdom. Det var jo før den offentlige Forsørgelsestid. Skulde man giftes, var det af stor Betydning, at Ægtefællen havde noget. Aldersforskellen var af mindre Betydning. Hovedsagen var, at der var en Mand og en Kone i enhver Gaard. „En Mand, der bestemmer, og en Kone, der bestemmer over Manden“, som Forfatteren Albert Dam, født paa Virring Mosegaard, udtrykker det i Bogen „Morfars By“. Derfor giftede man sig næsten altid igen efter Ægtefællens Død, og Aldersforskellen kunde da i værste Fald være over 30 Aar. Det var rene og skære Fornuftsægteskaber, der sjældent havde noget med Kærlighed at gøre, men det var solide og grundfæstede Ægteskaber, der holdt til Døden skilte dem ad.

Gaarden eller Fæstet gik næsten altid i Arv fra Far til Søn eller Svigersøn. Før eller senere fik en af dem saa videre Horisont og efterhaanden, som vi nærmer os den nye Tid, bliver Landbruget drevet mere og mere intensivt, og det traditionsbundne og ensrettede bliver Fortid.

Døden saa man mere naturligt paa, end man gør i Dag. Intet er vissere end Døden, derfor kunde man tale roligt om den.

Man fortæller om en Mand, der var syg og skulde dø. Hans Kone sendte Bud til Naboen, om han ikke kunde komme og snakke lidt med den Syge. Det gjorde han saa. Da han kom hjem igen, vilde hans Kone have at vide, hvordan den Syge havde det: „Jow“, sagde Manden, „vi snakked' let, saa fek vi en Kaffepons. Saa dø' han, aa saa gik a“.

Virring Mølle, September 1977

Sevel Andersen.

INDHOLDSFORTEGNELSE:

Fruering 9–60

Fruering	9
Kirken	13
Gamle Skole i Fruering	18
Skolen fra 1848	19
Fruering Forsamlingshus	24
Præstegaarden	25
Gaarde, Ejendomme og Huse	29
Personregister	377–379

Hvolbæk 61–111

Elle Laus	61
Ryttergodset	62
Kort over Hvolbæk	63
Uddrag af Bogen Skanderborg Amt	65
Gaarde, Ejendomme og Huse	66
Smedjen	102
Brugsforeningen	105
Personregister	379–382

Skaarup 112–150

Jens Rasmussen fortæller	114
Troldkilden	115
Gaarde, Ejendomme og Huse	115
Røde Mølle	125
Et Skifte	145
Personregister	382–385

Virring 151–313

Kort over Virring fra 1850	152
Luftfoto af Virring fra 1976	153
Et kongeligt Skøde	155
Skøde og Aftægtskontrakt	159
Begravelse	162
Brandforsikring	163
Den nyere Tid	164
Sogneforstanderskabet oprettes	165
Rytterskolen	166
Den „nye“ Skole	173
Skolen efter Ombygningen	177
Fællesskolen	179
Gaarde, Ejendomme og Huse	181
Jordemødre	285
Sognesparekassen	288
Mejeriet „Skovkilde“	290
Virring Brugsforening	294
Forsamlingshuset	297
Sygeplejeforeningen	300
Sygekassen	302
Vandværket	302
Foreninger m. m.	304
Personregister	385–392

Svinsager 314–332

Kort over Svinsager	314
En Brandforsikring	316
Gaarde, Ejendomme og Huse	317
Personregister	392–394

Gjesing 333–370

Kort over Gjesing	334
Gaarde, Ejendomme og Huse	335
Gjesing Brugsforening	362
Gjesing Mejeri	364
Gjesing Forsamlingshus	365
Foreninger	366
Sophienlund og Vandmøllerne	369
Personregister	394–397

Billeder af de otte Søskende fra „Gammelgaard“ i Virring, hvis Formue blev testamenteret til Virring Kommune.

Jens Jørgen Jensen.

Johanne Jensen.

Kr. Magnus Jensen.

Rasmus Jensen.

Sofie Jensen.

Peter Jensen.

Ane Jensen.

Kristoffer Jensen.

FRUERING SOGN

Sognet er delt i 2 Dele og Grunden er, at engang Fruering Pastorat var ledigt, beklagede Præsten i Hylke sig til Chr. d. 4. over, at hans Pastorat var for lille og Naboens for stort. Kongen gav ham Medhold, og saa gav han ham 3 store Gaarde fra Fruering Sogn og lagde dem under Hylke, og Gaardene var Ringkloster, Nisumgaard og Tammestrup Øde, derfor er Fruering Sogn kun paa 4421 Td. ld.

Fruering-Vitved Sogne omtales i 1347 som Ring Fjærthing, og i 1573 bestemmes i et aabent Brev, at Sognet for dets Armodis Skyld faar en Afgift til Skanderborg Slot nedsat, og endnu i 1645 nævnes Ring Fjærthing som ganske forarmet efter Kri-gen. Beboernes Avl var forødt og deres Heste og Formue dem fratagne.

I 1725 var der i Fruering Sogn 36 Gaarde, 4 Møller og 4 Huse som hørte under Skanderborg Rytterdistrikt. I 1808 var der 66 Gaarde foruden Præstegaarden, d.v.s. at de fleste af Gaardene var delt i to. I 1901 var der 256 Gaarde og Huse.

Udskiftningen af Sognets Jorder skete mellem 1770 og 1790. De højtliggende og bakkede Jorder er sandmuldede med Lerunderlag, og flere Steder er Jordene ualmindeligt fyldte med Sten. Af Bakker kan nævnes Skimmelbjerg, Langhøj, Falding Høj og Laaddenhøj.

Sognet er ikke skovrigt, de største Skovarealer findes i Fruering og Gjesing, medens der i Svinsager, Hvolbæk og Skaarup findes noget Kratskov. I 1645 omtales Virring Skov og Krat, der dog næsten var omhugget under Fjendens Indfald i Landet.

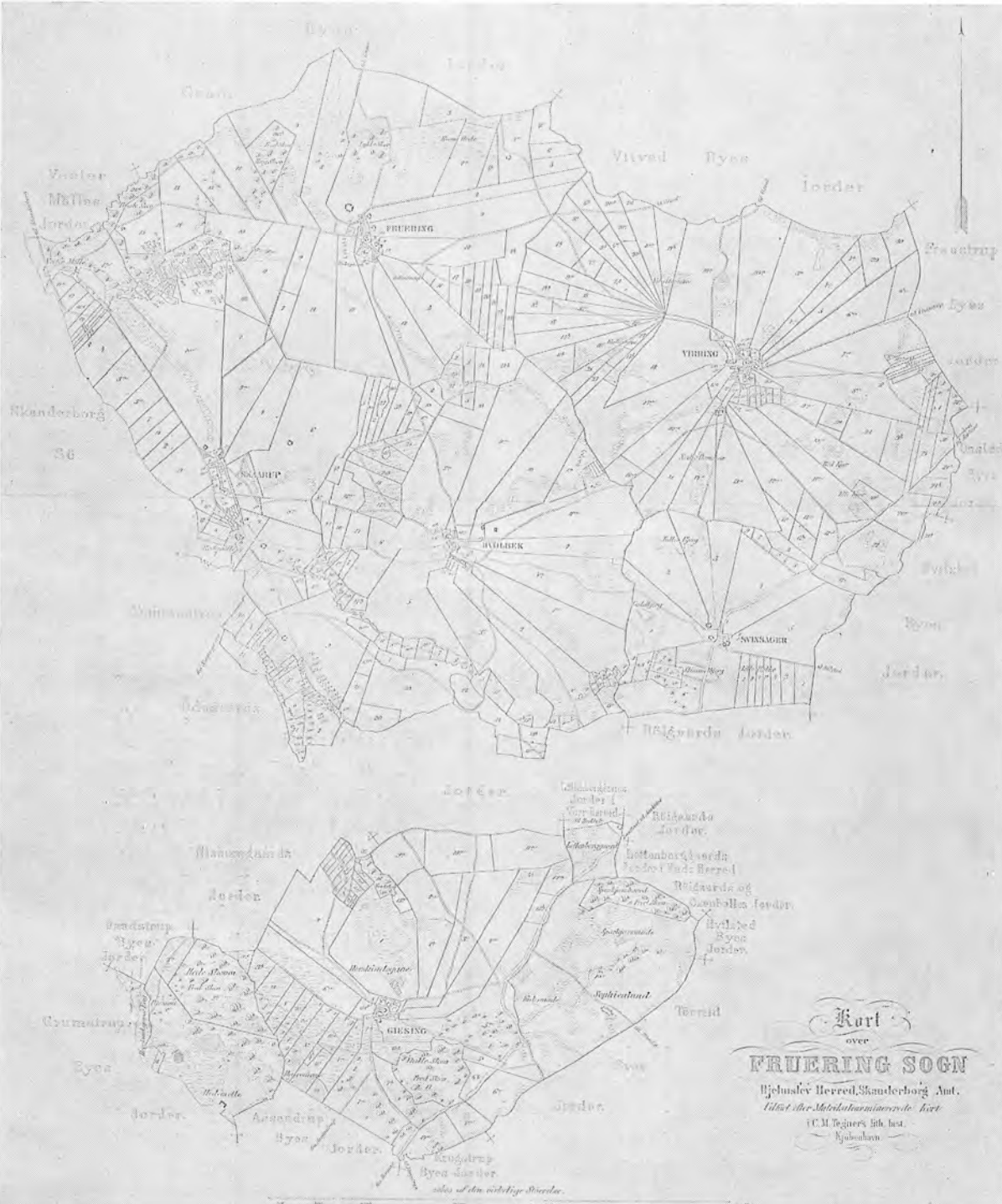
Man mener, at der i længst forsvunden Tid har ligget en Sø mellem Fruering og Vitved Sogne kaldet Halesø.

Fruering By

Ring hed Byen, senere Fruering fordi dens Kirke var viet til Vor Frue. I 1587 led Byen stor Skade af Ildebrand baade paa Huse og Gods. Kongen frigav Beboerne for et Aars Landgilde og fritog dem for Ægt og Arbejde et Aars Tid, ligesom han lod dem faa Hjælp til Byggeri af Skovene.

1594 fik Niels Jensen Kok, maaske forhen Kok paa Skanderborg Slot, Korn fra Slottet fordi hans Gaard var brændt, og blev samtidig fri for et Aars Landgilde.

Fra ca. 1660 til 1767 var Byen Ryttergods under Skanderborg Slot, og i Aarene omkring 1700 var der Eksercerplads ved Fruering for Rytteriets Dragoner. Ved Nedlæggelsen af Rytteriet blev dette Gods solgt ved en Auktion i 1767, og Fruering

Kart
 over
FRUERING SOGN
 Bjendslev Herred, Skanderborg Amt.
 Udsat efter Metropolitansministeriets Kart
 (C.M. Tegners lith. best.
 Kjøbenhavn

blev købt af Godset Rathlousdal ved Od-
der, og var Fæstegods under dette til om-
kring 1910 paa een Gaard nær, nemlig
Matr. Nr. 9, som Thomas Rasmus Gall
gjorde til Selveje 1875 ved at købe den
for 16.355 Kr. og 14 Øre + en aarlig Ar-
vefæsteafgift til Godset.

Ved den store Udskiftning i 1770erne
var der foruden Præstegaarden 7 Gaarde
i Fruering. Præstegaarden var oprindeligt
paa 170 Td. Ld., men de yderste Marker
er forlængst frasolgt, saa der i 1830 kun
er 84 Td. Ld. tilbage. Den frasolgte Jord
har faaet de første Matrikelnumre, derfor
begynder Gaardenes Numre først ved Nr.
8.

I nogle Aar var Præstegaarden delt i 2
Gaarde, idet Peter Skriver forpagtede
Jorden bag Præstegaardsskoven ca. 1910-
1920 og forflyttede Bygningerne fra en an-
den Gaard op paa Bakken, hvor nu en af

de sidst udstykkede Ejendomme ligger. I
1926 blev der nemlig yderligere udstykket
5 Ejendomme fra Præstegaarden, saa den-
ne nu kun er paa ca. 24 Td. Ld. De før
saa store og smukke Bindingsværksbyg-
ninger med Forpagterboligen er nedrevne,
og i Stedet staar der nu en lille nybygget
Forpagtergaard. Den store Præstebolig
staar tilbage. Den er opført i 1848 og
flere Gange moderniseret, sidst i 1975.

I 1787 var der 19 daglige Mennesker i
Præstegaarden, idet Sognepræst Plesner og
Frue havde 8 Børn og en Plejesøn, til
hvilke han holdt privat Informator. Re-
sten var Karle og Piger.

Der var som sagt 7 Gaarde i Fruering,
men derforuden var der en Del Husmænd.
Ved Folketællingen i 1801 nævnes 6 Hus-
mænd med Jord, 2 der tillige var Vævere
og en der gaar paa Dagleje, desuden var
der en Hjulmand og en Smed, et par Ko-

*Udsnit af Fruering By. Ca. 1965. Længst til venstre det gamle Vandværk, der næsten er en
Kopi af Kirken til højre. I Forgrunden Knud Pedersens Gaard. Matr. 10a. Længere til højre
Frits Jensens Gaard. Matr. 11, hvis Udhuse nu tildels er nedrevne.*

ner der spinder, og en der tillige er Jorde-moder. Der var en Kone, der levede af Almisse, og saa var der en Skovfoged, og til sidst Skoleholderen der tillige var Degn ved Kirken. Han hed Jens Lund, var cand. phil. og meget anset og prædikede under-tiden i Kirken.

Naar man følger Kirkestien mellem Virring og Fruering og kommer til Fruering By, havde man dengang paa højre Haand de 2 Eskegaarde, Smedens Hus og „Strygejernet“, saadan kaldet fordi Gaar-den var bygget i samme Facon som dette Redskab. Paa samme Haand laa foran Eskegaarden en lille Ejendom, hvor der i sin Tid boede en Musiker og Træskomand ved navn Niels Rasmussen, han var gift med en af Skolelærer Langbergs Døtre.

Paa venstre Haand havde man først 3 smaa Husmandsbrug, derefter den gamle Skole der senere blev Fattighus, og derefter igen 2 Husmandsbrug, og paa højre Haand endnu et Brug. De havde alle Jord-lod øst for Byen ved omtalte Kirkesti, hvert Lod var paa 5 Td. Ld. Niels Ras-mussens Jord laa yderst, og blev senere lagt under Gaarden paa Bakketoppen ved Fruering-Virring Skel. Jorden til de andre 6 Brug blev senere købt sammen til 2 større Brug paa hver 15 Td. Ld. hvis Byg-ninger ligger lige op til Kirkestien.

Denne Sti havde man Besvær med at faa optaget som offentlig Vej. Sogneraadet vilde ikke rigtigt yde noget til det, men en Gang en af Husmændene havde udvidet sin Grusgrav ind under Kirkestien, fik han dog omgaaende af Raadet Paalæg om hurtigst muligt at gøre Vejen farbar igen. Et Husmandsbrug mere laa ved Vejen mod Korsvejen.

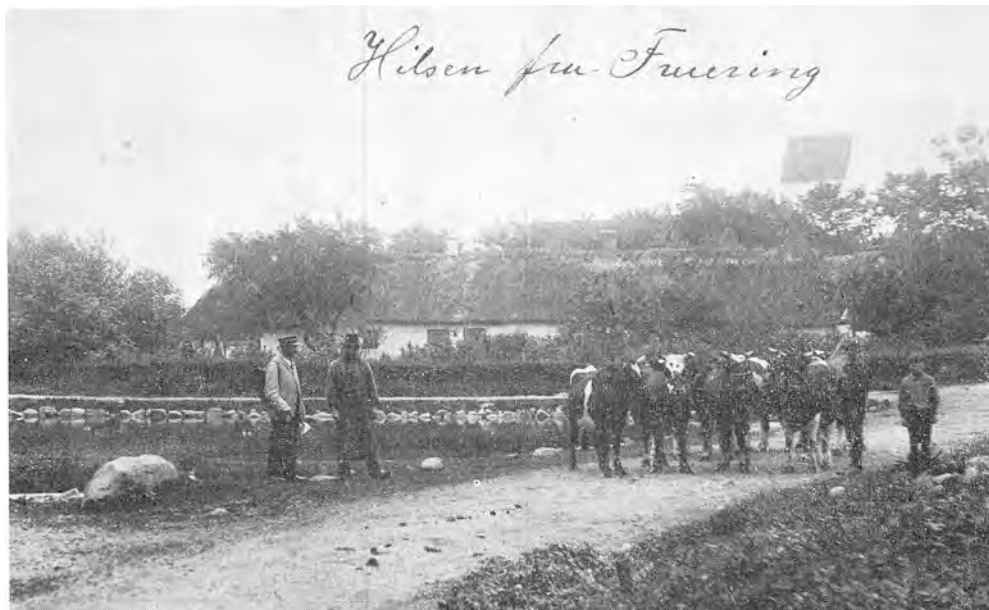
Foruden de førstnævnte Gaarde i Fruering laa der 2 sammenbyggede Gaarde

ved Vejen til Gram, de er senere ombyg-get og fraflyttet deres oprindelige Plads. De 2 sidste Gaarde ligger, hvor de altid har ligget, „Storegaard“ øst for Gadekæ-ret, der nu er jævnet med Jorden, og „Ne-dergaard“ ved Vejen til Præstegaarden. Saa er der Charlottenlund ved Skander-borgvejen, hvortil der baade hører Jord og Skov, den blev senere end de andre Gaarde frakøbt Rathlousdal Gods.

Fortegnelse over Formænd for Fruering-Vitved Sogneforstanderskab og Sog-neraad:

- 1842 P. Herschend, Slægtshusbesidder
- 1853 Mads Møller, Røde Mølle, Skaarup
- 1854 Ditlev Pedersen, Fruering Neder-gaard
- 1855 Jens Mikkelsen, Gjesing. Han er født i Virring Ballegaard.
- 1860 Kier, Hede Mølle, Gjesing
- 1863 P. Herschend, Slægtshusbesidder, Gjesing
- 1889 Jens Rasmussen, Hvolbæk. (Unge Jens Rask)
- 1895 Rasmus P. Rasmussen, Skaarup Mosegaard
- 1898 N. Michel Jensen, Hvolbæk Sønder-gaard
- 1901 Chresten Peder Dam, Virring Mose-gaard
- 1904 Johannes Christensen, Skærbækgd., Skaarup
- 1929 Søren Peder Holm, Vitved Bjerre-gaard
- 1929 Ehlers Nielsen, Vitvedgaard
- 1933 Søren M. Rasmussen, Hvolbæk
- 1943 Chr. Hauberg, Gjesinggaard
- 1945 Jens Chr. Nielsen, Gjesing
- 1950 Ehlers Nielsen, Kongshøjgaard, Gje-sing

Motiv fra Frueing. Der er Vand i Gadekæret, det er nu jævnet med Jorden og Legeplads for Byens Børn. Bag Gadekæret Gaard Matr. 12, hvis Stuehus dengang var længere end nu.

1954 Ejnar Jacobsen, Frueing
 1970 Kommunen sammenlagt med Skanderborg.

Kommunens Skatteudskrivning:

1867 = 2.000 Rigsd. 1875 = 10.109 Kr.
 1900 = 12.581 Kr. 1913 = 37.822 Kr.
 1937 = 98.770 Kr. 1941 = 105.988 Kr.
 1947 = 201.636 Kr. 1950 = 218.490 Kr.
 1951 = 258.207 Kr. 1952 = 313.548 Kr.
 1953 = 318.567 Kr. 1954 = 408.384 Kr.
 1955 = 423.462 Kr. 1964 = 946.583 Kr.
 1966 = 1.463.663 Kr.

Kommunens Areal:

Frueing Sogn

4.421 Tdr. Land = 287 Tdr. Hartkorn

Vitved Sogn

1.363 Tdr. Land = 104 Tdr. Hartkorn
 3.181 Ha.

I alt

5.784 Tdr. Land 391 Tdr. Hartkorn

Frueing Kirke

Kirken er viet til Vor Frue og er meget højtliggende og temmelig stor, og fra Taarnet har man vid Udsigt over et kønt Landskab, ligesom Kirkens Taarn kan ses viden om.

Kirken er bygget af Fraadsten, der senere er omsat, muligvis var den oprindelig med Bjælkeloft, men med omsætningen forsynet med Hvælvinger. Taarnet er tilbygget i Middelalderen.

I 1863 var Taget nede, og ved den Lejlighed blev de Jernstænger sat op, som skulde hindre Murennes Udskridelse. De blev fjernet i 1951, da Kirken igen blev restaureret.

Oprindelig fandtes en Norddør, hvorigennem Nonnerne fra Ringkloster havde Adgang til Kirken, den er forlængst tilmuret. Nonnerne fik deres eget Kapel, og Ringkloster, der oprindelig hørte til Frue-

Kloakering i Fruering. 1970. Huset til venstre har oprindelig tilhørt Ejendommen Sandet, nu Solhøj.

ring Sogn, blev tillagt Hylke Sogn tillige med Nissumgaard og Tammestrup Øde.

Imellem 1600 og 1610 blev indsat en Prædikestol, og imellem 1610 og 1620 en Altertavle, skaaret af Oluf Olufsen, Hedemølle. Han var ikke Ejer af Møllen, men

opholdt sig der i flere Aar og har skaaret Altertavler til flere af Omegnens Kirker. Lydhimlen er skaaret af hans Søn i 1635. Altertavle, Prædikestol og Lydhimmel var renæssancemalet i 1635, senere barokmalet i 1743 og i 1869 blev det hele egetræsmalet.

Fra 1686 til 1727 var Hans Johannes Lønborg Præst i Fruering-Vitved Sogne. Han var velhavende og skænkede Kirken Alterstager og Daabsfad. Han lod ogsaa Kirkeklokken omstøbe. Paa Alterstagerne staar: Hans Lønborg, Præst i Fruering-Vitved Sogne, og Inger Marie Trøner, Anno MCCII. Paa Døbefadet staar indskrevet: Sin første salig Hustru, som døde i Barselseng Anno 1689, Marie Rosenmejer til Amindelse, er dette Døbefad til Fruering Kirke foræret af Hr. Hans Jo-

Fruering Kirke. Omkring 1900.

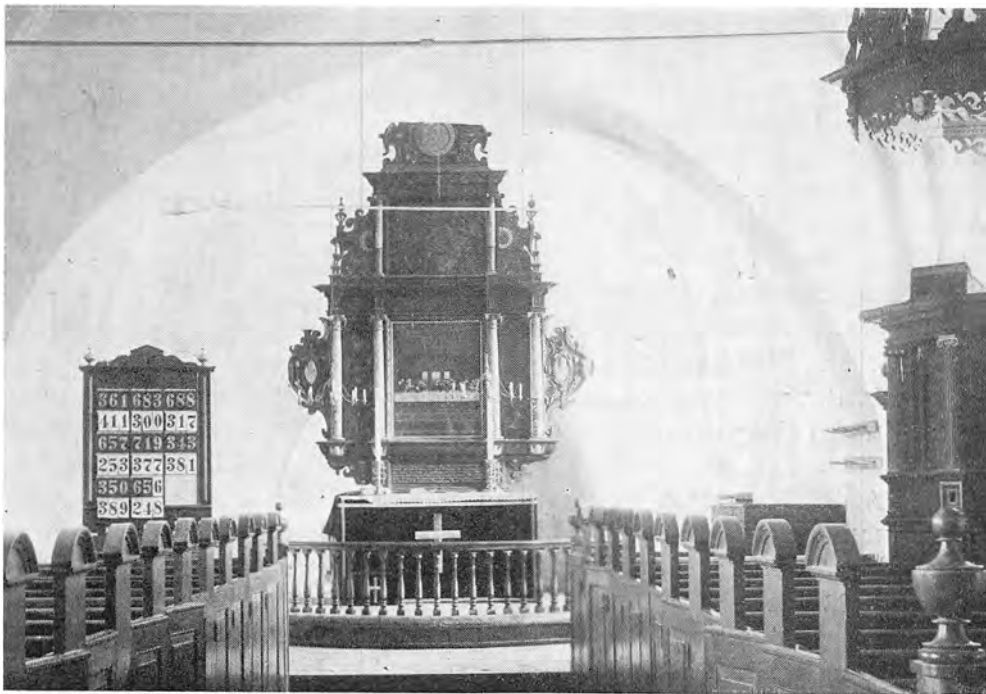
hannes Lønborg, Sognepræst her til Stedet, med sin itzige (nuværende) Hustru Inger Marie Trøner Anno 1693. Paa Kirkeklokken er en latinsk Indskrift, der oversat omtrent lyder saaledes: Mag. Hans Lønborg, Præst til Fruering og Vitved Sogne, lod mig støbe i Malm i Lybæk 1698. Bestandig og oprigtig. P. og J. De kommer med Klang og Lyd. Peter Christoffer har lavet mig.

Ved omtalte Istandsættelse i 1863 fandtes under Gulvet de ældre Præsters Begravelse. Kisterne blev da optagne og bragt ud paa Kirkegaarden. 1906 blev opsat Lysekroner og Kirken fik Orgel. Lysekronerne er skænkede af Søren Peter Poulsen og Hustru, Hvolbæk. Deres Søn var syg af Tyfus, men kom sig. Til Tak derfor skænkede Forældrene de smukke Lysekroner

til Kirken. De bærer følgende Indskrift: Skænket af Gaardejer Søren Peter Poulsen og Hustru Ane Marie Thomsen 1906.

I 1935 fik Kirken ny Alterkalk og i 1947 et Krucifiks, der er skænket af Marie Højsgaard, der som ung rejste til Amerika.

I 1951 gennemgik Kirken en Hovedreparation, Gulvet blev sænket, Altertavle og Prædikestol sat i Stand, og der kom nyt Orgel. Restaureringen kostede 82.000 Kr. Ved samme Lejlighed fjernede man de Jernstænger, der skulle hindre Hvælvningens Udskriden. Det har nu vist sig, at de ikke kan undværes, og man nødsages til at afstive Kirken paa anden Maade. Under Undersøgelsen angaaende dette, har man faaet det Indtryk, at Kirken muligvis er ældre end før antaget.

Fruering Kirke. Omkring 1900. Læg Mærke til Jerndragerne.

Foraarskonfirmationen 1974.

Præsterne i Fruering-Vitved Sogne

I 1311 skal der have været en Præst til Fruering-Vitved Pastorat, der hed Tynne, han boede muligvis i Virring, da en „Hr. Tynne“ dersteds skænkede Jord til Ringkloster.

I 15? hed Præsten Hr. Jens. Han boede i Svinsager, muligvis fordi der da var lige langt til Kirkerne i Fruering og Vitved og til Kapellerne i Rindelev og Kejlstrup.

I 15? Hr. Rasmus. Han boede i Ringkloster, der den Gang hørte til Fruering Sogn.

I 1584 Anders Jensen, han boede først i Virring, men flyttede senere til Fruering, hvor alle følgende Præster senere har boet.

1590 til 1632 Knud Jensen. I Anledning af, at Præstegaarden brændte, fik han 10 Ørting Rug af Skanderborg Slot. En Ørting var vist $3\frac{3}{4}$ Td., samt Tømmer til

Præstegaardens Opbygning. Han var vist i Strid med Præsten i Hylke angaaende nogle Tiender, idet han sender en ydmyg Skrivelse til Kongen, hvorefter denne sender en Skrivelse til Borgmester og Raad i Aarhus, om at stævne ham og hans Modpart og faa dem skilt ad.

Fra 1632 til 1657, Jens Pedersen Holm. Han søger forgæves at faa Ringkloster, Nissumgaard og Tammestrup Øde tilbage til Sognet. (Se Side 5).

Fra 1657 til 1682, Peder Nielsen Rønning, gift med Maren Jensdatter. Deres Søn var Kapellan i Stilling, men blev senere Præst i Fruering.

Fra 1682 til 1686, Jens Pedersen Rønning, Søn af ovenstaaende.

Fra 1686 til 1727, mag. Hans Johannes Lønborg. Han var Forfatter til adskillige Skrifter, bl.a. findes et lille Hæfte i Arkivet, skrevet af ham. Han skænker Kirken

2 Alterstager og et Daabsfad og lader Klokken omstøbe.

1727 til 1737, Niels Mikkelsen Møller, der var gift med Lønborgs Datter, Kirstine Hansdatter Lønborg.

1737 til 1742, Niels Jensen Lund, gift med Cathrine Kirstine Lagesen.

1742 til 1749, Christian Andreassen Coldevin, gift med Mette Christine Hammer. Han søger andet Embede, fordi Degnen generede ham i den Grad, at han mente, det var bedst at flytte. En Degn var paa det Tidspunkt en halvkirkelig Person, der intet havde med Skolen at gøre. Undertiden prædikede Degnene i Kirken, ofte var de fordrukne og i Fuldskab kunde de genere Præsten og de kirkelige Handlinger i temmelig høj Grad.

1749 til 1767, Søren Pallesen Møller. Han faar et overordentligt daarligt Skudsmaal af sin Biskop, idet denne skriver, at

Pastor Frederik Holm.

Præsteparret Mary og Johan Bennedsen.

hans Liv var overordentlig slet og fuld af de skammeligste Laster. Han maatte ogsaa tilbagekalde nogle ærerørige Beskyldninger mod Degnen Morten Salling i sit forrige Embede i Torup paa Sjælland.

1767 til 1768, Christian Ludvig Bloch, gift med Elisabeth Falk. Han havde været Hjelpepræst her i Sognet i 10 Aar og skildres som duelig, retsindig, kærlig og sagtmodig.

1768 til 1785, Christian Brøndsted, gift 2 Gange, første Gang med Johanne Kirstine Hansdatter Hatting. Anden Gang med Mette Augusta Pedersen. Han flyttede herfra til Horsens. Hans Søn er P. O. Brøndsted, en kendt Arkæolog.

1786 til 1815, Hans Phillip Plesner, gift med Magdalene Tegler. Han var en anset Præst, der var præget af Oplysningstiden.

1816 til 1846, Rasmus Müller, en saare værdig og meget yndet Taler og ualmindeelig belæst.

1846 til 1856, Jens Klint Bagger. Forfatter til flere Skrifter om Kristendom og Moral.

1856 til 1858, Mathias Jakob Schjørring. Han var Præst i Skanderborg fra 1840 til 1856. Han var en dygtig og almin-

delig anset Mand, hyggelig og rar, en Mand af den gamle Skole. Han døde i Fruering under store Lidelser, han havde Benedder i Ansigtet.

1859 til 1875, Frederik Jørgen Sevel, gift med Caroline Henriette Køster. Han var Præst og Provst.

1875 til 1885, Henrik Carsten Boldsen, gift med Marie Louise Budtz, de kom hertil fra Randers.

1885 til 1900, Niels Jørgen Lund, gift med Clara Emilie Vilhelmine Kolthoff. Han var en Personlighed, anset, begavet, musikalsk og flittig. Den første Mandag i hver Maaned holdt han Gudstjeneste i Gjæsing. Han holdt mange Møder og Foredrag og Friluftsgudstjenester i Skoven om Sommeren, Kirkegangen var god, og der var en Del kirkeligt Liv.

1900 til 1911, Macdonal Wissing Øllgaard, gift med Magdalene Krarup. Han var grundtvigsk præget, selvstændig og flittig til Besøg i Sognene.

1911 til 1935, Nikolaj Frederik Severin Holm, gift med Maren Holst. Han var en af Egnens betydeligste Præster, grundtvigsk. Han var landskendt, veltalende og hans Foredrag samlede mange Mennesker. Hans kirkelige Møder i Præstegaar-

Præsteparret Marianne og Jørgen Schindel med børnene Thomas og Anne. 1972.

Omsorgskonsulent og Kirkesanger Aase Laursen og Lærerinde og Organist Anna Sørensen. 1970.

den og Grundlovsfester i Præstegaardskoven samlede tusinder af Mennesker.

1935 til 1968, Johan Bennedsen, gift med Mary Nielsen. Gennem mange Aar i Sognet blev han en fast Institution i Pastoratet og værdsat for sit Arbejde blandt Beboerne.

1968 til ?, Jørgen Kristian Schindel, gift med Marianne Bech.

Den gamle Skole i Fruering

Skolen laa i Fruering By neden for Kirkens nordre Side, og en Del af den ligger der endnu. Det var oprindeligt en ret anseelig Bygning paa 13 Fag, hvoraf en Del sikkert har været Udhus. Skolejorden laa paa Bakken ved Skaarup Skel. Da den

Den gamle Skole i Fruering, ca. 1900.

nye Skole i 1848 blev bygget paa Fruering Mark ved Hvolbæk Skel, blev Skolen i Byen nedlagt. Man havde da allerede solgt 4 Fag til Nedrivning, og derefter vilde man igen nedtage 3 Fag, saa der kun blev 6 tilbage, og disse skulde indrettes til Fattighus til 2 Familier. Der kunde blive en Stue og et Kammer til hver Familie. Tilbage var der et Fag til Skorsten, Køkken og Forstue, der skulde være fælles for begge Familier, samt et Fag til Brænde. Tømrer Carl Møller skulde udføre Omlavningen for 40 Rigsdaler, Huset blev tækket med Straa, og der blev lagt Lergulv i de 2 Stuer. Under Krigen i 1849 blev Huset ødelagt af Tyskerne, alle Vinduer var slaaet ud og Vinduessprosserne ødelagt, saa Carl Møller maatte have 5 Rigsdaler ekstra for at reparere Skaderne.

Af Skolelærere ved den gamle Skole

kan jeg kun nævne een, nemlig Jens Lund, der var Degn og Skoleholder i Fruering fra 1801 til 1846. Han var cand. phil. og en meget anset Mand, der undertiden prædikede i Kirken. Skolen gjorde han vist ikke meget ved. Han var vist Rationalist, idet han af Efterkommere blev betegnet som svag i Troen. Hans Kone hed Frederike Yde. En af Sønnerne, Mads Christian Lund, oprettede en Ejendom i Skaarup Skov, hvortil Forældrene flyttede i 1840.

Den nye Skole i Fruering 1848

I et Møde i Forstanderskabet d. 30. Nov. 1846 meddelte Formanden, Peder Herschend, Herschendsgave, at nu havde Cancelliet under 27.11. 1845 endelig approberet det af Forstanderskabet forlængst

indgivne Forslag til Skolernes Forbedring i Fruering Pastorat, hvorefter der skal bygges 3 nye Skolehuse i Distriktet, foruden at der skal ske en Udvidelse af Rytterskolen i Virring.

Forstanderskabet enedes nu om at opbygge og fastsætte Skoler og Udvidelser i Fruering Sogn til det næste Aar, og udsætte Opførelsen af Vitved Skole til 1848. Paa Grund af Krigen blev den dog først opført 1850.

Alle Bygninger skal tækkes med Straa og Langhalm. Bygningerne opføres efter Licitation, Materialerne leveres af Pastoratets gaardbrugende Beboere paa Pladsen tillige med Grundsten, Sand, Grus og Halm. Enhver af Pastoratets Gaardbeboere forretter til disse Skolebygninger hver 4 Kørselsdage.

Fruering Skolehus skal være paa 9 Fag, 13 Alen dyb og af 1½ Stens Grundmur, og Udhuset 5 Fag, 9 Alen dyb og 1 Stens Mur. Det skal ligge ved Hvolbæk Skel mellem Fruering, Skaarup og Hvolbæk, og Skaarup Skole skal nedlægges, og der skal oprettes Skolestier fra Skaarup til den nye Skole i Fruering.

Lærerne

Jens Sørensen Thøgersen er ansat ved Skolen fra 1847 til 1883, han er tillige Sognedegn. Han er født 1818, Søn af Thøger Clemmesen og Ane Jeppesdatter, Emdrupholm. Han var Aaret efter sin Konfirmation Lærer ved et Par Biskoler, kom saa paa Lyngby Seminarium, dimitterede 1839, var Lærer andet Sted til han blev kaldet til Degn og Skolelærer i Fruering. Der findes en udførlig Levnedsskildring af ham selv i Ministerialbogen for Fruering Sogn. Han var gift 2 Gange, første

Gang med Clara Ulstrup og anden Gang med Johanne Severine Ørbæk. Hans Søn Thøger Clemen Thøgersen, født 1842, var i flere Aar Lærer ved Gjesing Skole, men overtog Faderens Embede i 1883. Lønnen var da 30 Td. Korn efter Kapitelstaksten, 44 Kr. som Kirkesanger, et Legat fra Rathlousdal paa 8 Kr., Højtidsoffer og Accidenser 222 Kr., Skolepenge 70 Kr., 6 Favne Brænde, 128 Lispund (1 Lispund = 8 Kg.) Hø og 192 Lispund Halm, fri Bolig og 6 Td. Ld. middelgod Jord. Der var undertiden Vrøvl med det omtalte Højtidsoffer, som blev aflagt ved Jul, Paa-ske og Pinse til Præst og Kirkesanger, det blev pænt indpakket lagt paa Alteret, det blev ogsaa aflagt ved Daab og Bryllup og Jordefærd, det drejede sig om fra 50 Øre til ganske faa Kroner, og undertiden mente Modtagerne, at man gav for smaa Beløb eller helt „glemte“ Ydelsen, den blev siden afløst af en fast aarlig Sum.

I 1883 overtog saa Sønnen Thøger Clemen Thøgersen Embedet og var ved Fruering Skole til 1907. Ogsaa han var gift 2 Gange, første Gang med Ane Marie Jensen, født 1845, hun var Datter af Jens Jensen, Skaarup Overgaard, anden Gang med Jakobine Gundine Alrø, født i Norsminde.

Det var Skolelærernes Arbejde at ringe med Kirkeklokken, og Jens Sørensen Thøgersen forlanger ekstra i Løn i 1864 7½ Rigsdaler for at ringe med Klokkerne ved Frederik d. 7. Død. Man ringede i 16 Dage ved et kongeligt Dødsfald, vist 1 Time hver Dag.

I 1868 lægger man nye Gulve i Fruering Skole, og fra 1869 leveres den saakaldte Degnebyg i Penge efter Kapitelstaksten, medens Hø og Halm stadig leveres in natura. I 1872 blev der foretaget en Ombyg-

Lærer Thøger C. Thøgersen og Bine. Til højre en Datter af hans første Ægteskab, Klare. Hun blev gift med den traadløse Telegrafs Opfinder Joh. P. Sørensen, Tebstrup, ca. 1900.

ning af Skolen, og Murermester Qvist, Skanderborg forestod Ombygningen, og i 1877 indgaar man Overenskomst med Lærerne om, at de selv skal vedligeholde deres Lejlighed mod et Vederlag af 10 Kr. aarlig.

I 1878 er der en lille Privatskole i Hvolbæk, idet en af Gaardmændene holder Privatlærerinde til sine Børn. Lærerinden er Jomfru Johanne Olesen, og da en Del af Byens Børn ogsaa søger hendes Undervisning, har hun en Overgang 14 Elever, og Kommunen yder dertil 10 Kr. aarligt.

Det skal bemærkes, at da den nye Skole blev bygget, blev den gamle Skolelod udskiftet med en anden, der ligger umiddelbart op til Skolen.

I 1892 vil Lærer Thøgersen have opført en Klattremaskine ved Skolen, men da Kommunen for flere Aar siden var ble-

ven fritaget for at opføre Klattremaskiner, kan Andragendet ikke bevilges. Nogle Aar efter søger Thøgersen om Lønforhøjelse, Andragendet anbefales af Pastor Lund, men Sogneraadet nægter meget bestemt at forhøje Lønnen. Paa det Tidspunkt var Lærerens Lejlighed paa 3 Værelser og Gang = 120 $\frac{7}{8}$ Alen². Køkken, Pige- og Spisekammer 38 Alen².

Efter 1905 ansætter man Koner til Rengøring af Skolerne, og der bliver paalagt Børnene at bruge Skiftesko.

I 1907 tager Lærer Thøgersen sin Afsked og Seminarist Peder Christensen bliver konstitueret ved Embedet fra 1. Dec. 1907, fast ansat i 1908. Han er født i Bramdrup i 1874, var Friskolelærer, havde en Landejendom i Askov og kom derefter til Fruering, hvor han begærede straks efter sin Ankomst at faa indrettet et sær-

ligt W.C. til Pigerne. Det er første Gang Udtrykket W.C. benyttes i Sogneraads-protokollen, før hed det altid Lokum eller Retirade.

Et Aar efter sin Ansættelse tager han et Aars Gymnastikkursus, men maa i 1909 tage sin Afsked paa Grund af smitsom Tuberkulose.

Man kører nu med Vikar til Sept. 1910, da bliver Lærer J. Rasmussen udtaget til Nr. 1 til Embedet, men da han hører om Tuberkulosen, trækker han Ansøgningen tilbage, og Lærer Anton Johannes Nielsen ansættes i hans Sted som Lærer og Kirkesanger, han er gift med Karen Christensen, Hvoldal. Han beder om Tilskud til at faa Haven gravet; den har ikke været gravet i 2 Aar.

Lejlighed og Udhus bliver gjort i Stand for 1119 Kr. Udgiften dækkes af Salgssummen, der var indkommen ved Salget af Virring og Vitved Skolelodder for den Sum af 6.400 Kr.

I 1915 bestemmer man saa, at der skal oprettes en Forskole i Fruering, Tømrer Hansen bygger den for 5.842 Kr. og Frk. Agnes Jensen, Taaning, bliver ansat som Forskolelærerinde, hun rejser igen i 1918, og Jørgen Hjort fra Virring Nedergaard ansættes som Vikar, indtil Agnes Vinther

Fruering Forskole, ca. 1970.

overtager Embedet. Hun er Datter af Lærer Vinther, Torrild. Hun er ukvalificeret, men da der kun er 3 Ansøgere til Embedet, og de alle er ukvalificerede, overlades hun Embedet.

I August 1923 faar Skolerne i Fruering Elektricitet.

Lærer Anton Nielsen søger sin Afsked fra 1. Oktober 1937, og man faar Tilla-delse til at køre med Vikarer til 1. August 1939.

Fra 1. Maj 1940 faar man igen fast Lærer ved Fruering Skole, nemlig Enelærer ved Knudbøl Skole, Niels Gjesing.

Der er Krig, og der kommer Cirkulærer om Skolebørnenes Beskyttelse under Luftangreb og om Mørkelægning. Lærer Gjesing, der var aktiv Modstandsmand, er „syg“, og man har Vikarer.

Skolelodden er forpagtet ud og sælges i 1961 til Vagner Mikkelsen.

Efter Krigen bliver Niels Gjesing ansat ved Skolen i Skanderborg, hvorefter Alfred Christensen, Herschend, ansættes ved Fruering Skole fra 1. April 1946. Agnes Vinther fratræder ogsaa Embedet, og efter Vikariat af hendes Søster Ingeborg Vinther ansættes Anna Kirstine Sørensen fra 1. November 1950.

August 1953 har Lærer Alfred Christensen faaet Plads andetsteds, og fra 1. Januar 1954 er Søren Kristian Sørensen ansat ved Skolen, og forlader den igen i August 1960, og saa er der Vikarer til den nye Skole i Virring tages i Brug i August 1962. Lærer Jens Carl Laursen bliver ansat ved Skolen i Virring d. 1. August 1962, og tager Bopæl i Fruering Hovedskole, som han senere køber. Hans Kone Aase Laursen, der er Omsorgskonsulent, om-danner Skolestuen for Fritidssysler hver

Fruering Skole 1960. På Fløjene Anna Sørensen og Vikar Winterberg.

14. Dag i Vintertiden for Sognets Pensionister.

I 1969 er Fruering Forskole ogsaa nedlagt og købt af Lærerinde Anna Sørensen, der herefter arbejder ved Skolen i Virring.

Skolegangen 1894. Vinterhalvaaret. Ældste Klasse

4 Dage ugentlig, hver paa 6 Timer, som fordeles saaledes: Dansk 8, Religion 4, Skrivning 4, Regning 4, Historie 1, Geografi 1, Sang 2 = 24 Timer.

Vinterhalvaaret. Yngste Klasse

2 Dage ugentlig, hver paa 6 Timer, som fordeles saaledes: Dansk 5, Religion 2, Regning 2, Skrivning 2, Sang 1 = 12 Timer.

Sommerhalvaaret

Ældste Klasse. 3 Dage hver paa 4 Timer, som fordeles saaledes: Dansk 3, Religion 3, Regning 2½, Skrivning 1½, Historie ½, Geografi ½, Sang 1 = 12 Timer.

Yngste Klasse. 3 Dage hver paa 6 Timer, og 2 halve Dage hver paa 3 Timer, som fordeles saaledes: Dansk 9, Religion 4½, Regning 4½, Skrivning 4½, Sang 1½ = 24 Timer.

Skolefridage 1894

Aarets Søndage 52, Juleferie 12, Paa-ske 6, Pinse 3, Høstferie 24, andre Helligdage samt Kongens Fødselsdag 5, Dagen efter For- og Efteraarseksamen 2, Markeds- og Dyrskuedage 4 = 108 Dage. Skoledage 258. I 1916 nedsat til 250 Dage.

Eks. paa Højtidsoffer og Accidenser til Læreren i Gjesing 1901. Jul 13,25, Paaske 15,00, Pinse 14,65, Bryllup 10,00, Barne-daab 8,00, Jordefærd 2,00, i alt 62,90 Kr.

Højtidsoffer og Accidenser blev afløst 1920, og der betaltes Læreren herefter en fast Sum udregnet efter Folketallet i Skoledistriktet. For Gjesings vedkommende blev den faste Sum for Højtidsoffer fastsat til 68,00 Kr., Accidenser til 44,20 Kr.

En Lærer maatte højst undervise 80 Børn, delt i 2 Klasser.

Fruering Forsamlingshus

Torsdag den 25. Februar 1926 blev der holdt et Møde hos Frederik Gall i Fruering, hvor det blev bestemt at opføre et Forsamlingshus i Byen, saafremt det ikke oversteg en Pris af 10.000 Kr. indbefattet alt Inventar, Maling og W.C. og lignende. Et Udvalg foretog Tegning af Andele, Interessen var stor, idet der tegnedes 700 Andele og en Del Aarlige Bidrag à 5 Kr.

Murer Martin Hald, Virring, fik overdraget at bygge Huset, og der blev forfattet Love. Købmand Mogensen blev antaget som Vært, man skulde have 15 Kr. i Leje af Salen og 5 Kr. for Stuen, Værten maatte tage 1 Kr. for Kaffe med Brød.

Huset blev indviet d. 3. Juli 1926, og Pastor Holm holdt Indvielsestalen. Formaålet med Forsamlingshuset var, at det skulde benyttes til Foredrag, Oplæsning, Gymnastik, Husflid og Selskabelige Sammenkomster.

Den 12. Juni 1927 blev der afholdt en Fest for Pastor Holm i Anledning af hans 25 aars Jubilæum som Præst.

I de følgende Aar fungerede Forsamlingshuset efter Formaålet. Bestyrelsen arrangerede Foredrag, Høstfester, Juletræs-

fester, Bøfgilder og undertiden Dilettant. Dets Beliggenhed nær ved Fruering Kirke bevirkede, at Følget efter Begravelser som Regel holdt Mindefester i Huset. Der var ikke stor Efterspørgsel efter at blive Vært i Huset, og man skiftede jævnligt. Efter at der i 1945 er oprettet en Ungdomsforening for Hvolbæk og Fruering, arbejder Bestyrelsen sammen med denne; de køber f. Eks. nye Sangbøger i Forening. Foruden Gymnastik afholder Ungdomsforeningen ogsaa jævnligt Foredrag.

I 1952 laaner man 4.500 Kr. til Dækning af Reparationsudgifter. Andelene bliver regulerede, og der holdes Basar, der giver 1.191 Kr. i Overskud.

I 1953 vedtager man at tilbygge en Garderobe og W.C., og dertil laaner man 10.000 Kr. I 1958 forhøjer Kommunen Lejen af Forsamlingshuset til Skolegymnastik til 750 Kr. aarligt.

I 1961 er der Vejudvidelse og Forsamlingshuset maa afstaa lidt af sin Grund, samme Aar er der 35aars Jubilæumsfest.

I 1972 faar man nye Vedtægter, og man laaner 15.000 Kr. til Centralvarme og Indkøb af nye Borde og Stole. Samtidig faar Huset Navneforandring til „Fruering Forsamlingshus og Borgerforening“.

Ved gennemgang af Forhandlingsprotokollen ser det ud til, at Fruering har haft megen Glæde af sit Forsamlingshus. Nu midt i 1970'erne er Salen gjort i Stand, men man fattes Penge til den fornødne Vedligeholdelse.

Hvolbæk og Fruering Idrætsforening

I Fruering blev der 1941 oprettet en Forening under Navnet Hvolbæk og Fruering Idrætsforening, man spillede Haandbold paa Pladsen ved Fruering Skole, og

der var gode Hold Gymnaster, der var Ringridning om Sommeren, og der blev holdt mange Foredrag i Foreningen, og udelukkende brugt kendte og gode Foredragsholdere.

I 1943 fandtes følgende Lovændring nødvendig: „Bestyrelsen kan, om den finder det nødvendigt, ekskludere et Medlem, naar dette sætter sig op mod Bestyrelsens Afgørelse, eller dets Medlemsskab forhindrer Foreningens gode Omdømme“. Aarsagen var for mange udensøgn Balgæster.

Foreningen, der gik ualmindeligt godt de første 5–6 Aar, ophørte at eksistere først i 1950'erne. Folkeholdene paa Gaardene blev mindre og mindre, og af den Grund svandt Medlemstallet ind, og Foreningen blev nedlagt.

Præstegaarden

Præstegaarden var oprindeligt paa 170 Td. Ld. I Begyndelsen af 1800 Tallet blev de yderste Marker solgt fra, og de fik Matriklerne 2–3–4–5–6. Matr. Nr. 7 var Skolejorden og laa ved Skaarup Skel, derfor begynder Gaardenes Matrikler først ved Nr. 8.

Paa disse Præstegaardsjorder blev der oprettet Ejendomme, Matr. Nr. 4 var et stort Areal, og er siden delt i flere Ejendomme.

Det var Joakim Rix, der delte Matr. Nr. 4, han var født 1804 i Kiel, og kom til Fruering og giftede sig med Pigen Ida Dorthea Jørgensdatter, og overtog Nr. 4. Efterhaanden solgte han det ene Stykke Jord efter det andet fra Gaarden. Sogne-

Fruering Præstegaard. Ca. 1930.

Birkelund. Matr. Nr. 5, 6 og 4 C.

raadet havde altid Vrøvl og Besvær med Joakim, til sidst endte han som Ringer og Graver ved Fruering Kirke. Hovedparcellen eksisterer endnu og ejedes i sin Tid af Jens Peter Nielsen, hvis Fader i mange Aar var Skrædder i Virring. Den har skiftet Ejer mange Gange siden, en af dem, der boede der længst, var J. P. Vestergaard.

Paa en af Parcellerne fra Matr. Nr. 4 er oprettet en ganske lille Ejendom paa 3,31 Ha.; man kaldte den „Pægabet“. Siden fik den Navneforandring til „Stedet“. Slagter Theodor Sørensen havde den i flere Aar. Hans Søn blev siden Ejer af „Lundhof“ ved Odder. Theodor Sørensen mageskiftede med Peder Laurids Pedersen, en Broder til Jakob Pedersen i Hvolbæk. Han drev lidt Grisehandel ved Siden af Landbruget. Han døde ret pludseligt, og Enken, Marie til Per Lauridsen, boede

mange Aar i Virring. Grisehandler Laurids Bjørstrup Nielsen havde ogsaa Ejendommen en kort Tid. I daglig Tale hed han Grise Laurids.

Den største af disse Præstegaardsejendomme er Birkelund paa 10,20 Ha. Den har haft utallige Ejere, de bedst kendte er Hans Larsen, der siden købte Vitved Damgaard, og Hans Alfred Poulsen. Hans Kone hedder Mette og er fra Diergaarden i Vitved. Hans Poulsen fik Skøde paa Gaarden i 1944 og gav 41.500 Kr. for den. Mette er nu Enke og bor stadig paa Gaarden.

Matr. Nr. 3 af Præstegaardsjorden ligger ved Gram Skel og har, som den forrige, haft et utal af Ejere. Den bedst kendte er Rasmus Ravnsborg Mathisen, der var gift med Ane, kaldet Ane Ravnsborg, hun var Datter af Peder Jensen, som oprettede en af Ejendommene ved Kirke-

stien til Virring. Ane og Rasmus Ravnsborg havde Ejendommen i 40 Aar. Matr. Nr. 6 af Præstegaardsjorden hører under før omtalte „Birkelund“.

I 1926 blev der igen udstykket fra Fruering Præstegaard ifølge en Lov om Husmandsbrug.

Der blev oprettet 5 Ejendomme ved Vejen fra Fruering til Gram. De er bygget af henholdsvis Niels Jensen, Søren Laurids Rasmussen, Anders Peder Jensen, Hans Chr. Hansen og Kresten Kristensen.

Præstegaarden er nu kun paa ca. 24 Td. Ld. Den er nybygget og ligner et andet Statshusmandsbrug. Vi, der husker den gamle Præstegaards anseelige Bindingsværksbygninger, synes, det ser fattigt ud.

Fruering Præstegaard 1860

Aar 1860 d. 31.12 Kl. 11 Formiddag er af undertegnede Sogntaxationsmænd i Henhold til Lov af 4.3. 1857 foretaget følgende Taxation til Indtegning i Landbygningernes alm. Brandforsikring.

Fruering Præstegaard. Matr. Nr. 1

A. Stuehus i Syd, 22 Fag, lang 43 Alen, dyb 17 Alen, høj i Siderne med Sokkel 6 Alen og Gavlene 10 Alen, den udvendige Grundmur $1\frac{1}{2}$ Stens Tykkelse, Fyr Over-tømmer, Straatag, 3 Skorstene af brændte Sten, alt indrettet til Beboelse, Bræddeloft og Gibsdæk over det hele, Brædegulv i alle Værelser med Undtagelse af Køkken, en Del af Gangen og et Pultekammer, hvor Gulvet er af brændte Sten. Paa Stue-

Et Udsnit af de sidst udstykkede Ejendomme fra Fruering Præstegaard. Forrest Matr. Nr. 1d.

Præstegaardens Stuehus. Ca. 1916. Pastor Holms Børn: Knud, Dorteaa og Poul.

huset en dobbelt Kvist, indrettet til Beboelse.

31 Fag Vinduer med store Ruder, og deraf er de 23 Fag med dobbelte Vinduer. 24 Døre, deraf en stor sammenstaaende dobbelt Dør til Indgang. Alle Værelser malede og tapetserede. Denne Bygning er indrettet saaledes fra Vest: 4 Fag til Studerekammer, 4 Fag til Soveværelse og Gæsteværelser, 3 Fag til Gang og en Del af Dagligstuen, 4 Fag til Resten af Dagligstuen og 2 Soveværelser, 3 Fag til Køkken, Spisekammer og Fadebur og 4 Fag til Folkestue, Pige-kammer og Pulterkammer.

Dette taxeredes saaledes = 22 Fag à 200 Rigsdaler = 4.400 Rigsd.

B. Et Hus i Vest, lang $60\frac{1}{2}$, dyb $11\frac{1}{2}$. høj $3\frac{1}{4}$ Alen. – 24 Fag – Eg under og Fyr Overtømmer, muret med brændte Sten og med Straatag. Indrettet fra Syd saaledes: Vognport 2 Fag med Bræddeloft; Bryggers 3 Fag med Bræddeloft; Ovn,

Skorsten og Gæstestald med 3 Fag Bræddeloft, Tørvehus 2 Fag, Gennemkørselsport 2 Fag, Brændehus 2 Fag, Faaresti og Huggehus 2 Fag, Kostald 8 Fag. Denne Bygning taxeres saaledes: 8 Fag à 60 Rd., 16 Fag à 50 Rd. = 1280 Rd.

C. Et Hus i Nord, 19 Fag, lang 48 Alen, dyb $12\frac{1}{2}$ Alen, høj $4\frac{1}{2}$ Alen. Af samme Materiale som Litra B, med Gennemkørsel paa langs, indrettet saaledes: Logulv og Lade med 2 Dobbeltporte og en Dør, taxeredes saaledes: 19 Fag à 65 Rd. = 1235 Rigsdaler.

D. Et Hus i Øst. 27 Fag, lang 67 Alen, dyb $10\frac{1}{2}$ Alen, høj 4 Alen. Af samme Materiale som B og C, indrettet fra Nord saaledes: 2 Fag Svinesti, 9 Fag til Hestestald, Foderlo og Karlekammer, 2 Fag til Vognport, 2 Fag til Gennemkørselsport, 10 Fag til Beboelse til Folkene, Rullestue og Kornloft og 2 Skorstene, 6 Fag med Trægulv og 9 Fag Vinduer med smaa Ru-

der, 2 Fag til Brænde. Denne Bygning taxeredes saaledes:

15 Fag à 50 Rd.	} 1350 Rd.
10 Fag à 55 Rd.	
2 Fag à 25 Rd.	

Summa 8.825 Rigsd.

Af ovennævnte Bygninger er Afstanden mellem Litra A og B 26 Alen, mellem A og D 21 Alen og til nærmeste fremmede Bygning 52 Alen.

Af Brandredskaber findes Stige og Spand. Alle Ildstederne er forsvarligt indrettede mod Ildfare.

Ovenstaaende Forretning er foretaget saaledes, som vi med Ed trøste os til at bekræfte samme.

Fruering Præstegaard d. 31. Dec. 1860	
Jens Mikkelsen	J. P. Laursen
Formand	Taxationsformand

Fruering Nedergaard

Matr. Nr. 8a (Matr. Nr. 8a og 8d) 37,70 Ha. i 1932. 40,88 i 1973

I 1781 var Gaarden paa 61 Td. Ld., der er siden købt Jord til Gaarden fra Matr. Nr. 9 og afgivet Jord til en Ejendom Nord for Gramvejen.

Gaarden var, som de øvrige Gaarde i Fruering, Fæste under Ryttergodset paa Skanderborg Slot. Da Rytteriet blev nedlagt i 1767, blev Byens Gaarde købt af Stamhuset Rathlousdal, og Beboerne var herefter Fæstere under dette Gods, dog uden Hoveri, til de omkring 1910 købte deres Gaarde og blev Selvejere.

De ældste Beboere af Gaarden er Jens Andersen, f. 1734, og Karen Nielsdatter, f. 1743. De har i Begyndelsen været Rytterbønder og siden Fæstere under Rath-

Forpagterboligen i Fruering Præstegaard, ca. 1960.

Fruering Nedergaard, ca. 1939.

lousdal, deres Søn Niels Jensen overtager Fæstet efter dem, han er født i 1770'erne og var gift 2 Gange. Hans første Kone hed Dorthea Jensdatter, født i 1761, hans anden Kone hedder Ane Christensdatter og er født 1803 i Bjertrup, det vil sige, at hun var omtrent 30 Aar yngre en Manden. I Dag synes man, det er en mægtig Aldersforskel, det gjorde man ikke den Gang. 30 Aar var vel nok Højden, men 20 Aars Forskel var meget almindelig, især hvor en af Ægtefællerne havde været gift før.

Niels Jensen dør, og den unge Kone gifter sig med Karlen Ditlev Pedersen, født 1818 i Stjær. Han var 23½ Aar gammel, da han bliver gift med Enken, der var ca. 40 Aar gl. Ditlev Pedersen overtager Fæstet i 1844 tillige med en lille Gaard Matr. Nr. 2a, der i sin Tid er fraskilt Præstegaarden. Bygningerne laa mellem Præstegaarden og Nedergaard, men Marken laa nordøst for Byen og var meget sandet, og Gaarden blev da ogsaa i daglig Tale kaldt „Sandet“. Ditlev Pedersen sælger Jorden fra denne lille Gaard og beholder Bygningerne i Byen.

Ditlev Pedersen bliver Enkemand og gifter sig anden Gang med Ane Margrethe Jensdatter, født 1826 i Hørning.

Ditlev var en overmaade dygtig Mand. Efter Proprietær Herschends Død overtog han dennes Stilling som Formand for Sogneforstanderskabet. Han var tillige Sognefoged, og hans Virke blev paaskønnet ved, at han blev udnævnt til Dannebrogsmænd. Det følgende er en Karakteristik af Hjemmet i Fruering Nedergaard, skrevet af Sønnedatteren Sanne Dam, her forkortet:

Fra Ditlev Pedersen og Hustru Anne Margrethes Hjem i Fruering 1846–1885:

Ditlev Pedersen var Fæster af Fruering Nedergaard. Han var i nogle Aar Sogneraadsformand, i flere Aar Sognefoged og blev som ældre udnævnt til Dannebrogsmænd.

Det var et godt Hjem, de to byggede, der var Flid og Nøjsomhed til Huse, Guds frygt og Orden ude og inde.

Hver Søndag Morgen blev Gaarden fejret, saa der var pænt, naar Vognen kom med Kirkefolk i Gaarde for at faa spændt fra. Efter Gudstjenesten kom de kørende ind til Kaffe og Snak.

Ditlev Pedersen.

Hver Søndag Morgen kom gamle Lærer Thøgersen ind og fik en Bitterdrum, før han gik i Præstegaarden efter Præsten.

Der var hyggeligt og pænt inden Døre, hver Lørdag Aften blev Gulvet i Folkestuen skuret, og der blev strøet Sand paa, der skulde megen Øvelse til at strø Sandet, saa det laa pænt. Naar Anne Margrethe og Ditlev kørte i Byen og var kommen til Sæde i Vognen, sagde Ditlev Pedersen altid: „Saa i Guds Navn da“. Det var ikke Mundsvejr, men kom fra et ærligt Hjerte. Ditlev Pedersen var en stout Bondemand, en Hædersmand i dette Ords rette Betydning, en Mand mange søgte Raad hos.

I den Tid Provst Sevel var Præst i Fruering, kom han næsten daglig i Hjemmet, der var meget gæstfrit.

Ditlev Pedersen døde 1885, og Enken levede 23 Aar efter hans Død. Hun var meget flittig og aldrig ledig, talte aldrig ondt om Mennesker og foragtede Sladder.

Under Krigen i 1864 frygtede man for, at det skulde komme til Slag i og omkring Fruering, og det var aftalt, at Kvinder og Børn skulde skærmes i Præstegaardens Kælder; det gik heldigvis ikke saa galt.

Men en Tid var Tyskerne i Fruering, de belejrede hele Stuehuset, tog Halm ind at ligge i. Pigerne maatte være i Sovekammeret, der var ingen andre Steder for dem, men Soldaterne havde Respekt for Ditlev, han var baade stor og stærk.

Sanne Dam

Der var mange Børn i Ægteskabet, og de fik alle Tilknytning til Sognet: Ane Kathrine Ditlevsen (1846–1923) blev gift med Thomas Rasmus Gall, senere kaldte man ham Gammel Gall. Han var Ejer af Nabogaarden Matr. Nr. 9, dengang kaldt Fruering Storegaard. Saa var der Peder Ditlev-

sen (1848–1921), der blev Fæster af Fødegaarden efter at Svogeren Martin Andersen en kort Tid havde haft den; i Skøde-registret er denne dog ikke nævnt som Fæster. Jens Ditlevsen (1852–1930) blev gift med Ane Kaspersen fra Gaard Nr. 10. De havde først en Landejendom i Virring By, som senere blev nedreven for at give Plads til Brugsforeningen i Virring. Han var en Tid Uddeler i Virrings første Brugsforening, senere var han Uddeler i Stilling.

Ane Mette Ditlevsen (1860–1946) blev gift med Rasmus Pedersen, der var Søn af Sognefoged Peder Danielsen, Vitved Damgaard, som de overtog og drev i mange Aar; senere boede de i Gram. Datteren Marie var i flere Aar Husholder for Thomas Poulsen i Hvolbæk, senere virkede hun undertiden som Kogekone; hun forblev ugift. Petrine Ditlevsen (1862–1937) blev gift med Martin Andersen i Stjær, han døde imidlertid, og hun giftede sig anden Gang med Rasmus Pedersen, født 1862 i Dørup Østergaard. De boede en kort Tid i et Hus i Fruering.

Peder Ditlevsen blev Fæster af Fruering Nedergaard i 1885. Hans Kone var fra Østerbording, og hun hed Karen Kirstine Andersen (1853–1936). De boede først nogle Aar i Linaa, men overtog saa Fæstet i Fruering, som han i 1909 købte af Godset Rathlousdal for 18.428 Kr. og 41 Øre + en Arvefæsteafgift, der udgjorde 35 Td. 4 Skp. 3½ Fjdk. toradet Byg aarlig; den er senere afløst. Som ældre var han tillige Forpagter af Fruering Præstegaard.

Ogsaa i dette Ægteskab var der en Del Børn, to af dem fik tilknytning til Sognet, og de, der rejste udensojns, blev markante Personer, hvor de nedsatte sig.

Ditlev Peder Ditlevsen blev gift med Mathilde Hald fra Horndrup og anden Gang med Kirstine Jensen, Starupgaard i Tørring. Gaarden de havde hed Store Vingumgaard, den blev senere købt af Hans Larsen fra Vitved Damgaard.

Anders Ditlevsen, født 1881, rejser til Amerika, og Søsteren Susanne Ditlevsen bliver gift med Martin Dam, Virring Mosegaard.

Martinus Ditlevsen var ogsaa gift 2 Gange, først med Agnes Holmbo, siden med Agnethe Basse. De boede i Horn-drup. Martinus blev en gammel Mand og naaede de 90 Aar. Han boede da i Stilling.

Alfred Ditlevsen er født i 1886, og overtager Fødegaarden i Fruering i 1916. Hans Kone er Emmy Hvejsel og var fra Gram. De fortsætter Slægtens Tradition med et arbejdsomt og virksomt Liv. Der er 2 Børn i Ægteskabet, Per Hvejsel Dit-

levsen, der overtager Gaarden, og Ellen, der dør ung.

Den sidste af Peder Ditlevsens Sønner er Sigurd, der i mange Aar havde Gaarden Buckballe i Hylke. En datter, Anne Margrethe Ditlevsen døde som ung.

Per Hvejsel Ditlevsen overtager som nævnt den fædrende Gaard i 1946. Hans Kone, Mary Nielsen, er fra Battrup. De er et par Slidere af Format, og overkommer det utrolige. Da Nabogaarden ved et pludseligt Dødsfald bliver til Salg, køber de denne, og driver begge Gaardene med stor Dygtighed. Per Ditlevsen er Direktør for Sognesparekassen.

Derudover har Slægten Ditlevsen præget Sognet paa følgende Maade: Ditlev Pedersen havde 4 Halvsøstre, hvoraf de 3 blev gift til vort Sogn.

Maren Pedersen, født 1827, bliver gift med Niels Jensen Dam, født 1822. De

Familiebillede. Peder Ditlevsen og Hustru Karen Kirstine født Andersen. Børnene fra venstre: Sigurd, Susanne, Ditlev, Martinus, Alfred og Anne Margrethe.

Mary og Per Hvejsel Ditlevsen.
Skøde paa Gaarden 1946.

havde en mindre Ejendom paa Virring Mark. Deres Datter, Marie Jensen Dam (Marie Dam) blev gift med Rasmus Peder Nielsen, der havde en af Gaardene i Virring, Matr. Nr. 8a.

Kathrine Pedersen bliver gift med Anders Kaspersen, der har en af Gaardene i Fruering, Matr. Nr. 10a.

Kirstine Pedersen bliver gift med Hans Rasmussen, der ogsaa har en af Gaardene i Fruering, Matr. Nr. 11a.

Den fjerde Halvsøster bliver ikke gift til Sognet, men en Datter, der hedder Pederine, bliver gift med Rasmus Andreas Rasmussen i Hvolbæk, Matr. Nr. 11a.

Udskrift 1947.

Ejendomssk. 61.000 Kr. Brandf. 72.000 Kr. Besætning: 25 Køer, 2 Tyre, 20 Ung-

dyr, 5 Heste, som Regel et Føl, 2 Søer, leverer 100 Svin aarlig, 100 Høns.

Et Fæste i Fruering 1844.

Matr. Nr. 8 a

Fæstebonde i Fruering Niels Jensen var død, og nu agtede Enken Ane Christensdatter at gifte sig igen. Det var der intet mærkeligt i, nu havde hun levet en Del Aar med en Mand, der var 30 Aar ældre end hende, og nu skulde der ske en Forandring, og saa valgte hun Ditlev Pedersen fra Stjær til at være Ægtemand og Fæstebonde paa Gaarden, han var da 15 Aar yngre end hende.

I den Anledning skulde der oprettes et nyt Fæstebrev, og Gaardens Bygninger skulde vurderes, for de skulde til enhver Tid afleveres i den Stand, de var modtaget i.

Til at udføre denne Vurdering mødte der 5 Mand med selve Jens Ditlev Blüchfeldt, virkelig Justitsraad, Byskriver og Byfoged i Skanderborg, Herredsfoged og Herredsskriver i Hjlemslev Gjern. Herreder, i Spidsen, og fra Sognet mødte Sognefoged Jens Mikkelsen fra Gjesing og Gaardmand Jens Jensen fra Skaarup, og saa kunde man gaa i Gang med Forretningen.

Husene fandtes at bestaa af Egebindingsværk og lerklinede Vægge, med Egetræs og Fyrretræs Spær og med Straatag.

Stuehuset fandt man i temmelig god Stand og uden Mangler. Det østre og nordre Hus var i god Stand og ligeledes uden Mangler, medens det vestre Hus, der bestod af Faaresti, Svinehus og Huggehus kun var i maadelig Stand, men dog uden Mangler.

Den faste Besætning og Inventarium skulde ligeledes vurderes og sættes til en

Pris, saa den samme Værdi fandtes ved Afleveringen. Fæsteren kunde godt have mere Besætning og Inventar end det takserede, og det var da hans Ejendom, men i det hele taget var der kun lidt Besætning paa Gaardene, og den her omtalte var dog paa 60 Td. Ld.

Besætning og Inventar

1 rød Hoppe, 5 Aar	25 Rigsdaler
1 rød Hoppe, 3 Aar	30 Rigsdaler
1 sort Hoppe, 16 Aar	30 Rigsdaler
1 gammel Hoppe	12 Rigsdaler
1 sort Ko, 7 Aar	15 Rigsdaler
1 blaagraa Ko, 10 Aar	20 Rigsdaler
1 blakketstribet Ko, 14 Aar	14 Rigsdaler
1 sort hjelmet Ko, 9 Aar	15 Rigsdaler
1 sortbroget Ko	10 Rigsdaler
2 Aaringshoveder	11 Rigsdaler
9 Faar	18 Rigsdaler
2 Svin, 1 Aar gamle	10 Rigsdaler
	205 Rigsdaler
1 beslagen Vogn med Tilbehør, Fjællelejr og Vridetøj med videre Tilbehør	25 Rigsdaler
1 Trævogn med Behør og Vridetøj	6 Rigsdaler
1 Plov med Behør	4 Rigsdaler
1 hel Jernharve med Behør	4 Rigsdaler
1 ringere Dito	2 Rigsdaler
	41 Rigsdaler

Efter denne Vurdering, og da det fornødne Sædekorn var til Stede til næstkommende Høst, mente man, at Fæsteren nok kunde være tjent med at overtage Gaarden.

Fæstebrevet

1. Han svarer aarligt i rette Tid alle de paabudte nuværende eller tilkommende kongelige Skatter og Paalæg, samt alle

andre af Ejendommen paahvilende offentlige Byrder og Præstationer.

2. Svarer aarlig i Landgilde hver Mortensdag 1 Td. Rug, 1 Td. Byg og 1 Td. Havre og i Penge 5 Rigsdaler Sølv, desuden et uklippet Lam, 2 levende Ænder og 60 friske Hønseæg.
3. I Hoveripenge betaler han aarlig 15 Rigsdaler Sølv, og skal efter Tilsigelse forrette i Korn og Høhøsten 1 Spanddag og 4 Gangdage til Sophienlund foruden Jagtdage efter Omgang.
4. Gaardens Jorder skal han drive og besaa efter den Driftsplan jeg i Tiden meddeler ham.
5. Det er en Selvfølge, at han svarer alle Tiender.
6. Det aarlige Brandkontingent af Gaardens Bygninger betaler han.

Forøvrigt retter han sig efter Loven og Anordningerne, samt viser mig og mine Betjente tilbørlig Hørlighed og Lydighed.

Indfæstet er betalt med 450 Rigsdaler i Sedler.

Dette Fæstebrev, som hermed indtræder under min Haand og Segl, opfyldes og efterledes under Straf af Fæstets Fortabelse.

Rathlousdal 22. Okt. 1844.
von Holstein Rathlou.

Det er en Del forkortet, men ikke i det Egentlige.

Fruering Storegaard

Matr. Nr. 9d, 13b - 40,27 Ha. i 1932. 39,64 i 1973

I 1801 var Rasmus Rasmussen Fæster af Gaarden, hans Kone hed Ingeborg Sørensdatte. Deres Søn Søren Rasmussen, der er gift med Kirsten Mikkelsdatte er Fæster efter dem, men de har tillige en

Fruering Storegaard, 1904.

Forpagter paa Gaarden, der hedder Poul Christensen, jeg har ikke før bemærket, at man kunde forpagte et Fæste ud. Gaarden gaar da ogsaa ud af Slægten, idet den bliver købt af cand. phil. Knud Villadsen, født 1800 i Randers. Hans Kone er født 1812 i København og hedder Ane Margrethe Vilhelmsen Møller. Da hun bliver Enke overdrages Gaarden til Farver Galls Søn fra Skanderborg, Thomas Rasmus Gall, han vil dog ikke nøjes med at være Fæster, og 1875 køber han Gaarden af Stamhuset Rathlousdal for 16.355 Kr. og 14 Øre foruden en aarlig Arvefæsteafgift, som dog ret hurtigt bliver afløst, og han er dermed den første Selvejrbonde i Fruering. Han var gift 2 Gange, først med Ellen Hougaard, i dette Ægteskab var der en Datter, der blev gift med en Post i Aarhus. Da Th. Gall giftede sig igen, blev det med Ditlev Pedersens Datter Ane Kathrine Ditlevsen (1846–1923), i dette Ægteskab var der 2 Sønner. Den ene hed Johannes Gall og flyttede udensogns efter en

kort Tid at have haft en Gaard i Fastrup. Hans Kone hed Henriette og var fra Søvind. Den anden Søn var Frederik Natauel Gall, der overtog Fødegaarden i 1912, og Faderen, der nu gik under Navnet Gammel Gall, fik Præstegaarden i Forpagtning. Frederik Galls Kone hed Kathrine og var født i Baastrup ved Hylke, men hendes Moder stammede fra en af Gaardene i Skaarup. Hun var en rank Skikkelse, der holdt Orden ude og inde. Naar hun havde gjort sin Have i Stand og revet Gangene, gik hun altid en Tur i de nyrevne Gange, for at Haven ikke skulde se alt for sliktet og uberørt ud.

Frederik Gall (1878–1950) var en jovial og gemytlig Mand, der altid sagde sin Mening rent ud, enten den passede Folk eller ej. Han fik efterhaanden mange Tilidshverv, han var Sognefoged i mange Aar, Medlem af Sogneraadet, i Sognesparekassens Bestyrelse og meget mere. Der var kun en Datter i Ægteskabet, hun hed Agnes og blev gift med Arne Kjærgaard.

Efter i nogle Aar at have været Forpagter af Fruering Præstegaard, overtog de Agneses Fødegaard i 1941. I 1963 døde Arne Kjærgaard pludselig. Det kom som et Chok for dem, der kendte ham, og ikke mindst for hans Kone Agnes, og hun solgte nu Gaarden til sin Nabo Per Hvejsel Ditlevsen, der herefter drev den tillige med sin egen Gaard Fruering Nedergaard. Navnet Fruering Storegaard hører man nu aldrig mere. Det har i sit Stuehus Døre, der stammer fra det nedrevne Skanderborg Slot.

Agnes og Arne Kjærgaard har en eneste Datter, Bertha, der er gift med Fabrikant Bent Krogh. Agnes har betinget sig Bolig i Gaarden i hendes Levetid, da hun solgte den, og Bertha og Bent Krogh har bygget en Villa paa Gaardens Grund, sønden for Virringvejen, lige overfor Gaarden. Bent Krogh er født i Gaarden Pedersminde

i Rasborg ved Onsted, han var Smedesvend i Virring i 1950'erne, og ingen tænkte dengang paa, at han skulle blive Fabrikant i Staal møbler og rejse Verden rundt for at sælge disse iført Fuldskæg og Bowlerhat. Han byggede i 1976 en ny Fabrik i Skanderborg, og Villaen er udvidet med Swimming Pool og dobbelt Garage.

Eskegaarden

Matr. Nr. 10a i Fruering, 14,50 Ha. i 1932 og i 1973 + Julius Andersens Jord, ca. 8 Ha.

Denne Gaard var i 1781 sammenbygget med Nabogaarden, og de gik under Navnet Eskegaardene.

Ældre Mennesker husker Gaarden med de lange, lave, straatækte Bindingsværkslænger, lidt skæve med ujævne Mønstre, men trods alt en meget smuk Gaard,

Frederik Gall paa Trappestenen, hans Kone Kathrine med Datteren Agnes.

Høstbillede omkring Aarhundredskiftet. Siddende: 3 Tjenestepiger, Madam Gall = Ane Kathrine, Thomas Rasmus Gall = Gammel-Gall. Frederik Gall. Staaende fra venstre: Johannes Gall. Thomas Rasmussen = Bak Thomas. 4 Karle og Daglejere, Mikkel Jerrick fra Himmerige i Hvolbæk og Jens Kristian Jensen.

og man tænker uvilkaarlig, at saadan har samtlige Gaarde i Fruering set ud. Landbrugsmusæet har ogsaa haft Øje for Gaarden, og de har opmaalt og fotograferet den.

Nu er den fuldstændig ombygget, et Stykke Fritidsarbejde, som den nuværende Ejer, Knud Pedersen, har præsteret.

Desværre har man mishandlet Gaardens Jorder, saa den bedste Del af den efterhaanden er frasolgt, men i Ryttertiden var den paa samme Areal, som de øvrige Gaarde i Fruering, og Sejer Hansen var den sidste Rytterbonde paa Gaarden. Han fortsatte som Fæster under Rathlousdal. Søren Sejersen var derefter Fæster af Gaarden og senere hans Stedsøn Michael

Nielsen, der var gift med Ane Jensdatter fra Fastrup, og da Michael Nielsen dør, gifter hun sig med Jens Christensen fra Thinggaarden i Vitved Nr. 9a.

Nu veksler det imidlertid, idet det er Ane Jensdatter, der dør, og Jens Christensen der gifter sig anden Gang, og det bliver Pigen Bodil Marie Nielsdatter, fra den Gaard, der i Dag hedder Pilegaarden. Hun er godt nok 27 Aar yngre end ham, det tog man ikke saa nøje den Gang, Hovedsagen var, at der var en Mand og en kone i enhver Gaard. Nu sker der atter en Forandring, idet det er Jens Christensen, der dør, og Bodil Marie gifter sig med Anders Caspersen fra Hinderup ved Odder. Hvorledes det gaar til, at en Karl fra Od-

deregnet bliver Fæster af en Gaard i Fruering, har jeg ingen Forklaring paa.

Anders Caspersen og Bodil Marie er omtrent jævnaldrende, men Bodil Marie dør nogle Aar efter Ægteskabets Indgaaelse, og Anders Caspersen gifter sig med Kathrine Pedersen, der er en Halvsøster til Ditlev Pedersen, men hun dør i 1862, og Anders Caspersen gifter sig tredie Gang med Henriette Jakobsen, der er født i København i 1835. Om der er Børn i de to første Ægteskaber, ved jeg ikke, men i det sidste er der to Sønner, som skal nævnes her, maaske er der flere, det har jeg ikke rede paa.

Af nævnte to Sønner køber den ene en Gaard i Foerlev, og bliver Stamfader til en Caspersen Slægt der. Den anden, Peder Caspersen, overtager Gaarden i Fruering,

men da han er ugift, dør denne Gren af Slægten ud. Men han bliver Selvejer af Gaarden, idet han i 1913 køber den af Godset Rathlousdal for 17.097 kr. 20 Øre + Arveafgift, men med Ret til Salg, Pantetætning og Udstykning.

I 1917 sælges Gaarden til Thomas Madssen, født i Vitved, og Broder til Thyra Mikkelsen, Virring Hede. Han er gift med Kirstine Hansen, Datter af Mikkil Hansen, der ejer Nabogaarden. Nu begynder Frasalget af Jorden, Matr. 10b og 10c udgør den Ejendom Alfred Laursen senere faar, og 10d hører under nuværende Borgmester Ejnar Jacobsens Gaard.

I 1926 bliver Resten af Gaarden solgt til Hans Pedersen og Anna, fra Yding. Hans Pedersen er en rolig og besindig Mand, der drev den gamle Gaard med

Fruering Eskegaard. Billedet viser Gaarden, som den saa ud før 1960, da den ejedes af Anna og Hans Pedersen. Man maa forestille sig, at det var Typen paa en alm. Bondegaard i 1800erne. I en Brandforsikring fra 1857 betegnes Bygningerne som gamle, men godt vedligeholdte. Bygningerne er opmaalte og fotograferede af Landbrugsmusæet.

Anna og Hans Pedersen.

Flid og Dygtighed. Han er i flere Aar Medlem af Sogneraadet. I 1960 overtager Sønnen Knud Pedersen Gaarden. Han er gift med Margit, Rasmus Rasmussens Datter fra Virring Hede, og nu sker der meget med den gamle Gaard. Den bliver fuldstændig ombygget. Jorden fra den ene af Ejendommene ved Kirkestien til Virring bliver lagt under Gaarden, Svigerfaderens Jord i Virring har han i Forpagtning i flere Aar, og Jorden til Gaard Matr. Nr. 13a har han ligeledes i Forpagtning. Gaarden bliver drevet intensivt med stort Dyrehold.

Udskrift 1947: Ejendomssk. 18.500. Brandf. 35.000.

Besætning: 12 Køer, 1 Tyr, 8 Ungdyr, 2 Heste, som Regel 1 Føl, 2 Søer, leverer 50 Svin aarlig, 100 Høns.

Østergaard

Matr. Nr. 11a i Fruering 23,72 Ha. i 1932. 19,0 Ha. i 1973

Det er den anden af Eskegaardene, og den var sammenbygget med den første. De ejedes i Begyndelsen af 1800'erne af Rasmus Rasmussen og Karen Michelsdatter, der havde en Søn, som de paa Grund af manglende Opfindsomhed ogsaa døbte

Rasmus Rasmussen. Han blev gift med Kirsten Andersdatter, der var fra den Gaard, man undertiden kaldte Strygejer-net, paa Grund af dens særlige Bygge-maade. Efter at de havde faaet 2 Børn, dør Rasmus Rasmussen, og Kirsten er Enke og kun 26 Aar.

Det ene af Børnene var en Dreng, der ogsaa var døbt Rasmus Rasmussen. Det andet Barn var en Pige, Karen Rasmussen, født 1850. Da hun naar den giftefærdige Alder, bliver hun gift med Jens Peter Jensen, vistnok fra Illerup. De køber en ganske lille Ejendom paa Virring Mark, der er kun 3 Tdr. Ld., og hele Marken er en stejl Bakke. Af den Grund bliver de kaldt Bak Karen og Bak Jens. Senere Mageskifter de med en Ejendom ved Kirkestien mellem Virring og Fruering, Matr. Nr. 19a, 20b, 21b. Den er paa 15 Tdr. Ld., og selv om den ikke er helt saa bakket som den forrige, saa beholder de Navnet Bak Karen og Bak Jens. Foruden at passe Ejendommen lavede Jens Mejekroge til Høstleer. Jeg kan endnu huske, at man lige før Høst kørte et stort Vognlæs Mejekroge fra Ejendommen, paa Grund af denne Produktion blev Bak Jens ogsaa undertiden kaldt Mekrojens.

Fruering Østergaard, Interiør fra Kostalden 1970.

Karen og Jens havde en Datter, der hed Ane. Hun blev gift med Thomas Rasmussen. I mange Aar kørte han Mælketuren i Virring By. Hver Morgen kom Thomas vandrende med sin Hest den lange Vej til Virring, hvor Mælkevognen stod, og efter endt arbejde vandrede han Hjem igen, som Regel med Tømmen over Skuldrene, og i Tømmen hang et Rugbrød, som den Gang var paa 8 pund.

Det kønne gamle Kampestenshus, kaldet Hedelund, Matr. Nr. 19a, 20b og 21b, bygget af tilhuggede Kampesten, med Have omkring og en lille Granskov i Baggrunden, var altid i deres Tid i mønsterværdig Orden, en ren landlig Idyl, og 3 kønne Døtre pyntede ogsaa i Landskabet. Alt dette er forlængst borte, og der har været mange Ejere siden, Huset er pyntet op og moderniseret, men det kan langt fra staa Maal med det, de 2 Generationer drev det frem til.

Familien paa Hedelund. Jens Peter og Karen Jensen med Datteren Ane, Svigersønnen Thomas Rasmussen og deres Børn.

Som fortalt blev Kirsten Andersdatter tidligt Enke, men inden længe bliver hun gift med Ladefogeden paa Rathlousdal, Hans Rasmussen, og han overtager Fæstet i 1851, men efter at have faaet 2 Dreng, Rasmus Peter Hansen og Mikkel Hansen, dør Kirsten Andersdatter, og en Tid efter gifter Hans Rasmussen sig med Kirstine Pedersen, der er Halvsøster til Ditlev Pedersen, som før fortalt, og hun bliver saaledes Stedmoder til de 2 Dreng. Dette Ægteskab er barnløst.

Den ældste af Drengene, Hans Peter Rasmussen, overtager Gaarden i 1876 og bliver gift med Kirsten Petrea Andersen. Hun er Moster til Anders og Marius Mikkelson; sidstnævnte køber som ældre Genbohuset til Gaarden.

Hans Peter Rasmussen dør ret tidligt, og Broderen Mikkel Hansen gifter sig med Enken og overtager Fæstet. Gaarden bliver gjort til Selveje i 1894 for en Pris af 10.090 Kr. 88 Øre + Arvefæste, som senere er indløst.

Mikkel Hansen var Typen paa en god gammel Bondemand, han drak jævnlige Ølhøvl og en Kaffepunch, og i 1915 bestemmer han sig til at bygge et nyt Stuehus. Det blev stort og rummeligt og præger den Del af Fruering By. Der er 3 Børn i Ægteskabet, en Datter Kirstine, der bliver gift med Thomas Madsen, og de overtager Nabogaarden, Matr. Nr. 10a, som fortalt under denne Gaard. Desuden var der 2 Sønner, Hans og Anders, der overtager Gaarden i 1929. Hans bliver aldrig gift, men Anders gifter sig med Marie Frederiksen, der er Søster til forh. Pantefoged Kristian Frederiksen. Anders Hansen har Skøde paa Gaarden, medens Hanses Arvepart staaer i den. De driver Gaarden til 1954. Da overtager Marie og

Marie Hansen og Datteren Anna, der er gift med Frits Jensen.

Anders' Datter Anna, der gifter sig i 1941 med Frits Jensen, Gaarden.

Frits Jensen er fra Virring. Hans Forældre, Olga og Johannes Jensen, har en Ejendom der. Som ældre køber de et lille Hus i Fruering, og bor der til deres Død. I 1960'erne sælger Frits Jensen en Del Jord til Kommunen, som bruges til Byggegrunde, senere lejer han Resten af Jorden ud og tager Arbejde paa et Gartneri. Udhusene til Gaarden bliver nedrevne i 1970 og Stuehuset moderniseret. Der er 2 Børn i Ægteskabet: Hans, der er Tømrer og bor i Fruering, og Tove.

Fruering Kirkevej Nr. 1

**Matr. Nr. 12 Fruering (12c, 21a, 20c)
11,58 Ha. i 1932 og i 1973**

Man har undertiden kaldt den Strygejernet, fordi Byggemaaden minder om dette Redskab. Stuehuset og Laden har før i Tiden været flere Fag større, end de er i Dag. Oprindeligt havde den lige saa stort et Jordtilliggende som de øvrige Gaarde i Fruering, men først blev den delt mellem 2 Børn, og siden er der solgt 2 Ejendomme fra ved Hvolbæk Skel, saa der nu kun er 11,5 Ha. tilbage.

Kirstine Andersdatter hed Konen paa Gaarden. Hun var først gift med Anders Jensen, siden med Jens Mikkelsen, der var født 1750. I sidstnævnte Ægteskab var der er Søn, der var opkaldt efter den første Mand og hed Anders Jensen, hans Kone hed Maren Jensdatter. De overtager Gaarden og har blandt flere Børn 3, der skal nævnes her, først Anders Jensen, der bestyrer Gaarden nogle Aar, da Moderen er bleven Enke. Saa er der Søren Andersen, der overtager Gaarden, og saa er der Kirsten Andersdatter, der som nævnt bliver gift med Rasmus Rasmussen i Nr. 11.

Søren Andersen, født 1829, er gift med Ane Kathrine Jensdatter. Hun dør vist i Barselseng efter at have faaet Datteren Sidsel, og Søren Andersen gifter sig derefter med Ane Rasmusdatter. I 1891 køber han Gaarden fri af Rathlousdal, Prisen er 11.852 Kr. 89 Øre + en aarlig Arveafgift, der udgør 17 Td. 4 Skp. 2/3 Fjktoradet Byg, som siden er afløst.

Af Søren Andersens Børn skal nævnes følgende, der har Tilknytning til Egnen. Først Datteren, Sidsel, af første Ægteskab, f. 1858, død 1919, der bliver gift med Albrekt Rasmussen, han var vist oprindelig Bødker, og han var ogsaa Broder til Søren M. Rasmussens Fader i Hvolbæk,

Gaarden i 1970. Matr. Nr. 12c m. fl.

Matr. Nr. 1a. De overtager Gaarden i 1893.

Af andet Ægteskab er der Jens Peter Sørensen, han faar i 1896 Skøde paa den vestlige og bedste Del af Fødegaardens Jorder. Skødegiveren er Svogeren Albrekt Rasmussen, og paa denne Jord, ca. 24 Td. Ld., bygger han en Gaard og gifter sig med Ane Marie Thomsen (1875–1951) fra „Søholt“ i Vitved. Jens Peder Sørensen, i daglig Tale kaldt Vrold Jens Peder, var ingen Foregangsmand inden for Landbruget, og i 1910 sælger han Gaarden, og køber en lille Ejendom paa Hvolbæk Mark, „Helvede“ kaldet. Matr. Nr. 2b 2c.

En anden Søn var Anders Sørensen, Slagter Anders (1870–1953). Han bliver gift med Johanne Langeland, Datter af Line Langeland, der i sin Tid var Husholder for de berømmelige Brødre Clemmensen, som Albert Dam fortæller om i Morfars By.

Slagter Anders begynder med en Slagterforretning i Gram, men 9 Aar efter flytter han til Fruering og bliver Ringer og Graver ved Fruering Kirke. Tillige er han en meget søgt Hjemmeslagter. Der er mange Børn i dette Ægteskab, de flytter alle udensogns paa nær Astrid, der bliver gift med Smed Christian Nielsen i Fruering.

Anna og Magnus Würtz, Guldbryllup 1974.

En Søster til ovennævnte er Ane Sørensdatter, hun bliver gift med Kreaturhandler Juul i Stilling.

Sidsel og Albrekt Rasmussen overtager altsaa Gaarden i 1893. Faa Aar efter sælger han saa, som omtalt, 24 Td. Ld. til Svogeren Jens Peder Sørensen, og i 1901 sælger han Resten af Gaarden til Niels Nielsen og køber i Stedet Nabogaarden, Matr. Nr. 13a, se derom senere.

Sine og Niels Nielsen har Gaarden til 1917, og efter at have solgt 2 Ejendomme fra ude ved Hvolbæk Skel, sælger han Gaarden til Anders Karl Eskildsen, der kun har den i 3 Aar. Efter at have solgt den, opretter han Fruering Købmandshandel i det Hus, der senere ejes af Ringer og Graver Janus Fanøe, Matr. Nr. 20. Nu skifter Gaarden Ejer flere Gange indtil den i 1924 bliver købt af Anna og Magnus Würtz. Det var vist Mening, at det skulde være en foreløbig Besiddelse, men de faldt saa godt til i Fruering, at de ikke nænnede at skille sig af med Gaarden. Den blev et Mønsterbrug, og der blev hæget om de gamle Bygninger, saa de stadig er en Fryd for Øjet. Magnus Würtz omkom ved en Traktorulykke i 1974, men forinden naaede Ægteparret at holde Guldbryllup.

Udskrift 1947 – Ejendomsskyld 19.000 Kr. Brandforsikring 34.000 Kr. Besætning 10 Køer, 10 Ungdyr, 2 Heste, 2 Søer, leverer 30 Svin aarlig, 100 Høns samt Ænder og Gæs.

Vestermøllevej Nr. 31

Matr. Nr. 13 ad i Fruering 18,48 Ha. i 1932 og i 1973

Det var en gammel Gaard, der laa omtrent hvor nu Ole Mikkelsens Maskinværksted ligger. Fæsteren hed i 1781 Laurs

Et gammelt billede af Gaarden fra før den blev bygget om i 1902.

Jensen, og han var gift anden Gang med Ane Rasmusdatter.

I gamle Dage hørte der en Enkebolig til Præstekaldet i Fruering, i 1845 boede der et Ægtepar i denne Enkebolig, Manden hed noget i Retning af Wellijus, han betegnes som Litteratus og Kapitalist. Han var vist Broder til Pastor Müllers Kone, der hed Christiane Conradi Frederikke Wellijus, og 1855 boede hun som Enke i Boligen. Ifølge Registret solgte Pastor Øllgaard denne Bolig til Th. R. Gall i 1906 for 100 Kr. Huset har da sandsynligvis været faldefærdigt, nogle mener at der har været Brand i det, og Gall har saa ofret en Istandsættelse paa det, for han sælger det samme Aar til Mikkel Chr. Eriksen for 375 Kr. Siden har der boet forskellige Mennesker i dette Hus, bl. a. Jenny Chri-

stiansen, født Laursen, Verner og Marie Nielsen, se Matr. Nr. 14b, Virring Hede.

Men i 1840, altsaa før Litteraten, boede der i Huset et Par ældre Mennesker fra Lundum, Laurits Pedersen og Anne Pedersdatter hed de, og var født henholdsvis i 1776 og 1775. De havde 2 voksne Børn hos sig, nemlig Bodil Lauritsdatter, der muligvis har været Invalid, da hun faar Understøttelse fra Hansted Hospital, og Sønnen Jens Peter Lauritsen, født 1809 i Lundum, denne Søn bliver Fæster af Matr. Nr. 13a, der har ligget klods op ad nævnte Enkebolig.

Jens Peter Lauritsen maa have været en begavet Mand, da han ret hurtigt bliver valgt ind i Sogneforstanderskabet, og er Medlem af dette fra 1845 til 1868, en Overgang var han Formand, men de øv-

rige Medlemmer af Raadet mente imidlertid, at han var for selvraadig, og tog for mange egenhændige Beslutninger imellem Møderne, og saa valgte de en anden Formand.

Jens Peter Lauritsen var gift med Johanne Pedersdatter, hun var født i Matr. Nr. 16a i Virring, Broholtgaard.

Der var mange Børn i Ægteskabet, men ingen af dem overtog Gaarden. Af dem, der har Tilknytning til Sognet, skal nævnes Peder Jensen, der opretter en af de 2 Ejendomme ved Kirkestien fra Virring, der bestaar af Jorden fra 3 af de smaa Ejendomme i Fruering By. Af andre Ejere af denne Ejendom skal nævnes Anders Thomsen, og senere Stine og Julius Andersen, der fik Skøde paa den i 1928, men solgte Jorden fra i 1974 til Knud Pedersen. Julius kørte i mange Aar Mælk til Virring Mejeri. Efter at have solgt Jorden fra, arbejder han undertiden paa Ole Mikkelsens Maskinværksted i Fruering.

Men tilbage til Peder Jensen, han havde 2 Døtre. Ane, der blev gift med Ravnsborg Mathisen, som er omtalt under Præstegaardsjordene, og Margrethe, der er gift med en Mand, der hed Larsen. De havde en Tid Dovergaard og var siden Forpagter paa Sophiendal.

En anden af Jens Peter Lauritsens Børn var Jens Jensen, der blev kaldt Blind-Jens, han boede en Tid til leje i Fattighuset, men opholdt sig senere hos en Svoger, Møller Rasmus Peder Thomsen.

En Broder er Jakob Jensen, der boede i et af de Huse i Fruering, hvorfra Jorden var frasolgt til Broderen Peter Jensen, Matr. Nr. 16b.

Saa var der en Datter, der hed Ane Mette Jensen, hun blev gift med ovennævnte Møller Rasmus Peter Thomsen,

der i sin Tid var Møllersvend paa Virring Mølle, senere fik han sin egen Mølle, Dørup Mølle ved Hørning. Ane Mette og Rasmus Peter havde en Datter, der hed Jensine. Hun blev gift med Tømrer Martin Christensen i Hasselager, og et af deres Børn er Viggo Christensen, der var Kæmner i Fruering-Vitved Kommune fra 1950 til 1970, og derefter Assistent ved Provinsbankens Filial i Virring, han er gift med tidligere Jordemoder Thora Fink.

Sidsel (1858–1919) og Albrekt Rasmussen (1854–1944) sælger som omtalt deres Gaard Nr. 12a, og da Johanne Pedersdatter bliver Enke, køber de hendes Gaard af Stamhuset Rathlousdal i 1902 for 7.861 Kr. 09 Øre + Arveafgift. Samme Aar som Albrekt Rasmussen overtager Gaarden, ombygger han den, idet han flytter den om paa dens nuværende Plads. Allerede i 1907 sælger han Gaarden igen, beholder den gamle Gaards Byggeplads, og opretter der en lille Gaard med Jord, som han har købt fra Gaard Nr. 10 Paa denne lille Gaard, der efterhaanden er paa 8,83 Ha., lever de saa indtil han som Enkemand overdrager den til sin Søn Ejner Rasmussen i 1923. Hans Kone er Anne Nielsen fra Hvolbæk, Matr. Nr. 3c. I 1930 bliver Gaarden solgt til en Ejendomshandler, der samme Aar sælger den til Karen og Alfred Laursen. Gaarden er lidt upraktisk, idet Jorden ligger temmelig langt fra Bygningerne, men Jorden er god, og Karen og Alfred har altid sørget for, at der stod en god Avl paa den, og de opretholder Livet der til 1967, da de sælger Bygningerne til Fabrikant Ole Mikkelsen. De beholder Jorden, hvoraf noget er solgt til Byggegrunde, og saa bygger de et nyt og godt Hus i Fruering i 1967, Matr. Nr. 8i, og tager Ophold der.

Vagn Pedersen.

Efter at Albrekt i 1907 har solgt Gaard Nr. 13 til L. P. Knudsen, der Aaret efter sælger til Rasmus Hansen, kommer der i 1914 en blivende Mand, nemlig Martin Pedersen gift med Hansine, hun er Søster til Anna Pedersen i Nr. 10. De sidder roligt og stilfærdigt og passer deres Arbejde og Gaard til 1945, da giver de Sønnen Vagn Skøde paa Gaarden og køber et Hus i Fruering, Matr. Nr. 9c, hvor de tager deres Ophold. Vagn Pedersen er gift med Kamma, der stammer fra Gaarden ved Ørnekol paa Vitved Mark. Efter at have drevet Gaarden en Del Aar, forpagter de Jorden ud til Vagns Fætter, Knud Pedersen, Matr. Nr. 10a, hvorefter Vagn Pedersen tager andet Arbejde.

Matr. Nr. 14 Pilegaard i Fruering 28,13 Ha. i 1932 26,8 Ha. i 1973

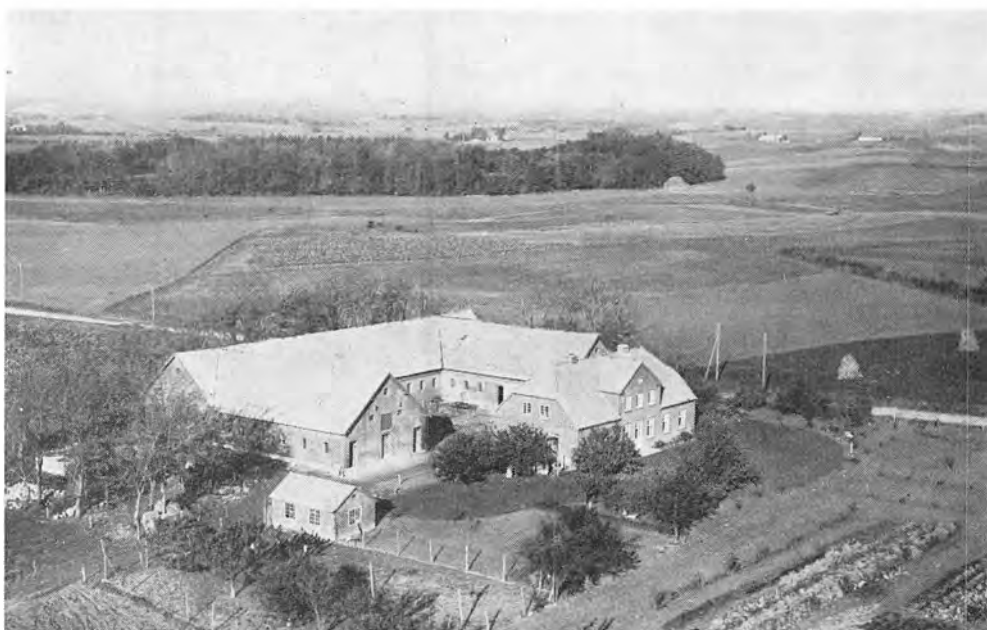
Gaar vi langt nok tilbage, finder vi, at Rasmus Andersen, f. 1737, gift med Bodil Sørensdatte, f. 1754, der er hans anden Kone, først har været Rytterbonde. Hans Søn Niels Rasmussen er siden Fæster, og derefter dennes Søn Rasmus Nielsen, der er gift med Bodil Marie Pedersdatter, som er født i Broholtgaard, Matr. Nr. 16a i Virring, og hun er Søster til Johanne Pedersdatter i Nabogaarden, Matr. Nr. 13. Rasmus Nielsen dør, og saa gifter Bodil Marie sig med Smedens Søn i Skaarup, Søren Peder Pedersen, der derefter

Karen Vibeke, født Rasmussen og Aksel Barkholt. Sølvsbryllup 1973.

Den gamle Pilegaard med Søren Poulsen.

Den nye Gaard, opført 1914–17.

bliver Fæster af Gaarden. I 1910 køber han Gaarden af Stamhuset Rathlousdal for 12.000 Kr. og 30 Øre + Arvefæsteafgift, der udgør 33 Td. 3 Skp. 2/3 Fjk. to-radet Byg. 2 Aar efter sælger han Gaarden til Søren Piilgaard Poulsen for 32.600 Kr., samtidig afløses Arvefæsteafgiften med en Sum af 8.449 Kr.

Gaarden var meget gammel og Bygningerne ringe, og Søren Piilgaard Poulsen beslutter sig til at bygge en ny Gaard, og da han er Murer, kan han selv udføre en Del af Arbejdet. I 1914 bygger han saa nye Udhuse og flytter dem ud paa deres nuværende Plads, og i 1917 kommer saa det nye Stuehus. Søren Piilgaard Poulsen (1886–1939) er gift med Karen Marie Jensen (1890–1969). Hun er født i Fastrup, men hendes Forældre boede senere i Kit-huset.

I 1945 faar den ældste Søn, Rasmus Piilgaard Poulsen f. 1912, Skøde paa Gaarden, hans Moder er da Enke. Den næstældste af Sønnerne hedder Jens f. 1914 og er ugift, han bestyrer en Gaard i Hads Herred, den tredjeældste Søn hedder Karl f. 1916, han var gift med Agnete Nielsen, og de overtager hendes Fædrenehjem, Gaarden ved Ørnekol paa Vitved Mark. Karl døde i en alt for ung Alder. En fjerde Søn var Kristian, der døde kort efter Konfirmationen. Der var ogsaa en Datter, Marie f. 1925, hun er ugift og har en Ejendom i Kanne.

Rasmus Piilgaard Poulsen, der overtager Gaarden i 1945, var gift med Karen Vibeke Rasmussen f. 1920, hun er fra Vitved Diergaard. Allerede 1947 dør Rasmus Piilgaard Poulsen, og Enken gifter sig senere med Aksel Barkholt f. 1915 i Bindslev, og de har Gaarden i Dag.

I første Ægteskab er der Sønnen Søren, der er Civilingeniør, og i andet Ægteskab er der Datteren Emmy, der er Lærerinde og Sønnen Niels, der er cand. mag. i Historie.

En Gaard ved Vestermøllevejen

**Matr. Nr. 12a, 13c, lod 32,25 Ha. i 1932.
31,44 i 1973**

Den er oprettet af Jordarealer fra Gaardene 12, 13 og 10. Oprindeligt bestod den som før fortalt, af 24 Td. Ld., der er udstykket fra Nr. 12 „Strygejernet“ af Albrekt Rasmussen til Svogeren Vrold-Jens Peter. Han solgte den i 1910 til Søren Jacobsen fra Nørre Vissing (1882–1961),

Abigael og Søren Jacobsen.

Gaarden er oprettet 1896. Læg Mærke til Hestegangen. Matr. Nr. 12a m. fl.

han er gift med Kathrine Abigael Jørgensen f. 1886 i Gram. Han udvider Gaardens Jordareal, saa den bliver paa ca. 60 Td. Ld.

Søren Jacobsen var en energisk Landmand, der drev et intensivt Landbrug.

Dagny og Ejnar Jacobsen med Børnene Bent, Lene og Erik.

Han var Sognefoged i mange Aar, i flere Aar var han Medlem af Sogneraadet, og havde iøvrigt flere Tillidshverv.

I Ægteskabet var der 2 Sønner, Ejnar, der overtager Gaarden, og Holger, der køber en Gaard i Hvolbæk, Matr. Nr. 6a.

Ejnar f. 1919, faar Skøde paa Gaarden i 1946, han er gift med Dagny, født Jacobsen, fra Gudbjerg paa Fyn, Bryllup 1946.

Foruden at være en dygtig Landmand har Ejnar Jacobsen mange Tillidshverv; saaledes var han før Kommunesammenlægningen Formand for Fruering-Vitved Sogneraad, i 1974 blev han valgt til Borgmester for Skanderborg Kommune.

Efter at have arbejdet med kommunale Sager i 25 Aar, blev han i 1976 udnævnt til Ridder af Dannebrog.

Herefter skulde saa Gaardene i Fruering være omtalt.

Husene

Vi kommer ind i Fruering ad Kirkestien fra Virring, og det første Bygningsværk, vi møder, er det gamle Vandværk. Det ligger højt, næsten lige saa højt som Kirken, og da Bygningen er opført med Taarn og Hus, ligner det et lille Anneks til denne.

Matr. Nr. 11e

Næsten lige saa højt og Nabo til ligger et forholdsvis nyt Hus, bygget af Arbejdsmand Karl Pedersen. Han er nu død, men hans Kone Lise lever i bedste Velgaaende og var standhaftig nok til at kritisere det utrolige Svineri, der var i Fruering By, da man i 1970 anlagde et Kloaksystem. Vejene var ufarbare, og Lise satte en Annonce i Uge-Bladet „Paa Grund af Arbejde med Kloakering, aflyser jeg hermed min Fødselsdag“.

Matr. Nr. 11b

Neden for Lises Hus ligger et andet, bygget af Peder Jensen, efter at han havde

En Række Huse langs Kirkevejen. Bagerst det gamle Vandværk, dernæst Lise Pedersens Hus. Ove Nielsens Hus ligger gemt bag Kandborgernes Hus, og Nygaard Rasmussens er gemt bag Eline Fanøes Hus, der ligger i Forgrunden til højre. 1970.

Ove Nielsens Hus. I Forgrunden Trappen op til Lise Pedersens Hus. 1974.

afhændet sin Ejendom ved Kirkestien. Det er bygget i 1911, og efter Peder Jensens Enkes Død, flyttede Datteren Anna Ravnsborg Mathisen ind i Huset i 1938. Derefter havde en Søn af Smed Christian Nielsen, Henning Nielsen, det en kort Tid, hvorefter han mageskiftede med Ove Nielsen og fik dennes Ejendom, Matr. Nr. 11b. Ove Nielsen var den Gang Sygekassékasserer, men er nu Lagerforvalter for en Trælast i Solbjerg.

Matr. Nr. 17a

Det næste Hus er Kandborgernes Hus, en Slægt, der huskes af de gamle i Byen. Marius Mikkelsen boede der i mange Aar, i sin Ungdom havde han været Herskabskusk i København, senere havde han i mange Aar en Ejendom ved Præstevejen til Vitved, Matr. Nr. 8b Vitved. Murer Alfred Jørgensen og hans Fader Jørgen Jørgensen var Ejer af Huset 1920 til 1925, og gav det en Hovedreparation, hvorefter Marius Mikkelsen købte det, senere har det været ejet af Vagn Jensen, Fruering, og ejes nu af Sygeplejerske Inge-Lise West.

Kandborgernes Hus. Hanne og Kirstine Kandborg. Hanne født 1848.

Matr. Nr. 16b.

Dernæst kommer vi til et Hus, hvori Peder Jensens Broder, Jakob Jensen, boede i mange Aar. Han var gift med Svenskeren Ugges (Åke) Datter i Virring. I 1934 blev det købt af en Brøndborer, Anker Jensen, der kom ulykkeligt af Dage under sit Arbejde. I Dag bor Niels Ny-

gaard Rasmussen i det. Han har boet flere Steder i Virring og Hvolbæk, men i Fruering kom han paa sin rette Hylde, da han blev Ringer og Graver ved Fruering Kirke. Paa Grund af daarligt Helbred maatte han i 1970 opgive dette Arbejde.

Matr. Nr. 20a

I det næste Hus starter Carl Eskildsen i 1920 Fruering Købmandsforretning. Købmand Mogensen køber denne i 1923, men finder Pladsen for indskrænket, og flytter Forretningen længere mod Vest i det Hus, hvor den nu har til Huse. Matr. Nr. 20c m. fl.

I 1941 køber Eline og Janus Fanøe Husset. Janus begyndte som Assistent i Sognets Kontrolforening, og der traf han Eline paa et af Kontrolstederne, og det blev til Giftemaal. De startede en lille Ejendom i

Ester og Nygaard Rasmussen foran deres Hus. 1970.

*Konfirmation hos Eline og Janus Fanøe.
Paa Fløjene Chr. Laursen = Bager Laursen
og hans Kone Rasmine. Imellem dem
Konfirmanden Inger og Drengen Kaj.*

Skaarup, den var ikke af de mest givende, men Janus fik et Bierhverv som Sygekassekasserer. Senere solgte de Ejendommen og købte Huset i Fruering, og der blev han tillige Ringer og Graver i 1940 ved Fruering Kirke. Det gik godt i mange Aar, men en Dag fik Helbredet et Knæk, og efter nogle Aars forløb sad Eline Enke. Huset blev i 1975 solgt til Jan og Ellen Lundgaard, og Eline bor i Skanderborg.

Matr. Nr. 7b

I det næste Hus var der Skole indtil 1848, da den nye Skole ved Hvolbæk Skel blev bygget, og Huset blev nu omdannet til Fattighus til 2 Familier, senere til 3.

*Den gamle Skole i Fruering til 1848.
Den ejes nu af Petrine Rasmussen.*

Til Tider var der ikke Fattigfolk nok til at fylde Huset, og det blev da udlejet til private.

I 1848 blev Huset delvis ødelagt af Tysskerne, men blev igen istandsat af Tømrer Carl Møller, der var Lærer Langbergs Svigersøn. Amtslæge og Sundhedskommission har ofte klaget over Huset.

I 1940 blev det solgt til Petrine og Rasmus E. Rasmussen for 1.800 Kr. Det var da i en miserabel Tilstand, men de nye Folk fik noget gjort ved det, og i Dag er der en god moderne Lejlighed i Huset.

Petrine er nu Enke. Hun er et Ordensmenneske, derfor fik Arbejderne ved Kloakeringen læst og paaskrevet, da de lavede for megen Uorden om hendes Hus.

Petrine Rasmussen.

Matr. Nr. 25

Over for Petrines Hus, paa modsat Side af Vejen, ligger et lille Hus, som i sin Tid var Bolig for Smeden. Selve Smedien laa modsat Vejen længere mod Vest.

1876 køber Jens Kjeldsen Huset. Han havde før været Bysmed i Hvolbæk, men er nu rejst til Fruering og bleven Smed og Ringer og Graver der.

I 1922 kom der en ny Smed til Fruering. Han hed Niels Christian Nielsen og boede i Huset nogle Aar. Saa blev han gift med Slagter-Anderses Datter Astrid, og der blev nu bygget nyt Hus og Smedie, og det gamle Hus blev solgt til Grethe og Jens Thomsen, der før havde haft et par Ejendomme i Virring. Nu er der ingen Smed i Fruering mere, og det nye Hus, som Smeden byggede, er Bolig for den nuværende Ringer og Graver Henry Nielsen.

Det gamle Hus blev i 1950 solgt til Olga og Johannes Jensen. De kom fra en Ejendom i Virring, Matr. Nr. 4 c, begge deres Sønner, Frits og Ejgild, bor i Fruering. Frits har Gaard Nr. 11a, og Ejgild er Arbejdsmand. Faderen, Johannes Jensen, sad længe Enkemand i Huset, og efter hans Død i 1969 overtog Ejgild Huset. Det er

I gamle Dage Smedens Hus. Det ejes i Dag af Ejgild Jensen og hans Kone.

Huset ved Kirkevejen op til Fruering Kirke, i Baggrunden Würtz' Gaard. 1970.

nu istandsat, og fremtræder som et af de kønneste Huse i Fruering.

Matr. Nr. 19b

Vest for Stien op til Kirken, modsat den gamle Skole, ligger et lille Hus. Indtil 1919 beboedes det af en Enke, Eske An Mari kaldet. Bager Laursen har ogsaa boet i Huset fra 1934–1940. Eline, Janus Fanøes Kone, var Datter af Mine og Bager Laursen. Karen og Ejnar Rasmussen boede der nogle Aar, indtil de i 1947 købte en Ejendom paa Virring Hede, Matr. Nr. 18b. Valdemar Jensen boede der i flere Aar. Ragna og Thomas Nielsen undermurede Huset i 1960'erne, de havde før været Værtspær i Virring Forsamlingshus. Siden er det solgt nogle Gange, de nuværende Ejere har istandsat Hus og Have, saa det er en Fryd for Øjet.

Fruering Købmandsforretning

Matr. Nr. 20d, 21c, 12g

Efter min Formening har der ligget en Ejendom paa dette Sted med Jord ved Kirkestien. Jorden er frasolgt 1896. Hvor-naar de gamle Huse er nedrevet, ved jeg ikke; det nuværende Hus er bygget af for-

Fruering Købmandshandel. 1972.

henværende Ejer af Pilegaard Søren Peter Pedersen i Aaret 1912. Han døde i 1921, og hans 2 Døtre arvede Huset og solgte det i 1927 til Købmand Chr. Mogensen, der flyttede Købmandsforretningen fra Matr. Nr. 20a hertil.

Siden har det flere Gange skiftet Ejer, den nuværende Købmand, Elvin Skjøt, købte Forretningen i 1952. Hans Kone, Ellen, er Datter af Chr. Hansen, der før havde en Ejendom paa Fruering Præstegaards Mark.

Slagter Anders' Hus

Til dette Hus, der har Matr. Nr. 18, har der sikkert ogsaa hørt Jord, da en af Parcellerne ved Kirkestien har samme Matrikelnummer. Det skal være frasolgt i 1882. Huset har derefter haft forskellige Ejere, indtil Anders Sørensen (Slagter Anders) købte det i 1904.

Han er, som fortalt, født i Gaard Nr. 12 og begyndte med en Slagterforretning i Gram, 9 Aar senere køber han Huset i Fruering og er Hjemmeslagter og Ringer og Graver ved Fruering Kirke til 1940.

Slagter Anders er en farverig Person, der havde sit Frisprog overfor baade

Præst og Menigmand. Bag Huset byggede han en Stald, saa det kørende Kirkefolk kunde faa Hestene fraspændt. Han var en brugt Hjemmeslagter, der satte sin egen Kulør paa Slagtedagen.

Hans og hans Kone Johannes Guldbryllup bliver fejret i Anders' Fødegaard Matr. Nr. 12, hvor Anna og Magnus Würtz er Værter. Johanne bliver Enke i 1956 og sælger Huset til Møller Helboe, der er Smed i Hvolbæk, han blev nu Rejsemontør, og sælger Huset til Peter Helbo, der dog ikke, trods Navnelighed, er i Familie med Møller Helboe.

Bag Slagter Anders' Hus ligger saa den føromtalte Enkebolig, og bag den igen et forholdsvis nyt Hus, Matr. Nr. 14c, der er bygget i 1923 af Jens Thorup. I 1935 overtager hans Søn Niels Thorup det, og efter et Par andre Ejere købte Søren Vis-sing Poulsen det i 1954. Hans Kone hed

Ringer og Graver ved Fruering Kirke og Hjemmeslagter Anders Sørensen – Slagter Anders.

Diamantbryllup, Johanne og Anders Sørensen. 1953.

Mary og var Datter af Smed Ras-Peter, der i mange Aar havde en Ejendom i Lillevirring, Matr. Nr. 9b. Søren Vissing Poulsen er født paa Gaarden, der ligger paa Bakken i Virring Hede, ved Fruering Skel. Stuehuset ligger i Fruering og Udbygningerne i Virring. Denne Gaard overtog han efter sine Forældre, boede et Par Aar i Lillevirring og kom derefter tilbage til Virring Hede, og havde en lille Ejendom der, indtil han købte Huset i Fruering.

Huset ved Kirkegaardsdiget Matr. Nr. 12f

Huset er bygget af Musiker Søren Vissing Rasmussen, Søn af Musiker og Træskomand Niels Rasmussen og en Datter af Lærer Langberg. Hans Kone hed Ka-

Gammel Galls Opholdshus. Ane Kathrine og Gl. Gall foran Huset, der i Dag ejes af Hansine Pedersen.

ren og blev kaldt Skovfogedkaren, fordi hendes Fader var Skovfoged paa Rathlousdal. De havde i mange Aar en Ejen-

Julie og Hans Hansen. Sølvbryllup 1947.

Charlottenlund. Ca. 1960.

dom paa Virring Hede, Matr. Nr. 12b. Ægteskabet var barnløst, og ved deres Død var der 3 Søstersønner, der arvede Huset og sælger det i 1928 til Johannes Rasmussen. 2 Aar efter sælger han det til føromtalte Smed Ras-Peter fra Lillevirring. I 1943 bliver det solgt til Ane og Thomas Rasmussen, der før havde Ejendommen Hedelund, Matr. Nr. 19, 20, 21 ved Kirkestien og som stadig bar Tilnavnet Bak.

Huset ejes nu af Magnus Lillemose, han er ugift, har en Ejendom i Svinsager, og har aldrig boet i Huset, men lejer det ud.

Endnu er der et Par Opholdshuse at nævne i Fruering. Gammel-Gall byggede et Hus over for det nuværende Maskinværksted. Det beboes i Dag af Hansine,

Enke efter Martin Pedersen, Matr. Nr. 13a.

Og saa ligger der et Opholdshus bag Fruering Nedergaard, der er bygget af et Par af Gaardens forhenværende Ejere; i Dag er det lejet ud.

Ejendommen er oprettet i 1912 tillige med en Naboejendom. Udskiftet fra Matr. Nr. 12c.

Viggo Laursen i Arbejde.

Charlottenlund Matr. Nr. 1c.

Endvidere skal nævnes nogle Ejendomme, som ligger langt ude paa Fruering Mark. Der er først Charlottenlund, der indtil 1922 hørte under Rathlousdal. Der er 32,5 Ha. Ager og Skov til Ejendommen. Før i Tiden var der Skovfoged paa Ejendommen, den sidste hed Niels Peter Nielsen, der byggede det lille Opholdshus modsat Vejen over for Ejendommen, hvor siden Martine og Georg Pedersen boede. Landbruget har ogsaa været fæstet ud, bl. a. til Peder Madsen, der før i Tiden havde Svinsager Højgaard, Matr. Nr. 2.

I Aaret 1921 gav Stamherre Huno v. Holstein-Rathlou Skøde til sig selv, saa Ejendommen blev frigjort, og Aaret efter sælger han den til Hans Hansen for 35.000 Kr.

Hans Hansen er gift med Julie Vor-

gaard, en kendt Slægt paa Oddereggen. De havde Gaarden til Hans Hansen døde i 1962, hvorefter Julie sælger den til Grenaa Motorkompagni. Ejeren af dette Kompagni ejer i Dag ogsaa Hotel Skanderborghus. Charlottenlund har altid været en smuk Gaard, med en smuk Beliggenhed, og Julie og Hans Hansen sørgede for, at der altid saa godt ud. Nu staar Stuehuset jævnlgt ubeboet og Udhusene falder sammen.

Viggo Laursens Ejendom Matr. Nr. 11g m. fl.

Jorden er fraskilt Nr. 11 og Viggo Laursen satte Bygninger paa den og fik sammen med sin Kone Marie et Mønsterbrug ud af den (Viggo Laursen er Broder til føromtalte Alfred Laursen) se Matr. Nr. 13e m. fl. I 1957 købte Ove Nielsen Ejendommen og mageskiftede se-

Thorvald Andersen med Kone og Børn.

nerede med Henning Nielsen. Se Matr. Nr. 11b.

Et Par smaa Ejendomme er af Niels Nielsen udskiftet fra Matr. Nr. 12 „Strygejernet“. Den ene blev købt af Anders Mikael Andersen. Hans Søn, Rasmus Andersen, var i mange Aar Vognmand i Virring. En anden Søn, Svend, har Ejendommen nu, han er tillige ansat ved Kommunevejvæsenet.

Ejendommen er oprettet omkring Aar 1900. Matr. Nr. 8b m. fl.

I den anden Ejendom boede Kristian Frederiksen i mange Aar. Han var i flere Aar Pantefoged. Hans Søster, Marie, var gift med Anders Hansen i Matr. Nr. 11a.

**Matr. Nr. 22 og 24.
9,36 Ha. i 1973.**

Saa ligger der en gammel Ejendom ved Vejen fra Fruering til Korsvejen, den ved jeg alt for lidt om. Dens Jorder rækker helt op til Hvolbæk Skel, de er kuperede og tørre. Midt i det hele ligger Lyngknolden med de utallige rævegrave. Da der endnu fandtes Skytteforening i Virring, skød man fra Gaarden paa Bakken tværs over Kirkestien ind i Højen, endnu findes Rester af Markørgraven. Ejendommen blev vist sent købt fri af Stamhuset. Den Ejer man husker bedst er Thorvald Andersen, en Slider af Format. De Læs Grus han har gravet ud af Bakkerne er utallige. Sammen med sin Kone Maren fødte han

Murermester Alfred Jørgensen.

en stor Børneflokk op der. I Dag ejes Ejendommen af Lykke Olesen, han har nu haft den i ca. 30 Aar, Jorden er lejet ud.

Matr. Nr. 8b, 9b, 9,13 Ha. i 1973

I gamle Dage strakte Jorderne fra „Nedergaard“ og „Storegaard“ sig helt mod Nord paa den anden Side af Gramvejen. Disse Jorder blev solgt fra omkring Aar 1900, og paa dem blev oprettet en Ejendom, som efterhaanden har haft flere Ejere, bl. a. Peder Pedersen: I Dag ejes den af Søren Blond Poulsen, en Søn af Mette og Hans Poulsen, der har Nabo-gaarden Birkelund. Der er bygget nye Stalde, og der drives et godt intensivt Landbrug paa Ejendommen.

I denne Gennemgang af Fruering er de nyere Huse ikke nævnt. I Slutningen af 1960'erne og i Begyndelsen af 1970'erne skete der en Kæmpeudvikling paa Marken

Evald Jensen med Familie.

Den gamle Bysmedie. Smed Kjeldsen i Arbejde. Frederik Gall staar ved Hesten, og Kjeldsens Søn lægger Sko under. Læg Mærke til Barselskrukken ved Muren.

Syd for Fruering. Alle disse nye Huse tør jeg ikke drage ind i Beretningen; de hører en nyere Tid til.

Maaske skal jeg lige nævne et Par af de første Huse, der blev bygget. Lige sønden for Slagter-Anderses Hus byggede Muremester Alfred Jørgensen i ca. 1925 et nyt Hus. Han havde før haft en lille Ejendom paa Virring Hede, efter Salget af denne købte han det Hus i Fruering,

jeg kalder Kandborgernes Hus, som han istandsatte og delte i 2 Lejligheder. Hans Fader, Jørgen Jørgensen, boede hos dem.

I ca. 1946 byggede Søren Jacobsen et Opholdshus paa Gaardens Grund, hvor Gunnar og Lisbeth Engelbrechtsen nu bor, og i 1960 byggede Evald Jensen et lille Hus Matr. Nr. 9i lidt syd for Alfred Jørgensens Hus.

Fruering Forsamlingshus 1976 med Formanden Finn Larsen og Agnes Kjærgaard.

Matr. Nr. 10bc og 13, Fruering, som Karen og Alfred Laursen i 1967 solgte til Ole Mikkelsen, der nu bruger Bygningerne til Maskinfabrik.

Fhv. Pantefoged Christian Frederiksen, Fruering Mark.

BR *Brudeparret Bertha og Bent Krogh.*

HVOLBÆK

Vi ved ikke ret meget om Hvolbæks Historie, men at Byen har eksisteret i 1573 ved vi, fordi Kronens Bønder i Hvolbæk og Skaarup da fik Gavekort paa en Eng, der kaldtes Harrildskær, som laa imellem de 2 Byer, mod en aarlig Afgift af 2 Fjerding Smør.

I et aabent Brev fra samme Aar bestemmes det, at Kronens Bønder i Fruering-Vitved Sogne, paa Grund af deres Fattigdom og Armod, ikke kan svare den sædvanlige Afgift til Skanderborg Slot, og af den Grund faar de den sat ned.

I 1730 brændte der 3 Gaarde og 2 Huse i Hvolbæk. Under Rytterdistriktet laa der i Hvolbæk kun 6 Gaarde, men 100 Aar senere var Antallet 12, idet de oprindelige 6 Gaarde var bleven delte.

Paa Hvolbæk Mark findes 2 Gravhøje, Store og Lillehøj, i Nærheden af disse er der funden 6 Guldringe og 3 Brakteater (Smykker eller Mønter), det skete i 1872.

Elle-Laus' Grav kaldes en Dal mellem Hvolbæk og Skaarup, hvor Folk ikke tør gaa om Aftenen af Frygt for at møde Elle-Laus.

Elle-Lausvej i Hvolbæk

Elle-Laus boede vistnok i et Hus med noget Ellekrat omkring ved den Vej, der har faaet Navn efter ham.

Der var vist ikke meget godt at sige om Elle-Laus. Engang forførte han en Pige, og da Barnet kom til Verden, aflivede de det i Fællesskab og begravede det nøgent. Kort Tid efter tog Moderen sit eget Liv og blev begravet ved Kirkegaardsdiget ved Fruering Kirke. Efter den Tid kunde man høre nogen klage sig og et Barn klynke paa Stedet, og man forestillede sig, at det var Moderen, der sad med sit nøgne udøbte Barn paa Armen og klagede over, at det blev begravet uden Ligtøj, og derfor kunde ingen komme forbi Stedet, uden man lagde en Rag, som man sagde den Gang, det vil sige en Klud, ved Diget.

Det skete, at Rasmus Møller kom kørende paa Vej til Skanderborg, men havde glemt Kluden. Han maatte vende om og køre tilbage til Hvolbæk, for at faa fat i en saadan, før han kunde komme videre.

Efter Elle-Laus Død, mente man, at der var Spøgeri ved Vejen.

Før den store Udskiftning, – for Hvolbæks vedkommende i 1778, – var Gaardenes Jorder fordelt over hele Bymarken, saaledes at man havde smaa Jordlodder mange forskellige Steder. Hvordan de var fordelte, kan man se i Jordebøgerne, og paa et Kort, der findes i Arkivet. Denne Fordeling bevirkede, at man maatte drive Jorden i Fællesskab, og Bestemmelsen om hvornaar der skulde saaes og høstes

skete ved Bystævnerne. Overdrevene (Udmarkerne) var ikke opdyrkede, men blev brugt til Fællesgræsning. Til hver Gaard hørte en Toft, som var uden for Fællesskabet.

De før omtalte Jordlodder havde Navne, og fra 1683 kan opgives nogle af disse. Andkjærs-Fald, Badagers-Fald, Blokdal-Borskiften, Ellers-Kilde, Hald-Ager, Harildskærs-Mae, Hedetoften, Kims-Bjerg, Kroghøj-Maal, Loyenhøjs Fald, Store og lille Mellumb-Bjerg, Røde-Fald, Selli-Blokke, Skidenkærs-Agre, Skrædderens Mark, Stebekærs-Agre, Storhøjsvängen, Stokkehøjs-Vängen, Uden-Jepes-Led, Vinterbjerg, og mange flere.

Denne før omtalte Driftform var selvfølgelig uhensigtsmæssig, og efter Ryttergodsordningens Ophævelse, blev man efterhaanden enige om, at man burde udskifte Jorden, saa Gaardene kunde faa deres Jord samlet i et Stykke. De fleste Steder blev denne Udstykning udført efter det populære, men upraktiske Stjernesystem, der bevirkede at Gaardene kunde vedblive at ligge i Landsbyens trygge Fællesskab. Udmarkerne, Skov og Eng blev delt ligeligt mellem Gaardene, ligesom hver Gaard fik Ret til Tørveskær i Moserne. Udmarkerne blev efterhaanden frasolgt til Husmandsbrug. Alt dette gjorde en bedre Jordbearbejdning, der igen bevirkede en Produktionsforøgelse.

Ryttergodset

I ca. 100 Aar var Skanderborg en Slags Garnison for Rytteri, idet Christian d. V i 1670 oprettede de saakaldte Rytterdistrikter, og et af dem var Distriktet omkring Skanderborg Slot, hvori Fruering-Vitved Sogne befandt sig.

At man befandt sig inden for et Rytterdistrikt vilde sige, at man for hver 8 Td. Hartkorn skulde stille en fuldt udrustet Rytter, og til Gengæld var man fri for at betale Landgilder, Skatter og fri for Hovveri, Ægt o.s.v. Hvis Gaardene ikke udgjorde 8 Td. Hartkorn, maatte 2 eller flere slaa sig sammen og danne et Lægd.

Det var nøje bestemt hvad en saadan Rytter skulde have i Fødevarer og Penge, Udrustningen var heller ikke billig, den bestod af en Filthat med Jernpote indvendig, en gul Læderkøllert, rød Kappe, gule Skindbukser, mægtige Støvler med Sporer og et Jærnknyrads. Vaabene var Pistoler og Pallask.

Regeringen saa helst at Bonden selv red for Gaarden, eller en Søn eller en Slægtning. Hvis Rytteren var hvervet, skulde han have sin egen Stue og egen Stald til Hesten. En Bonde, der havde hvervet Rytter, byggede ofte til Rytteren og Hesten et særligt lille Hus.

Rytteriet samledes gentagne Gange til langvarige Øvelser, og hvis Manden selv red for Gaarden, kunde det gaa ud over dennes Drift.

I den skaanske Krig 1676 kom det til et overmaade blodigt Slag ved Lund, hvor danske og svenske rasede imod hinanden som aldrig før. Man mener at omtrent 2/3 af begge Hære blev paa Valpladsen, og der blev mange Enker paa Gaardene omkring Skanderborg den Gang.

Omkring 1716 til 1721 gennemførte Kongen, der nu hed Frederik d. IV, en Omordning af Rytteriet. Kongen købte nu alt Jord, Skov og Gods omkring Skanderborg Slot, ialt 5–6000 Td. Hartkorn og bestemte, at Rytterne skulde samles i Barakker omkring Slottet. Bønderne i det

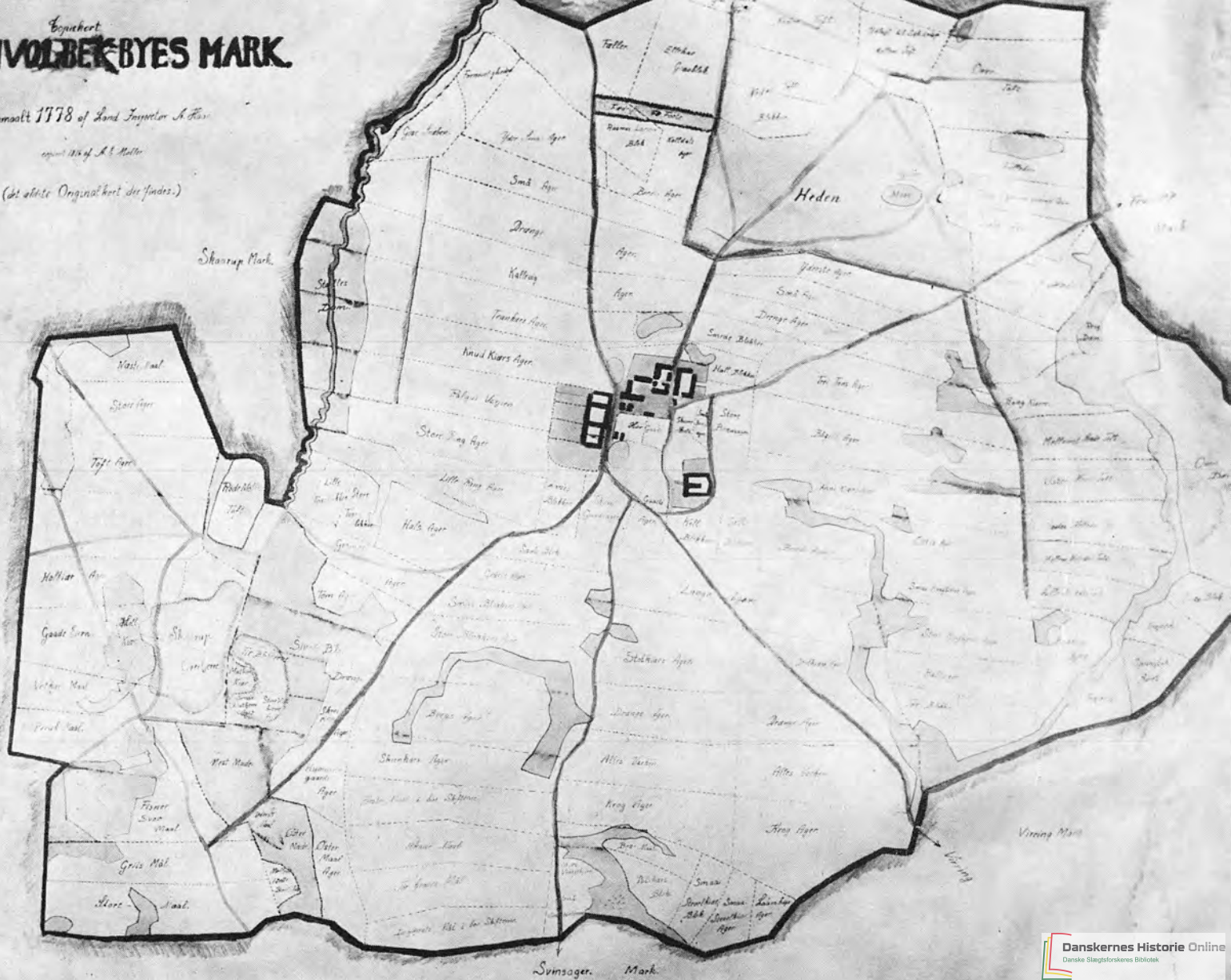

Bogskert
HVOLBÆK BYES MARK.

Opmaalt 1778 af Land Inspektør A. Kær

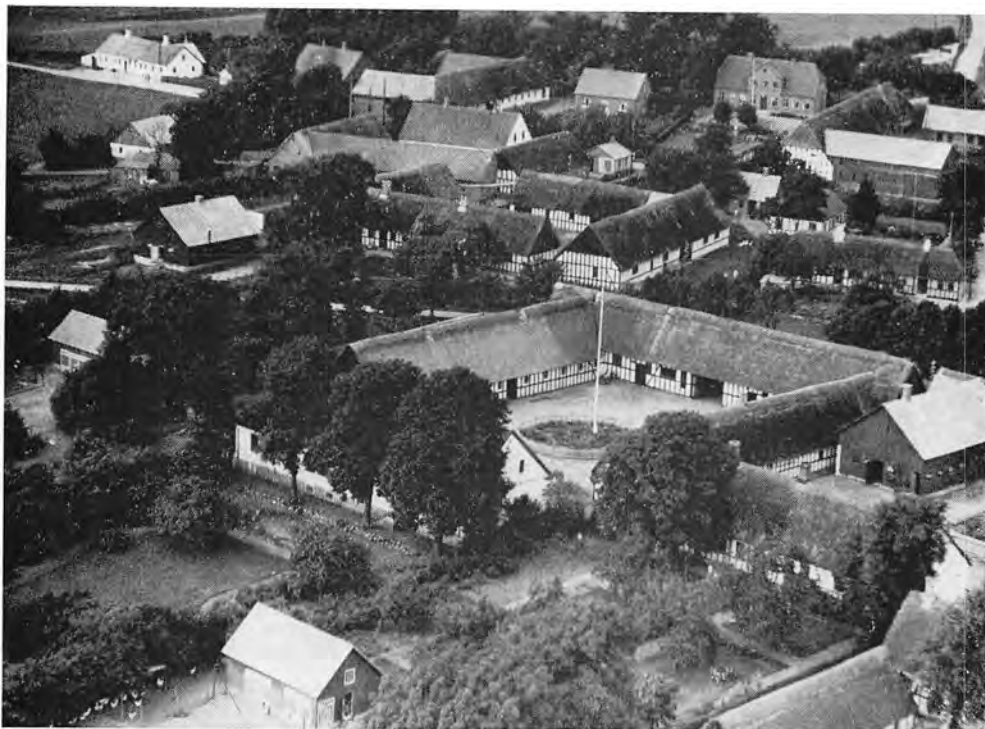
opmaalt af M. H. Müller

(det ældste Originalkort der findes.)

Kort over Hvølbæk for den store Udsykning i 1779.

Den vestre Del af Hvolbæk efter 1934. I Forgrunden nederst i højre Hjørne skimter man lidt af Matr. 2a, derefter lidt af Matr. 3a, og herefter i fuld Størrelse Gaardene Matr. 4a, 5a, 6a, 8a og 9a. I Øverste Hjørne til venstre den gamle Brugsforening med Forsamlingshuset.

nye Distrikt slap altsaa nu for at have Rytterne boende hos sig, men skulde i Stedet give Rytterpenge, efter den Tids Forhold en meget lempelig Afgift, nemlig 32 Rigsdaler for 8 Td. Hartkorn samt 3 Læs Halm og lidt Hjælp til Høhøsten.

At Rytterbøndernes Forhold var betydelig bedre end deres Standsfæller paa de private Gaarde, er givet. Man var unddraget Ridefogedens Tilsyn, man udgjorde en privilegeret Klasse, en Slags Aristokrati inden for Standen, og Bønderne har selv vist det og følt det.

I 1767 blev Rytterdistrikterne nedlagte, og Krongodset omkring Skanderborg blev solgt ved Auktion. Ved denne købte Gaardene i Virring og Vitved sig fri og

blev Selveje. Fastrup blev købt af Rantzau og blev Selveje en halv Snes Aar efter. Fruering og Svinsager kom under Rathlousdal. Svinsager købte sig fri i 1880'erne, medens det meste af Fruering først blev Selveje omkring 1910. Skaarup blev købt af en Købs- og Handelsmand fra Aarhus, der hed Kaarsberg, vistnok i Samling med P. Herchend. Denne P. Herchend, der oprindeligt hed Peder Sørensen, og var alm. Bondesøn fra Byen Herchend købte overmaade meget Gods ved Auktionen. Han var Inspektør ved Rathlousdal og Gerstoflunds Godser. Han købte bl. a. Gjesing Ødemølle, der blev døbt om til Herchendsgave; den havde ligget øde hen siden en Brand i 1720'erne.

Han købte Gaardene i Gjesing, Assendrupgaardene, Nissumgaard og blandt mere ogsaa Gaardene i Hvolbæk.

Gaardene i Skaarup og Hvolbæk blev nærmest købt paa Spekulation, idet de allerede blev Selveje omkring 1770. Naar man købte en saadan Gaard, skulde Halvdelen af Købesummen udbetales, Resten skulde henstaa i den kongelige Kasse til 4 % pro Anno.

Naar man ser paa det gamle Udskiftningskort fra 1778 synes det, som om Gaardene i Hvolbæk har været sammenbyggede, saaledes har Matriklerne 1-2-3-4 været bygget sammen, det samme gælder Matriklerne 5-6-7 og Matr. Nr. 8-9 har ogsaa været sammenbyggede. Nr. 10 og 11 har ogsaa været sammenbygget en Gang, men vistnok før 1778. Kun en af Hvolbækgaardene er udflyttet, nemlig Nr. 7, medens 3 er delt mellem Gaardens Sønner, saa der er bygget Halvgaarde paa de yderste Agre.

I 1785 var der 105 Mennesker i Hvolbæk, deraf en Bødker, 1 Smed, 1 Skrædder og 1 der var Husmand og Hyrde, 2 levede af Betleri og en af Almisse.

I 1850 var der 120 Mennesker i Byen, deraf 1 Smed, 1 Snedker, 2 Vævere, 1 Fattigfoged og 2 Daglejere.

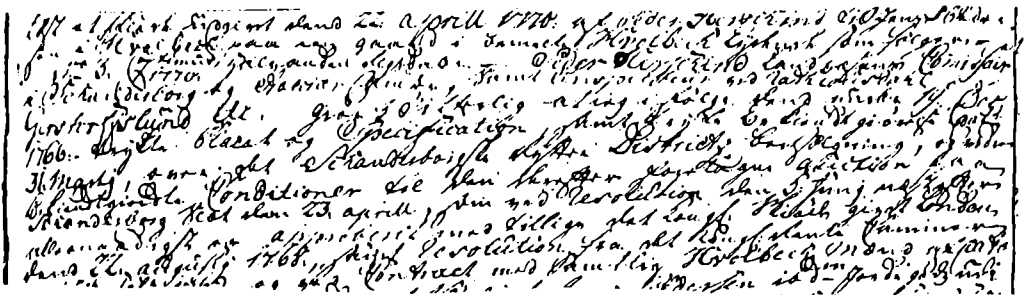
I 1916 var der 177 Mennesker og 39 Husstande.

Før i Tiden havde Hvolbæk nogle af de kønneste Bindingsværksgaarde i Sognet. De vakte berettiget Opsigt hos de forbikørende, men den 25. Juli 1944 blev Idyllen ødelagt ved en stor Brand. Kun en af Gaardene staar i Dag helt uberørt, som et Minde fra svundne Tider.

I Nærheden af Storehøj findes en stor Stensamling, der skulde være fremstaaet derved, at Isen i sin Tid sluttede der. Dette Areal er fredet paa Initiativ af Landstingsmand Rasmus Rasmussen.

Uddrag af en Bog „Skanderborg Amt“ af J. C. Schythe

Paa en almindelig Gaard holdtes der den Gang i 1843 6-8 Køer, 4 à 5 Heste, 16-20 Faar + Yngel. Man opdrættede 1 à 2 Føl om Aaret og lagde 2 Kalve til pr. Gaard. Der var kun faa Svin, de plejer, naar de er fede, i andet Aar at veje ca. 20 Lispund (1 Lisp. = 8 Kg) og slagtedes i en Alder af 1½ Aar. Om Vinteren gaar de Svin, som ikke er bestemt til Slagtning, løse i Gaarden, og tager deres Føde paa Møddingen og en Del Spildkorn, der er udkastet til dem fra Laden.

Udsnit af Skøde fra P. Herchend til Jens Pedersen i Hvolbæk 1773 paa Gaard Matr. 2a. Samtlige Skøder paa Gaardene i Hvolbæk er lig dette.

Avlskarlen paa en større Gaard fik op til 35 Rigsdaler om Aaret, en almindelig Karl fik 22–24 Rigsdaler. Pigerne fik fra 12–24 Rigsdaler aarlig. Som Regel betaltes noget af Lønnen i Naturalier, saasom Vadmel, Lærred, Træsko o.lign. (En Træskomand kunde lave 5 Par Træsko daglig). Rigsdalere afskaffedes i 1875, og var da lig 2 Kr.

Efter Rytterauktionen blev der paabudt at holde Ejendommene brandforsikrede.

Naar de sidste Straa var af Marken, opgav man Ævret, det vil sige slap Kreaturerne løse, og selv om der i 1794 var kommen en Forordning, der gav Grundejerne Ret til at optage fremmed Kvæg, der kom paa hans Lod, saa tog man ikke videre Hensyn til denne Lov, men man holdt dog saa vidt muligt sine Dyr paa egen Grund.

Det almindelige Sædskifte var 4–5 Aar med Græs, Grønjords Byg, Rug, Byg, Havre. Mere end 5–6 Fold kan man ikke regne med at 2 radet Byg gav i Almindelighed. Paa Større Gaarde noget mere, f.Eks. paa Herchendsgave kom man op paa 10 Fold, men under Fællesskabet, før den store Udstykning, var Middelhøsten kun 3 Fold.

En Bondehave var et indhegnet Areal, paa den ene Side var Grønkaalene, og paa den anden Side var Kartofflerne, og i Midten ofte en Blegeplads for hjemmegjort Lærred, der var et Par Piletræer, et Par Røn, lidt Hyld og maaske 2–3 Frugttræer.

**Matr. Nr. 1a, 51, 27m
og i Skaarup Nr. 26.
30 Ha. i 1932 og i 1973.**

Rasmus Sørensen var Rytterbonde paa Gaarden. Ved Auktionen paa Skander-

Matr. 1a genopført efter Branden i 1944.

borg Slot i 1767, køber P. Herchend Gaarden, men afhænder den igen i 1772 til Rasmus Sørensens Søn, Søren Rasmussen, f. 1719. Hans Kone hedder Ane Rasmusdatter, f. 1729. Derefter gaar Gaarden i Arv til Sønnen, Rasmus Sørensen, f. 1757, gift med Dorteia Jakobsdatter, f. 1768 i Broholtgaard, Matr. Nr. 16a i Virring, Skøde 1782. Deres Søn, Søren Rasmussen, Søn og Datter faar altid Faderens Fornavn til Efternavn, er født 1797 og er gift med Karen Sørensdatter, født 1804 i Maarslet; de faar Skøde paa Gaarden 1824.

Efter Søren Rasmussens Død gifter Karen Sørensdatter sig med Søren Ole Pedersen, født 1824 i Adslev Sogn. Vielsesattesten giver ham Adkomst til Gaarden i 1853.

Der var Børn i hendes første Ægteskab: Rasmus f. 1827, Dorteia Marie f. 1832, Anne Mette f. 1835 og Marie f. 1839, men hvor de er havnet ved jeg ikke. Hendes andet Ægteskab var barnløst.

Karen Sørensdatter dør, og Søren Ole Pedersen gifter sig med Kirsten Marie Albrektsen, f. 1834 ogsaa i Adslev Sogn.

Dette Ægteskab er maaske ogsaa barnløst, men de har en Plejesøn, der hedder Jens Rasmussen og som er født i Dørup 1852. Han er af Slægten og han overta-

Bagest Olga Margrethe og Søren M. Rasmussen, foran hans Forældre Johanne og Jens Rasmussen samt Børnene Johanne, Jens og Kresten.

ger Gaarden i 1884 for 20.000 Kr. + Aftægt, han er gift med Johanne Pedersdatter, født 1847 i Vitved Damgaard, Matr. Nr. 18a, Datter af Sognefoged Peder Danielsen.

Man kaldte Jens Rasmussen for den unge Jens Rask, eller Jens Rask den yngre, til Forskel fra den gamle Jens Rask i Gaarden Matr. Nr. 11a. Selv i Sogneraadsprotokollen er han benævnt: den unge Jens Rask. Han afløser i 1889 P. Herchend, Herchendsgave som Sogneraadsformand og fungerer som saadan til 1895. Deres Søn, Søren M. Rasmussen overtager Gaarden i 1922 for en Pris af 22.000 Kr. + Aftægt.

Søren M. Rasmussen, f. 1885 er gift med Olga Margrethe Olesen, f. 1884 i

Kolle-morten vel Jelling. Søren M. Rasmussen blev Kasserer for Sogneraadet i 1929, og ved Sogneraadvalget i 1933 bliver han tillige Formand. I 1943 afgaar han som Formand for at overtage en nyoprettet Stilling som Kæmner og virkede som saadan til 1950. Ved sit rolige tænk-somme Væsen, blev han regnet for en af de dygtigste Kommunal-mænd vidt omkring. I Ægteskabet er der 4 Børn: Johanne Rasmussen, Sygeplejerske Kristen Rasmussen, en Gaard i Bjerre Herred Karl Rasmussen, Alling Overgaard, Sognefoged.

Jens Rasmussen, overtager Fødegaaarden.

Jens Rasmussen bliver Forpagter af Gaarden i 1935 og faar Skøde paa den i

1946, Udbygningerne er da nedbrændte ved den store Brand i Hvolbæk i 1944, og der er opført nye Bygninger. Jens Rasmussen, f. 1911 er gift med Helene Andersen, f. 1912, de har Gaarden til 1973, da en Søn, Frans Ole Rasmussen, overtager den. Forældrene bor stadig paa Gaarden. Til Frans Ole Rasmussen er bygget et Hus i Virring og der bor han og hans Kone.

Udskrift af Gaard Matr. Nr. 1a i 1946

Gaarden er overtaget i 1908 af Søren M. Rasmussen. Stuehuset opført 1923, de øvrige Bygninger opført efter Brand i 1944, der er 54 Td. Ld. lermuldet Jord. Alm. Drift. Ejendomsskyld 46.500 Kr. Besætning 4 Heste, 2 Plage, 19 Køer, 18 Stk. Ungkvæg, 3 Søer, 100 Høns.

I 1947: 4 Heste, 2 Føl, 18 Køer, 1 Tyr, 20 Ungkvæg, 5 Søer, leverer aarligt 120 Slagterisvin. 200 Høns.

Et Par Huse i Hvolbæk. Matr. Nr. 1e.

Huset er muligvis bygget som Opholdshus til Søren Ole Pedersen og hans anden

Matr. 1e er bygget 1886 som Opholdshus til Kjesten Mari og Søren Ole Pedersen, senere blev det købt af S. P. Poulsen, da han afstod Gaarden til sin Søn Thomas Poulsen. Det beboes i Dag af S. P. Poulsens Datter Anna Poulsen.

Ungdomsbillede af Anna Poulsen.

Kone, Kirsten Marie Albrektsen, da de afstod Gaarden Matr. Nr. 1 til deres Plejesøn Jens Rasmussen.

I 1886 bliver det solgt til Karetmager Albrekt Rasmussen for 2.000 Kr., og man mener ogsaa, at en af Stuerne har været indrettet til Værksted. Nu bliver Albrekt Rasmussen imidlertid gift med en Datter fra Matr. Nr. 12a i Fruering og overtager dette Fæste, men er stadig Ejer af Huset i Hvolbæk. Han sælger det i 1910 til Søren Peter Poulsen fra Matr. Nr. 4 i Hvolbæk, og da bor Søren Ole Pedersens Enke, Kirsten Marie i Huset, sandsynligvis til Leje.

Søren Peter Poulsen giver 2.000 kr. for Huset og bekoster en Istandsættelse paa det, og i 1927 overtager hans Datter Anna Marie Poulsen Huset.

Matr. Nr. 4d, 1f i Hvolbæk

Dette Hus ligger overfor ovennævnte og er bygget som Opholdshus for Jens Rasmussen og Johanne Pedersdatter fra Matr. Nr. 1a i Hvolbæk. Thomas Poulsen sælger Grunden i 1909 for 700 Kr. I 1923 bliver Johanne Enke og i 1924 bliver Huset solgt til Johannes Rasmussen, Kit Johannes, der i 1928 sælger det til Mikkel Peter Nielsen fra Matr. Nr. 3c i Hvolbæk for 6.000 Kr.

Michael Olesen og Agnes, født Hansen, fra Gaard Matr. Nr. 2a, køber det i 1941 for 5.800 Kr. Michael Olesen er død, og Enken bor i Huset til sin Død i 1971, og Huset er solgt til Tove og Lagerforvalter Carl Th. Steenbeck.

Matr. Nr. 2a, Hvolbæk Søndergaard 27.02 Ha.

26.40 Ha. i 1973.

Jens Pedersen, f. 1730 og Karen Pedersen ogsaa født 1730, har nok købt Gaarden af P. Herchend i 1770 efter først at have været Fæstere. Sønnen Niels Jensen faar Skøde paa den i 1797. Han er født i 1759, og er gift med Dorteia Nielsdatter f. 1781, hun er vist født i Virring Nedergaard. Hun er muligvis hans anden Kone, hvad Aldersforskellen ogsaa kunde tyde paa.

En Søn, Jens Nielsen, faar Skøde paa Gaarden 1831, han er født 1799 og er maaske Søn af Niels Jensens første Ægteskab. Dorteia Nielsdatter er Aftægtskone paa Gaarden. Jens Nielsens Kone hedder Kirsten Marie Nielsdatter og er født 1814. Ogsaa deres Søn overtager Gaarden. Han hedder Niels Peter Jensen, er født 1835 og faar Skøde i 1869, og den koster 5.000 Rigsd. + Aftægt. Hans Kone er Ane Ma-

Karen og Børge Olesen, Hvolbæk Søndergaard.

rie Sørens datter, hun bliver Enke i 1880 og sidder i uskiftet Bo til 1890, hvorefter hun gifter sig med Niels Michael Jensen, og Vielsesattesten giver Adkomst til Gaarden. Hans Broder, Jens Jensen, har Hvolbæk Højgaard. I 1907 sælger han Gaarden til Thøger Olesen og rejser tillige med Konen til Stilling, hvor han har ladet opføre et Opholdshus i 2 Etager. Familien, Kreaturhandler Juul har senere boet der.

Ane og Thøger Olesen giver 26.000 Kr. for Gaarden, men sælger igen i 1910 til Michael Olesen og faar 27.000 Kr. for den.

Michael Olesen er født i Lundum i 1875 og han bliver gift med Agnes Jensine, der er Datter af Dyrslæge Hansen i Solbjerg. Deres Søn, Børge Olesen, overtager Gaarden i 1941. Han er født i 1913, og bliver gift med Karen Kirstine Rasmussen, der er født 1919 i Skaarup Mosegaard.

Ved den store Brand i Hvolbæk i 1944, der opstod i denne Gaards Mødding, brændte Gaarden totalt og er nu genopbygget østen for Byen.

Under Krigen sad Børge Olesen som Fange i Koncentrationslejre i Tyskland. Der er indspillet et Baand, som opbevares i Arkivet, hvor han fortæller om dette.

Hvolbæk Søndergaard, Matr. 2a, genopbygget efter Branden i 1944.

Gaarden er i Øjeblikket indrettet til Forsøg med Fedekalve, idet Børge Olesen repræsenterer et Firma, der fabrikere Fedekalvefoder. Jorden er lejet ud.

Børge Olesen har været betroet flere Tillidshverv, bl. a. har han været Formand for Venstres Ungdom og Sogneraadmedlem i flere Perioder.

Matr. Nr. 2b, 2c, „Helvede“, Hvolbæk. 2.42 Ha. i 1932. 8.88 Ha. i 1973.

Ejendommen bestod oprindeligt kun af 2b, der var frasolgt Matr. Nr. 2a af Niels Peter Jensen i 1867 til Søren Jørgensen, men i 1880 køber denne Matr. Nr. 2c af Niels Michael Jensen.

Søren Jørgensen havde Tilnavnet Hjorth og var en Slider af Format. I 1905 mageskifter han med Niels Madsen, der var

saa sparsommelig, at han sultede sig en Sygdom til. Han solgte i 1910 til Jens Peter Sørensen, Vrold-Jens Peter. Hans Kone var fra „Søholt“ i Vitved, Matr. Nr. 19a, de gav 2.500 Kr. for Ejendommen.

Vrold-Jens Peter er født i Matr. Nr. 12a i Fruering, og faar tildelt den vestlige og bedste Del af denne Gaards Jorder, og faar bygget en Gaard paa den. Vrold-Jens Peter er maaske ikke saa dygtig, som man bør være, naar man overtager en Gaard, for efter nogle Aars Forløb maa han sælge og overtager omtalte lille Ejendom i Hvolbæk, den Gang kaldet „Helvede“, Der sidder de til 1941, da dør Jens Peter, og Enken sælger til Kamma og Leo Vagner Rasmussen.

I nærheden af „Helvede“ ligger „Himmerigslodden“, den køber Leo Vagner

Marie og Vrold-Jens Peter og deres Børn foran det Hus i Hvalbæk man førhen kaldte Helvede.

Rasmussen for 6.000 Kr. og lægger under „Helvede“. Ejeren af „Himmerige“ er Rasmus Peter Eriksen, og han beholder Bygningerne.

I 1952 køber Børge Olesen Ejendommen for 20.000 Kr. og sælger samme Aar til A. Lybæk for 25.000 Kr., der igen samme Aar sælger til Jens Jørgen Josiasen. Denne køber i 1957 en lille Naboejendom af Aksel Andreasen for 5.000 Kr.

Man hører nu yderst sjældent Navnet „Helvede“, medens „Himmerige“ stadig staar ved Magt.

**Matr. Nr. 3a, 5g Hvalbæk.
17.86 Ha. i 1932.
15.82 i 1973.**

Den første Ejer, jeg kan komme tilbage til, er Rasmus Jensen, f. 1748. Han er gift

med Karen Jensdatter, f. 1761, det er hendes første Ægteskab, og da Rasmus Jensen dør, gifter hun sig med Rasmus Eriksen, der er født 1768 i Hvalbæk Nedergaard, Matr. Nr. 11a. I sidstnævnte Ægteskab er der en Datter, der hedder Karen Rasmusdatter, f. 1798. Hun gifter sig med Peder Sørensen Damgaard, der er født 1791 i en af Damgaardene i Vitved, og de overtager hendes Fødegård.

Peder Sørensen Damgaard var Sognefoged og Medlem af Sogneforstanderskabet, Sogneraadet, der oprettedes i 1841. Dette Forstanderskab fandt ud af, at Hvalbæk laa midt i Sognet, og derfor bestemte de, at Møderne altid skulde holdes hos den, der i Øjeblikket var Medlem af Forstanderskabet i Hvalbæk, og derfor lejede de Peder Damgaards Øverstestue til dette

Formaal for 5 Rigsd. aarlig. Da man i 1875 gik over til Kr. og Øre, blev Lejen 24 Kr. Perioderne den Gang i Sogneraadet var 6 Aar, og der var ikke Genvalg. Naar Ejeren af Herchendsgave kunde være Formand næsten uafbrudt fra 1841 til 1889, skyldtes det, at de ejede over 32 Td. Hk. og derfor var selvvalgt.

I 1877 steg Huslejen pludselig til 80 Kr. aarlig. Det gav Anledning til Klager fra Sognets Beboere, der mente, at man nok kunde finde et billigere Sted til Møderne. Sogneraadet svarede hertil, at nok var 80 Kr. mange Penge, men det maatte holde paa, at det var under Sogneraadets Værdighed, at gaa rundt og tigge sig ind til en billigere Pris.

Peder Søren Damgaard har muligvis haft for mange offentlige Hverv, for Gaarden blev meget forsømt, og omkring 1853 sælger han den til Niels Rasmussen.

Han var født 1812 i Hansted Sogn, og hans første Kone, Kirsten Nielsdatter, var ligeledes født i Hansted Sogn i 1817, og de faar Skøde paa Gaarden i 1853. Som 47aarig bliver Niels Rasmussen Enkemand. Han gifter sig anden Gang med Ane Sofie Nielsdatter, og bygger nyt Stuehus til Gaarden.

Matr. 3a før Branden i 1944.

Niels Rasmussen var meget stor og stærk, og i 1864, da Tyskerne opholdt sig i Hvolbæk, gik der ofte Bud til ham, naar der var opstaaet Uenighed mellem de Hvolbæk Beboere og Tyskerne. Disse havde stor Respekt for den store stærke Mand.

Efter hans Død delte Enken Gaarden mellem 2 Sønner, Jens og Mikkell Peder Nielsen. Gaarden i Byen bliver tildelt Jens Nielsen, der faar Skøde ca. 1896. Arealet er noget over Halvdelen af Gaardens Jorder, hans Kone hedder Marie. De har Gaarden til 1909, da sælger de den til Marius Pedersen. Han har Gaarden til 1912, hvorefter han sælger den til sin Broder, Jørgen Pedersen, Konen hedder Sine, og i 1917 sælger de til Johannes Øvlisen for 41.000 Kr.

Johannes Øvlisen er af den kendte Øvlisenslægt i Hads Herred, og han er gift med Marie Madsen, Datter af P. Madsen, Svinsager Højgaard, Matr. Nr. 2. De har kun Gaarden i et Aar, og i 1918 bliver den solgt til Lars Mortensen for 44.000 Kr.

Lars Mortensen har Gaarden til 1943, da overtages den af Sønnen Otto Mortensen, f. 1916, gift med Valborg Hauberg Jensen, f. 1920, Datter af Holger Hauberg Jensen. De forlader Hvolbæk i 1956, sælger Gaarden til Emil Nielsen og køber i Stedet en Gaard i Stilling. Emil Nielsen er ugift.

Gaarden led en Del overlast ved Branden i 1944, og der er bygget nye Udhuse.

Udskrift af Gaarden i 1946

Otto Mortensen, Hvolbæk Damgaard, Søn af Lars Mortensen, gift med Valborg Mortensen, 1920, Datter af Holger Hauberg Jensen, Gaarden er overtaget i 1943. Stuehuset er fra 1870, de øvrige Bygninger

fra 1944 efter Brand. Der er 31 Td. Ld. lermuldet Jord. Alm. Drift. Ejendoms-skyld 28.000 Kr. Besætning 3 Heste, 12 Køer, 13 Ungkvæg, 2 Svin, 10 Søer, 100 Høns.

Matr. Nr. 3c Hvolbæk.

13.24 Ha. i 1932 og 1973.

Gaarden er fraskilt ovennævnte Gaard, den er bygget i 1896 og solgt til Ann Sofies Søn Mikkel Peder Nielsen i 1896.

Mikkel Peder Nielsen er født 1866 og gift med Mikkeline Nielsine Mikkelsen, der er født i Svinsager, Datter af Markus Mikkelsen, Matr. Nr. 4a. De faar 4 Børn, der alle har Tilknytning til Sognet.

Matr. 3c. Mikkeline og Mikkel Nielsens Børn: Niels Nielsen, der faar Skøde paa Gaarden i 1933. Anne, der bliver gift med Ejner Rasmussen i Fruering. Martha, der bliver gift med Martinus Jensen i Gjesing. Sofie, der bliver gift med Peder Sørensen fra Gaard Matr. 11a i Hvolbæk.

Matr. 4d er bygget som Opholdshus for Johanne og Jens Rasmussen fra Matr. 1a. Senere blev det købt af Agnes og Michael Olesen, der boede der til deres Død.

1: Niels Nielsen, der overtager Fødegården i 1933.

2: Anne Nielsen bliver gift med Ejner Rasmussen, Søn af Albrekt Rasmussen, se Matr. Nr. 13e i Fruering, denne Ejendom havde de i flere Aar, men flyttede saa til Skanderborg.

3: Martha Nielsen bliver gift med Martinus Jensen i Gjesing. De havde i mange Aar en Ejendom der, Jorden er nu frasolgt.

4: Sofie Nielsen bliver gift med Peder Sørensen, Søn af Kresten Sørensen, Hvolbæk Nedergaard, Matr. Nr. 11a. De var i mange Aar Forpagterfolk af Hylke Præstegaard, senere købte de en Gaard i Brørup.

Mikkel Peder Nielsen køber et Hus i Hvolbæk By i 1928, og Sønnen, Niels Nielsen, overtager Gaarden i 1933. Hans Kone, Metha, er fra Haarby. Af Børn har de kun en Datter, Gerda; der er gift med Ove Møhlholm Jensen, Matr. Nr. 10b i Virring.

Jorden til Gaarden er i 1976 forpagtet ud, og der er kun faa Dyr paa Gaarden.

Matr. 4a. Gaardens Stuehus bygget 1868.

**Matr. Nr. 4a, 12b, 27i
og i Tammestrup Øde Matr. Nr. 10.
31.65 Ha. i 1932 og 1973.**

Denne Gaards Bygninger er vist de ældste i Byen, Stuehuset er over 100 Aar gammelt. Skønt Bygningerne laa tæt op ad Matr. Nr. 3a, blev de skaanede ved Branden i 1944. Det er en udpræget Slægtsgaard, der kan føre sine Aner tilbage til 1680'erne og sikkert endda længere.

Rytterbønder og Ejere:

I 1688 var der 2 Fæstere af Gaarden, nemlig Søren Mikkelsen og Hans Rasmussen. I 1720 gives der Fæstebrev til Rasmus Sørensen, der sikkert er Søn af Søren Mikkelsen.

I 1753 faar Thomas Rasmussen Fæstebrev paa „hans Fader Rasmus Sørensens fradøde halve Gaard i Houlbeek“.

I 1767 køber P. Herchend, Herchendsgave, Gaarden ved Auktionen paa Skanderborg Slot tillige med de øvrige Gaarde i Hvolbæk, og Thomas Rasmussen er i 2 Aar Fæster under Herchendsgave, men i 1770 udsteder Herchend Skøde til Thomas Rasmussen, der herefter er Selvejer.

Thomas Rasmussen, der er født 1729, dør, og Enken, Ane Rasmusdatter, f. 1731, udsteder Skøde til sin ældste Søn Rasmus Thomsen i 1799. Skødet er først tinglæst 1832, det sker ofte, at Tinglæsningen først sker flere Aar efter Skødets Udstedelse, derfor kan det undertiden ske i denne Beretning, at det er Tinglæsningsdatoen, der er nævnt, og ikke Datoen for Skødets Udstedelse.

Thomas Rasmussens Søn, Rasmus Thomsen, f. 1764, faar Skøde paa Gaarden i 1799. Han er gift med Kjesten Marie Jørgensdatter, født 1784 i Kejlstrupgaard i Vurring, Matr. Nr. 7a.

Deres Søn faar saa. som Skik var den Gang, Faderens Navn i omvendt Form, og hedder altsaa Thomas Rasmussen. Han er født 1810, faar Skøde 1845 og giver 1.200 Rigsdaler for Gaarden + Aftægt. Hans Kone hedder Mariane Jensdatter og er født 1818 i Astrup Sogn.

Den nye Matrikelordning er nu traadt i Kraft, og Gaarden har nu Matr. Nr. 4a i Stedet for som før Nr. 3. Hartkornet er ogsaa forandret, det var før 3-4-3-1 og er nu 4-1-1-1 Td. Hk.

I Ægteskabet er der en Datter, Ane Marie Thomasdatter, f. 1852. Hun bliver gift med Søren Peter Poulsen, der er født paa Balle-Nygaard, og de faar Skøde i 1874. Prisen er 2.000 Rigsdaler + Aftægt. Der er 3 Børn i Ægteskabet.

Anne Marie og Søren Peter Poulsen, Skøde 1874. Bagest deres Søn Thomas Poulsen, der overtager Gaarden i 1908, og Datteren Anna Poulsen.

Thomas Poulsens Opholdshus.

1: Thomas Marinus Poulsen, der overtager Gaarden i 1908.

2: Poulina Poulsen, der bliver gift med Chr. Jensen, Odder Nedergaard, de overtager Gaard Nr. 6a og senere Nr. 5 i Hvolbæk.

3: Anna Poulsen, der er ugift og bor i Forældrenes Opholdshus.

Thomas Poulsen er født 1877 og giver 12.000 Kr. for Gaarden + Aftægt. Han var i flere Aar ugift og havde Husbestyrerinde, men bliver saa gift med Bodil Andersen, f. 1891. Thomas var Enkemand i mange Aar, og blev meget gammel, han var over 90 Aar, da han døde paa Kildegaarden i Skanderborg. Der var en Datter i Ægteskabet, Anna Birgit Poulsen, der bliver gift med Mogens Calundan, og de overtager Gaarden i 1947, og Thomas Poulsen bygger et Opholdshus paa Gaardens Grund, som hans Dattersøn Thomas Calundan overtager efter hans Død.

Mogens Calundan er Plejesøn af Konsulent M. K. Kristensen, der især blev kendt for sit store Arbejde med Kultivering af Vildmosen, han havde forøvrigt nogle Aar Gaard Matr. Nr. 6a i Hvolbæk.

Anna Birgit og Mogens Calundan har en Søn, Thomas Calundan, der paa Grund af Sygdom ikke kan trives ved Land-

brugsarbejde. Han er elektriker og bor i Bedstefaderens Hus.

Thomas Rasmussen stiftede i 1887 et Legat for værdigt trængende i Fruering Sogn, Søren Peter Poulsen forøgede dette i 1889 med 200 Kr.

Lysekronerne i Fruering Kirke er skænkede 1906 af Søren Peter Poulsen i Anledning af, at hans Søn, Thomas Poulsen, overlevede en farlig Sygdom.

Udskrift 1947.

Ejendomsskyld 59.000 Kr. Brandforsikr. 55.850 Kr.

Besætning: 20 Køer, 1 Tyr, 20 Ungdyr, 5 Heste, som Regel 1 Føl, leverer 30 Svin aarlig, 200 Høns.

Brandforsikring for Matr. Nr. 4a i Hvolbæk.

Aar 1868 d. 9. Sept. Kl. 8 er af under tegnede Sognetaksationsmænd i Henhold til Lov af 4. Marts 1857 foretaget følgende Taksation til Indtegning i Landbygningernes alm. Brandforsikring.

Fruering Sogn, Hvolbæk By. Thomas Rasmussens Ejendomsgaard Matr. Nr. 4a.

A. Stuehus i Syd, 20 Fag, Lang $41\frac{1}{2}$, dyb $14\frac{1}{2}$, høj $4\frac{1}{2}$ Alen.

De udvendige Mure er brændte Sten, $1\frac{1}{2}$ Stens Tykkelse og muret i Kalk, Fyr Overtømmer og Tegltag. Indrettet fra Øst saaledes: $4\frac{1}{2}$ Fag Storstue og Gæstekammer, $2\frac{1}{2}$ Fag Gang, Havestue og Spisekammer, 4 Fag Dagligstue og Sovekammer, 3 Fag Folkestue og Køkken, 2 Fag

Gang og Pigekammer og Mælkestue, 4 Fag Bryggers og Saltkammer – Bræddeloft over det Hele, og Bræddegulv i 16 Fag og Gibset i 18 Fag, 25 Fag Vinduer med store Ruder, 24 Døre, deraf 16 sammenstemmede og 2 Dobbeldøre, 3 Skorstene og 1 Ovn af brændte Sten og muret i Kalk, alle Skillerum af brændte Sten og Sokkel af tilhugne Kampesten.

Den takseres saaledes = 20 Fag à 180 Rigsdaler = 3.600 Rigsd.

B. Det vestre Hus 14 Fag, Lang 38, dyb $10\frac{3}{4}$, høj $3\frac{3}{4}$ Alen. Ege under og Fyr over Tømmer, muret med brændte Sten, og Straatag. Indrettet fra Syd saaledes: 2 Fag Vognport, 1 Fag Svinesti, 2 Fag Faaresti, 2 Fag Karlekammer og Huggehus, 7 Fag Hestestald. Bræddeloft over 11 Fag.

Denne Bygning takseres saaledes: 11 Fag à 65 – 3 Fag à 50 = 865 Rigsdaler.

C. Det nordre Hus, 21 Fag, Lang $52\frac{1}{2}$, dyb $10\frac{1}{2}$, høj 4 Alen. Af samme Materiale som Litra B. Indrettet fra Vest saaledes: 4 Fag Lo, 2 Fag Lade, 2 Fag Genemkørselsport, 2 Fag Lade, 4 Fag Lo, 2 Fag Lade, 3 Fag Lo, 2 Fag Lade. Forsikres saaledes:

21 Fag à 45 = 945 Rigsdaler.

D. Det østre Hus, 15 Fag, Lang 40, dyb $9\frac{3}{4}$, høj $3\frac{1}{2}$ Alen. Af samme Materiale som Litra B og C, indrettet fra Nord saaledes: 4 Fag Lo, 2 Fag Lade, 5 Fag Klostald med Bræddeloft, 2 Fag Brændehus, 1 Fag Svinesti, 1 Fag Rullestue med Bræddeloft.

Denne Bygning takseres saaledes: 6 Fag à 60 – 9 Fag à 40 = 720 Rigsdaler.

Det gamle Stuehus er nedbrudt.

Ildstederne er forsvarlig indrettede mod Brandfare. Afstanden fra fremmede Bygninger er 3 Alen.

Denne Forretning haver vi foretaget, saaledes som vi med vor Ed trøster os til at bekræfte samme.

Hvolbæk d. 9. Sept. 1868.

Jens Mikkelsen
Formand

J. P. Laursen
Taksationsformand

Afskrift af Matrikeleringsberegningen over Rasmus Thomassens Gaards Jorder:

Gaardsplads med Toft sydligst i Byen, med Hovedlod østen for Byen en Agerlod nordligst i Marken, en Agerlod vesten for Byen ved Markskellet, en Tørvelod nordøst for Byen, en liden Kratskov sydøst for Byen i Hovedloden Matr. Nr. 2 og en Englod sydvestligere. I Dammen vestlig i Hovedloden havde alle Beboerne i Byen Rettighed til at vande deres Kreaturer.

Afskriften er fra 1840 da den nye Matrikulering traadte i Kraft.

En anden Afskrift, vist fra 1946:

Poulsen, Thomas, Gdr. Hvolbæk By, født 17. April 1877, Søn af P. Poulsen, gift med Bodil Poulsen, født den 4. Marts 1891, Datter af Jens Andersen.

Gaarden er overtaget 1907. Det er en Slægtsgaard gennem 6 Generationer. Stuehuset 1868 – Kostald 1874 – Laden 1880. Der er 58 Td. Ld., lermuldet Jord. Alm. 9 Marks Drift. Grundskyld 32.200, Ejen-

Matr. 18a m. fl. er købt sammen i 1850erne.

Matr. 4c, 8e er ligeledes oprettet i 1850erne. Billedet er fra 1970.

domsskyld 49.000. Matr. Nr. 4a m. fl. Besætning 6 Heste, 22 Køer, 22 Ungkvæg, 5 Svin, 100 Høns.

Matr. Nr. 4b 18a 26 b Hvolbæk. 9.93 Ha. i 1932 og i 1973.

Gaarden er købt sammen i 1850erne af Peder Jensen. I 1887 mageskiftede han med Niels Pedersen, der Aaret efter mageskiftede med Marinus Pedersen, der 1890 mageskifter med Niels Frederik Jensen, der bliver kaldt Snedker. Han har saa Gaarden til 1912, da sælger han til Holger Bruus for 13.850 Kr. Han er gift med Martha Olesen fra Gjelsing, Datter af Karretmageren samme Sted.

I 1923 rejser de til Gjelsing og køber Matr. Nr. 6, og Gaarden i Hvolbæk bliver solgt til Peder Nielsen for 21.100 Kr. Hans Kone er Helene Pedersen fra Gjelsing, Matr. Nr. 5a i Gjelsing.

Peder Nielsen er Broder til Hans Nielsen, der en Tid havde Hvolbæk Østergaard.

Peder Nielsen kultiverer de sidste Lyngarealer paa Gaarden. Som Enkemand overlader han Gaarden til sin Søn i 1954, og køber en lille Naboejendom, Matr. Nr. 4c 8e 5eb i Hvolbæk. 4.49 Ha. i 1973.

Denne lille Ejendom bestod oprindelig kun af Matr. Nr. 4c, og ejedes da af Jens Nielsen i Midten af 1880erne, 8e er købt til i 1902 og 5eb langt senere. Indtil 1924 har der været 12 Ejere af den lille Ejendom, og kun faa har haft den i længere Tid. I 1924 bliver den solgt til Janus Jensen for 14.500 Kr., og i 1944 overtages den af Kontrolassistent Aksel Andersen for 18.500 Kr. Hans Kone hedder Grethe, og bliver som ung ramt af en uhelbredelig Sygdom, og døde i 1963 45 Aar gammel. I 1954 bliver den solgt til Peder Nielsen, og Aksel Andersen køber Anthon Jochumsens Gaard i Skaarup.

Udskrift af denne Ejendom fra 1946.

Aksel Andersen, født 21. Juli 1911, ugift. Ejendommen er overtaget 1944. Bygningerne meget gamle, der er 12½ Td. Ld. sandmuldet Jord, alm. Drift. Grundsk. 3.300 Kr. Ejendomssk. 6.000 Kr. Besætning: 2 Heste, 4 Køer, 2 Ungkvæg, 3 Svin, 20 Høns.

Matr. Nr. 18a, Hvolbæk „Slesvigerhuset“.

Et Jordløst Hus. Grunden er fraskildt Matr. Nr. 18a af M. Pedersen, den kostede 34 Rigsdaler, og køberen er Knud Andersen.

Slesvigerhuset før Ombygningen.

Ida og Thorvald Hansen, Slesvigerhuset.

Man mener at Huset hedder Slesvigerhuset, fordi det skulde være bygget af en Mand fra Slesvig, der blev udvist med Døgns Varsel. Jeg ved ikke om Knud Andersen er denne Slesviger. Grunden er købt i 1888.

Knud Andersen har nok bygget Huset og sælger det i 1902 til en Mand af samme Navn, Prisen er 600 Kr.

Anders Nielsen køber det i 1907 for 1.150 Kr., og dennes Arvinger sælger det i 1913 til Jens Jensen for 1.225 Kr. Enken, Karoline Amalie, faar Skøde paa det i 1919 og sælger det i 1922 til Jens Jensen for 2.200 Kr. Jeg ved ikke om disse 2 Jens Jensener er samme Mand, men sidstnævnte Jens Jensen skøder det til sin Datter, Dusine Jensen, i 1925 for 2.500 Kr. Hun er hans 12. Barn. Hun har det til 1940, da køber Snedker Hansens Søn i Skaarup det for 2.500 Kr., han hedder Thorvald Hansen. Hans Kone hedder Ida, og i 20 Aar bestyrede hun Kontrolstedet for Sognets arbejdsløse.

Fra denne Ejendom stammer Skrædder Andreas Sørensens første Kone i Virring. Kr. Pedersens Kone i Vitved var ogsaa derfra (12a Vitved). Anders Juuls Svigermoder i Vitved var ogsaa derfra (14 Fastrup).

Matr. 5a m. fl. Restaureret 1950.

I Skøderegisteret staar der, at Grunden til Slesvigerhuset er frasolgt Matr. Nr. 18a i 1888, men Jens Peder Jensen i Overgaard i Skaarup har solgt Brænde til en Mand, som benævnes Slesvigeren i Hvolbæk, i 1867.

**Matr. Nr. 5a 7d, Hvolbæk.
23.17 Ha. i 1932 og i 1973.**

Peder Jensen, f. 1721 og Maren Rasmusdatter, f. 1738, har gjort Gaarden til Selveje i 1770 og har den til 1790, da deres Søn overtager den. Han hedder Jens Pedersen og er født 1765, da Gaarden endnu var under Rytterdistriktet. Hans Kone er Maren Knudsdatter, født 1764 i Matr. Nr. 11 i Hvolbæk.

Deres Søn, Knud Jensen, f. 1798, faar Skøde paa Gaarden i 1834. Han er gift med Ane Mette Mikkelsdatter. Hun er født i Sognet 1812, hvor ved jeg ikke. Hun bliver Enke, og gifter sig med Jørgen Christensen, der er født 1816 i Hvol-

bækgaard, Matr. Nr. 9. Vielsesattesten giver ham Adkomst til Gaarden i 1848, og han har den helt til 1884. Den gaar da ud af Slægten, idet den bliver solgt til Jens Knudsen, der er født i Krogstrup, han giver 30.000 Kr. for Gaarden.

I 1902 mageskifter Jens Knudsen Gaard med Jens Peter Rasmussen ogsaa kaldt Bette-Jens. Denne har overtaget en Del af sin Fødegaard, Matr. Nr. 11a i Hvolbæk, hvorpaa der er oprettet en ny Gaard, der er kaldt Hvolbæk Østergaard, og det er den Gaard Bette-Jens bytter med. Bette-Jens og hans Kone, Line, er vist ikke gode Økonomer. De har kun Gaarden til 1911, da bliver den solgt til Hans Hansen, og de rejser til Skanderborg, hvor Bette-Jens driver Ejendomshandel.

Hans Hansen faar Skøde paa Gaarden og giver 26.000 Kr. for den, men Aaret efter sælger han til en Ejendomsmægler, der giver 27.000 Kr. for den. Ejendomsmægleren er Anton Chr. Andersen. Hans

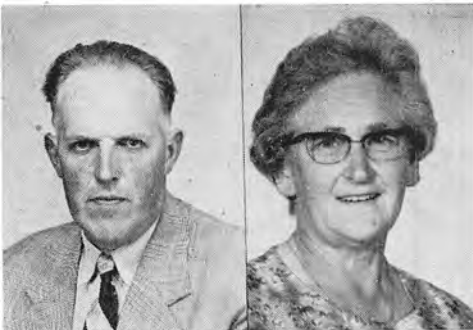

Kone hedder Petra, den ene af deres Sønner havde i mange Aar en stor Blomsterforretning i Skanderborg, han blev kaldt Gartner Andersen.

Aaret efter bliver Gaarden solgt til Jens Chr. Jensen for 31.900 Kr. Chresten Jensen er født i Odder Nedergaard og er gift med Poulina Poulsen, der er født i Gaard Matr. Nr. 4a i Hvolbæk, og de ejer i Forvejen Gaard Matr. Nr. 6, og er Ejere af begge Gaarde til 1926. Den bliver da købt af Frederik Jensen Ørskov, der giver 48.500 Kr. for den. Der bliver nu en vanskelig Tid for Landbruget i Danmark, og i 1931 overtager Jydsk Landhypotekforening Gaarden og sælger den samme Aar til Arne Svendgaard fra Astrup, hans Kone er Anne Jakobsen, Datter af Laus Jakobsen i Matr. Nr. 19a i Vitved.

De giver 42.500 Kr. for Gaarden og har den til 1945, da sælger de den og køber i Stedet en Gaard i Nygaarde.

De nye Ejere er Arne Christensen og hans Kone Sigrid Mørtensen, der er født i Rask Mølle. De bygger og omforandrer en Del paa Gaarden. Stuehuset, der var meget forsømt, bliver ført tilbage til gammel Stil, og er nu et af de kønneste i Sognet.

Arne og Sigrid Christensen, Skøde 1945.

I 1973 overtages Gaarden af deres Sviigersøn, Henning Dam fra Haarby, der 1961 er gift med deres Datter, Erna. Henning Dam fortsætter med at forbedre Bygningerne. I 1973 køber han Jorden og Udhusene til Nabogaarden Matr. Nr. 6a, og faar Tilladelse til at drive dem under Gaarden.

Sigrid og Arne Christensen har bygget et Opholdshus paa Gaardens Grund sønden for Skaarupvejen.

Udskrift fra 1946.

Arne Christensen, født 1906, Søn af Anders Christensen gift med Sigrid Christensen, f. 1911, Datter af Niels Madsen.

Gaarden er overtaget 1945, Bygningerne er fra 1783. Der er 42 Td. Ld. lermuldet Jord. Alm. Drift. Grundskyld 21.300 Kr. Ejendomsskyld 29.500 Kr. Besætning: 5 Heste, 16 Køer, 15 Ungkvæg, 14 Svin, 40 Høns.

Matr. Nr. 5c Hvolbæk.

2.76 Ha. i 1932.

Dette lille Stykke Jord er udstykket i 1874 til Niels Nielsen, der oprettede en lille Ejendom paa det. I 1893 bliver Ejendommen købt af Nikolaj Vilhelm Andresen for 3.200 Kr.

Vilhelm Andresen er Søn af Asmus Joakim Andresen, der i nogle Aar havde Gaard Matr. Nr. 6a i Hvolbæk. Han er gift med Kirsten Rasmussen, der er født i Gaard Matr. Nr. 8a i Hvolbæk. Deres Søn hed Rasmus Aksel Magnus Poul Andresen, det var en stor og kraftig Mand og blev som Regel kaldt Store-Aksel. Han er ugift og overtager Ejendommen i 1946.

Ejendommen er nu nedlagt, Bygningerne faldt sammen for Store-Aksel, og Jorden solgte han til Jens Jørgen Josiasen.

Matr. 5c. Kirsten og Vilhelm Andresen foran deres Ejendom, som forlængst er nedrevet.

Matr. Nr. 5e 2a 27c, Hvolbæk Mark.

5.10 Ha. i 1932.

4.78 Ha. i 1973.

Matr. Nr. 27 er noget Jord fra den gamle Smedelod. Matriklerne er vist købt sammen af Jens Knudsen, der i 1909 solgte den til Georg Eli Pedersen. Martine er hans anden Kone. Den første, Karoline, druknede sig. De gav 5.900 Kr. for Ejendommen.

De var meget, meget sparsommelige Folk, der samlede sig en Formue paa denne lille Ejendom. Desværre for dem blev den betydelig formindsket ved Pengeombytningen efter Krigen. De sælger Ejendommen i 1939 for 16.000 Kr. og køber Skovfogedhuset i Fruering Skov.

Næste Ejere er Niels August Rasmussen, Henry Johannes Jensen, Viggo Knud-

sen og Vagner Sønderskov Mikkelsen, der køber i 1944 for 23.500 Kr. Efter nogle Aars forløb sælger han Ejendommen til Poul Kragh, Lykkesholm, der driver Jorden under sin Gaard. Bygningerne falder efterhaanden ned.

Matr. Nr. 13bde og 14d i Hvolbæk og 3a i Hylke „Tammestrup“.

5.74 Ha. i 1960.

Gaarden „Tammestrup“ blev i 1624 lagt under Hylke Sogn, fordi Præsten der klagede over, at hans Sogn var for lille. Han fik tillige Gaardene „Ringkloster“ og „Nissumgaard“ tillagt.

Gaarden Tammestrups Bygninger laa dog vedblivende i Fruering Sogn, Hvolbæk Mark.

Matr. 5e m. fl. Bygningerne er faldefærdige. Billedet fra 1970.

En af Gaardens Ejere, Peder Stautrup, flyttede Gaardens Bygninger lidt længere mod Syd, i den Tro, at de stadig laa paa Hvolbæk Jord. Det mente Hylke Sogn imidlertid ikke, og derfor verserede der i 1874 en Sag om, hvorvidt Jens Peder Jensens Gaard laa i Hylke eller i Hvolbæk. Landmaaleren paastod efter Opmaaling, at den laa i Hylke.

Jens Peder Jensen søger nu om vedblivende at regne med, at han bor i Hvolbæk, da hans Olderfar, Peder Stoutrup, har udflyttet Gaarden i den Tro, at den stadig laa paa denne Bys Mark, og Mynighederne følger ham, maaske paa Grund af at Bygningerne laa saa nær Skellet, at én Udbygning til Stuehuset, hvori der var Sovekammer, virkelig laa paa Hvolbæk Jord.

Gaarden er siden brændt og Bygningerne ligger nu helt i Hylke Sogn. I 1929 blev Gaarden købt af en Ejendomshandler Aase Svendsen, Raslund. Han udstykkede 3 smaa Ejendomme fra Gaarden, hvoraf den ene næsten helt laa i Hvolbæk og har Matr. Nr. 13bcd 14d i Hvolbæk og 3a i Hylke. Denne Ejendom blev købt af Søren Peder Sørensen, og nuværende Ejer er Tage Rasmussen. Kun de 2 Ejere har til Dato (1975) haft Ejendommen.

**Matr. Nr. 6a 17e 5 k 27u, Hvolbæk.
22.62 Ha. i 1932 og i 1973.**

Poul Nielsen er født 1724 og er gift med Ane Rasmusdatter, hun er født 1745 og er hans anden Kone, de bliver Selvejerfolk i 1770.

Den næste Ejer er deres Svigersøn, Anders Mikkelsen, f. 1760.

Han er gift med Datteren, Maren Poulsdatter, f. 1776, hun bliver Enke, og Sønnen Poul Andersen bestyrer Gaarden for hende, for til sidst at overtage den. Han er temmelig gammel, da han gifter sig med Hansine Dorthea Wilstrup, født i Malling 1814, han er selv født 1805 og faar Skøde paa Gaarden 1839.

Gaarden gaar nu ud af Slægten, idet en Mand ved Navn Jens Pedersen faar Skøde paa den i 1868.

Jens Pedersen har mange Jern i Ilden. Han driver Maltgørieri paa Gaarden og lejer noget af Stuehuset ud til en Købmand. Det ser ud til at Maltkøllen har været indbygget i Gaardens Huse. I almindelighed regnede man med, at en saadan Maltkølle kunde være brandfarlig for de straatægte Huse, derfor byggede man undertiden Maltkøllen udenfor Byen. En saadan fælles Maltkølle har f. Eks. ligget paa Bakken fra Virring til Hvolbæk, derfor fik denne Bakke Navnet „Køllebakken“.

Gaarden har sikkert haft gode Pladsforhold i Stuehuset, da Sognets Sparekasse er oprettet der ved en Generalforsamling i 1871. Ogsaa det næste Par Aar blev Generalforsamlingen holdt hos Høkeren i Hvolbæk, medens Sparekassens Kontor var hos Snedker og Høker Glud i Virring.

En af Høkerne i Hvolbæk hed Ole Andersen. Det var begrænset hvad en Høker maatte handle med i de Dage, kun inden-

landske Varer maatte findes i Butikken, og derfra var frataget Brændevin. Man skulde en vis Afstand fra en Købstad, før man maatte handle med ogsaa udenlandske Varer og Brændevin. Denne Grænse laa for Kommunens Vedkommende i Fastrup, og Høkeren der maatte handle med alt muligt, hans Næringsbevis var da ogsaa langt dyrere end Kommunens andre Høkeres.

Ole Andersen var ikke særlig lovlydig, og der fandtes baade Kaffe og Krydderier i hans Butik. En Dag indfandt Politiet sig i Forretningen, og Ole Andersen fik en stor Bøde. Det gav Stødet til, at der blev oprettet en Brugsforening i Hvolbæk, og Ole Andersen blev dens Uddeler i 1887.

I den gamle Sogneraadsprotokol er omtalt, at Gmd. Jens Pedersen i Hvolbæk har til Ministeriet indgivet Begæring om fri

Proces ved Overretten i Viborg i Anledning af en Sag mellem ham og Jørgen Christensen, Hvolbækgaard, hvilken Sag Jens Pedersen havde vunden ved Underretten, men var nu af Jørgen Christensen involveret for Overretten.

Han bad nu om en Skrivelse fra Sogneraadet, og denne fik følgende Paategning: „Undertegnede Gaardmand Jens Pedersen af Hvolbæk til om muligt at erholde Bevilling til fri Proces ved Overretten i Viborg, da han er Sogneraadet bekendt som en hæderlig Mand, der sidder i smaa Kaar, og ikke vel har Raad til at afholde de dermed forbundne Omkostninger“.

Hvordan Sagen forløb ved jeg ikke, Gaarden skiftede Ejer i 1885, 2 Aar før Brugsforeningen blev stiftet.

Den nye Ejer var Asmus Joakim Andresen, og han gav 23.000 Kr. for Gaar-

Matr. 6a m. fl. Paa Trappen i Døren Christian Jensen, i Vinduet Pouline født Poulsen. Skøde 1893.

den, men han kunde ikke klare sine Forpligtelser længere end til 1893, da overtog Søren Peder Poulsen Gaarden som ufyldstgørende Panthaver. Som omtalt havde A. J. Andresen en Søn, Vilhelm Andresen, der overtog en lille Ejendom paa Hvolbæk Mark.

Søren Peder Poulsen overlod Gaarden til sin Svigersøn, J. Chr. Jensen, der er gift med Datteren Pouline Poulsen. Et Gavebrev paa 13.000 Kr. fulgte med Gaarden.

I 1913 køber Christian Jensen tillige Nabogaarden Matr. Nr. 5a, og da denne igen bliver selvstændig, beholder Gaard Matr. Nr. 6c et lille Stykke af dens Jord, nemlig Matr. Nr. 5k.

Pauline og Christian Jensen havde 2 Børn, der skal omtales her, fordi de har en vis Tilknnytning til Sognet.

1: Aage Jensen, der bliver gift med Gudrun fra Skaarup Overgaard, Matr. Nr. 1a. Han var Mekaniker og havde i mange Aar et Værksted i Ry.

2: Ellen Jensen, der bliver gift med Ove Pedersen. De havde i en Periode Rigsdagsmand Rasmus Rasmussens Gaard i Forpagtning. Senere var han Forpagter af „Katholm“ ved Grenaa.

I 1938 solgte Christian Jensen Gaarden til Peder Jørgensen Olsen for 52.000 Kr. Pouline og Christian Jensen havde da boet i Ry i 10 Aar, og i den Tid var Gaarden forpagtet ud til Albert Nielsen, der var gift med Karetmager A. P. Ballegaards Datter Karen fra Virring.

Peder Jørgensen Olsen er Ungkarl. Han giver 52.000 Kr. for Gaarden og sælger den igen i 1940 til Konsulent M. K. Kristensen for 65.000 Kr.

Konsulent M. K. Kristensen er kendt som den der stod for Kultivering af Den store Vildmose. Han har en Plejesøn, der bliver gift med Thomas Poulsens Datter, og de overtager hendes Fødegaard, Matr. Nr. 4a i Hvolbæk.

Holger Jacobsen køber Gaarden i 1946 for 95.000 Kr. Han er gift med Hertha Winther fra Hvolbæk Østergaard.

Holger Jacobsen er betroet flere Tilidshverv, bl. a. var han Sognefoged i mange Aar, indtil denne Institution ophørte, han var Socialudvalgsformand i Sogneraadet.

Paa Grund af Sygdom solgte han i 1973 Gaardens Udhuse og Jord til Henning Dam, der har Nabogaarden, Matr. Nr. 5 i Hvolbæk. Hertha og Holger Jacobsen bor vedblivende i Gaardens Stuehus.

Udskrift af Gaarden i 1946.

Holger Jacobsen, f. 1. April 1921, Søn af Sognefoged Søren Jacobsen, Fruering, gift med Hertha, f. 8. April 1926, Datter af Peder Winther, Hvolbæk Østergaard. Gaarden overtages 1945, Bygningerne fra omkring 1870. Der er 42 Td. Ld. lermuldet Jord. Alm. Drift. Ejendomsskyld 30.000 Kr. Besætning: 4 Heste, 10 Køer, 12 Ungkvæg, 12 Svin, 50 Høns.

Hertha og Holger Jacobsen, Skøde 1945.

**Matr. Nr 7a, Hvolbæk.
ca. 16 Ha. i 1932,
14.27 Ha. i 1973.**

Gaarden laa oprindelig i Byen og var sammenbygget med Matr. Nr. 5a og 6a, den blev flyttet ud paa Marken i 1870 af Chresten Pedersen.

Rasmus Nielsen er født 1709 og har været Rytterbonde paa Gaarden og senere købt den af P. Herchend i 1770. Hans Søn er Niels Rasmussen, f. 1748, gift med Ane Rasmusdatter, født ca. 1750. Deres Datter, Maren Nielsdatter, er født 1786 eller 1788. Hun bliver gift med Rasmus Pedersen, og de faar Skøde paa Gaarden i 1813. – Hertil er Rækkefølgen rigtig, men i 1828 faar Peder Larsen, født 1789, Skøde paa Gaarden, og han er gift med Ane Kirstine Rasmusdatter, der er født 1802. Paa en eller anden Maade har de muligvis Forbindelse med de forrige Ejere, men jeg ved ikke hvorledes. Ane Kirstine bliver Enke, og gifter sig med Hans Pedersen, født 1807 i Hørning, og Vielsesattesten giver ham Adkomst til Gaarden. Men i 1863 er hun igen Enke og sidder i uskiftet Bo til 1866, da hendes Søn af første Ægteskab, Chresten Pedersen, f. 1836, overtager Gaarden. Og det er saa ham der flytter den ud paa Marken. En af hans

Matr. 7a. Gaarden laa i Hvolbæk By til ca. 1870.

Chresten Pedersen og Hustru, det er dem, der flytter Gaarden ud paa dens nuværende Plads.

Sønner, Jakob Pedersen overtager Gaarden i Aar 1900 for 16.000 + Aftægt. – En anden Søn, Peder Laurits Pedersen bliver gift med Marie Poulsen og har først en Gaard i Ormslev. Senere har de „Leret“ i Svinsager og derefter en lille Ejendom neden for Virring Korsvej, der hedder „Stedet“. Der dør Pe-Laussen, som han hed i daglig Tale. Hans Enke boede senere i Virring til sin Død. En af deres Sønner var i mange Aar Vejmand i Virring, nemlig Ejner Juul Pedersen.

Jakob Pedersen, der overtog Gaarden, var gift med Inger, og han har den til 1945. Da bliver den overtaget af hans Svigerson, Karl Møller Jensen, der er gift med Datteren Helga. Gaarden koster 45.000 Kr.

Karl Møllers Bedstefader er fra Toftegaarden i Virring, Matr. Nr. 10. Hans Fa-

der faar Gaardens Udlod paa Virring Hede, men mageskifter senere med Jørgen Jørgensen i Gjesing.

Karl Møller sælger Gaarden 1970 og bygger et Opholdshus i Byen. Køberen er Ingeniør G. Pedersen, faa Aar efter sælger han til Søren Gade. Til Aftægts huset er der 1.55 Ha. Jord.

**Matr. Nr. 8a 6c 15b 16b, Hvolbæk.
16 Ha. i 1932,
18.24 i 1973.**

Kirsten Christensdatter er født 1712. Hun var gift 2 Gange. Hendes første Mand hed Søren og hendes anden Mand Jens Thomsen, f. 1722. I det første Ægteskab er der en Datter, der hedder Else Sørensdatter, hun er ogsaa gift 2 Gange. Hun er født 1744 og hendes første Mand hedder Knud, og den anden hedder Peder Sørensen, og er født 1757 og er saaledes en Del yngre end Else. Disse er Gaardens første Ejere.

Peder Sørensen gifter sig igen efter Else Sørensdatters Død, og i dette Ægteskab er der 3 Sønner: Søren, Ole og Rasmus. De arver Gaarden, og Ole og Rasmus skøder Gaarden til Medarvingen Søren Pedersen.

Søren Pedersen er født 1804 og er gift med Kirsten Rasmusdatter, f. 1803 i Sognet. De faar Skøde paa Gaarden i 1831.

Deres Søn, Rasmus Sørensen, f. 1827, faar Skøde paa Gaarden i 1859 og den koster 300 Rigsdaler + Aftægt. Han er gift med Ane Marie, f. 1839 i Hvilsted Vestergaard. Hun bliver Enke i 1887 og sidder i uskiftet Bo til 1892, da deler hun Gaarden mellem 2 Sønner: Søren Peter Rasmussen og Ole Peter Rasmussen. En Datter bliver gift med Vilhelm Andresen, som før omtalt.

Søren Peter Rasmussen faar Fødegaarden og Jorden nærmest Gaarden, Skøde 1892 og Pris 15.500 Kr. Hans Kone er fra Vester Tammestrup og hedder Ane Margrethe. Af deres Sønner bliver 2 paa Eg-

Matr. 8a m. fl. Paa Billedet af Hvolbæk ses Gaarden tydeligt. Skøde 1923.

Johanne og Jens Rasmussen.

nen, nemlig Jens Peter Rasmussen, der faar Skøde paa Gaarden, og Broderen Peter Rasmussen, der har sit Ophold paa Gaarden og dør ugift i 1974.

Jens Peter Rasmussen faar Skøde paa Gaarden i 1923 og giver 38.500 Kr. for den. Han er gift med Johanne Thomsen. Hendes Forældre har en Udlod, som Rasmus Sørensen en Gang har frasolgt Gaar-

den. Søren Peter Rasmussen har bygget et Opholdshus i Nærheden af Gaarden.

Johanne og Jens Rasmussens Ægteskab er barnløst, og da Johanne bliver Enke, overdrager hun Gaarden til en Nevø, Knud Anker Sørensen, han har den nogle Aar i Forpagtning, og han bliver Ejer af Gaarden i 1973.

**Matr. Nr. 8dc 2e, Hvolbæk Højgaard.
14.42 Ha. i 1932 og i 1973.**

Gaarden er bygget 1891 paa den Jord der er fraskilt Matr. Nr. 8a i Hvolbæk. Matr. Nr. 2e er tilkøbt i 1890. Stuehuset er bygget forholdsvis stort, saa Ole Peter Rasmussen kan have sin Moder, Ane Marie paa Aftægt. Han faar Skøde paa Gaarden i 1892 og giver 10.000 Kr. for den + Aftægt til Moderen.

I 1909 mageskifter han Ejendom med Jens Jensen, der har en Ejendom Matr.

Hvolbæk Højgaard.

Christoffer Jensen. Skøde 1923. – Sofie Jensen.

Nr. 12a i Hvolbæk, den er paa ca. 7 Ha.

Jens Jensen er gift med Stine, en Søster til Bødker Rasmus Norring Rasmussen i Virring, og han havde en Tid været i Amerika. Hans Broder Niels Mikael Jensen, havde paa samme Tidspunkt Matr. Nr. 2a i Hvolbæk. I 1918 solgte Jens Jensen Gaarden til Niels Sørensen Fynbo for 37.500 Kr.

Jens Christoffer Jensen købte Gaarden i 1923 for 38.750 Kr. Han var ugift og født i Gaarden Matr. Nr. 17a i Virring. Denne Gaard er nu ødelagt, Jorden er dels bebygget og dels lagt under Nabogaarden, i Bygningerne er oprettet en Galvaniseringsfabrik.

I mange Aar var Søsteren, Sofie Jensen, Husholder for Broderen, hun var ogsaa ugift. Men de havde indrettet et hyggeligt og godt Hjem i Gaarden.

Udbygningerne brændte i hans Ejertid og blev genopbygget.

Christoffer drev alm. Landbrugsdrift paa Gaarden. I 1947 var der 2 Heste og 1 Føl, han leverede 60 Slagterisvin om Aaret, der var 12 Køer, 1 Tyr, og 10 Ungdyr og 150 Høns.

I 1960 solgte han Gaarden til Mads Bøge og byggede et Hus ved Skanderborg

Sø og levede der til sin Død. Huset var da testamenteret til Skanderborg Kommune, Pengene skulde bruges til et Alderdomshjem i Fruering Sogn, hvilket aldrig blev bygget. Nogle af Pengene blev brugt til at indrette 2 Pensionistboliger i den gamle Rytterskole i Virring.

Mette og Mads Bøge havde Gaarden i 5 Aar, saa blev den i 1965 solgt til Kirsten og Jørgen Jensen Højgaard, og Gaarden bliver nu drevet meget intensivt, Stuehus og Avlsbygninger er moderniseret, og der er forpagtet en Del Jord.

Matr. Nr. 8b i Hvolbæk.

6.21 Ha. i 1932 og i 1973.

Gaarden ligger østen for Byen og er frasolgt Matr. Nr. 8a i 1863. Rasmus Rasmussen faar Skøde paa den i 1863 og Peder Pedersen i 1880 for 7.000 Kr.

Laurs Peder Sørensen køber den i 1889 for 9.000 Kr., hans Kone hedder Laura Kathrine Kristensen, og da hun bliver Enke sælger hun Gaarden til Søren Thomsen for 6.700 Kr.

Ane og Søren Thomsen kommer fra Vedslet. Han har en Broder Jens Thomsen, der havde en Ejendom i Virring. Som ældre købte han og hans Kone Grethe et

Matr. 8b. Billedet fra 1970.

Ane og Søren Thomsen med Børnene Johanne og Cecilie. Cecilie overtager Ejendommen i 1942.

lille Hus i Fruering, Grethe overlevede Jens Thomsen i flere Aar.

I 1941 er der Skifteudskrift for Søren Thomsens Arvinger: Thomas Theodor, Nielssine Cecilie, Ane Kathrine og Johanne Marie Petra. Sidstnævnte bliver gift med Jens Rasmussen, Matr. Nr. 8a i Hvolbæk. I 1942 overtager Cecilie Thomsen Ejendommen for en Pris af 12.000 Kr. Hun er ugift og driver Ejendommen til 1962, da hun sælger til Helga og Ove Svit. Cecilie har bygget et Opholdshus ved Hvolbæk Brugsforening, hvori hun nu bor.

I 1970 brænder en af Udbygningerne for Ove Svit.

**Matr. Nr. 9a 17a, Hvolbækgaard.
33.86 Ha. i 1932 og i 1973.**

Christen Mikkelsen er Rytterbonde, og hans Søn, Mikkell Christensen, f. 1740,

køber Gaarden af P. Herchend i 1770. Han er gift med Karen Thomasen, f. 1758 i Matr. Nr. 4a i Hvolbæk. Hun er hans 3. Kone. Om de 2 første Koner ved jeg intet. Karen Thomasdatter dør i 1794, og der foretages Skifte mellem Mikkell Christensen og hans og Karen Thomasens 2 Børn, Chresten og Thomas Mikkelsen.

Den 2. Marts 1808 er læst et Dokument, hvori Thomas Mikkelsen giver Afkald paa Gaarden til Fordel for Broderen Chresten Mikkelsen, og Chresten Mikkelsen faar Skøde paa Gaarden 1808. Han er født 1787 og er gift med Ane Jørgensdatter, der er født paa Kejlstrupgaard i Virring, Matr. Nr. 7a.

Deres Søn, Mikkell Christensen, f. 1822, faar Skøde i 1858 og giver 3.000 Rigsdaler + Aftægt for Gaarden. Hans Kone er fra Matr. Nr. 1a i Hvolbæk og hedder Dorthea Marie Sørens datter, f. 1833.

Der er flere Børn i Ægteskabet og nogle skal nævnes her:

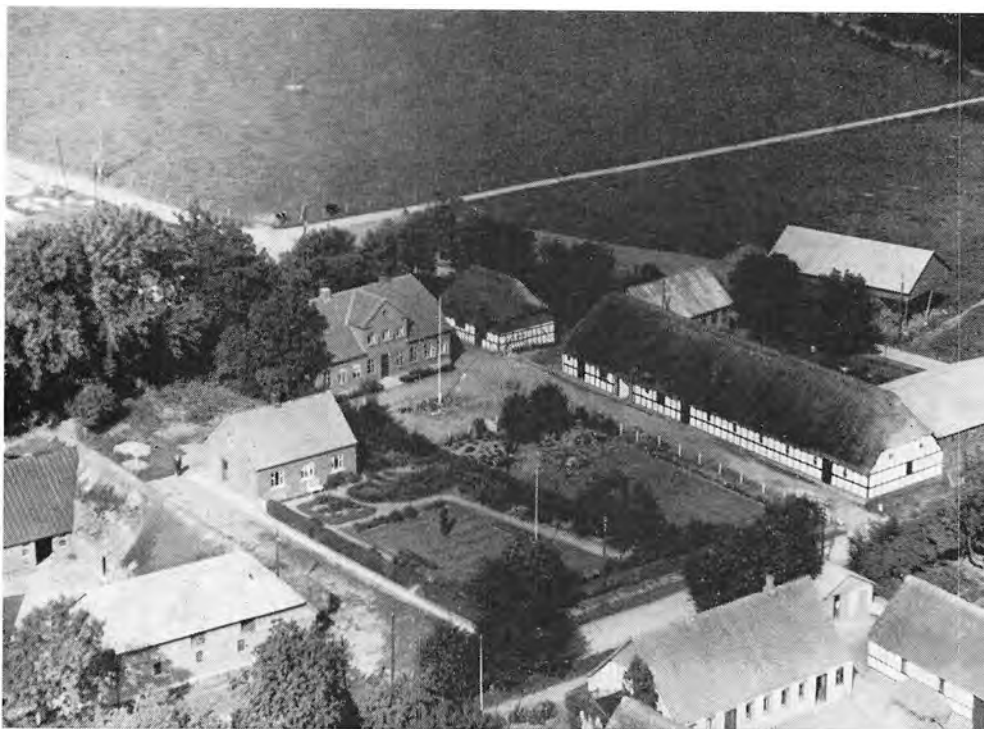
1: Christen Mikkelsen, f. 1858, arver Halvdelen af Skaarup Hedegaard, Matr. Nr. 10a og køber den anden Halvdel af den anden arveberettigede, Kirstine Pedersen. Kirstine Pedersen og en Søster ejer Gaarden, Christen Mikkelsen gifter sig med Søsteren og faar derved hendes Gaardhalvdel, og den anden Halvdel køber han af Kirstine Pedersen. Han bliver Enkemand og gifter sig anden Gang med Ellen Kirstine Rasmussen, der er Søster til Rasmus Rasmussen Lillemose, Virring, Matr. Nr. 4c. Han dør i sin bedste Alder. Enken driver Gaarden videre med Bestyrer, indtil hendes Søn, Theodor Mikkelsen

kan overtage den, hvorefter hun bygger et Hus i Skaarup By, hvor hun tager Ophold tillige med en anden Søn. Dette Hus købes efter hendes Død af Johanne og Anton Jochumsen.

2: Karl Mikkelsen køber en Gaard i Hestehaven i Skanderborg.

3: Ole Mikkelsen er Bestyrer paa Gaarden efter Faderens Død, ifølge Skøderegisteret har han aldrig haft Skøde paa denne. I 1912 bliver den af Arvingerne solgt til Ellen og Niels Eriksen, og Ole Mikkelsen køber en Gaard paa Skanderborg Mark.

Niels Eriksen sælger Gaarden i 1917 til Jens Andersen Christensen, og denne igen i 1922 til Carl Ingvard Herskind Stou-

Matr. 9a. Hvolbækgaard. Billedet ca. 1935.

Carl Stougaard med Barnebarnet Flemming.

gaard, f. 1890 i Ustrup og Prisen er 69.000 Kr. Han er gift med Jørgine Mikkelsen, f. 1894 i Baastrup.

Carl Stougaard bygger nyt Stuehus og istandsætter Udhusene og i 1946 beskrives Gaarden saaledes:

Carl Stougaard „Hvolbækgaard“ Hvolbæk By, f. 12. August 1890, Søn af Chr. Stougaard, gift med Jørgine, f. 19. Oktober 1894. Datter af Gmd. N. Mikkelsen. Gaarden overtages 1922. Stuehus fra 1934, de øvrige Bygninger er ældre. Der er 61 Td. Ld. sandmuldet Jord. Alm. Drift. Grundskyld 26.700 Kr. Ejendomsskyld 43.000 Kr. Besætning: 6 Heste, 21 Køer, 21 Ungkvæg, 25 Svin, 100 Høns.

Carl Stougaard var Enkemand i flere Aar, hvorefter han skødede Gaarden til sin Søn, Arne. Og Else og Arne Stougaard har Gaarden i Dag (1976).

Matr. Nr. 9b 24, Hvolbæk Mark.

6.28 Ha. i 1932,

6.70 Ha. i 1973.

Denne Ejendom bestaar af 2 smaa Ejendomme, der er sammenlagte i 1895 af Christian Andersen.

Matr. Nr. 24 har haft flere Ejere inden Chr. Andersen købte den: Hans Jørgensen, Mikkell Nielsen. Væver Mikkell Nielsen var gift med Rebekka Kirstine Rasmusdatter, Datter af Johanne Dorthea Boye og Rasmus Thomsen, der er nævnt flere Gange under Virring. Han døde 1889 i Virring, Mikkell Peder Andersen, Laurs Peter Andersen, Rasmus Pedersen af hvem Chr. Andersen købte den i 1895 for 2.600 Kr.

Matr. Nr. 9b er fraskilt 9a af Michael Christensen til Broderen Thomas Christensen i 1866. Thomas Christensen var gift med Ane, og da deres Datter ogsaa hed Ane, blev de for Kendskabs Skyld kaldt Gammel-Ane og Unge-Ane. Nabo-ejendommen blev, som fortalt, købt af Christian Andersen, og han giftede sig med Unge-Ane, og paa den Maade blev Ejendommene sammenlagte, for da var

Else og Arne Stougaard med Uffe.

Matr. 9b, 24. Billedet er fra 1970.

Gammel-Ane Enke. Chr. Andersen var en meget dygtig Landmand, der fik Ejendommen gjort til et Mønsterbrug.

I 1934 overtager en Søn, Viggo Peder Andersen, Ejendommen for en Pris af 10.000 Kr. Hans Kone hedder Metha. De er maaske ikke saa dygtige som Forældrene, for i 1950 sælger de paa betinget Skøde Ejendommen til Henry Therkildsen, men da endeligt Skøde skal udfærdiges, bliver det til Broderen Otto Therkildsen og Prisen er 15.000 Kr., men Otto Therkildsen mageskifter med det samme med Niels Nygaard Rasmussen, der har et Hus i Virring By.

Niels Nygaard, der er gift med Ester Thomsen, sælger senere Ejendommen til Juliane og Herman Peitersen, og rejser til Fruering, hvor han faar Pladsen som Ringer og Graver ved Fruering Kirke ca. 1960.

Herman Peitersen driver ikke Ejendommen, men har lejet Jorden ud.

**Matr. Nr. 10a, 25a, 1c, 27k, Hvolbæk.
30.75 Ha.
31.03 i 1973.**

Matr. Nr. 1c og 27k er ganske smaa Arealer. Paa Matr. Nr. 25a ligger der en Kæmpehøj, der blev fredet i 1954.

Fæstere og Ejere:

Margrethe Thomasdatter er født 1738 og er gift 2 Gange. Hendes første Mand hed Christen, og Børnene af dette Ægteskab har hans Fornavn til Efternavn; den anden Mand hed Erik Lauritsen og er født 1735.

Den næste Ejer hedder Jens Jensen, og hans Kone Kirsten Marie Sørens datter er f. 1764. Hun er ogsaa gift 2 Gange, og hendes anden Mand hedder Peder Jensen, f. 1771. De synes ikke at have nogen Forbindelse med de forrige Ejere. Jeg ved heller ikke, om de tilfældigvis skulde være Brødre, men i 1831 sælger Peder Jensens Enke Gaarden til Erik Andersen, f. 1791 i Blegind; han er gift med Maren Hansdatter, f. 1780 i Gangsted.

Erik Andersen er Medlem af Sogneforstanderskabet, og dets Møder holdes i hans Medlemstid i Gaarden. Ægteskabet er vist barnløst, for Enken, Maren Hansdatter, sælger Gaarden til Rasmus Ras-

Rasmus Rasmussen, radikal Rigsdagsmand.

Et Gruppebillede: Forreste Række fra venstre. Helene og Rasmus Rasmussen, født 1869. Forpagter Anders Andersen og Thomas Poulsen. Bageste Række fra venstre: Bodil Andersen, senere gift med Thomas Poulsen. Anne Hansen. Minna Andersen, Søster til Forpagter Anders Andersen. Martha, A. Andersens Kone, født Hansen, hun er Søster til Agnes Olesen, gift med Michael Olesen. Matr. 2a, Hvolbæk. Anne, Martha og Agnes Hansen er Dyrlæge Hansens Døtre fra Solbjerg. Anna Poulsen og Marie Pedersen, i flere Aar Thomas Poulsens Husholder.

mussen, f. 1828 i Fensholt. Skøde 1858 og Pris 12.500 Rigsd. Han var vist ugift, da han kom til Hvolbæk, men blev senere gift med Jensine Marie Larsen. Hun var vist fra Serridslev, og gik under Navnet Madammen. Hun bliver Enke, og efter at hendes Søn, Rasmus Andreas Marinus Rasmussen, har været Bestyrer for hende nogle Aar, overtager han Gaarden i 1909 og giver 20.000 Kr. + Aftægtsydelse for den.

Rasmus Rasmussen er født 1869 og blev en af Sognets mest kendte Mænd og fik mange Tillidshverv. Det begyndte med, at han blev Medlem af Menighedsraad

og Sogneraad; senere kom han i Amtsraadet og blev dernæst Folketingsmand og Landstingsmand.

Rasmus Rasmussen var i mange Aar ugift, men havde en trofast Husholderske i Helene Pedersen. De blev omsider gift, dog først efter at hun havde holdt 25 Aars Jubilæum hos ham som Husholder. Giftemaalet maa nærmest betegnes som en Finansoperation. Det var nemlig Meningen, at Helene skulde arve Gaarden, hvis Rasmus døde før hende. Nu havde man paa Rigsdagen vedtaget en Lov, der gik ud paa, at Arveafgiften til Folk uden for Familien blev sat betydeligt i Vejret. Rasmus Rasmussen havde vist selv stemt for Lo-

ven, men det gav alligevel Stødet til Giftermaalet.

De mange offentlige Hverv Rasmus Rasmussen efterhaanden fik, bevirkede at Gaarden for det meste var forpagtet ud. Blandt Forpagterne kan nævnes Anders Andersen. Ove Pedersen, gift med Ellen Jensen fra Matr. Nr. 6a i Hvolbæk. Harald Clausen fra Baastrup. Ove Sørensen, fra Matr. Nr. 3a i Vitved og flere. Gaarden ejes nu af Jens Vestergaard Sørensen, Søn af Louise og Carl Sørensen, Matr. Nr. 11a i Hvolbæk. Han er gift med Tove Andersen, Datter af Martin Andersen i Vitved, Matr. Nr. 9a.

Rasmus Rasmussen:

Som ung gik han altid under navnet Ras Fensholt, fordi Faderen var fra denne By. Forøvrigt hed de 2 Nabogaarde undertiden Fensholtgaardene, fordi de ejedes af 2 Brødre fra Fensholt, den ene var Rasmus Rasmussens Fader.

Efterhaanden som Rasmus Rasmussen fik flere og flere offentlige Bestillinger, faldt Tilnavnet Fensholt bort, og han hed paa Egnen Ras Ras fra Hvolbæk.

Ras Ras var jo i mange Aar Ungkarl, og engang man spurgte ham, hvorfor han ikke giftede sig, udlagde han det paa følgende Maade: „Den Gang jeg havde Lyst, havde jeg ikke Mod, og da jeg fik Mod, havde jeg ikke Lyst“.

Paa Valgmøderne havde han sin egen Facon eller Sprog. Der var altid Varme i hans Indlæg, og en stærk personlig Opfattelse af de Problemer, der var under Debat.

I Ras Rases Tid var Vælgermøderne en farverig Foreteelse.

Det var simpelthen en Folkeforlystelse, hvor man højlydt gav sit Bifald til Kende,

det var et stort Plus for Taleren, hvis han var vittig og slagfærdig, og det kunde Ras Ras være. Under et Vælgermøde i Virring var Modkandidaten en særdeles usympatisk Person, der hed Riis Flor. Under Ras Rases Indlæg siger han pludselig: „Dit Humbug sidder skævt, Ras Ras“ (Kravetøjssløjfen kaldte man den Gang for et Humbug). Svaret kom omgaaende: „Ja naar du siger det Riis Flor, så tror jeg det, for er der noget, du har Forstand paa, saa er det Humbug“, og saa var Ras Ras ovenpaa.

Ras Ras kunde sjældent vente til Avisen kom. Hans Gaard var den sidste paa Post-ruten. Derfor gik han som Regel i Møde med Posten og fik Avisen udleveret, og det var et kendt Syn, at Rigsdagsmanden gik læsende hjem til sin Gaard. Det kunde da ske, der kom en Hund i Vejen og var Aarsag til at Politikeren faldt saa lang, han var.

Ras Ras var en ivrig Kortenspiller, vistnok mest l'Hombre, men da han i Rigsdagen lærte at spille Bridge, kunde inden længe hele Hvolbæk spille dette spil. Naar man i Kortspillet gjorde en eller anden Manøvre, der ikke passede Rasmus Rasmussen, fik man omgaaende Betegnelsen Fedtsyl. Lærer Nielsen i Fruering var hans store Problem; ham kunde han ikke dupe i Kortspil.

Ved Rasmus Rasmussens 70 Aars Fødselsdag i 1939 sang man en Sang, hvori var følgende Vers:

Rundet af vor stærke, sejge jyske Rod
du paa Tinge som vor Talsmand stod
og med Tidens Fremskridt altid var i Takt,
paa dine Skuldre mange Tillidshverv
var lagt.

Rasmus Rasmussen var valgt af de Radikale.

Matr. Nr. 11a og 19ab, Hvolbæk Nedergaard.

21.04 Ha. i 1932 og 1973.

Matr. Nr. 19a og 19b har en Gang været en selvstændig Ejendom. Matr. Nr. 19b er et ubetydeligt Areal, og dets Ejere har været: Jørgen Nielsen 1792, Rasmus Rasmussen 1834, Jørgen Rasmussen 1836 og Niels Nielsen 1851. Han gik under Navnet Niels i Dammen. Ejendommen laa vist i Nærheden af Hvolbæk Dam. Niels i Dammen sælger i 1888 til Jens Rasmussen, Ejer af Matr. Nr. 11a. Da denne Gaard senere bliver delt, tilfalder det den Del, der kommer til at hedde Hvolbæk Østergaard, at udrede Aftægt til Niels i Dammen. Han blev meget gammel.

Ejere af Hvolbæk Nedergaard er Knud Sørensen, f. 1722, der er gift med Kirsten Sørensdatter, f. 1731. De bliver Selvejere af Gaarden i 1770 ved Køb af denne af P. Herschend.

Af deres Børn skal nævnes Søren Knudsen, f. 1759, der bliver gift med Anne Margrethe Christensdatter, f. 1768 i Virring Overgaard, Matr. Nr. 18a, og fra dem stammer Friiserne i Virring og Vestergaardene i Ringkloster. Anne Margrethe Christensdatter har en Broder, der hedder Mads Friis Christensen. Han bliver Avlsbruger og Brændevinsbrænder i Skanderborg, og han er Stamfader til Friiserne i Hylke.

Kirsten og Knud Sørensen har en Søn mere, der hedder Rasmus Knudsen, og han overtager Fødegården i Hvolbæk i 1788.

Rasmus Knudsen er født 1762 og gift med Karen Tonidatter, f. 1765, og i 1828 skøder de Gaarden til deres Søn Knud Rasmussen, f. 1795, og hans Kone Ane Rasmusdatter, f. 1804. De har en Datter,

*Matr. 11a m. fl. Hvolbæk Nedergaard.
I Baggrunden Rasmus Rasmussens Gaard.*

der hedder Karen Knudsdatter, f. 1830.

Karen Knudsdatter bliver gift med Jens Rasmussen, f. 1825 i Fensholt, og han er Broder til Rigsdagsmand Rasmus Rasmussens Fader, der har Nabogaarden, og derfor kalder man disse 2 Gaarde Fensholtgaardene.

Karen og Jens Rasmussen faar Tvillinge; Jens Peter Rasmussen, kaldt Bette-Jens, og Rasmus Andreas Rasmussen, og da de naar Skels Aar og Alder, deles Gaarden imellem dem.

Rasmus Andreas Rasmussen faar Yderlodderne, hvori er 12–13 Td. Ld. Virringjord, der er frasolgt „Broholtgaard“, Matr. Nr. 16a, og der bygger han en Gaard, som bliver kaldt Hvolbæk Østergaard. Det sker i 1896, men 3 Aar efter overtager Bette-Jens denne Gaard, og Rasmus Andreas Rasmussen kommer tilbage og overtager Fødegården tillige med det tilkøbte Matr. Nr. 19a b i 1899. Prisen er 20.000 Kr.

Rasmus Andreas Rasmussen er gift med Pederine, f. 1872. Hun er Datter af en Halvsøster til Ditlev Pedersen i Fruering. Hun bliver Enke i 1916, og sælger Gaarden 1918 til Jørgen Pedersen for 75.500 Kr. Han har før haft Matr. Nr. 3a i Hvolbæk fra 1912 til 1917. Han sælger Aaret efter til Frits Krusø og Isak Hansen

for 90.000 Kr., og de sælger samme Aar til Ane og Christen Sørensen for 76.000 Kr.

Christen Sørensen var først Præstegaardsforpagter i Hvilsted. Hans Kone er fra „Pilgaard“ i denne By. Han købte derefter Ohlsgaard i Lillevirring, hvor han byggede nyt Stuehus. Denne Gaard sælger han i 1919, boede en kort Tid i Gjesing og købte saa Gaarden i Hvolbæk. Christen Sørensen var Broder til Sognefoged Niels Sørensen i Gjesing, Matr. Nr. 4a.

Der var fire Sønner i Ægteskabet, hvoraf de 3 kommer Sognet ved.

1: Aage Sørensen, der overtager Gaarden i 1934, ugift.

2: Jens, der var Lærer.

3: Peder, der var gift med Mikkel Nielsens Datter Sofie, se Matr. Nr. 3c i Hvolbæk. De havde i mange Aar Hylke Præstegaard i Forpagtning og køber senere en Gaard i Brørup.

4: Carl Sørensen, der overtager Gaarden i 1937.

Aage Valdemar Sørensen, der som fortalt overtager Gaarden i 1934, dør 3 Aar

Ane og Chresten Sørensen.

efter Overtagelsen, og hans Broder Karl Sørensen faar Skøde paa den i 1937.

Carl Sørensen er gift med Louise Vestergaard fra Hvilsted. Ved Giftemaalet overtager de Virring Lykkegaard og har den nogle Aar. Men ved Broderen Aage V. Sørensens Død, rejser de til Hvolbæk og overtager Gaarden der. Carl Sørensen bliver heller ikke gammel. Han dør pludselig som 55-aarig, og hans Enke driver Gaarden videre ved Børnenes Hjælp. Disse har alle Tilknytning til Sognet.

1: Jens Sørensen, der først var ved Militæret, har nu købt Rigsdagsmand Rasmus Rasmussens Gaard. Han er gift med Tove, Datter af Martin Andersen, Vitved Tinggaard, Matr. Nr. 9a.

2: Anne Sørensen, gift med Anton Jochumsens Søn Peter, de har en Gaard i Bjestrup.

3: Vagn Sørensen er gift med Arne Christensens Datter, se Matr. Nr. 5c i Hvolbæk; bestyrer en Benzintank.

4: Aage Sørensen, der i flere Aar har bestyret Gaarden for Moderen, har overtaget den i 1973.

Udskrift af Nedergaard i 1947.

Ejer Carl Sørensen, Areal 21 Ha., Ejendomsskyld 32.500 Kr. Brandforsikring 69.500 Kr., Jorden Lermuld med Lerunderlag. Alm. Drift. 16 Køer, 1 Tyr, 15 Ungkreaturer, 4 Heste og som Regel 1 Føl, 3 Søer, leverer 100 Svin Aarligt, 2 Faar, 70 Høns.

Matr. Nr. 11e og 16c i Virring - Hvolbæk Østergaard.

17.10 Ha. i 1932, 18.8 i 1973.

En Del af denne Gaard er fraskilt Matr. Nr. 11 a, idet denne Gaard blev delt mellem 2 Tvillingbrødre, nemlig Rasmus An-

Hvolbæk Østergaard.

dreas Rasmussen og Jens Peter Rasmussen, Bette-Jens. Rasmus Andreas overtager Jorden i 1896 og rejste Bygningerne, hvorefter Bette-Jens fik Skøde paa den i 1899, medens Rasmus Andreas overtog Gaarden i Byen.

Bette-Jens giver 20.000 Kr. for Gaarden, men allerede i 1902 mageskifter han med Jens Knudsen, der har Matr. Nr. 5a i Hvolbæk. Jens Knudsen har en Datter, der bliver gift med Holger Madsen i Gjesing, Matr. Nr. 2a. Jens Knudsen har Gaarden til 1918. Da bliver den købt af Jens Julius Justesen for 68.000 Kr., og han sælger Aaret efter til Hans Nielsen for 72.500 Kr. Hans Nielsen er gift med Anne Kragh, der er født paa „Lykkesholm“ i Skaarup; han er Broder til Peder Nielsen, Matr. Nr. 18a i Hvolbæk.

Anne Kragh og Hans Nielsen bliver ikke længe på Østergaard, den bliver solgt til Peder Sejersen Winther i 1923 for 64.000 Kr.

Peder Winther er gift med Magda Vilumsen fra Vedslet. Hun har 3 ugifte Søskende, der har Matr. Nr. 14a i Virring Nedergaarde. Peder Winther driver Hvolbæk Østergaard i mange Aar. Han havde flere Tillidshverv, bl. a. var han Formand for Mejeriet „Skovkilde“ i Virring i flere Aar. I Ægteskabet er der 2 Døtre: Hertha,

der er gift med Holger Jacobsen, se 6a i Hvolbæk, og Any, gift med P. Kolling. Paa Grund af Sygdom sælger P. Winther Gaarden til Asta og Kaj Nielsen, der har den i Dag.

Udskrift 1947.

Ejer: Peder Winther. Areal 18.08 Ha. Ejendomsskyld 29.000 Kr. Brandforsikring 60.000 Kr. Alm. Drift, 15 køer, 1 Tyr, 15 Ungkreaturer, 2 Heste, der leveres 100 Grise, ca. 150 Høns. Jorden er Lermuld paa Lerunderlag.

Matr. Nr. 11c, Hvolbæk Mark. 2.62 Ha. i 1932 og i 1937.

Jorden er frasolgt 11a af Jens Rasmussen til Søren Peder Andersen i 1864 for 400 Rigsd. Jorden er en stor Skrænt eller Slugt fra Skaarupvejen til Foden af Bjergbakken. Søren Peder Andersen stammer fra Hads Herred, men boede i Skaarup, da han købte Jorden og byggede Ejendom paa Arealet.

Hans Kone hedder Bodil Marie Sørensen. Hun bliver Enke i 1897 og sælger Ejendommen til sin Søn Anders Peder Sørensen for 1500 Kr. Han er gift med Ane Kirstine Rasmussen, der er fra en lille Ejendom i Vitved Dal, der nu er nedlagt. Hendes Moders Søster var i mange Aar Centralbestyrer i Vitved og hed Petra Christensen. Da Ane Kirstine bliver Enke, sælger hun i 1928 Ejendommen til sin Søn Ingvar Sørensen for 3.212 Kr. + Aftægt. Rasmus Ingvar Sørensen dør i 1945 og hans Søster Birgitte faar Skøde paa Ejendommen.

Birgitte har før i Tiden arbejdet paa Sommerrestaurationsen Vester Mølle og er gået ud som Kogekone. Birgitte er gift med Emil Sørensen.

Matr. 11c. Stine Sørensen uden for Huset.

Fra Ejendommen er frasolgt en Byggegrund ved Elle Lausvejen af Søren Peder Andersen til Niels Andersen, nemlig Matr. Nr. 11d.

Matr. Nr. 11d, et Hus paa Hvolbæk Mark.

Som fortalt køber Niels Andersen Grunden i 1867 og bygger et Hus paa den. Huset ligger saa lavt, at Vejbanen ligger i Højde med dets Vinduer.

Af Ejere kan nævnes Søren Sørensen, Jens Pedersen, Søren Peder Sørensen og Jens Pedersen Norge, der køber Huset i 1898.

Jens Pedersen Norge er født 1826 i Fastrup. Hans første Kone hed Ane Johanne Nielsen og var fra Ingerslev. De boede i Virring i mange Aar, og han ernærede sig som Stenhugger. En af deres Sønner, Jens Jørgen Jensen, født 1860, var en Tur i Amerika. Ved Hjemkomsten købte han

en Gaard i Onsted og kommer ind i Politik, og bliver en kort Tid Trafikminister, og Medlem af Den vestindiske Kommission. Onde Tunger mener, at den Forstand Jens Jørgen Jensen har paa Trafik, har han erhvervet sig ved at køre Mælketur fra Onsted til Virring Mejeri.

Birgitte og Emil Sørensen.

Matr. 11d.

Jens Jørgen Jensen var vist uheldig med Udtalelser om højtstaaende Personer; han var kun Minister ganske kort Tid.

Efter sin første Kones Død gifter Jens Pedersen sig med Nielsine Jacobsdatter fra Dover-Venge Kommune, i daglig Tale kaldet Sine. Hun var en mandhaftig Kvinde, der også skraaede Tobak. I 1908 bliver Sine Enke og sælger Huset til J. P. Johansen.

(Ras Norre, først i Svinsager, senere i Skaarup er af samme Familie. Bødker Ras Norring Rasmussen i Virring har ikke noget med denne Familie at gøre).

J. P. Johansen boede i Huset i 2 Aar, saa solgte han det til Rakjær Kragh i 1910 for 900 Kr. Rakjær Kragh har Gaarden „Lykkesholm“ i Skaarup. Han lejer Huset ud til Snedker Hansen. I 1930 sælger han Huset til Jens Jensen for 1600 Kr. Han sælger Aaret efter til Ejler Peder Christensen for 1800 Kr., denne flytter senere til Skaarup, idet han sælger Huset til Anders Mikael Andersen i 1934 for 1800 Kr. Han og hans Kone Dorthea har før haft en Ejendom i Fruering, som deres Søn, Svend Andersen, har overtaget. En anden Søn er Rasmus Andersen, der i mange Aar var Vognmand i Virring.

Huset skifter nu ofte Ejer. Emil Johansen i 1949, Pauli Jensen i 1954. Derefter gaar det til Tvangsauktion, og bliver købt af Anne Jensen for 3.300 Kr. Hun sælger til Chauffør Jens Lykke Iversen, der i 1969 sælger til den nuværende Ejer, Sofus Sloth Pedersen, der har istandsat og moderniseret Huset, Udsigten fra Huset er mere end almindeligt køn.

Matr. Nr. 3b, 11b, 1b, 10b og 27a paa Hvolbæk Mark.

9.38 Ha. i 1932 og i 1973.

Ejendommen er købt sammen af Hvolbækgaardenes Udlodder. 27 er en Del af Smedelodden.

Sammenkøbet begyndte i 1852 af Knud Ottosen. Jens Thorup Jensen køber af Knud Ottosen i 1879 og fortsætter Opkøbet, og da hans Søn, Niels Thorup, i 1918 overtager Ejendommen bestaar denne af ovenstaaende Matrikelnumre.

Rasmus Thorvald Rasmussen køber den i 1924 for 26.750 Kr. og sælger med det samme til Kirstine og Niels Mikael Hansen for 30.000 Kr. De har 2 Sønner, Jens Hansen overtager Ejendommen i 1947, og den anden Søn, Hans Hansen, var i flere Aar Smed i Hvolbæk, men rejser senere til Stilling, hvor han oprettede

En sammenkøbt Ejendom med mange Matr. Nr. Sammenkøbet begyndte i 1852.

Henry Jensen.

en lille Fabrik. Der var også en Plejesøn, Henry Jensen, Broder til Holger Jensen, Virring Hede, der i mange Aar var Formand for den stedlige Fagforening. I 1946 bygger Niels M. Hansen en lille Bungalow, og tager Ophold der. Den overtages senere af Henry Jensen.

Gunhild og Jens Hansen overtager alt-saa Ejendommen i 1947, og 1964 bygger de et Opholdshus ved Frueringvejen, og Esther og Bent Hansen faar Skøde paa Ejendommen i 1965. Bent Hansen er ovennævntes Søn.

**Matr. Nr. 25b, 27b Hvolbæk,
„Himmerige“.
3.86 Ha. i 1932.**

Erik Sørensen er født i Virring, og 1868 køber han en Lod Jord i Hvolbæk, der har Navnet „Himmerigslodden“, og derpaa sætter han Bygninger. Han gav 450 Rigsdaler for Jorden.

Neden for Huset var en Lavning i Jordsmonnet. I denne var bygget et Stem-

meværk, saa Vandet fra Bakkerne der omkring kunde samles der. Dette var Reservevand til Vandmøllen i Vestermølle. Stedet blev kaldt Ringdam.

I 1888 rejser Erik Sørensen til Amerika, og Sønnen Mikkel Eriksen overtager Ejendommen for 1100 Kr.

Ane Kathrine, 1861–1921 og Mikkel Eriksen, 1861–1949 har en Søn, der hedder Jens Eriksen. Til ham overdrages Ejendommen i 1906 for 3.600 Kr. Efter at have taget anden Bestemmelse sælger han 3 Aar efter til Broderen Rasmus Eriksen, 1887–1970, og faar 4.000 Kr. for Ejendommen. Ras Jerriks Kone hedder Ane, 1885–1963, Ras Jerrik, som han blev kaldt, kørte i mange Aar en Mælketur fra Hvolbæk til Virring Mejeri. Der var en stor Børneflokk paa Ejendommen, hvoraf nogle er, eller har været bosat i Sognet. En af Sønerne overtog Himmerige, men Jorden er frasolgt i 1944.

Det var Holger Eriksen, der overtog Ejendommen. Han var i mange Aar Sognets Kontrolassistent og er nu gift med Kirsten Nygaard Rasmussen, der er Datter af tidligere Ringer og Graver Nygaard Rasmussen i Fruering.

**Matr. Nr. 26a, 27d, Hvolbæk Mark.
3.31 Ha. i 1932, 3.66 i 1973.**

Det er en lille Ejendom der ligger bag Slesvigerhuset. Den er oprettet i 1833, og Peder Rasmussen har formentlig haft Skøde paa den. Murer Knud Pedersen f. 1831, som rimeligvis er en Søn af Peder Rasmussen, faar Skøde paa Ejendommen i 1856, og han er gift med Valborg Sørensen, der er født i 1831 i Venge Sogn.

Rasmus Peder Knudsen overtager dernæst Ejendommen i 1895 for 1500 Kr. Hans Kone hedder Trine Rasmussen,

Himmerige i Hvolbæk. Der var mange Børn paa Ejendommen. Læg Mærke til Mælkevognen, i mange Aar kørte man en Mælketur til Virring Mejeri.

Hendes Fader var Musiker og Træskomand i Fruering og hendes Moder var Datter af Lærer Langberg i Virring. Hendes Søster var Mine Rasmussen, der var gift med Johan Poulsen, der havde Gaarden paa Bakken i Virring Hede. Hendes

Broder var Søren Vissing Rasmussen, der ogsaa var Musiker og havde et Husmandssted paa Virring Hede, hans Kone blev kaldt Skovfoged-Karen.

De har saa Ejendommen til 1924, da den blev solgt til Adolf Pedersen, der senere blev Maler i Skanderborg. Hans Kone er Ane Pedersen, en Datter af P. Laurits Pedersen og Marie til PeLavesen.

Alfred Jensen, der er Søn af Marinus Jensen i Skaarup, køber den i 1934 for 6.600 Kr. Hans Kone hedder Nanna.

Jens Karl Jensen køber den i 1939 for 8.400 Kr. og sælger igen i 1944 til Anton Sigvald Jensen for 10.000 Kr. Hans Broder er Viggo Andersen, 9b Hvolbæk. Han dør i sin bedste Alder. Hans Enke, Ane, boede i Ejendommen til 1973, og døde

Kirsten og Holger Eriksen.

Matr. 26a og 27d. En lille Ejendom paa Hvolbæk Mark. Billede fra 1976.

paa Plejehjemmet Solgaarden i 1974. En Søn, Kaj Andersen, der er Musiker, har Ejendommen nu.

**Matr. Nr. 12a, 27agb, Hvolbæk.
6.56 Ha. i 1932, 6.83 i 1973.**

Den har haft mange Ejere: Erik Pedersen i 1787. Rasmus Pedersen i 1812. Jens Rasmussen 1814 og Rasmus Jensen i 1849. Niels Nielsen køber den i 1853. Han er født 1822 i Odder Kommune og er fraskilt, han sælger til Kristian Sørensen i 1860 for 200 Rigsd. og har Ejendommen helt til 1896. Da bliver den købt af Jens Jensen, der som før fortalt har været i Amerika og er gift med den gamle Bødgers Datter i Virring. Han mageskifter, som ogsaa er fortalt, i 1901 med Ole Peder Rasmussen og faar dennes Gaard Hvolbæk Højgaard.

Ole Peder Rasmussen sælger Ejendommen til Stine og Rasmus Peder Møller i 1910 for 6.300 Kr., og det er ham der køber noget af den gamle Smedelod Matr. Nr. 27a q1.

Jenny og Skøt Laursen køber Ejendommen i 1932 for 20.000 Kr. og har den i Dag.

Smedien

Det var oprindeligt en Bysmedie. Gaardmændene i Byen ejede Hus og Smedie og overlod Smeden en Jordlod, som han saa skulde leve af, mod at udføre Gaardens Smedearbejde. Disse leverede selv Kul og Jern, og en Mand til at trække Blæsebælgen. Gaardmændene forpligtede sig til at drive hans Jordlod, og besøge hans Kørsel efter Omgang, undertiden leverede de ogsaa lidt Sædekorn. Bysmeden hed i

1787: Rasmus Andersen, f. 1741, gift med Maren Pedersdatter, f. 1740. I 1801 Andreas Clausen, f. 1763, gift med Ane Sørens datter, f. 1765. I 1834 Hans Madsen, f. 1802, gift med Maren Jensdatter, f. 1820. I 1845 Rasmus Nikolaj Hansen, f. 1804 i Væhr. 3 Gange gift. Abelone Andersdatter, f. 1814 i Glud. Maren Jensdatter, f. 1820 i Hvilsted. Ane Marie Madsen, f. 1821 i Skanderborg.

1861 fik Byen en ny Smed, der hed Thomas Nielsen, hans Kontrakt med Bymændene vedlægges. Den sidste Bysmed hed Jens Kjeldsen, han rejste til Fruering og blev Smed og Ringer og Graver der. I 1915 blev Hus og Smedie solgt til Smed Martin Anton Hansen og Jordlodden blev delt mellem Bymændene, derfor er der saa mange Ejendomme, der har Matr. Nr. 27.

Bysmedens Kontrakt

oprettet mellem undertegnede Gaardboere i Hvolbæk og undertegnede Smed Thomas Nielsen, der fra Maj 1861 tiltræder Pladsen som Bysmed i Hvolbæk.

1

Smeden Thomas Nielsen overlades til fri Beboelse og Afbenyttelse af Smedeboligen i Hvolbæk, imod at han vedligeholder den og Smedien med Tag, Ler og Kalk, medens Tilkørslen deraf paahviler Gaardmændene. Alle andre Reparationer af bemeldte Hus er ham uvedkommende.

2

Ligeledes overlades ham saa længe han er Bysmed i Hvolbæk Afbenyttelsen til Sæd og Græsning og Høbjærgning af
a. En Jordlod vesten for Byen

Familien Skøt Lauersen.

Smeden.

- b. Toften hvorpaa Smeden ligger.
- c. Toften fra Byen til Nydam.
- d. Moserne i Gammeldam, Ringdam og Ryttermosen.

Alle saavel kongelige som kommunale Skatter og Afgifter af bemeldte Jordlod, saavel som Brandpenge og Bygninger svarer Smeden, hvorimod Beboerne forpligter sig til at drive Jorden og besørge hans Kørsel efter Omgang som sædvanlig. Smeden modtager Lodden uden nedlagt Sæd og afleverer den i samme Stand.

3.

Smeden erholder aarlig af hver Gaardmand 1 Skæppe Rug og 1 Skæppe Byg.

4.

Imod Ydelsen af det i foregaaende Poster anførte forpligter jeg, Thomas Niel-

sen, mig villig og godt at vedligeholde Gaardmændenes Heste med Sko og deres Avlsredskaber, Harver, Plove og Arbejdsvogne med Beslag, naar nyt Jern bruges til Hjulringe, betales hver Rings Omlægning med 33 Øre, og alt muligt, dog af deres egne Materialer.

5.

Denne Kontrakt forebliver gældende indtil den opsiges med $\frac{1}{2}$ Aars Varsel fra hver Side, dog saaledes at Smeden fraflytter 1. Maj.

Saaledes bekræftes denne Kontrakt med vore Hænders Underskrift i Vitterlighedsvidners Overværelse.

Hvolbæk 13. Marts 1861.

Kontrakten er derefter underskrevet af Smeden og 6 Gaardmænd.

Ejere af Smedien i Hvolbæk.

Martin Anton Hansen. Skøde 1915. Pris 1000 Kr.

Hans Hansen. Skøde 1921. Pris 6000 Kr. Han er Søn af Niels Hansen, Matr. Nr. 3b m. f. Han rejser til Stilling og opretter en lille Fabrik der.

Svend Nielsen, f. i Hvilsted, gift med Agathe Kolling. Hendes Morbroder var Søren Piilgaard Poulsen i Fruering. Skøde 1947. Pris 15.000 Kr.

Møller Helboe, gift med Rosa Nielsen. Skøde 1949. Pris 14.700 Kr. Han bor nu i Fruering og er Rejsemontør.

Carl Erik Sørensen, gift med Elinor Ragnhild, f. Klitgaard. Skøde 1956. Pris 26.000 Kr.

Hvolbæk Brugsforening.

Som fortalt var der Høkerforretning i Matr. Nr. 6a. Ejeren drev ikke selv Forretningen, men Lokalet var lejet ud til Høkeren. Denne hed i 1880 Christen Olsen, der blev afløst af Ole Andersen. Lokalet har været temmelig stort. Som fortalt blev Sognets Sparekasse oprettet der. Sogneraadet holdt Licitation over Bortkørsel af Grøftejord m. m. i samme Lokale, og Ole Andersen fik Tilladelse til at beværte Vælgerne ved Sogneraadvalg.

Nu var det begrænset hvad en Høker maatte handle med. Forretningen skulde ligge i en vis Afstand fra en Købstad, for at man maatte handle med baade indenlandske og udenlandske Varer. Grænsen for Fruering-Vitved Kommune laa i Fastrup, saa Høkeren der maatte handle med baade inden- og udenlandske Varer. Hans Næringsbrev var af den Grund ogsaa langt dyrere end Sognets øvrige Høkeres, der næsten kun maatte handle med Mel og

Den gamle Brugsforening med Forsamlingshuset.

Gryn, for selv om Brændevin var en indenlandsk Vare, maatte man heller ikke handle med den.

Denne Lov blev i Almindelighed ikke overholdt. Ole Andersen gjorde det i alt Fald ikke, og en Dag Politiet indfandt sig i Butikken og lukkede Skuffer og Skabe op, fandt man baade Kaffe, Te og Brændevin, og Ole Andersen fik en stor Mulkt. Dette gav Stødet til oprettelse af en Brugsforening, der var unddraget denne Lov, og Ole Andersen blev Uddeler.

Foreningen blev stiftet d. 9. Okt. 1887 under Navnet Fruering Sogns Forbrugerforening. Den begyndte sin Virksomhed d. 29. Okt. 1887 med en Bestyrelse paa 5 Medlemmer, nemlig den unge Jens Rask og Søren Peder Poulsen fra Hvolbæk. Chresten Mikkelsen og Joh. Christensen fra Skaarup og Martin Andersen fra Fruering. Varebeholdningen havde kostet 900 Kr. i Indkøb, og Pengene var laant hos enkelte af Foreningens Medlemmer.

Forretningsgangen var noget indviklet, Bestyrelsen var valgt for 5 Kvartaler ad Gangen, og var saaledes paa Valg hvert 5. Kvartal. Der blev holdt en Slags Generalforsamling hvert Kvartal, hvor Regnskabet blev fremlagt og Udbyttet uddelt. Der var Mødepligt til disse Forsamlinger.

Eneste Grund for Forsømmelse var Sygdom. Fravær betaltes til Foreningen med en Mulkt paa 25 øre.

Til at begynde med var Foreningen stadig i Matr. Nr. 6a, men den 14. Dec. 1890 vedtages det at købe det saakaldte Mejeri- hus for 1850 Kr., og deri indrettet Butik og Bolig til Uddeleren. Hvorfor dette Hus hed Mejerihuset, har jeg ikke kunnet faa at vide. Maaske har der været en Slags primitiv Mejerivirksomhed der. Hvolbæk kom først i Virring Mejeri i 1895.

Allerede en Maaned efter Starten blev det vedtaget at løse Næringsbevis til Bræn- devinshandel. Handel med Markfrø blev vedtaget 1889.

I 1893 er Uddelerens Løn 7% af de solgte Varer. Overskud til Medlemmerne er 6-7%. En af Bestyrelsen er valgt til Kasserer og Indkøber, det har Uddeleren saaledes ikke haft noget med at gøre, der- imod faar han 10 Kr. aarlig for Bevært- ning af Bestyrelsen.

Den 7. April 1903 vedtages det ikke at betale Udbytte, da Huset trænger til en større Tagreparation. Der blev indlagt Te- lefon 1905, samme Aar er Uddelernes Løn 5% af Salget, fri Husleje samt 25 Kr. aarlig til Lys og Brændsel i Butikken. Han skal selv staa inde for Svind og Indpak- ningsmaterialer.

1908 betales der kun Overskud 2 Gan- ge aarlig, ligesom Bestyrelsen kun vælges 2 Gange aarlig.

1912 vedtages det at laane 1500 Kr. til Opførelse af en Sal, der skulde bygges til Brugsforeningen. Hvolbæks selskabelige Forening skal forrente Beløbet.

1914 bliver der indlagt Elektricitet i Brugsen.

1919 fæstes ny Uddeler. Det bliver Au- gustinus Jensen fra Sdr. Næraa. Der fore-

tages en større Omforandring i Brugsfor- eningen samme Aar. Lønnen er 6% af Butiksvarer.

1920 optages et Laan i Virring Spare- kasse paa 5000 Kr. samt et Laan hos Be- boerne i Hvolbæk og Skaarup paa 5000 Kr.

I 1921 bliver Pladsen som Uddeler op- slaaet ledig til en Løn af 6½% af Butiks- varer, 3% af Brød, Høstbindegarn og Frø, 1/6% af Omsætningen til Lys og Varme. Uddeleren svarer selv til Svind og Emballage og betaler Halvdelen af Ind- pakningsmaterialet. Handel med Skind og Æg er Uddelerens egen. Af 38 Ansøgere valgtes Frk. Thyra Rasmussen fra Jebjerg Brugsforening til Uddeler i Hvolbæk fra 1. Januar 1922. Varelager og Emballage er ca. 12.000 Kr. Lærer Nielsen er For- mand.

Den forrige Uddeler er kommet til at skyldte Brugsforeningen 2.500 Kr. Man vedtager at Kautionisterne skal betale 2.000 Kr., og at Bestyrelsen skal søge at erholde de øvrige hos Augustinus Jensen.

Den 8. December 1923, efter at der er kostet en Del paa Forsamlingshuset, lejes det ud til Den selskabelige Forening for 125 Kr. aarlig.

1925. Man tegner Aktiekapital på 1.000 Kr. til Andelsbankens Genrejsning 1929, Foreningens Formue paa 5.560 Kr. forde- les til de Medlemmer, der har Stemmeret.

1935 giver man 11% i Overskud.

1936. Man har flere Gange talt om at sælge Øl. Det bliver nu vedtaget med 25 Stemmer for, og 11 imod og en blank. Ligeledes vedtages det at sælge Vin. Af Øl og Vin faar Uddeleren 3%

1937. Den store Sal bliver gjort i Stand, og man holder 50-Aars Jubilæum med

Brugsforeningen paa Udflugt.

Fællesspisning paa Foreningens Regning. Carl Stougaard er Formand.

1942 giver man Konsulent M. K. Kristensen 100 Kr. for at modtage Foreningens Spildevand for Tid og Evighed. Se-

nere bliver det forhøjet til 185 Kr. aarlig.

1945 faar Uddeleren et Dyrtidstillæg paa 1.000 Kr.

1947. Fest i Anledning af Uddelerens 25 aars Jubilæum.

Matr. 7c. Sadelmagerens Hus.

Fastelavnsridning. Peder Sørensen til højre. Billedet fra Vestermølle.

1949. Uddeleren lønnes efter Mønsterkontrakten.

1959. Fru Thyra Knudsen opsiger Uddelerpladsen efter 38 Aars trofast og paa-lideligt Arbejde for Hvolbæk Brugsforening.

Af 24 Ansøgere indstiller Bestyrelsen 3, som Generalforsamlingen vælger imellem. Man vælger Hans Egon Nielsen fra Udbynder, der overtager Pladsen 3. Oktober 1959. Der holdes Afskedsfest for Thyra Knudsen, og man køber Kontorinventar. Omsætningen er nu 206.000 Kr.

1961. Man vedtager at bygge en ny Butik. Omsætningen er nu 288.000 Kr. Man optager et Byggelaan.

1962. Uddeleren siges op. Pladsen bliver opslaaet ledig, og der kommer 12 Tilbud.

Man vælger Preben Frisborg Hansen, Hjørtshøj. Man holder 75 Aars Jubilæum.

1965. Man faar Oliefyr.

1966. Uddeleren har faaet anden Plads og siger op. Af 2 Ansøgere bliver Kommiss Holger Frurland antaget.

1970 afløstes Holger Frurland af Ernst Kirk.

Hvolbæk selskabelige Forening.

I 1912 laante Brugsforeningen i Hvolbæk 1.500 Kr., der skulde bruges til at bygge en Sal til Brugsforeningen. Den selskabelige Forening skulde forrente Beløbet. Og siden har Foreningen levet i bedste Velgaaende. Dens Opgave er at holde Foredrag, Fester og Udflugter.

Matr. 7b. Et Hus.

Matr. 22. Den gamle Telefoncentral.

Sprøjtehuset.

I 1871 blev der bygget nyt Sprøjtehus i Hvolbæk – 6 Alen lang, 4½ Alen bred og 3 Alen til Gesimsen. I 1890 faar man en ny Brandsprøjte med Trækar. Den var leveret med Kobberkar, men det var for dyrt. Huset er nu nedrevet.

Matr. Nr. 7c, Hvolbæk. Et Hus.

Er frasolgt 7a af Christen Pedersen i 1880 til J. O. Knudsen. Sadelmager Jokum Otto Knudsen bor i Huset til 1916, da 3 af hans Børn faar Skøde paa det. De sælger det i 1926 til en Enke, Ane Christensen, der i 1939 sælger det til Jakob Pedersen for 2.400 Kr. Han har før haft Gaard Matr. Nr. 7a i Hvolbæk. En Datter og Svigersøn, Ester og Peder Sørensen bor nu i Huset.

Matr. Nr. 7b. Et Hus.

Er frasolgt 7a af Christen Pedersen til Jørgen Christensen, der før havde Matr. Nr. 5a i Hvolbæk. Skøde i 1873. Derefter følgende Ejere: Christen Jensen, Skøde 1893 efter Testamente, Jens Marius Johansen, Skøde 1923 ogsaa efter Testamente. Christian Jensen, Skøde 1923, Pris 3.000 Kr., hans Enke, Marie Sørensen, sælger i 1931 til Søren Kristian Jensen, Søren Mjesing. Derefter Dagmar og Thorvald Rasmussen og nu Ole Henriksen og Sonja Andersen. Han er Smed og Søn af Viggo Henriksen i Virring, og hun er Datter af Svend Andersen i Fruering.

Matr. Nr. 22. Et Hus.

Et langt smukt Bindingsværkshus i Hvolbæk By. I 1804, Jens Rasmussen,

Matr. 23. Den næste Telefoncentral.

1829 Søren Jensen, 1846 Anders Andersen og i 1869 Birgitte og Troels Jensen. Birgitte bliver Enke i 1913, og i 1918 sælger hun den vestre Del af Huset til Skrædder Jakob Hansen, der bor der til

1938. Da køber Thomas Poulsen den Del af Huset for 1.500 Kr. til Fodermesterhus.

Birgitte bebor selv den østre Del af Huset, og i 1920 skødes den til ugift Ane Kirstine Kristensen, og hun bliver Centralbestyrer for den nyoprettede Telefoncentral. Sygeplejerske Inger Kristensen arver denne Del af Huset efter sin Moder.

Karsten Erbs, stud. theol. og Ellen boede i den vestre Del af Huset i nogle Aar. Han blev Kapellan i Skanderborg 1976.

Matr. Nr. 23. Et Hus.

Søren Peder Poulsen (Matr. Nr. 4a) sælger det i 1895 til Peder Christensen for 600 Kr. (Han er Bødker?)

Matr. 3d. Et Hus bygget af Leo Rasmussen. Billedet er fra 1972.

Den store Brand i Hvalbæk i 1944.

Derefter Arnold Brus i 1949, Tage Krogh i 1952 og Anna og Niels Agerskov i 1956. Hun er Sygeplejerske, og han er Centralbestyrer, indtil denne overgaar til Automattelefon. Anna Agerskov er nu Enke.

Matr. Nr. 3d.

Leo Rasmussens Hus.

Matr. Nr. 4e.

Olaf Jensen. I mange Aar Fodermester paa Matr. Nr. 4a.

SKAARUP

Skaarup hørte, som det øvrige Sogn, under Skanderborg Rytterdistrikt og blev ved Auktionen paa Skanderborg Slot i Aaret 1767 solgt til P. Herschend, Herschedsgave, der dog kort efter solgte Byen til Købs- og Handelsmand Peder Kaarsberg, Aarhus, som efter faa Aars Forløb igen solgte Byen til dens Beboere.

Skaarup var før 1781 en samlet og sluttet By, men en stor Brand dette Aar bevirkede, at nogle af Gaardene blev udflyttede bl. a. Lykkesholm og Skaarup Storegaard, som Mosegaarden hed den Gang.

I 1787 var der 9 Gaarde i Skaarup foruden Røde Mølle. Der var 83 Indbyggere foruden Møllens 9, ialt 92 Mennesker. Deraf udgjorde Mølleren og de 9 Gaardmænd med Kone, Børn, Tjenestefolk samt Aftægtsfolk langt den største Del, men foruden disse var der 4 Husmænd med Husstand, deraf var de 3 tillige Daglejere. Af Haandværkere var der 2 Skræddere, en Bødker, en Hjulmand. Der var en Mand, der levede af Sognets Almisse, og en der levede af Betleri.

Skaarup er udskiftet lidt senere end det øvrige Sogn. Paa et gammelt Kort fra 1810 ser man, at der laa 4 Gaarde samlede i den vestre Ende af Byen, deraf er

de 2 senere nedlagt. Lidt længere mod Øst ligger Skærbækgaard og Røde Mølle, Skærbækgaard er siden flyttet endnu længere øst for Møllen.

Indtil 1848 havde Skaarup sin egen Skole, den blev nedlagt, da man byggede en ny Skole ved Fruering og Hvolbæk Skel, hvorefter Skaarupbørnene søgte denne Skole.

Af Lærere ved Skaarup Skole kan nævnes Rasmus Pedersen Gylling. Han vilde helst have læst til Eksamen hos Lærer Langberg i Virring, men var for gammel og manglede Evner og Energi.

I 1845 blev Jens Peter Loft Lærer i Skaarup, han blev senere Overlærer ved en Friskole i Horsens. Den sidste Lærer ved Skaarup Skole var Simon Kærgaard Poulsen.

Der druknede i sin Tid 3 Børn fra Skaarup i Skanderborg Sø, i den Anledning stiftede Forældrene et Legat, der skulde uddeles af Læreren i Skaarup til f. eks. Konfirmationstøj.

I 1850 var Haandværkerstanden i Skaarup forøget. Der var da 2 Møllebyggere, nemlig Rasmus Jensen og Mikael Andersen. Niels Jensen var Hjulmand, Søren Rasmussen Blikkenslager og Jørgen Kandborg Træskomand. Der var 3 Vævere:

Snekastere i Skaarup.

Niels Andersen, Peder Sørensen og Jens Madsen, og en Stenhugger, der hed Niels Nielsen.

Det har altid knebet med at faa de Skaarupper til at gøre deres Vejstykke i Stand. I 1851 maatte Sogneraadsformanden lade Arbejdet udføre paa Beboernes Bekostning.

Der var et Fattighus i Skaarup. Det blev til paa den Maade, at i 1875 bliver Fattiglem Peder Rasmussen Lerdrup sat i Pleje hos P. Frandsen i Virring, og Kommunen køber hans Hus Matr. Nr. 15a i Skaarup for 100 Kr. + 14 Maaneder ubetalte Renter. Det var siden i mange Aar Fattighus.

I 1894 var der flere Beboere i Skaarup, der besværede sig over, at Jens Kristensen i Skaarup Fattighus lader sin voksne Søn gaa hjemme hos sig. Sogneraadet meddeler ham, at hvis han vedbliver at lade Sønnen gaa hjemme, tager man den

halve Fattigunderstøttelse fra ham. Sønnen vedbliver at gaa hjemme, og Jens Kristensen faar herefter kun 4 Kr. om Maaneden i Understøttelse.

Skaarup Brandsprøjte og Sprøjtehus har altid været det bedste og højst vurderede i Kommunen. I 1875 faar man en ny Slange til Sprøjten. Brandfogeden mener, at den er lige saa ubrugelig som den gamle. Sogneraadet paabyder, at den skal indsmøres i Olie, og hvis det ikke hjælper, skal den males med tynd Maling.

Ved en Brand paa Lethenborg i 1896 brækkede Sprøjten sammen, og man anmoder Sogneraadet om at faa den istandsat.

Branddammen laa mellem de øverste Gaarde, og blev kaldt Skidenkær.

Den lange Vej fra Vestermølle til Gjesing har altid været et Problem for Beboerne. I 1880 blev den grundforbedret fra Vestermølle og gennem Skaarup By. Am-

tet ydede da 2.400 Kr. og Beboerne 900 Kr. + den fornødne Jord, men først i 1963 bliver den endelig overtaget af Amtet.

Jens Rasmussen, Skaarup, fortæller

Min Bedstefader hed Rasmus Jensen og var Møllebygger. Han har bygget en Række østjydske Vandmøller, bl. a. Røde Mølle, Fuldbro Mølle, Edslev, Koldens og Pinds Møller.

Min Fader var ogsaa Møllebygger, men en Fodbeskadigelse han fik under Krigen bevirkede, at han maatte lægge dette Haandværk paa Hylden, og tage fat paa noget nyt, og saa bygger han et lille Jernstøberi ved Bækken neden for Gaarden og begyndte at lave Kogekakkelovne, Komfurer, Gryder, Gravkors m. m. Da min Fader døde, blev Støberiet nedlagt. Min Stedfader havde ikke Kendskab til Formkunsten.

Der var paa min Faders Tid Liv og Røre i Skaarup. Fra nær og fjern kom Bønderne til Røde Mølle for at faa malet og sigtet. Søgningen var undertiden saa stor, at Kunderne maatte søge til andre Møller for at blive betjent. Paa travle Tider var der 3 Møllersvende paa Møllen.

Naar Invasionen var stor og Ventetiden lang, skulde Tørsten slukkes, og der opstod Smugkroer, hvor man for en skikkelig Betaling kunde faa de eftertragtede smaa sorte.

Dette var kommen Herredsfogeden for Øre, og han gjorde i Embeds Medfør et Ærinde til Skaarup, men forinden havde man anbragt Konen i Sengen tillige med Brændevinsdunken og andre mystiske Grejer, puttet under Dynen til den „syge“

Kone. Herredsfogeden forlod Huset med uforrettet Sag.

I 1854 havde vi stor fjendtlig Indkvartering i Skaarup, og en skønne Dag havde vi Gaarden fuld af Hestfolk. De var kommen frem ad Aarhus–Horsens gamle Landevej. Senere kom der tysk Fodfolk, og vi havde Indkvartering det meste af Sommeren. Det var saamænd i det store og Hele skikkelige Folk.

Under Provisorietiden nægtede Bymændene, paa nær et Par Stykker, at betale Skat, og Sognefogeden og 2 Stævningsmænd blev af Herredsfoged Thiele i Skanderborg beordret paa Udpantningsforretning. Det var ikke nogen morsom Bestilling. Sognefogeden parerede Ordre, men Stævningsmændene blev hjemme. De udpantede Genstande blev solgt paa Banegaardsplassen i Skanderborg, hvor Politibetjent Monrad passede paa, at det hele gik lovformeligt til.

Mads Møller i Røde Mølle og min Bedstefader var de første i Byen, der holdt Avis. Til at begynde med hentede vi selv Posten i Skanderborg. Senere kom der en gaaende Post til Skaarup, men Avisen kunde godt være 8 Dage gammel, inden den kom os i Hænde.

Elbæk Kro var i mange Aar Samlingssted for Byens og Omegnens Beboere. Her holdtes de store Skyttefester og Vælgermøder. Her mødte jeg første Gang Lars Bjørnbak, jeg skal love for, vi blev rusket op, Bønderne var jo ikke regnet for saa forfærdelig meget den Gang, men han gav os Selvtillid, og ved Mødets Slutning blev han hyldet, som den Fører han var.

Ja, det gik tit livligt til i Elbæk Kro. Ved Vælgermøderne kom Lidenskaben tit i Kog, saa det gik paa Næverne løs. Krofatter var den gamle Garder Niels Bech

Frederiksen, der havde været med til at bære Kong Frederik den 7.s Kiste fra Lyksborg Slot ud til Skibet „Slesvig“. Kroen er nu for længst nedlagt, men den har været Vidne til lidt af hvert gennem Tiderne.

Man fortæller, at der en Gang var Færgefart fra Skaarup til Skanderborg, Færgen var en Hjuldamper, der hed Hjalmar.

Sagnet om Troldkilden i Skaarup

Fortalt af Anton Jochumsen.

Paa Vejen fra Skaarup mod Ringkloster gl. Skole, ikke langt fra Skærbæk, bobler en Kilde op af Jorden med kulsort Vand. Om dens Opstaaen fortælles følgende Sagn.

En Gang var en stor fæl Trold fra Dovrefjeld i Norge kommen over Isen ved Skagerak til Jylland, og han for nu ned gennem Landet og spredte Skræk og Rædsel om sig, for hans bedste Føde var Menneskekød.

I Skaarup boede to Bjergmænd. De levede i god Forstaaelse med hinanden, var store og stærke og havde en ualmindelig

god Hørelse. En Nat hørte de Dovretrollden brøle af Sult over en Mil borte. De lagde nu Raad op om, hvordan de skulde komme ham til Livs. Om Morgenen hørte de ham slubre og drikke af Søen. Den ene af Bjergmændene bevæbnede sig nu med en stor rund Sten, og den anden med en stor skarp Flinteflække. De kravlede nu gennem noget Kratskov, og fik Øje paa Trollden, der sad paa en Vindfælde, og var i Færd med at æde en Ulv. Ham med Stenen smed den nu mod Trollden og ramte ham i Hovedet, saa han faldt bag over, og straks var den anden over ham og filede Struben over paa ham med Flintestenen. Der hvor Trollden faldt, sprang en Kilde op af Jorden, den Kilde der siden blev kaldt Troldkilden.

Skaarup Overgaard.

Matr. Nr. 1a, 26a, 14b, 2a og i Tammestrup Øde Nr. 19.

57,37 Ha. i 1932, 58,4 Ha. i 1973.

Skaarup Overgaard og Nabogaarden ejedes sidst i 1700 Tallet af 2 Svogre. De var gift med 2 Søstre. Jens Sørensen Overgaard var gift med Ane Rasmusdatter, og Rasmus Eriksen, Ejer af Matr. Nr. 2a, var gift med Søsteren Ane Marie Rasmusdatter. Jens Sørensen havde været gift før med Ane Pedersdatter, der var Enke, da han giftede sig med hende, og han har saaledes giftet sig til Gaarden. Hun døde i 1787, og Jens Sørensen gifter sig saa med Pigen Ane Rasmusdatter, der er 19 Aar yngre end ham.

Rasmus Eriksen og Ane Marie Rasmusdatter er begge i første Ægteskab, og Rasmus Eriksens Fader har Ophold paa Gaarden; han hedder Erik Andersen. I 1796 køber Jens Sørensen det meste af

Anton Jochumsen.

Matr. 1a m. fl. Kik ind i Skaarup Overgaard.

sin Svogers Gaard og lægger Jorden under Overgaard.

Saa gaar der mange Aar, og i 1911 køber daværende Ejer af Skaarup Overgaard, Søren Rasmussen, et lille Areal Matr. Nr. 2c, og tillige køber han Nabogaarden Matr. Nr. 3a, hvorfra der dog er solgt en Del Jord. I 1923 afhænder han denne Gaard til sin Svigersøn Peder Pedersen, der er gift med Datteren Petra.

I 1915 køber han den sidste Rest af Matr. Nr. 2a af Knud A. C. Koudal, der havde lagt denne Jord under sin Ejendom i Fruering, og dermed er hele Gaard Matr. Nr. 2 lagt under Overgaard, paa nær den Sandmark, Matr. Nr. 2d, der kom under Røde Mølle.

Skaarup Overgaard har i sin Tid afgivet Matr. Nr. 1c til en Ejendom, der en Gang ejedes af Kresten Gregersen, Jor-

den hører nu under Skaarup Mosegaard. Stuehuset er ombygget og staar der stadig.

Et lille Stykke Jord, Matr. Nr. 1d, er solgt, og hører nu under en Ejendom i Fruering.

Fæstere og Ejere af Skaarup Overgaard:
Niels Rasmussen Overgaard, f. 1683,
Rytterbonde.

Anders Overgaard, f. 1718.

Ane Pedersdatter og Christoffer Jensen køber Gaarden i 1772 af Peder Kaarsberg, Købs og Handelsmand i Aarhus, der havde købt hele Skaarup af P. Herschend, Herschendingave, og Gaarden er nu Selveje. Christoffer Jensen dør i 1779 og Ane Pedersdatter gifter sig med Jens Sørensen.

Jens Sørensen er født i 1746 og Ane Pedersdatter dør i 1787, hvorefter Jens Sørensen gifter sig med Ane Rasmusdatter. Hun er født 1764, sikkert i Matr. Nr. 4a som hendes Broder, R. Rasmussen Møller, ejer. Hendes Søster er, som fortalt, gift med Rasmus Eriksen, og Jens Sørensen køber som nævnt i 1796 det meste af Jorden til hans Gaard og lægger under Overgaard.

Jens Sørensen dør i 1805, og Enken gifter sig nu med en Mand af samme Navn, og deres Søn Jens Jensen overtager Gaarden i 1834. Hans Kone er Kjersten Marie Jensdatter, født i Hvolbæk 1806.

Jens Jensen er født 1808, og han blev Medlem af det første Sogneraad, der er oprettet 1841. Han fik 44 Stemmer. De har bl. fl. en Søn, der hedder Jens Peter Jensen, f. 1839, der overtager Gaarden efter Stedfaderen Niels Hansen.

Jens Jensen dør, og hans Enke gifter sig med Niels Hansen, der er Tjenestekarl paa Gaarden. Han er født 1818 i Them, og Vielsesattesten giver ham Adkomst til Gaarden. Ægteskabet er barnløst .

Skaarup Overgaard. Paa Trappen. Siddende paa Trappegelænderet: Petra og Jenny. Ved Døren: Den gamle Skrædder, der boede i det Hus, som en Datter fra El-Firmaet 409 i Skanderborg har gjort saa smukt i Stand i 1970erne. Skrædderen fik sin Middagsmad paa Gaarden. Søren Rasmussen, Overgaard, staar ved Døren. Mellemste Række paa Trappestenen: Johanne. Den gamle Valborg. Sypigen Karoline Bentson, der ogsaa spiste til Middag paa Gaarden. Sidder forrest paa Trappestenen: Peder, den nuværende Ejer af Gaarden. Holger og Ester. Til venstre for Trappen: Aage Rasmussen og Anton Sigvald Andersen. Til højre for Trappen: En Karl og Fodermesteren, der blev kaldt Dyller.

Jens Peter Jensen faar som omtalt Skøde paa Gaarden i 1869 og er gift med Valborg Nielsen fra Fregerslev.

Jens Peter Jensen lever kun to Aar efter, at han har faaet Skøde paa Gaarden.

„Den 10. December 1871 døde min dyrebare uforglemmelige Mand Jens Peter Jensen, 32 Aar og 6 Dage, efter 3 Dages Sygdom, efterladende mig 2 smaa Pigebørn, den ældste 2½ Aar, den yngste 4 Md. gammel. Gud den almægtige give mig Kraft og Styrke til at bære denne tunge Prøvelse. Valborg Jensen, f. Nielsen“.

Saaledes skrev hun i sin Mands Regnskabsbog den 14. Maj 1872.

I samme Jens Peder Jensens Regnskabsbog findes følgende Oplysning fra 1867: Rasmus Peder Christensen skal have i Løn fra 1. Nov. 1866 til 1. Nov. 1867 40 Rigsdalere, 6 Alen Vadmæl, 12 Alen Lærred, 2 Pund Uld og Tøj til en Vest og 2 Par Træsko.

Pigen Stine skal samme Aar have i Løn 20 Rigsdalere, 12 Alen Lærred, 2 Pund Uld og 2 Par Træsko.

Andenkarlen, Peder Dam, skal have 8 Rigsdaler, 5 Alen Lærred, 2 Pund Uld og 2 Par Træsko.

Valborg Jensen fortsætter med at føre Regnskabsbogen efter Mandens Død 1871.

Af samme Regnskabsbog fremgaar det, at man i 1888 og 1889 bl. a. har solgt følgende: 13 Lam til Slagter Møller for 135 Kr. Den Ko vi kalder Met for 80 Kr., fire Snese Æg for 4 Kr., 1 Faar for 16 Kr., en Hest til Maanedsmarked i Aarhus for 387 Kr., 6 smaa Grise paa 3 Uger for 72 Kr., 1 Td. Rug for 9,50 Kr. og sælger den lille sortbrogede Kvie til Maanedsmarked i Skanderborg for 15 Kr., den havde Tuberkler.

Valborg Jensen skriver i Bogen 28.5. 1878. Betalt min Regning til Doktor Kvist i Aarhus med 14 Kr. Samme Dag faaet 14 Tænder trukken ud hos Tandlægen for 8 Kr. Han skal senere have 40 Kr. for nogle nye.

De havde, inden han døde, faaet Døtrene Jensine og Ane Marie. Deres Moder sidder som Enke paa Gaarden til 1890, da gifter Jensine sig med Søren Rasmussen, født i Linaa. Han var i Tjeneste paa Røde Mølle, og ved Giftermaalet overtager de Skaarup Overgaard. Den anden Datter, Ane Marie, bliver gift med Lærer Thøgersen, der først var Lærer i Gjering og senere i Fruering. Om Lærer Thøgersens Ægteskab er fortalt under Gjering Skole.

Jensine Jensen, 1869–1914, og Søren Rasmussen giver 27.000 Kr. for Gaarden. Der er en stor Børneflokk paa Gaarden, og 5 af dem har mere eller mindre Tilknytning til Sognet.

Petra, der bliver gift med kontrolassistent P. R. Pedersen, og de overtager, som fortalt, Matr. Nr. 3a i Skaarup, der paa det Tidspunkt ejedes af Søren Rasmussen.

Jenny, der bliver gift med Erhardt Krogh Mikkelsen, og de overtager hans Fødegård i Virring, Broholtgaard, Matr. Nr. 16a.

Gudrun, der bliver gift med Aage Jensen, Søn af Chr. Jensen, Matr. Nr. 6a i Hvolbæk. De har et Mekanikerværksted i Ry.

Holger, der kun ganske lidt har Tilknytning til Sognet. Han havde en Gaard i Mjesing, og hans Søn, der er Murer, gifter sig med A. P. Pedersens Datter Aase i Virring. A. P. Pedersen havde Virring Østergaard. Paa Grund af Skoleudvidelse i 1960'erne, er denne Gaard nu ødelagt.

Jens Peter Rasmussen, der overtager Gaarden i 1936 for 82.000 Kr. Han er gift med Inga Thomsen, f. i Taaning Ballegaard.

Gaardens Udbygninger brændte ved Lynnedslag 11.7 1918 og er genopbyggede.

Matr. Nr. 14 var oprindeligt et Hus med Jord og Have, som i 1846 blev købt af Jens Jensen. Sælgeren er Jakob Mogensen.

Udskrift 1946.

Jens Peter Rasmussen, født 31. Juli 1909, gift med Inga, født 5.4 1914, Datter af Morten Thomsen, Taaning. Gaarden overtages i 1936. En Slægtsgaard gennem 300 Aar, Stuehus fra 1846, Udhuse fra 1918 efter Brand. 105 Td. Ld. sandmuldet Jord. Ejendomsskyld 51.500 Kr. Besætning 8 Heste, 25 Køer, 20 Ungkvæg, 13 Svin og 100 Høns.

Matr. Nr. 2a, Skaarup.

Gaarden er nu nedlagt, men laa før i Tiden, tillige med 1, 3 og 4 i en Samling i den vestre Ende af Skaarup, og var da paa Størrelse med disse.

Erik Andersen er født 1711. Han var Rytterbonde og Fæster indtil 1772, da han

Matr. 3a, Egdal.

gjorde Gaarden til Selveje. Erik Andersen har en Søn, der overtager Gaarden, nemlig Rasmus Eriksen, f. 1737, hans Kone er omtalte Ane Marie Rasmusdatter, f. 1750, og de sælges, som fortalt, Jord til Svogeren Jens Sørensen.

Resten af Gaardens Jorder omfatter nu et Stykke Jord ved Fruering Skel og et Sandjordsskifte og et Engskifte. Disse ejes i 1802 af Niels Pedersen og i 1837 af dennes Søn Peder Nielsen. Han dør i 1841, og Boet bliver solgt af Auktionsretten til Rasmus Rasmussen.

Rasmus Rasmussen er født i Bjerager i 1813, og hans Kone Ellen Pedersdatter er født 1812 i Gylling.

I 1869 udstedes et Auktionsskøde til Marie Rasmussen og Peder Jensen. De har i Forvejen Matr. Nr. 3a i Skaarup. Han sælger Engskiftet Matr. Nr. 2b til Peder Nielsen, maaske Hylke.

Derefter Aksel Viggø Holm i 1905, Sø-

ren P. Rasmussen i 1910, Jens Møller i 1911 og K. A. C. Koudal i 1913. Han har en Ejendom i Fruering og driver et meget intensivt Landbrug med mange Køer. I 1915 køber Søren Rasmussen, Skaarup Overgaard, Jorden af Koudal. Han har i 1911 købt et lille Areal Matr. Nr. 2c af S. P. Rasmussen, Sandjorden er paa et eller andet Tidspunkt solgt til Røde Mølle, og saaledes er nu Gaard Matr. Nr. 2a i Skaarup endelig nedlagt.

Engdal. Matr. Nr. 3a, 25d, 26c og i Tammestrup Øde 18b. 17,76 Ha. i 1970.

Der er efterhaanden solgt en Del Jord fra denne Gaard, bl. a. er der oprettet en Smedie med Jord, Matr. Nr. 3b, og paa Gaardens Sandmark er der oprettet en Ejendom, Matr. Nr. 3d, der er bygget af Kreaturhandler P. Pedersen Skov, der senere bor i Fastrup. Et Areal hører under

Skaarup Overgaard, og et andet under Røde Mølle, medens 3e udgør en Del af en Ejendom.

Gaarden blev købt og gjort til Selveje i 1772 af Tønnes Jensen, der var gift med Anne Sørensdatter, f. 1736. En Søn, Jens Tønnesen, f. 1762 overtager Gaarden 1781, da er hans Moder Enke. Han er ogsaa paa Gaarden i 1787, da er han 25 Aar og ugift, men i Folketællingen i 1801 er han forsvunden, og Gaarden ejes af Ane Margrethe Sørensdatter og Mads Pedersen, f. 1765. Hvor han stammer fra, ved jeg ikke, muligvis fra Svinsager Højgaard.

Blandt Børnene er der 2 Sønner, Peder Madsen og Jens Madsen. Moderen bliver Enke 1831, og Peder Madsen, der er Smed, faar overladt en Lod Jord, hvorpaa han opretter en Smedie, og er saaledes Smed og Boelsmand. Moderen, Ane Mar-

grethe Sørensdatter, f. 1769, er paa Op- hold hos ham. Der er 2 Sønner i Smedien, Mikkell Peder Pedersen, der bliver Smed efter Faderen, og Søren Peder Pedersen der gifter sig med Enken i Matr. Nr. 14a i Fruering, nu Pilegaard. Skaarup Smedie bliver senere lagt under Lykkesholm.

Den anden Søn, Jens Madsen, f. 1800 overtager Gaarden i 1831. Hans Kone er Maren Pedersdatter, f. 1808 i Sognet.

Deres Søn, Peder Jensen, f. 1834 over- tager Gaarden i 1862, hans Kone hedder Marie Rasmussen og bor som Enke i Hus Matr. Nr. 23 i Skaarup.

I 1869 køber Peder Jensen det, der er tilbage af Gaard Matr. Nr. 2 ved Auk- tionsretten, og sælger dette og Gaard Matr. Nr. 3 i 1905 til Aksel Viggo Holm, der i 1910 sælger til Søren P. Rasmussen for 20.694 Kr., og det er ham, der ned- lægger den sidste Rest af Gaard Matr. Nr.

Skaarup gamle Smedie.

2a, idet han i 1911 sælger den til Jens Møller, der i 1913 sælger Arealet til K. A. C. Koudal i Fruering, af hvem Søren Rasmussen i Overgaard køber det i 1915.

Søren P. Rasmussen sælger ogsaa ud af Gaard Matr. Nr. 3's Arealer. Først Matr. Nr. 3c, i 1912 til Mikkel Hansen, der i 1915 sælger det til R. Kolstrup i Røde Mølle. Gaardens Sandjordslod ved Søn sælger han til Kreaturhandler Peder Pedersen Skov, der bygger en Ejendom paa den, han boede siden i Fastrup i mange Aar.

Efter at disse Arealer var solgt fra, køber Søren Rasmussen, Overgaard, Resten af Gaard Matr. Nr. 3a for 9.400 Kr., og han driver Gaarden til 1923, da en Svigersøn, P. R. Pedersen, der er gift med Datteren Petra, overtager den.

Petra og P. R. Pedersen, Skøde 1923 og Pris 29.000 Kr. Han er fra Samsø, og før Giftermaalet var han Kontrolassistent i Sognet. Petra dør, og han gifter sig med Marie Mikkelsen fra Skaarup Hedegaard, Matr. Nr. 10a. De har en Datter, der hedder Hedvig, og hun bliver gift med Erik Nielsen fra Gedserlund paa Ringkloster Mark, og de overtager Gaarden.

Erik Niensens Moder er Søster til Peder Rasmussens Kone, Skaarup Mosegaard, de er fra Fyn.

Erik Nielsen var hesteinteressert.

Udskrift fra 1946.

Peder Rasmus Pedersen, Gaarden „Engdal“ i Skaarup By, født d. 18. Februar 1889, Søn af Albert Pedersen, Samsø, gift med Marie Mikkelsen, f. 9. December 1898, Datter af Chr. Mikkelsen. Gaarden overtaget 1923, Bygningerne ca. 200 Aar gamle. 32 Td. Ld. Iermuldet Jord. Alm. Drift. Ejendomsskyld 22.000 Kr. Besætning 2 Heste, 12 Køer, 8 Ungkvæg, 7 Svin, 2 Faar, 50 Høns.

Matr. Nr. 4a Skaarup.

I 1884 var Matr. Nr. 4a, 8b, 25d, 26d.

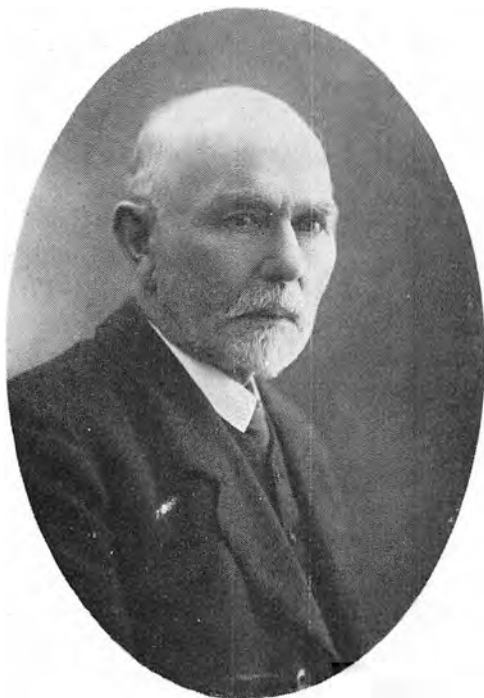
Gaarden er nu nedlagt, en Del af Jorden er lagt under Lykkesholm, ca. 24 Td. Ld. Paa Sandlodden ved Søn er oprettet 2 Ejendomme, 4d og 4e, og en Ejendom er oprettet af 1c og 4a ved Ringklostervejen; den hører nu under Skaarup Mosegaard.

Ejere: Rasmus Rasmussen Møller. f. 1711 og Birthe Jensdatter, f. 1735, der er hans anden Kone, køber Gaarden af P. Kaarsberg i 1772.

Deres Søn har samme Navn som Faderen, hvilket ikke er ualmindeligt. Denne Rasmus Rasmussen Møller er født ca. 1768 og er gift med Kirsten Marie Christoffersen, der er født 1768 i Skaarup Overgaard. Jens Sørensen er gift med Rasmus Rasmussen Møllers Søster, hun er hans anden Kone.

Deres Søn hedder Christoffer Rasmussen og er født 1794. Hans Kone er Kirsten Marie Clausen født 1796 i Vitved, sikkert i Vitvedgaard, Matr. Nr. 16a. De faar Skøde paa Gaarden i 1818. Han køber Matr. Nr. 8b og lægger under Gaarden.

Kirsten Marie bliver Enke i 1851, og Sønnen Rasmus Christoffersen, f. 1827

Matr. 5a m. fl. Sognefoged og Sogneraad-formand Johannes Christensen.

faar Skøde paa Gaarden. Hans Kone er fra Ørting og er født 1821, hun hedder Ane Andersen.

I 1884 er der atter en Søn, der faar Gaarden, og hans Moder er da ogsaa Enke. Sønnen hedder Christoffer Rasmussen, f. 1858 og vist ugift, men en Søster, Marie Rasmussen, bestyrer Huset. Hun gifter sig imidlertid med Christian Jensen, der er født i Virring Toftegaard, Matr. Nr. 10a, og Vielsesattesten giver ham Adkomst til hendes Part i Gaarden. Ægteskabet er muligvis barnløst, for da Marie bliver Enke i 1911, sælger hun 24 Td. Ld. til Rakjær Kragh Lykkesholm, Matr. Nr. 8b, 4a og et Skovskifte bliver solgt til Jørgen Anton Sørensen, der i 1916 sælger 8b til Johannes Christensen Skærbækgaard, og da Sandloden ogsaa er

fraselgt, er Gaarden fuldstændig nedlagt.

Kathrine Gall i Fruering, der var gift med Frederik Gall, Matr. Nr. 9a, stammer fra denne Gaard, idet hendes Moder er født der.

Skærbækgaard.

Matr. Nr. 5a, b, 8a, b, 2e.

19,31 Ha. i 1932, 18,9 Ha. i 1973.

Der er udstykket og tilkøbt meget Jord til denne Gaard. Matr. Nr. 8 er en Gaard, som er nedlagt, og 8a blev allerede tilkøbt Skærbækgaard i 1884, medens 8b først er tilkøbt i 1916. Matr. Nr. 2e er tilkøbt i 1925.

Matr. Nr. 5c er fraselgt af Niels Hansen til Erik Kristensen, 5d er fraselgt til Skaarup Mosegaard, og 5e, som er Gaardens Sandlod, er solgt i 1916, og paa den er der oprettet en Ejendom. 5g er fraselgt i 1915, og paa den er der ligeledes oprettet en Ejendom, 5e er lagt under en Gaard i Hvolbæk.

Ejere: Jens Ebbesen, f. 1734 og Gunder Eriksdatter, f. 1738 køber Gaarden i 1772 af P. Kaarsberg.

I 1791 gaar den i Arv til Sønnen Niels Ebbesen, f. 1760 og hans Kone Ane Marie Sørensdatter, f. 1764.

Maren Nielsdatter, f. 1791 er muligvis Datter af ovenstaaende. Hun gifter sig med Hans Jensen, f. 1789 i Hvilsted Sogn, og de er tilskødet Gaarden i 1822.

Saa gaar den vist ud af Slægten, for den næste Ejer er Niels Hansen, f. 1818 i Vitved Sogn og hans Kone Mariane er født 1833 i Skanderup Sogn. Skøde 1852.

De har en Datter Maren, f. 1855, der bliver gift med Johannes Christensen, hvis Fader var Bestyrer paa Røde Mølle i den Tid Fausing, Foerlev Mølle, ejede den. De overtager Gaarden i 1879.

*Inger Marie født Stougaard og
Carl Krogh Mikkelsen.*

Johannes Christensen var Sognefoged og i 25 Aar Sogneraadformand i Frue-
ring-Vitved Kommune, der i hans Tid
blev dygtigt ledet.

I 1912 brændte Gaardens Udhuse, som
derefter blev bygget særdeles godt op igen,
Jorden er meget kuperet. I flere Aar blev
der kørt utallige Læs Mergel fra et Mer-
gelleje ved Gaarden.

Joh. Christensen havde vist ingen Børn,
men en Plejesøn, Carl Henrik Kragh, der
er Broder til Rakjær Kragh Lykkesholm,
er opvokset paa Gaarden. Han køber i
1906 Røde Mølle, men rejser i 1913 til
Egebjerg ved Horsens, og overtager der
sin Svigerfaders Gaard.

I 1945 sælger Arvingen, Plejesønnen
Henrik Kragh, Gaarden til en Ejendoms-
handler, Laurids Lauridsen, for 66.500
Kr. Aaret efter sælger han Gaarden til
Carl Krogh Mikkelsen for 72.200 Kr. Han
er gift med Inger Marie Stougaard, der
er Datter af Carl Stougaard Hvolbæk-
gaard, Matr. Nr. 9a.

Carl Krogh Mikkelsen er Søn af Er-
hardt Mikkelsen Broholtgaard, Matr. Nr.
16a i Virring. Han driver efter nogle Aars
Forløb begge Gaardene.

Først i 1960'erne sælger han Skærbæk-
gaard og køber Gaard Matr. Nr. 17a i
Virring, der er Nabogaard til hans Føde-

gaard. Han sælger noget Jord til Bygge-
grunde fra denne Gaard og derefter Byg-
ningerne til Fabriksanlæg og lægger Re-
sten af Jorden under Broholtgaard, hvor-
paa han bygger et nyt Stuehus og bosætter
sig der.

Nogle Aar efter sælger han Broholt-
gaard, der nu er temmelig stor og køber
Mundelstrup Møllegaard.

I 1973 kommer han uheldigt af Dage
ved en Arbejdsulykke.

Udskrift 1946.

Stuehus fra 1882, Udhuse fra 1912. 35
Td. Ld. Land og lermuldet Jord. Besæt-
ningen unormal, da den ejes af Ejendoms-
handler Laurids Lauridsen. 2 Heste, 8
Køer, 15 Ungkvæg, 1 So, 10 Grise, 35
Høns.

Lykkesholm.

Matr. Nr. 6, 4b, 25h, 26 g e, 3b.

Tammestrup Øde, 20.

63,99 Ha. i 1932, 71,6 Ha. i 1973.

Gaarden laa oprindeligt i Skaarup By,
og solgtes 1772 af Handelsmand P. Kaars-
berg, Aarhus, til Peder Jepsen.

Gaarden udflyttes i 1781 efter en Brand.
1795 fik Rasmus Sørensen fra Matr. Nr.
7a Vitved Bjerregaard Skøde paa Gaarden

Matr. 6a m. fl. Lykkesholm.

ved Giftermaal med P. Jepsens Datter Johanne. Efter ham fik Sønnen, Peder Rasmussen Bjerregaard Lykkesholm. Der var vist 12 Børn i Ægteskabet. En af dem druknede i Skanderborg Sø. En anden boede i flere Aar i et Hus i Skaarup, men ingen af dem overtog Gaarden. Den blev i 1862 solgt til Peder Holck, der atter i 1872 solgte den til Karl Sørensen. Han havde kun Gaarden i 2 Aar og solgte den saa til Paul Paulsen Kragh. Dennes Enke gifte sig med Peder Poulsen, hvis Stedsøn, Paul Rakjær Kragh, overtog Gaarden i 1910. Den ejes nu af hans Søn Poul Kragh.

Gaarden har afgivet en Udmark 6b til en anden Gaard, og der er tillagt Gaarden et stort Areal fra den nedlagte Gaard Matr. Nr. 4a i Skaarup i 1911, nemlig 4b, ca. 24 Td. Ld. I 1921 køber Rakjær Kragh den gamle Smedie med Jordtilliggende.

Ejere: Herschend, Herschendgave køber Skaarup ved Auktionen paa Skanderborg Slot i 1767, men sælger straks efter igen til Købs- og Handelsmand Peder Kaarsberg, Aarhus, der igen i 1772 sælger Gaardene til Beboerne.

Peder Jepsen, f. 1732, Skøde af P. Kaarsberg 1772, gift med Maren Ebbes-

Bagesie Række: Ditlev Ditlevsen, Fruering. Ukendt. Rakjær Kragh. Henrik Kragh. Anna Kragh. Frederik Gall, Fruering. Midterste Række: Anne Jensen, Fruering, senere gift Rasmussen. Sanne Ditlevsen, senere gift Dam, Fruering. Anders Ditlevsen, rejser til Amerika. Liggende: Thyre Madsen, gift Mikkelsen. Poulina Kragh, Lykkesholm, Datter af andet ægteskab.

datter, f. 1742 sansynligvis fra Skærbækgaard. Han flytter Gaarden ud efter Brand i 1781.

Rasmus Sørensen, f. 1763 i Bjerregaard i Vitved, Matr. Nr. 7a, gift med Johanne Pedersdatter, f. 1774, Peder Jepsens Datter.

Peder Rasmussen Bjerregaard, f. 1797 paa Gaarden, Skøde 1831, gift med Mette Christensdatter, f. 1810 i Gangsted Sogn.

Gaarden gaar ud af Slægten og bliver solgt til Peder Holck i 1862 og derefter til Karl Sørensen i 1872.

Paul Paulsen Kragh, Skøde 1874. Pris 46.000 Kr. + Aftægt, gift med Ane Kirstine. De stammer fra Mésinge paa Fyn. Han dør i 1884 og Ane Kirstine gifter sig med Peder Poulsen, der tjente paa Gaarden, Vielsesattest som Adkomst. I 1900 bygger han ny Lade.

Der er 3 Børn i Ane Kirstines første Ægteskab, der kommer Sognet ved: Henrik Kragh, der bliver opfødt hos Johannes Christensen paa Skærbækgaard og senere har Røde Mølle i 9 Aar.

Anne Kragh bliver gift med Hans Nielsen. De har i nogle Aar Hvolbæk Østergaard.

Paul Rakjær Kragh, der overtager Lykesholm 1910.

Rakjær Kragh giver 30.500 Kr. for Gaarden + Aftægt, og han er gift med Marie. Hun har en Søster, der er gift med Thomas Poulsen i Hvolbæk.

Rakjær Kragh køber i 1911 ca. 24 Td. Ld. fra Gaard Matr. Nr. 4a i Skaarup for 12.000 kr. I 1920 bygger han et nyt Stuehus, og i dets Kælder findes 2 Døre fra Skanderborg Slot, samme Aar bygger han en ny Længe mod Vest, og i 1932 bygger han en ny Kostald for 15.000 Kr. Han køber den gamle Smedie med Jordtilliggen-

de og et lille Areal (26e) af Frederik Gall i Fruering. Hans Søn Poul Kragh og Hustru Anne Bull, overtager Gaarden i 1948, og da havde Forældrene bygget Aftægts-hus ved Gaarden. Poul Kragh køber en Ejendom i Hvolbæk i 1964 og driver dens Jord under Gaarden.

Røde Mølle.

37,20 Ha. i 1932, 38,6 Ha. i 1973.

Matr. Nr. 7a, 9f, 3c, 25a, 26k, 2d og i Tammestrup 18a, 12 og i Baastrup 3b.

Røde Mølle ved Skanderborg Sø kan spores tilbage til 1660. Den beboedes da af Jens Pedersen og i 1688 af Jens Jensen Møller, der formodentlig var den forrige Søn. Jens Jensen Møller og hans Søn Oluf Jensen blev i 1688 indstævnet for ulovlig Kornmaling. Oluf Jensen havde Møllen i 1704, og hans Søn Michel Olufsen havde Møllen til 1761. I disse 4 Generationer gik Møllen fra Fader til Søn. De var Fæstere og Møllere under Skanderborg Rytterdistrikt.

Allerede i 1727 har der været fremstillet Farver i Røde Mølle, men først i 1751 kom der paa Kongens Bud rigtig Gang i Farvefremstillingen, og der kom ogsaa en Eksport i Gang af „Danskrodt“, som Farven kaldtes. Den maatte eksporteres i Tønder, da den var blød og smidig.

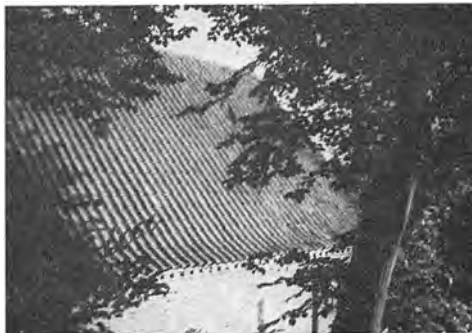
Røde Mølle: Stuehuset 1970.

Pastor Lønborg i Fruering beskriver i 1727 Fremgangsmaaden ved at fremstille denne røde Farve af Leret: „Den blev lavet som en Dej, slagen op, ligesom man slaar et Brød op, saa sættes den hen at tørre i Solen, og siden tørres den i en Bagerovn, derefter bliver den knust og reven som anden Farve“.

Kongen solgte siden Værket til private Folk paa Egnen, der solgte Produktet baa- de i Ind- og Udland, ligesom der ogsaa blev oprettet et Magasin i København. Virksomheden blev nedlagt i Begyndelsen af forrige Aarhundrede. Derefter brugte man i mange Aar Leret til Mergel. Røde Mølle har ikke Navn efter den omtalte røde Lerart, men fordi den i sin Tid blev bygget ved et Ryd i Skoven.

Fra 1761 til 1767 var Jens Jensen Nebel Fæster af Røde Mølle. Derefter blev den ved Rytterauktionen i 1767, tillige med de andre Gaarde i Skaarup, solgt til P. Herschend, der straks efter solgte den til P. Kaarsberg i Aarhus, der saa i 1772 solgte Skaarup By til Beboerne, og Jens Jensen Nebel har rimeligvis købt den.

Hans Søn Mikkel Jensen Nebel overtog Møllen i 1783. Han var da kun 21 Aar og gift med Anne Sørensdatter. Aaret efter i 1784, dør han, og Enken gifter sig samme Aar med Just Jørgensen Winther, der den Gang var Fuldmægtig paa Skanderborg Amtsstue. Anne Sørensdatter dør i 1787 kun 23½ Aar gammel, en Gravsten over hende ligger i Rathlousdals Have, og Just Winther sælger Møllen til Anders Jensen Møller, der ialtfald har den i 1801 og indtil sin Død i 1825. Anders Jensen Møller var født 1769 og gift med Margrethe Frandzdatter, der var født i 1741; det var hendes andet Ægteskab.

Møllehuset er næsten tilgroet.

Efterfølgende Ejere er Jens Pedersen Rørkjær, der kun har Møllen i 4 Aar og derefter i 1834 sælger den til Peder Madsen Møller, f. 1779 i Aale Sogn. Hans Kone, Else Marie Rasmusdatter er født 1781 i Hørning Sogn. De maa have boet i Vedslet, før de købte Møllen, for deres Søn, Mads Pedersen Møller, er født i denne By i 1809. Han faar skøde paa Møllen i 1846, og var i nogle Aar Formand for Sogneforstanderskabet. Hans Kone hed Ane Johanne Basse, f. 1823 i Hørning Sogn .

I 1887 overtager P. Fausing, Foerlev Mølle, Møllen i Skaarup, idet han gifter sig med Mads Pedersen Møllers Datter, Agnes Mathilde Møller. Han køber de øvrige Arvinger ud og er saaledes Ejer af Røde Mølle.

Fausing er en gammel Møllerslægt paa Skanderborgegnen, der foruden de 2 nævnte Møller ogsaa har ejet Fuldbro Mølle.

I Fausings Tid var Røde Mølle forpagtet ud. Johannes Christensen var saaledes Forpagter. Han blev senere Ejer af Skærbækgaard i Skaarup. Om Jørgen Jørgensen var Forpagter eller kun Bestyrer af Møllen, ved jeg ikke, han fik siden en

Ejendom i Gjesing og mageskiftede derefter med en i Virring. Han var født i Musiker Peter Andersens Hus, Matr. Nr. 17a i Skaarup. Hans Søn, Alfred Jørgensen, blev en kendt Muremester.

Carl Henrik Kragh køber Møllen i 1904 af Arvingerne efter Agnes Mathilde Møller. Disse er P. Møller, P. Fausing og Thora Fausing. Den koster 28.000 Kr.

Henrik Kragh er som fortalt født paa Lykkesholm, og er Broder til Rakjær Kragh, men opfødt paa Skærbækgaard hos Johannes Christensen. Han sælger igen i 1913, fordi han skal overtage sin Svigerfaders Gaard i Egebjerg.

Køberne er Dorthea og Rasmus Anton Kolstrup, og Møllen koster 37.000 Kr. Dorthea Kolstrup bliver Enke i 1930, og en Søn, Karl Kolstrup er Bestyrer for Moderen til 1949. Da dør hun, og i 2 Aar bestyrer Karl Kolstrup Møllen for sine Søstre, Kirstine, Adde og Rigmor. I 1951 bliver han Eneejer af Møllen. Han er ugift. Mølleriet bliver nedlagt 1928.

Karl Kolstrup har stort Salg af Mergel, der er noget af den bedste Gødningskalk i Landet. Han dør i 1970, og Gaarden bliver solgt til Maskinmester Viggo Thomsen, der har solgt en Mængde Grus fra Gaarden.

Udskrift 1946.

Karl Kolstrup, f. 1899, Søn af Rasmus Kolstrup, ugift.

Møllen er fra 1860, de øvrige Bygninger fra 1890.

Der er 69 Td. Ld. forskelligt Jord. Alm. Drift. Ejendomsskyld 40.000 Kr. Besætning 4 Heste, 11 Køer, 9 Ungkvæg, - 13 Svin, 20 Høns.

Matr. Nr. 8 i Skaarup.

Gaarden er nedlagt og Jorden delt i mange Dele, og jeg kan vanskeligt gøre Rede for dens Forsvinden. Det var en Udflyttergaard, og i 1810 laa den nord for Gjesingvejen.

Først i 1800erne ejedes den af Kristen Pedersen, og derefter af Søren Sørensen. Begge disse Skøder er ikke tinglæste. Derefter skulde Rasmus Pedersen faa Skøde paa den i 1819. I 1825 ser det ud til, at den er delt i 2 Dele, og Ejeren af 8a er Hans Jensen og af 8b Christoffer Rasmussen.

I 1852 bliver Hans Jensens Gaard Matr. Nr. 8a købt og overtaget af Niels Hansen Skærbækgaard.

I Matr. Nr. 16 i Skaarup bor 1792 en Snedker og Boelsmand, der hedder Rasmus Nielsen. Møllebygger Rasmus Jensen bliver gift med Datteren Ane Marie Rasmusdatter og overtager Ejendommen, og i 1836 overtager han en Del af Christoffer Rasmussens Gaard, Matr. Nr. 8b b c, og de 2 Ejendomme bliver sammenlagt. Deres Søn hedder Jens Rasmussen, f. 1826. Han er ogsaa Møllebygger, men i Krigen faar han en Kugle i det ene Ben, der generer ham i at udføre sit Hverv som Møllebygger, og han opretter da et Jernstøberi paa Gaarden, hvor de laver Kakkellovne, Komfurer, Jerngryder m. m. Han er gift med Johanne Pedersdatter, f. 1834.

Jens Rasmussen dør, og Johanne gifter sig med Claus Christoffersen, der er fra Gaard Matr. Nr. 3 i Skaarup. Da han ikke har Forstand paa Jernstøberi, bliver dette nedlagt. Rasmus Jensen og Ane Marie er stadig Aftægtsfolk paa Gaarden, og Rasmus Jensen er stadig Møllebygger. Johannes sidste Ægteskab er barnløst, men en Søn af første Ægteskab overtager Gaar-

Gaarden i Skaarup Bjerge med de mange Matrikelnumre. Den er nu nedbrændt.

den. Han har samme navn som Faderen, er født 1859, og faar Skøde paa Gaarden i 1884. Han var en dygtig og arbejdsom Mand, der har flere Tillidshverv, bl. a. var han Vurderingsmand til Ejendomsskyld. Han blev meget gammel, og var Aftægtsmand hos sin Datter Johanne og sin Sviigersøn Anton Jochumsen, der faar Skøde paa Gaarden i 1913. Anton Jochumsen er født i Ohlsgaard i Lillevirring.

Der er efterhaanden købt mere Jord til Gaarden, først af Jens Rasmussen og siden af Anton Jochumsen, saa den efterhaanden faar en hel Række Matrikelnumre, nemlig 8b b c, 16a, 9 b i Skaarup. 20 – 21 – 15a – 16a – 17b – 1d i Hvolbæk, Nr. 15 i Tammestrup og Nr. 15b i Ringkloster. 11,7 Ha. i 1973.

Der er ingen af Johanne og Anton Jochumsens Børn, der ønsker at overtage

Gaarden, og i 1954 bliver den solgt til forhenværende Kontrolassistent Aksel Andersen, og Johanne og Anton køber Hus i Skaarup By, Matr. Nr. 7c.

Aksel Andersen faar Skøde paa Gaarden i 1954 og giver 77.000 Kr. for den. Han har før haft en lille Ejendom i Hvolbæk. Nogle Aar efter Overtagelsen brænder Gaarden, og er nu genopbygget ved Vejen til Hvolbæk. Ruinerne af den gamle Gaard er istandsat og bruges til Bolig.

Udskrift 1946.

Anton Jochumsen „Bjerregaard“ Skaarup Mark, f. 17.3 1887, Søn af Hans P. Jochumsen, gift med Johanne, f. 3.3 1888, Datter af Jens Rasmussen. Gaarden overtaget 1913. Slægtsgaard gennem 3 generationer, Bygninger fra 1825. Der er 25 Td. Ld. Lerjord. Alm. Drift. Ejendomsskyld

Aksel Andersen var i flere Aar Kontrolassistent og havde eget Køretøj.

14.500 Kr. Besætning 3 Heste – 10 Køer
5 Ungkvæg – 6 Svin – 20 Høns.

Skærbækhus.

Huset ligger ved Vejen til Hvolbæk ad Bjergbakken. Det ejedes i mange Aar af Johanne Jochumsen. Skomager og Musiker Søren Bøtkjær boede der nogle Aar

omkring Aar 1900. De flyttede siden til Virring. Det ejes nu af Christian Rasmussen.

Skaarup Mosegaard.

Matr. Nr. 1b c, 28, 4c, 15d, 27c, 9a e,
25b, 7b 8, 21a 5d c, 25 r l, 26 f n s,
i Tammestrup 13a.

54,06 Ha. i 1932, 52,54 Ha. i 1973.

Gaarden hed oprindelig Storegaard, men er siden døbt om til Mosegaard.

Ved Gaarden er en mærkelig Kilde, der er meget vandrig, og som skal kunde give 3.900 Tdr. Vand i Døgnet, da den giver 11 Liter pr. Sekund, ca. 1.000.000 Liter i Døgnet. Den har førhen været søgt som Helligkilde.

Ejere: Søren Nielsen, der køber Gaarden til Selveje i 1772 af Peder Kaars-

Skærbækhus.

Skaarup Mosegaard.

berg fra Aarhus. Søren Nielsen er gift 2 Gange, første Gang med Anna Nielsdatter, der dør 1767. Der er 3 Børn i Ægteskabet, og der foretages som sædvanligt, naar en af Forældrene dør, et Skifte. I dette Skifte er Svogeren Rasmus Jørgensen i Skaarup Værg for Børnene. Deres Navne er Anna 11 Aar, Berthe 9 Aar og Karen 7 Aar. Vurderingsmændene er Jens Jensen Nebel og Rasmus Rasmussen, begge Skaarup. Gaardens Besætning er ved denne Vurdering i 1767 12 Heste, 8 Køer, 7 Ungkreaturer, 23 Faar med Lam, 10 Svin, 3 Gæs og en Gase. Markredskaberne var 5 Vogne med Tilbehør. Den ene Stadsvogn, 2 Plove, 1 Jernharve og 3 Træharver. Bygningerne var paa 57 Fag og ret brøstfældige. Gaarden laa paa dette Tidspunkt i Skaarup By. Ved Branden i 1781 blev den flyttet ud paa sin nuværende Plads.

Søren Nielsen gifter sig anden Gang med Anne Mikkelsdatter. I dette Ægteskab er der ogsaa 3 Børn: Anne Marie,

der bliver gift med Mads Pedersen i Skaarup. Edel Sørensdaughter, der bliver gift med Søren Madsen i Virring Nørregaard, Matr. Nr. 3a, og Sønnen Niels Sørensen.

Søren Nielsen dør og Anne Mikkelsdatter, f. 1745 gifter sig med Rasmus Rasmussen Nedergaard, f. ogsaa 1745. Han dør 1788 og Anne Mikkelsen er Enke igen. I dette Ægteskab er der 4 Børn: Rasmus Rasmussen, der dør 1791. Mikkell Rasmussen, f. 1783, der overtager Gaarden i 1807. Peder Rasmussen og Anne Rasmusdatter, der bliver gift med Rasmus Rasmussen, Nedergaard i Fastrup. I dette Skifte fremgaar det, at Skoleholder Søren Juul ved den kongelige Skole i Virring, er den salige Mands Broder. Søren Juul har sikkert ogsaa haft Efternavnet Rasmussen.

Der foreligger et Sagsanlæg mod Ane Mikkelsdatter, Rasmus Nedergaards Enke i Skaarup. Hun nægter at betale Almissekorn, efter at Sognefoged Markus Nielsen har udpantet hende. Almissekornet udgør $1\frac{1}{4}$ Skp. Rug, $1\frac{1}{4}$ Skp. Byg og $\frac{1}{2}$ Skp.

Rasmus Peder Rasmussen.

Gryn. Hun har paa usømmelig Maade hindret Sognefogeden i at efterkomme hans Embedspligt ved 2 Gange at nægte og modsætte sig hans af Øvrigheden befalede Udpantning.

Dommen lød paa, at Ane Mikkelsdatter skulde, efter at have betalt det skyldige Korn, betale til den fornærmede Sognefoged 40 Lod Sølv, samt til Sagfører Frederik Tolstrup 6 Rigsdaler.

Mikkel Rasmussen overtager nu Gaarden i 1807, han er gift med Maren Pedersdatter, f. 1786 i Matr. Nr. 13a i Vitved. Hendes Forældre er Peder Eskesen og Kirsten Andersdatter. Nogle mener, at det var Mikkel Rasmussen, der flyttede Gaarden ud paa Marken. De har en Datter, der hedder Ane Kirstine Mikkelsdatter, der bliver gift med Hans Friis i Virring, Gaard Matr. Nr. 12a, Johannelund. Hun er hans tredje Kone.

Mikkel Rasmussen dør, og Enken gifter sig med Rasmus Pedersen, f. 1793 i Vedslet, Skøde 1834. Deres Søn, Mikkel

Peter Rasmussen arver Gaarden i 1852. Han er født 1818 og er gift med Frederikke Jørgensdatter, født 1823 i Katstrup.

Deres Søn, Rasmus Peder Rasmussen, 1859–1939, overtager Gaarden i 1886. Han er gift med Karen J. Jensen, 1860–1911. De giver 27.000 Kr. for Gaarden + Af-tægt.

Deres Søn, Peder Rasmussen, faar Skøde paa Gaarden i 1917 og giver 62.000 Kr. for den. Han er gift med Agnes Andersen fra Fyn. Hendes Søster er Erik Niensens Moder, han har Matr. Nr. 3a i Skaarup.

I sin Tid gik Peter Rasmussen meget op i Svinavl og havde Fremavlscenter. Der er 3 Børn i Ægteskabet: Ejner, der er gift med Ane Marie Nielsen fra Matr. Nr. 15a i Virring. De har en gaard i Jeksen. Karen, der er gift med Børge Olesen, Hvolbæk Søndergaard, Matr. Nr. 2a, og Poul Rasmussen, der overtager Fødegaaarden, efter at Forældrene har bygget et Opholds-hus over for Gaarden. Han er gift med Elna, født Skov.

Familiebillede. Fra venstre: Karen Nielsen, Søster til Erik Nielsen. Karen Rasmussen, senere gift med Børge Olesen, Hvolbæk. Agnes Rasmussen. Poul Rasmussen, der senere overtager Gaarden. Peder Rasmussen. Bagved med Hat og Hund Ejner Rasmussen, køber Gaard i Jeksen.

Skaarup Hedegaard.

Skaarup Hedegaard.

Matr. Nr. 10a, 25f, 26h, 25k, 15a og i Hvolbæk 5f, i Nissumgaard 2a. 22,06 Ha. i 1932, 21,3 Ha. i 1973.

Ejere: I Skøderegisteret staar der, at Kongetienden paa Gaarden er indkøbt af en Mand, der hedder Peder Andersen, og han er saaledes den første Ejer, jeg kan

komme tilbage til. Den næste Ejer hedder Anders Pedersen, han kan dog næppe være Søn af Peder Andersen, da han er født i Ormslev, i saa Tilfælde skal førstnævnte Peder Andersen først have boet i Ormslev, og siden købt Gaarden i Skaarup. Anders Pedersen er født 1779 og faar Skøde paa Gaarden i 1814. Hans Kone er fra Vitved og hedder Kirsten Pedersdatter, f. 1790.

En Søn, Peder Andersen, f. 1815, faar Skøde 1844, gift med Marie Kathrine Rasmussen, f. 1823 i Matr. Nr. 13a, Virring Nedergaard. De har 2 Døtre, som arver Gaarden, nemlig Rasmine Marie Pedersen og Kirsten Pedersen. Christen Mikkelsen fra Hvolbækgaard, Matr. Nr. 9a, gifter sig med Rasmine Marie Pedersen og køber Kirsten Pedersens Arvedel i Gaarden og bliver dermed Eneejer af Gaarden i 1884.

Opholdshus til Skaarup Hedegaard og derefter for Johanne og Anton Jochumsen, Bjerregaard.

Nuværende Ejer Marinus Sørensen og Familie, forhen Fastrup Møllegaard.

Christen Mikkelsen er født 1858. Dette Ægteskab er barnløst.

Han gifter sig anden Gang med Kirstine Rasmussen, der er Søster til Rasmus Lillemose Rasmussen i Svinsager. Hun bliver Enke i 1911, og driver Gaarden med Bestyrere, indtil Sønnen, Theodor Mikkelsen, kan overtage Gaarden, hvorefter hun bygger et Opholdshus i Skaarup By tillige med en anden Søn, Matr. Nr. 7c. En Datter bliver gift med P. R. Pedersen i Matr. Nr. 3a i Skaarup, og er hans anden Kone.

Theodor Mikkelsen faar Skøde i 1939, og da ingen af hans Børn ønsker at overtage Gaarden, sælges den til Marinus Sørensen i første Halvdel af 1960erne, han har i en Del Aar haft Møllegaarden i Fastrup. Hedegaarden har før ligget midt i Marken, men efter en Brand omkring Aar 1900 blev den bygget op paa sin nuværende Plads.

Matr. Nr. 11a m. fl. Skaarup.

Det er en lille Ejendom, der ligger i en Skovkrog nordvest for Byen. Den er oprettet af Degn og Skoleholder Jens Lund i Fruering, der i 1839 overdrager den til sin Søn Mads Christensen Lund. I 1851

bliver den solgt til Peder Sørensen, der ogsaa er Væver. Derefter er der 7 forskellige Ejere indtil den i 1906 bliver købt af Jens Møller, der tillige i 1911 køber Matr. Nr. 2a af Søren Peter Rasmussen og derefter sælger det hele til Knud Anius Christensen Koudal for 20.000 kr. Han sælger i 1915 Matr. Nr. 2a til Søren Rasmussen, Skaarup Overgaard.

Knud Koudal driver et meget intensivt Landbrug indtil 1929, hvorefter han realiserer det hele. Der er en Del Jord fra Fruering imellem, og der bliver 2 Ejendomme ud af det.

Grisehandler Ove Madsen køber den ene, Matr. Nr. 1d, 11a d b og nogle Skovskifter eller lignende og desuden 11d i Fruering. Prisen er 20.200 Kr. Den ejes i Dag af Børge Lodal Pedersen, og der er 10 Ha. Jord.

Vilhelm Mortensen køber den anden Ejendom, der udgør 11c i Skaarup og 11g h i Fruering, Prisen er 14.024 Kr., og der er 7 Ha. Jord.

Viggo Laursen, der har en Ejendom i Fruering, køber 11d i Skaarup i 1929 for 7.500 Kr., og dermed er Knud Koudals Landbrug i Skaarup og Fruering forbi.

Ove Madsen solgte sin Ejendom i 1965 til N. Nielsen, der i 1970 solgte til M. Stannislav. Den nuværende Ejer er en Bilhandler, der hedder Larsen.

Vilhelm Mortensen sælger i 1942 til H. E. Henriksen. I 1946 til Grisehandler Kristian Brøchner, i 1949 til Morten Christen. Pris 42.000 Kr.

Matr. Nr. 12a, Skaarup. Et Hus.

Det var vist før i Tiden Bysmedie. Stuehuset laa da neden for Smedien. Smedien er senere omdannet til Stuehus. Der ligger en Jordlod helt ude ved Vestermølle,

Matr. 11, Skaarup.

der har Nr. 12, den har muligvis hørt til Smedien.

Niels Pedersen har Skøde paa Huset i 1802 og Peder Nielsen i 1837, han er maa-ske Søn af ovennævnte, og derefter Smed Georg Jensen, f. 1792 i Ørritslev, gift med Ane Nielsdatter, der er Datter af Niels Pedersen, og Broderen har da overladt dem Huset i 1837.

Daglejer Laurs Thomsen, f. 1813 i Skanderup faar Huset i 1848. Han er gift 2 Gange, først med Ane Madsdatter fra Hundslund, anden Gang med Jakobine Petersen fra Torrild. Hun bliver Enke i 1876 og sælger Huset i 1881 til Smed Johan August Bengtson. Jorden er da frasolgt, og han giver 750 Kr. for Huset. Han er gift med Mariane Simonsen, og hun bliver Enke allerede i 1888 og sidder i uskiftet Bo til 1916. Hun flytter fra det faldefærdige Stuehus og op i Smedien, som hun omdanner til Beboelse.

Sypigen Karoline Birgitte Bengtson faar Arveudlægsskøde efter Moderen i 1916, og hun opretholder Livet som Sypige i Skaarup til 1946. Da overtager Sigurd Vil-liam Bengtson Huset med Skifteudskrift som Adkomst, og han sælger samme Aar til Kaj Magnussen for 4.000 Kr. Derefter i 1950 Johan Pedersen for 7.900 Kr. og Niels Peter Pedersen samme Aar for 8.900 Kr. Han er udlært Mejerist, senere havde han en Ejendom bag ved Elbæk Kro. Han købte derefter Huset her, og boede i dette til sin Død. Arvingerne solgte det til Smedemester Jens Peter Laursen i Gjering, der istandsatte og moderniserede Huset. Der er en enestaaende Udsigt fra dette Hus ud over Skanderborg Sø mod Ring-kloster.

Jens Peder Laursen døde i 1973, Aaret efter at han havde overtaget Huset. I daglig Tale hed det Bengtsons Hus – Matr. Nr. 12 og 14 er vist sammenlagt.

Husene i Skaarup.

Inde i Skaarup By laa en Række Ejendomme, der havde Jord vesten for Byen i Sandmarken. Det drejer sig om Matriklerne 12, som er omtalt, 13, 14, 16, 17, 18, 19 og 15, sidstnævnte havde Jord østen for Byen.

Disse Matrikler, paa nær 14 og 15, blev efterhaanden samlet af Knud Mikkelsen, for i 1929 at overtages af Egon Rasmussen, der i 1950 solgte til Fabrikant Th. Nielsen i Skanderborg. Ejendommen grænser til Skanderborg Sø og ligger overordentlig smukt, men Jorden er ikke god. Knud Mikkelsen og Mikkel Mikkelsen drev Færgeri over Søen til Skanderborg med Robaad. Husene i Skaarup blev saaledes jordløse, men blev stadig benyttet til Beboelse.

Matr. Nr. 13b, Skaarup. Et Hus.

Ane Sophie Jensdatter og Søren Pedersen, Skøde 1836. Han sælger Jorden fra. 1866 køber Sofie og Snedker Martin Glud Huset. Senere køber de Hus i Virring, hvor han er Snedker og Høker. Mariane Hansen, Skøde 1867. Hun er Enke og Sogneraadformand Joh. Christensens Svi-germoder. Efter hendes Død overtager han Huset i 1880. Mette Marie og Mads Friis Hansen køber det i 1905. Han ejede Matr. Nr. 12a i Virring, som var hans Fødegård, senere en af Virring Nedergaarde. Derefter Virring Mølle, som en Søn Peter Friis overtog, hvorefter han købte en Ejendom i Fastrup. Marie og Jens Knudsen, Skøde 1919. De havde før Matr. Nr. 5a i Hvolbæk og senere Hvolbæk Østergaard. Marie sidder Enke i uskiftet Bo til 1935, da købes det af Laurs Jensen og i 1950 af Egon Rasmussen, efter at han havde solgt sin Ejendom til Th. Nielsen.

Matr. 13b, Skaarup.

Matr. Nr. 15b i Skaarup.

Ejendommen har ligget i Skaarup paa en temmelig stor Grund, hvorpaa der nu ligger 2 Huse. Jorden laa helt ude ved Skaarup Hedegaard ved Mølletofte. Omkring 1910 mageskiftes Jorden mellem Hedegaarden og Mølletofte, saaledes at denne faar Matr. Nr. 10b og Hedegaarden 15a. 15d er et Engareal, der nu hører under Mosegaarden.

15b er frasolgt 1871 af Michel Jensen til Væver Peder Sørensen, hans Kone er Ane Kirstine Pedersdatter fra Halling.

I 1895 køber Rasmus Peter Bjerregaard Huset, han er født paa Lykkesholm, og Morten Peder Justesen overtager Dødsboet efter ham for 300 Kr. og sælger det 1927 til N. O. Kristiansen for 3.500 Kr. Denne gaar fallit Aaret efter, og Jens Nielsen Jensen overtager Huset ved Fogedudlægsskøde. Efter hans Enke Jørgine Jensens Død faar Kommunen Skøde af Skifteretten i 1941 og sælger i 1945 til Ane Rasmussen for 3.000 Kr. Hun sælger 2 Aar efter til Laurits Pedersen for samme Pris. Gudrun Pedersen ejer det i Dag. Det er nu et nyt Hus.

Skaarup Fattighus (15c).

Er frasolgt af Peder Sørensen til Peder Rasmussen i 1860. Fruering-Vitved Kommune overtager det 1876 for 600 Kr., og det er Fattighus til 1957, da bliver det købt af Aksel Peder Knudsen. Det er nu et nyt Hus.

Matr. Nr. 16, Skaarup.

Det var i sin Tid en Ejendom med Hovedlod østen for Byen og en Sandlod vesten for denne. Hovedloden hører nu under Aksel Andersens Gaard, Bjerregaard. Bygningerne og Sandloden blev frasolgt af Møllebygger Rasmus Jensen til Rasmus Mortensen fra Vedslet i 1837. Hans Kone er Kirsten Olesdatter, født 1807 i Mjesing.

I 1879 køber Frederik Nielsen Ejendommen og sælger Sandloden fra. Hans Kone bliver Enke og 1918 sælger hun til Britta Johanne Oivo. Dernæst Frederik Hansen i 1920, Niels Hansen i 1937, Jens Hansen Andersen, Arveudlægsskøde i 1951, Viggo Sørensen i 1954 for 6.800 Kr. og derefter Vincent Bodenhoff. Efter Bodenhoffs Død i 1976 er Huset solgt til Tømrer Per Knudsen. Huset er et kønt gammelt Bindingsværkshus.

16c. Der har før i Tiden hørt Jord til dette Hus.

Matr. Nr. 17a, Skaarup.

Der hørte i sin Tid 2 smaa Sandlodder til Huset. De er frasolgt af Peder Nielsen til Jens Jørgensen i 1850'erne. Ejerne er følgende: Anders Jensen Møller, muligvis Ejeren af Røde Mølle, Jens Jensen, Niels Nielsen, Peder Nielsen, Skøde 1820. Han sælger Jorden til Jens Jørgensen, født i Vedslet 1822. Dødsboskøde 1867. Hans Kone, Ane Kathrine Hansen bliver Enke i 1890 og deler Huset i 2 Lejligheder og sælger den ene, 17c til Kirsten Rasmussen og beboer selv den anden Halvdel, indtil Niels Peder Danielsen overtager den i 1912, Kristian Knudsen i 1914 og Tækkemand og Musiker A. P. Andersen i 1920. Hans Kone Sofie er født i Gram. Peder Andersen er en dygtig og nøjeregående Tækkemand, og til Fest i Skanderborg og andet Steds spiller han i Musikdirektør Simonsens Orkester. Det var et flot Syn, naar Orkesteret i høj Hat og Diplomat marcherede i Spidsen for Dommerne ved Dyrskuet i Skanderborg. Sofie bliver Enke, og sælger Huset til Gmd. Aksel Andersen i 1973. Kort efter er der Tagbrand i det straatækkede Hus. Det bliver repareret, og Aksel Andersen sælger Huset kort Tid efter til Elektriker Bent Braun.

I 1976 skal der foretages en Vejudvidelse, og Huset er dømt til Nedrivning.

Matr. Nr. 17c, Skaarup.

Det er den anden Halvdel af førnævnte Hus, som blev solgt til Kirsten Rasmussen i 1889, og hun sælger denne Halvdel til Jakob Andersen i 1906.

Jakob Andersen var Tækkemand, Træskomand og Slagter. Hans Kone hed Johanne Jørgensen. De boede i et Hus ved

Matr. 17a. Paa Grund af Vejudvidelse er dette kønne gamle Hus nedrevet i 1976.

Elbæk Kro. Huset er siden brændt, men bygget op igen.

I 1915 slgtede Jakob Andersen en Ko, der havde Miltbrand, og han døde kort Tid efter af samme Sygdom. Enken boede herefter stadig i sin Ende af Huset. Hendes Søn, Tækkemand og Musiker A. P. Andersen købte i 1920 den anden Halvdel af Huset, og da Moderen døde i 1928, købte han hele Huset, og som fortalt sælger hans Enke, Sofie, Huset og faar Lejlighed i Skanderborg.

Matr. Nr. 18a, Skaarup.

Der har ogsaa hørt en Sandlod til dette Hus. Den er frasolgt i 1907. Huset er en lang, køn Bindingsværkslænge, der ligger neden for omtalte Matr. Nr. 16.

Der er mange Ejere af dette Hus. De nævnes i Rækkefølge her: Søren Christoffersen, 1820, Stenhugger Niels Nielsen, 1825, Jens Nielsen, 1863, hans Enke, Maren Pedersen sælger Jorden fra 1907 til Færgemand Mikkil Mikkelsen, Andreas Peter Timmermand, 1911. Han er født i Virring, boende senere i Hylke og var Grisehandler der. Søren Peder Pedersen, 1914, Paul Kalmar, 1918, hans Kone bliver Enke i 1925 og sælger til Anton Sørensens Skov for 2.550 Kr. Hans Kone, Karoline Andersen, bliver Enke i 1929 og sidder i uskiftet Bo til 1945, Peder Andersen, 1945 – 3.500 Kr., Gustav Andersen, 1947 – 4.700 Kr., Henry Boch, 1952 – 5.700 Kr., Hans Nielsen, 1952 – 8.500 Kr., og nu Vognmand Ejner Hansen, i 1954 for 8.500 Kr.

Sofie og Peter Andersen, han var Tækkemand og Musiker.

Matr. 19 med mange flere. Jorden er frakøbt Husene i Skaarup. Billedet er fra 1971.

**Matr. Nr. 19, 12b, 13a, 16b, 17b, 13b.
Skaarup.
7,72 Ha. i 1932 og 1973.**

Nr. 19 er den Sandjordslod vest for Skaarup, hvorefter de førnævnte Sandjordslodder har samlet sig. Ejendommen ligger smukt ved Skanderborg Sø.

Ejere: I Begyndelsen er der kun Nr. 19 og det Jord, der hørte til Ejendommen. En Husmand og Daglejer faar Skøde paa den i 1836. Derefter Skrædder P. Nielsen, f. i Tiset 1803. Hans Kone hedder Kathrine Jensdatter, f. 1806 i Flensborg. Skøde 1842. Møllebygger Jens Jørgensen, f. 1822 i Brænderup. Hans Kone Maren Pedersdatter er født 1829 i Them. Skøde 1859.

Til dette kønne Bindingsværkshus har der ogsaa engang hørt en Jordlod. Billedet er fra 1972.

Jakob Mogensen, Skøde 1861, køber Nr. 17 og 13. Knud Mikkelsen, Skøde 1861. Hans Enke, Ane Eskildsen, sidder i uskiftet Bo til 1902. Derefter Mikkel Mikkelsen, Skøde 1902. Han køber Nr. 18 – 16 12 – 13. Knud Mikkelsen og Mikkel Mikkelsen drev Færgeri til Skanderborg med Robaad, var Vinden gunstig, hejsede man undertiden Sejl. Egon Rasmussen, Skøde 1929. Ejendommen bestod nu af Matriklerne 19 – 17 – 16 – 18 – 13 – 12, og han sælger 1950 til Fabrikant eller Direktør Th. Nielsen i Skanderborg. Dennes Plejesøn Klaus Brüning Lenskjold har den nu. Og hermed er alle de smaa Udlodder sammenlagte.

**Matr. Nr. 20a, 25c g i, 26i, 3e.
Skaarup Mark.
7,17 Ha. i 1932 og 1973.**

Ejendommen ligger bag Elbæk Kro og grænser til Tammestrup Øde.

Ejere: Tømrer Erik Rasmussen Møller, Skøde 1795, Husmand Anders Eriksen, 1829, Jørgen Rasmussen, 1861. Han dør, og hans Enke, Mariane Sørensen gifter sig med A. P. Jakob Mikkelsen, Vielsesattest som Adkomst 1882. Søren Andersen ved Mageskifteskøde 1887, Peder Eskildsen,

Mølletofte.

1889, Kirsten Nielsen, 1893, Niels Peder Nielsen, 1904. Han sælger 1950 til Alfred Sørensen og køber Bengtsons Hus i Skaarup, Peder Rasmussen, 1950.

Matr. Nr. 21, Skaarup. Hører under Tammestrup Øde.

„Mølletofte“, Skaarup.

Matr. Nr. 22, 10b og i Hvolbæk 1g, 5d og i Ringkloster 12.

7,31 Ha. i 1932. 6,4 Ha. i 1973.

Ejere: Jens Rasmussen og Kjesten Pedersdatter skulde faa Skøde paa den i 1814. Jeg kan ikke garantere for Rigtigheden, deres Søn Møllebygger Rasmus Jensen, f. 1797, gift med Ane Marie Rasmusdatter, f. 1795, faar Skøde paa den i 1849. Ane Marie skulde være fra Matr. Nr. 16a i Skaarup.

Jeg har opgivet at udrede helt bestemt, hvorledes der er handlet rundt med 8b – 16 og 22, (Mølletofte).

Rasmus Jensen sælger Mølletofte til Karetmager Jens Jensen, der er født 1808 i Hvilsted, i Aaret 1856, hans Kone er Susanne Mikkelsen, f. 1815 i Bjerager, 2 Aar efter køber Jens Peter Mikkelsen Ejendommen, og han køber Nr. 5d af

Jens Knudsen i Hvolbæk, Rasmus Peter Jensen faar Skøde paa Mølletofte i 1901 for 3.500 Kr., om det er ham, eller hans Forgænger man kalder „Peder i Mølletofte“, ved jeg ikke.

I 1910 køber Laurs Ludvig Jensen Stedet, og køber ogsaa 1g i Hvolbæk og 15a i Skaarup, som han senere mageskifter med Kirstine Mikkelsen og faar 10b i Stedet.

Niels Justesen overtager Mølletofte i 1834 for 23.000 Kr., og køber Matr. Nr. 12 i Ringkloster og lægger under Gaarden. Han sælger til Peder Andersen.

Peder Andersen er fra Vitved Tinggaard, Matr. Nr. 9, som han overtager i 1972, men han er stadig Ejer af Mølletofte i Skaarup. Stuehuset er lejet ud.

Matr. Nr. 23a. Et Hus i Skaarup.

Omtrent paa det Sted Huset ligger, skulde Lykkesholm have ligget før Branden i 1781.

Ejere: Rasmus Andersen, 1805, Jens Jensen 1812, Paul Nielsen, 1826, Jens Clausen, 1845, Slagter Jens Peter Sørensen, f. 1826 i Hylke, hans Kone, Ane Sørensen, f. 1827 i Vissenbjerg paa Fyn.

Den gale Slagters Hus.

Fra Brandprotokollen.

Brandsyn er ikke afholdt ved Slagter J. P. Sørensen, thi han forhindrede Brandsynsvidnerne i at komme ind, ved at stille sig i Døren. Slagter Jens P. Sørensens Optræden er meddelt til Politimesteren. Skaarup, d. 17. Nov. 1891. Brandfoged R. P. Rasmussen. Peder Jensen, Marius Christoffersen.

Man kaldte ham den gale Slagter. Halvdelen af Huset var lejet ud til en Træskomand, Jacob Andersen. I mange Aar stod der i Haven et Æbletræ, der blev kaldt Træskoabilden, fordi nævnte Træskomand sad under Træet om Sommeren, naar han arbejdede. Den gale Slagters Kone, Ane Sørensen, var gift anden Gang. I hendes første Ægteskab var Sønnen Jakob Andersen, der er den omtalte Træskomand. Han var ogsaa Slagter og Tækkemand og Fader til Tækkemand og Musiker Peder Andersen.

Snedker og Ungkarl Marius Christoffersen, Skøde 1871. Pris 500 Rigsdaler. Han ombyggede Huset.

Marie Jensen, født Rasmussen. Hun var Enke efter Peder Jensen i Nabogaarden, Matr. Nr. 3a. Skøde 1903.

Ane Rasmine Jensen, Skifteudskrift som Adkomst 1915.

Murer Søren Nielsen Sørensen, Skøde 1916, 2.000 Kr. Han flytter siden til Gjesing.

Martin Poulsen, Skøde 1927, 3.100 Kr. Han var Havemand i Fruering Præstegaard, og gik i flere Aar fra Skaarup til Fruering paa Arbejde, men købte saa et Hus i Fruering. Hans Søn, Poul, var meget indskrænket og tog hellere en 5 Øre end en 10 Øre, idet han satte Størrelsen over Værdien.

Smed Jens Jensen, Skøde 1931. Pris 3.225 Kr., og han sælger til Ejler Kristensen i 1934 for 3.300 Kr. Ejler er gift med Janus Jensens Datter i Hvolbæk. Han var Arbejdsmand, og arbejdede meget af Tiden ved Kommunens Vejvæsen. Han har moderniseret Huset.

Matr. Nr. 23b, „Skrædderens Hus“.

Den gale Slagter, Jens Peter Sørensen, sælger Grunden fra 23a til Markus Thomsen, der bygger Huset i 1856. Han er Bødker. Derefter Christen Mikkelsen, Auktionsskøde 1902. Snedker Christen Nielsen, 1904, 1.000 Kr. Skrædder Johannes Mikkel Peder Nielsen, Skøde 1924, Pris 3.000 Kr. + Aftægt. Han var Søn af Christen Nielsen og Broder til Peder Nielsen, der havde en Ejendom ved Elbæk Kro, og senere købte Bengtsons Hus i Skaarup. Imedens Peder Nielsen boede i Bengtsons Hus, kom en Dag et Par Mænd i en Varevogn og vilde laane en Skruenøgle ved Peder Nielsen. Da de sagde Tak for Laanet, beundrede den ene hans Vest. Han kunde udmærket tænke sig en lignende Vest, og kunde godt tænke sig at prøve den. Det fik han saa Lov til. Da de var kørt, var Peder Nielsens Vestelomme tom og Tegnebogen borte. Der var temmelig mange Penge i den. Hvad gør man, naar der foran én staar en mand med en skrue-nøgle.

Skrædder Nielsen dør i 1947 og Kathrine, hans Enke, sidder i uskiftet Bo til 1954, hvorefter hendes Arvinger sælger Huset til Karl Sørensen for 9.000 Kr. Han har vist aldrig boet i Huset og sælger det Aaret efter til Fruering-Vitved Kommune, der skal bruge det til Husvildebolig. Det koster 10.500 Kr. og bliver solgt igen i 1970 til Lærerinde Kirsten Poulsen, der er

Datter af El-Firmaet 409 i Skanderborg. Huset bliver nedrevet til Grunden, og hun har meget Besvær med at faa Lov til at bygge det op igen. Først efter et Møde med selveste Boligministeren lykkes det, og der staar nu et moderne Hus paa Stedet, bygget i gammel Stil. Der er en skøn Udsigt fra Huset over Skanderborg Sø mod Ringkloster.

Matr. Nr. 24. Et Hus i Skaarup.

nu Matr. Nr. 9e.

Jens Jensen, 1828, Hjulmand Niels Jensen, 1829, Rasmus Jørgensen, 1857, se ogsaa 17a. Jens Mortensen, 1871, Carl Emil Mortensen, Skøde af Skifteretten i 1906, Rasmus Hansen, 1924, 1.175 Kr., Hans Jørgen Rasmussen, 1926, 2.125 Kr., Søren Eriksen, 1927, 1.400 Kr., Mikkel Chr. Eriksen, Skifteudskrift som Adkomst 1934, Holger Jensen, 1938, Hans Marinus Jensen og Ester, Skøde 1938. Han har før været Kontrolassistent i Kommunen, og en Tid var de Værtspær i Vitved Forsamlingshus. Da Hans M. Jensen køber Huset er det et gammelt Hus, men ca. 1946 bygger han en Arbejderbolig, og det gamle Hus er nu brudt ned, og Vognmand Ejner Hansen har en Garage paa Stedet.

Matr. 9e. Skaarup. Hans Jensens Hus. Billedet er fra 1976.

Skaarup gamle Skole.

Matriklerne 25 – 26 – 27 er ganske smaa Parceller, som Regel Skov eller Eng. Per Ditlevsen, Matr. Nr. 8a i Fruering, ejer Matr. Nr. 26.

Matr. Nr. 28, Skarup gamle Skole.

Skolen ejedes af Beboerne i Skaarup, og blev nedlagt i 1848. Samme Aar blev der bygget en ny Skole paa Fruering Mark, som Børnene fra Skaarup herefter skulde søge. Der blev samtidig oprettet Skolestier fra Skaarup til Fruering Skole. Skolen i Skaarup blev solgt til Søren Peder Andersen, født 1830 i Hundslund. Hans Kone var født i Hylke og hed Bodil Marie Sørensdaughter. Jens Peder Sørensen fik derefter Skøde paa den i 1871, og i 1909 blev den købt af en Skærsliber, der hed C. M. Geer. Efter Udtalelser kørte han rundt i en stor blaa Vogn, hvori han havde sine Remedier. Huset hed herefter Skærsliberhuset. Jens Rasmussen, 1919, August Andersen, 1921, J. P. Jeppesen, Skøde 1931 af August Andersens Arvinger. Hilmar Ulvedal Hansen, Skøde 1957. Han er Chauffør og Broder til Vognmand Ejner Hansen, Skaarup. Han har sat Huset i fin, fin Stand. Det gamle Sprøjtehus Grund er tillagt Huset.

Matr. 4d m. fl.

En Ejendom i Skaarup.

Matr. Nr. 4d, 25a, 7d, 7e.

11,88 Ha. i 1973.

Peder Larsen faar Skøde af Jens Sørensen i 1921. Hans Kone, Rise Laursen bliver Enke og sælger i 1941 til Karl Kærgaard. Han er Dræningsmester og køber i 1951 og 1957 Matr. Nr. 7e og 7d af Landbrugsministeriet. Ejendommen ejes nu af Poul Kofoed.

En Ejendom paa Skaarup Sandmark.

9,17 Ha. i 1932. 8,66 i 1973.

Matr. Nr. 3d, 26 bsm og

i Tammestrup Øde Nr. 14.

Ejere: Kreaturhandler Peder Pedersen Skov faar Skøde af S. P. Rasmussen i 1911. Han giver 3.000 Kr. for Jorden og rejser Bygningerne paa den. I 1913 sælger han til Ole Rasmus Olesen og køber i 1914 „Sandet“ paa Fruering Mark. Senere køber han en lille Ejendom i Fastrup.

Ole Rasmus Olesen, 1913, 15.600 Kr. Ejendomsmægler P. C. Andersen, 1913, 13.500 Kr. Hans Nielsen, 1913, 15.000 Kr. Rasmus Sørensen, „Ras Norre“, 1915, 14.800 Kr. Han har før haft 2 Gaarde i Svinsager, Matr. Nr. 6a og 2a. M. P. Hansen, 1948, 26.500 Kr. Sønnik Feddersen, 1950, 22.700 Kr. Harry Sørensen, 1950,

30.000 Kr. Rasmus Mikkelsen, 1953, 43.500 Kr. Den er handlet med igen, bl. a. til Tandlæge Søren Elsnap.

Matr. Nr. 5f, 8f.

8,2 Ha. i 1973.

Jorden er frasolgt af Johannes Christensen til Harald Hakon Pedersen i 1915. Peder Martinus Sørensen køber Ejendommen i 1931 for 14.500 Kr. og sælger igen i 1941 og køber et Hus i Hvolbæk. Han er Svigersøn til Jakob Pedersen, Matr. Nr. 7a i Hvolbæk.

Ejnar Jakobsen køber i 1941 for 17.000 Kr. Han er Søn af Peder Jakobsen, se Matr. Nr. 10c i Virring og 25a i Vitved. Hans Kone hedder Dagny. De køber mere Jord til og sælger i 1955 til Anna Bech for 29.000 Kr., og der er herefter flere Ejere indtil Skanderborg Bank overtager den i 1956. I Dag ejes den af Carl N. Juel Grønbjerg, der kalder Ejendommen Basta Hu Hej.

Ejnar Jakobsen.

Længst til højre Tømrer Hansen og Hustru.

Matr. Nr. 9c. Et Hus.

Peder Rasmussen, Skaarup Mosegaard lod Huset bygge i 1935, og Tømrer Hansen er Lejer af det til 1944, da en Søn, Tømrer Hermann Hansen, køber det for 8.000 Kr.

Tømrer Hansen har en Datter, der er gift med Sigurd Sørensen, Matr. Nr. 6b ved Virring Korsvej. En Søn, Thorvald Hansen har Slesvigerhuset i Hvolbæk.

Matr. Nr. 20b, Skaarup.

Huset ligger ved Elbæk Kro og det brændte i 1950'erne. Det er genopbygget og ejes i Dag af Værktøjsmager H. Sørensen.

Matr. Nr. 71, Møllehuset.

Det ligger meget smukt bag Røde Møllens Mølledam. Det ejes i Dag af Villy Christensen.

Matr. Nr. 9g. Et Hus.

Det er bygget af Peder Rasmussen, Skaarup Mosegaard, som Opholdshus, da Sønnen Poul Rasmussen overtog Gaarden. Det beboes i Dag af Peder Rasmussens Enke Agnes.

Sønden for Vejen til Gjesing ligger 4 forholdsvist nye Huse. Matr. Nr. 15b og 15c er nævnt. Paa denne Grund har før ligget en Ejendom. Grundene til Matr. Nr. 7g og 7h er udstykket fra Røde Mølle.

Skanderborg
Parti fra Røde Mølle

Møllehuset.

Matr. 4e.

I Matr. Nr. 7g bor Arbejdsmand Arne Madsen, og i 7h Ingeniør Jens Nørgaard Jørgensen.

**Matr. Nr. 4e Skaarup.
4,5 Ha. i 1932. 2,8 i 1976.**

Ejere: Emil K. Jepsen, Skøde 1916 af Jørgen Anton Sørensen. Carl Nielsen, Fogedudlægsskøde 1925, Janus Fanøe og Eline Laursen, Skøde 1926. Han sælger i 1937 og bliver Ringer og Graver i Frucring, tillige er han Sygekassekasserer, Thorkild Tingmand Korshøj Nielsen, Skøde 1937, Marie Kirstine Frandsen, 1942, 17.000 Kr., Peder Laursen Pedersen, 1946, 18.600 Kr., Niels Chr. Overgaard Nielsen, 1956, 19.627 Kr.

En Ejendom i Skaarup.

**Matr. Nr. 3h, 7f.
5,5 Ha. i 1973.**

Niels Vilhelm Nielsen, Skøde 1916 af Joh. Christensen, Skærbækgaard. Niels Peder Clausen, 1918, 10.200 Kr. Hans Kone Karen Marie bliver Enke og sælger 1936 til Carl Clausen. I 1954 køber han Matr. Nr. 7f af Statshusjordlovsudvalget for 2.731 Kr. Der har været Gartneri paa Ejendommen. Den ejes i Dag af Karl-Heinz Plohmann.

**Matr. Nr. 5g, 8g i Skaarup og
11f i Hvolbæk.
5,53 Ha. i 1973.**

Peder Christian Pedersen Nysom køber Matriklerne 5g og 8g af Joh. Christensen i 1915, og sælger 1916 til Marinus Jensen, der køber Matr. Nr. 11f i Hvolbæk. Ca-stor Jensen, 1949, 33.000 Kr., Jakob Iversen, 1950, 31.750 Kr. Leif Jeppesen 1953, 38.000 Kr. Er handlet med siden, og ejes nu af Karen Nielsen.

Matr. Nr. 12c, 16e.

Egon Rasmussen ejer 12b og frasælger i 1931 12 c og 16e til Mikkell Mikkelsen. Færgemand Frederik Murer bygger Husset og Mikkell Mikkelsen er gift med hans Datter, Rikke.

Eline og Janus Fanøe.

Marinus Jensens Hus.

I 1936 faar Jakob Mikkelsen, der er Mikkelsens Broder, Skøde paa Huset. Derefter Niels Nielsen i 1939 eller 1941, Magnus Jensen i 1948, Thorvald Nielsen, Markus Hansen, Vestermølle i 1954 for 11.500 Kr.

Overlæge David Ottesen, Skanderborg Sygehus, køber det og moderniserer det, og det bliver herefter solgt til Skovrider Rousing Juhl, der yderligere forbedrer det.

Et Skifte.

Skifte Forretning efter Selvejergaardmand Jens Sørensens afgangne Hustru, Ane Pedersdatter, i Skaarup d. 17. April 1787.

Anno 1787, d. 17. April var forsamlet i Skaarup Overgaard paa Skifteforretning Kammerherre og Amtmand von Bülov, Bagger, hans Fuldmægtig, Hans Lauritsen fra Amts Kontoret i Skanderborg, med tvende tiltagne uvildige Vitterligheds- og Vurderingsmænd, Peder Jepsen og Erik Andersen, begge her af Byen, for i Boet efter Selvejergaardmand Jens Sørensens afgangne Hustru Ane Pedersdatter, som for kort Tid siden ved Døden er afgangen, at foretaget Boets Registrering og Vurde-

ring samt en muligt endelig Skifte og Deling imellem Enkemanden og den salig afdødes Børns Arvinger, som ere i første Ægteskab, med afgangne Christoffer Jensens 2 Døtre, nemlig Kirsten Marie i 18'ende Aar og Ane Christoffersdatter, 14 Aar gammel og i andet Ægteskab med Enkemanden en Datter, Anne Marie Jensdatter, 6 Aar gammel, disse paa den ene Side og Boets Chredi- og Debitorer paa den anden Side.

Ved Forretningen var mødt og overværende Enkemanden Jens Sørensens paa Egne Vegne og som Faderværge for sin Datter Anne Marie, og som paa de 2 ældste Døtres Vegne som Formynder- og Tilsynsværge Rasmus Damgaard fra Tammestrup og Søren Rasmussen Damgaard fra Vitved med fl. Hermed er Boets Registrering og Vurdering begyndt og i førbemeldtes Overværelse saa som følger:

I den øverste Stue:

	Rigsdaler	Mark	Skilling
Et liden Sølvbæger mærket J.S.K.M., RD, 1760 vægt 2 Lod	1	1	0
4 Tindfade som de 2 ældste Døtre er given forlods tillige med 1 Dusin Tin Tallerkner, vægt 13½ Pund	1	1	0
Et Strygejern med 2 Bolte	1	1	0
1 Par Lysestager	1	1	0
17 stk. blaa og hvide Stentallerkner	1	0	6
1 Spejl i Træramme	0	1	8
1 ældre Do	0	1	0
1 liden Pyramide	0	1	0
2 Flasker og en Peberkværn	0	1	12

	Rigs- daler	Mark	Skil- ling		Rigs- daler	Mark	Skil- ling
4 Papir Stykker i Ramme	0	0	8	<i>deri:</i>			
2 Hegter	0	1	8	1 Træ Flødebøtte	0	0	6
1 brun Sten Krus med Tin Laag	0	1	8	Nogle gudelige Bøger, deriblandt Bibelen	0	3	8
1 Lyseform og en Blik- tragt	0	0	8	5 Træ Kring Stole	0	1	14
1 sort Stenthepotte og 3 Par hvide Thekopper...	0	1	12	1 Negl Tang, Knibtang, Fritte og nogle Kurve...	0	1	8
1 Salmebog	0	1	4	1 Sengested med Ege Stol- per og Himmel samt 4			
1 Messing Fyrbækken ...	1	0	0	Alen blaa og hvid tav- let Omhæng	4	0	0
1 Fyrre Bord paa Fod med 2 Fløje	1	4	0	<i>deri:</i>			
1 Kobber The Kedel ...	1	0	0	1 rød og grønstribet Ol- merdugs Overdyne ...	1	4	0
4 Træ Stole	1	0	0	1 Do ældre uden Fyld ...	0	2	0
1 Par Hørgarns Lagener af dobbelt Bredde	1	4	0	1 blaastribet Bolster Un- derdyne	1	0	0
1 Jern Skrin med Laas...	0	3	0	1 brunstribet Olmerdugs Pude med blaa-garns			
1 Hængeskab, brunmalet, med Nøgle og Laas ...	1	2	0	Overtræk	0	3	0
1 Ege Kiste med Jernbe- slag, Nøgle og Laas, er umalet som Enkeman- den vil unde sin yngste Datter Anne Marie.				1 grøn rødstribet Do ...	0	4	0
1 Haarsigte	0	1	0	1 blaastribet Bolster Do	0	2	4
1 lidet Trug og 1 Ostekar og 1 Øl Fjærding	0	1	8	1 Do	0	1	8
				1 Par blaa-garns Lagener	0	3	0
				1 Sengetæppe	0	2	0
				2 Par Tæpper	0	1	8
				1 Jern Pande og Rist ...	0	2	0
				1 Ildskovl og Ildklemme, samt en Lænke	0	0	12
<i>Den mellemste Stue:</i>				1 Jern Do	0	1	0
1 Fyrre Bord paa aaben Fod	0	4	0	1 Jern Trefod	0	1	0
1 lidet gammel Egeskrin med Nøgle og Laas ...	0	1	8	1 blaa-garns Dug	0	0	12
1 Messingrivejern og 1 li- den Kobber Fyrfad ...	0	1	4	<i>I en Seng:</i>			
1 Strippe og 1 Ølkande	0	1	0	1 rødstribet Olmerdugs Overdyne	2	0	0
1 Fyrre Skab med 2 Laa- ger, malet og 2 Skuffer samt Nøgle og Laas ...	2	4	0	1 grøn og blaastribet Do	0	3	0
				1 rødstribet Do	0	3	0
				1 blaastribet Bolster Ho- veddyne	0	4	0

	Rigs- daler	Mark	Skil- ling		Rigs- daler	Mark	Skil- ling
1 Fyrre Slag Seng med Hytte over og Laas for, i Hytten er ikke andet end Børnenes Klæder.				<i>Derudi:</i>			
1 Træ Kasse og 2 Oste- former	0	0	6	8 pund Blaar	0	2	0
1 Blik Lampe	0	0	4	1 Par blaagarns Lagener	0	4	0
I en af Kisterne i forrige Stue fandtes Boet tilhø- rende 2 Par blaagarns Lagener	2	0	0	1 brunmalet Fyrkiste m/ Nøgle og Laas MKM- RD 1766	2	4	0
2 Drejls Duge	0	3	0	<i>Derudi:</i>			
1 Stk. brun, rød garns Tøj a 15 Alen, 1½ Alen bred	2	3	0	ej andet end Fade, 1 Strip- pe og 1 Smørtrug	0	0	6
1 Sæk af Blaalærred ...	0	0	6	1 Løb og 1 rundt Ostekar	0	0	6
<i>I den yderste Stue:</i>				1 lidet brunmalet Skrin med Nøgle og Laas, mærket TMT 1784 ...	3	0	0
1 Langbord paa aaben Fod	1	4	0	<i>Derudi ej noget.</i>			
1 brunmalet Sengested m/ 4 nystrikkede Omhæng og en Kappe	3	0	0	1 Hængeskab med Nøgle og Laas, hvorudi er no- get Skramleri, mærket P.C.S. 1755	1	0	0
1 rød og grønstribet Ol- merdugs Overdyne ...	3	3	0	1 Kar og Bænke	0	2	0
1 blaastribet Olmerdugs Underdyne	3	3	0	1 Kobber Kedel paa 1 Fjærding Rum	5	0	0
1 rød og grønstribet Ol- merdugs Hovedpude ...	0	3	0	1 Do med 5 Greb	2	5	8
1 blaastribet Bolster Do	0	1	8	1 Do ringere	0	5	0
1 Par blaagarns Lagener	0	2	0	1 Jerngryde	0	4	0
1 Par blaa Pude Hynder	0	1	0	1 Do af Malm	0	3	0
1 rød Kappe	4	0	0	1 mindre Do	0	0	12
1 Kurv med Laag	0	0	10	2 Fladeskeer. 1 Æbelski- vepande	0	0	4
6 Træbrikker og 1 liden Trætrug	0	0	8	1 Lænke	0	0	6
1 grønmalet Fyrkiste med Nøgle og Laas mærket PGEH-MRD 1755.....	3	0	0	<i>I Kammeret:</i>			
				1½ Tønde	0	2	0
				1 Fjærding og en Bimpel	0	1	0
				1 Trug og 1 Øltragt	0	0	3
				1 Musefælde	0	1	0
				2 gamle Træstole	0	1	0
				1 Bliklygte	0	0	12

	Rigs- daler	Mark	Skil- ling		Rigs- daler	Mark	Skil- ling
<i>I Bryggerset:</i>				1 Vogn af Træ med be- hørig Trækkeøj samt Lejrer, Læssestang Skraver for og bag med Reb	3	2	0
1 stort Egekar med ekstra Gjorde	2	2	0	1 Par Lejre med Skrave for og bag Reb	0	5	0
2 mindre Do.	1	2	0	1 Hjulbør	0	1	0
2 Øre Ballier	0	2	0	1 Plov med Tilbehør.....	2	4	0
1 Spand	0	2	0	1 Eng-Plov med Jern ...	1	4	0
2 Solde	0	2	0	1 Hjuljernharve	0	4	0
1 Drikke Trug	0	0	4	1 Træ Do.	0	2	0
1 Bage Trug paa Fod og 1 lidet Bage Trug paa Do.	1	0	0	2 Borer med Skaft	0	0	4
1 Kobber Kedel i Grube paa 1 Fjærding Rum...	6	0	0	1 Baandkniv	0	0	10
1 liden Messing Kedel ...	0	4	0	1 Hammer og Tang	0	1	0
1 Haandkværn med Stene	1	2	0	3 Høleer med Drag	1	0	0
1 Stand Tønde	2	4	0	2 Tørvejern, 1 Greb, 1 Spade og 1 Hakke	0	4	0
6 Sække	2	4	0	3 Navere	0	3	0
<i>Paa Loftet:</i>				4 Økser	1	0	0
1 gammel Sadel m/ Bidsel	1	0	0	2 Bulsave	0	3	0
1 Skjæppe	0	2	0	1 Skærekiste med Kniv...	0	3	0
1 Læder Tøj med Læder Puder og Tømme samt Stavtøj og Hammelreb	1	4	0	2 Forke	0	1	8
1 Sæde Løb	0	0	8	1 Bærebaare	0	0	8
1 Kjerne med Stav.....	0	0	8	<i>Kreaturer og Bæster:</i>			
2 Stand-Tønder og 1 Bimpel	1	0	0	1 sort Hest, 14 Aar	12	0	0
4 Hørbraader	4	0	0	1 sort brun Hoppe, 6 Aar	16	0	0
1 Smør Bøtte	0	0	6	1 sort Hoppe, 10 Aar ...	11	0	0
1 Smør Sav	1	0	0	1 sort Hest Plag, 2 Aar	7	0	0
Nogle Reb til Tøjre	1	0	0	1 sort Føl Plag, 1 Aar ...	5	0	0
<i>I Haven:</i>				Fæene			
2 Slibesten med Tilbehør	0	1	10	1 sort hjelmet Ko, 8 Aar	9	0	0
1 ? Træ til halv med Ras- mus Nielsen i Kongs- huset	5	0	0	1 blak hjelmet Ko, 10 Aar	7	2	0
<i>I Gaarden og Udhusene:</i>				1 Do., 6 Aar	8	4	0
1 beslagen Vogn med Tilbehør	8	3	0	1 graabroget Do., 2 Aar	6	0	0
				1 sort Kvie, 2 Aar.....	5	0	0
				1 spæd Kalv	0	4	0
				15 Faar	16	0	0
				1 Galt Svin	1	0	0

Kornet i Laden som paa Loftet blev efterset, men ikke kan paaskrives, at derpaa noget kan afgaa fra Æde og Sædekorn, som ved Stedet behøves, men snarere, at dertil det første, nemlig Ædekorn vil mangle, det vil ikke føre til nogen Besværing eller Udgifter for Boet.

1 Par Dækkener   1   0   0

Gaarden:

Som efter Skjøde af 8. Maj 1772 fremlagt (Aar 1772 er Gaarden gjort til Selveje ved Købet af P. Kaarsberg, Aarhus), læst ved Skifteretten, tilført efter hans Formand afgangne Christoffer Jensen d. 30. November 1779, Hartkornet er anslagen til Ager og Eng 2 Td. 3 Skp. 1 Fj. og Skov $1\frac{5}{12}$ Alb. med Part og Rettighed i de 6 hele Gadehuse paa Byens Grund, der for Boet er $\frac{1}{12}$ Part, og med sine Bygninger af Rettighed i Mark og By er taxeret og ansat af Værdi til 350 Rigsdaler hvorudi dog afgaar som af Købesummen i Ejendommen er Indestaaende og hvoraf til hver 11. December i den kongelige Amtsstue svarer aarlig Afgift med 4 % er 91 Rigsdaler 4 Mark, Boet at beregne 238 Rigsdaler 2 Mark.

Ligesaa er Boet og tilhørende efter Skjøde af 22. April 1770 som i det førberørte Skiftebrev findes indført, nemlig $\frac{1}{12}$ Part af Tammestrup Øde Jord Lusthaugen kaldet, staaende for Hartkorn under Hylke Sogn ialt Ager og Eng 2 Skp. 3 Fj. 2 $\frac{19}{42}$ Alb., som ligesaa er taxeret og ansat til en Værdi af 100 Rigsdaler, herudi afgaar som ligesaa i Købesummens Indestaaende en Afgift til hver 11. December med 4 % = 8 Rigsd. 5 Mark 8 Skilling. Til Boet at beregne 101 Rigsdaler 8 Mark.

Herefter blev af Skifteretten Enkemanden med tilstedeværende 3 Sinde yderligere tilspurgt om de vidste noget videre Boet til bedste at angive, med Formaning i samme da nu i Tide at tilkendegive, hvortil de samtlige svarede nej intet videre at være bevidst undtagen den salig Kones Gangklæder, samt nogle Kister og Dragkister med Senge og Sengeklæder, som Børnene til Dels forhen og til Dels nu af Enkemanden forlods er tillagt og herefter bliver specificeret. Dog erindrede Enkemanden sig endnu at have paa Blegen 2 Stk. Hørlærred paa 60 Alen = 5 Rigsdaler.

Summa Boets Formue = 590 Rigsdaler 5 Mark 8 Skilling.

Afskriften er foretaget efter en Oversættelse fra gl. Dansk foretaget af Karl Rasmussen, Sabro.

Dermed Boets Besværing:

For at drive Gaardens Jord kræves efter Forordning og Stedets Hartkorn 4 drægtefærdige Heste à 12 Rigsdaler = 48 Rigsdaler. Vogne, Plov og Harve = 12 Rigsdaler. Til Amnestien Rester af kgl. Skatter efter Enkemandens Foregivende 3 Rigsdaler, ialt 63 Rigsdaler. Enkemanden forlanger til Begravelsesomkostninger ej noget, ligesom han og erklærer at betale dette Skiftes Bekostning og Vurderingsmændene uden Afgang for sine Børn.

Videre Gæld og Besværing blev paa Tilspørgsel ej fordret eller angivet, altsaa er Boets Besværing 63 Rigsdaler, og da Boets Formue er 590 Rigsdaler 5 Mark 8 Skilling ÷ 63 Rigsdaler, bliver i Behold til Deling = 527 Rigsdaler 5 Mark 8 Skilling, hvoraf Enkemanden bekommer den halve Del og Børnene den anden hal-

ve Del, som er 263 Rigsdaler 5 Mark 12 Skilling, hvilke Børnepenge Enkemanden erbød af sin egen halve Del at komplettere til 300 Rigsdaler, som for hver af Døtrene bliver Mødrenearv 100 Rigsdaler foruden følgende Bohave og Klæder.

Dermed er dette Skifte saaledes i Enighed og Kærlighed sluttet ,afhandlet og tilendebragt, som med samtlige vore Hænders Underskrift bekræftet. Datum Skiftestedet i Skaarup et Supera. Paa den høje Skifter Forvalters Vegne

H. Lauritsen

Enkemanden paa Egne og sine Børns Vegne, Værge og Formynder

Jens Sørensen

Som Formynder og Tilsynsværge

R. Damgaard – Søren Rasmussen

Som overværende Vitterligheds- og Vurderingsvidner

Bøgh – Peder Jepsen – Erik Andersen

At det foranstaaende Ord til andet er overensstemmende med Skifteprotokollen, det i Boet og paa Skiftestedet passerede

Testens – H. Lauritsen

VIRRING

Byens Jorder med det kuperede Terræn og de forskellige Boniteter er skabt af Istiden. At Virrings Jorder ogsaa i Oldtiden har været beboet, viser de forskellige Materialer, der er funden fra denne Tid. Af Kæmpehøje findes der saa vidt vides kun 3, der alle er udgravede, de 2 af Nationalmuseet. De ligger alle paa Matr. Nr. 18a's Jorder. De 2 der er udgravede, Neps Højene kaldet, var Tvillingehøje. Det man fandt i dem var ikke særlig værdifuldt, det drejede sig om enkelte Pyntenaale og en Del Urner. Højene er nu helt jævned med Jorden og omdannet til Pløjeland.

I Jorderne til Matr. Nr. 19a, Virring Mosegaard, er der funden en Mængde Urner og Lerkrukker. De ligger jævnt fordelt over hele Gaardens Areal. Enkelte andre Steder kan man finde Urner, der ligger gemt under en stor flad Sten kun en Plovfure nede. De er undertiden næsten ubeskadigede og fyldt med Aske og Benstumper. En saadan fandt man, da man jævned Grunden hvorpaa Virring Mølle laa. En lignende fandt man ca. 25 M. derfra. De stammer vist fra den yngre Jernalder.

Af Flinteredskaber findes ikke mange, men undertiden dukker der en Stenkile eller Stenøkse frem.

Under Tørvearbejde i Hvolbækdam, en Mose der ligger i Skellet mellem Virring og Hvolbæk, fandt man under Arbejdet et Elsdyrgevir, som nu opbevares i Virring Skole.

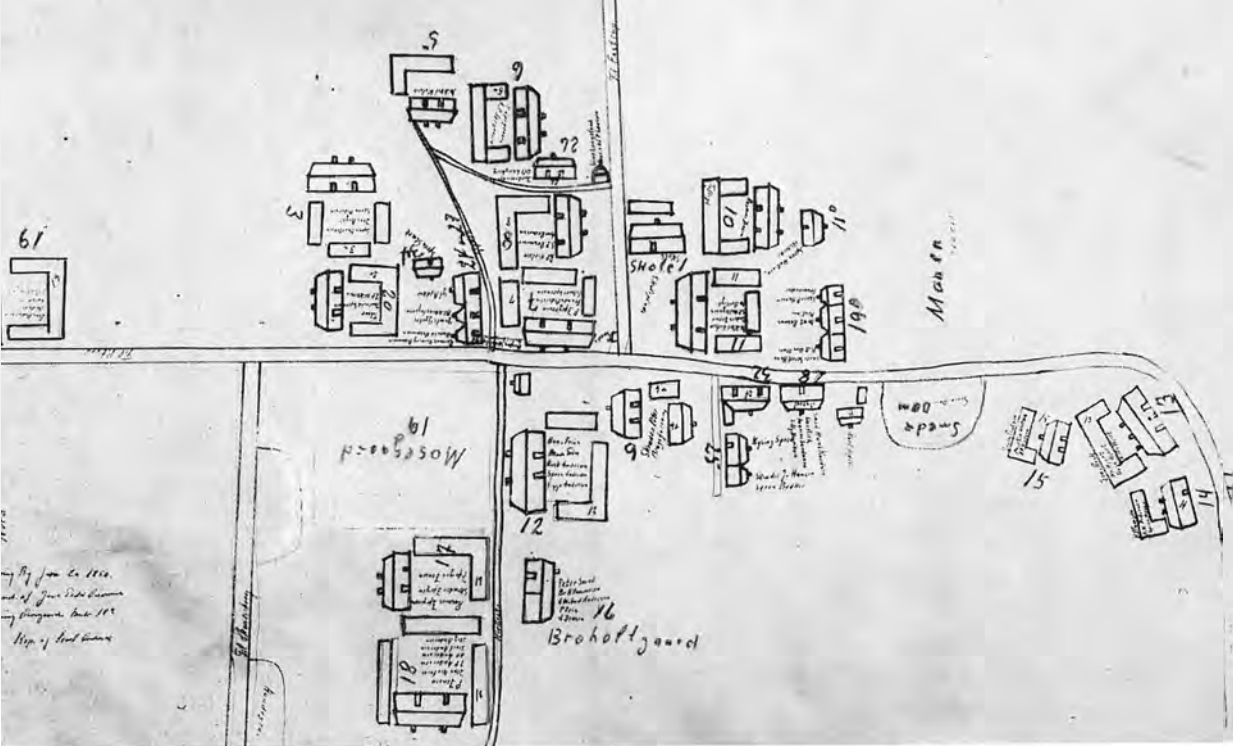
Hvorledes Virring udviklede sig fra Oldtiden til omkring 1670, vil jeg gaa uden om, men i 1670 omorganiseredes Rytteriet og blev gjort nationalt, saaledes at en Del af Krongodsets Bøndergaarde skulde stille en Rytter for hver 8 Td. Hartkorn. En Tønde Hartkorn var det Areal, hvoraf man skulde svare 1 Td. haart Korn, Byg eller Rug, i Landgilde. Efter den daværende Beregning gik der fra 2 til 20 Td. Ld. til en Td. Hartkorn efter Jordens Bonitet.

En helt ny Beregning for Hartkorn blev sat i Kraft 1844 og har faktisk været i Brug indtil 1970.

Ryttertiden (om Rytteriet se under Hvolbæk)

Da Virring nu var Krongods og hørte under Skanderborg Rytterdistrikt bevirkede denne Ordning, at Bønderne i Byen skulde udruste og lønne en Rytter for hver 8 Td. Hartkorn. Til Gengæld var man saa fri

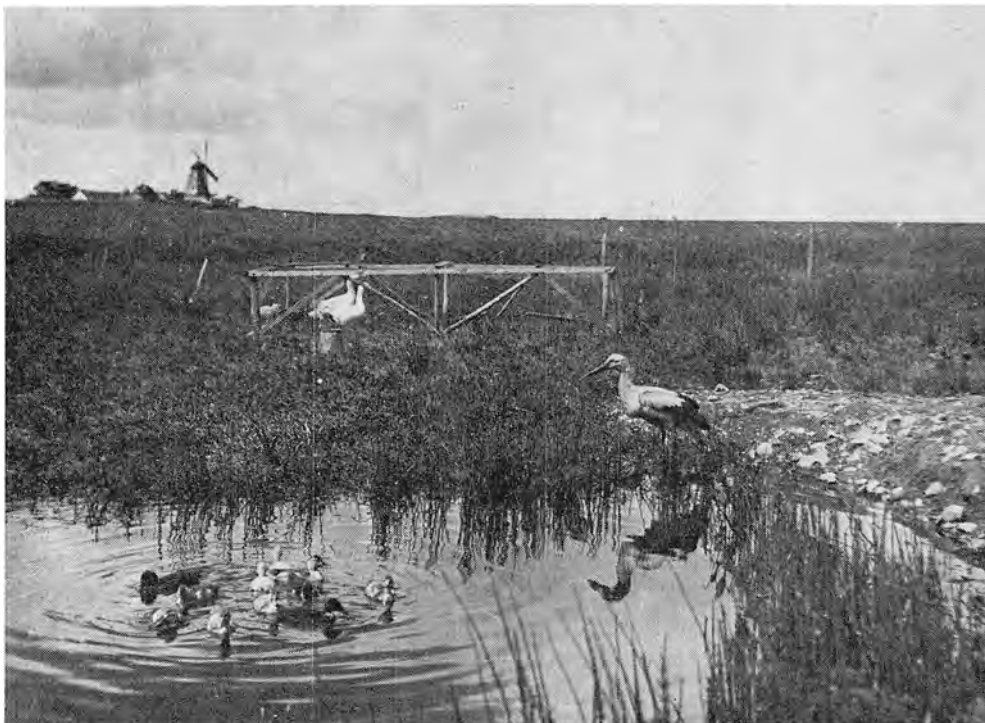

Virring 1850. Tegnet af Jens Peter Andersen.

Matr. 1 er Skolen, bag den laa Skolens Udhus. Skolejorden laa ude ved Bjørnekær. Skolepladsen var ned mod Gadebakken. Nr. 2 var Kirkejord, der laa ude ved Landevejen. Nr. 3, Virring Nørregaard, laa i Byen ved Siden af Nr. 20, Thoruplund, den er flyttet ud i 1876. Nr. 4 er delt i 2 Eiendomme og en Smedielod, Bygningerne var borte i 1850. Nr. 5 er sammenlagt med Nr. 6 i 1857. Nr. 6, Virring Østergaard, er nedrevet, paa nær Stuehuset, i 1975 paa Grund af Skoleudvidelse. Nr. 7, Kejlstruggaard, laa i Byen og var bygget sammen med Nr. 8, den er flyttet ud i 1877. Nr. 8 brændte i 1913 og er genopbygget ved Vejen til Landevejen og hedder nu Virring Nygaard. Nr. 9 laa i Virring By paa den gamle Brugforenings Plads, Jorden er udstykket. Nr. 10, Toftegaarden, laa sønden for Skolen og Forsamlingshuset, den var endnu ikke udflyttet i 1850. I dens Toft var Skovkilden, der gav Mejeriet Navn. Nr. 11, Ballegaard, Udhusene brændte i 1919, den blev genopbygget i formindsket Form ved Engen. Stuehuset er nedrevet i ca. 1970. Nr. 12, Johannelund, udflyttet i 1883. Nr. 13, Virring Nedergaard, dømt til Nedrivning i 1977. Nr. 14, Virring Søndergaard, har altid ligget der. Nr. 15 laa foran de 2 andre Nedergaarde, men er flyttet om paa sin nuværende Plads ca. 1924. Nr. 16, Broholtgaard, var en af Overgaardene, er flyttet ud ca. 1846. Nr. 17, Gammelgaard, den nuværende Galvaniseringsfabrik. Nr. 18, Virring Overgaard, var bygget sammen med Gammelgaard, ligger der endnu. Nr. 19, Mosegaard, laa neden for Overgaard og Gammelgaard, er udflyttet ca. 1848. Nr. 20, Thoruplund, blev 1976 købt af Kommunen og skal nedrives. Nr. 24, 24c og 27 var 3 sammenbyggede Huse. Nr. 24 var det største, paa Billedet vises det med Gavlen til, det laa parallel med Vejen. 24c, Blikkenslagerens Hus, var ganske lille. Nr. 27. Den gamle Bødkers Hus, hertil horte en Jordlod i Heden. De 3 Huse er alle borte. Bødkerens Hus blev nedrevet i 1973. Nr. 34, Ugges Hus, er nedrevet, paa dets Grund er bygget et Udhus. Nr. 25 ligger der endnu og er blevet til 2 Lejligheder, det var i 1950 en Ejendom med Jord i Heden. Nr. 26 var Jordemoderhus med en Jordlod ved Korsvejen, det blev nedrevet i 1975. Det lille Hus ved Siden af laa næsten ude paa Vejen og er forlængst nedrevet i 1936. Nr. 28 ligger der endnu, det var en Ejendom med Jord ude ved Landevejen, der blev senere Telefoncentral i Huset. Nr. 32 ligger der endnu. Der var i mange Aar Købmandsforretning, i Tilbygningen op mod Nr. 25 startede Virring Brugforening. Huset neden for Centralen er forlængst borte, og Ole Langberg byggede et nyt. Nr. 19b og 11d brændte i 1919. I dag staar der 2 Huse paa Grunden.

Dette er Hundegraven, et Mosehul sønden for Vejen til Korshuset. Bødker Rasmus Norring Rasmussen ejede den i mange Aar, han gjorde et stort Arbejde for at kultivere Arealet. Under Krigen skar han Tørv i Graven. Albert Dam fortæller i Bogen „Morfars By“ om Pigen Mariane, der drukner sig i Hundegraven, da Frederik rejser til Amerika. Hundegraven er nu bebygget.

for alle andre Skatter og Afgifter. I Begyndelsen af Ordningen red Gaardmanden eller en af hans Sønner i Reglen selv for Gaarden. Derved tjente man jo selv Rytterlønnen, men efter de store Tab i den skaanske Fejde, – der ligger mange Bønder fra Skanderborgegnen begravede i Skaane fra denne Krig – blev man mere forsigtig med selv at ride for Gaarden, og da det samtidig mentes, at Gaardene blev drevet mindre godt, naar Manden var Rytter, blev fra 1715-20 Rytterne samlede paa Hoved og Ladegaarde eller i Barakker, medens Rytterbonden saa i Stedet svarede Rytterholdspenge eller Portionspenge i Mønt, Naturalier eller Ho-

veri. Ca. 100 Aar efter Oprettelsen af Rytterdistrikterne blev disse igen ophævet og Godset solgt.

Aar 1767 var der Auktion over Skanderborg Slots Krongods. De omliggende Herregaarde købte en Del af Fruering og Vitved Sogne, men Bønderne i Virring og delvis Vitved købte selv deres Gaarde og blev saaledes Selvejerbønder. Der fortælles, at det var Kvinderne, der opildnede Mændene dertil. Disse var bange for Renterne, men, sagde Kvinderne, dem klarer vi ved at dyrke Hør og lave Hørlærred. Hos en velhavende Garver i Skanderborg laante man Penge til den store Handel. Et Skøde fra den Tid saa saaledes ud:

Vissing By ca 1905. I Forgrunden Smediedammen, hvori Børnene fangede Hundestejler om Sommeren og løb på Is om Vinteren. Det var store Dage, naar man isede til Mejeriet, det var før Fryseriernes Tid. man opbevarede Isen i velisolerede Ishuse. Det hvide længst til højre er Ole Langbergs Smedie. Den nye Brugs ligger omtrent paa denne Plads i Dag. Overgaardene var bygget sammen til en lang Længe. Manden med Hunden er Jørgen Jensen, der ejede den Gaard, hvori der nu er Galvaniseringsfabrik.

Et kongeligt Skøde

Vi Christian den Syvende af Guds Naade Konge til Danmark og Norge, de Wenders og Gothers Hertug udi Slesvig, Holsten, Stormaren og Ditmarsken, Greve udi Oldenborg og Delmenhors, Gjør vitterlig: at som Vi allernaadigst have for godt befundet at lade Vores forbeholdne Jordegods, Kirker og Tiender under Skanderborg Rytterdistrikt, beliggende i Vor Province Nørrejylland ved offentlig Auktion til Forhandling opbyde, saaledes som den derom under 19. December 1766 udgangne trykte Plakat og Specifikation, samt trykte Bekendtgørelse dat. 31. Marts 1767 og videre paa Autionsstedet ladet bekendtgjorte Conditioner nærmere for-

melde, hvorefter Auktionen over bemeldte Gods af Vores dertil allernaadigst Comiterede er foretagen paa Skanderborg Slot den 23. April 1767 og følgende Dage, samt af denne derover holdte Forretning af de ved Resolutionen dat. 5. Juni næstefter! allernaadigst er approberet af Christen Nielsen i Vissing af det ved samme Auktion bortsolgte Gods er bleven tilslagen og overdraget efterskrevne Hartkorn udi Skanderborg Amt i vor Province Nørrejylland beliggende for den Summa, 277 Rigsdaler 74 Mark, hvoraf den Halve Kjøbesumma, der med Renter indtil den Dag Betaling er sket, beløber Et Hundrede Fyrretyve og Seks Rigsdaler 51 Sk. udi Aarhus Amtskasse efter Amtsforvalter

Hoved til Auktionsplakaten.

Jens Thygesens den 2. Maj 1768 derfor udgivne Qwittering er betalt; men den øvrige Halve Del, der er 138 Rigsdaler 85 1/3 Mark forbliver efter Auktionsconditionerne udi Hartkornet, mod at førnævnte Christen Nielsen og efterkommende Ejere svarer af hver 100 Rigsdaler, aarlig 4 Rigsdaler, som en Afgift, der bestandig uforanderlig hæfter paa Grunden og Stedet, og hvilken Afgift til hver 11. December udi Vores Kasse erlægges. Saa har Vi med dette Vort aabne Brev allernaadigst villet skjøde og afstaa saasom Vi og hermed fra Os og Vore Arvesuccessorer udi Regeringen til før bemelte Christen Nielsen, hans Arvinger og Efterkommere, skjøder og aldeles afhænder følgende under det forrige Skanderborgske Rytterdistrikt forhen forbeholdne Hartkorn nemlig: Udi Skanderborg Amt, Skanderborg Birk, Fruering Sogn, Warring By, af dens rebede og delte Hartkorn ny Matrikel, Ager og Eng 3 Tønder 6 Skp. et og et halv Album hvoraf førnævnte Christen Nielsen efter den i Anno 1733 forfattede Jordebog har svaret aarlig Landgilde fire Rigsdaler 68 Skp. og som ellers af Warring By aarlig til Aarhus Hospital svarer Plovhavrepenge ialt 3 Td. 3 Skp. der beta-

Overskriften fra et kgl. Skøde fra 1768.

les med Penge, pr. Td. fiire Mark. Saa skal efter bemelte Christen Nielsen og efterkommende Ejere være forbundne til Aarhus Hospital at betale aarlig med Penge pr. Td. fiire Mark, at betale den Andel af foranførte Sum, der af dette Hartkorn skal udredes: Hvilket Hartkorn Ager og Eng 3 Td. 6 Skp. et og et halvt Album med de dertilhørende Bygninger, Herlighed, Landgilde, Stedmaal, Sigt og Sagafald, Ægt og Arbejde, visse og uvisse Indkomster, Renter og rette Tilsigelser være sig af Ager og Eng, Skov, Mark, Hede, Kær og Mose, Fiskevand og Fægang, Tørvegrav og Lyngslet, vaadt og tørt, inden Markskjel og udenfor, aldeles intet undtaget i nogen Maade som dertil ligger og har dertil at ligge med Rette til lige med dertil hørende Mandskab efter Loven og Forordningerne, saa og Jagttretighed tilforskrevne Gods ligeledes efter Loven og derom udgangne Forordninger skal følge og tilhøre afbemelte Christen Nielsen, hans Arvinger og Efterkommere, imod at de hver 11. December af den Halve Kjøbesumma Et Hundrede tredive og otte Rigsdaler 85 1/3 Mark som derudi bestandig bliver staaende, erlægges udi Vores Kasse førbemeldte 4 Procentum

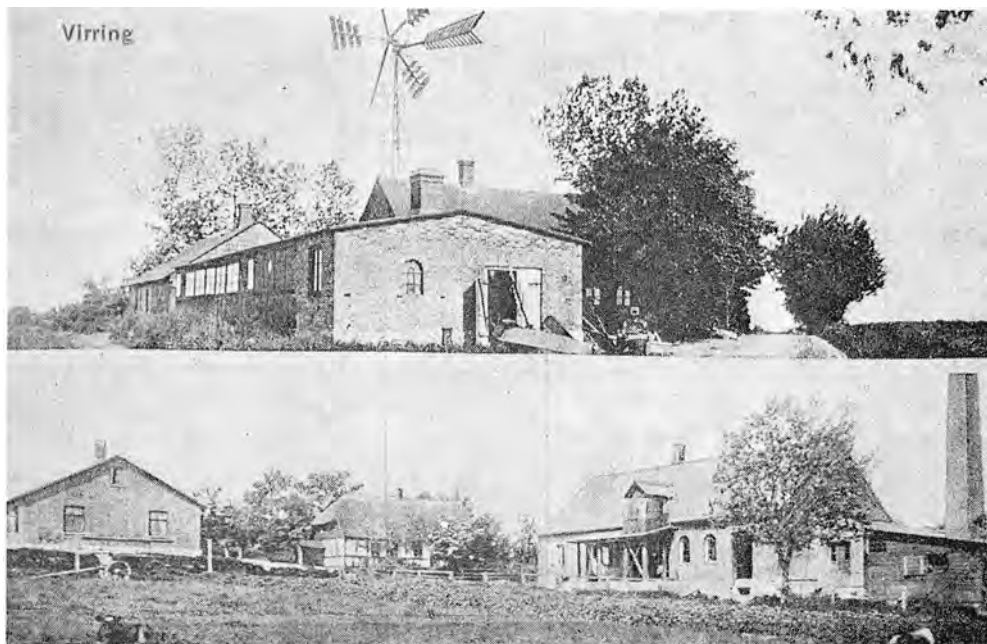
udi aarlig Afgift der beløber Fem Rigsdaler 53½ Skp. Ligesom Vi for Os og Vore Arvesuccessorerer udi Regjeringen ingen ydermere Lod, Del, Ret eller Rettighed efterdags at have til eller over førberørte Hartkorn, dets Ejendom og Herlighed med videre som foreskrevet staa; men allernådigst vilde hjemle og fuldkommenligentilstaa tilbemelte Christen Nielsen, hans Arvinger og Efterkommere, som samme med rette ejede bliver, anførte Hartkorn med tilhørende, for hver Mands Tiltale, som derpaa med Rette kunde have noget at sige, dog Os og Vore Arvesuccessorerer udi Regjeringen alle kongelige Regalier og Højheder samt Contributioner Pro Quasta ordinære eller extraordinære som enten allerede er eller forestaar vorder paabuden, item den overmeldte aar-

lige Afgift aldeles uforkrænket og forbeholden at forblive – Forbyndendes alle og enhver herimod eftersom foreskrevet staa, at finde eller udi nogen Maade forsøg at gjøre under Vor Hyldest og Naade. – Givet paa Vor Slot Frederiksberg den 1'ste August 1769

Under Vor Kongelige Haand og Segl
Christian
L. S.

Schack – Scheel – P. Copmann

Som Grundlag for de Hartkornsskatter der paalagdes i Tiden efter Enevældens Indførelse, lod Regeringen indrette de saakaldte Matrikler. Man forsøgte i 1662 og 1664 at oprette nogle saadanne, men de var ikke tilfredsstillende. Først i 1668 fik

Øverst den gamle Smedie, der blev bygget ca. 1900. Møllen var Trækkraft til Maskinerne. Nederst til venstre Forsamlingshuset, i Midten det gamle Bødkerhus, til højre Mejeriet, der blev bygget 1885.

man de saakaldte Landmaalingsmatrikler, Christian d. 5. Matrikel, der var i Kraft til 1844. Til denne Matrikel blev hele Landet opmaalt for første Gang i Historien, hver Aase og Ager blev opmaalt, og Besidderen af disse nævnt. Resultaterne blev indført i Protokoller, de saakaldte Markbøger. Desværre blev der ikke tegnet nogle Kort, det skete først ved Udskiftningen i 1779.

Indtil den store Udskiftning i 1779 drev man Jorden i en Slags Fællesskab. Gaardene laa samlede i Byen, og deres Jord var fordelt i smaa Bidder rundt om i Byen. Yderst laa Overdrevene, der ikke var opdyrkede, de var Fælleseje og tjente som Græsning for Ungkreaturer og Faar. Sædskiftet var enkelt, det bestod af 4 Skifter, 2 der laa i Hvile som Græsning eller Brak, derefter Rug og Byg. Undertiden laa Jorden i Hvile i flere Aar efter dens Bonitet.

Bystævnet, med Oldermænden i Spidsen, bestemte den fælles Saatid og Høst. Byen hvilede i sig selv. Alle Fødevarer kom fra Driften. Vadmel spandt man af eget Uld, blev der et enkelt Dyr i Overskud, blev det ombyttet med Salt, Tjære o. lign. Landgilden blev betalt i Naturalier. Penge var et næsten ukendt Begreb. Saa kom Udskiftningen i 1779, der bevirkede at de enkelte Ejere kunde faa deres Jord samlet i et Stykke. Udstykningen blev foretaget saaledes at Gaardene fik en Hovedlod nær Byen. Derefter blev Overdrevet delt mellem Gaardene, og til sidst fik hver Gaard et Engstykke.

Udstykningen i Virring var en typisk Stjerneudstykningsmetode. Denne var iøvrigt den mest populære Udstykningsmetode, fordi Gaardene da kunde blive liggende i Landsbyen. Jordene blev paa denne Maa-

de Trekanter, der alle laa med Spidsen ind mod Byen og blev bredere udad. Driftsmæssigt var det upraktisk, men man beholdt Landsbyens trygge Fællesskab. I Virring blev ogsaa Overdrevet Stjerneudstykket, hvilket var en Sjældenhed; Overdrevets Jordspidser samledes alle i „Løkkehullet“. Der var 18 Gaarde i Virring, og saaledes ogsaa 18 Spidser, Hedelodder kaldet. De var paa ca. 13 Td. Ld. og laa vesten for Byen. Engstykkerne var firkantede og laa i Maaen. Maaen laa mellem Virring By og Nedergaardene. Engstykkerne var paa 1 Td. Ld.

Der kunde imidlertid ikke blive Eng nok i Maaen til alle 18 Gaarde, derfor fik enkelte tildelt Engstykker i Bjørnkjær østen for Byen.

Hvordan man blev enige om denne Udstykning har nok været et Problem.

Denne Udstykning betød en stor Ændring i Landsbysamfundet. Man bestemte nu selv, hvordan man vilde benytte Jorden og hvordan Arbejdet skulde tilrettelægges, og dette bevirkede en stor Produktionsforøgelse. Op til Aarhundredeskiftet steg Kornpriserne, men saa kom Omvæltningen, og fra 1805 til 1825 faldt Priserne ganske betydeligt. Dette gjorde, at man i disse Kriseaar mere og mere gik over til dyrisk Produktion, og derved fik et mere alsidigt Landbrug.

Der var som nævnt 18 Gaarde i Virring, deraf 4 Halvgaarde. Disse var paa 15–25 Td. Ld. medens Helgaardenes Areal laa paa mellem 50–60 Td. Ld. En enkelt var over 70.

Jorden fordelte sig som nævnt i en Toft ved Gaarden, en Hovedlod, en Hedelod og en Englod.

I Aar 1787 var der 18 Gaardmænd i Virring, 1 Grovsmed, 1 Skrædder, 1 Skolehol-

der, 1 Hjulmand, 1 Væver, 2 enlige Koner, der levede af Haandarbejde og Hus-hjælp, 2 Daglejere og 2 der lever af Almisse, den ene er vanfør, ialt 124 Mennesker. Aar 1850 er Byens Befolkning vokset til 285 Personer. Haandværksstanden er forøget med 1 Bødker, 1 Skomager og 1 Musikant.

Besætningen paa en almindelig Gaard omkring 1800 var ikke særlig stor. Der kunde f. Eks. være 6 Heste, deraf et par Føløg, 8 Køer og Kvier, 3 Kalve, 16 Faar, dertil om Foraaret 17–18 Lam og en Griseseo.

Gaardene gik som Regel i Arv fra Fader til Søn eller Svigersøn. Undertiden blev en Gaard delt mellem 2 Sønner. Hele Byen var i Familie med hinanden. Det kunde hænde, at man hentede nyt Blod fra andre Byer i Sognet, men grumme sjældent gik man uden for Sognets Grænser efter Ægtemager. Hvis en Mand eller Kone kom i Enkestand, giftede de sig som Regel igen. Der skulde helst være baade Mand og Kone i hver Gaard, men Aldersforskellen kunde paa den Maade undertiden blive stor, 20 Aar og derover var ikke ualmindeligt. Forældrene sørgede som Regel for at Børnene blev godt gift økonomisk set, for naar en Søn eller Svigersøn overtog Gaarden, og de gamle kom paa Aftægt, skulde de helst kunde overholde Aftægtskontrakten, og den kunde undertiden være haard.

Et Skøde og en Aftægtskontrakt fra 1824

Jeg underskrevne, Ane Margrethe Christensdatter, Enke efter Søren Knudsen i Virring, gør hermed vittelig, at jeg med min umyndige Søns Laugværge Hans Sø-

Til venstre et Hus Murer Martin Hald byggede og senere solgte til S. P. Ballegaard. I Midten Bødkerens Hus, som nu er nedreven. Til højre Snedkerens Hus, bygget 1906. Det ejes i Dag af Jens Pinholt.

rensens Samtykke og Villie, for den Sum af 400 Rigsdaler i Sølv, skriver fire Hundrede Rigsdaler i Sølv Værdi, haver solgt og overdraget, ligesom jeg med dette mit Skøde, for mig og Arvinger overdrager og tilskøder min Svigersøn Peter Jensen, der lever i Ægteskab med min Datter Ane Mette Sørensdatter og deres Arvinger, den mig ejede Gaard i Virring By, Fruering Sogn, der staar for Hartkorn Ager og Eng 3 Td. 6 Sp. 1½ Alb. med indkøbte Konge, Korn og Kvægtiende efter Auktions Skøde dateret 5. September 1803, samt alt Gaardens rette Tilliggende baade i Mark og Eng, være sig deres Bygninger til Beboelse og Husrum, Ager og Eng, Tørveskær, Vaadt og Tørt, intet i nogen Maade undtagen, men det skal være bemeldte min Svigersøn Peter Jensen og min Datter Ane Mette Sørensdatter tilhørende, med samme Ret og Herlighed i alle Maader, som det med Skøde af 14. April 1789 er min salig Mand overdraget.

Og da min Svigersøn Peter Jensen af Kjøbesummen har udebtalt mig 200 Rigsdaler Sølv, og givet mig vederhæftig Forsikring for de øvrige 200 Rigsdaler Sølv, skal førnævnte Gaard med alle sine Rettigheder og Herligheder, fri og frelst for hver Mands

Tiltale og Krav være bemeldte min Svigersøn og Datter som retmæssig og lovlig Ejendom tilhørende, hvorfor jeg og hermed overleverer dem alle de Skøder og Adkomstbreve paa denne Ejendom, som findes i mit Værge, tillige med Brandpolitien for de 1440 Rigsdaler Bygningerne ere forsikrede for i den alm. Brandforsikring for Land i Danmark.

Derimod forpligter min Svigersøn Peter Jensen, eller ham der muligvis i Tiden bliver Ejer af Gaarden, til i alle Henseender at rette sig efter og opfylde den mellem os under Dags Dato oprettede Opholds-kontrakt, uden derfor at yde nogen Beta-ling eller Erstatning.

Ligesaa bør han og tilsvare alle Kgl. Skatter og andre Afgifter, baade de som er, eller senere fremover vorder paabudt. Ligeledes forbindes min Svigersøn og Datter til ikke at sælge, bytte eller paa anden Maade at afhænde Gaarden, saalænge jeg lever, undtagen det sker med min og Laugværgens Villie og Samtykke.

Til forsikring om alt fremførte, haver jeg dette Skøde, vi alene selv med Laugværgen underskrevet, men og ombedt Mænd med os til Vitterlighed og underskrevet.

Virring den 18. December 1824

Margrethe Christensdatter

Som Laugværgen

Hans Sørensen

Til Vitterlighed

Henrik Jensen, Virring

Knud Rasmussen, Hvolbæk

At ingen Købekontrakt eller andet Dokument dette Køb angaaende har været oprettet af os eller af andre paa vor Vegne bevidnes med vore Hænders Underskrift, og kan om forlanges med Ed bekræftes.

Datum et supera

Ane Margrethe Christensdatter

med ført Pen

Peter Jensen

med ført Pen

Som Laugværgen Hans Sørensen

I Anledning af ovenstaaende Køb og Salg er til Fruering Pastorats Fattigkasse erlagt en Kendelse af 4 Rigsbankmark Tegn, hvis Modtagelse her bevidnes.

Fruering d. 27. December 1824

R. Müller. Sognepræst

Opholdskontrakt for Matr. Nr. 18a Virring Aar 1824.

Imellem mig Ane Margrethe Christensdatter, Søren Knudsens Enke, med min Søn Hans Sørensens Samtykke som Laugværgen, og min Svigersøn Peter Jensen er indgaaet og oprettet følgende Kontrakt:

1.

Jeg, Ane Margrethe Christensdatter, udtager til Beboelse og Opholdshus paa Livstid de 4 Fag i den søndre Ende af Stuehuset, tillige med Loftrummet over samme, bekvemt indrettet til Beboelse og Ophold, og som af Gaardens Ejer aarlig i komplet Stand vedligeholdes. Til Kaalhave udtager jeg den Have, der ligger vesten for Stuehuset, som af min Svigersøn aarlig vedligeholdes med Hegn og forsynes med Gjøde, dens Træer med deres Frugter og paa Livstid skal mig tilhøre.

2.

Af Indbo udtager jeg mig følgende: 2 Senge-steder med Omhæng, 5 Dynner, 6 Hoved-puder, 2 Hørgarns og 2 Blagarns Lager-ner, mit Sølvbæger mærket KSS-KSD.HB., 1 Egedragkiste med Messingbeslag, 1 Klæ-deskiste mærket S.K.S., 1 Spinderok, 1 Garnhaspe, 1 Vinkel, 1 Ege Strip, 1 Bryg-

gekar, 1 Jernkakkellovn med Koberrør, 1 Ildskovl, 1 Ildtang, 1 Rist, 1 Jerngryde, 1 Jernspand, 1 Økse, 1 Hammer, 1 Tang, 1 Save, 4 Lurfade, 4 Potter, 1 Tinfad, 1 Kedel, 1 Malmmorter, 1 Strygejern, 1 Kedel, 1 mindre Do., 2 Kornsække, 1 Halmgrynskube, 1 Glasflaske, 1 Glas, 2 jernbundede Jernspande, 1 hel Øltønde, 1 Ballie, desuden forbeholder jeg mig fri Adgang til Brug af Grubekedelen og Ovnen, naar jeg behøver samme. Det fornødne Vand, samt Kramper og Beslag til mine Træsko anskaffes mig og af Gaardens Ejer.

3.

Til aarligt Ophold fordrer jeg af min Svigersøn eller Gaardens Ejer aarligt følgende: 3 Tønder tørret Rug, 2 Tønder Bygmalt, 4 Skjæpper Byg til Mel, 3 Skjæpper Byggryn, 3 Skjæpper Boghvedegryn, 4 Lispund Flæsk, 2 Fade Gær, 4 Pund Lys, 1 Lispund Smør, 1 Lispund Ost, 1 Lispund heglet Hør, 3 Snese Æg, 1 Skjæppe Salt, 1 Skjæppe Humle, 3 Pund Sæbe, disse Fødemidler m. m., samt alt sammen bør være forsvarlig og godt, ydes mig 2 Gange aarligt, nemlig til Maj og November, hver Gang med det halve.

4.

Af Gaardens Kreaturer udtager jeg mig en Ko, hvilken jeg selv lyster, som Gaardens Ejer føder om Vinteren og græsser om Sommeren. 5 Faar, ligeledes hvilken jeg lyster, som Ejeren ligeledes føder om Vinteren og græsser om Sommeren tillige med deres Yngel, passer, huser, hen- og fremfører, samt holder vedlige med det fornødne Reb, i alle Maader forsvarlig, som deres eget. Skulde Vanheld med fornævnte Kreaturer indtræffe er Gaardens Ejer pligtig at skaffe mig andre i deres

Til venstre Skrædderens Hus, bag dette skimtes et Skur, hvori Mejeriet opbevarede Mælkevognene, og bag dette ses Gavlen af Sprøjtehuset. Til højre nu Sparekassens Hus. I Forgrunden den indhegnede Skoleplads til Rytterskolen.

Sted, hvilke jeg selv lyster. Skal Koen blive gammel, leveres mig en ny i Stedet, og naar hun er sen, leveres mig af Gaardens Ejer daglig 4 Potter nymalket Mælk.

5

Til aarlig Ildebrændsel leverer Gaardens Ejer mig 12 Læs gode Tørv, hvilken han besørger forsvarligen tørre i Hus, som i den Henseende fornødent og bekvemt anskaffes mig, og desuden 2 Læs godt Træ, hvilket saves og hugges tjenlig til Brug.

6.

Min Svigersøn eller Gaardens Ejer besørger mig mit Korn malet og mit Brød bagt, hvad Tid jeg det forlanger, ligeledes, om jeg faar Lyst at besøge mine Venner, eller jeg vil i Guds Hus, skal Gaardens Ejer køre mig dertil og hjem igen, naar jeg forlanger det, dog skal han ikke være pligtig at befordre mig længere end en og en halv Mil, videre skal han med Hest og Vogn hente Præsten til mig og køre ham hjem igen, om jeg maa søge Sengen, eller formedelst Alderdom og Skrøbelighed behøver det. Offer til Degn og Præst til de 3 store Højtider betaler Gaardens Ejer for mig.

Faar jeg til Sinde at flytte til min Søn eller en af mine gode Venner, da skal bemeldte min Svigersøn, Peter Jensen eller Gaardens Ejer, dertil aarlig føre mig alt det i 3. og 5. Pagt anmeldte Ophold, dog ej over en og en halv Mil. Iligemaade forbeholder jeg mig saaledes Ret til at modtage Koen og Faarene og mit aftagne Indbo, men om Uheld paa Køreturen da skulde indtræffe, gaar det paa min egen Regning og Ansvar. At jeg da selv besørger Koen og Faarene græsset og fodret, skal Gaardens Ejer erstatte mig efter 2 uvildige Mænds Skønnede. Finder jeg det for godt, at Koen og Faarene skal blive hos min Svigersøn eller Gaardens Ejer, da skal han dermed forbeholde sig som i 4de Pagt er skrevet. Skulde jeg faa i Sinde at flytte tilbage til mit Opholdssted igen, skal min Opholdsstue altid staa aaben og være i komplet beboelig Stand, og mit Ophold leveres mig da som i det foregaaende beskrevet.

8.

De Pagt 2 specificerede Sager vil jeg have fuld Raadighed over, saa længe jeg lever, uden nogen Indsigelser af min Svigersøn eller Gaardens Ejer, og vil have Forlov til deraf at bortgive hvad og til hvem jeg lyster. Derimod hvilke Varer der forefindes efter min Død, skal tilhøre den, hos hvilken jeg er med mit Indbo, og har Ophold paa dette Sted jeg dør, hvorimod han lader mig hæderlig begrave efter Egnens Skik og Brug.

Hvad Penge jeg ejer, forbeholder jeg mig ligeledes Ret til at give til hvem jeg vil, imedens jeg lever, men derimod hvilke Penge jeg efterlader mig ved min Død, bliver mellem mine 2 Børn at efterkomme. I Sygdom og Skrøbelighedstilfælde er min

Svigersøn og Datter eller Gaardens Ejer pligtig tilbørlig at faa pleie og opvarte mig, ligesom de paa alle Tider bør besørge mig mit Linned vasket, hvor jeg opholder mig.

10.

Saaledes har vi i Tjenstlighed og Enighed oprettet denne Kontrakt, som vi begge forpligtiger os til i alle Punkter gjensidig at opfylde, dette til Bekræftelse haver vi den begge egenhændigt underskrevet, og derfor bedt 2 gode Mænd med os i Vitterlighed at undeskrive.

Virring den 18. December 1824.

Ane Margrethe Christensdatter,

med ført Pen.

Peter Jensen,

med ført Pen.

Til Vitterlighed efter Begjæring underskrevne.

Henrik Jensen, Virring.

Knud Rasmussen, Hvolbæk.

AFLYSNING:

Da Aftægtsnyderen Ane Margrethe Christensdatter af Virring, Enke efter afdøde Gmd. Søren Knudsen, der nu ved Døden er afgaaet, og Gaardens Ejer i 20 Aar har ydet hende ovenstaaende Aftægtskontrakt, alt deri stibuleret, samt besørget hende hæderligt begravet, da findes intet til Hinder for, at ovenstaaende Hæftelse udslettes af Pantebogen.

**Indkøb til en hæderlig Begravelse
efter Egnenes Skik og Brug
kunde se saaledes ud:**

Aftægtsmand Anders Jensens Begravelse
d. 25.2. 1887.

22 Pund Smør hos P. Hansen

à 78 Øre

17,16 Kr.

10 Potter Brændevin à 31 Øre

3,10 -

1½ Pot Kognak à 85 Øre	1,28	-
5 Flasker Vin à 60 Øre	3,00	-
Kolonialvarer fra Bruun i Skanderborg	17,64	-
2 Avertissementer i Skanderborg Avis	6,00	-
Præsten for Ligtalen	16,00	-
Lærer Møller for Gravskrift	4,00	-
En Ligseng fra Skanderborg	20,00	-
Fisk og ½ Pund Gær	1,40	-
Kisten hos Jakob Timmermand	25,00	-
Ligsyn	2,00	-
Kokkekonen for 3 Dage	3,00	-
Ringeren for Grav og Klokke	3,00	-
2 Lagkager	2,76	-
25 Pund Oksekød hos Volert à 40 Øre	10,00	-
6 Høns og en And	8,00	-
Bydemanden Svend Peter	1,50	-
2 Pund brændt og malet Kaffe	2,00	-
1 Hvedekage	0,60	-
4 Pund Flormel	0,44	-
2 Stearinlys	0,24	-
8 Pund Farin	2,48	-
1 Pund Tobak	0,71	-
Øl	2,00	-
10 Snese Æg à 65 Øre	6,50	-
	<hr/>	
	160,21	Kr.

En Brandforsikring

For at give et Indtryk af, hvorledes Gaardene saa ud, har jeg valgt en Brandforsikringstaksation over en Gaard Aar 1868, Gaarden er bygget 1840.

Aar 1868 d. 1. August Kl. 9 Formiddag er af undertegnede Sognetaksationsmænd i Henhold til Lov af 4. Marts 1857 foretaget følgende Vurdering og Taksation til Indtegning i Landbygningernes alm. Brandforsikring.

A. Stuehuset: Stuehus i Syd, 17 Fag. Lang 45, dyb 10¾, høj 3½ Alen.

Egebindingsværk ved nordre Side og Gavlene, søndre Side Grundmur, 1½ Sten tykke, murede Skillerum, Fyr Overtømmer og Straatag, 2 Skorstene af raa brændte Sten, alt indrettet til Beboelse og med Bræddeloft. Indrettet fra Øst saaledes: 5 Fag Storstue og Kammer, 3 Fag Gang, Dagligstue og Sovekammer, 4 Fag Folkestue, Køkken, Spisekammer og Gang, alt med Bræddegulv, undtagen Gang og Køkken, der er med Brændstens Gulv. 5 Fag Mælkekammer, Pigekammer og Bryggers med Brændtstengulv. Denne Bygning er fra 1840. Der er tilbygget 3 Fag, og er godt istandsat, og den blev taseret saaledes:

17 Fag à 90 Rigsdaler = 1530 Rigsdaler.
B. Det nordre Hus: 21 Fag. Lang 51½, dyb 14, høj 3½ Alen.

Det udvendige Grundmur, Siderne og Gavlene 1½ Sten tykke, Fyr Overtømmer og Straatag, indrettet til Lo og Lade, med de fornødne Skillerum. Denne er en gammel Bygning, undtagen 7 Fag, der er tilbygget og blev nu takseret saaledes:

21 Fag à 75 Rigsdaler = 1575 Rigsdaler.
D. Det østre Hus: 14 Fag. Lang 35, dyb 15¾, høj 3 Alen.

Det udvendige Grundmur, vestre Side brændte Sten 1½ Sten tykke, østre Side og Søndre Gavl Kampestensmure, nordre Ende indbygget nordre Hus, Fyr Tømmer og Straatag, uden Indretning og Skillerum, den blev takseret saaledes:

14 Fag à 60 Rigsdaler = 860 Rigsdaler.
Dette Hus er nyt og er omtakseret d. 15. Juni, da det var indrettet til Heste, Ko og Faarehus og Karlekammer, det blev da takseret til 1120 Rigsdaler.

C. Det vestre Hus: Bindingsværk, murede Vægge, Straatag, et gl. Hus, takseret til 600 Rigsdaler.

Litra A = 1530 Rigsdaler

Litra B = 1575 -

Litra D = 860 -

Litra C = 600 -

Ialt: 4565 Rigsdaler

Gaarden var forhen forsikret for 3400 Rigsdaler, som nu udgaar. Den ligger 46 Alen fra nærmeste fremmede Bygning, som er opført af Bindingsværk og Straatag.

Ovenstaaende Forretning har vi foretaget saaledes, at vi med vor Ed trøster os til at bekræfte samme.

Peter Danielsen,
Formand.

Jens Peter Mikkelsen,
Taksationsmand.

Ole Mikkelsen,
Rekvirent.

Den nyere Tid

I Aar 1852 fik Virring en Mølle. Indtil dette Aar var Mølleriet et Privilegium, nu blev dette ophævet, og der blev bygget Vejrmøller overalt i Landet. Det at være Møller blev regnet for et godt Erhverv, man toldede jo af Kornet, og Mølleren var ofte en velstaaende Mand.

I sidste Halvdel af Aarhundredet blev en Del Gaarde udflyttede, Udlodderne blev frasolgt til Husmandsbrug, Tiderne bedrede sig, og en Husmand med 10 Td. Ld. kunde efterhaanden leve af et saadant Brug. Andelsbevægelsen tog Form, Virring fik Brugsforening og Mejeri. Et Forsamlingshus blev bygget og en Gymnastikforening og Skytteforening blev op-

Det nye Virring. Den indhegnede Plads i Forgrunden er omtrent hvor Smediedammen laa.

rettet. Der blev ogsaa oprettet Sparekasse, og en ny Skole blev bygget. I 1911 fik Byen Vandværk. I 1914 Elektricitet, og indtil den første Verdenskrig var der en jævn og rolig Opgangstid.

I 1841 blev der i Danmark indført Sogneforstanderskab til at træffe Bestemmelse om Landkommunernes Forhold. Forstanderskabet skulde bestaa af Præsten og de Lodsejere, der ejede mere end 32 Td. Hartkorn, samt 9 andre Mænd, valgt af og blandt de af Sognets Mænd, som ejede eller havde fæstet en Landejendom paa mindst 1 Td. Hartkorn, eller en Bygning til Assuranceværdi af mindst 1000 Rigsdaler Sølv. Ogsaa de, der havde i Forpagtning en Ejendom paa mindst 6 Td. Hartkorn, kunde vælge og vælges. 1855 indskrænkedes Sognepræstens Stemmeret til kun at gælde Fattig- og Skolesager, desuden ophørte de større Lodsejere at være selvskrevne Medlemmer. I Stedet blev Vælgerne opdelt i 2 Klasser, den ene af dem, bestaaende af den højstbeskattede Femtedel, skulde vælge den største Del af Medlemmerne, medens Resten valgtes af dem, der havde Valgret til Folketinget.

Sogneforstanderskabet oprettes

Saaledes oprettedes det første Sogneraad i Fruering-Vitveds Pastorat.

Aar 1841 den 22. November mødte i Virring Skole Valgbestyrelsen for Fruering og Vitveds Sogne for at foranstalte Valg af et Sogneforstanderskab, der ifølge Forordningen af 13. August skal oprettes, og som i Følge Amtets Resolution skal bestaa af 9 Medlemmer foruden de faststaaende, det vil sige Præsten og Ejerne

af mindst 32 Td. Hartkorn, af dem var der kun 2, nemlig P. Herschend, Herschendgave i Gjelsing, og Major Holstein von Rathlow, der ejede Rindelevgaard (Sophienlund) i Gjelsing.

Valgbestyrelsen bestod af Proprietær Herschend, Herschendgave, Sognefoged Peter Sørensen Damgaard, Hvolbæk (Matr. 3 a) og Sognefoged Niels Chr. Clausen, Vitved (Matr. 16 a). Der blev oprettet 2 enslydende Lister over alle valgberettigede og valgbare i begge Sogne, som fra den 4.

Sogneraadsbillede. Aar 1915:

Konerne fra venstre: Hanne Langberg, Virring. – Margrethe Rasmussen, Hvolbæk. – Mejeribestyrer O. Lunds Kone, Gjelsing. – P. Lauersens Husholder ?, Gjelsing. – Maren Holm, Vitved. – Ane Pedersen, Virring. – Kathrine Gall, Fruering.

Anden Række fra venstre: Sogneraadformand Joh. Christensen, Skaarup. – S. P. Holm, Vitved. – Smed Ole Langberg, Virring. – Bodil Andersen, Skaarup, Husholder hos Joh. Christensen, senere gift med Thomas Poulsen, Hvolbæk. – Løndstingsmand Rasmus Rasmussen-Hvolbæk. – Søren M. Rasmussen, Hvolbæk. – Frederik Gall, Fruering. – Mejeribestyrer O. Lund, Gjelsing. – Helene, Rasmus Rasmussens Husholder. – P. Jørgen Pedersen, Virring. – Rasmus Juul, Fastrup. – Maaske Rasmus Juuls Kone. – P. Lauersen, Gjelsing.

Nov. og til i Dag har været fremlagt til Eftersyn hos de fungerende Kirkesangere i Fruering og Vitved Byer. Listernes Udlæggelse blev ved Kirkestævne begge Steder bekendtgjort Søndagen den 31. Okt. Der blev ogsaa ved Kirkestævne bekendtgjort, at Valget skulde finde Sted den 22. og 24. Nov. i Virring Skole.

Valgdagene oplæste Formanden (Herschend) Amtets Beskikkelse og henledte Forsamlingens Opmærksomhed paa Forordningernes Hensigt. Han spurgte derefter, om der var nogen, der havde noget mod Listerne at bemærke, eller om der muligvis skulde være nogle valgberetigede Beboere forglemt at anføre paa Listerne, men da ingen meldte sig, begyndte Valget, og det gik saaledes til: Formanden nævnte ved Navn enhver Vælger efter den Orden, de stod anført paa Listen, og Vælgeren maatte da med høj Røst meddele hvem af de 9 valgbare han stemte paa, følgende blev valgt:

Sognefoged Peter Sørensen Damgaard, Hvolbæk, Matr. 3a - 67 Stemmer, Sognefoged Niels Christian Clausen, Vitved, Matr. 16a - 67 Stemmer, Gaardmand Søren Damgaard, Vitved, Matr. 17a - 58 Stemmer, Fæstegaardmand Jens Mikkelsen, Gjesing, 55 Stemmer, Gaardmand Peder Jørgensen, Kejlstrupgaard, Virring, Matr. 7a - 53 Stemmer, Gaardmand Jens Jensen, Skaarup, Matr. 1a Overgaard - 44 Stemmer, Møller Asmussen, Vester Mølle, 43 Stemmer, Gaardmand Jens Jensen, Broholt, Virring, Matr. 16a - 41 Stemmer, Gaardmand Peter Rasmussen, Skaarup, 38 Stemmer. Disse i Forening med Kapellan Scheher, Fruering, Kammerherre, Major Holstein von Rathlow til Stamhuset Rathlowsdal, og Proprietær P. Herschend til Slægtshuset Herschend-

gave, udgjorde det første Sogneforstanderskab i Fruering-Vitved Sogne.

Rytterskolen i Virring

Efter at der i 1670 var oprettet 12 Rytterdistrikter Landet over, deraf ét omkring Skanderborg Slot, besluttede Frederik den IV i 1721, at der skulde oprettes 240 Skoler i disse Distrikter, deraf 24 i Skanderborg Omraadet. Selv om der et Par Hundrede Aar i Forvejen var udstedt en Forordning om Skolevæsenet paa Landet, saa var disse Rytterskoler det egentlige Grundlag for Skolevæsenet i Landdistrikterne.

Alle Rytterskolerne var bygget ens. De var 21 Alen i Længden og 12 Alen i Bredden. De var grundmurede og teglhængte, og der var 24 Vinduer med blyindfattede Ruder. De var delte i 2 Dele. I den ene Halvdel var Skolestue og en Stald til 2 Køer og nogle Faar, i den anden Halvdel var Lærerens Lejlighed, der bestod af en Dagligstue, et Sengekammer, et Køkken og et Spisekammer. Dagligstuen og Skolestuen opvarmedes af en fælles Bilæggerovn, som der fyredes i fra Køkkenets aabne Skorsten. Skolestuens Inventar bestod af nogle Borde og Bænke paa Pæle, der var nedrammet i Jorden.

Der var ingen Seminarier den Gang, saa Lærerne var ofte Studenter, der havde opgivet deres Studier, tiere Folk fra det praktiske Liv: Husmænd, Haandværkere o. l.; en Forudsætning var, at de havde ført et skikkeligt Levned og var vel oplært i deres Saligheds Kundskab.

Lønnen var 24 Rigsdaler aarlig, frit Hus, seks Læs Tørv, tre Læs Brænde samt Hø, Halm og Græsning til 2 Køer og 6 Faar, desuden var de fri for Skatter og Afgifter.

Tavlen paa den gamle Rytterskole.

Efterhaanden blev der tildelt en Jordlod til Skolerne paa 4–5–6 Td. Ld. Jordlodden til Virring Rytterskole laa ude ved Bjørnkær, den blev solgt i 1908 og hører nu under Matr. Nr. 23 m. fl. (Tage Eske-rod).

Ved samtlige Rytterskoler blev der indmuret en Sandstenstavle over Indgangsdøren. Ved en Hovedreparation ved Skolen i Virring blev denne indmuret i den nordre Gavl.

I Tidens Løb har Skolen været udsat for Omforandringer og Reparationer, saa det eneste originale, der er tilbage, næsten kun er Tavlen i Gavlen. I 1847 blev Stalden erstattet med et Udhus, og Lærerens Lejlighed kunde derved gøres større. Dette Udhus var paa 5 Fag og laa Øst-Vest. I 1868 blev dette Udhus erstattet med et større, der var paa 8 Fag og laa parallelt med Skolen. Murstenene til dette Hus, der var ubrændte Lersten, blev leveret af Niels August Mikkelsen, „Vidballegaard“, der den Gang lavede Lersten i en Lergrav ved Gaarden.

I 1848 blev der foretaget en Hovedreparation paa Skolen, muligvis var det den Gang Teglstenene blev udskiftet med Straatag. Hvorfor dette skete, ved jeg ikke. Teglstenene har ikke været ødelagte,

da de blev solgt til Genbrug for 30 Rigsdaler.

I 1889 kom der nye Gavle paa Skolen, og senere blev Straataget udskiftet med Cementsten.

I 1900 er Skolen blevet for lille, og man vedtager at bygge en Skole mere og køber dertil en Grund af Bodil Marie Pedersen, „Kejlstrupgaard“, for 800 Kr. Murer Peder Sørensen i Torrild bygger den for 9.097 Kr. Den indvies i Sept. 1900.

Endnu nogle Aar vedblev Førstelæreren at bo i den gamle Skole, men derefter blev den overladt Andenlæreren eller Lærerinden.

I 1910 bliver de fleste Børn i Fastrup sendt til Skolerne i Virring, fordi Vitved Skole var overfyldt.

I 1950 vedtager man en Skoleplan, der gaar ud paa Istandsættelser af Sognets Skoler, der i 1915 er forøget med 3 Forskoler. Der bliver bygget et nyt Skolelokale til den nye Skole i Virring og indrettet en Lærerindejlighed i Tagetagen. Den gamle Skole bliver nedlagt som Skole, og Lejligheden lejes ud, og fra 1954 bliver Skolestuen indrettet til Sogneraadslokale.

I Slutningen af 1960erne vedtager man, at den gamle Rytterskole skal nedrives. Der

Den gamle Rytterskole, som den ser ud i Dag, og hvori der nu er indrettet Pensionistboliger.

bliver indsamlet en Del Underskrifter, der modsætter sig dette. Sogneraadet bestemmer da, at den omdannes til 2 Pensionistboliger, dersom Kristoffer Jensen, der er den sidstlevende af en Flok paa 8 ugifte Søskende, der lader deres Formue gaa ind i Kommunekassen paa Betingelse af, at man bygger et Alderdomshjem, giver Tilladelse til at bruge nogle af Pengene til en Omlavning af Skolen, fordi, som han sagde: „Jeg har saa mange gode Minder fra den Skole“.

Alderdomshjemmet blev aldrig bygget.

Af en Skrivelse jeg har fra 1737, fremgaar det, at de Fruering Børn ogsaa har søgt Virring Skole, der staar nemlig følgende: „Fruering Byes Børn søger den nærmeste Kongelige Skole, nemlig den i Virring. Skaarup Byes Børn er kun faa og smaa, som ikke kan vinde hen til Skole, og i denne Mangel, holder en Husmand sammesteds Skole for dem.“ Denne Husmand hed vistnok Jens Saksil.

Jeg ved ikke, hvad Skoleholderen hed i 1737, men han faar følgende Skudsmaal af Præsten N. Müller:

„Den kongelige Skoleholder udi Virring Fruering Sogn, haver til Datum bevist sin sædvanlige Flittighed med de unges Undervisning udi Christendommens Elementer“.

Før disse Rytterskoler blev oprettede, var det godt nok paabudt, at man skulde oprette Skolehuse paa Landet, men det blev langt fra efterlevet. En Del Godser byggede vel Skoler, men de Lærere, der blev ansat ved dem, var under al Kritik, og Lønnen var saa ringe, at det var nødvendigt at have et Haandværk ved Siden af; man kunde være Væver, Murer, Snedker – sjældnere Smed. Derfor var der som

Regel kun Undervisning om Vinteren. Undertiden maatte man nøjes med de saakaldte Rendelærere, der gik fra Sted til Sted. Var der ingen Skolehuse paa Stedet, blev der undervist i Storstuer, Vaabenhuse, Kirkelader o.l.

Lærerne ved Rytterskolen fra 1749 til 1801: Niels Jakobsen, Peder Poulsen og Søren Rasmussen Juul.

I 1801 hed Skoleholderen Peder Egens, og i 1805 kom saa Skoleholder Morten Langberg, og han ledede Skolen i over 50 Aar, og paa hans 50 Aars Jubilæumsdag blev han udnævnt til Dannebrogsmand.

Slægten Langberg stammer fra Bohuslen i Sverige, hvorfra Gunder Andersen Langberg kom til Randlev og ægtede Pigen, Karen Jørgensdatter. De var Morten Langbergs Bedsteforældre.

Morten Langberg er født 1778 og var først en Slags Kontorist paa Rathlousdal. Senere blev han undervist og eksamineret af Pastor Blicher i Randlev (St. St. Blichers Fader), der havde et Privatseminarium, derefter var han Skoleholder i Odder i et Par Aar og kom saa til Virring i 1805, og i 1806 blev han gift med Gertrud Marie Svendsdatter Møller fra Glibing Mølle. De fik sammen 12 Børn, hvoraf de 11 levede. Lønnen var lille til saa stor en Familie, og han søgte flere Gange en bedre Stilling, men det lykkedes ikke for ham.

Lærer Thøgersen i Fruering giver Morten Langberg følgende Skudsmaal: „Morten Langberg, Privatist fra Blicher i Randlev, var, da jeg kom til Fruering, 74 Aar, men endnu livlig og frisk baade paa Sjæl og Legeme, saa at Biskop Brammer ved en Visitats forundrede sig over den gamle Mands Raskhed. I Virring Skole var der altid et venligt, kirkeligt og glad Familie-

Rytterskolerne ca. 1903. Lærerne Møller og Sørensen. Første Række fra venstre: Anine Mikkelsen, Broholtgd., Else Nielsen, Virring Hede, Anne, Postan-Maris Datter. ?. ?. Anne Jensen, Gammelgd. Anden og tredje Række under eet: Villum Andersen, Johannelund. ?. Anders Eriksens Søn, Lille Virring. ?. Kirstine Nielsen, Virring Hede. Bagved hende Obert Jochumsen, Svinsager. Erikine Eriksen, Lille Virring. Bag hende Rasmus Poulsen. ? bagved Peter Poulsen. Stine Andersen, Johannelund. Timmermann, Virring Hede. Erhardt Mikkelsen, Broholtgd. Resten ukendte. Bagerste Række fra venstre: Alfred Ballegaard. ?. Søren Nielsen, Virring Hede. ?. Jens Thomsens Søn, Virring Hede. Kristoffer Jensen, Gammelgd. R. P. Pedersen. S. P. Ballegaard, Søren Ole Ballegaards Søn. ?. Jens Knudsens Søn. Jørgen Jepsens Søn, Virring Hede. Niels Balle, Korshuset.

liv, og jeg kom der som ungt Menneske og senere med min Hustru meget ofte, og uagtet den store Forskel i Alder, var vi meget intime Venner“.

Af de mange Børn bosatte enkelte sig i Sognet: Johanne Marie blev gift med Carl Møller, der byggede og drev Virring Mølle. Christian Carl Langberg, født 1815, var først Smed i Skivholme Terp, hvor han blev gift. Senere blev han By-smed i Virring. Man gav ham dette

Skudsmaal: flink, livlig og fortælleglad, men paa sine gamle Dage ikke ganske ædruelig, og Ane Cathrine blev gift med Træsko- og Spillemand Niels Rasmussen i Fruering. En Del af deres Efterkomme-re lever endnu i Sognet. Skuespillerne Ebbe og Jesper Langberg er direkte Ef-terkommere af Lærer Langberg.

Morten Langberg tog sin Afsked 1859 og boede derefter hos sin Svigersøn, Skolelærer Chr. Mogensen, i Blegind, hvor

han døde 1860. Han er begravet paa Fruering Kirkegaard.

I Egnsarkivet findes 2 Regnebøger fra Lærer Langbergs Tid, nærmere betegnet fra 1852. De kan bevise, at han har været en meget dygtig Lærer. Skrift og Udregninger ligger langt over, hvad vi troede, Børn kunde præstere paa den Tid.

Morten Langberg blev afløst af en Mand, der hed Jeppe Knudsen, men allerede i 1863 blev han igen afløst af Niels Rasmussen Møller fra Voel, der var Lærer i Virring til 1901.

Lærer Møller var Invalid, idet han havde en „vissen“ Arm. Hans Kone var en Søster til Christian Hjorts Moder. Hun oprettede paa eget Initiativ en Slags Poge-skole i Privatlejligheden. Ældre Folk har fortalt mig, at de mindes Madam Møller med stor Taknemlighed, for den Maade hun omgikkes disse Smaabørn paa.

Lærer Møller var Hovedmanden, da Sognesparekassen blev oprettet, og han var dens Leder i mange Aar, ligeledes førte han det nyoprettede Mejeris Regnskab med stor Dygtighed. Da han holdt 25 Aars Jubilæum som Lærer i Virring, blev hans Løn forhøjet med 5 Td. Byg aarlig efter Kapitalkst.

Det højeste Antal Børn, en Lærer maatte undervise, var 80. Da der i 1889 var 85 Børn i Virring Skole, forlangte Skoledirektionen Lærershjælp. Ved at trække Sagen nogle Maaneder ud med Skriverier, bl. a. ved at oplyse om Madam Møllers Pogeskole, blev der imidlertid Konfirmation, og Børnetallet faldt ned til 78, og man slap for Lærershjælpen.

I Møllers Tid i 1870 blev den gamle Skoles Lejlighed udvidet med 2 Fag. Det har drejet sig om en større Omlavning, da det kostede 955 Rigsd.

Indendørs i Rytterskolen 1949. Lærer Svend Pedersen. Første Bord fra venstre o. s. v.: Else Pedersen, Virring Mark. Lise Andersen, Vognd., Virring. Bent Pedersen, Virring Nørregd. Knud Kaae, Svinsager. Ole Henriksen, Virring. Knud Sørensen, Korsvejen. Torkild Andersen, Svinsager. Sv. Aage Storm, Virring Mosegd. Ove Andersen, Vognd., Virring. Arne Hansen, Svinsager. Aksel Olesen, Fastrup. Sten Bech Olesen, Tømrer, Virring.

Møller boede i den Tid i Virring Neder-gard, Nr. 13a, hos sin Nevø Christian Hjort.

I 1869 gik ældste Klasse i Skole 2 Gange ugentlig om Sommeren, nemlig fra Maj til Høst fra Kl. 2½ til Kl. 6, efter Høst fra Kl. 1 til Kl. 4½. Om Vinteren gik de mere i Skole.

Hvis Børnene ikke mødte i Skolen, skulde der betales Mulkter. Undertiden nægtede Forældrene eller Børnenes Værge dette. De blev som Regel da af Sogne-raadet indstillet til at afsone dem i Ar-resten, hvorefter man omgaaende betalte Mulkterne.

I 1877 gik samtlige Lærere i Kommu-nen ind paa selv at vedligeholde deres Lejlighed med Kalkning, Maling og Ta-petsering for en Sum af 10 Kr. aarlig.

I 1901 tog Lærer Møller sin Afsked som Lærer. Han var da udnævnt til Dan-nebrogsmænd.

Møllers Afløser i den gamle Skole hed Poulsen. Hans store Hobby var efter

Skoletid at gaa rundt til Bønderne og drikke en Snaps eller Kaffepunch med dem.

Faa Aar efter hed Læreren Juulsen. Han var noget drikfældig. Han rejste fra Virring til Mjesing, blev efterhaanden underlig – han var bange for Bakterier, vaskede Hænder altid og maatte til sidst

tage sin Afsked. Man fortæller om ham, medens han var i Virring, at en Gang han cyklede ned ad Vestermøllebakken, svigtede Bremserne paa hans Cykel. Han fik saa stærk Fart paa, at han ikke fik svinget til højre, men blev ved lige ud og kørte over et Par Harver og blev temmelig ilde tilredt.

Virring Skole bygget Aar 1900. Billedet 1914. Lærerne Lottrup og Eriksen. Første Række fra venstre: ?. Kirsten Eriksen, Lærers Datter. Eline Langeland, Lille Virring. ?. ?. Maren ?. Thora Sørensen, Virring. ?. Karla Mortensen, Virring Nørregd.? Anden Række: Ejner Thomsen, Virring Hede. Kristian Nielsen, Virring Hede. Karl Sørensen, Lille Virring. Søren Vestergaard, Lille Virring. ?. ?. Aksel Bech Olesen, Virring. Aage Hansen, Snedker, Virring. Knud Ballegaard, Karetmager, Virring. Søren Lottrup, Lærer, Virring. Marius Norring Rasmussen, Bødker, Virring. Jens Hedegaard, Fastrup. A. P. Pedersen, Virring Østergd. Tredie Række: Helga Olesen, Svinsager. Karoline fra Svinsager. ?. ?. Karen Søndergaard, Mejeriet. Emma Jensen, Lille Hvirring. Marie Pedersen, Virring Østergd. Thora Lottrup, Lærer. Sigrid Lottrup, Lærer. Mary Hesselbjerg, Fastrup Mølle. Estrid Andersen, Virring Overgd. Olga Olesen, Svinsager. Nanny Andersen, Virring Central. Anne Eriksen, Lærer. Fjerde Række: ?. Jensine Hedegaard, Fastrup. ?. Asta Søndergaard, Mejeriet. ?. Klara Mortensen, Virring Nørregd. Barbara Mortensen, Nørregd. ?. Elna Hansen, Lykkegd. ?. Petra Mortensen, Nørregd. Femte Række: Sigurd Sørensen, Skrædder, Virring. ?. ?. Mikael Ilsoe, Fastrup. ?. Peder Sørensen, Lille Virring. Evald Søndergaard, Virring Mejeri. ?. Oluf Nielsen, Tagsmøer, Virring.

Virring Gl. Skole. Ca. 1930: Lærerinde Frk. Jensen. Bagerste Række fra venstre: Verner Nielsen, Virring Hede. Asger Dam, Mosegd., Virring. Jens Martins Søn, Lykkegd. Børge Hald, Murer. Henning Sørensen, Svinsager. Viggo Andersen, Johannelund. Jens Skovgaard Jensen, Slagter, Virring. Jens Jørgen Pedersen, Kejlstrupgd. Midterste Række: Hans Skov Sørensen, Møllen. Herdis Rasmussen, Virring Nygd. Marentius Viborgs Datter, Svinsager. Karl Ingvarsens Datter, Svinsager. Edit Jørgensen, Fastrup. Ingeborg Gertsen, Fastrup. ? . Ove Mølholm, Lillevirring. Første Række: Anne Marie Nielsen, Virring. Ingrid Jørgensen, Fastrup. Cykelsmedens Datter, Virring. Inger Kristoffersen, Virring Hede. Hertha fra Fastrup Møllegd. Søren Hedegaards Datter i Fastrup.

I 1905 blev Lærer Eriksen Førstelærer i Virring. De første 3 Aar boede han i den gamle Skole, men tog saa i 1907 eller 1908 Bolig i den nye Skole, og dermed var den gamle Skole degraderet til at være Nr. 2. Forøvrigt gik Børnene i den her nævnte Periode skiftevis i begge Skoler og til begge Lærere. Efter 1908 boede Førstelæreren altid i den nye Skole, og Andenlæreren og senere Lærerinden i den gamle Skole.

I 1908 blev Sørensen-Fausning Lærer i den gamle Skole. Han var her kun et Par Aar. Han skrev undertiden Fortællinger i Børnenes Julebøger. Andenlærerlønnen var ikke stor. I 1907 blev den sat op til

650 Kr. aarligt samt 100 Kr. for Orgel-spil i Kirken.

I 1910 kom saa Lærer Lottrup til Byen. Han var vistnok fra et meget fattigt Hjem i Emborg. Til Virring kom han fra Hvilsted. Der havde han faaet en fin, fin anbefaling, muligvis fordi de gerne vilde af med ham. Som Lærer var han vel ikke helt umulig, som Menneske var han fattigfin; han optraadte som Regel i Diplomatfrakke og med Pibe baade i Skolestuen og ude i Byen. Jeg tror, han var noget af en Hustryran. Hans Kone saa uendelig forkuet og træt ud. De havde mange Børn, og der var et utroligt Rod i Hjemmet. Et af børnene, Karen, døde i 10–12 Aars Alderen. Alle vi Børn skulde ind og se hende, inden Laaget blev skruet paa Kisten. Det gjorde et dybt Indtryk paa os, da vi gik rundt om Kisten.

I Lottrups Tid blev det Mode, at Lærerne skulde holde Aftenskole for de unge om Vinteren. Det gjorde de vederlagsfrit, og Lottrup havde ogsaa oprettet en saadan Aftenskole. Der fortælles, at da de Unge kom til Skole en Aften, erfarede de, at han havde et lille Barn, der var død. De vilde da stiltørdigt gaa hjem igen, men Lottrup kom ud og bad dem blive med disse Ord: „Det var kun en ganske lille en fra Maj, det vil jeg skam ikke have min Aftenskole spoleret for“.

Dengang kom Posten kørende med Hest og Vogn fra Skanderborg, lagde Posttasken ind til Lottrup, hvorefter den Virring-Post bragte Indholdet ud til Beboerne. Den kørende Post fortsatte til Svinsager, hvor der ogsaa blev afhændet en Postsæk, derefter fortsatte han til Gjesing, hvor han saa selv gik Post, og paa Tilbagevejen tog han den indkomne Post med til Skanderborg. Vilde man sende

Penge el.l., maatte man altsaa henvende sig til Lottrup, og det blev hans Fald. Han tilegnede sig nogle af de indkomne Penge. Det blev opdaget, og han blev afsat baade som Lærer og Postmester.

En overgang var han Ledvogter i Malling. Hvad der siden blev af ham, ved jeg ikke. Man fortæller, at han paa en eller anden Maade igen blev Lærer paa Fyn.

Han afløstes af en Lærerinde, Dagmar Jensen. Hendes Fader havde i sin Tid været Lærer i Vitved. Hun var en stilfærdig og fordringsløs Lærerinde, hun var ugift og virkede i den gamle Skole, til der blev bygget nyt Klasseværelse til den anden Skole. Imedens dette skete, boede dog det nye Lærerpår, Kirsten og Vagn Aage Pedersen, en kort Tid i Skolen.

Virring „nye“ Skole

Paa Grund af stigende Børnetal paabyder Skoledirektionen, at der skal bygges en ny Skole i Virring. Sogneraadet køber $\frac{1}{2}$ Td. Land af P. Jørgen Pedersens Enke „Kejlstrupgaard“ for 800 Kr., hvorpaa Skolen skal bygges. Skoledirektionen antager en Tegning til Skolen, og det bliver overladt Murer Sørensen, Torrild, at bygge den for 9.092 Kr.

Den staar færdig til Brug 1. Nov. 1900, og Morten Jepsen Sørensen er antaget som Andenlærer for 600 Kr. + fri Bolig, Varme og Have. Børnene fra selve Fastrup By skal herefter søge Virring Skole tillige med Børnene fra 8 Familier fra Fruering Skoledistrikt. Andenlærerne bor foreløbig i den nye Skole.

Lærerne

Lærer Jepsen Sørensen var en stor og stærk Mand, vistnok Fynbo, og da Lærer Mikkelsen i Vitved havde 2 Drengene fra

Fastrup Mark, som han ikke kunde styre, bestemte Skolekommissionen, at de skulde gaa til Lærer Sørensen i Virring. Nu havde dennes Kone Opstoppernæse, det havde Fastrupdrengene opdaget, og derfor sad de hele Tiden og vred Næserne opad. Sørensen forstod Hentydningen og gik ganske rolig ned til dem, tog den ene Dreng i Fortoppen, løftede ham lidt fra Gulvet og smak ham en ordentlig Ørefigen. Der var aldrig senere noget i Vejen med de Drengene. Den anden havde faaet nok ved Synet.

De blev dygtige og hæderlige Mennesker uden Komplekser af nogen Art. Der var ingen Skolepsykologer den Gang. Metoden er ulovlig i Dag.

Morten Jepsen Sørensen var kun Lærer i Virring et Aar. Han var vist blevet angrebet af Tuberkulose og maatte derfor tage sin Afsked.

Johannes Thorvald Jensen bliver beskikket til Andenlærer ved Virring Skole den 20. Nov. 1901.

Ham ved jeg ikke meget om. Ifølge Sogneraadets protokolklager han ustandselig over, at det trækker fra Vinduer og Døre, og de 4 Rummeter Brænde, han hvert Aar faar tildelt af Kommunen, kan ikke slaa til. Nu var der i den nye Skole installeret noget, der blev kaldt for et Centralvarmeanlæg. Det skulde kunne varme 3 Stuer op efter Behov. Det brændte heldigvis ret hurtigt i Stykker, og der blev indsat 3 nye Kakkelovne i Stedet, og Klagerne hørte op.

Da man i Begyndelsen af 1905 søgte en ny Førstelærer, søgte Johannes Thorvald Jensen dette Embede, men man foretrak Erik E. Eriksen fra Vestbirk i Stedet, og Jensen søgte andet Embede. Førstelæreren bebor herefter den nye Skole.

Om Eriksen fortæller man, at han tjente hos en velhavende Bonde og blev for-elsket i Datteren. Det kunde selvfølgelig ikke føre til noget. Eriksen tog resolut paa Seminarie, og en Lærer kunde gaa an som Svigersøn.

Man taler ofte om Spanskrør. Ingen af de Lærere, jeg har gaaet til, har haft et saadant. Eriksen havde heller ingen – han kunde nappe en i Armen, stryge en mod Haarene, og der kunde maaske falde en enkelt Lussing, og saa var der jo Skammekrogen og Eftersidningen.

Børnene betalte selv deres Grifler, Blyanter og Penne. Varene og Pengene opbevarede i Katederrummet. En Dag var Pengene borte, og Eriksen havde os alle i Forhør, og Synderen bekendte. Det at stjæle var den Gang en Forbrydelse og ikke en psykisk Belastning, og Drengen fik Klø, og da der ingen Spanskrør fandtes, brugte Eriksen et Landkort, hvis Stokke ogsaa knækkede.

Eriksen var Aristokrat med høj Hat ved festlige Lejligheder. Han havde en rar Kone og 3 kønne Pigebørn. Nu havde vi faaet en uheldig Andenlærer, der hed Lottrup. Eriksen kunde ikke samarbejde med ham og søgte derfor sin Afsked.

Efter at have haft Vikar i 2 Mdr. blev Rasmus P. Jensen ansat som Førstelærer ved Virring Skole den 1. Juli 1913. Hans Fader og Bedstefader havde i sin Tid været Lærere ved Vitved Skole, og hans Søster, Dagmar Jensen, blev senere Forskolelærerinde i Virring og havde dette Embede i mange Aar.

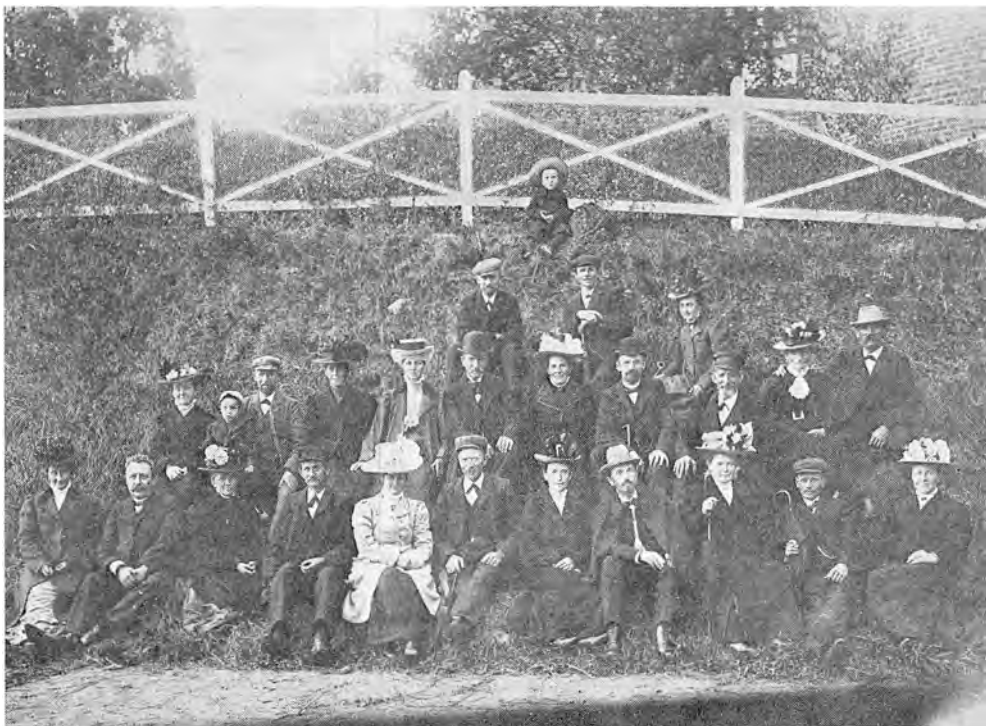
Lærer Jensen var kun i Virring et Aar, men vi der har gaaet i Skole til ham, glemmer ham aldrig. Han havde en forunderlig Evne til at forstaa og undervise Børn. Han fulgte ikke Skoleskemaet sla-

visk, som Lærerne paa den Tid i Reglen gjorde. Han udvidede vor Viden i Ting og Retninger, vi ikke før havde anet noget om. En Gang skulde f. Eks. kongelig Skuespiller Oluf Poulsen spille med i „Eventyr paa Fodrejse“ i Skanderborg. Jensen foreslog os, at dette maatte vi se. Saa gik de fleste af os i de ældste Klasser paa vore Ben de 10 Km. til Skanderborg med Jensen i Spidsen for at se Oluf Poulsen. Vi kom til at sidde paa den allerførste Bænk, og da Oluf Poulsen erfarede, at vi havde gaaet 10 Km. for at se og høre ham, kom han ned og underholdt sig med os, og det var en Oplevelse, som vi, der var med, husker endnu. Efter Forestillingen spadserede vi saa Hjem igen.

Jensen lod os ogsaa selv spille Komedie. Vi spillede „Gøngehøvdingen“. Det var Friluftsforestilling, og hele Byen vrimlede af Svenskere og Gønger. Aage Hjort var Gøngehøvding, Magnus Lillemose, nu Svinsager, var Ib, og Kristian Schønmann var Konge – og Kongens Skat i en Øltønde rullede ned i en lille Dam, hvor nu en Del af den nye Skole ligger.

Maaske var der et Par Forældre, der mente, at det var letsindigt at spille Komedie kort Tid før Eksamen, for en skønne Dag, vi løb paa Is paa en Dam nedenfor Skolen – Lærer Jensen var med – kom hans Husholderske løbende (Jensen var den Gang ugift) og raabte: „Skynd jer, kom Hjem, Biskoppen er her“, og saa kom vi til uventet Bispvisitat. Dagen efter betroede Jensen os, at Biskoppen var særdeles tilfreds med os. (Det følte vi ogsaa selv).

R. P. Jensen søgte Embede i Herning og blev indstillet som Nr. 1. Lønnen var 600 mere om Aaret. Der skete 2 Henvendelser til Sogneraadet om at forhøje Jen-

Udflugt med Skolen til Slotskirken i Skanderborg. Forældrene. Ca. 1910.

1. Række fra venstre: Fru Bøtkjær og Musiker og Skomager Søren Bøtkjær, Virring. – Inge og Jakob Pedersen, Hvolbæk. – Marie og R. P. Olesen, Svinsager. – Maren og Lærer Eriksen, Virring. – Kirstine og A. P. Andersen, Virring. – Marie Franskvasker, Virring. –
 2. Række: Hansine Holmbo Nielsen, Virring Hede. – Drengen er Ejner Juul Pedersen, senere Vejmand i Virring. – P. Lavrids Pedersen og hans Kone Marie. – Petra og Søren Hedegaard, Fastrup. – Karen og Søren Mortensen, Virring Nørregaard. – Jens Peter Pedersen, senere Virring Mølle. – Marie og Søren Vestergaard, Lille Virring. –
 3. Række: Niels Peter Nielsen, Virring Hede. – Ane og P. Jørgen Pedersen. – Drengen ved Rækværket er Søren Vestergaard.

sens Løn, saa han kunde blive – sidste Gang havde saa at sige samtlige Skoledistriktets Beboere skrevet under. Man mente, at 200 Kr. mere kunde gøre det, men Sogneraadet var ubønhørligt. Der var 4, der stemte for, og 7 stemte imod. Maaske var det ogsaa et Skraaplan at komme ind paa. Man kan ikke yde en enkelt Lærer mere end de 4 øvrige.

Man har en kort Tid Vikar, og 29. Juni 1914 bliver Høgsbro Hansen indstillet til Førstelærerembedet i Virring.

Kort efter at Høgsbro Hansen har overtaget Embedet i Virring, bryder 1. Verdenskrig ud, og han bliver flere Gange indkaldt til Sikringsstyrkerne og afløses af Vikarer flere Gange.

Efter Krigen hærger Den spanske Syge. Høgsbro Hansens Kone dør af denne Sygdom, og selv er han haardt angrebet og maa igen have Vikarer. Han bliver senere gift igen.

Høgsbro Hansen var en rolig og besindig Mand, der skulde provokeres haardt,

før han gav korporlig Straf, men han havde en Evne til at gøre en stakkels Synder til Grin for hele Flokken, saa denne maaske i enkelte Tilfælde vilde have foretrukket en legemlig Straf. Hans Undervisning fulgte Skoleplanen. Han lagde særlig Vægt paa, at man kunde læse, skrive og regne, idet jeg tror, at han gik ud fra, at man saa havde Forudsætning for selv at kunne tilegne sig yderlig Viden, hvis man ønskede dette.

Han var jovial og fuld af Lune. Naar Skolen var forbi, gik han en Tur ud ad Vejene og talte med dem, han mødte, eller han gik i Brugsen eller hos Smeden.

Virring Skole, ca. 1943. Lærer S. Høgsbro Hansen. Første Række: Svend Olesen, Fastrup. Aase og Erna Jensen, Slagter, Virring. Anders Andersens Søn i Fastrup. Høgsbro Hansen med Smed Aksel Andersens Søn Jens. Christian Hjort, Nedergd. Virring. Egon Henriksen, Virring. Grethe Villadsen, Virring. Inge Sørensen. Skrædder Sørensen, Virring. Anden Række: Svend Erik Mortensen, Fastrup. Kaj Holm, Virring Mejeri. Ruth Grønnebæk, Virring. Gerda Schmit, Korshuset. Ester Pedersen, Fastrup. Mogens Høgsbro Hansen, Læreren Søn. ? Fastrup. Tage Høgsbro Hansen, Læreren Søn. Tredie Række: Ellen Kritoffersen, Virring Hede. Anne Lise Lauersen, Svinsager Højgd. Anne Sørensen, Svinsager Højgd. Anne Sørensen, Virring Korsvej. Rosa Viborg, Svinsager. Grethe Andersen, Vognd. Rasmus Andersens Datter. Tage Hansen, Virring. Edvin Schmidt, Korshuset. Elvin Rasmussen, Lille Virring. Villy Henriksen, Viggo Henriksens Søn, Virring.

Paa den Maade lærte han Børnenes Forældre at kende i deres daglige Færden og kunde tage sit Bestik derefter.

Læreren var en betydende Mand i Byen. Han deltog i dens Liv, var med til Beboernes Fester og Jubilæer, han sang de døde ud af Hjemmene (det var endnu ikke bleven Skik at dø paa Sygehusene) og holdt Aftenskole for de unge. Høgsbro Hansen havde ingen god Sangstemme, men han undslog sig aldrig for at være Forsanger. Hans Lejlighedstaler var ud over det almindelige – han ramte i Centrum, naar han gav en Karakteristik af dem eller det, han omtalte.

Høgsbro Hansen var Lærer i Virring til 31. Juli 1946. Embedet blev ikke opslaaet ledig, fordi Skolevæsenet var under Omordning.

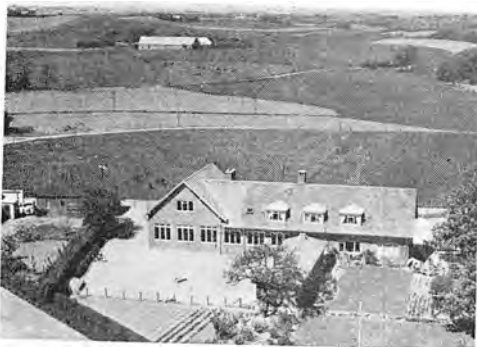
Lærer Høgsbro Hansens Farvel til Virring:

Farvel du lille By med kære Minder!
Gud velsigne dig og hver, der i dig bor.
Farvel I elskte Børn, I Mænd og Kvinder.
Farvel mit Hjem, nu rejser jeg mod Nord.
En anden By skal nu min Hjemstavn
være,
men Virring, dig jeg aldrig glemme vil.
Dit Minde vil jeg i min Tanke ære,
til Døden lukker mine Øjne til.

Elmegaard Kristensen ansattes som Vikar.

Vikarer

Efter Høgsbro Hansens Afsked den 31. Juli 1946 blev Virring Skole drevet med Vikarer i 4 Aar. Embedet blev ikke opslaaet ledigt, fordi Skolevæsenet var under Omordning. I den Tid havde vi 3 dygtige Vikarer: Elmegaard Christensen, der var her i godt et Aar, hvor efter han blev an-

Vissing Skole før den store Ombygning.

sat ved Nørre Nebel Realskole, og Svend Pedersen, der kom i Sept. 1947, hvorefter han var Soldat, og igen blev Vikar ved Vissing Hovedskole i Marts 1949, i Nov. 1950 blev han ansat som Adjunkt ved Kolding Handelsskole, i Mellemtiden var Stillingen i Vissing besat med Studenter og Seminarister; en enkelt af disse var dygtig, Poul Lundgaard. Han var her imidlertid kun 2 Md. De øvrige interesserede sig for alt andet end Børn – en af dem var L. J. Clausen, der var kasseret som ubrugelig andet Sted som Lærer. Det viste sig, at Betegnelsen ikke var overdreven.

Disse Vikarer, der kun var her i 2 Md. og derefter rejste igen, var ugifte og gik paa Skift hos Elevernes Forældre, hvor de spiste til Middag.

Lærerne efter 1950

Kirsten og Vagn Aage Pedersen

1. Januar 1951 fik vi igen fast Lærer ved Vissing Hovedskole. Det var Lærer ved Lindknud Skole, Vagn Aage Pedersen. En Betingelse, for at han vilde overtage Embedet, var, at Boligforholdene blev sat i Stand – baade Beboelsen, Skolelokaler og de sanitære Forhold.

Nu havde Arkitekt Ehlert i Brødstrup udarbejdet 2 Forslag til disse Formaal, der gjaldt samtlige Skoler i Kommunen. Et, der var paa 100.000 Kr., og et større, der var paa 240.000 Kr. For det sidste stemte et Flertal af Sogneraadets Medlemmer. Dette Forslag gik for Virrings Vedkommende ud paa, at den gamle Skole skulde nedlægges, og i Stedet skulde der bygges en Skolestue mere til Hovedskolen samt indrettes en Lærerindejlighed i 2. Etage. Nu var det saa heldigt, at Vikaren i Forskolen, Ane Marie Bech Gravballe, ikke benyttede Lejligheden i den gamle Skole, saa det nye Lærerpaa kunde bo der, medens Byggeriet i Hovedskolen fuldførtes, forøvrigt blev Kirsten Pedersen Forskolevikar fra 1. Sept. 1952, indtil den nye Lærerinde, Frk. Inger Knudsen, kunde tiltræde den 15. Sept. 1953, og det nye Byggeri i Hovedskolen kunde tages i Brug. Det hele saa meget lovende ud, Bygningerne var godt istandsatte, der var nyt Inventar, og der var anlagt en nydelig Have, men pludselig skulde alting være saa stort – det gjaldt Kommunerne, det gjaldt Ejendommene og Fabrikkerne, det gjaldt Pengevæsenet, og det gjaldt ogsaa Skolerne. Man talte om at komme hinanden ved, og jo større alting blev, des mindre kom man hinanden ved, og des mere talte man om det.

Eva og Eigil Nielsen – Aase Værge

Lærer Vagn Aage Pedersen og Frk. Inger Knudsen bliver ansat ved Gelsted Skole og forlader Vissing den 1. Sept. 1958, og efter at Embederne er bestyret af Vikarer et Par Maaneder, bliver Lærer Eigild Nielsen og Lærerinde Aase Værge ansat i deres Sted.

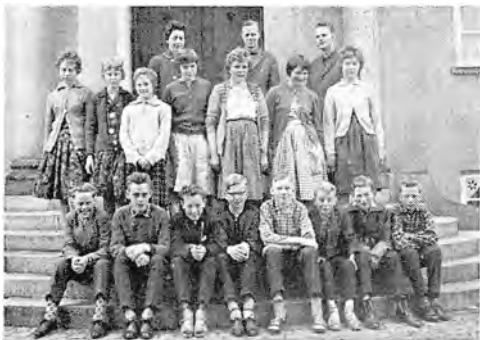
Nu begynder man at tale om en ny

Virring Skole 1953-54. Kirsten og Vagn Aage Pedersen. Der er ikke nogen egentlige Rækker, men vi forsøger. Første Række fra venstre: 1 og 2. Kristian og Lillian Viborg. 3 Annalise Simonsen. 4 Jytte Ballegaard. 5 Marianne Storm. 6 Inger Rasmussen. 7 Herta Pedersen. 8 Lillian Jensen. 9 Bent Gisselmann. 10 Svend Mikkelsen. 11 ?. 12 Erling Rasmussen. 13 Ejner Pedersen. Næste Række: 1 Tage Rasmussen. 2 Lissy Rasmussen. 3 Jytte Storm. 4 Else Kaje Nielsen. 5 Jytte Jensen. 6 ?. 7 ?. 8 ?. 9 ?. 10 Kaj Ole Rasmussen. 11 Vagn Kaae. 12 Hakon Høgh. 13 Jørn Jensen. 14 Lis fra Solbjerg. 15 Marie Hansen. 16 Skimtes Kaj Pedersen. 17 Anne Hjort. 18 Ellen Margrethe Mikkelsen. 19 Kitty Rasmussen. 20 Fru Pedersen. Lærer Vagn Aage Pedersen. Næste Række: 1 Ellen Bech Olesen. 2 Jytte Viborg. 3 Inger Kaae. 4 Anne Grethe Pedersen. 5 Kirsten Pedersen. 6 Henning Andersen. 7 Per Veng Andersen. 8 Gunner Rasmussen. 9 Gert Høgh. 10 Bent Pedersen. 11 Flemming Ballegaard. 12 Palle Sørensen. Bagerste Række: 1 Annelise Veng Andersen. 2 Lærerinde Frk. Knudsen. 3 Lissy Nielsen. 4 Aase Linskov Pedersen. 5 Annelise Høgh. 6 Anne Kirstine Frandsen. 7 ?. 8 ?. 9 Grethe Thomsen. 10 Kjeld Sørensen. 11 Niels Henning Pedersen. 12 Niels Hjort. 13 Karl Erik Pedersen. 14 Ernst Bech Olesen. 15. Arne Storm. 16 Ole Henriksen. 17 Jens Hjort.

Skolelov, om 6. og 7. klasser, om Undervisning i Fysik, Matematik og Sprog, og Sogneraadet antager Arkitekt Strange Nielsen til at projektere og forestaa en eventuel ny Skolebygning. Kommunens 4 Forskoler skal bevares, Virring Skole skal udbygges til at undervise alle Kommunens Børn fra 10-14 Aar, der indrettes Lokaler til 8 Skoleaar, og Børnene fra Gjesium skal transporteres til og fra Skole i Bil.

Strange Niensens Tegninger bliver godkendt af Skoledirektionen, og Overslaget udgør i Penge 1.249.325 Kr. + Køb af Grunde. Vejen bliver lagt uden om Byen paa Grund af Skolebyggeriet, og Beboerne i Fastrup, Vitved og Virring protesterer angaaende Skolens Placering og Vejens Omlægning, men Sogneraadet fastholder sin Beslutning og tiltræder Oprettelse af et 8. Skoleaar. Boligministeriet meddeler Til-

Virring Skole. Lærer Eva og Eigil Nielsen. Ca. 1959. Første Række fra venstre: Ingvar Pedersen, Virring Nørregd. Karsten Sørensen, Kastaniehuset, Virring Hede. Ole Olesen, Fastrup. Poul Østegaard Hansen, Virring Hede. Arne Andersen, Johannelund, Virring. Preben Jensen, Virring Korsvej. Ove Schneider, Svinsager. Svend Aage Grønlund, Virring. Anden Række: Grethe Thomsen, Lillevirring. Birthe Henriksen, Virring. Anne Lise Rasmussen, Virring. Anne Marie Rasmussen, Virring Hede. Aase Jensen, Virring Hede. Grethe Rasmussen, Virring Nygd. Inge Birthe Høgh, Virring Lykkegd.

ladelse til Igangsættelse af Skolebyggeriet i April 1961.

Inga og Gunnar Lundgaard

Gunnar Lundgaard bliver ansat som Førstelærer ved Fællesskolen i Virring fra 1. Juli 1961 at regne. I Anledning af dette Valg vil Lærer Elkjær, Vitved, udtræde af Skolens Byggeudvalg, og da Sogneraadet ignorerer 80 Underskrifter fra Beboere i Gjering, der ønsker Lærer Bach ansat som Fællesskolens Førstelærer, søger de begge nyt Embede.

Fru Agnes Rasmussen antages som Lærerinde 1. Dec. 1961. Der bygges ny Lærerbolig ved Fællesskolen, og Hans Grønlund antages som Pedel – der var 18 Ansøgere. Der opslaaes endvidere 3 Lærerstillinger og 2 Lærerindestillinger ved Skolen. Det bliver Ove Hornbæk og Eli-

sabeth Schmidt, der senere gifter sig med hinanden, Lærer Laursen, Fruering, og K. J. Skipper, Vitved, samt Lærerinde Bodil Skipper, hans Kone.

Den nye Fællesskole tages i Brug 14. August 1962. Forskolerne i Gjering og Vitved nedlægges 1. August 1964. Lærerinde Astrid Jensen tager sin Afsked den 31. Juli 1964, og Steffen Jørgensen ansættes i Stedet.

Antallet af Skoledage ansættes til 234 Dage aarlig, og Gunnar Lundgaard udnævnes til Skoleinspektør pr. 1. Okt. 1964. Fru Liss Zander Brinch antages som Skolelæge.

Skoledirektionen kan kun anerkende 11 Lærere ved Fællesskolen, og der ansættes 3 nye, nemlig: Karl Johan Larsen, Hans Frederiksen og Henry A. Jacobsen. Lærer Ove Hornbæk bliver ansat ved Brabrand-Aarslev Skolevæsen den 1. August 1965, hans Kone er stadig Lærerinde i Virring, hvor de begge bor indtil den 31. Juni 1967, da Fru Hornbæk ogsaa forlader Virring Skole.

Lærer Eigil Nielsen forlader ogsaa Skolen i Virring, idet han bliver ansat ved Skolevæsenet i Odder fra 1. aug. 1965.

Lærerstaben ved Virring Skole først i 1960erne: Første Række Fru Hornbæk. Gunner Lundgaard. Aase Væge. Agnes Rasmussen. Bagerste Række: Hornbæk. Lauersen, Fruering. Skipper, Vitved. E. Nielsen, Virring.

Efterhaanden køber Lærerne de gamle Skoler, og det af Kommunen arvede Hus fra de 8 Søskende Jensen sælges ligeledes til Lærerbolig.

Lærer Frederiksen ansættes som Bibliotekar 1. Aug. 1966, og der oprettes en 9. Klasse. Nogle af Lærernes Koner optræder jævnlig som Vikarer under Kurser og Sygdom.

Skoleinspektør Gunnar Lundgaard anmoder om at maatte fraflytte Inspektørboligen, da han selv agter at bygge Hus. Denne bliver senere indrettet til Skolelæge- og Tandplejeklinik. Tandplejen indføres fra 1. April 1968.

Lærerinde Fru Hornbæk forlader Sko-

len 31. Juli 1967, og Lærer Henrik Jespersen ansættes i Stedet. Desuden ansættes Lærerinde Gitte Mortensen og Lærer Carsten Grell.

I Okt. 1967 vedtager man at bygge 3 Klasseværelser til Skolen. Det skal ske inden Maj 1968, og efter Arkitekt Strange Nielsens Overslag vil dette koste 228.977 Kroner.

Fra 1. Aug. 1968 er Gerda Siggaard ansat som Timelærer og Erik Kristensen som Lærer, og man indfører Lørdagslukning.

I 1970 skal der oprettes 4 nye Stillinger ved Fællesskolen samt oprettes en Vice-skoleinspektørstilling.

Skolernes Udflugt til Tingskoven. Skolebørn kom ikke saa vidt omkring i Verden dengang som nu, sjældent længere end man kunde komme med Hest og Vogn. De vigtigste Udflugtssteder var Tingskoven, Rathlousdal ved Odder, der dengang havde nogle „vilde“ dyr, og Skanderborg Slotskirke. Engang var vi med Toget fra Odder til Hou, det var en stor Oplevelse. Billedet er fra 1906 eller 1907. Drengen med Flaget er Michael Olesen, Vitved, der senere blev Dyrslæge. Drengen der læner sig til ham, er en af Smed Schølers Sønner. Til venstre i Billedet, bag den lille Pige i den ternede Kjole, staar Anne Poulsen fra Hvolbæk og Jenny Rasmussen fra Skaarup Overgd., senere gift med Erhardt Krogh Mikkelsen.

GAARDENE I VIRRING:

Da den gamle Rytterskole i Virring har Matr. Nr. 1 og noget Kirkejord ved Aarhus-Horsens Landevejen Matr. Nr. 2, begynder Gaardenes Matrikelnumre først ved Nr. 3.

Matr. Nr. 3. Virring Nørregaard 22.90 Ha. i 1932 og i 1973

Den beskrives saaledes i 1840: Gaard med Gaardsplads og Have nordligst i Byen, med en Jordlod norden for Byen, fælles Toft i Matr. Nr. 36, en Englod Østen for Byen, en Hedelod nordvest for Byen, Tørveskæret i Mosen nordligst i Lodden er fælles for Matr. Nr. 3 og 20. Gaardens oprindelige Areal 57 Td. Ld.

Ejere:

Niels Jørgensen faar kongeligt Skøde i 1768, tinglæst 1784. Søren Madsen er Ejer i 1815. Han er gift med Edel Sørens-datter fra Skaarup Mosegaard, og hun bliver Enke og skøder Gaarden til Sønnen, Søren Sørensen i 1830.

Søren Sørensen er født 1906 og gift med Margrethe Jørgensdatter fra Vitved, født 1812 i Matr. Nr. 5, Vitved Bakkegaard.

Søren Sørensen sælger Gaardens Engskifte til Rasmus Nielsen, og efter en Handel mere kommer det under Gaarden „Bjørnholm“ og bliver siden solgt til Kommunen, og Virring Bys Rensningsanlæg oprettes paa dette Areal. Han sælger ogsaa Gaardens Hedelod paa ca. 12 Td. Ld. Deres Søn, Søren Carl Sørensen, bliver gift med Kirstine Christensdatter fra Virring Mosegaard, Nr. 19 og de overtager denne Gaard. Ægteskabet opløses efter 2-3 Aars Forløb, og han rejser til

Amerika. En Skilsmisse paa den Tid var en alvorlig Begivenhed. Man fortæller, at de unge befandt sig godt i Ægteskabet, men Opholdsfolkene var ikke tilfredse med Svigersønnen, og deres Opfattelse var afgørende.

Margrethe Jørgensdatter er bleven Enke og sælger i Samraad med sin fraskilte Søn Gaarden til Thomas Peder Rasmussen i 1868 for 4.500 Rigsd. + Aftægt. Han er gift med Edel Nielsen. Hun bliver hurtigt Enke, og sidder i uskiftet Bo til 1873, da gifter hun sig med Mads Chr. Nielsen, og Vielsesattesten giver ham Adkomst til Gaarden. I 1876 flytter han denne ud paa Marken. Den var vist før sammenbygget med Matr. Nr. 20a i Virring, Thoruplund.

I 1904 bliver Gaarden købt af Karen og Søren Mortensen, Udbygningerne brænder i 1914 ved Lynnedslag og bliver opbygget

Signe og Jens Andersen Bager, Skøde paa Virring Nørregd. 1918.

Agnes og Søren Pedersen, Skøde 1947.

paany, og i 1918 sælger Søren Mortensen til Sine og Jens Andersen Bager for 75.000 Kroner. De havde før Matr. 2 a i Gjesing. Jens Bager var en besindig Mand. Hans Sindsro og Flegma gjorde, at han aldrig tabte Fatningen. Man sagde om ham, at han aldrig gik med et Par nye Træsko, han kasserede nemlig kun en ad Gangen. I Ægteskabet er der 3 Børn, nemlig Ejvind Andersen, der overtog Gaarden i 1942. Han er ugift og mener, det er bedre med et mindre Landbrug, og mageskifter derfor med Søren Pedersen i Onsted i 1947. Denne har en Ejendom der paa ca. 10 Td. Ld. Deres anden Søn, Aksel Andersen, er Smed, og opretter Virring Maskinværksted, som han senere sælger, og opretter et lignende i Odder, han er gift med Bech Olesens Datter Anne. Jens Bagers Datter, Astrid, bliver gift med Søren Winther. De har i nogle Aar en Ejendom paa Vitved Mark. Efter at have været udensogn en

Tid, køber de en Ejendom i Fastrup, hvis Jord de efterhaanden udstykker, og paa hvilke S. Winther bygger Parcelhuse.

Søren Pedersen overtager som nævnt Gaarden ved Mageskifteskøde i 1947. Han er gift med Agnes Rasmussen, Datter af Sognefoged Sofus Rasmussen, Bavarslund i Fastrup. De faar en meget veldreven Gaard ud af Matr. Nr. 3a, og i 1971 sælger de den til Leo Sørensen og køber et Parcelhus i Virring By.

Udskrift 1947:

Ejer: Ejvind Andersen. Ejendomsskyld 34.000 kr. Brandfors. 58.000 kr. Alm. Drift. Besætning 20 Køer, 1 Tyr, 15 Ungdyr, 4 Heste, 1 Føl. Leverer 110 Svin aarlig. 200 Høns. Stuehus fra 1860. Udhuse opført efter Brand i 1914.

Matr. Nr. 4a Virring:

En lille Gaard paa knap 15 Td. Ld. der beskrives saaledes i Matrikelbogen af 1840: En samlet Lod nordøst for Byen med tilgrænsende Gaardsplads og Have, Gaarden har Ret til Tørveskær i Gammelrose i Lillevirring.

Gaarden er siden delt i 3 Dele. Paa de yderste Jorder blev oprettet en lille Ejendom paa 1,72 Ha. Matr. Nr. 4 b. Nærmere Byen blev oprettet en noget større Ejendom paa 4,41 Ha., og de inderste Agre blev købt af Smeden i Virring.

Medens Gaarden endnu var hel var dens sjette Ejer Mikkell Nielsen, der er født i Hørning i 1806 og var gift med Ane Kirstine Rasmusdatter, der var født i Vedstet 1809, og de faar Skøde paa Gaarden i 1840. I 1853 sælger han saa først 4 b til Rasmus Christiansen, og i 1859 4 c til Peter Rasmussen Munk. Bygningerne og Resten af Jorden beholder han til 1867, da bliver de købt af Søren Rasmussen Tan-

der for 300 Rigsd. + Aftægt. J. C. Peder-
sen køber dem i 1873 og sælger til Smed
Niels Carl Mikkelsen i 1892 for 2.500 kr.
+ Aftægt. Han hed i daglig Tale Carl-
Smeden og begyndte som Smed i Huset
ved Virring Korsvej. Han begyndte smaat.
De Kul, der skulle bruges til Essen, bar
han paa sin Ryg fra Skanderborg til Kors-
huset. Senere byggede han en Smedie i
Virring By, paa det Sted hvor nu Rund-
kørslen til den nye Skole er, og købte Nr.
4 a, der herefter fik Navnet Smedelodden.
Ældre Folk mener at Smedesvendene boe-
de i Gaardens Bygninger.

I 1902 kommer der en ny Smed, der
hedder Hannibal Villadsen. Han sælger i
1905 Ejendommen til Gmd. P. Jørgen Pe-
dersen, Virring Østergaard, Matr. Nr. 6 a.
Jorden bliver lagt under hans Gaard, og
Matr. Nr. 4 a er nedlagt og Bygningerne
forlængst borte.

Matr. Nr. 4b Virring 1.72 Ha. i 1932

Jorden er som fortalt frasolgt 4 a til
Rasmus Christensen i 1853. Det er kun en
lille Ejendom, og Jorden er en eneste stor
Bakke, der hælder mod Nord. Ejendommen
bliver solgt samme Aar til Henrik
Sørensen, hvis Enke, Ane Hansen, sælger
til Ole Peter Andersen, der i 1875 sælger
til Jens Peter Andersen. Han er født 1849
i Illerup, og hans Kone Karen Rasmussen
er født i Gaard Nr. 11, Fruering Øster-
gaard. Paa Grund af det bakkede Jordtil-
liggende blev de kaldt Bak Jens og Bak
Karen. De mageskifter i 1888 med Palle
Hansen i Fruering og overtager der Ejen-
dommen Hedelund, Matr. 19 a, 20 b, 21 b,
ved Kirkestien mellem Virring og Frue-
ring. Palle Hansen sælger til Winholdt
Pedersen og denne til Sine og Jens Peder-

sen Vesterbo i 1894, Pris 2.800 kr. Det er
nøjsomme Folk, der 6 Aar efter sælger til
P. Frandsen Vest og køber et lille Hus i
Virring, som brænder, tillige med Gaard
Matr. Nr. 11 a i 1919.

Mariane og P. Frandsen Vest havde før
en noget større Naboejendom, som de
overlod Datteren Mette og Svingersønnen
Mads Jacobsen.

Man manglede en Del af de nutidige
Bekvemmeligheder den Gang, skulle man
forrette sin Nødtørf sad man i Stalden,
eller der var rammet et Par Pæle i Jorden
med et Bræt over ved Husgavlen. Der var
dog ogsaa Lokummer den Gang, i Reglen
i Forbindelse med Ko- eller Svinestald.
I Sogneraadets Forhandlingsprotokol fra
1848 staar der, at Mureren i Gjesing
har Ret til at benytte Skolens nye Lokum.
Siden blev det kaldt W.C., men disse 2
Bogstaver kunne betyde noget andet. Der
var nemlig i Virring oprettet en Cykleklub
i Slutningen af forrige Aarhundrede, der
hed V.C. Men Metoden foraarsagede ikke
Forurening, og der var den Gang Fisk i
enhver Bæk, Tørvegrav og Mergelgrav.
Det var godt nok mest den simple Kar-
russe, der var fuld af Ben og smagte lidt
sødt, men en stor og fed Karusse kunde
nok spises.

Mariane Vest bliver Enke og sælger i
1907 Ejendommen til Jakob Nielsen, Tag-
smøreren som han hed i daglig Tale, fordi
han havde en Biindtægt ved at tjære Pap-
tagene, som netop var ved at vinde frem.
Han har ogsaa en Del Hønseri paa Ejen-
dommen. Jakob og Marie har Ejendommen
helt til 1938, saa køber de den østre
Del af Huset ved Korsvejen. Der bor de
ogsaa i lang Tid, indtil de faar Ophold
paa et Hjem. De opnaaede en meget høj
Alder.

Den næste ejer er Ester og Niels Nygaard Rasmussen, der giver 5.000 Kr. for Stedet. I 1943 sælger de til Aage Høgh, Virring Lykkegaard. Senere bliver Nygaard Ringer og Graver ved Fruering Kirke.

Aage Høgh kan ikke faa Tilladelse til at lægge Ejendommens Jord under sin Gaard, og derfor sælger han igen i 1948 til Slagter Anders Jensen. I Mellemtiden har Bygningerne været lejet ud, og er nærmest Ruiner, da Anders Jensen køber dem. Anders Jensen er Handelsmand og indhegner Jorden til Græsning for sine Kreaturer. Bygningerne er nu helt borte, og Jorden er lejet ud til Naboerne.

Matr. Nr. 4c Nørredal

4.41 Ha. i 1932 og i 1973

Den er frasolgt 4 a af Mikkil Nielsen til Peder Rasmussen Munk i 1859. Ras Munk døde paa Vej hjem fra et Kjørmesgilde. Der var et forrygende Snevejr med Frost, og man fandt ham ihjelfrossen paa Marken om Morgenen, muligvis har han faaet for mange Ølhøvler, det er Øl med Brændevin i, og Kaffepuncher ved Gildet.

Disse Kjørmesgilder saa man hen til

Asger Brandt Petersen. Ejendommen Matr. 4c, som den saa ud i Rasmus Rasmussen Lillemoses Tid.

med Længsel. De var det store Lyspunkt i Vinterens Mørke. I god Tid traadte Gaardmændene sammen og bestemte Dagen. I Virring rettede man sig ikke efter selve Kyndelmissedagen, den 2. Februar, men snarere efter, om der var Fuldmaane. Kjørmesgildet var et Sammenskudsgilde, der holdtes paa Skift i Gaardene. Det første „Send“ i Form af Malt til Ølbrygningen skulde sendes i god Tid, Øllet skulde have Tid til at gære. Det andet „Send“ blev leveret umiddelbart før Gildet, det var Æg, Høns, Smør og Fløde med meget mere. Selve Gildet begyndte paa en Fredag, og der spistes Suppe og Kød. Efter Spisningen dansede de yngre, medens de ældre spillede Kort og drak Kaffepuncher. Hen paa Natten spistes der Natmad, og saa var de ældre kommen i Humør til at deltage i Dansen, og det foregik med megen Larm og Trampen i Gulvet.

Lørdag mødtes de ældre igen tillige med Børnene. De spillede igen Kort og drak Kaffepuncher, Børnene dansede og fik smurt Mad. Hen paa Aftenen tog de ældre Dansegulvet i Besiddelse, og Børnene overlod dem det gerne for at se paa, og saa listede man hjem, efterhaanden som Børnene blev søvnige og trætte.

Om Søndagen mødtes man igen for at gøre „Redelighed“, og da dansede man igen, helst til Harmonika, hvis en saadan fandtes. Da Forsamlingshuset blev bygget, holdt Kjørmesgilderne i Gaardene op, og de holdtes herefter i Forsamlingshuset.

Ejendommen skifter nu Ejer 3 Gange, indtil Rasmus Jensen køber den i 1897. Han havde før Virring Toftegaard, Matr. Nr. 10 a. Han var gift 2 Gange, og da han bliver Enkemand anden Gang, køber han et Hus i Byen, og senere Ejendommen her, efter at have solgt sin Gaard.

Rasmus Rasmussen Lillemose køber Ejendommen i 1901 for 6.000 Kr. Han har en Søster, der er Kone i Skaarup Hedegaard. Jo, Ras Lillemose havde en Hest, men alligevel kørte han al sin Mælk til Mejeriet paa en Hjulbør. Sit Korn fik han malet i Virring Mølle, og bar det frem og tilbage paa sine Skuldre. I 1918 køber han en større Ejendom i Svinsager, som hans Søn siden overtager. Saa er der atter et Par Ejerskifter, og i 1924 køber Olga og Johannes Jensen Ejendommen for 16.300 Kr. Han var en rolig og besindig Mand, der var i Sogneraadet en Periode. Han sælger Ejendommen i 1950 og køber et lille Hus i Fruering, som hans Søn, Eigild Jensen senere overtager. En anden Søn er Frits Jensen, der har Gaard Nr. 11 a, Fruering Østergaard.

Derefter Gunnar Simonsen, Karl Ejlif Nedergaard og Asger Brandt Pedersen. Sidstnævnte moderniserer Stuehuset. Der drives ikke ordinært Landbrug, det meste af Jorden er forpagtet ud, Ejeren arbejder i Aarhus.

Matr. Nr. 5a i Virring

Ejendommen er købt og lagt under Nabogaarden. Den beskrives saaledes i 1840: En samlet Ejendom nordøst for Byen, med tilgrænsende Gaardsplads og Have, Tørveskær i nordre Gammellose i Lillevirring. Arealet er ca. 14 Td. Ld.

Ejere er Lars Rasmussen i 1810, Niels Larsen i 1829. Morten Pedersen sælger Ejendommen i 1857 til Ole Pedersen, der lægger Jorden under sin Gaard, Matr. Nr. 6 a, og Bygningerne tilskøder han sine 2 Døtre Karen Marie og Anne Mette Marie i 1871. De sælger Bygningerne i 1874 til Landpost Jakob Jensen Jakobsen for 200 Rigsd. Hans Kone, Rasmine, bliver Enke

i 1905 og sælger til Peder Jørgen Pedersen i 1906, der lægger Grunden under sin Gaard, Matr. Nr. 5-6, Virring Østergaard, efter at Bygningerne er nedrevne. Rasmine, der gik under Navnet Slumpmine, bliver Værtinde i Virring Forsamlingshus, man fortæller, at hun ikke var saa god til at regne, og undertiden tog Beløbet paa Slump. En Søn, Martin Jakobsen, havde „Storkereden“ paa Vitved Mark.

Virring Østergaard

Matr. Nr. 6a 5a 4a 5c 8g 36b

i Hylke 20f

17.28 Ha. i 1932

Beskrivelse 1840: En Jordlod vestlig for Byen med dertil hørende Gaardsplads og Have, en Englod sønden for Byen, en Hededel vesten for Byen, hvoraf Halvdelen er frasolgt inden 1840, den anden Halvdel frasælges i 1847. Ca. 56 Td. Ld.

Ejere:

Maren Jensdatter og Peder Rasmussen Kaa, hendes første Ægteskab, køber Gaarden ved Auktionen i 1767 paa Skanderborg Slot. Hun bliver gift anden Gang i 1773 med Ole Christensen, født 1744 i Hvolbæk. Deres Søn, Peder Olesen, født 1777 er gift med Karen Rasmusdatter,

Virring Østergaard med det gamle Stuehus ca. 1912.

født 1779 i Fastrup. De har Gaarden til 1839, da deres Søn, Ole Pedersen, født 1812 overtager den. Han er gift 3 Gange, første Gang med Ane Andersdatter, født 1814 i Fastrup Overgaard. Han køber som fortalt Nabogaarden, Matr. Nr. 5. Efter at have faaet 3 Børn dør Ane Andersdatter.

Anden Gang gifter han sig med en yngre Søster til sin første Kone. Hun har et Barn udenfor Ægteskabet, Anders Peder Pedersen, født 1841. Han faar siden en Ejendom i Gram.

Mette Kirstine Andersdatter, som hans anden Kone hedder, er noget afhængig af Alkohol. Man mener, at naar Byens Koner kom paa Besøg efter en Fødsel, havde de Brændevin i Barselspotten i Stedet for Suppe. Hun dør ligeledes efter at have født 3 Børn.

Tredje Gang gifter Ole Pedersen sig med Smedens Datter i Svinsager, Johanne Pedersdatter, f. 1827. Som Skik var den Gang, bestemte Forældrene ofte, hvem deres Børn skulle giftes med, man tog mere efter Velstand end efter Kærlighed. Nu mente Ole Pedersen, at han var gammel nok til at vælge selv, og han valgte saa Smedens unge, formueløse Datter. Det blev til 8 Børn i dette Ægteskab. De 2 døde som ganske smaa. Læs i Albert Dams bog „Morfars By“ en gribende Beretning om den unge Kones Fortvivlelse over sit lille Barns Død, mens man under et forrygende Snevejr holder Kjormesgilde i en af Byens Gaarde. Ole Pedersen har nu efterhaanden 12 levende Børn, og han deler Gaarden mellem 4 Sønner af første og andet Ægteskab:

Anders Peder Olesen, f. 1840. Søn af første Ægteskab, faar Fødegaardens Bygninger og et Tilliggende af 25 Td. Ld.

Skøde 1871. Man fortæller om Anders Peder Olesen, at han ikke var skoleinteresseret, og derfor fik han ikke lært meget i Skolen, men som voksen lærte han sig det forsømte, saa han var godt funderet med Kundskaber. Som ung var han fuld af Gavtyvestreger, En Gang, han var kørt til Mølle og kom hjem til Virring, satte han Hestene i stærk Fart ned ad Gadebakken og lagde sig ned i Vognen, saa det saa ud, som de løb uden Kusk, og Folk mente, at Hestene var løben løbsk og sprang ud for at standse dem.

Naar man om Høsten havde bundet det sidste Neg, skulle der stryges for Kaalene, og hvis Konen ikke omgaaende mødte med Æbleskiver, risikerede hun, at man huggede Kaalene om. Et Aar havde Anders Peder Olesens Svigerfar, Thorup, listet sig til at stjæle Æbleskiverne, saa den arme Kone havde intet at redde Kaalene med. Til Nytaar hævnede Anders Peder Olesen sig, idet han sendte Gaardens Piger om til Thorup for at laane et eller andet, imedens man gik efter dette, tilegnede Pigerne sig Thorups Nytaarsmad, og han fik den ikke igen, før han selv mødte og bad om at faa den udleveret. Han var meget vred, men da Anders Peder Olesen fortalte, at det var Hævn for Æbleskiverne, fandt han en vis Rimelighed i Foretagendet.

Anders Peder Olesen var gift med Karoline Vilstrup. Hun er fra Matr. Nr. 20 a i Virring, Thoruplund, men er opfødt i Brørup hos hendes Bedstemoder, der var gift anden gang og havde en Gaard der. De har en Datter, Ane, der bliver gift med P. Jørgen Pedersen fra Kejlstrupgaard. Han er født i Gaarden endnu medens den laa i Virring By; den er senere flyttet ud paa Marken. Som fortalt køber han Smedelod-

Ella og Anders Peter Petersen med Datteren Aase. Skøde 1937.

den i 1912, samme Aar som han overtager Gaarden. P. Jørgensen, som han blev kaldt, var i flere Aar Byens Sognefoged. De har 2 Børn, Anders Peder Pedersen, der overtager Fødegaarden, og Marie, der bliver gift med Marius Jørgensen, og de overtager hans Fødegaard i Taaning.

Anders Peder Pedersen er gift med Ella Lindskov, Skøde 1937. De bygger nyt Stuehus til Gaarden. I Anledning af Vejforlægning og Skolebyggeri maa de afstaa en del Jord til Kommunen, saa Gaarden bliver afskaaren fra sit Jordtilliggende. I 1974 køber Kommunen Gaardens Bygninger og den sidste Rest Jord sønden for den nye Vej, og Ella og A. P. Pedersen bygger nye Stuehus og Lade nord for Vejen. Udbygningerne til Gaarden er nedrevne paa Grund af Skoleudvidelse i 1975, og en af de ældste Slægtsgaarde i Virring er ødelagt.

Udskrift 1947

Ejer: A. P. Pedersen, Ejendomsskyld 29.800 Kr. Brandforsikring 55.000 Kr. Jorden Lermuld med Lerunderlag. Besætning: 15 Køer, 1 Tyr, 18 Ungdyr, 2 Heste og som Regel 1 Føl, 2 Søer. Leverer ca. 50 Grise Aarlig. 50 Høns.

Virring Lykkegaard
Matr. Nr. 5a 6fg 20e 6e
17.65 Ha. i 1932
22.83 Ha. i 1973

Ejere:

Ole Pedersens anden Søn af første Ægteskab hed Peder Olesen, Pe-Wollesen, f. 1842. Han faar 15 Td. Ld. af Fødegaarden, nemlig: Matr. Nr. 5 a og 6 fg. Det øvrige er købt til senere. Han er gift med Ane Kathrine, Niels Rasmussens Datter fra Matr.Nr. 8 a i Virring. Niels Rasmussen er Broder til Jørgen Rask i Virring Nedergaard. Der er 2 Børn i dette Ægteskab; Ole Olesen, der bliver Sporvognskonduktør, og Johanne, der bliver opfødt hos Bedsteforældrene, da Ane Kathrine dør i Barselsseng. Johanne bliver senere gift med Hans Hansen. Han var Mejerist paa Virring Mejeri, men forlod dette Hverv for at blive Uddeler i Virring Brugsforening, hvorefter han i 1904 byttede med sin Svigerfader, Peder Olesen, og fik Lykkegaarden, og Peder Olesen blev Uddeler i Virring.

I Ægteskabet mellem Johanne og Hans Hansen var der 3 Børn: Christian Schøne-mann Hansen, der bliver gift med Bernhardt Friis' Datter Johanne, se Matr. Nr. 12 a i Virring, Johannelund. De havde

Virring Lykkegaard ca. 1910.

*Johanne og Hans Hansen med Børnene
Elna og Chr. Schönemann Hansen.*

først en Ejendom i Fastrup. Senere blev de Præstegaardsforpagtere paa Alrø, havde en kort Tid en Gaard i Gangsted og ejer nu en Gaard i Egebjerg, hvor Christian Schönemann Hansen i flere Aar var Sogneraadsformand. Elna, gift med Jens Thomsen i Edslev, hvor de har hans Fødegård, og Mathilde, der er gift med Ove Jensen. De har en Gaard paa Alrø.

Da Ane Kathrine var død, giftede Peder Olesen sig med Mine Wilstrup, hun var en søster til Broderens Kone Karoline Wilstrup. Da Peder Olesen i 1871 fik de 15 Td. Ld. tildelt af sin Fader, købte han Bygningerne fra en nedlagt Gaard og opførte dem paa Arealet. Allerede i 1872 blev Gaardens Areal forøget med 10 Td. Ld., nemlig Matr. Nr. 6 g, som var tildelt hans Broder Andreas Olesen. Han døde pludselig, og man fortæller, at han og hans førstefødte blev begravet i samme Kiste.

Peder Olesen var i flere Aar Sognefoged, et Hverv han passede med megen Nidkærlighed. Saaledes red han en Gang efter en Tyv, og fangede ham først i Hovedgaard.

Peder Olesen var Sognefoged under Provisorietiden, da Folk over en lav Sko

nægtede at betale Skat, idet de henviste til Grundlovens §49, der udtrykkelig fastslaar, at saa længe Finansloven ikke er vedtaget, maa Skatterne ikke opkræves. Selv om Regeringen henholder sig til Grundlovens § 25, der giver den Berettigelse til at udstede foreløbige Finanslove, saa mente Folk, at en saadan i enhver Henseende havde tabt sin Gyldighed efter at være forkastet af Folketinget.

Det var et ubehageligt Embede at være Sognefoged og Skatteopkræver i denne Periode. Her skal berettes om en Skattepantning i Virring Aar 1886:

Efter mange Besværligheder ankom Fuldmægtig Hjorth Lorendtsen og Politibetjent Monrad fra Skanderborg til Virring for at foretage Udpantning, det var den 23. Februar og de kørte i Kane. Deres første Maal var Sognefoged Pe-Wollesen, som de ikke traf hjemme, men senere kom i Møde paa Vejen og tog med som Pantevidne.

Hos Gaardmand Jens Jørgen Pedersen, Kejlstrupgaard, hvor de først kom ind, satte de sig for Bordenden i Folkestuen uden at omtale hvad deres Ærinde var. Jens Jørgen Pedersen spurgte saa, hvad de kom efter, og da de svarede, at de kom for at faa Penge, sagde Jens Jørgen, at i saa Tilfælde var de ikke velkomne. Han tilbød imidlertid at betale Brandpenge og Amtsstueskatter, som Fuldmægtigen mod-

Ragna og Aage Jensen Høgh. Skøde 1937.

En nedlagt Ejendom, Jorden er lagt under Lykkegaarden. Billedet ca. 1912.

tog, men erklærede at han tog sig betalt i Statskatten først, og spurgte derefter, om han ikke havde flere Penge. J. Jørgen Pedersen vidste ikke, hvor mange han havde, da hans Pengeskab var gaaet i Baglaas, det var et gammelt Hængeskab, som de forgæves prøvede at faa lukket op. Endelig gav det sig, og man fandt i det en Tegnebog, i hvilken der var en 10 Kr. seddel. Den tog de, men det var stadig ikke nok, hvorfor de i al Venskabelighed talte med ham om, hvor de kunde finde Resten, ja, Fuldmægtigen tilbød endog at laane ham dem, hvilket Jens Jørgen dog aftog, da han nødtigt laante Penge af ukendte Folk, saa ville han hellere prøve at laane dem af sin Kone, hvilket ogsaa lykkedes. Da det fulde Beløb nu var skaffet til Veje, kvitterede Fuldmægtigen i Skattebogen. Turen gik nu videre til et Par andre Udflyttere. Hos Gmd. Rasmus

Jensen skrev de et Par Kvier og hos Jens Nielsen et Ur.

De kørte nu ind til Virring By og gjorde holdt ved den gamle Sognefoged Jens Peter Andersen, Virring Overgaard, der ogsaa var blandt Skyldnerne. Der bad de om at faa Hestene i Hus. Jens Peter Andersen spurgte først om Kusken Johannes Jensen var Pantevidne, for i saa Tilfælde fik han dem ikke ind, men da de benægtede dette kom Hestene i Stald. Saa begyndte Forretningen. J. P. Andersen tilbød dem først en Jagtbøsse i Pant, men den kunne de ikke bruge, selv om han gjorde dem opmærksom paa, at den var ladt med baade Krudt og Hagl, men en Rejsefjedervogn fik Naade for deres Øjne.

Hos de andre af Byens Folk gik det nu løs. Hos S. P. Sørensen, senere Navneforandring til Ballegaard, skrev de en Jagtvogn. Hos Smed Langberg noget Boskab.

Hos Skrædder Kristen Nielsen 2 Stk. Klæde. Smed Langberg indbød Sognefogeden og de andre medfølgende Mænd paa en Kop Kaffe, men glemte ganske at anmode Fuldmægtigen og Politibetjenten om at være med.

Nu gik Turen ud til Mads Kr. Nielsen, Virring Nørregaard. Her blev Fuldmægtigen, der hidtil havde været meget forekommende, vred. Han forlangte bestemt, at Døren til Dagligstuen, der var laast, skulde laases op. Mads Kr. Nielsen mente ikke det gjordes Behov, da der var Genstande nok i Udhusene, de kunde pante. Det vilde Fuldmægtigen ikke indlade sig paa, men forlangte stadig, at Døren skulde lukkes op, hvis ikke blev Mads Kr. Nielsen anholdt og ført til Skanderborg. Da Mads Kr. Nielsen spurgte med hvilken Lovhjemmel han forlangte dette, svarede han, at han handlede efter Loven. Monrad bad nu stilfærdigt Manden om at lukke Døren op, hvilket ogsaa skete, og de skrev nu adskillige Stykker Bohave. Saaledes endte Skattenægtelsen i Virring, og Turen gik derefter til Vitved.

Et enkelt Eks. fra Pantebogen i Vitved: Man henvendte sig hos Folketingsmand Jens Sørensen, der resterede med 64,75 Kr., som han nægtede at betale, idet han henviste til Grundlovens § 49. Udpantningen foretages saa i følgende Skyldnerens tilhørende Ejendele: En Ringtromle, som vurderedes til 50 Kr. og en Vædder, der vurderedes til 25 Kr. De udpantede Genstande forblev i Skyldners Værge og maatte ikke afhændes eller forflyttes.

De sidste Aar paa Gaarden var Peder Olesen syg, og som omtalt mageskiftede han med sin Svingersøn og blev Uddeler i Virring. Dette interesserede ham kun lidt, og han døde faa Aar efter. Der var

da bygget en ny Brugsforening i Virring, og hans Enke, Mine Olesen fortsatte med lidt Købmandsforretning i de gamle Lokaler, men opgav ret hurtigt dette, og blev Værtinde i Virring Forsamlingshus.

I Mine og P. Olesens Ægteskab var der 7 Børn.

1: Thorup Olesen, Skatteraadsmlem i Holbæk eller Kalundborg.

2: Ane Olesen, gift med Forfatteren Albert Dam, se Matr. Nr. 19 a, Virring Mosegaard.

3: Kathrine Olesen, gift med Klaus Andersen fra Matr. Nr. 9a i Vitved, de havde en Gaard i Mesing.

4: Albert Olesen, der rejste til Amerika.

5: Andrea Olesen, gift med Andreas Mikelsen i Torrild.

6: Stine Olesen, gift med Poul Mose paa Fyn.

7: August Olesen, der havde en Ejendom i Højby ved Hou.

Som fortalt fik Hans Hansen (1868–1949) „Lykkegaarden“ i 1905. Han byggede nyt Stuehus til Gaarden. Neden for denne laa en Ejendom paa ca. 10 Td. Ld. Manden hed Peder Fogh. Han kunde ikke klare sig, og Hans Hansen købte Ejendommen og lagde Jorden under Gaarden og nedbrød Bygningerne. Hans Kone Johanne døde i 1919 af Spansk Syge, og Hans Hansen solgte Gaarden og købte en ganske lille Ejendom i Virring. Det tilfredsstillende ham ikke, og han køber saa Virring Toftegaard, Matr. Nr. 10a. Den nye Ejer af Lykkegaarden var Jens Martin Pedersen, der i 1932 solgte den til Louise og Karl Sørensen. Louise var fra Vestergaard i Hvilsted og Karl Sørensen var fra Hvolbæk. De havde kun Gaarden i 5 Aar, da døde Karls Broder i Hvolbæk,

og de overtog da dennes Gaard, Matr. Nr. 11a, som Karls Forældre før havde haft. „Lykkegaarden“ blev solgt til en Ejendomshandler, der i 1937 solgte til Ragna og Aage Jensen Høgh. Han bygger Udhusene om. De er i Forhold til Gaardens Størrelse usædvanlig store. Der drives et meget intensivt Landbrug paa Gaarden. Aage Høgh var i mange Aar Sognefoged. Han døde 55 Aar gammel af en ondartet Sygdom i 1969. Enken fortsætter med at drive Gaarden ved en Søn Hakon Høghs Hjælp, stadig meget intensivt.

Udskrift 1947

Ejer: Aage Jensen Høgh, Ejendomsskyld 57.500 Kr. Brandforsikring 90.000 Kr. Intensiv Drift, 24 Køer, 1 Tyr, 18 Ungdyr, 4 Heste og som Regel 1 Føl, 10–15 Søer, leverer 110 Grise aarlig. 100 Høns. Stuehus opført 1910. Avlsbygningerne opført efter 1914.

Ole Pedersens tredie Søn af første Ægteskab, Andreas C. C. Olesen fik tildelt ca. 10 Td. Ld. Da han som fortalt døde i 1872, blev denne Jord inddraget i Broderens Gaard.

Matr. Nr. 6e Puusagre

Ole Pedersens Søn af andet Ægteskab, Rasmus Olesen, fik tildelt de saakaldte Puusagre. Han døde, inden han fik rejst Bygninger paa dem. De blev købt og lagt under Kejlstrupgaard. I 1944 blev de købt af Aage Høgh og er nu en Del af Lykkegaarden.

Foruden Rasmus Olesen var der 2 Piger i andet Ægteskab, nemlig Karen Marie Olesen og Ane Mette Marie Olesen. De arvede det før omtalte Hus til Matr. Nr. 5a. Førstnævnte fik Bopæl i Aarhus,

og Ane Mette Marie Olesen blev gift med Svend Langberg, hvis Fader Christian Langberg, der var Smed, var Søn af Lærer Langberg i Virring. Svend Langberg havde en Ejendom paa Virring Hede. Der var 4 Børn i dette Ægteskab: Ole Langberg, der i mange Aar var Grovsmed i Virring og havde en lille Smedie ved Smediedammen, der nu er tørlagt. Han var i mange Aar Sogneraadmedlem. Kristian Langberg, var Altmuligmand. Der var 2 Piger, den ene blev gift til Aldrup Mølle, den anden kom til Torrild.

I Ole Pedersens tredie Ægteskab med Smedens Datter i Svinsager var der 6 levende Børn.

1: Ane Olesen, gift med en Købmand i Vedslet, senere havde de en Ejendom i Rasborg.

2: Karen Olesen, f. 1858, gift med Smed Schøler i Vitved, hun var hans 3. Kone.

3: Jens Marius Olesen, Lærer i Tolstrup ved Løgstør.

4: Petrine Olesen, gift med Jens Simonson i Hvolbæk, som senere blev Købmand i Torrild.

5: Stine Olesen, gift i Klakring.

6: Mikkel Olesen døde ugift.

Angaaende den førømtalte Ejendom, hvis Jord kom under Lykkegaarden, ejedes den af Peter Rasmussen i 1830; derefter af Kasper Pedersen i 1862 og blev saa i 1867 solgt til Peder Frandsen Vest, som er omtalt under Matr. Nr. 4b. Deres Datter Mette og Svigersøn Mads Jakobsen overtog den i 1900 for 4.500 Kr.

Mads Jakobsen var en belæst Mand, der havde været paa Højskole. Han havde været Bestyrer hos Madam Lærche i Svinsager. Mette var Sypige. Det kneb med at faa det til at løbe rundt, og 9 Aar

efter køber de en mindre Ejendom, Matr. Nr. 30b, som de sælger, og senere bliver de Værtspær i Virring Forsamlingshus.

Jens Peder Hansen Fogh købte saa Ejendommen i 1909 for 7.000 Kr. Han var Søren Foghs Plejesøn. Søren Fogh havde Naboejendommen, som han havde giftet sig til. Ikke længe efter Brylluppet kørte de løbsk og Søren Fogh blev Enkemand ved denne Lejlighed.

Peder Fogh sad ved Ejendommen til 1915. Saa købte, som fortalt, Hans Hansen Ejendommen og lagde Jorden under sin Gaard.

Matr. Nr. 6h Et Hus

En Arbejderbolig bygget af Ragna Høgh.

Kejlstrupgaard

Matr. Nr. 7a m. fl.

30.01 Ha. i 1932

15.85 Ha. i 1973

Den beskrives i 1840 saaledes: Gaardsplads og Have midt i Byen, en Hovedlod østen for Byen, en Udlod vest for Byen og en Englod sønden for Byen, og en Englod østen for Byen, Tørveskær i østre Bjørnkær Mose. Areal 68½ Td. Ld.

Som det ses af ovenstaaende laa Gaarden midt i Byen. Den var sammenbygget med Matr. Nr. 8a, og de var fælles om det ene Hus. I 1877 blev Kejlstrupgaard flyttet ud paa sin nuværende Plads, og i 1913 brændte Matr. Nr. 8a og blev genopbygget ved Vejen til Solbjerg.

Østen for Kejlstrupgaards nuværende Plads laa en Gang en Kirke eller et Kapel. Jorden blev en Gang skænket til Ringkloster, og Nonnerne byggede dette Kapel

eller Kirke, hvor de plejede syge og gamle og desuden forrettede kirkelige Handlinger. Enkelte Sten findes indmuret i Vitved Kirke, og i Gaardens Lade er indmuret et Par Gravsten, den ene ganske glat, i den anden er indhugget et Kors.

Kirken eller Kapellet hed St. Jørgens Hus. Hvornaar det bev nedrevet ved jeg ikke, men en Rest blev staaende og blev kaldt Huset Virring. Det blev senere nedrevet og af Materialerne blev bygget et Fattighus i Fastrup. Senere skulle dette være flyttet til Fruering. Jørgen var senere Familienavn i Kejlstrupgaard.

Man har ment, at det spøjte paa Gaarden. Ved Nattetid svævede sorte Skikkelser over Dammen norden for Gaarden, og Portene kunne ikke holdes lukkede. Ejerne har dog aldrig set noget, og den eneste Ulempe de har haft af Spøgeriet er, at en Karl, de havde fæstet, blev saa forskrækket, da han hørte om dette, at han blev borte.

En uhyggelig Oplevelse havde man en Gang, man skulde grave en ny Brønd til Gaarden. Paa Grund af giftige Gasarter forblev Brøndgraveren i Brønden. Bestyreren, der gik ned efter ham, blev der ogsaa. De var begge døde. Nu var gode Raad dyre. Man overtalte saa Fip Jens, en Daglejer, til at prøve at faa dem op, og det lykkedes for ham. I den Anledning fik han et Sæt nyt Tøj.

Ejere:

Jørgen Rasmussen, f. 1717, er Rytterbonde, senere, i 1767, Selvejer.

Jørgen Jensen, f. 1739, er Jørgen Rasmussens Stedsøn. Han er gift med Ane Marie Knudsdatter, f. ogsaa 1739. Foruden en Søn, Jens Jørgensen, der overtager Gaarden, har de en Datter, Kjesten Marie Jør-

Kejlstrupgaard, ca. 1915–20.

gensdatter, f. 1784, der bliver gift med Rasmus Thomsen i Hvolbæk, Matr. Nr. 4a.

Jens Jørgensen faar vist Skøde paa Gaarden i 1811, og han er gift med Ane Rasmusdatter, 1797–1876, født i Fastrup.

Efter hendes første Mands Død gifter hun sig med Peder Jørgensen, der er født 1810 i Boes. Vielsesattest som Adkomst i 1835. Peder Jørgensen sælger Gaardens Hedelod og køber til Gengæld de før omtalte Pusaagre.

Der var flere Børn i disse Ægteskaber. En af dem, Jens Jørgen Pedersen, overtager Gaarden. Desuden er der en Plejesøn, Jørgen Jensen fra Mesing, der bliver gift med Maren, Matr. Nr. 17a Gammelgaard i Virring.

Jens Jørgen Pedersen, 1836–1887, Skøde 1869, Pris 6.000 Rigsd. + Aftægt. Han er gift med Bodil Marie Frandsen fra Bøgeskov, Bul Mari. Det er Jens Jørgen Pedersen, der flytter Gaarden ud og sælger Resterne af den gamle Gaard i Byen. Han bliver ikke gammel, idet han falder ned fra et Høloft, og bliver funden død. Muligvis har han slugt sine kunstige Tænder, da man siden ikke kunde finde dem. Bodil Marie sidder i uskiftet Bo til 1909. Der er 3 Børn i Ægteskabet.

1: Ane Pedersen, der bliver gift med Niels Christian Nielsen fra Vitvedgaard, Matr. Nr. 16a, og de køber en Gaard i Grundfør.

2: Peder Jørgen Pedersen, der bliver gift med Ane Olsen, og de overtager hendes Fødegaard, Matr. Nr. 5-6 i Virring, Østergaard.

3: Frands Pedersen, der overtager Fødegaarden efter Moderen i 1909. Han er gift med Karen Dam fra Virring Mosegaard, Matr. Nr. 19a.

Foruden nogle Byggegrunde sælges Pusaagre.

Deres Børn er: Jens Jørgen Pedersen. Han har Gaarden i Forpagtning nogle Aar, bliver senere Konstruktør. Saa er der Margrethe Pedersen, gift med Folmer Sørensens fra Onsted. De har først en Gaard udensogns, men da Jens Jørgen opgiver Landbruget, kommer de hjem og faar Gaarden i Virring. Et 3. Barn er Bodil Pedersen, der dør som ung.

Der er efterhaanden solgt store Arealer fra til Byggegrunde, nemlig hele Kejlstrup-parken. Den nye Skole ligger ogsaa delvis paa Gaardens Grund. Gaarden er i 1976 nedlagt som Landbrug og solgt til Ragna Høgh, Virring Lykkegaard.

Karen, født Dam, og Frands Pedersen, ca. 1905. Skøde 1909.

Virring Nygaard

Matr. Nr. 8a

18.76 Ha. i 1932

19.98 Ha. i 1973

Gaarden laa oprindeligt midt i Virring By og var sammenbygget med Matr. Nr. 7a Kejlstrupgaard. Beskrivelse 1840: Gaardens Hovedlod ligger østen for Byen, og Hedelodden vesten for Byen. Oprindeligt var der vist ingen Englod til Gaarden, men Englodderne fra Nr. 15 og 20 i Bjørnkjær senere købt til. Tørveskær i østre Bjørnkjær. Areal godt 52 Td. Ld.

Ejere:

Jens Nielsen faar kgl. Skøde paa Gaarden i 1769. Hans Søn, Peder Jensen, er gift 2 Gange, først med Maren Pedersdatter, f. 1739, derefter med Else Pedersdatter. Peder Jensen dør, og Else Pedersdatter, f. 1767, gifter sig med Peder Olesen. I Else Pedersdatters første Ægteskab er der en Datter, der hedder Maren Pedersdatter, f. 1799. Hun gifter sig med Søren Sørensen, „Balle Søren“, f. 1806. De overtager Gaarden i 1839. Maren Pedersdatter bliver tidligt Enke og sælger Gaarden i 1851, og har derefter Aftægt paa Gaarden tillige med Sønnen Søren Peder Sørensen og en Broder. Køberen af Gaarden er Niels Ras-

Den gamle Gaard, der laa i Virring By, indtil den brændte i 1913.

Marie Dam og Rasmus Peder Nielsen og Sønnen Martin Nielsen. Skøde 1884. De har Gaarden, til den brænder i 1913, hvorefter de sælger Jorden.

mussen, f. 1820 i Virring Nedergaard. Matr. Nr. 13a. Prisen er 3.100 Rigsd. + Aftægten. Han er gift med Johanne Pedersdatter, f. 1830 i Adslev Sogn. De sælger Gaardens Hedelod. Deres Datterdatter, Johanne, bliver som fortalt, gift med Uddeler Hans Hansen, den senere Ejer af Virring Lykkegaard. Hun er opfødt paa Gaarden her hos Bedsteforældrene.

Niels Rasmussen og Johanne Pedersdatter har en Søn, der overtager Gaarden i 1884 for 14.000 Kr. + Aftægt. Han hedder Rasmus Peder Nielsen og er gift med Marie Dam. Hendes Fader hedder Niels Dam, og Moderen er en Ditlevsen fra Fruering. Selv om hun er gift Nielsen, beholder hun sit Pigenavn Dam til sin Død.

Gaarden brænder totalt ved Lynnedslag, formentlig fordi Ras Peder Nielsen har glemt at bruge sin Faders Eksempel med altid at have Tordensten, Sebbedeststen, liggende i Vinduerne for at modvirke Lynnedslag. De sælger nu Jorden fra til Karl Chr. Sørensen og bygger et Opholdshus paa Brandtomten. Deres eneste Barn, Martin Nielsen, køber en af Nedergaardene.

Efter R. P. Nielsen og Marie Dams Død, købes deres Hus af Vognmand Rasmus Andersen i Virring. En Søster til Rasmus Peder Nielsen er gift med P. Madsen, Svinsager Højgaard.

Karl Christian Sørensen køber altsaa Gaardens Jord og bygger en ny Gaard paa den ved Vejen til Solbjerg. Han har tillige Gaard Matr. Nr. 20 a Thoruplund, Virring, som er forpagtet ud til Sønnen Thorvald Sørensen. Christian Sørensen er født i Fastrup Mølle og er gift med Mathilde Wilstrup, Matr. Nr. 20a er hendes Fødegård. Hendes Fader hed Thorup, og Gaarden hed Thorupsgaard længe efter hans Død. Den hedder nu Thoruplund.

Christian Sørensen har en Søn, der har Gjeseing Savværk, og en Kausionsforpligtelse han har i dette gør, at han maa sælge begge Gaardene i Virring og overtage Savværket i 1915.

Paa faa Aar er der 4 Ejere af Gaarden, men i 1918 bliver den solgt til Mariane og Søren Peder Rasmussen for 52.000 Kr., og nu sker der noget med den efterhaanden forsømte Gaard. S. P. Rasmussen var en dygtig Landmand, og Gaarden er snart en af Byens bedste. Han fik efterhaanden ogsaa mange Tillidshverv. Han var Formand for Virring Mejeri i over 25 Aar, og

Mariane og Søren Peter Rasmussen.
Skøde 1918.

var en Periode i Sogneraadet. Deres Søn, Arne Rasmussen tilskødes Gaarden i 1954 efter først at have boet i Svinsager nogle Aar og arbejdet paa Gaarden som Dag-lejer. Hans Kone hedder Inga, og er af Slægten Jochumsen. Mariane og S. P. Rasmussen byggede et Opholdshus i Virring By, Matr. Nr. 9x.

Udskrift 1947:

Ejer Søren P. Rasmussen. Ejendoms-skyld 43.000 Kr. Brandforsikring 68.000 Kr. Jorden lermuldet paa Lerunderlag. Besætning 20 Køer, 1 Tyr, 15 Ungkvæg, 4 Heste, leverer 40 Svin aarligt. 150 Høns.

Matr. Nr. 9a Virring.

Denne Gaard laa midt i Byen, og den sidste Rest blev fjernet, da man byggede en Brugsforening paa dens Grund i 1906-07. Jorden er delt op i flere Ejendomme, og selve Hovedparcellen, der til sidst kun var paa 3-4 Td. Ld., er nu bebygget med Parcelhuse. Den beskrives saaledes i 1840: Gaardsplads med Have midt i Byen, en Hovedlod med tilhørende Toft østen for Byen, og en Hedelod vesten for Byen, Tør-

Virring Nygaard, som er bygget paa den frasolgte Jord.

veskær i Søndregammellose, Matr. Nr. 12a, Ca. 55 Td. Ld. Der synes ikke at have været nogen Englod til Gaarden.

Endnu medens Gaarden var hel ejedes den af Villum Jensen, f. 1747 og derefter af Knud Pedersen, f. 1775. Han solgte til Jens Jensen, og nu begynder det store Frasal, idet han sælger de østligste Jorder, Matr. Nr. 9b, til Joh. Pedersen og Hedelodden, Matr. Nr. 9c, til T. J. Andersen. Hans Efterfølger Ole Frandsen sælger igen de østligste Lodder af den tilbageblevne Gaard, og Gaardens Areal er nu nede paa ca. 13 Td. Ld.

De næste Ejere er Niels Emanuel Læggaard, f. 1795, han havde i 1842 en af Diergaardene i Vitved, Matr. Nr. 13 a. Jens Nielsen, f. 1817 og Jens Peter Andersen, f. 1824. Ingen af dem er født i Sognet. J. P. Andersen sælger atter Jord fra, nemlig 9 e til Toftegaarden. I 1877 faar Jens Ditlevsen og Ane Kaspersen Skøde paa Resterne af Gaarden for 5.725 Kr. + Aftægt. Jens Ditlevsen, 1852-1930, er Ditlev Pedersens Søn i Fruering Nedergaard og Ane Kaspersen er Anders Kaaspersens Datter, Matr. Nr. 11 a i Fruering, Eskegaard.

Den sidste Rest af Gaarden Matr. 9a. Den sidste Ejer var Karen Alrø. Den er nu nedrevet og Virring Bageri er bygget paa Grunden. Paa den øvrige Jord er bygget Parcelhuse.

De mageskifter Ejendommen med Anders Rasmussen Juul, der har Matr. Nr. 19a i Vitved, Søholt. Denne Gaard sælger Jens Ditlevsen ret hurtigt igen, og i 1895 er han Uddeler i Virring.

Anders Rasmussen Juul var gift 2 Gange. Første Gang med en Pige fra Matr. Nr. 3a i Vitved. I dette Ægteskab var der 3 Børn: Rasmus Andersen Juul, der gifter sig med Søren Damgaards Plejedatter i Vitved, hun var en Søster til R. P. Jensen, Smed Ras-Peter, der ejede Matr. Nr. 9d i Lillevirring. De havde en lille Gaard paa Fastrup Mark.

Andet Barn var Peder Andersen Juul, der rejser til Amerika og tredje Barn var Grethe Juul, der bliver gift med Kreaturhandler Juul i Stilling, men dør et Aar efter Giftermaalet, og Juul gifter sig anden Gang med Ane Sørensen fra Matr. Nr. 12 a i Fruering.

Anders Rasmussen Juuls Forfædre var Degne i Vitved.

Jakob Peder Andersen Juul overtager Ejendommen efter Faderen i 1905. Han er gift med Rasmine Bøtkjær. Hendes Fader var Skomager og Musiker i Virring. Han havde et daarligt Ben, der gav ham en besværlig Gang. Jakob Juul blev undertiden kaldt Jakob Degn, fordi hans Oldefader var Degn i Vitved.

Ejendommens Bygninger laa som nævnt midt i Byen, og da man i 1907 skulde bygge en ny Brugsforening i Virring, købte man disse Bygninger, brød dem ned og rejste den nye Brugsforening paa Grunden.

Jakob Juul, der var Murer, byggede nye Bygninger paa Jordlodden østen for Byen, og i 1916 solgte han til Ejendomshandler Peder Skriver og købte Ejendommen Matr. Nr. 12i i Virring.

P. Skriver sælger til J. Chr. Pedersen og denne i 1917 til Handelsmand Laurits Bjøstrup Nielsen, Gris Laurids, for 6.500 Kr. Han var fra Vitved Mark og har boet flere Steder i Kommunen. Ved sin Død havde han et lille Hus i Vitved. Han sælger Aaret efter til Slagter Jens Carl Hansen og hans Kone Ingeborg. De havde senere Forretning i Gjesium.

I 1919 køber Hans Hansen Ejendommen for 9.500 Kr. Han udvider Huset med en Tilbygning. Hans Hansen havde, som fortalt, Virring Lykkegaard og blev Enkemand under den Spanske Syge. Han kunde ikke finde sig i kun at have en lille Ejendom og køber Virring Toftegaard, Matr. Nr. 10a, og lejer Ejendommen ud, bl. flere til Slagter Anders Jensen, der siden havde Slagteforretning et Par Steder i Virring.

I 1923 køber P. Madsen Ejendommen for 10.000 Kr. Han havde sin Fødegaard, Svinsager Højgaard, i flere Aar, men maatte sælge paa Grund af Kautionsforpligtelse. Siden har han boet flere Steder, bl. a. i Charlottenlund i Fruering Skov. Til sidst boede han i et lille Hus i Virring By.

Det ser ud til at Hans Hansen køber Huset igen i 1926. Hans Søn Chr. Schønemann Hansen boede der vist en Tid.

Hanne og Smed Ole Langberg køber det i 1928 for 12.300 Kr. Han er Oldesøn af Lærer Langberg. Var i flere Aar Grovsmed i Virring. Hans Kone er fra Vitved Dal. De begyndte i det gamle Jordemoderhus. Smedien laa ved Smediedammen over for, hvor der nu er Sportsplads, og hvor den nye Brugsforening nu ligger. Siden byggede de nyt Hus sønden for Høkerbutikken. Nogle Aar havde de en Ejendom ved Landevejen, Matr. Nr. 2. Som Enkemand boede Ole Langberg til Leje i

det gamle Hus ved Mejeriet. Han var i mange Aar Sogneraadmedlem og førte Kommunens Folkeregister.

Søren Karl Alfred Jeppesen købte Ejendommen i 1943 for 14.300 Kr. Han var Søn af Jørgen Jeppesen, Virring Hede, der siden var Kirkebetjent ved Vitved Kirke. En Broder, Andreas Jeppesen, boede ogsaa i Vitved. I den Tid Søren Karl havde Ejendommen var han Fodermester i Virring Nedergaard, Matr. Nr. 13 a.

I 1953 købes Ejendommen for 29.585 Kr. af Karen og Jens Alrø. Han havde i mange Aar en Ejendom i Svinsager, som hans Søn, Søren Alrø, overtog. Efter Jens Alrøs Død, boede Enken i flere Aar i Huset. Da hun døde, blev Ejendommen af Arvingerne solgt til Kommunen. Bygningerne er nu nedrevet og Jorden bebygget. Bl. a. ligger Virring Bageri, opført 1975, paa dens Jord. Denne Gaard, der oprindeligt var som de andre Virringgaarde, er nu fuldstændig udslettet.

Virring Toftegaard

Matr. Nr. 10a, 9op, 10g, 8d, 9e1, 10f

19.59 Ha. i 1932

17.80 Ha. i 1973

I Matrikelprotokollen fra 1840 beskrives Gaarden saaledes: Gaardsplads med Toft sydøst i Byen, en Hovedlod sydøst for Byen og en Udlod nordvest for samme, Tørveskær i Lille Elkær og i Vidballe-mose, Gaardens oprindelige Størrelse var 52½ Td. Ld. Der synes ikke at have været Engskifte til Gaarden. Den laa i Toften neden for Gaard Matr. Nr. 11a, Toften var stor, og en Del af den var Eng. I samme Toft var en Skovkilde, der gav det senere oprettede Mejeri Navn.

Øst for Virring Toftegaard var der før i Tiden en meget stor Mose. Billedet er fra omkring 1900. Personerne er Maren og Jakob Peter Eriksen med Børn samt 2 Piger, hvoraf den ene vist var Lærerinde, det ene af Børnene var vanfør, og kunde ikke søge Virring Skole.

Allerede før 1840 var der fraskilt et Stykke Jord fra Gaarden paa 5 Td. Ld. Mølholm kaldet. Den beskrives saaledes: „En samlet Lod sydøst for Byen og vesten for Landevejen fra Aarhus til Horsens“. Ejeren var i 1840 Simon Rasmussen.

Ejere:

Peder Andersen, f. 1734, man maa regne med, at det er ham, der har købt Gaarden ved Auktionen i 1767.

Rasmus Jensen Møller, f. 1764 faar Skøde 1792. Hans Kone hedder Ane Rasmusdatter og Peder Andersens Kone, Ane Johnsdatter er paa Aftægt hos dem. I 1826 sælges omtalte Jord til Simon Rasmussen, der bliver gift med Gaardens Datter Karen. En anden Datter bliver gift med Jens Rasmussen, f. 1803 i Vitved, og de overtager Gaarden i 1832.

En søn, Rasmus Jensen, f. 1838 og hans Kone, Ane Marie Jensdatter, f. 1843, overtager Gaarden i 1862 for 1.550 Rigsd. + Aftægt. I dette Ægteskab er der 3 Børn: Rasmus Møller Jensen faar Gaardens Hedelod, Matr. Nr. 10d, men mage-

skifter senere med Jørgen Jørgensen i Gjesing og faar der Matr. Nr. 4 c.

Rasmus Møller Jensen har en Søn, Karl Møller Jensen, der bliver gift med Jakob Pedersens Datter og overtager hendes Fødegaard i Hvolbæk, Matr. Nr. 7a. En anden Søn, Christian Jensen, gifter sig til Halvdelen af Matr. Nr. 2a i Skaarup, se denne. En Datter Ane Jensen, kommer til Illerup.

Rasmus Jensen bliver Enkemand og gifter sig med Kirstine Kjeldsen, der er Datter af Trine og Smed Kjeldsen i Gram. Som ældre boede hendes Forældre i det Hus i Virring, hvori der senere blev oprettet Telefoncentral. Kjeld Kjeldsen havde da et daarligt Ben. En Broder til Kirstine var Jens Kjeldsen, Smed i Hvolbæk. Han blev senere Ringer og Graver ved Fruering Kirke, tillige med var han Bysmed i Fruering.

Kirstine Kjeldsen og Rasmus Møller Jensen havde 6 Børn. En af dem var Ane, der blev gift med Smed Christensen i Gram. Hans Forældre var fra en Ejendom i Vitved.

Da Rasmus Møllers anden Kone Kirstine døde, købte han et Hus i Virring og solgte Gaarden til Jakob Peder Eriksen. Senere købte han Ejendommen Matr. Nr. 4c i Virring og havde baade Hus og Ejendom. Faa Aar efter døde han, men hans Husholderske, Gamle Maren, havde Lov til at bo i Huset i Virring til sin Død. Dette hus nedbrændte i 1919 tillige med Gaard Matr. Nr. 11 og 3 andre Huse.

Maren Simonsen og Jakob Peder Eriksen fik Skøde paa Gaarden i 1894 for 23.000 Kr. De sælger igen i 1911 og køber en Gaard i Ravnholt. Senere handler han med Ejendomme og forkøber sig paa en stor Gaard.

Maren og Ejner Pedersen. Skøde 1935. Sønnen Karl Erik overtager Gaarden i 1968.

De næste Ejere af Gaarden er J. P. Nielsen, P. Skriver, Murer Mads Peder Andersen, Skøde 1915, Pris 22.000 Kr., og samme Aar Georg Magnus Poulsen. Hans Fader, Niels Poulsen, havde først Virring Mølle, senere en af Nedergaardene, Matr. Nr. 15a. Denne Gaard overtog Georg Poulsen, men solgte og købte i Stedet Toftegaarden. En Broder havde Matr. Nr. 13a i Vitved og hed Johan Poulsen. Han var først i nogle Aar Slagter i Virring.

Georg solgte i 1919 til Jens Buch Jepsen for 45.000 Kr., han boede aldrig paa Gaarden, men havde Bestyrer paa den.

I 1920 er det saa, at Hans Hansen, Virring Lykkegaard, som før fortalt, køber Gaarden for 72.500 Kr., og han har Gaarden til 1935, da bliver den købt af Maren og Ejner Pedersen, og deres Søn, Karl Erik Pedersen overtager den i 1968.

Beskrivelse 1947: Ejer: Ejner Pedersen, Ejendomsskyld 35.000 Kr. Brandforsikr. 56.250 Kr. Besætning: 12 Køer, 1 Tyr, 13 Ungdyr, 3 Heste, 3 Søer. Leverer 30 Grise. 150 Høns.

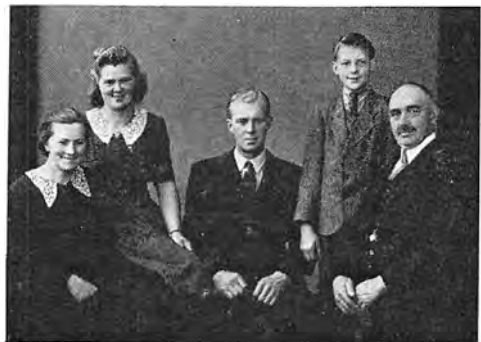
Maren og Ejner Pedersen har bygget et Opholdshus paa Gaardens Grund ved Virring By, Matr. Nr. 8p.

Mølholm, Lillevirring **Matr. Nr. 10b, 21bc, 35** **7.59 Ha. i 1932 og i 1973**

Simon Rasmussen bliver gift med Datteren fra Virring Toftegaard, Karen Rasmusdatter, og Svigerfaderen Rasmus Jensen Møller, overlod dem i 1826 et Areal af Gaardens Jord, nemlig Matr. Nr. 10b, hvorpaa der blev bygget en Ejendom, kaldt Mølholm. Senere bliver der købt mere Jord til. I 1852 overtager Jens Simonsen, f. 1815, Ejendommen. Han er Simon Rasmussens Søn og er gift med Karen Sørensdatter, f. 1823 i Astrup.

I 1882 køber Jens Nielsen „Mølholm“ for 5.600 Kr. Hans Kone er en Søster til Kirsten fra Rasborg, der blev gift med Mikkell Peder Andersen fra Ballegaard i Virring, Matr. Nr. 11a. Jens Nielsen udvider Ejendommen ved at købe Naboejendommen 21b, hvis Bygninger nedrives og Jorden lægges under Mølholm.

Jens Nielsens Datter, Karoline, var Marinus Ballegaards første Kone, se Matr. Nr. 11a i Virring. I 1917 sælger Jens Nielsen Ejendommen og bygger et Opholdshus i Virring, der senere bliver Sygeplejebolig.

Signe og Jens Jensen Mølholm. Skøde 1921. Børnene er: Erna, der bor i Drammelstrup. Ove, der faar Skøde paa Gaarden i 1964, og Villy, der er Autolakerer i Fastrup.

Mølholm i Lillevirring. Personerne er Jens Nielsen og hans Kone. Skøde 1882. Pigen til højre er Datteren Karoline, der blev gift med Marinus Ballegaard.

Den nye Ejer er Aage Andreas Jørgensen, der giver 22.500 Kr. for Ejendommen, og sælger den 2 Aar efter til Anders Andersen for 31.000 Kr. Han kører fast, og Ejendommen gaar til Tvangsauktion og overtages af Mads Madsen som ufyldestgørende Panthaver. Skødet gaar dog direkte over til en ny Ejer, nemlig Jens Jørgen Jensen, og Ejendommen kommer til at staa ham i 24.900 Kr. uden Besætning, og Skødet faar han i 1921. Han er gift med Signe Rasmussen, født i Mjesing. Jens Mølholm som han altid benævnes, er født i „Stalden“ en Gaard i Hvilsted. Faderen hed Peder Jensen og havde senere en Ejendom i Gjesium. I 1964 faar en Søn Ove Jensen, Skøde paa Ejendommen, og Forældrene bygger et Opholdshus paa Gaardens Grund. Ove Mølholm driver lidt

Grisehandel ved Siden af Arbejdet paa Gaarden. Han er gift med Gerda Nielsen, der er Datter af Niels Nielsen, Matr. Nr. 3c i Hvolbæk.

Angaaende den lille Ejendom Jens Nielsen lagde under Mølholm, skal fortælles følgende: De første Ejere er Rasmus Nielsen og Jens Pedersen, men i 1844 køber Rasmus Mikkelsen Ejendommen.

Han er gift med Claudine Emilie Møller. Hendes Fader var Kaptajn i København, og Rasmus Mikkelsen bliver kærester med hende, da han var Soldat, og hun blev gift med ham og fulgte med ham til Virring, i Folketællingen betegnes hun som Fruentimmer. Hun syr for Folk, og de holder ogsaa Tjenestepige. Deres 2 første Børn er født i Virring. I 1848 sælger de Ejendommen og flytter nærmere til

Aarhus, for til sidst at overtage Rasmus Mikkelsens Barndomshjem, en Gaard i Ringkloster.

Om alt dette har Forfatteren Albert Dam skreven en Roman „Jomfruen og Soldaten“. Den er ikke historisk korrekt, men det skal et Digterværk vel heller ikke være. Albert Dam er ofte svær at læse, denne Roman er en af de mest spændende og lettest tilgængelige, han har skrevet.

Efter Rasmus Mikkelsen er der 6 nye Ejere, den sidste er Jens Olesen, der i 1892 sælger Ejendommen til Jens Nielsen for 3.600 Kr. Hvorefter den nedlægges.

Virring Ballegaard

Matr. Nr. 11a, 11f, 12p, 45, 10h

8.00 Ha. i 1932

Beskrivelse 1840: Gaardsplads og Have sydlig i Byen, en Hovedlod sydøst for Byen, en frasolgt Hedelod vesten for Byen, en Englod syd for Byen. Tørveskær i Lille Elkær og i Kirkemosen. Oprindelige Areal 58 Td. Ld.

Gaarden var bygget 1773. Dette fremgaar af en lille Bjælke, der ved en underlig Hændelse er bevaret fra den Gang Gaarden brændte i 1919. Over Aarstallet staar J.M.S. – M.M.D., og det skal udlægges: Jens Mikkels Søn og Maren Mikkelsdatter, og det var da ogsaa dem, der havde Gaarden paa det Tidspunkt. Jens Mikkelsen var født 1732 i Virring Mosegaard, og Maren Mikkelsdatter var født i Ballegaard, og de fik kgl. Skøde paa den i 1769 ved Rytterauktionen.

Michel Jensen, f. 1773 er Jens Mikkelsens Søn, og han er gift med Ane Knudsdatter. Hun bliver ret tidligt Enke, og gifter sig med Michel Jensen, f. 1783 i Virring Nedergaard, Matr. Nr. 13a, Vielses-

Virring Ballegaard før Branden. Gaarden er bygget i 1773, den er nu fuldstændig borte, der er Parkeringsplads paa Stedet.

attesten giver ham Adkomst til Gaarden. Ane Knudsdatter, f. 1777 og Michel Jensen har en Søn, Jens Michelsen, der bliver Fæster i Gjesing. Han var Sognefoged og i nogle Aar Sogneraadsformand.

Ane Knudsdatter og Michel Jensen har en Datter, Mette Marie Michelsdatter, der bliver gift med Anders Jensen, f. 1810 i Virring Mosegaard. De faar Skøde paa Gaarden i 1836 og giver 400 Rigsd. + Aftægt for den. Læs i Albert Dams Bog „Morfars By“ om Kjørmesgilde hos Anders Jensen. Han sælger Gaardens Hedelod af 2 Gange. Der er 4 Børn i Ægteskabet: Jens Peder Andersen, der gifter sig med Sidsel Marie Jensen og overtager hendes Fødegaard, Virring Overgaard, Matr. Nr. 18a. Ane Kathrine Andersen var invalid og døde ugift. Michel Peder Andersen gifter sig med Enken Kirsten sten Jensen og overtager dermed hendes Gaard i Rasborg. Han havde Træben. Karen Andersen, f. 1842. Hun gifter sig med Søren Peder Sørensen, f. 1839 der senere faar Navnet Ballegaard, og de overtager hendes Fødegaard i 1867 for 1.000 Rigsd. + Aftægt.

Søren Peder Sørensen er født i Matr. Nr. 8a og blev ret tidligt faderløs. Han var med i Krigen i 1864 og har ført Dagbog

Karen og Søren Peter Ballegaard med deres 8 Sønner, sidste Række: Kristian, Søren Ole, Anders Peter, Sevel. De øvrige Børn: Rasmus Peter, Alfred, Peter og Marinus. Ca. 1898.

over sine Oplevelser der. Han var en Foregangsmand inden for Landbruget og Andelsbevægelsen og havde mange Tillids-hverv. Der var 8 Sønner i Ægteskabet og altid Liv og glade Dage paa Gaarden.

I. Søren Ole Ballegaard gifter sig med Thorup Vilstrups Datter Stine og overtager hendes Fødegård, Matr. Nr. 20a i Virring, Thoruplund. Efter 9 Aars Forløb solgte han til sin Svoger Kristian Sørensen, og prøvede derefter flere Ting, bl. a. var han Brugsuddeler i Stilling. Hans Svigerfader, Thorup Vilstrup, mente, han var for fraadsere, han brugte f. Eks. Sæbe, naar han vaskede sig, det er der jo ingen Gaard, der kan holde til i Længden.

II. Anders Peter Ballegaard, han var i mange Aar Karetmager i Virring.

III. Rasmus Peter Ballegaard var ugift, og i mange Aar Gaardbestyrer i Bjertrup.

IV. Kristian Holmbo Ballegaard havde en Ejendom i Nørre Vissing.

V. Sevel Sørensen, tog ikke Navnet Ballegaard, han havde en Købmandsforretning i Holbæk.

VI. Peder Ballegaard var invalid og en Tid Børstenbinder og opholdt sig mest hos Forældrene.

VII. Marinus Ballegaard overtog Fødegården.

VIII. Alfred Ballegaard har prøvet forskelligt og var til sidst ansat ved D.S.B.

Marinus Ballegaard fik Skøde paa Gaarden i 1909. Den kostede 17.000 Kr. + Aftægt. Hans Kone hed Karoline Nielsen, 1883-1916. Hun var fra Mølholm i Lillevirring. Hendes Moder var Søster til ovennævnte Kirsten Jensen fra Rasborg. Efter at have faaet 2 Dreng, døde hun, og Marinus Ballegaard, 1881-1969, giftede sig med Kirstine Lauersen, 1888-1965. I dette Ægteskab var der ingen Børn.

Gaarden brændte 16. Oktober i 1919 paa nær Stuehuset. Samtidig brændte 4 nærliggende Huse. Aarsagen var Børns Leg med Tændstikker. Marinus Ballegaard opførte Gaarden længere mod Syd og mageskiftede Jord med Naboen Søren Andersen, Matr. Nr. 12, Johannelund, saa Gaardens Areal formindskedes til 10-12 Td. Ld. I 1925 købte han et Par Td. Ld. mere fra Matr. Nr. 10a for 4.800 Kr.

Marinus Ballegaard havde ikke saa faa Tillidshverv. Han var bl. a. Revisor i Alverdens Foretagender. Da han og Kirstine blev gamle, overlod de Ejendommen til den yngste Søn, Karl Ballegaard, og Marinus købte igen sit gamle Stuehus, som stadig stod midt i Byen, og hvortil der hørte et Par Td. Ld. Der drev Marinus og Kirstine med stor Dygtighed det lille Landbrug. En Del af det store Stuehus var lejet ud. I mange Aar til Ane der var Syerske og i Dag af Byens Befolkning bliver kaldt Mor-Mor. Den ældste Søn, Svend Aage Ballegaard, havde et Gartneri i Aarslev. Marinus Ballegaard var Enkemand de sidste Aar han boede i Virring. De sidste Maaneder han levede, opholdt han sig paa et Alderdomshjem. Det gamle Hus er nu nedrevet, og der er Parkeringsplads og en Telefonboks, hvor det stod.

Ballegaard efter Branden, den er bleven betydelig mindre. Udhusene og Jorden blev i 1969 købt af Kommunen. Udbygningerne er nedrevne.

Frida og Karl Ballegaard overtog den lille Gaard i 1947. De havde før Krogaard i Hvilsted. I 1969 blev Udbygningerne og Jorden købt af Kommunen. Udhusene er fjernede, Jorden forpagtet ud, og naar Tiderne er til det, bliver der bygget paa Jorden og den gamle Slægtsgaard, Matr. Nr. 11a i Virring er fuldstændig forsvunden.

Matr. Nr. 111 Et Hus

Marinus Ballegaard solgte en Grund fra den gamle Brandtomt til Vejmand Ejner

Marthe og Vejmand Ejner Juul Pedersen med Datteren Henny. De var i flere Aar Værtspaar i Virring Forsamlingshus, og boede en Del Aar i den gamle Rytterskole, efter at Skolestuen var omdannet til Sogneraadslokale.

Juul Pedersen, hvorpaa denne lod bygge et Hus.

Datteren Henny er gift med Murermeister Peder Andersen, Virring Korsvej. Martha og Ejner Juul Pedersen var i flere Aar Værtspaar i Virring Forsamlingshus, og boede senere i Virring Rytterskole, da dens Skolestue var omdannet til Sogneraadslokale.

Johannelund.

Matr. Nr. 12a, 11a

24 Ha. i 1932

21.76 Ha. i 1974

Gaarden var førhen en af Byens Overgaarde og beskrives saaledes i 1840: Gaarden bestaar af en Toft sydvest for Byen med tilgrænsende Gaardsplads og Have, en Jordlod sønden for Byen og en Lod sydøstlig i Marken øst for Horsenslandevejen, en Udlod vesten for Byen og en Englod sønden for Byen. Tørveskær i nordre Gammelmose i Matr. Nr. 22. Areal 75 Td. Ld., og den var saaledes den største Gaard i Byen paa den Tid. Det kgl. Skøde fra 1767 findes i Arkivet.

Ejere:

Gaarden er købt til Selveje af Jens Jensen ved Auktionen paa Skanderborg Slot 1767. Jens Jensen dør 1773 han er da 51 Aar gammel. Rasmus Danielsen og Kirsten Rasmusdatter overtager derefter Gaarden. Rasmus Danielsen dør i 1774, 41 Aar gammel, og Kirsten Rasmusdatter, f. 1735, gifter sig med Niels Andersen, f. 1742. Kirsten Rasmusdatter dør, og Niels Andersen gifter sig med Ane Pedersdatter. Nu dør Niels Andersen, og i 1821 gifter Ane Pedersdatter sig med Hans Sørensen Friis fra Matr. Nr. 18a fra Virring Over-

gaard. Hun er da 39 Aar og han er 26 Aar.

Ane Pedersdatter dør, og Hans Friis gifter sig med Mette Marie Rasmusdatter. Hun er ikke fra Sognet. De faar en Søn, inden hun dør, nemlig Søren Hansen Friis, døbt 22. Maj 1828. Da han er fuldvoksen, faar han de yderste Marker af Gaarden ude ved Landevejen og gifter sig med Birgitte Bjerregaard, fra Bjerregaarden i Vitved, Matr. Nr. 7. Der er 2 Piger i Ægteskabet, Marie og Mine. Marie er gift 2 Gange. Første Gang med en Mand fra Fastrup, hvor de har en Gaard. Efter hans Død med Søren Vestergaard, hvorefter de overtager hendes Fødegaard, men senere køber de en Gaard i Ringkloster. Mine bliver gift med sin Fætter Peder Friis, og de har i mange Aar Virring Mølle. Maries første Mand er Forbillede til Smed Hans Peter i „Morfars By“ af Albert Dam.

Ane Pedersdatter dør imidlertid og Hans Sørensen Friis, f. 1795 gifter sig med Ane Kirstine Mikkelsdatter, f. 1809 i Skaarup Mosegaard, Matr. Nr. 9a.

Der var flere Børn i dette Ægteskab. En af dem, Mads Friis Hansen, overtager i 1867 den større Del af Gaarden, der er tilbage, efter at Halvbroderen har faaet den før nævnte Del. Han var gift 2 Gange. I første Ægteskab var der 4 Børn, i andet ingen levende.

De fire Børn var:

I. Peder Friis, der som sagt blev gift med sin Kusine og overtog Virring Mølle.
II. Bernhardt Friis havde en Tid en Gaard i Astrup. Hans Datter Johanne blev gift med Chr. Schönemann Hansen, se Virring Lykkegaard. Han var senere Sogneraadsformand i Hansted.

III. Andreas Friis, Gartner i Lund.

IV. Hans Friis, Togfører.

Johannelund, der før var en af Virring Bys Overgaarde, er flyttet ud paa Marken i 1883.

I 1883 flytter Mads Friis Gaarden ud paa Marken. Paa Stuehuset var der en Tavle med hans Navnetræk. Tilbage i By-en stod en Del af de gamle Bygninger og 3 Td. Ld. Jord, som en Broder, Niels Chr. Friis, overtog.

I 1889 mageskifter Mads Friis Ejendom med Rasmus Andersen, der havde en af Nedergaardene, Matr. Nr. 15. Aaret efter mageskifter han med Niels Poulsen, der har Virring Mølle. Denne overlader han, som fortalt, til Sønnen Peder Friis, og han køber en Ejendom i Fastrup, for til sidst at havne i et Hus i Skaarup.

Rasmus Andersen, 1848–1917, og hans Kone, Mette Villumsen, 1852–1940, overtager Johannelund i 1889. Rasmus Andersen kom fra Haderup og købte Matr. Nr. 15a i Virring for 13.200 Kr. Hans Kone, Mette, var fra Vedslet og var i Familie med Peder Winthers Kone i Hvolbæk

Østergaard og med Theodor Villumsen og Søstre i Matr. Nr. 14 i Virring.

Gaarden laa et Stykke fra offentlig Vej, og for at faa Mælken ned til Mejeriet, maatte den leveres ved denne Vej. Rasmus Andersen havde en Karl, der hed Blind-Jens. Han havde ikke opfundet Krudtet. Det var hans Hverv, med Haandkraft at køre Mælken ned til Vejen. Arbejdet irriterede ham, og en Dag kørte han Mælken i Grøften og spildte den. Da han kom hjem til Gaarden, sagde han til Rask Andersen: A haae spilt Mjælken. De ka' a missel it fosto, hvodan ku' de go te. Jov, forklarede Blind-Jens, a bløv røj for en Paraply, der støj i Karetmagerens Tvonhæk, aa saa ræn a lobsk.

Mette og Rasmus Andersen har 4 Børn: I. Søren Andersen, der overtager Gaarden. II. Ane Andersen, gift 2 Gange, første Gang med Søren Andersen fra Vitved. De

Johannelund før det nye Svinehus blev bygget.

har en Gaard Matr. Nr. 22 m.fl. der. Anden Gang med Peder Pedersen, de har en Gaard i Dørup.

III. Stine, gift med Jens Elbæk, en Gaard i Stensballe.

IV. Villum er Smed og har et Maskinværksted i Horsens.

Søren Andersen, 1884–1942, overtager Gaarden i 1915 for 25.000 Kr. Han er gift med Julie Rasmussen, 1885–1948. Julies Søster, Marie, var gift med Sognefoged Sophus Rasmussen, Bavarslund i Fastrup.

I 1919 brænder Matr. Nr. 11, Ballegaard i Virring, og Ejeren Marinus Ballegaard mageskifter nu med Søren Andersen saaledes, at Marinus Ballegaard faar Søren Andersens Jord nærmest Byen, og

Rigmor, født Kolling, og Viggo Andersen med Børnene Lisbeth og Søren Leo.

Søren Andersen faar de yderste Marker af Marinus Ballegaards Jord. Derved bliver Johannelund en Del større.

I 1943 dør Søren Andersen, og Enken sidder i uskiftet Bo til 1950 med hendes 2 Sønner som Bestyrere. I 1950 overtager den yngste Søn, Viggo Andersen Gaarden. Hans Kone, Rigmor Kolling Pedersen, er fra Hvilsted Mark. Viggo Andersen bygger et nyt stort Svinehus til Gaarden. Den ældste Søn, Ejner Rasmusen, bliver gift med Ellen Munk, og de har en Gaard paa Lolland.

Udskrift 1947

Ejer Julie Andersen. Ejendomsskyld 45.000 Kr. Brandforsikr. 59.000 Kr. Jorden Lermuld paa Lerunderlag. Alm. Drift. Besætning 20 Køer, 1 Tyr, 22 Ungdyr, 4 Heste. 1 à 2 Føl, 5 Søer. Leverer 30 Grise. 100 Høns.

Virring Nedergaard

**Matr. Nr. 13a, 12f h k, 47
27,24 Ha. i 1932 og 1973**

Beskrives saaledes i 1840: En Hovedlod med tilhørende Gaardsplads og Have sønden for Byen, en Udland nordvest for Byen og en Englod sønden for Byen. Tørveskær i Vidballemose og i Steppelkær. Opr. 51½ Td. Ld.

Hedelodden er frasolgt i 1867 af Jørgen Rasmussen til Niels August Mikkelsen fra Løinkær for 1.500 Rigsd., der var 13 Td. Ld. Til Gengæld købte han samme Aar af Mads Friis Matr. Nr. 12 f og 12 h.

12 k er tilkøbt af Kr. Hjort og frasolgt af Enken Kirstine Hansen i 1896. Det var en lille Ejendom, og Bygningerne blev købt af Karetmager A. P. Ballegaard.

Virring Nedergaard er købt af Kommunen og skal nedrives i 1977.

Ejere:

Niels Mikkelsen, f. 1740, og Mette Rasmusdatter faar kgl. Skøde paa Gaarden i 1769. Skødet er stadig i Gaardens Eje.

Der var bl. a. 2 Sønner i Ægteskabet,

der hver fik sin Gaard i Virring By. Rasmus Nielsen overtager Fødegaarden og Michel Nielsen gifter sig med Enken Ane Knudsdatter, der ejer Ballegaard, Matr. Nr. 11, som han overtager med Vielsesattest som Adkomst.

Rasmus Nielsen, født 1789, Skøde 1810, var gift med Maren Jørgensdatter, født 1792 i Kejlstrupgaard, Matr. Nr. 7. Der er atter 2 Sønner, der faar hver en Gaard i Virring. Jørgen Rasmussen, Jørgen Rask, overtager Fødegaarden, og Broderen Niels Rasmussen, f. 1820, der var gift med Johanne Pedersdatter fra Adslev Sogn, køber Matr. Nr. 8a i Virring. Desuden er der en Datter, Marie Kathrine Rasmussen, f. 1823, der bliver Kone i Skaarup Hedegaard.

Man bygger nyt Udhus i Nedergaard ca. 1898. Personerne er fra venstre: Ole Hansen. Murer Julius Simonsen. En Murersvend. Christian Hjort. Peter Langeland. Martin Hald. Søren Bødker. Kristian Langberg. Marie Hjort i Midten. Første Række: Aftægtsmand Jørgen Rask. Tjenestepigen Marie. Jørgen Hjort. Karen Hjort, død som Barn. En Lærling. Rasmus Jensen, der før havde Toftegaarden. Johanne, en Tjenestepige fra Skaarup.

Sigrid og Aage Hjort.

Jørgen Rasmussen, 1825–1910, faar Skøde paa Gaarden 1851. Han er gift med Kirsten Marie, 1830-1896, fra Vitvedgaard, Matr. Nr. 16 a. Deres Datter, Marie, gifter sig med Christian Hjort, 1865-1952, fra Hjortegaarden i Voel. Hans Moder var Søster til Lærer Rasmus Møllers Kone. Gaarden tilskødes dem i 1888, og Prisen er 10.000 Kr. + Aftægt.

Chr. Hjort var landskendt som Foregangsmand indenfor Andelsbevægelsen, og var i flere Bestyrelser inden for denne Organisation. Han var Direktør for Sognets Sparekasse i 42 Aar, og Formand for Brugsforeningen i mange Aar. I 2 Perioder var han Medlem af Sogneraadet, og var i det hele taget Leder inden for Sognets Foreningsliv. Af Børnene skal nævnes følgende: Jørgen, Lærer, Kirstine, Musiklærerinde, Aage overtager Fødegaarden, Johannes, Lektor i Kolding, Niels, Gaardejer.

Aage Hjort overtager Gaarden i 1940, han var Forpagter fra 1934 til 1940, efter først at have været ved Mejerivæsenet i nogle Aar. Han er gift med Sigrid Simonsen. Han havde som Faderen flere Tilidshverv inden for Andelsbevægelsen, og var i mange Aar Direktør for Sognespare-

kassen. Deres Søn, Niels Hjort, overtager Gaarden efter Faderens Død i 1967.

Udskrift 1947:

Ejer Aage Hjort. Ejendomsskyld 50.000 Kr. Brandforsikr. 80.000 Kr. Jorden Leremuld paa Lerunderlag. Alm. Drift. Besætning 22 Køer, 1 Tyr, 25 Ungkvæg, 4 Heste. Leverer 100 Svin aarligt. 75 Høns. Stuehuset opført 1868.

Matr. Nr. 12a. Et Hus.

Da Kr. Hjort overdrog Gaarden til Sønnen Aage Hjort, byggede han et Opholdshus over for Gaarden, og boede der til sin Død. Huset blev købt af Søren Sørensen, der er født i Vitved. Han er nu død, og hans Kone, Mette, bebor Huset.

Matr. Nr. 13c. Et Hus

En Søn af Aage Hjort, Tømrer Chr. Hjort, byggede dette Hus paa sin Faders Grund.

Matr. Nr. 14a Virring Søndergaard, 11,86 Ha. i 1932 og i 1973

Det er en saakaldt Halvgaard, og beskrives saaledes i 1840: En Hovedlod med tilgrænsende Gaardsplads og Have sønden for Byen, en lille Hedelod vest for Byen, Tørveskær i Nedre Dust Mose i Hovedloden. Areal 28 Td. Ld.

Dorthea Jensdatter, f. 1752, er gift med Hans Hansen, f. 1760, Skøde 1795. Han er hendes anden Mand. Den første hed Thomas. Niels Jensen har Gaarden i 1822 og Jens Peder Nielsen i 1836. Han er født 1807 i Randlev. Hans Kone hedder Kirsten Jensdatter og er født 1803 i Virring Mosegaard, Matr. Nr. 19a. Hun bliver En-

Virring Søndergaard. Ejer i Dag Inger og Søren Højsgaard Rasmussen.

ke og gifter sig med Peder Jensen, f. 1817 i Gram. Han sælger Hedelodden i 1856 til Rasmus Thomsen. Nu er det Kirsten Jensdatters Tur til at dø, og Peder Jensen gifter sig med Kirstine Hansen, f. 1829 i Hørning. Gaarden sælges i 1882 til Anders Pedersen og Kirstine Hansen, og Peder Jensen køber en lille Ejendom, Matr. Nr. 12k, som er omtalt under Virring Nedergaard.

Angaaende Kirsten Jensdatter, saa havde hun 3 Brødre, der hver havde en Gaard i Virring, nemlig Broderen Christen Jensen, der havde Fødegaarden, Virring Mosegaard, Matr. Nr. 19a, og Peder Jensen, der havde Virring Overgaard, Matr. Nr. 18 a og Anders Jensen, der havde Ballegaard, Matr. Nr. 11a.

Anders Pedersen kommer fra Tvenstrup, hvor han var Snedker, han giver 19.000 Kr. for Gaarden i 1882. Hans Kone hedder Sine, og hun er gift anden Gang. I sit første Ægteskab har hun en Søn, Jens Peter Jensen, og han overtager med Tiden Gaarden, en Søster, eller Halvsøster, hedder Hanne, og bliver gift med Naboens Søn Johan Poulsen, de havde først en Slagterforretning i Matr. Nr. 12e i Virring, for senere at købe en Gaard i Vitved, Matr. Nr. 13a.

Jens Peder Jensen, der overtog Gaarden i 1900 for 13.000 Kr., var invalid og ugift. Han havde i mange Aar en Husholder, der hed Hanne Rasmussen. Hun kom fra Matr. Nr. 8b m. fl. i Vitved. Hun var temmelig kraftig og fyldte godt i Landskabet. De kom godt ud af det med hinanden, og da Gaarden blev solgt i 1924, og Jens Peder Jensen købte det Hus, Matr. Nr. 8i, 7s omme ved Skolen, der senere blev Sygeplejehus, var Aftalen, at hvis Hanne levede længst, skulde hun have Lov til bo i Huset til sin Død.

Gaarden blev købt af 3 ugifte Søskende for 50.000 Kr., Theodor, Anne og Mariane Villumsen. En Søster til dem var P. Winthers Kone i Hvolbæk Østergaard. Da Søstrene døde, solgte Theodor Villumsen Gaarden til Brødrene Vagn og Karnø Pedersen for 62.000 Kr. De var den Gang ugifte, og Forældrene, Agnethe og Karl Pedersen fulgte med til Gaarden. Karl Pedersen havde været Købmand i Svinsager, senere Amtsvejmand i mange Aar og havde da samtidig en lille Ejendom i Svinsager. Da Forældrene døde, og Vagn og Karnø giftede sig, solgte de Gaarden til Inger og Søren Højsgaard Rasmussen, der havde haft en lille Ejendom i Vitved Dal, Matr. Nr. 8c, 18e. Søren Højsgaards Forældre havde i mange Aar en Ejendom paa Virring Hede, Matr. Nr. 11b.

Man fortæller iøvrigt om denne Gaard, at da man under den store Udskiftning i 1779 tildelte Gaardene Engstykker, havde man fuldstændig glemt Nr. 14a. Manden græd, det var en alvorlig Sag, ingen Eng at have. Da rykkede 2 af Gaardmændene et lille Tøjerslag hver til sin Side, saa der blev en smal Strimmel Eng til den forfordelte Gaard. Derfor var denne Gaards Engstykke ikke saa stort som de andres.

Matr. Nr. 15a Virring 10,48 Ha i 1932 og i 1973

Beskrivelse 1840: En Hovedlod med tilhørende Gaardsplads og Have sydvest for Byen, en Udlod vesten for Byen og en Englod østen for Byen, i Bjørnkjær, Tørveskær i Nedre Dout Mose og i Stebelkær i Hovedlodden. Areal 26 Td. Ld. Gaarden laa oprindelig øst for Virring Nedergaard, Matr. Nr. 13.

Ejere:

Karen Ovesdatter, f. 1733 og Thomas Hansen, f. 1728 fik kgl. Skøde 1767. Deres Søn, Søren Thomsen, f. 1760, og hans Kone Gertrud Thomasdatter, f. 1768 arver derefter Gaarden. Derefter Datteren Ane Sørensdatter, f. 1802 og Ejner Mikkel Rasmussen Kaae, f. 1787. Skøde 1829.

I 1841 køber Niels Hansen Gaarden. Han er gift med Maren Poulsdatter fra Malling, f. 1798, og da hun bliver Enke gifter hun sig med Jørgen Øvlisen, f. 1804 i Ørting.

Søren Nielsen køber Gaarden i 1865 for 1.100 Rigsd. og i 1883 køber Ane Mette Villumsen og Rasmus Andersen Gaarden for 13.200 Kr. Han er fra Hade-

Gaarden Matr. 15e laa før i Tiden foran Nedergaard. Billedet er et Foto af et Maleri, ca. 1900. Gaarden blev af Martin Nielsen nedrevet og genopbygget ved Hvolbækvejen.

rup, og hun er fra Vedslet, og de mageskifter, som fortalt under Matr. Nr. 12a, med Mads Friis Hansen.

Mads Friis har kun Gaarden et Aars Tid, saa mageskifter han med Niels Poulsen i Virring Mølle i 1889.

Niels Poulsens Forældre var Birthé Jensdatter og Julius Poulsen Fuglsang, de havde en lille Ejendom i Lillevirring, Matr. Nr. 28 b, d, der nu er nedlagt. Niels Poulsens Kone var Mine Møller, Datter af Carl Møller, der byggede Virring Mølle, og Barnebarn af Lærer Langberg i Virring Skole. Mine og Niels Poulsen havde Møllen i flere Aar, inden de mageskiftede med Mads Friis. De havde mange Børn, flere af dem rejste til Amerika. En, Johan Poulsen, var Slagter i Virring i flere Aar, men købte saa en Gaard i Vitved. Martin Poulsen var Barber i Aarhus og blev siden Porcelænsbrænder. Emma Poulsen var Sygeplejerske og ugift, og saa var der Georg Magnus Poulsen, der overtog Gaarden i 1909, men Mine og Niels Poulsen beholdt Gaardens Hedelod, hvorpaa de byggede en Op-holdsejendom. Georg var gift med Klara, de beholdt kun Gaarden til 1915, hvorefter de solgte den, og købte en større, nemlig Virring Toftegaard, Matr. Nr. 10. Køberen var Jens Martinsen Jensen, der 2 Aar efter sælger til Niels Martin Nielsen og Jensine.

Om Hyrdedrenge

Optegnelser af Overbanemester Matthias Andresen, Rødekro, fra hans Tid som Tjenestedreng hos Niels Poulsen, Matr. Nr. 15a i Virring, ca. Aar 1900:

En Dag Moder var hos Købmanden, erfarede hun, at en Landmand i Virring, som hed Niels Poulsen, søgte en Dreng

til Hjælp paa Gaarden, det endte med, at jeg kom til Virring paa denne Gaard.

Det var en mindre firlænget Gaard, med en Mødding midt i Gaardspladsen. Gaardejeren og hans Kone var ældre Mennesker, og de havde 13 Børn. En Søn var Slagter i Byen, og en Datter var Sygeplejerske og boede hjemme paa Gaarden. Nogle af de andre var emigrerede til Amerika.

Nogen større Gaard var det ikke, Besætningen bestod af 7–8 Køer, noget Ungkvæg og 2 Heste. Der var dog en Tjenestekarl paa Gaarden. Jeg havde Soveværelse sammen med ham i et lille Kammer, som laa i Forbindelse med Hestestalden.

Mit Arbejde bestod i at passe Kreaturerne og gaa Byærinder. Skolen laa midt i Byen, der var kun en Klasse, og Læreren havde kun en Arm. Vi var 50–60 Børn i et meget stort Klasseværelse. Der blev undervist i Religion, Skrivning og Regning. (Her husker Matthias Fejl, der var altid 2 Klasser).

Ved Siden af den Gaard hvor jeg opholdt mig, laa en betydelig større Gaard, hvis Ejer hed Hjort, her havde man ogsaa en Hyrdedreng, og jeg fik Lov til at fejre Fødselsdag med denne Dreng i Køkkenet, det blev der ikke gjort saa meget ud af som nu, og jeg tror ikke, der var nogen Foræring paa denne Dag.

Tjenestefolkene tjente heller ikke saa meget den Gang. Saavidt jeg husker, fik Tjenestekarlen paa Gaarden, hvor jeg var, 105 Kr. i Aarsløn, og jeg fik et Par nye Træsko. Gaardejeren lovede mig, dersom jeg vilde blive der et Aar mere, saa skulde jeg for andet Aar faa den store Betaling af 10 Kr.

Til den Gaard, hvor jeg opholdt mig, hørte en Græsmark, som laa mellem Vir-

ring og Stilling. Naar jeg tog hjem med Køerne fra denne Mark, satte jeg mig op at ride paa den forreste Ko, som man kaldte Skrивeren, hvorfra denne Betegnelse stammer, ved jeg ikke. (Peder Skrивer var en Handelsmand i Virring). Det var svært for en lille Knægt, som mig, at komme op at ride, og jeg maatte altid hen til et Dige eller en anden Forhøjning, for at komme op paa Koen. Bonden havde strengt forbudt mig at ride paa Koen, og før jeg kom til Virring, maatte jeg ned igen, men det gik jo betydelig lettere end at komme op.

Den store Fest i Landsbyen var, naar der var Høstgilde, der blev spillet paa Harmonika, skaalet og sunget. Vi Drengemaatte jo ikke være med, men stod paa Stengærdet, som omgav Gaarden og lyttede.

Matthias Andresen.

Der gaar ofte Ry om, at disse Tjenestedrengemaatte det forfærdeligt, at de blev hundset med paa alle Maader og var saa overbebyrdet med Arbejde, at de sad og sov de 3 halve Dage om Ugen, de var i Skole. Dette var maaske rigtigt i nogle Tilfælde, men ikke i alle.

Arbejdsmand Niels Hansen fortæller om hans Tid som Tjenestedreng hos Søren Peter Ballegaard. Han følte sig ikke ringe behandlet. Den Dag han skulde i Skole, skulde han ikke flytte Kvier og Faar, som vel nok de fleste Tjenestedrengemaatte i Byen skulde.

Skolegangen begyndte Kl. 7, saa Drengemaatte skulde tidligt op, for at naa Arbejde og Spisning før Skoletid, men alle paa Bøndergaardene kom jo tidligt op den Gang.

Jeg begyndte selv at passe min Faders Køer, da jeg var 10 Aar. Man maa huske paa, at alle Dyr stod bundne den Gang, de skulde jævntlig flyttes og vandes. Det værste var at trække de unge Kvier til Vands, de kunde ofte blive overstadige og løbe fra os. Faarene var de mest drilagtige, de skulde altid staa bundne 2 og 2, og altid i det daarligste Reb, saa de ofte rev sig løse og fandt hen til Nabofaarene, og de kunde da snære sig, saa det var næsten umuligt at faa dem fra hinanden. Man maatte nødtigt skære i det dyre Reb.

Undertiden fik vi Lov til at blive i Marken mellem 2 Flyt, saa søgte vi sammen med Nabodrengene, og vi havde alskens Ting at beskæftige os med. Som Regel havde vi nogle Lærke- og Vibereder, vi skulde holde Øje med, fra Æggene blev lagt, og til Ungerne var udvoksede. Man kunde ogsaa fiske Karusser i de mange Vandhuller, der var den Gang. Efter Høst kunde vi ruske Stubber, brænde Baal af dem og stege Katrofler i Baalet. Vi kendte ikke til at kede os.

Jensine og Martin Nielsen, ca. 1917.

Martin Nielsens Fødegård, Matr. Nr. 8a, nedbrændte i 1913. Forældrene, Marie Dam og Ras Peter Nielsen solgte Jorden og byggede en Villa paa Brandtomten. Martin Nielsen var deres eneste Barn, og han køber saa i 1917 den her omtalte Gaard. Det var den Gang ældre Bygninger, der laa foran de 2 andre Nedergaarde. Martin Nielsen nedrev disse gamle Bygninger, og opførte nye ved Vejen fra Virring til Hvolbæk. Der var 3 Børn i Ægteskabet: Anne Marie, der gifter sig med Ejner Rasmussen fra Skaarup Mosegaard,

og de har en Gaard i Jeksen. Agnethe, der er Køkkenchef paa et Dreng hjem el. lign., og Rasmus Peder Nielsen, der overtager Fødegården i 1956 for 70.000 Kr. Han var i mange Aar ugift, og Moderen, der var Enke, holdt Hus for ham. I 1971 gifter han sig og rejser til Tranbjerg, hvor hans Kone er Stationsforstander. Gaarden bliver solgt til Jens Follesen, han har før været Bager. Aaret efter køber Benny Jørgensen den og har Hesteopdræt og Hestepension paa Gaarden.

Broholtgaard
Matr. Nr. 16a
Mjesing 54b
15,45 Ha i 1932
I 1973 tillige Matr. Nr. 17a og dermed
32,47 Ha

Beskrivelse 1840: En Hovedlod med tilhørende Gaardsplads og Have sydvest for Byen og en Englod østen for Byen. Tørveskær i Stebelkær og nordre Gammel-mose. Areal 39 Td. Ld. Gaarden er flyttet ud paa sin nuværende Plads i 1846, før var den en af Overgaardene i Virring.

Ejere:

Jakob Danielsen, f. 1712 og Kirstine Mikkelsdatter, f. 1715, erhverver Skøde paa Gaarden ved Auktionen i 1767. Deres Datter Johanne Jakobsdatter gifter sig med Jens Pedersen Bundgaard, f. 1769, og overtager Gaarden i 1813. Johanne bliver Enke i 1822, og en Søn, Peder Jensen Bundgaard, f. 1793, faar Skøde paa Gaarden. Han er gift 2 Gange. Hans første Kone hedder Ane Marie Rasmusdatter, og hans anden Kone Birgitte Søren-

Et Rytterfæste fra Broholtgaard.

datter, f. 1799 i Raunholt. I første Ægteskab er der en Datter, der hedder Johanne Pedersdatter, f. 1820. Hun bliver gift med Jens Peder Laursen, der har Matr. Nr. 13a i Fruering. Han var i mange Aar Medlem af Sogneforstanderskabet. En anden Datter af første Ægteskab er Bodil Marie Pedersdatter, f. 1824. Hun gifter sig med Rasmus Nielsen, Matr. Nr. 14a i Fruering, den nuværende Pilegaard. Da han dør, gifter hun sig med Søren Pedersen, født i Skaarup Smedie, og han overtager dermed Fæstet paa Gaarden. I andet Ægteskab er Petrine Pedersdatter, der bliver gift med Mikkal Jensen Krogh.

Peder Jensen Bundgaard dør, og Birgitte Sørensdatter gifter sig med Jens Jensen Broholt, født 1806 i Bjestrup. Skøde 1836. Han flytter Gaarden ud paa Marken og sælger nogle af de gamle Bygninger i Byen samt ca. 3 Td. Ld. i 1844 eller 1846 til Peder Jensen, Matr. Nr. 16b. I 1864 sælger han Matr. Nr. 16c, en Mark ved Hvolbæk Skel, til Jens Rasmussen i Hvolbæk, Matr. Nr. 11a, samtidig kommer Steddatteren og hendes Mand Mikkal Jensen Krogh hjem og overtager Gaarden.

Jens Jensen Broholt var en agtet Mand, der var Medlem af det første Sognefor-

Foran Broholtgaard, ca. 1912. Personerne fra venstre: Anine. - Ciliane. - Agnes. - Michael. - Peder Mikkelsen. - Erhardt Krogh Mikkelsen.

standerskab i Sognet, der blev oprettet i 1841. Han var ogsaa Medlem af Skoletilsynet. Der var vist ingen Børn i dette Ægteskab.

Petrine Pedersen, 1834–1892, og Mikkel Jensen Krogh, 1839–1875, havde først en Gaard udenogs, men kommer hjem og faar hendes Fødegård for 1.000 Rigsd. + Aftægt. Omtalte Areal, der blev solgt til Hvolbæk, bevirkede at Gaarden blev gældfri. Man satte en stor Ære i at sidde ved en gældfri Gaard.

Der var 2 Sønner i dette Ægteskab, der skal nævnes her: Jens Peter Mikkelsen, kaldt Jens Peter Broholt, havde i nogle Aar en Ejendom paa Vurring Hede, Matr. Nr. 25–27. Senere var han en kort Tid Høker i Vurring, og havde vist i nogle Aar en Ejendom i Fastrup. Broderen Peder Mikkelsen overtog Gaarden i 1889, da Moderen bliver Enke.

Peder Mikkelsen, 1857–1939, gav 16.000 Kr. for Gaarden. Hans Kone hed Cecilie og var fra Tebstrup. Hun døde i 1919. I Ægteskabet var der 4 Børn.

1. Anine Mikkelsen bliver gift med Thorvald Sørensen. Efter at have haft flere Ejendomme køber de Matr. Nr. 3a i Vitved.

Jenny og Erhard Krogh Mikkelsen.

Inger Marie, født Stougaard, og Carl Krogh Mikkelsen, der bygger nyt Stuehus til Gaarden.

2. Mikael Mikkelsen køber en Gaard i Stautrup, han har en Datter, Astrid, der er gift med Martin Andersen i Vitved, Matr. Nr. 9a.

3. Agnes Mikkelsen bliver gift med Mejeribestyrer Andersen. Han var Bestyrer paa Vurring Mejeri i nogle Aar. Senere paa „Enigheden“ i Aarhus. Derefter havde de et Privatmejeri paa Sjælland.

4. Erhard Krogh Mikkelsen, der faar Fødegården i 1919 for 40.000 Kr. og er gift med Jenny Rasmussen fra Overgaard i Skaarup, Matr. Nr. 1. Han er interesseret i Kvægavl og var betroet ikke saa faa Tillidshverv. Der er 2 Børn i Ægteskabet.

1. Carl Krogh Mikkelsen.

2. Grethe Mikkelsen, der bliver gift med Købmand Knud Jensen. De har en Købmandsforretning i Ask, den er nedlagt ca. 1970, og de har andet Arbejde.

Carl Krogh Mikkelsen bliver gift med Inger Marie Stougaard, og de køber Skærbækgaard i Skaarup i 1946 og fra 1959 driver de ogsaa hans Fødegård i Vurring. I 1964 sælger de Skærbækgaard og køber i Stedet Matr. Nr. 17a i Vurring. Bygningerne, samt 10–12 Td. Ld. sælges. Bygningerne til Anders Møller, der opretter en Fabrik i dem. Noget af Jorden køber Kommunen til Byggegrunde, Resten læg-

ges under hans Fødegaard Broholtgaard, Matr. Nr. 16a, paa hvilken de bygger nyt Stuehus og forøger Udhusene. Pludselig sælger de Gaarden i 1972 og køber Mundelstrup Møllegaard, hvor Carl Krogh i 1973 kommer ulykkeligt af Dage ved en Arbejdsulykke.

De nye Ejere af Broholtgaard er Hanne og Søren Buch.

Udskrift 1947

Ejer Erhard Krogh Mikkelsen. Ejendomsskyld 28.000 Kr. Brandforsikring 58.000 Kr. Jorden Lermuld med Lerunderlag. Alm. Drift. Besætning 15 Køer, 1 Tyr, 15 Ungdyr, 2 Heste og som Regel 1 Føl, 10 Søer. Leverer 90 Grise aarlig. 150 Høns. Stuehus fra 1846. Kostald 1936. Lade 1928.

Virring Gammelgaard

Matr. Nr. 17a, 19c, 40, 19h
25,43 Ha. i 1932

Beskrivelse 1840: Gaardsplads og Toft norden for Byen og en Hovedlod sydvestlig for Byen og en Udlod, der grænser til Hovedloden i det yderste sydvestlige Hjørne, og en Englod sønden for Byen. Tørveskær i Kirkemose. Areal 54½ Td. Ld. Gaarden Nr. 19, nu Mosegaarden, laa

Gammelgaard. Interiør fra Gaarden 1914.
Man kan svagt skimte Storken paa Reden.

oprindelig i Virring By, og Nabo til Gammelgaard. Den blev flyttet ned paa sin nuværende Plads, maaske i 1848, da bliver denne Gaards Toft købt af Jørgen Rasmussen, daværende Ejer af Gammelgaard.

I 1843 bliver en Del af Gammelgaards Udlod solgt til Karl Møller, som bygger Virring Mølle paa Arealet i 1852. Senere bliver endnu en Del af denne Lod solgt til Møllen.

Engloden bliver i 1950 solgt til Virring Borgerforening, som opretter en Sportsplads paa den. I 1964 bliver Gaarden, som fortalt, solgt til Carl Krogh Mikkelsen, der solgte Bygningerne til Industri, og 10–12 Td. Ld. blev solgt til Kommunen, og Resten af Jorden lagt under Broholtgaard, Matr. Nr. 16a, og dermed var denne gamle Slægtsgaard nedlagt og udslettet som Landbrugsejendom.

Ejere:

Peder Jensen faar kgl. Skøde 3.8 1769. Næste Ejere er Johanne Rasmusdatter, f. 1770 og Jørgen Nielsen. Skøde tinglæst 1811. Jørgen Nielsen dør, og Johanne Rasmusdatter gifter sig med Rasmus Rasmussen, f. 1770. Dette Skøde er ogsaa tinglæst 1811.

I Johannes andet Ægteskab er der en Søn, Jørgen Rasmussen, f. 1813. Han bliver gift med Christiane Magdalene Sofie Rasmussen Møller fra Hørning. Han køber før omtalt Toft fra Matr. Nr. 19, og sælger i 1843 en Del af Udloden, Matr. Nr. 17b til Carl Bigaël Rasmussen Møller, der er Broder til hans Kone. Han er Tømrer og gift med Lærer Langbergs Datter Johanne Marie. I 1852 bygger han Virring Mølle paa Jordloden.

Jørgen Rasmussen og hans Kone med de mange Navne har en Datter, der slet

og ret hedder Maren Jørgensdatter. Som fortalt var der i Kejlstrupgaard en Plejesøn fra Mesing, Jørgen Jensen, f. 1850. Ham gifter Maren sig med og saa overtager de hendes Fødegaard i 1877 for 18.000 Kr. + Aftægt.

I 1909 bliver Maren Enke og sidder i uskiftet Bo til 1919, da den ældste Søn, Jens Jørgen Jensen, bliver tilskødet Gaarden. Marens Helbred blev efterhaanden meget daarligt, og til sidst sad hun i Rullestol til Stadighed.

Maren og Jørgen Jensen var meget hyggelige og gæstfrie Folk. Kom der Fremmede, var Jørgen Jensens stadige Udtryk: „Hjærte Maren, ta mæ Flasken, og saa fik man en Ølhøvl eller Kaffeponch.

Der var 8 Børn i Ægteskabet, og de forblev alle uglfte.

I. Johanne Jensen, f. 1884 var Husholder for Broderen Jens Jørgen Jensen.

II. Jens Jørgen Jensen, f. 1879. Skøde 1919. Pris 60.000 Kr.

III. Kristian Magnus Jensen, f. 1880. Han var daarligt gaaende, idet han havde et stift Ben. Han boede paa Gaarden sammen med sine 2 Søskende og stod mest for Kvægavlen. Disse Søskende havde mange Interesser. Jens bandt Bøger ind, skar i Træ, og læste meget og havde mange Bøger. Kristian havde Bier, podede Kviste i Frugttræer og fotograferede. Han havde først Motorcykel, den vilde slaa ham af, senere fik han Part i Bil. De var alle tre meget børnevenlige, og der var altid Børn i Gaarden. Naar Byens Børn trængte til at blive klippet, gik mange af dem op til Kristian Jensen. Saa fik man et af Johannes Forklæder om Halsen, blev anbragt paa en Malkestol i Kostalden, og saa klippede

Kristian løs. Som lille blev man klippet skaldet, som han sagde, det vilde sige maskinklippet over det Hele. Naar man blev lidt ældre blev man klippet med Fortop, som Kristian udlagde det, og saa følte man sig halvvejs voksen.

IV. Peder Jørgen Jensen var Snedker, og købte Virring Snedkerforretning af Anders Hansen, og drev Forretning der til sin Død. En bundsolid Haandværker, der satte en Ære i at gøre et solidt Arbejde.

V. Ane Jensen var Husholder for sin Broder, Snedkeren, Snedker-Pie. Johanne døde ret tidlig, og da Snedkeren ogsaa døde byggede Jens og Kristian et Opholds-hus paa deres Toft, og Ane blev da deres Husholderske. Huset ejes i Dag af Lærer Henry Jacobsen.

VI. Jens Kristoffer Jensen var Bestyrer paa flere Gaarde, men købte saa Højgaard i Hvolbæk, og drev der et godt og alsidigt Landbrug, indtil han i 70 aars Alderen byggede et Hus paa Næsset ved Skanderbor Sø, og tog Ophold der.

VII. Sofie Jensen var Husholder for sin Broder Kristoffer i Høven (Højen) i mange Aar. Som ældre blev hun gigtsvag og boede en Tid hos sine Søskende i Virring, men kom saa paa et Sygehjem i Hørning.

VIII. Rasmus Peder Jensen var Lærer, og var al sin Tid Andenlærer i Hillested paa Lolland. Han fik tidlig Bil og foretog hvert Aar en eller anden Udenlandsrejse. Han blev ikke saa gammel som sine Søskende, idet han fik Hjernebetændelse, og døde i sit Fødehjem. Jeg besøgte ham i Paasken 1929, og vi kørte rundt i hans Bil og saa hele Lolland. Naar vi kørte ud fra Skolen og gennem Hillested By, tog alle Drengene vi mødte Kasketten af og Pigerne nejede. Jeg følte mig som en meget betydende Person over al den Ærbødige-

hed, der vistes mig og min Ledsager. Saaledes gjorde vi ikke i Jylland.

Disse Søskende var prægtige og vel-lidte Mennesker, og ved deres Død testamenterede de deres Efterladenskaber til Fruering-Vitved Kommune til Brug ved Oprettelse af et Alderdomshjem i Virring. Imidlertid blev Sognet indlemmet i Skanderborg Kommune, og der blev aldrig bygget noget Alderdomshjem i Virring. Kristoffer frigav dog, endnu medens han levede, nogle Penge, der blev brugt til at omdanne den gamle Rytterskole i Virring til 2 Pensionistboliger. Jeg har saa mange gode Minder fra den Skole, sagde han. Disse 8 Søskendes Penge staar stadig urørte paa en Bankbog, og Skanderborg Byraad har bevilget et Aars Rente af denne Sum til Udgivelse af Bogen om Fruering Sogn.

Gaarden blev solgt i 1948 til Edith og Henry Bavarslund Rasmussen for 105.000 Kr. Han er Søn af Sognefoged Sofus Rasmussen i Fastrup og køber Gaarden af de før omtalte Søskende. Der var da en stor og god Besætning paa Gaarden. Han sælger igen i 1955 og køber i Stedet en Vognmandsforretning i Gjesing.

Den nye Ejer er Harald Hundevad Knudsen, og Gaarden koster 186.000 Kr. Han er ugift da han køber Gaarden, men bliver senere gift med Marie fra Sabro.

Harald Knudsen bygger ny Kostald til Gaarden, men i 1964 køber han Gaarden Fredenshjem i Ejer, og sælger Gaarden til Carl Krogh Mikkelsen.

Carl Krogh Mikkelsen, Skøde 1964, Pris 262.000 Kr. uden Besætning. De bor en Tid i Gaardens Bygninger, medens der bliver bygget nyt Stuehus til Broholtgaard, Matr. Nr. 16a.

Galvanisør Anders Møller bygger nyt Stuehus paa Gammelgaard 1972. Han købte Bygningerne efter at Jorden var frasolgt og indrettede dem til Galvanisering af Metaller. Der er senere sket store Udvidelser, og der er efterhaanden opstaaet en stor Virksomhed paa Stedet.

I Gaardens Bygninger er der efterhaanden blevet en stor Virksomhed. Der er bygget nyt Stuehus, og de gamle Bygninger er udvidet med nyt Fabriksanlæg.

Udskrift 1947:

Ejer Jens Jørgen Jensen. Ejendoms-skyld 38.000 Kr. Brandforsikr. 59.000 Kr. Jorden Lermuld og Sandblandet Ler. Alm. Drift. Besætning 20 Køer, 1 Tyr, 12 Ungdyr, 4 Heste, 1 Føl. Leverer 80 Svin. 60 Høns. Stuehus fra 1874. Alle Bygninger straatækte.

Virring Overgaard

Matr. Nr.18a m. fl.

30.07 Ha. i 1932

49,30 Ha. i 1973

Beskrivelse 1840: En Hovedlod vesten for Byen med tilgrænsende Gaardsplads og Have, en Udlod vestligere og en Englod østen for Byen. Tørveskær i Høgmose og nordre Gammelose. Areal 55 Td. Ld. Gaarden var sammenbygget med Matr. Nr. 17a. Gammelgaard.

Matr. Nr. 18b i Udlodden er frasolgt i 1868 af J. P. Andersen til Anders Rasmussen ca. 4 Td. Ld. I 1925 er tilkøbt ca. 2 Td. Ld. af Nr. 25 - 27 - 11 af A. P. Andersen. Senere er tilkøbt et Skovskifte i Boelskoven i Vitved og 4½ Td. Ld. i Svinsager af Sevel Andersen. 1970 er frasolgt ca. 3 Td. LD. dels til Tømmer Vagn Sørensen og dels til Kommunen. I 1868 blev tilkøbt 10 Td. Ld. Matr. 15 - 16 - 17 i Fruering, og i 1972 er tilkøbt Jorden fra Gaard Matr. Nr. 25 - 27 - 11, ialt ca. 24 Td. Ld. Af denne Gaard brændte Stuehus og Lade, Resten af Bygningerne, Kostald og Svinehus er solgt til Tømmer Erik Simonsen. Der er bygget nye Stuehus og indrettet Værksted i Udhuset. Ved en Byttehandel er tillagt Gaarden en ekstra Td. Ld. Stig Andersen har foretaget sidstnævnte Handler.

Ejere:

Christen Nielsen Kaae, f. 1735 og Anne Jensdatter, f. 1732 i Virring Overgaard. Kgl. Skøde 1767, Afskrift i Arkivet. Han er født i Fastrup. 3 Børn skal nævnes her.

I. Mads Friis Christensen, f. 1760. Han bliver Avlsbruger og Brændevinsbrænder i Skanderborg. Han var gift 2 Gange. En Søn køber Hylke Mølle og fra ham stammer Friiserne i Hylke.

II. Hans Friis Christensen, f. 1766, Præst i Skørring.

III. Anne Margrethe Christensdatter, f. 1768, gifter sig med Søren Knudsen, f. 1759 i Hvolbæk, Matr. Nr. 11a. De overtager hendes Fødegaard i Virring. 2 af Deres Børn har Tilknytning til Sognet. Anne Mette Sørens datter, 1807-1827, gifter sig med Peder Jensen fra Virring Mosegaard og overtager Gaarden, og Hans Sørensen Friis, der gifter sig med Enken i Nabogaarden, Matr. Nr. 12a. Hun hedder Ane Pedersdatter og er 39 Aar, han er 26 Aar. Ane Pedersdatter dør, og Hans Sørensen Friis gifter sig anden Gang med Mette Marie Pedersdatter. De har en Søn, Søren Hansen Friis, der senere overtager de yderste af Gaardens Jorder. Tredie Gang gifter Hans Sørensen Friis sig med Ane Kirstine Mikkelsdatter fra Skaarup Mosegaard. Friis Navnet stammer fra Hans Sørensen Friis's Moder.

Ane Mette Sørens datter dør som 20-aarig, og Peder Jensen gifter sig med Ane Kirstine Jensdatter, f. 1802 i Odder. Der er en Søn i dette Ægteskab, Søren Pedersen, der kommer til Hylke, men jeg ved ikke noget om ham.

Nu dør Peder Jensen, 1797-1829, og Enken gifter sig med Jens Nielsen fra Løienkær, f. 1797, og han overtager nu Gaarden. Et Par Børn dør som unge. Jens Nielsen gifter sig anden Gang med Ellen Jensdatter fra Fastrup, f. 1807 i Matr. Nr. 9.

Denne evindelige Vekselvirkning mellem Død og Giftermaal, som finder Sted her, og i mange af de andre Gaarde, jeg har skildret, bestyrker den Vished, at man mente, at der altid skulde være en Mand og en Kone paa Gaarden. Det var et Krav Forholdene stillede. Albert Dam udtryk-

Virring Overgaard og Gammelgaard til højre 1950.

ker det paa den Maade: „Der skal altid være en Mand paa Gaarden, der bestemmer, og en Kone, der bestemmer over Manden“.

Jens Nielsen og Ellen Jensdatter har Gaarden til 1865, og der er 3 levende Børn i Ægteskabet.

I. Jens Jensen ved jeg kun lidt om, han rejste meget i Udlandene, og paa Gaardens Loft fandtes mange Bøger efter ham paa fremmede Sprog. Han var ugift.

II. Maren Jensen var Mejerske paa Rodstenseje. Hun havde haft et Ophold paa Askov Højskole. Hun var ligeledes ugift.

III. Sidsel Marie Jensen, f. 1837, var gift med Jens Peder Andersen fra Ballegaard, Matr. Nr. 11, de faar Skøde paa Gaarden i 1865 for 3.000 Rigsd. + Af-tægt.

Jens Peder Andersen deltog i Krigen i 1864 og førte Dagbog over sine Oplevelser der. Han var Sognefoged flere Gange og Medlem af Forstanderskabet, og Medstifter af flere Andelsforetagender. Som ældre boede de i det nuværende Sparekassehus.

Jens Peder Andersen er Model til Jerrik tow gong i Albert Dams Bog Morfars By.

Der var kun en Søn i Ægteskabet, da de 2 første Børn døde som smaa. Sønnen hed Anders Peder Andersen og var født 1873, blev gift med Ane Kirstine Hedegaard, der var Mejerske paa Virring Mejeri, men var født i Faarup ved Rødkjærbro. Skøde paa Gaarden 1901.

A. P. Andersen byggede Gaarden om i 1914. Det kostede den Gang 20.000 Kr. Han havde adskillige Tillidshverv og 2

*Der høstes med Aflægger paa Overgaard.
Fra venstre: Johanne Nielsen, Estrid Andersen,
Kirstine Andersen med Kaffeanden, Jens
Rasmussen, paa Maskinen A. P. Andersen
og Drengen Kristian Nielsen.*

Børn. Estrid, gift med Ejner Sørensen fra Onsted. De havde først en Gaard i Batterup, senere en i Tranbjerg, og Sevel Andersen, der overtager Gaarden i 1931 og er gift med Kirstine Nordtorp Jørgensen fra Strib. Deres Søn, Stig Nordtorp

Sonja, født Nielsen, og Stig Nordtorp Andersen.

Andersen har nu Gaarden. Han er gift med Uddeler Ove Niensens Datter, Sonja. En Datter Gunver, er gift med Ole Lynge Jensen, og de har hans Fødegaard i Brun.

Uddrag 1947:

Ejer Sevel Andersen. Ejendomsskyld 56.000 Kr. Brandforsikring 89.400 Kr. Jord sandblandet Muld paa sandblandet Ler. Alm. Drift. Besætning 22 Køer, 1 Tyr, 24 Ungkvæg, 5 Heste. Leverer 350 Svin aarlig. 100 Høns. Bygninger fra 1914.

Virring Mosegaard

Matr. Nr. 19

29,52 Ha. i 1932

28 Ha. i 1973

Gaarden laa oprindeligt midt i Byen, lige neden for Overgaardene, med Toft norden for Byen. Hovedlodden ligger nordvest for Byen. Gaardens Hovedlod og Hede- lod har fælles Grænse, og der var et Engskifte syd for Byen. I Høgildmose i Hovedlodden har Gaarden Ret til Tørveskær tillige med Matr. Nr. 18 og 20. Gaardens Areal i 1840 er 53½ Td. Ld.

Toften er frasolgt i 1848 til Jørgen Rasmussen. Engskiftet frasolgt i 1950. Byens Sportsplads er oprettet der. Ved Vejforlægning tog man et Par Skp. Ld. med til Vej.

Ejere:

Michel Jensen Holmbo, født 1687 paa Hirsholmene, deraf Navnet Holmbo, hans Fader var Skipper og byggede Øens Kirke. En Broder var Præst i Torrild, deraf Forbindelsen med Egnen. Michel Holmbo blev gift med Helle Rasmusdatter, og blev Rytterbonde paa Gaarden i Virring. Der var mange Børn. 2 fik hver en Gaard i

Virring Mosegaard var før Udflytningen en af Overgaardene. Ane Kirstine Christensdatter og Christen Peder Jensen Dam faar Skøde paa den i 1872. Billedet viser dem og deres Børn: Bagerste Række fra venstre: Martin. Jens Peter. Albert. Kristian. Første Række: Stine Dam, som hun hed i daglig Tale. Karen. Karl og Chr. Peter Dam.

Virring. Peder Michelsen, 1727-1799, faar Fødegaaarden, og Jens Michelsen faar Ballegaard, Matr. Nr. 11a.

Peder Michelsen faar Kgl. Skøde 1769 og er gift med Kirsten Jensdatter, f. 1734. Hun er hans Kusine.

Deres Søn, Jens Pedersen, f. 1768, Skøde 1796, var Sognefoged i Virringdistriktet, der ogsaa omfattede Svinsager og Gjelsing. Konen hed Karen Jensdatter, f. 1776. Deres Børn kommer særdeles godt i Vej, idet 3 Sønner og en Datter hver faar en Gaard i Virring. En Søn faar en Gaard i Haarby, og en Datter en i Gram, og en Søn bliver Skoleholder og Kirkesanger i

Hylke. Der er fortalt at Peder Jensen faar Virring Overgaard, og Anders Jensen faar Ballegaard. Kirsten Jensdatter faar en af Nedergaardene, se under disse Gaarde, medens Kristen Jensen, 1807-1892, gifter sig med Karen Rasmusdatter og faar Fødegaaarden i 1836 for 400 Rigd. + Af-tægt. De har 2 Piger. Den ene bliver gift til Haarby, og den anden, Ane Kirstine Christensdatter, f. 1841, bliver gift med Nabogaardens Søn, Karl Sørensen, Matr. Nr. 3a, der ved Giftermaalet overtager Gaarden i 1866. Ægteskabet mislykkes, vistnok Svigerforældrenes Skyld, og der bevilges Separation i 1869. Der er en Søn

i Ægteskabet, S. Chr. Sørensen, der faar et Gavebrev paa 1800 Rigsd. samt 72 Rigsd. aarlig. Aflyst 1886.

Ane Kirstine bliver gift igen med Christen Peder Jensen Dam, 1845-1909, der overtager Gaarden i 1872. Han var i en Periode Sogneraadsformand og Sognefoged. Læs iøvrigt Albert Dams Bog „Min Mor og hendes Sønner“.

Der var mange Børn og her skal nævnes 4:

I. Jens Peder Dam bliver gift med Bolute Friis og overtager Hylke Mølle. Om Friiserne se under Virring Overgaard, Matr. Nr. 18.

II. Albert Dam bliver en betydende Forfatter. Hans første Kone, Ane Olesen, er fra Virring Lykkegaard.

III. Karen Dam bliver gift med Frands Pedersen, Kejlstrupgaard og overtager den, Matr. Nr. 7.

IV. Martin Dam overtager Fødegaarden.

Christen Peder Dam er født i Ohlsgaard, oprindeligt Vollesgaard, i Lillevirring.

Grethe og Søren Storm. Skøde 1939. Første Række fra venstre: Søren Storm. Ane Margrethe, født Dam. Hun sidder med et Barnebarn. Leo Sørensen gift med Margit, født Storm. Bagerste Række: Arne. Inge. Svend Aage. Ca. 1960.

Inge, født Storm, og Tage Pedersen. Skøde 1966. Børnene: Anne Margrethe. Morten og Jørgen.

Martin Dam, 1877–1943, faar Skøde paa Gaarden i 1907 for 16.000 Kr. + Af-tægt. Hans Kone, Sanne Ditlevsen, er fra Fruering Nedergaard, Matr. Nr. 8a. Martin Dam var en anset Mand, der var i Besiddelse af mange Tillidshverv, bl. a. Sognefoged og Sogneraadsmedlem. Der er 4 Børn:

I. Anne Margrethe Dam gift med Fynboen Søren Storm, de faar Skøde paa Gaarden i 1939.

II. Karen Dam, der er uhelbredelig syg og ugift.

III. Christen Peder Dam, Arkitekt i Stockholm.

IV. Asger Ditlev Dam, Farmer i Canada.

Grethe og Søren Storm havde i flere Aar en Gaard i Yding, førend de faar Mosegaarden. Søren Storm var som Svi-gerfaderen Sognefoged og Sogneraads-medlem. Deres Børn har ogsaa rejselyst.

I. Margit Storm, der er gift med Landpost Leo Sørensen i Hørning. Hun er nu lærer ved Skolen i Hørning.

II. Inge Storm er udlært i en Brugsforening og var flere Aar i Canada, men kommer hjem og gifter sig med Tage Pe-

tersen, og de overtager siden hendes Fødegaard.

III. Svend Aage og Arne Storm, Farmere i Canada.

Inge og Tage Petersen, Skøde 1966. De boede i nogle Aar i Nærheden af Aalborg, hvor de havde en Ejendom. Tage Petersen var da Inseminør.

Udskrift 1947:

Ejer Søren Storm. Ejendomsskyld 43.500 Kr. Brandforsikring 56.000 Kr. Jord, Ler- muld paa Lerunderlag. Besætning 24 Køer, 1 Tyr, 22 Ungkreaturer, 4 Heste, som Regel 1 Føl. Leverer 150 Grise. 150 Høns.

Der skal bemærkes at man paa Gaardens Marker har fundet mange værdifulde Minder fra Oldtiden.

ALBERT DAM

1880–1972

„Albert Dam er Danmarks ældste og absolut ogsaa største nulevende Forfatter, en Sprogkünstler og Selvtænkter af usædvanlig Art“. Saaledes skrev en svensk Anmelder – siden da er Albert Dam død.

Albert Dam er født i Virring i 1880, hans Forældre ejede Virring Mosegaard, en gammel Slægtsgaard, hvor Slægten kan føres tilbage til 1600 Tallet. Det var hans Moders Fødegaard, hans Fader kom fra Ohlsgaard i Lille-Virring.

Faderen, Chresten Peter Dam, var en Tid Sogneraadformand og vist ogsaa Sognefoged. I det daglige Arbejde var han en Slider af usædvanlig Format. Moderen hed Stine og var en stout og selvbevidst Bondekone. Der var flere Børn i Ægteskabet, bl. a. Martin Dam, der over-

Billede af Forfatteren Albert Dam.

tog Fødegaarden, og Karen, der blev gift med Frands Pedersen, der ejede Kejlstrupgaard i Virring.

Albert Dam voksede op som andre Bønderbørn, hjalp til i Mark og Stald og gik i Landsbyens Skole. Hans Skolekammerater mente, han var en sær Kompen, og derfor drillede de ham. Han siger senere, at Fok i Byen mente ikke, han var rigtig klog, og derfor troede de, han kunde egne sig til Præst. Det vilde jeg ogsaa godt nok være en Tid, men kom paa andre Tanker, da jeg kom paa Gymnasiet i Horsens.

Albert Dam havde ikke lyst til Landbruget og kom paa Realskole i Skanderborg, tog Studentereksamen i Horsens og begyndte dernæst Studier ved Københavns Universitet, dog uden at tage Embedseksamen. Evighedsstudent – Studio-sus perpetuus – har han kaldt sig selv.

Han mente nu, han kunde faa en Fremtid som Forfatter, og hans første Bog kom i 1905, og den 24. Okt. stod følgende i Skanderborg Amts Avis: „En ny Bog – Mellem de to Søer – hedder den, og den behandler et saa interessant Emne som Hjortshøjmordet, udkommer i nær Fremtid paa det Gyldendalske Forlag. Dens Forfatter er Albert Dam, Søn af C. P. Dam, Virring.

Den 5. Dec. 1908 stod følgende i samme Avis: „Det bevingede Hjul“ er Titlen paa en ny Bog, som Forfatteren Albert Dam, Søn af Gaardejer Dam, Virring, har udsendt paa Pios Forlag. Bogen, der er paa et Par Hundrede Sider, omtales rosende i den Københavnske Presse“.

Bøgerne vakte ikke megen Opsigt og var maaske ogsaa til Dels mislykkede, og leve skulde han jo, og saa sad han pludselig med Kone og Børn som Indehaver af et Konditori i Kjellerup. En Indsats han siden selv har betegnet som en meget lang Fiasko.

Albert Dam var gift 2 Gange. Hans første Kone hed Ane Olesen og var fra Virring Lykkegaard. Hun blev ikke gammel og ligger begravet paa Fruering Kirkegaard. Paa hendes Grav staar en Natursten, hvori Albert Dam selv har hugget hendes Navn. Senere giftede han sig igen.

Forfatterskabet blev i 28 Aar kun til enkelte Skitser og Avisartikler, men saa i 1936 kom der pludselig en ny Bog af ham, der havde Titlen „Saa kom det nye Brødkorn“. Det var en betydelig Roman, der vakte berettiget Opsigt og fik en ganske god Kritik, men saa gik det i Staa igen. Der kom et Par smaa Hefter om, hvordan man skulde behandle hjemmeavlet Tobak i Krigsaarene. De fik for-

resten stor Udbredelse, men først 17 Aar efter kom der en ny Bog: „Jomfruen og Soldaten“. Da havde han bosat sig i Silkeborg.

Denne Bog er Albert Dams lettest læste Bog. Handlingen udspilles paa en lille Gaard ved Skanderborg Sø. Den fik en pæn Modtagelse af baade Læsere og Kritikere. I 1954 kom „Dag saa lang“, der skildrer et Sygehusophold, men saa i 1956 kom „Morfars By“, der, som han selv mener, er hans bedste Bog indtil da.

I 1960erne kom saa en Række Bøger, der slog hans Navn fast som en Ener og usædvanlig Skribent, en Mand, der ikke ligner nogen anden, en Digter, der til Tider naaar det helt store.

Men jeg vil nu helst fortælle om „Morfars By“. Det var jo med den, han havde sit rigtige Gennembrud, og det er jo Virring, han skriver om, som den var for over 100 Aar siden, og her er nogle Citater fra Anmeldelserne, da Bogen udkom:

„Her er en Forfatter, der ikke ligner nogen anden, en Mand, der ikke skriver standardiserede Bøger, men Digterværker. Det er Albert Dam, De skal læse. Det er „Morfars By“, De skal købe. De kommer til at gaa meget igennem, før De bliver belønnet. Albert Dam er svær at læse, han kan irritere, han kan være uklar, men hans bedste Sider er Sliddet værd“.

„Albert Dam skildrer mere intimt og overbevisende gammelt Almuesind end Martin A. Hansen formaar, hans Typer staar himmelhøjt over dem, Skjoldborg og Olesen Løkken modellerer for os, uforglemmelig og rystende og dog ganske nøgtern Tragik er Fortællingen „Værkbrudt“.

Den er en Blicher værdig. – Som en Maler fylder han et Kæmpelærred med en Kørmesfest, med et Herrens Vintervejrbuldrende over Gildesstuen, og et lille Barns Død i et afsides Værelse. – Den 76-aarige Albert Dam har skrevet Aarets mærkeligste Bog“.

Hvor har han saa alle disse Historier fra?

Han siger: „Det er min Fader, der har fortalt dem, eller Grundstammen i dem. Han fortalte dem ikke til mig, men for sig selv eller for Gæster. Saa hørte jeg efter, og Historierne hang ved. Jeg har til Tider en irriterende god Hukommende“. „Nogle har skyldt mig for, at mit Sprog er tungt, og at de jydske Ord er puttet ind som Pynt. Til dem svarer jeg: „Sproget er saa enkelt og ligetil, at det kan forstaas af et Barn, og jeg lover for, at et hvert jydsk Ord, var det eneste Ord, der kunde bruges paa det Sted“.

Albert Dam karakteriserer sig selv saaledes: „Jeg er ikke noget rart Menneske. Jeg er ikke omgængelig, jeg kan ikke holde Mennesker ud, jeg rykker Traadene over, hvis der er noget, der støder mig“.

Han kunde være hensynsløs og brutal, som naar han skriver om sin Fader („En Mor og hendes Sønner“), og han kunde forme en Sætning som denne „Med fylde af Barnets blankt hvilende Øje“.

Villa Pax

Matr. Nr. 19m Virring

Huset er bygget som Opholdshus til Sanne og Martin Dam, da Grethe og Søren Storm overtog Gaarden i 1939. Det ejes nu af Karen Dam.

Thorups Gaard

Matr. Nr. 20a, 3e, 36a, 42

21,51 Ha. i 1973

Beskrivelse 1840: Gaardsplads og Have nordligst i Byen og en Lod norden for Byen, en Udlod nordvest for Byen, Gaarden har desuden Andel i Toften Nr. 36 og Ret til Tørveskær i Høgildmose og i en Mose i Gaardens Hovedlod. Til Gaarden hører et Engskifte i Bjørnkær. Ca. 53 Td. Ld.

Ejere:

Johanne Rasmussen, Jakob Jensens Enke, faar Kgl. Skøde 1767–68. En Datter, Maren Jakobsen, bliver gift med Henrik Jensen, og de overtager Gaarden i 1793.

I 1825 bliver Gaarden købt af Nabo-gaardens Søn, Matr. Nr. 3a, Mads Sørensen, f. 1798, der er gift med Ane Andersdatter, f. 1805 i Gram. En Datter, Ane Madsdatter, f. 1827, bliver gift med Thorup Vilstrup, f. 1826 i Hørning, og Gaarden bliver herefter kaldt Thorups Gaard. Der var 5 piger i Ægteskabet, som alle skrev Historie i Sognet.

Thorup var en anset Mand i Byen. Han var Medlem af Sogneraad og Skolekommission, at han har været en selvstændig

Thorups Gaard, som den saa ud for Branden i 1932.

Gaarden efter Branden.

og selvbevidst Mand kan tydes derhen, at Gaarden fik Navn efter ham, og siden bar Navnet Thorups Gaard. Følgende Historie giver et Indblik i hans Væremåde: Der var kommet en ny Mand til Byen, der ikke havde eget Køretøj. Han fik at vide, at han nok kunde faa Thorup til at hente et Læs Brænde til ham, og han gik da hen til Thorup, og bad ham hente et Læs Brænde i Skoven, Thorup svarede: „Nej Fanden piske mig vil jeg ej“, Thorup var ikke slem til at bande, men naar han gjorde det, var det enten Fanden piske mig, eller Fanden slaa mig. Manden blev jo lidt slukøret, men Thorup bad ham hen til Bordet til en Dram eller en Taar Øl. Thorup satte selv Pris paa de Varer, og der sad de saa og snakkede i al Fordragelighed. Da Manden sagde Farvel og gik mod Døren, sagde Thorup: „Men min Karl maa gerne hente et Læs Brænde til dig“. Naar Manden senere bad Thorup om at hente Tørv eller Brænde, huskede han altid at bede om Karlen maatte hente disse Ting til ham, og det var der aldrig noget i Vejen for.

Thorup blev som ældre blind paa det ene Øje. Det gik saaledes til. Der skulde være Kjormesgilde hos Chresten Peter Dam, og Thorup skulde stikke et Anker Øl an, som man sagde. Maaske var det „Send“ til Gildet, men Øllet vilde ikke

løbe ud, saa bankede han rundt om Spundsproppen, og pludselig sprang den op og ramte Thorups ene Øje, og efter den Tid var han blind paa dette Øje. Han kom heller ikke til Kjormesgilde dette Aar.

Børnene:

I. Stine Vildstrup blev, som fortalt, gift med Søren Ole Ballegaard. De overtager Thorups Gaard 1895, og sælger igen 9 Aar efter, hvorefter Søren Ole er Husmand i Gram. Uddeler i Stilling og Træskomand i Horsens. De har en Søn, Søren Peter Ballegaard, der er Lærer og en Tid Vikar ved Virring Skole.

II. Mathilde Vilstrup, gift med Kristian Sørensen. De har først en Gaard udensøgn, men overtager Mathildes Fødegård efter Stine og Søren Ole Ballegaard i 1904.

Kristian Sørensen er født i Fastrup Mølle, men vokset op i en Gaard i Svinsager, Matr. Nr. 5a, som Faderen tilbyttede sig med Møllen. De har Gaarden i Virring i 10–11 Aar. Kristian Sørensen køber tillige Jorden til Gaard Matr. Nr. 8 i Virring, der i 1913 brændte ved Lynnedslag og, som fortalt, bygger han en ny Gaard uden for Byen, men maa i 1915 sælge begge Gaarde og overtage Savværket i Gjesing.

III. Karoline Vilstrup bliver gift med Anders Peder Olesen og overtager hans Fødegård, Virring Østergaard, Matr. Nr. 4–5.

IV. Mine Vilstrup bliver gift med Peder Olesen, der er Broder til Anders Peder Olesen, og hun er hans anden Kone og de har Virring Lykkegaard. Peder Olesen bliver som fortalt senere Uddeler i

Virring, og som Enke er Mine Værtinde i Forsamlingshuset i Virring.

V. Petrine Vilstrup bliver gift med Peder Knudsen Pedersen i Vitved, der har Matr. Nr. 3a der. Denne Gaard bliver senere købt af Kristian Sørensens Søn Thorvald Sørensen, der er gift med Anine Mikkelsen fra Broholtgaard i Virring, Matr. Nr. 16a. Deres Søn, Ove Vilstrup Sørensen har den i Dag.

Maren og Jens Peder Mikkelsen kommer fra Jeksen og køber Thorups Gaard i Virring i 1917 for 41.750 Kr.

I 1932 brænder Gaarden ved Lynnedslag og bliver opført igen paa samme Sted. I 1954 dør Jens Peder Mikkelsen, og Enken driver Gaarden videre med en Søn, Anders Karl Mikkelsen, som Bestyrer. Maren er nu 93 Aar.

En anden Søn er Elgaard Mikkelsen, der bor i Bjærtrup, en Datter Martha er gift med C. Andersen og bor i Gram. Den yngste Søn, Peder Mikkelsen, der blandt mere har været Direktør for Købestævnet, deltaget i U-Lands-Arbejdet og er nu Rejsefører.

I 1975 bliver Gaarden eksproprieret af Skanderborg Kommune til Fordel for en Sportsplads, der skal oprettes nær den nye Skole. Og hermed er ogsaa denne Gaard nedlagt.

Mejlrød. Lillevirring Matr. Nr. 21a, 10e 13,86Ha. i 1932 og i 1973

I 1840 betegnes Gaarden som en samlet Jordlod østen for Byen og Landevejen paa 24 Td. Ld.

Sidsel Mikkelsdatter og Søren Gunder- sen har Skødet paa Gaarden i 1789. Derefter er der 8 Ejere, hvoraf de fleste kun

Mejlrød ca. 1970.

har haft den i faa Aar. Hans Sørensen har Skøde paa den i 1841. Han har Tilnavnet Rasborg. Hans 3 første Børn er født i Vitved Sogn. Mikkil Olesen har Gaarden i 1848, han har Tilnavnet Kaae. Derefter Rasmine Eriksen, der sælger til Jakob Jensen Fogh i 1857. Jakob Jensen var Veteran fra Krigen i 1848. Han sælger i 1906 til sin Søn, Jens Fogh, for 7.000 kr. Han er ugift. Fra 1902 har han faaet Lov til at føre Fogh som Eneefternavn.

Jens Fogh var noget af en Opfinder. Der var f. Eks. en Harve der hed Jens Foghs Patentharve. Han eksperimenterede ogsaa med Forbedring af Selvbindere, dog uden synderligt Held. Gaarden var meget veldreven og fuld af alskens Mekanik, der kunde lette Arbejdet. Jens Fogh var ugift og købte et Hus i Malling, efter at have solgt Gaarden til Ane og Evald Skovsgaard i 1936 for 54.000 kr. Deres Søn, Hans Skovsgaard, overtager den i 1954, men har kun ringe Interesse for Landbruget, og sælger i 1956 til Thorvald Damgaard Hansen og faar Plads som Lagerforvalter i et Foderstoffirma. Evald Skovsgaards Enke bygger et Opholdshus paa Gaardens Grund, Matr. Nr. 28 bd. Det ejes i Dag af Otto Emil Therkildsen.

Ohlsgaard, Lillevirring

Matr. Nr. 22 og 12md

18,20 Ha. i 1932

17,14 Ha. i 1973

Den hed oprindeligt Vollesgaard, og betegnes i 1840 som en samlet Jordlod sydøstlig i Marken paa 25 Td. Ld. med Ret til Tørveskær i Nordre Gammellose. I 1917 købte Kristen Sørensen Matr. Nr. 12d, saa Gaardens Størrelse blev paa 18.20 Ha.

Ejere:

Niels Andersen, 1810, Jens Pedersen, 1812, Mikkil Jensen, 1822, Niels Emanuel Lægaard, 1842 og Jens Peder Jensen Dam i 1845. Han er født 1820 i Onsted, og hans Kone, Mette Marie Christensdatter, er født 1826 i Hylke Sogn. De har en Søn, der hedder Christen Peder Dam, der bliver gift med Kirstine Christensen, Virring Mosegaard, Matr. Nr. 19a.

Mette Marie bliver Enke i 1861 og gifter sig med Søren Peder Jensen. Derefter Anders Rasmussen, Jens Pedersen og i 1882 Kirstine og Hans Peder Jochumsen, Pris 8.000 Kr. Han er Søn af Hans Jochumsen, der er Fæster af Matr. Nr. 1a i Svinsager. Der er mange Børn i dette Ægteskab og følgende har Tilknytning til Sognet.

I. Anton Jochumsen, bliver gift med Johanne Rasmussen og overtager hendes Fødegaard i Skaarup, Matr. Nr. 16a m.fl.

II. Obert Jochumsen, bliver gift med Johanne Nielsen fra Matr. Nr. 9c paa Virring Hede. Obert er ansat ved D.S.B.

III. Kristian Jochumsen, bliver gift med Ragnhild (Hilda) Olesen fra Matr. Nr. 4a i Svinsager. De havde en lille Gaard paa Vitved Mark.

IV. Kirstine Jochumsen gift med Emil Pedersen. De boede i flere Aar i et Hus i Vitved. Deres Datter, Inga, er gift med

Ohlsgaard 1897. Kirstine og Peter Jochumsen med Børn, fra venstre: Jens Peter. Johannes. Anton. Johanne. Ane. Obert. Hans og Karl, sidstnævnte døde som Dreng. Konen til højre er Fip Sine, og Hunden hedder Rolf.

Ohlsgaard ca. 1925.

Arne Rasmussen, se Matr. Nr. 8a i Virring.

I 1905 sælges Gaarden til Christen Sørensens for 14.000 Kr. Han har hidtil været Præstegaardsforpagter i Hvilsted, og sælger, efter at have bygget nyt Stuehus til Gaarden, og tilkøbt omtalte Jordlod Matr. Nr. 12d, Gaarden i 1919 til Clara og Karl Hansen. Han køber i Stedet Gaard Matr. Nr. 11a i Hvolbæk.

Clara, født Øvlisen, 1883–1960, og Karl Hansen, 1881–1938, giver 78.000 Kr. for Gaarden. Der er 3 Børn: Harald Hansen, der overtager Gaarden i 1948 efter at have været Bestyrer for Moderen siden 1938. Asger Hansen gifter sig med Andreas Jensens Datter i Vitved Dal, hvis

Ejendom de overtager. Karen Hansen, gift med Erling Pedersen, de har en Gaard i Gram.

Harald Hansen var i mange Aar ugift. Han bliver træt af Landbruget, sælger Gaarden og køber et Hus i Aarhus. Den nye Ejer, Sv. Aa. Hansen, faar Skøde paa Gaarden i 1965, hans Kone, Birgit Bavn-høj, bestyrer Plejehjemmet Kildegaarden i Skanderborg.

Uddrag 1946:

Ejer Clara Hansen, f. 1883. Stuehus opført 1906. Kostald og Svinehus ombygget. 33 Td. Ld. Lermuld. Ejendoms-skyld 38.000 Kr. Besætning 3 Heste, 15 Køer, 13 Ungkvæg, 14 Svin, 65 Høns.

Bjørnholm Lillevirring

Matr. Nr. 23, 28c, 3b, 31b, 1b

12,97 Ha. i 1932

12,09 Ha. i 1973

I 1840 var Matr. Nr. 23 paa 9 Td. Ld. med Ret til Tørveskær i søndre Gammel-mose i Matr. Nr. 12a, Resten af Jorden er tilkøbt lidt efter lidt, saa den nu er paa 23 Td. Ld.

Ejere:

Peder Nielsen, Skøde 1819, derefter Niels Jørgensen 1834, Johannes Pedersen, 1837, Hans Sørensen, 1841, Ole Jensen, 1843, Gertrud og Jens Olesen, Skøde 1851. Han udvider Ejendommen med Matr. Nr. 28c, Engen 3b, og 31b, og sælger til Hans Johansen Poulsen i 1885 for 8.000 Kr. Derefter Marie Oline Poulsen, der sælger til Lise og Anders Eriksen i 1905 for 9.000 Kr. Han køber Skolejorden Matr. Nr. 1 af Kommunen.

Anders Eriksens Moder, Bette Line, boede i et nu nedrevet Hus, der laa omtrent midt paa Vejen i Virring By. Huset var ganske lille at se til, og man fortæller, at da Bette Line var Død og Skolebørnene skulde ud at se Lig, en Skik som Albert Dam fortæller om i sin Bog Morfars By, kunde de smaa Stuer ikke rumme Børnene, man aabnede da et Vindue, og

Gaarden Bjørnholm.

idet Børnene passerede forbi, kunde de se den Døde ligge paa Ligsengen.

„Annes Jerriksen“ sælger i 1926 til Pouline og Holger Friisgaard for 46.500 Kr.

Holger Friisgaard var en Mand, der nød ubegrænset Tillid blandt Egnens Beboere. Han var i 2 Perioder Medlem af Sogneraadet, i flere Aar Formand for Mejeriet i Solbjerg, og havde desuden mange andre Tillidshverv. Et stort Arbejde gjorde han inden for Sygeplejeforeningen. Han dør pludselig i 60aars Alderen, og Enken sælger Gaarden til Tage Munch, hvis Kone, Erna, er Skjød Lauer-sens Datter i Hvolbæk.

Matr. Nr. 24d Virring

Huset er bygget 1905 af Murermester Martin Hald og blev i 1909 solgt til forhenværende Gaardmand S. P. Ballegaard. Han døde 90 Aar gammel, og Karen, hans Enke, fik en Søn til at bo hos sig. Han hed Peder, og var invalid, idet han var lammet i den ene Side. Ved Karen Ballegaards Død, blev Peder Ballegaard Ejer af Huset. Han døde i 1967, og Arvingerne solgte Huset til Smedemester Georg Johansen, der i flere Aar lejede det ud til Uddeler Ove Nielsens Enke Anna Nielsen. I 1974 solgte han det til Chauffør Jens Iversen.

Bjørnholm Lillevirring. Pouline og Holger Frisgaard med Datteren Ester.

Billedet er et affotograferet Maleri, ca. 1910. Til venstre for Huset et Udhus, hvori senere Byens Fællesrulle stod. Til højre skimter man Blikkenslagerens Hus, der er ganske lille, man ser en Dør og 2 Vinduer. Derefter den gamle Bødkers Hus.

Virring Bødkerværksted **Matr.Nr. 24 ac, 4g, 27 ab, 34** **0,42 Ha.**

I 1840 beskrives Nr. 24 saaledes: Husplads med Have i nordøstre Side af Gaden nordligst i Byen. Tørveskær i Gammellose.

Matr. Nr. 4g er en lille Rest fra en nedlagt Gaard. Matr. Nr. 27 er Grunden fra en nedreven Ejendom, der havde Jord i Virring Hede. Matr. Nr. 34 er lidt af Ugges Hus, hvortil der hørte ca. $\frac{1}{2}$ Td. Ld.

Huset laa parallelt med Vejen. Den høje Trappe, der førte op til Indgangsdøren, gik helt ud til Vejskallet. Der var Kælder under en Del af Huset, hvor der i sin Tid var Bødkerværksted og Flæskerøgeri.

Ejere:

Johanne Dortha Boye og Skomager Rasmus Thomsen, Skøde 1855. De drev Høkerforretning i Huset. De kom fra Virring Hede, hvor de havde en lille Ejendom. Thomas Rasmussen, Søn af oven-

staaende, Skøde 1863, Jens Steensen, Skøde 1870, han drev ogsaa Høkerforretning i Huset og mageskifter med Søren Nielsen i 1874. I 1877 køber Martin Glud Huset. Han er født 1838 i Sønderby ved Vejle. Hans Kone, Sofie, er født 1833 i Fillerup. Martin Glud var Snedker, og boede først i Skaarup. Købte saa i 1868 Hus Matr. Nr. 32, og har muligvis været Snedker og Høker der, til han i 1877 køber den her nævnte Ejendom, der da var delt i 2 Boliger, som Glud samler i een.

Huset var gammelt, og Glud vil gerne bygge det om, men faar Afslag fra Sogneraadet, fordi det ligger for nær Vejen, men han maa gerne reparere det. Det

Bødker Rasmus Norring Rasmussen. Bødker-Ras, som han til daglig blev kaldt, havde som Regel nogle Geder og en Gedebuk. Paa Billedet staar han med den største Gedebuk, jeg nogensinde har set. Ca. 1914. Gederne græssede i Vejgrøfterne fra Virring By og til Korsvejen. Kommunens Vejgrøfter blev hvert Aar liciteret ud til Interesserede og kostede nogle faa Kroner aarlig.

resulterer i, at han fornyer Forsiden og begge Gavlene, medens Bagsiden stadig forbliver Bindingsværk. Da der er Høkerforretning i Huset, driver han denne ved Siden af Snedkeriet. Sognesparekassen havde Kontor hos Glud. Nord for Huset laa et lille Udhus, hvor Byens Fællesrulle siden fik sin Plads.

Glud dør, og Enken sælger til Træskommand Mikkel Peder Andersen, en Broder til Vejmand Marius Andersen. Huset koster 2.350 Kr. + lidt Aftægt til Enken, der tillige skal have en Stue at bo i, saa længe hun lever. Mikkel Peder mageskifter med Niels Chr. Sørensen og faar senere en Gaard i Jeksen. N. C. Sørensen bor ikke i Huset, men sælger til Bødker Rasmus Norring Rasmussen, Bødker-Ras,

Carly og Harald Rasmussen, som blev de sidste Ejere af det gamle Bødkerhus. Det blev købt af Kommunen og nedrevet i 1974 paa Grund af Vejudvidelse.

i 1908 for 2.650 Kr. + samme Forpligtelser til Enken, Sofie. Rasmus er født 1875 i Byen og hans Kone er født 1868 i Smaaland i Sverige. Hun hedder Ida.

I Begyndelsen af Giftermaalet var de Fodermesterfolk hos Chr. Hjort i Virring Nedergaard, og de boede da hos Rasmus' Fader, den gamle Bødker. I 1902 købte de Ugges Hus, Matr. Nr. 34. Der havde de lidt Høker og Bødkerforretning. I 1908 købte de saa Matr. Nr. 24, hvor de drev Høkerforretning og oprettede et Bødkerværksted i Kælderen, hvor der tillige var Røgeri af Flæsk. Rasmus var ansat til at samle Mejeriets Forbrug af Dritler. I 1927 køber de Hundegraven af Slagter Jens Hansen, og der fik de efterhaanden anlagt lidt Gartneri og tog hver Lørdag til Aarhus og solgte Produkterne derfra, tillige med Æg, som de købte i Brugsforeningen.

Da Ida blev Enke, solgte hun Huset til sin Søn Harald Rasmussen og Svigerdatter Carly, Skøde 1954. De havde før boet i Vitved. Selv beholdt hun en Del af Stuehuset til Opholdshus. Harald Rasmussen solgte Hundegraven til Kommunen, og der er nu bygget Parcelhuse paa Arealet. I 1974 blev Huset nedrevet af Kommunen, fordi Vejen skulde udvides, og Harald byggede et nyt Hus paa Grunden med bedre Afstand fra Vejen.

Virring Blikkenslagerforretning Matr. Nr. 24c

Huset var bygget vinkelret paa før omtalte Hus. Det var ganske lille, med kun en Stue, et lille Køkken med stenpikket Gulv. Det var ubegribeligt, at den ret store Familie kunde være der. Det blev ogsaa købt af Rasmus Thomsen i 1855,

og senere solgt til Blikkenslager Jens Peter Hansen. Han havde været med i Kri-gen i 1864, og blev taget til Fange af Tyskerne, og i Fangenskabet lærte han sit Haandværk. Huset blev nedrevet i 1913 af Murer Martin Hald, der havde købt Hus og Grund, Grunden blev senere købt af Bødker Ras.

Matr. Nr. 27 Virring

I 1840 beskrives Ejendommen saaledes: Husplads og Have nordligt i Byen og 2 Lodder vesten for Byen, i den nordlige Del af Lodden ligger en Del af Kirkemo-sen, den er nu jævnet med Jord fra Sko-lebyggeriet i Virring. Lodden var paa $6\frac{1}{2}$ Td. Ld.

Bygningerne til denne Ejendom laa altsaa i Virring By, og Jorden var belig-gende i Virring Hede. Om Bygningerne den Gang var sammenbygget med oven-for omtalte Blikkenslagerhus, ved jeg ik-ke, men i min Barndom var de det. Ejen-dommen ejedes i 1814 af Kirsten og Jens Pedersen, der i 1824 sælger til Ane og Peder Jensen, maaske deres Søn. Han køber tillige Jorden til Matr. Nr. 25, der ligger i Forbindelse med hans egen Jord, og sælger Bygningerne i Byen, og bygger nye paa den nu $14\frac{1}{4}$ Td. Ld. store Lod. Bygningerne i Byen bliver solgt til Ras-mus Jensen i 1828. Den nye Ejendom paa Virring Hede, bliver i 1841 købt af Mariane og Peder Rasmussen Kolling. Mariane bliver Enke i 1882 og sælger Ejendommen til Jens Peder Mikkelsen Broholt, Jens Peder Broholt, der er født i Matr. Nr. 16, Broholtgaard, og er Broder til denne Gaards Ejer, Peder Mikkelsen.

I 1887 sælger han til Jørgen Jeppesen, der har en lille Naboejendom, Matr. Nr. 11d. Han river Bygningerne ned og lægger Jorden under sin Ejendom, der nu bliver paa ca. 24 Td. Ld.

Matr. Nr. 27c

Bygningerne i Byen

Disse blev, som fortalt, solgt til Rasmus Jensen i 1828, og i 1840 er de solgt til Karen Nielsdatter f. 1807 i Holme, og hun gifter sig med Rasmus Norring, f. 1819 i Lundum, og Vielsesattest giver ham Adkomst til Huset. Han er Væver, og tillige har de en Spækhøkerforretning i Huset.

I 1872 overtager deres Søn, Christian Rasmussen Norring, f. 1848, Huset efter Forældrene. Den gamle Bødker kalder man ham. Han var Høker og blev senere Produkthandler, idet Byens Børn solgte Klude og Ben til ham, om han ogsaa var Bødker, ved jeg ikke. Han havde bl. flere 2 Børn: Kirstine, der bliver gift med Jens Jensen. De havde i en Del Aar Hvolbæk Højgaard, og Rasmus Norring Rasmussen, der blev gift med Ida fra Sverige, og som er omtalt foran.

Huset blev købt til Nedrivning i 1916 af Murer Martin Hald og Snedker Anders Hansen. Grunden blev købt af Bødker Rasmus Norring Rasmussen i 1923.

Der gik en Vej langs de her omtalte Huse ud til Gaard Matr. Nr. 3. Den blev kaldt Gyden. Pladsen foran Husene og den gamle Kejlstrupgaard blev kaldt Tor-vej.

Gedebakken ned gennem Byen var tem-melig stejl, og var en udmærket Slæde-bakke for Byens Børn om Vinteren.

Ugges Hus

Matr. Nr. 34

I 1840: Husplads med Have nordlig i Byen, Areal godt $\frac{1}{2}$ Td. Ld.

Ejere:

Søren Andersen Stærk, f. 1779, Skøde 1821, hans Kone er Gertrud Hansdatter, f. 1774. Som gammel Enke kaldte man hende gammel Gjatri. Næste Ejer er Karen Jensen, f. 1803 i Boes, Skøde 1858. Hun spinder og væver. Derefter Jens Pedersen, Skøde 1868, Ane Andersen, Skøde 1871, Ugge Andersen, f. 1834 i Sverrig, Skøde 1872. Konen hedder Gundine Jørgensen, f. 1836 i Sognet.

Han hed egentlig Aake Anderson. Han var Daglejer, og søgte flere Gange om dansk Indfødsret, og fik den ogsaa. I 1902 blev Ugge Enkemand og sælger Huset til Bødker Rasmus Norring Rasmussen for 1.050 Kr. Han forbeholder sig Lov til at benytte 3 Fag af Huset i sin Levetid.

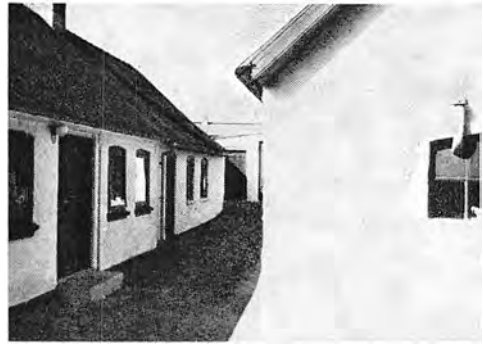
Ida og Bødker Ras har hidtil boet hos den gamle Bødker, og flytter nu til Ugges Hus, og tager Høkerhandelen med. I 1908 flytter de saa hen i Matr. Nr. 24, men beholder Ugges Hus, der efterhaanden bruges til Udhus. I 1974 bliver det ombygget af Ejeren Harald Rasmussen.

Matr. Nr. 25 Virring

Beskrives saaledes i 1840: Husplads med Have sydlig i Byens vestre Side og en Lod vesten for Byen, hvori en Del af Kirkmosen ligger. Ca. 8 Td. Ld.

Ejere:

Rasmus Jensen, Skøde 1814. Han flytter i 1828 op i Bygningerne til Matr.

Matr. Nr. 25 og 25c. Denne Gyde er omtalt i Albert Dams Bog Morfars By under Episoden „Aaben Vest“. Ras Monk kommer i Klemme i Gyden og maa kravle over Diget for ikke at komme i Spektakkel med Byens Ungdom.

Nr. 27, idet han sælger Ejendommen til Peder Jensen, der ejer den Jord, der før tilhørte disse Bygninger, se Nr. 11 – 25 – 27. Bygningerne til Matr. Nr. 25 bliver vist først solgt i 1921 af Jørgen Jeppesen til Martin Anton Hansen, dernæst til Niels Peder Pedersen i 1923 og i 1925 til Ane Marie og Peder Madsen for 3.000 Kr. Peder Madsen er fra Svinsager, og havde i flere Aar sin Fødegaard Svinsager Højgaard, Matr. Nr. 2a. Senere var han Fæster af Charlottenlund i Fruering Skov. Derefter havde han en lille Ejendom i Virring, før han købte Matr. Nr. 25. Han bygger et lille Udhus til denne.

Martha og Ejner Juul Pedersen faar Skøde paa Huset i 1935 af P. Madsens Enke for 2.500 Kr. Martha var Datter af R. P. Jensen, der havde Matr. Nr. 9 i Lillevirring. Ejner Pedersen var Vejmand i Virring i mange Aar. De solgte Huset i 1946 og blev Værtspaar i Virring Forsamlingshus. Siden boede de i den gamle Skole i Virring, indtil de selv byggede Hus. Agnes og Chauffør Knud P. Rassen købte Huset i 1946.

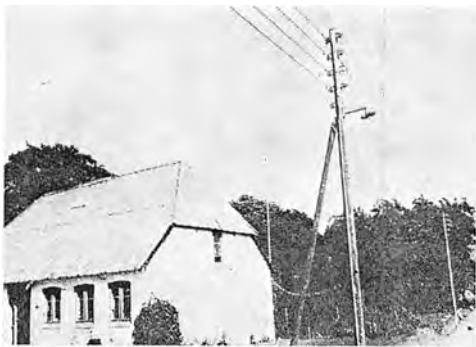
Matr. Nr. 25c Virring

Det er et ganske lille Hus, der er fra-skilt Matr. Nr. 25b. Hvornaar det er sket, ved jeg ikke. I min Barndom boede Lise og Landpost Søren Bødker i Huset. Han var en gemytlig Mand, der kunde for-tælle en god Historie.

Posten blev den Gang kørt fra Skan-derborg til Virring By med „den kørende Post“. Kusken hed Lauersen, han læssede en Postsæk af i Virring, en i Svinsager, og selv gik han Post i Gjesing.

Da Eriksen var Lærer i Virring og boede i den gamle Skole, blev Posten læsset af der. Senere fik Lærer Lottrup Embedet som Postmester. Han boede i den gamle Skole. Han misbrugte imid-ler tid Embedet og blev afsat. Det samme overgik Søren Bødker, der siden ernærede sig som Arbejdsmand.

Vejmand Ejner Pedersen overtog vist Huset efter Søren Bødker. I 1942 blev det solgt til Dagny og Karl Pedersen. Dagny er født Eriksen og er fra Himmerige i Hvolbæk. I 1950 mageskifter de med Ha-rald Andersen, der har Ejendom Matr. Nr. 30b ved Skellet mellem Fastrup og Virring. Derefter Pauli Jørgensen, Post Jens Ole Stenhøj, Marie og Niels Søren-

Virring gamle Jordemoderbolig, nedreven 1976 paa Grund af Skoleudvidelse.

sen, Skøde 1951. Pris 5.050 Kr. De havde før Ejendom Matr. Nr. 15b paa Virring Hede. Mekaniker Bent Nielsen, der sæl-ger til Knud Sørensen og køber Vogn-mand Laurits Andersens Hus. Knud Sø-rensen er Søn af Sigurd Sørensen, Virring Hede, Matr. Nr. 6b.

Virring gl. Jordemoderbolig

Matr. Nr. 26

Betegnes saaledes i 1840: En Huslod og Have midt i Byen østlig, og en Lod vestlig i Marken. Areal 2½ Td. Ld.

Huset er frasolgt Jorden i 1871, da byggede man nemlig et nyt Jordemoder-hus, hvortil Lodden hørte indtil 1911, da Amtsraadet sælger den til Mikkel Marius Mikkelsen.

Ejere af det gamle Jordemoderhus

Auktionsskøde til Christen Mikkelsen i 1871. Mageskifte-Skøde til Eskild Eskildsen i 1880. I 1884 sælges det til Niels Jensen Dam, født 1822 i Onsted. Pris 800 Kr. Hans Kone er Maren Peder-sen, Søster til Ditlev Pedersen i Fruering. De havde før en Ejendom paa Virring Hede. Deres Datter Marie Dam blev gift med R. P. Nielsen, Matr. Nr. 8 i Virring, og da Niels Dam i 1902 døde, arvede de Huset og solgte det til Grovsmed Ole Langberg. Hans Kone Hanne er født i Vitved Dal, 1876–1943. Ole Langberg, 1879–1956, havde en lille Smedie ved Smediedammen. I 1911 køber han en Grund af Mine Olesen og bygger et nyt Hus paa denne, Matr. Nr. 28e. Det gamle Hus sælger han til sin Fader Sv. Peder Langberg, Sønesøn af Lærer Langberg. I 1919 opgiver Ole Langberg Smede-

haandværket og sælger det nye Hus til Peder Mikkelsen, og køber en Ejendom ved Landevejen. Som Enkemand boede han i det gamle Hus ved Mejeriet. Han var socialdemokratisk Medlem af Sogneraadet i mange Aar. I Dag ejes dette Hus, Matr. Nr. 28e, af Chr. Winther.

Svend Peder Langberg var ogsaa Smed og drev tillige en Ejendom paa Virring Hede, Matr. Nr. 7ed. Hans Kone, Ane Mette Marie Pedersen, var født i Virring Østergaard, Matr. Nr. 6 - 5. Derefter Hans Hansen, Skøde 1918, og Eskild Eskildsen, Skøde 1922.

I 1924 køber Enkemand Søren Rasmussen Fogh Huset. Han havde før en Ejendom nord for Lykkegaarden. Den er nu nedlagt, efter at hans Plejesøn Peder Fogh havde den nogle Aar. Søren Foghs Kone, Petronelle, døde ved en Løbskkørsel.

Thorvold Nielsen Sejr havde Huset fra 1931 til 1938, da køber Holger Jensen det. Hans Kone, Olga Eriksen, er fra Himmerige i Hvolbæk. De har senere en Ejendom paa Virring Hede. Ester og Niels Nygaard Rasmussen, Skøde 1948. Efter at have boet flere Steder, blev han Ringer og Graver ved Fruering Kirke. Derefter Otto Therkildsen, Skøde 1950. Pris 7.000 Kr. Han køber senere et Hus ved Landevejen, som Evald Skovgaards Enke havde bygget. Derefter Valdemar Jakobsen og Anders Iversen.

Det lille Hus paa Vejen Matr. Nr. 26b

Grunden til dette lille Hus, der næsten laa ude paa Vejen, er frasolgt det gamle Jordemoderhus i 1871. Der var ingen tinglæst Adkomst paa Huset før 1922.

Anders Eriksens Moder i Lillevirring, Bette Line, boede i Huset før den Tid. Senere boede Rasmus Rasmussens Enke Mikkelline Simonsen i Huset, i daglig Tale kaldt Line Langeland, Moder til Peder Langeland i Lillevirring og Svigermoder til Slagter Anders i Fruering.

Huset blev i 1922 købt af Sygeplejeforeningen, og Sygeplejerske Karen Nielsen flyttede ind i det. Det lille Hus var kun Sygeplejebolig i 1½ Aar, hvorefter det blev solgt til Enken Marie Kirstine Pedersen, født Poulsen, i daglig Tale blev hun kaldt Marie til Pe-Lavesen. Hendes Mand var Peder Laurits Pedersen, der var Broder til Jakob Pedersen i Hvolbæk, Matr. Nr. 7a. Deres Søn, Ejner Juul Pedersen var Vejmand i Virring i mange Aar. Marie til Pe-Lavesen var den sidste Ejer af Huset, inden Kommunen købte det, og inddrog Grunden i Vejen gennem Byen.

„Centralen“ Matr. Nr. 28

I 1840 beskeven saaledes: Husplads med Have sydligt i Byens vestre Side, og en Lod østen for Byen ved Landevejen. Areal 4½ Td. Ld. Jorden er for længst udstykket og dels mellem Naboejendommene.

Ejere af Bygningerne i Byen:

Den første Ejer, jeg kan opspore, er Carl Rasmussen Møller. Han var Tømrer og gift med Lærer Langbergs Datter. Om han har boet i Huset ved jeg ikke, men i 1856 sælger han det til sin Svoger Smed Christian Karl Langberg, og da har Carl Rasmussen Møller allerede byg-

Det lille Hus paa Vejen. Før Aarhundredskiftet var det Skik, at Skolebørnene skulde ud at se Lig, naar der var een, der var død. Da den gamle Kone i det lille Hus døde, kunde de smaa Stuer ikke rumme Skolebørnene, de maatte nøjes med at gaa forbi Vinduene og kikke ind.

get Virring Mølle i 1852. Christian Langberg, f. 1815, var gift med Ane Nielsdatter, f. 1819 i Terp, han virkede som Smed før han kom til Virring, maaske i Terp. Hans Kones Familie var formuende, og de arvede en Del Penge, da hendes Forældre døde. Som ældre fik Smed Christian Langberg følgende Betegnelse: Ikke ganske ædruelig.

I 1888 overtager deres Søn, Svend Peter Langberg, Huset. Han har tillige en Ejendom paa Virring Hede, Matr. Nr. 7cd, hvor han ogsaa driver Smedeforretning, og han sælger Huset i 1889 til Smed Kjeld Jensen for 800 Kr., hans Kone hedder Ane Cathrine Christensen. Han var før Smed i Gram, men fik som ældre Benedder i det ene Ben, saa han daarligt kunde staa og gaa. Han opgav Smede-

værket, og købte Huset i Virring. Deres Datter, Kirstine Kjeldsen, var Rasmus Jensens anden Kone, se Virring Toftegaard, Matr. Nr. 10.

Nogle mener, at Mejeribestyrer Søndergaard har boet i dette Hus. Det har saa været til Leje, da han aldrig har haft Skøde paa det. I 1904 behandler Skifteretten Boet efter Kjeld Jensen, og Mejerist Hans Hansen køber det. Han bliver kort Tid efter Uddeler i Virring Brugsforening, og Ane og Marius P. Andersen køber Huset.

Marius Andersen, 1875–1949, var Vejmand. Man kaldte ham undertiden Marius Sandmand. Da Telefoncentralen kom til Virring i 1916, blev den oprettet i dette Hus, og Central Ane, 1882–1959, var Bestyrer i mange Aar. Hun boede i

Den gamle Central, som den saa ud i mange Aar, inden Villy Henriksen i 1975 fik den fuldstændig moderniseret. Før i Tiden var der et lille Udhus i den nordre Ende af Huset, der hørte da Jord til, dette laa helt ude ved Landevejen.

flere Aar som Enke i Huset. Efter hendes Død solgte Arvingerne det til Snedker Karl Rasmussen. Han stammer fra Virring Hede, Matr. Nr. 18b, hans Fader, Ejner Rasmussen, var ansat ved Telefonen. Ikke lang Tid efter sælger han til Smed Villy Henriksen, Søn af Viggo Henriksen. Villy er gift med Ruth, der er Husmoder afløser. Villy og Ruth har fuldstændig ombygget det gamle Hus, saa det fremtræder som nyt.

En nedlagt Ejendom

Matr. Nr. 30a

Sejer Laursen er den 5te Ejer fra 1803 til 1866. I 1871 sælger han Jord fra til Jens Sørensen, hvorpaa der bliver oprettet en Ejendom, Matr. Nr. 30b. Han sælger vist ogsaa Jord til Vitved, men der tilhører ogsaa noget Jord i Fastrup, ca. 10 Td. Ld.

Anders Ilsø Nielsen køber Ejendommen i 1899. Han er Murer og fornyer Bygningerne. I 1931 faar Sønnen den, men han har den kun til 1936, da køber Henry Andersen den ved Fogedudlægs-skøde. Derefter Pauli Jensen og et Par

Ejere mere, hvorefter Købmand Dan Helles overtager den. Bygningerne nedbrydes, og et Par Husmænd i Virring og Vitved deler Jorden.

Matr. Nr. 30b Virring Mark

2,21 Ha. i 1932 og i 1973

Jorden er frasolgt 30a af Sejer Laursen til Jens Sørensen i 1871. Ejendommen ligger ved Fastrup Skel, og Jens Sørensen bygger paa den og sælger i 1889 til Hans Peter Hansen, som dør i 1900, og hans Kone, Petronelle Andersen gifter sig med Søren Rasmussen Fogh, og kort efter

Ane Andersen ved Centralen. Der var ikke Drejeskiver dengang

Matr. 30 b. Billede fra 1972.

Giftermaalet kører de løbsk, og Petronella bliver dræbt ved denne Lejlighed, og Søren Fogh sælger Ejendommen til Jens Jørgen Bech Olesen og køber, som fortalt, det gamle Jordemoderhus.

Marie, 1876–1949, og Bech Olesen, 1878–1947, har Ejendommen til 1909, og han har en Del Fragtkørsel for Mejeri og Brugsforening i den Tid.

Anne Mette Frandsen Vest og Mads Jakobsen giver 3.200 Kr. for Ejendommen efter at have solgt Ane Mettes Fødehjem til Søren Foghs Plejesøn, Peder Fogh.

Mads Jakobsen havde været paa Høj-skole og var Bestyrer for Sørine Lerche i Svinsager. Han giftede sig med Syersken Ane Mette og overtog hendes Fødehjem.

De har den lille Ejendom til 1917, da

sælger de til Søren Mortensen, og bliver senere Værtspær i Virring Forsamlingshus.

Ejendommen skifter nu Ejer 5 Gange indtil 1921, hvorefter den bliver købt af Børstenbinder Søren Jensen. Han er fuldstændig blind, men havde den mest vidunderlige Evne til at finde rundt og faa solgt sine Børster. Han sælger i 1927 til Arbejdsmand Niels Hansen, for 7.000 Kr. Niels Hansen var Sogneraadsmlem i mange Aar, og købte senere et Hus i Virring by.

Aage Bavarslund Rasmussen, Søn af Sognefoged Sofus Rasmussen, Fastrup, overtager Ejendommen i 1935. Han blev senere Vognmand og Gaardmand i Vitved, og overtog Sognefogedembedet efter Faderen. Ejendommens Bygninger var lejet ud i hans Tid.

I 1943 bliver Ejendommen solgt til Sognefoged Aage Høgh, der har Nabo-gaarden, Virring Lykkegaard. Da han bliver nægtet Tilladelse til at lægge Jor-den under sin Gaard, sælger han i 1948 til Pauli Jensen. Og den skifter nu Ejer et Par Gange, indtil den bliver købt af Carl Pedersen i 1950 for 14.000 Kr. Hans Kone er Dagny Eriksen fra Himmerige i Hvolbæk. De boede, som fortalt, før i det lille Hus i Virring By, Matr. Nr. 25c. Carl Pedersen døde pludselig i 1972, og det er en af Sønnerne, der har Ejendom-men nu.

Kjestens Ejendom

Matr. Nr. 31a Lillevirring

2,21 Ha. i 1932

Beskrives 1840: En samlet Lod østen for Byen nær Markskellet, Tørveskær i søndre Gammelse, Areal $5\frac{1}{4}$ Td. Ld. 31b som er fraskilt 31a betegnes saaledes: En samlet Lod østen for Byen, Areal $4\frac{1}{2}$ Td. Ld.

Ejere:

Morten Langberg, Lærer ved Virring Skole, f. 1778, Skøde 1823. Han har købt Ejendommen, der var nær Nabo til Skole-jorden, Matr. Nr. 1a. Han sælger til Christen Mikkelsen i 1831, derefter er der 7 Ejere indtil 1897, bl. a. Ole Frandsen, der ogsaa har Matr. Nr. 9 i Virring. I 1897 bliver den saa købt af Kirsten og Thomas Nielsen Thomsen, og da han dør over-tager Enken Ejendommen med Skifteud-skrift som Adkomst. Hun var Søster til Stenhugger Laurs Nielsens Kone i Vitved. Hun havde Plejebørn, og en af dem var

Clara, der var gift med Jens Jensen, og de boede ved Kirsten, og deres Børn er opfødt der. 2 af dem, Thomas og Astrid Jensen, arver Ejendommen efter Kirstens Død. Egon Jensen, Broder til ovenstaaen-de, overtager den i 1951, derefter Viggo Sørensen og Niels Nygaard. De gamle Huse er nu istandsat og Jorden frasolgt.

Matr. Nr. 31b Lillevirring

Mikkel Iversen, Husmand og Væver, Skøde 1822, derefter Jens Peter Mikkelsen, 1841, Rasmus Mikkelsen, 1843, Søren Nielsen, der i 1848 nedlægger Ejendommen ved at sælge den til Jens Olesen, „Bjørnholm“, i 1882.

Matr. Nr. 32 Virring Høkerforretning

I 1840 beskrives Husets Beliggenhed saaledes: Husplads med Have sydligt i Byens vestre Side. Areal ca. $\frac{1}{2}$ Td. Ld.

Ejere:

Maren og Jens Larsen, f. 1757, Skøde 1797. Væver Søren Jensen, f. 1782, Skøde 1811. Smed Hans Knudsen, f. 1791, Skøde? 100 Rigsdaler. Hvor Smedien laa ved jeg ikke, man har fortalt mig, at der laa en Smedie, hvor nu Sparekassen har til Huse. Snedker Poul Martin Glud, f. 1830 i Vejle Amt, køber Huset i 1868 for 200 Rigsdaler. Hans Kone er Marie Frederikke Rasmusdatter, f. 1833 i Fillerup. De opretter en Høkerforretning, som han driver tillige med Snedkeriet. De boede først i Skaarup. I 1880 sælger han, og de køber et Hus øverst i Byen, Matr. Nr. 24, hvor han fortsætter som Høker og Snedker. Sognesparekassen, der er oprettet 1871,

Virring Købandsforretning. Carla og Kristian Hostrup Kristensen.

havde til Huse hos Glud fra Oprettelsen til den nye Brugsforening blev bygget 1907.

Jens Peder Mikkelsen Broholt køber Huset i 1880 for 3.100 Kr. Han driver ogsaa Høkerforretning, men køber en Ejendom paa Virring Hede, og sælger Hus og Forretning til Peder Hansen, og han bliver den første Uddeler i Virring, da den nystiftede Brugsforening i 1887 faar til Huse i hans Købmandsforretning. Der er da bygget en Butik til den vestre Side af Huset.

Peder Hansen er Uddeler i Virring til 1893, og da Huset stadig er hans, sælger han til Rasmus Peder Martin Skriver, der er Ejendomshandler og har haft et Utal af Ejendomme i Sognet. Det synes som om den, der køber Huset, automatisk bli-

ver Uddeler, og det bliver Peder Skriver ogsaa, men det synes, som om Bestyrelsen har haft en Del Besvær med Pengesagerne i hans Tid, og han sælger Aaret efter til Pe-Ditlevsen, der ved Købet af Huset samtidig bliver Uddeler. Hans Kone, Ane Kaspersen, er Datter af A. Kaspersen i Fruering, Matr. Nr. 10a, og han er Søn af Ditlev Pedersen i Fruering, Matr. Nr. 8a. Han er omtalt her under Matr. Nr. 9a i Virring. Han sælger i 1900 til Mejerist Hans Hansen, der er gift med Johanne Olesen fra Virring Lykkegaard. Han var Mejerist paa Virring Mejeri og køber først det Hus, hvori der senere var Telefoncentral, Matr. Nr. 28, men Aaret efter i 1900, køber han Brugsforeningshuset og bliver dermed Uddeler. I 1905 mageskifter han med sin Svigerfader, Sognefoged

Peder Olesen, og faar hans Gaard, Virring Lykkegaard, der den Gang ikke var saa stor som nu, og Pe-Vollesen bliver Uddeler. Han er, som fortalt, gift med Mine Vilstrup. Han er ikke rigtig rask, og interesserer sig ikke for Uddelerarbejdet, men bliver dog ved til den nye Brugs bliver bygget i 1907. Derefter fortsætter han til sin Død i 1910 som Høker. Hans Enke sidder i uskiftet Bo til 1916, da sælger hun og bliver Værtinde i Virring Forsamlingshus.

Køberne er Marie og Bech Olesen, Fogedudlægsskøde 1916, det er Bech Olesens Moder, der kommer til at bo i Huset, der nu ikke længere er Købmandsforretning.

I 1922 køber Landpost Niels Jensen Huset for 4.000 Kr. Han havde først en Ejendom paa Virring Hede, Matr. Nr. 18b. I flere Aar var han Post i Virring og bliver senere Tapetserer og Altmuligmand. I 1941 køber han en Grund af Frands Pedersen, og bygger Hus derpaa, Matr. Nr. 7g. Det ejes nu af Viggo Henriksen.

I 1930 køber Carla og Kristian Hostrup Kristensen Huset. Han begyndte som Cykelsmed og er senere Vognmand i Virring. Der bliver nu igen oprettet Købmandsforretning i Huset. En Tid var der tillige Brøudsalg. Da der kun kunde gives Næringsbevis til en Butik, – Købmandsforretningen og Brøudsalget var i hver sin Ende af Huset – stod Niels Jensen som Næringsdrivende for Brøudsalget. Kristian Hostrup dør i 1960'erne, og Carla fortsætter Forretningen til 1971, da bliver den nedlagt, og hun sælger Huset og flytter ind i et nybygget Hus ved Engvejen, Matr. Nr. 9y. Ejeren af Bygningerne til

den gamle Købmandsforretning er Svend Aage Pedersen.

Hermed er Matrikel-Numrene udtømt for Virrings Vedkommende. Numrene efter 32 er som Regel Byjord eller lignende Skifter, og jeg skal herefter forsøge at gøre Rede for de forskellige Ejendomme og Huse, der er udstykket fra Gaardene.

Matr. Nr. 3c Virring 3,57 Ha.

Ejendommen er oprettet paa den yderste Del af den Hedelod, der tilhørte Gaard Matr. Nr. 3 i Virring. Den er frasolgt af Søren Sørensen i 1841 til Jens Henriksen, og ligger ved Virring Korsvej.

Den 4. Ejer efter ham er Niels Jensen Dam, der samtidig har en anden Ejendom paa Virring Hede. Han har den kun i 3 Aar, saa sælger han i 1862 til Peder Nielsen Haugaard, der i 1878 sælger til Martin Pedersen, for 4.000 Kr. Han gik under Navnet Martin Fynbo. I 1896 sælger han til Stenhugger Jens Kristian Jensen, der i 1901 sælger til Søren Peder Sørensen og bygger et Hus i Fruering. S. P. Sørensen har en Søn, Andreas Sørensen, der i mange Aar var Skrædder i Virring og tillige bestyrede Brevsamlingsstedet. I 1918 giver Eskild Eskildsen 7.000 Kr. for Ejendommen og sælger 2 Aar efter til Bager Laursen. Han har Naboejendommen, der nedbrændte for ham, og bor saa her under Genopbygningen. 3. Ejer derefter er Sigurd Pedersen i 1925, og da koster den 13.500 Kr. Hans Fader havde Ejendom Matr. Nr. 4a i Fruering, og ham kaldte man Svot Karl, sorte Karl.

Martin Jensen køber den i 1930 for 10.000 Kr. Han havde et daarligt Syn, og hans Søster Dusine Jensen bestyrer Huset

Matr. 3c, Virring Hede, Olga og Holger Jensen.

for ham. De var begge ugifte, og stammer fra Skaarup.

Mathias Pedersen køber den i 1940 og sælger til Ester og Niels Nygaard Rasmussen for 14.300 Kr. Han bliver senere Ringer og Graver ved Fruering Kirke. I 1948 køber Olga og Holger Jensen Ejendommen for 18.000 Kr. Holger er opvokset hos Bech Olesen, og Olga, f. Eriksen, er fra Himmerige i Hvolbæk. I 1963 bliver Jorden frasolgt, og der er nu oprettet et Gartneri paa den. Gartneren hedder Vagn Rasmussen. Ejendommen har Matr. Nr. 3f og der er 3 Ha. Jord. Holger var i mange Aar Formand for et Arbejdshold ved Jydsk Telefon.

Gaarden Elkær. Virring Hede

Gaarden er opstaaet ved at man har lagt 3 Hedejendomme sammen + en lille Ejendom i Svinsager.

Oprindeligt bestod den af Matriklerne 3c, 3d og 6c, der er købt sammen i hen-

holdsvis 1841, 1847 og 1848 af Søren Mikkelsen, der i 1848 sælger til Rasmus Thomsen, der i forvejen har Matr. Nr. 6b.

I 1854 køber Niels Jensen Dam Ejendommen. Han er født i 1822 i Onsted, men Slægten stammer fra Tebstrup, han er gift med Maren Pedersen, en Halvsøster til Ditlev Pedersen i Fruering. De har en Datter, Marie Dam, der bliver gift med Rasmus Peder Nielsen i Virring, og de har i mange Aar Gaard, Matr. Nr. 8a i Virring, til den brænder i 1913.

Maren og Niels Dam sælger Ejendommen i 1884 og køber det gamle Jordemoderhus, der laa lige over for Rytter-skolen i Virring.

Petrine og Anders Nielsen er de nye Ejere, og de giver 8.000 Kr. for Ejendommen. Da Petrine bliver Enke i 1909 sælger hun Ejendommen til Bech Olesen for 7.200 Kr. Han har før haft den lille Ejendom Matr. Nr. 30 østen for Virring By. Han bygger nyt Stuehus og køber Matr. Nr. 7n af Anders Sørensen for 4.307 Kr.

Der er 2 Børn i Ægteskabet, der kommer Sognet ved: Tømrrer Frede Bech Olesen, gift med „Tille“, de opretter en Snedkerforretning i det forrige Jordemoderhus, og Anne Bech Olesen, der bliver gift med Aksel Andersen, der opretter Virring Maskinværksted.

Gaarden Elkær.

Lilly og Aage Østergaard Hansen med lille Grethe, der døde som Barn. Sønnerne fra venstre: Poul, Søren Otto, Kaj og Jørgen.

I 1939 sælger Bech Olesen Ejendommen til Aage Østergaard Hansen og køber det gamle Stuehus til Gaarden Ballegaard i Virring.

Aage Østergaard giver 33.500 Kr. for Ejendommen. Han er gift med Lilly Kruse. Han er født i Kommunen, hvor hans Fader, Emil Hansen, har haft flere Ejendomme.

Aage Østergaard har udvidet Gaardens Jordareal betydeligt. Han køber Resten af Jorden til Matr. Nr. 7c, senere Jorden fra en lille Ejendom i Svinsager og i 1976 køber han Jorden til Ejendom Matr. Nr. 7b, der udgør ca. 7Ha. Aage Østergaard har i en Periode haft Sæde i Sogneraadet.

Matr. Nr. 6b, 30a ved Virring Korsvej 4,24 Ha. i 1973

Det er det yderste af Gaard Matr. Nr. 6a's Hedelod. Matr. Nr. 30a er en Del af en nedlagt Ejendom.

Skomager Rasmus Thomsen er født 1808 i Vedslet og hans Kone Johanne Dorteia Boye er født 1805 eller 1811 i Nyborg. De køber Matr. Nr. 6b i 1841

og bygger paa dem. I Begyndelsen driver de Jorden med Køerne for Redskaberne, siden faar de Hest. I 1848 køber de Matr. Nr. 3c og 3d som grænser til deres Jord, men sælger dem igen i 1854 til Niels Jensen Dam. Aage Østergaard ejer dem i Dag.

I 1855 køber de Matr. Nr. 24 tillige med et lille Hus, der er bygget til dette. Matr. Nr. 24 er et temmelig stort Hus, hvori Dorteia Boye driver Høkerhandel, i 1863 sælger de Huset til deres Søn Høker Thomas Rasmussen, der i 1870 sælger til Høker Jens Stensen. Huset laa lige op ad Gadebakken, der blev senere Bødkerforretning i det, det er nedrevet i 1976.

Dorteia og Rasmus Thomsen har stadig Matr. Nr. 6b, som først bliver solgt i 1878 af Enken Dorteia Boye til Rasmus Lund for 4.000 Kr.

Men tillige har de købt Gaard Matr. Nr. 14a s, Hedelod i 1856, som de har indtil Rasmus Thomsens Død, og Enken sælger den i 1879 til Rasmus Madsen. Hvad Meningen med denne Handlen er, ved jeg ikke, og hvordan de bar sig ad med at drive 2 Ejendomme, der laa temmelig langt fra hinanden, ved jeg heller ikke. Rasmus Thomsen døde 1876. Der var et forrygende Snevej, da han skulde begraves, saa man næppe kunde faa hans Lig til Kirkegaarden i Fruering.

Rasmus Lund har Ejendommen til 1886, da bliver den købt af Træskomand Jakob Peter Rasmussen. Han har den til 1918, da sælger han til Bager Laursen og flytter til Vitved.

Mine og Bager Laursen giver 12.200 Kr. for Ejendommen, og kort Tid efter brænder den for dem. De køber Nabo-ejendommen og bor i denne, medens den brændte Ejendom bygges op.

Matr. 6 b ved Korsvejen.

I 1922 sælger de den nyopførte Ejendom til Alfred Rasmussen, der igen i 1926 sælger til Murer Alfred Jørgensen for 17.300 Kr. Han køber i 1929 et Hus i Fruering og sælger Ejendommen til Karen og Sigurd Sørensen. Hun er Datter af Tømrer Hansen i Skaarup, og han er Søn af Skrædder Andreas Sørensen i Virring.

Da Ejendommen Matr. Nr. 30 ved Vitved og Fastrup Skel blev nedlagt, tilkøbes Halvdelen af dens Jord af Sigurd Sørensen.

Matr. Nr. 7b Virring Hede 7,79 Ha. i 1932

Kejlstrupgaard i Virring, Matr. Nr. 7a, havde 2 Hedelodder paa hver 13 Td. Ld.,

ligeledes havde den 2 Engskifter. Aarsagen dertil kender jeg ikke.

Matr. Nr. 7b er frasolgt Matr. Nr. 7a i 1861 til Stenhugger Anders Mikkelsen af Peder Jørgensen. Stenhuggeren sælger i 1867 en Byggegrund fra, nemlig 7e, hvorpaa Virring Korshus bliver bygget.

Anders Mikkelsens Søn, Ove Michael Mikkelsen overtager Ejendommen i 1870, og 1905 faar dennes Søn, Anders Mikkelsen, Skøde paa Ejendommen for 7.500 Kr. Hans Kone, Thyre Adolfine Madsen, er fra Vitved Mark. En Del af Ejendommen brænder ved Lynnedslag, og Anders Mikkelsen er i alvorlig Fare for at blive dræbt ved denne Lejlighed. Thyre bliver Enke i

Matr. 7b. Thyra og Anders Mikkelsen med Børnene Elna, Margrethe og Ove og Michael. De 2 sidstnævnte er Tvillinger.

1943, og Sønnen Ove Mikkelsen overtager Ejendommen for 21.000 Kr. Han er ugift. Jorden er frasolgt i 1976 til Aage Østergaard Hansen.

Korshuset

Matr. Nr. 7e

Jesper Andersen køber Grunden i 1867 og bygger antagelig Huset. Det skifter ofte Ejer. I 1886 køber Carl Hansen det for 800 Kr., og han sælger det halve af Huset i 1890 til Niels Balle. Den anden Halvdel sælger han til Hans Rasmussen, Spel Hans, hvis Kone, Ane Kathrine Jensen, Spel Trine, bliver Enke og bor alene til 1922, da Huset overtages af hendes Arvinger, og i 1936 sælges til Anders Mosgaard

Poulsen for 900 Kr. Hans Kone, Ingeborg Eriksen, er fra Himmerige i Hvolbæk. De har boet mange Steder, og var en Tid Værtspær i Virring Forsamlingshus. Aaret efter sælger de til Marie og Jakob Nielsen, Jakob Tagsmører, der i mange Aar havde den omtalte lille Ejendom, Matr. Nr. 4c i Virring.

Marie og Jakob Nielsen bliver meget gamle, og var paa et Alderdomshjem til sidst, og Huset var da solgt til Karen og Rasmus Rasmussen, der i mange Aar drev en Gaard paa Virring Hede, Matr. Nr. 11, 25 og 27.

Korshusets venstre Del

Matr. Nr. 7i

Det blev som omtalt solgt til Niels Balle i 1890 for 430 Kr. Niels Balle arbejdede undertiden i Præstegaardshaven, ved Eftermiddagskaffen kunde det ske, at Frk Holm sagde: „Undskyld jeg rækker over,“ naar hun skulde naa noget. Balle, der ikke var i Vane med saa megen Højtidelighed, svarede tilbage: „Aah – skid’ med det“. I mange Aar gik han og samlede ind til „Julens Glæde“, og det var hans staaende Spørgsmaal, naar han aab-

Korshuset.

nede Døren: „Vel I gi' nøj te' Julebogen?“ Niels Balles Kone, Marie, bliver Enke, og ved hendes Død overtager Arvingerne Huset. Det var Anne Elise Kirstine Rasmussen og Magnus Balle, og de sælger samme Aar til Kirstine og Vilhelm Schmidt, Skøde 1943, Pris 2.400 Kr.

Matr. Nr. 7e Virring

Forhenværende Post Niels Jensen byggede Huset. Det var i mange Aar lejet ud til Viggo Henriksen, og Niels Jensen boede da paa Loftsværelserne. Viggo Henriksen ejer Huset i Dag.

Matr. Nr. 7cd Virring Hede

4,54 Ha. i 1932

7c er frasolgt 7a af Peder Jørgensen til Jens Lauritsen i 1861.

7d er frasolgt 7a af Peder Jørgensen til Svend Peter Langberg i 1879.

I 1888 ejes Ejendommen af Ane Mette Marie Olesen og Svend Peter Langberg. Hun er Datter af Ole Pedersen, Virring Østergaard, Matr. Nr. 5, 6, og hans Fader er Chr. Langberg, der ogsaa er Smed og Søn af Lærer Morten Langberg.

Vilhelm Schmidt er ikke interesseret i Oliepriserne, han fyrer i Kakkellovnen.

Matr. 7g. Et Trickbillede. Post Niels Jensen giver sig selv en Avis.

Efter dens Tids Skik var Smeden ogsaa en Slags Dyrlæge, og Smed Langberg var især dygtig til drægtige Søer, der havde Besvær med at faa Grisene. Sv. Langbergs Søn var Ole Langberg, der siden blev Smed i Virring og var Sogneraadsmlem i mange Aar. En anden Søn var Chr. Langberg, der var Arbejdsmand og ugift. Man kunde daarligt spille Dilettant i Virring uden at han havde Elskerrollen. Skuespillerne Ebbe og Jesper Langberg er af samme Slægt, men er betydelig bedre i Faget.

Marie og Karl Secher Rasmussen køber Ejendommen i 1909 for 6.686 Kr. og sælger i 1921 til J. E. Jensen for 19.500 Kr. Han var Aarhusianer og havde haft godt Arbejde paa Oliemøllen i Aarhus. Saa fik han Lyst til at faa en Ejendom med alle de Lyster og Bekvemmeligheder, der fulgte med, men han havde ingen Evner til at drive en saadan. Han var der i 2 Aar,

saa var Illusionen bristet, og Pengene opbrugte. Den sidste Vinter de var der, sad Kone og Mand i Kostalden, der var ingen Penge til Brændsel, og i 1923 solgte de for 11.850 Kr.

Maren Tornsberg Nielsen og Anders Sørensen var Køberne. Hun var Købmand Tornsbergs Datter i Vitved, og han var Landstingsmand Jens Sørensens Søn fra Gaard Matr. Nr. 2a i Vitved.

Han bestyrede først Fødegaarden, senere købte han en Gaard i Jeksen for til sidst at havne i den hernævnte Ejendom.

Han istandsatte Husene og havde Ejendommen helt til 1951, da blev den solgt til Theodor Pedersen for 29.850 Kr. 2 Aar efter sælges den til Asger Bendix Knudsen for 32.000 Kr., og i 1957 sælger han til Viggo Mikkelsen og køber Ejendom i Bjerre Herred.

Viggo Mikkelsen havde Maskinstation paa Ejendommen, men efter nogle Aars

Forløb sælger han til Svend Fühlendorff og overtager Bestyrerpladsen paa Hagstedgaard i Vitved.

Landbruget er nu nedlagt, og Jorden solgt til Aage Østergaard Hansen. Og i 1970 bliver Bygningerne solgt til Else Sørensen, der er gift med Villy Sørensen. I 1974 er Bygningerne solgt igen til Jacob Michelsen.

Virring Malerforretning Matr. Nr. 7f

Bygningerne er Resten af Kejlstrupgaard fra den Tid, den laa i Byen. Bygningerne bestaar af et Stuehus og et lille Udhus, og Jens Jørgen Pedersen solgte dem til Skrædder Chresten Nielsen for 1.000 Kr. Hans Kone hed Met Mari og sagde altid „missel“, naar hun fortalte noget, det kan udlægges til „min Sjæl“.

Matr. 7cd. Saadan saa Ejendommen ud i 1921. J. E. Jensen med Kone og Børn.

Virring Malerforretning ca. 1915. Augusta og Maler Viggo Christensen og Sønnen Lykke uden for Huset.

Chresten Nielsen var en agtet Mand, der bl. a. var Kasserer for Mejeriet. Han havde et Stykke Jord ude ved Løkkehullet paa 5 Td. Ld., kaldet Skrædderloden, og han havde derfor en 2-3 Køer. I 1911 købte han en Ejendom paa Fruering Mark; en ugift Søn overtog den senere.

Augusta Holm og Maler Viggo Christensen køber Bygningerne uden Jord i 1911. Han var en meget dygtig og søgt Maler, der altid var i godt Humør. Udhuset brugte han til Værksted. Dengang kørte man endnu med Heste, og der stod ofte en Stadsvogn i Værkstedet, der skulde pyntes op. Gusta og Viggo Christensen spillede ofte med i Byens Dilettantkomedier. Viggo dyrkede ogsaa Musikken. Han spillede jævnligt til Bal, baade i og udenfor Sognet, og han kunde spille alskens Instrumenter.

Virring Gamle Smedeforretning, senere Slagterforretning Matr. Nr. 7h

Udstykket i 1884 af Jens Jørgen Pedersen til Smed Carl Mikkelsen.

Ejere:

Niels Carl Mikkelsen, Carl-Smeden, Skøde 1884, Grund 300 Kr. Carl-Smeden er født i en af Hedeejendommene og begyndte som Smed i Korshusets vestre Del. Man kan endnu huske, der sad Ringe i Gavlen, til at binde Hestene ved. Han begyndte smaat. Man fortæller, han bar Smedekullene paa sin Ryg fra Skanderborg til Korshuset.

I 1884 flytter han saa ind til den nykøbte Grund i Virring By, og opretter Virring Smedeforretning. Se Billedet under Virring By. I Sogneraadsprotokollen

fra den Tid kan man se, at der bliver klaget over, at han bruger Vejen til gamle Maskiner og Affald, og der bliver henstillet til ham at faa en anden Ordning paa dette. Han var ellers anset som en dygtig Smed. I 1892 køber han et Areal paa 5 Td. Ld. af Jens Chr. Pedersen. Den blev derefter kaldt Smedelodden.

I 1902 køber Smed Hannibal Villadsen Smedien for 4.000 Kr. plus noget Aftægt, han sælger omtalte Smedelod til P. Jørgen Pedersen i 1905.

Johannes Christensen overtager Smedien ved Mageskifteskøde i 1906, og det er vist ham, der bygger Vindmøllen, som blev brugt til Trækkraft i flere Aar. Han

Malermester Viggo Christensen var ogsaa Musiker og spillede paa mange Instrumenter. Naar der var Fastelavnridning, red han i Spidsen for Rytterne og blæste Fanfare, naar man red ind i Gaardene. Lykke blev som Faderen Maler og Musiker, men var i flere Aar udelukkende Musiker og havde eget Orkester.

Virring Gamle Smedeforretning. Billede se under Virring By. Den bliver omdannet til Slagterforretning i 1948. Kommunen køber det hele først i 1960'erne, og der bliver en Rundkørsel til den nye Skole paa Grunden.

bliver stærkt forgældet, og i 1909 overtager et Engrosfirma, N. C. Nors Enke, Smedien ved et Fogedudlægsskøde. Hvem der saa er Bestyrer for Smedien fra 1909 til 1914, er jeg ikke klar over, men maa-ske er det Søren Poulsen, der køber Forretningen i 1914 for 7.000 Kr. Han driver Forretningen til 1921, da der udstedes Dekret om, at hans Bo tages under Konkursbehandling. Han havde ellers oparbejdet en temmelig stor Maskinhandel.

Niels Peder Andersen overtager Smedien ved Auktionsskøde i 1922. Han stammer fra Vitved Hede, hans Fader er Bertel Andersen. Han var en solid, gammeldags Smed, der drev Forretningen i mange Aar, men da de moderne Maskiner rykkede frem, kunde han ikke rigtig følge med og solgte Forretningen til Maskinhandler Aksel Andersen i 1939 for 5.250 Kr.

Han startede, som fortalt andet Sted, Virring Smede og Maskinforretning, og køber nu den gamle Smedie, og omdanner Værksted til Udstillingslokale. I 1947 sælger han Forretningen i Virring, og opret-

Slagter Aage Kurt Simonsen. Hurtig og præcis til sit Arbejde.

ter en lignende i Odder, og dermed er Smediens Historie ude, idet Slagter Anders Jensen køber Bygningerne i 1947 for 11.500 Kr. og opretter en Slagterforretning i disse, hvorefter han i 1948 sælger det hele, da han ikke selv agter at drive Forretningen. Efter at der kort efter hincanden har været 3 forskellige Slagtere i Forretningen, købes denne i 1949 af Aage Kurt Simonsen for 41.000 Kr., og han driver Slagterforretning der i flere Aar, indtil Kommunen overtager det hele, river Husene ned, og danner en Rundkørsel til den nye Skole i Stedet. Lilly og Aage Simonsen køber i Stedet den gamle Sygeplejebolig. Slagterforretningen i Virring er nedlagt. Aage Simonsen har dog stadig en stor Hjemmeslagteforretning, indtil sin alt for tidlige Død. Enken, Lilly, arbejder nu som Hjemmehjælper.

Sparekassen

Matr. Nr. 7k

Grunden er frasolgt 1897 af Skrædder Christen Nielsen til Murer Julius Simonson, der bygger Huset og sælger det til Sidsel Marie og J. P. Andersen i 1901 for 3.050 Kr. De har før haft Virring Overgaard. I 1921, da J. P. Andersen er bleven Enkemand, sælger han Huset til Skrædder Marius Pedersen for 6.500 Kr. Han driver Skrædderforretning der til 1937, hvorefter det bliver købt af Sparekassen.

Matr. Nr 7n, 7o, Virring

Grunden er frasolgt i 1930 af henholdsvis Augusta Christensen og Skrædder Marius Pedersen, og Kirstine og A. P. Andersen bygger et Opholdshus paa Grunden; de har før haft Virring Overgaard. Mejeriingeniør Erik Nielsen, Skøde 1961, Harald Pedersen, Skøde ? Det er solgt igen i 1974.

Matr. Nr. 7p

Virring Vognmandsforretning

Grunden er købt i 1934 af Vognmand Laurits Andersen, der bygger Hus og Ga-

Der lægges Fortov i den gamle Del af Virring By i 1970. I Forgrunden Ejner Harald Pedersen, der i flere Aar boede i det hvide Hus bag Sparekassen.

Marie og Albert Rasmussen med Børn.

rage paa den. Han er født 1898 i Sevel, og er ugift, men havde i mange Aar Valborg Villadsen som Husholder. Han døde i 1969, og Huset blev solgt til Mekaniker Bent Nielsen.

**Matr. Nr. 7r
Virring Murerforretning**

Marie og Murer Albert Rasmussen bygger Huset og solgte det senere til Lærer Henrik Jespersen og byggede et større Hus.

Matr. Nr. 7t Virring

Ejer Jenny Kolling Pedersen. Hendes Datter Rigmor er gift med Viggo Andersen, Matr. Nr. 12a Virring.

**Matr. Nr. 8b, 8c, 12i Virring
og i Fruering 23a, b
12,83 Ha. i 1932**

I Fruering, ud for Gaard Matr. Nr. 10, laa en lille Ejendom, hvis Jord, ca. 5 Td. Ld., laa helt ude ved Skellet mellem Virring og Fruering. Den ejedes af Trine Langberg, Datter af Lærer Langberg i Virring, og Musiker og Træskomand Niels Rasmussen. Ejendommen var Fæste under Rathlousdal, og de fik af Godset Lov til at flytte Bygningerne ud paa den tilhørende Jord. I 1857 køber han en Del af Gaarden Matr. Nr. 8's Hedelod af den daværende Ejer Niels Rasmussen.

Trine og Niels Rasmussen har en Datter, der hedder Jakobine. Hun gifter sig med Johan Fuglsang Poulsen. Han er fra

Matr. 8b 8c 12i. Mary, født Jensen, og Søren Vissing Poulsen.

Lillevirring, og de overtager hendes Forældres Ejendom.

Jakobine har en Broder, der har Nabo-ejendommen, og er Musiker ligesom Faderen, af ham køber Johan Poulsen et Stykke Jord, Matr. Nr. 12i i 1871, og i 1877 køber han Resten af Matr. Nr. 8a's Hedelod, og dermed er Gaarden paa ca. 24 Td. Ld.

Johan Poulsen har en Broder, Niels Poulsen, der har haft Virring Mølle, og senere en af Nedergaardene, Matr. Nr. 15; de er begge Veteraner fra 1864.

Jakobine og Johan Poulsen har 3 Sønner: Niels Poulsen, Stationsforstander, Ludvig Poulsen, Købmand i Aarhus, og Søren Vissing Poulsen, der overtager Fødegården i 1926 for 11.600 Kr. Han bliver gift med Mary Jensen, Datter af Ras-

mus Peter Jensen i Lillevirring, Matr. Nr. 9b. Allerede i 1930 sælger han Gaarden til en Ejendomshandler for 28.150 Kr. og køber i Stedet en Ejendom i Lillevirring, Matr. Nr. 12e.

Ejendomshandleren sælger samme Aar til Otto Emil Hansen for 32.000 Kr. Han har før haft et Par Ejendomme i Sognet. Han opretter et Stenbrud paa Ejendommen og sælger i Tonsvis af Sten. Hans Søn, Aage Østergaard Hansen, har Ejendommen Elkær paa Virring Hede. Paa Grund af Alder sælger Emil Hansen Ejendommen i 1949 til Viggo Pedersen for 50.000 Kr., derefter Niels Baastrup i 1950 for 54.000 Kr., og i 1954 Svend Andersen for 64.000 Kr. Han har Ejendommen i flere Aar, køber saa en lille Ejendom paa Lethenborg Mark og sælger til Møller Sørensen.

I Johan Poulsens Tid havde Skytteforeningen Skydebane ved Gaarden. Der blev skudt tværs over Kirkestien og ind i Lyngbakken paa modsatte side. Rui-nerne af Markeringsgraven ses endnu.

Matr. Nr. 9b, 28a i Lillevirring 7.58 Ha. i 1932 og i 1973

Som fortalt blev Gaard Matr. Nr. 9 delt i flere Ejendomme, ovennævnte Matr. Nr. 28a er den østligste Del af Gaarden. Matr. Nr. 28a var den Jordlod, der hørte til Bygningerne Matr. Nr. 28 i Virring By, Telefoncentralen. Matr. Nr. 9b bliver solgt til Johannes Pedersen og derefter til Niels Jørgensen, der ogsaa køber Matr. Nr. 28a. Siden har der været mange Ejere af Ejendommen, en af dem sælger et Par smaa Stykker Jord af Matr. Nr. 28 til Gaarden Mejlørød, og en anden sælger lidt Jord til Gaarden Bjørnholm.

I 1883 bliver Ejendommen solgt til Jens Peter Jensen for 10.000 kr. Han blev kaldt Smed-Jens Peter. Om han har været Smed, ved jeg ikke. Han havde 2 Børn, der havde Tilknytning til Sognet, nemlig Rasmus Peter Jensen, der overtog Ejendommen, og en Datter, der blev opfødt hos Søren Damgaard i Vitved. Hun blev senere gift med Rasmus Andersen Juul, og de havde en Ejendom paa Fastrup Mark.

Rasmus Peter Jensen overtog Ejendommen i 1892 for 6.000 Kr. + Aftægt. Smedenavnet vedblev at hænge ved, og han blev i Regelen kaldt Smed-Ras-Peter. Der var mange Børn i hans Ægteskab, og 3 skal nævnes her. Agnes bliver gift med Murer Alfred Jørgensen, en kort Tid havde de en Ejendom ved Virring Korsvej, senere byggede de nyt Hus i Fruering,

for som ældre at flytte til Skanderborg. Emma blev gift med Karl Rasmussen. De havde i flere Aar Ejendom Matr. Nr. 2a ved Horsens Landevejen. Martha blev gift med Vejmand Ejner Juul Pedersen. De har boet et Par Steder i Virring By, og i nogle Aar var de Værtspaar i Virring Forsamlingshus, men har nu eget Hus.

Smed-Ras Peter sælger i 1930 Ejendommen til Gudrun og Gunner Nielsen for 25.000 Kr., og køber det lille Hus ved Kirkegaardsdiget i Fruering.

Gunner Nielsen er fra Gram, og Konen er Karl Andersens Datter i Vitved. Gunner Nielsen var i flere Aar en syg mand, og maatte til sidst sælge Ejendommen og købe en mindre i Gram.

Den nye Ejer er Rasmus Pedersen, Skøde 1935 og Prisen er 25.500 Kr. De

Matr. 9b, 28a Lillevirring. I Baggrunden Anders Kristensens Gaard.

Ellen og Martin Thomsen med Børnene Lis Grethe Ruth og Nanne.

har Ejendommen i 15 Aar. En Datter, Eli, er gift med Frode Jensen, Gaard Matr. Nr. 11 i Vitved.

I 1950 køber Martin Thomsen Ejendommen for 46.000 Kr. Hans Bedstefader, Jens Thomsen, har haft 2 Ejendomme paa Virring Hede, og boede til sidst i et lille Hus i Fruering. Faderen, Anders Thomsen, havde i flere Aar en Ejendom paa Fruering Mark, Matr. Nr. 16, 17 og 18.

Matr. Nr. 9c Virring Hede

7.72 Ha. i 1932

7.29 Ha. i 1973

Jorden er frasolgt af Jens Jensen til T. V. Andersen. Den 5. Ejer efter ham er Mikkil Nielsen, f. 1825 i Kolt. Hans Kone er Ane Kirstine Rasmusdatter, f. 1834 i Hvilsted. Deres Søn er den før omtalte Smed Karl Mikkelsen, Karl Smeden. De fik Skøde 1853.

Efter endnu et Par Ejere købte Niels Peter Nielsen fra Raunholt Ejendommen. Hans Kone er Hansine Holmbo Frandsen.

Der var en stor Børneflokk, kun en af dem tog efter mange Aars Forløb Bopæl i Gjesing, nemlig Søren Nielsen, der i flere Aar havde en Ejendom paa Lethenborg Mark. Hans Søn, Egon Nielsen, har i dag Lerches Gaard i Svinsager Matr. 3a.

Niels Peter Nielsen solgte Ejendommen til Dagmar og Otto Thomsen. Han er nu

Matr. 9c Virring Hede.

død og Dagmar har lejet Jorden ud, men bor stadig i Stuehuset.

Matr. Nr. 9d, 17ag i Lillevirring

8.14 Ha. i 1932

8.32 Ha. i 1973

Atter en Ejendom der er frasolgt Gaard Matr. Nr. 9. Ole Frandsen sælger i 1852 til Rasmus Nielsen, født 1807 i Halling. Hans Kone var fra Norge. Derefter Christen Mikkelsen, 1859, Erik Eriksen 1897 og Karetmager Jens Peter Rasmussen i 1903. Hans sælger i 1913 og køber Virring Mølle. Der drev han Mølleri i nogle Aar, dog ikke særlig effektivt. En Gang var Drejeværket gaet i Stykker, og i lang Tid kunde Møllen kun gaa naar Vinden var i Sydvest.

Matr. 9d 17a g. Helga og Anders Kristensen.

Køberne var Sørine og Rasmus Peter Rasmussen Langeland, Skøde 1913, Pris 15.800 Kr. Sørine var født i Torrild, (1878-1922), men var Pige i Virring Brugsforening, da de lærte hinanden at kende. Peter Langeland var Karl i Virring Nedergaard. De havde først en lille Ejendom i Svinsager.

Peter Langelands Moder hed Line Langeland, og var som Enke i flere Aar Husholder for Jens Clemmensen, Matr. Nr. 16b. Hun boede til sidst i det lille Hus paa Vejen, som nu er nedreven. Line Langelands Datter, Johanne, var gift med Slagter-Anders i Fruering.

Peter Langeland var i flere Aar Medlem af Sogneraadet. Han er født i Virring 1874 og død udenfor Sognet i 1952.

Ejendommen tilhørte derefter Aksel Christiansen, Skøde 1943, Pris 35.000 Kr., Holger Rasmussen, Skøde 1945, 44.000 Kr. og Helga og Anders Kristensen, Skøde 1947, Pris 40.000 Kr. Husene er nu istandsat og delvis ombygget.

Foruden de her nævnte Ejendomme, der er fraskilt Gaard Matr. Nr. 9, er Forsamlingshuset, Mejeriet, Brugsforeningen og Brevsamlingsstedet Skrædderens Hus, alle bygget paa Jord fra Matr. Nr. 9.

Matr. Nr. 10c, 35, 11e, 12d Lillevirring 7.45 Ha. i 1932 og 1973

Matr. Nr. 10c er frasolgt 10a af Jens Rasmussen til Søren Pedersen i 1859, og 35 er frasolgt af P. Jørgensen til Søren Pedersen i 1861, og der bliver oprettet en Ejendom paa disse 2 Matrikler, som Maren og Søren Pedersen har til 1892. De sidste 6 Aar er Maren Enke. I 1892 køber Jens Peder Mikkelsen Broholt Ejendommen for 4.500

Matr. 10c mf. Lillevirring.

Kr. Han er fra Matr. Nr. 16a Broholtgaard i Virring. Jens Pedersen overtager Ejendommen ved Auktionsskøde i 1900 og sælger 1912 til Laurits Bjørstrup Nielsen, der er Grisehandler og har boet mange Steder i Kommunen, sidst i Vitved. Marinus Ballegaard har haft den ganske kort Tid, og sælger 1913 til Mads Peder Andersen, der er Kampestensmurer, og Matr. Nr. 11e er nu tillagt.

Kathrine Kolling og Anders Andersen, der før har haft hans Fødegård i Fastrup, Matr. Nr. 2c, køber Ejendommen i 1916 for 10.000 Kr., og i 1917 køber han 12d af Øvli Sørensen for 3.056 Kr. De sælger Ejendommen i 1927, og køber et jordløst Hus i Fastrup.

Kirstine og Kristian Winther er Køberne, og Ejendommen koster 19.625 Kr. Kirstine dør i 1946, og Kristian Winther sidder ved Ejendommen som Enkemand

til 1959, og sælger da til Jenny og Svend Nielsen. Han er fra Astrup, og Jennys Fader er Jens Møller Frederiksen fra Gjesing, der sad som Medlem af Fruering-Vitved Sogneraad i 24 Aar. Han var kommunal Vejmand. Christian Winther køber et hus i Virring, Matr. Nr. 28e.

Ejendommen er nu dømt til Nedrivning paa Grund af Vejudvidelse.

Matr. Nr. 10d' Hedelod 6.83 Ha. i 1932

Matr. Nr. 10d er frasolgt 10a i 1867 af Rasmus Jensen til Rasmus Pedersen. Hans Kone, Bodil Marie Andersen bliver Enke, og sælger Ejendommen i 1879 til Hestehandler Søren Peter Rasmussen for 8.000 Kr.

Derefter Rasmus Rasmussen i 1883 og Grethe og Jens Thomsen i 1886 for

10.000 Kr. De har Ejendommen til 1909, da køber de en lidt mindre ved Vejen mellem Virring og Korsvejen, Matr. Nr. 15b. Siden bor de i et lille Hus i Fruering.

Rasmus Møller Jensen køber Ejendommen for 8.550 Kr. Hans Fader, Rasmus Jensen, har Virring Toftegaard. R. M. Jensens Søn, Carl Møller Jensen, bliver gift med en Datter fra Matr. Nr. 7c i Hvolbæk, og overtager denne Gaard. Allerede i 1910 mageskifter Rasmus Jensen med Jørgen Jørgensen i Gjesing.

Jørgen Jørgensen er født i Skaarup i Peder Andersens Hus, var Bestyrer paa Røde Mølle, giftede sig med Trine, og fik en Ejendom i Gjesing, som han nu mageskifter med. Hans Søn blev siden en kendt Murer og hedder Alfred Jørgensen.

I 1920 køber Peder Hansen Pilgaard Jakobsen Ejendommen for 23.000 Kr. Han var gift 2 Gange, og en Søn af første Ægteskab, Anker Jakobsen, overtog Faderens Gaard i Vitved, Matr. Nr. 25, og Faderen køber saa den her omtalte Ejendom paa Virring Hede. I 1939 faar 2 Sønner af andet Ægteskab ved Arveudlægs-skøde Ejendommen. De er begge ugifte. Den ene, Marius Fredslund Jakobsen, var i mange Aar Gymnastiklærer ved forskellige Gymnastikforeninger, og i flere Aar tillige ved Ask Højskole. Den anden Søn, Arne Jakobsen, driver i Kompagniskab med Marius Ejendommens Landbrug.

Matr. Nr. 11b Virring Hede

5.24 Ha. i 1932

Det er det yderste af Ballegaardens Hedelod, og den er frasolgt af Anders Jensen i 1841 til Rasmus Jensen. Derefter Peder Jensen 1844, Frands Pedersen 1848,

Matr. 11b Virring Hede. Kirsten Jakobsen med Sønnerne Arne og Marius.

og Peder Jakobsen 1855, man kaldte ham Slagter Peder. Hans Søn, Jakob Peder Timmermann overtager den i 1894. Han var Snedker, og sælger den i 1908 for 5.850 Kr. til Jakob Christensen, der var gift med Ane Sypige. De sælger i 1917 til Chresten Hornborg, og køber en Ejendom i Hvolbæk. Chresten Hornborgs Kone var Søster til Karen Kristoffersen i Vidballegaard, Matr. Nr. 13b, 20b. En af deres Døtre, Anna Hornborg var i flere Aar Husholder for Jens og Kristian Jensen i Matr. Nr. 17a, Gammelgaard.

3 Aar efter bliver Ejendommen solgt til Anders Peter Nielsen. Han er Musiker og Broder til Jens Karl Nielsen, Matr. Nr. 14b.

Efter at der har været en Mellemand, bliver Ejendommen solgt til Johanne Højsgaard og Aage Rasmussen i 1922. Han faar meget ud af den lille Ejendom, og faar en Mængde Sten ryddet væk. Efter Johannes Død bliver Ejendommen nedlagt som Landbrugsejendom. Jorden bliver lagt under Matr. Nr. 12b, og Bygningerne solgt. Flere har siden haft disse bl. a. Preben Pedersen og Tømrer Hans Andersen, der har den i 1974, og har bygget til Stuehuset.

Matr. 11b Virring Hede. Nedlagt som Landbrugsejendom. Der er bygget til Stuehuset i 1976.

Matr. Nr. 11c, 25a, 27a Virring Hede 12.97 Ha. i 1932

Matr. Nr. 11 er den inderste Del af Ballegaards Hedelod, der sælges i 1843 til Karl Andersen. Derefter er der flere Ejere, indtil Jørgen Jeppesen faar fat i Ejendommen i 1881, og giver 7.000 Kr. for den. I 1887 køber han Naboejendommen af Jens Peter Broholt, Matr. Nr. 25a, 27a, og lægger den under sin egen Ejendom. Bygningerne nedbrydes.

Jørgen Jeppesen var Medlem af Sogneraadet og senere Vurderingsmand til Ejendomsskyld. I 1911 sælger han Gaarden til sin Svigersøn, og køber et Hus i Vitved, og bliver Ringer og Graver ved Vitved Kirke. Der var mange Børn i Ægteskabet. Andreas Jeppesen boede i mange Aar i Vitved, og Søren Jeppesen boede i flere Aar i Virring. Resten af Børnene flyttede

udensogns, paa nær den Datter, der blev paa Gaarden, det bliver ganske vist ikke i ret mange Aar, idet Gaarden bliver solgt i 1916, og Mariane og Marinus tog Ophold i Skanderborg. Køberen var Erik Sophus Eriksen, der var Kreaturhandler. I 1918 sælges Gaarden igen til Hans Storm Christensen. Han rejser til Canada i 1922, og Vorgaard køber Gaarden, og sælger til Hilmer Mikkelsen i 1924 for 27.200 Kr. Han sælger et Par Td. Ld. Jord fra. Den bliver derefter købt af Søren Madsen i 1925 for 33.750 Kr. Han køber mange Sten fra Gaarden. Efter at en Ejendomshandler har haft den, bliver den i 1930 solgt til Rasmus Søren Rasmussen for 29.500 Kr.

I mange Aar har Karen og Rasmus Rasmussen Gaarden, men en skønne Dag forpagter han Jorden ud til sin Svigersøn,

Matr. 11c, 25a, 27a Virring Hede. Før Branden i 1973.

Knud Pedersen i Fruering, Matr. Nr. 10a, og køber den østre Del af Korshuset, flytter derop, og lejer Gaardens Stuehus ud.

I 1973 brænder Gaardens Stuehus og Lade, og Jorden sælges til Stig Andersen, Virring Overgaard, og Snedkermester Erik Simonsen, Søn af Slagter Aage Simonsen i Virring, køber de ubrændte Bygninger. Bygger nyt Stuehus, og opretter en Tømrer- og Snedkerforretning paa Stedet.

Et Hus sønden for Ballegaard

Matr. Nr. 11d Virring

En Mand der hedder Johannes Mikkelsen, fik Skøde paa det i 1826, og indtil i Dag har der været 16 Ejere af Huset. Jeg

Karen og Rasmus Rasmussen.

Matr. 11d. Huset, som det ser ud i Dag efter en omfattende Modernisering.

nævner i Flæng nogle af dem: Væver Søren Matthisen boede der fra 1835 til 1858, og Aake Andersen, der var Daglejer og født i Sverige, havde Huset fra 1859 til 1872, hvorefter han købte et Hus i den nordlige Ende af Byen. Musiker og Skomager Søren Frederik Bøtkjær købte det i 1898. Før boede han i Skærbækhus i Skaarup. Hans Fader, der var Smed, boede som ældre i Smedien i Svinsager. En Datter bliver gift med Jakob Juul, og var som Enke Vært i Virring Forsamlingshus. En Søn, Karl Bøtkjær, var Murer og Musiker og boede nogle Aar i Vitved. Hans Søn, Harry Bøtkjær, der ogsaa er Murer, bor i Vitved, og var i flere Aar Sogneraadsmlem. Hans Kone, Kamma, er nu Ringer ved Vitved Kirke.

I 1912 køber Ane Kirstine og Jens Vesterbo Huset. Det brænder i 1919 tillige med Ballegaard og flere Huse. Stine Vesterbo er da Enke. Hun akkorderer med Murer Martin Hald om at genopbygge Huset, men det maa ikke koste mere end Forsikringssummen. Da Huset var færdigt, blev der 75 Øre til Rest, som Muren overlod Stine Vesterbo.

Stine havde 2 Plejebørn, Anton (Tonne) og Ane Marie. Og da Stine dør i 1927

Inger Marie og Pedel Hans Grønlund.

overtager de Huset som retmæssige Arvinger, og sælger det til Carla og Kristian Hostrup Kristensen for 3.600 Kr. Han begyndte som Cykelsmed i Murer Martin Halds Kælder, var senere Vognmand i Virring, solgte Huset i 1930 og købte Nabo huset og oprettede en Købmandsforretning der. Ved hans Død blev Forretningen ført videre af hans Hustru Carla. Den er nu nedlagt.

Huset blev købt af Rasmus Andersen. Hans Kone var Ragna Hald, Datter af Murer Martin Hald. Rasmus var Vognmand i Virring i mange Aar, og havde efterhaanden en god og solid Forretning. I 1936 sælger han Huset til sin Svoger, Mekaniker Gunner Hald, og købte den Villa, der var rejst paa Brandtomten af Matr. Nr. 8 i Virring. Anden Gang var Rasmus Andersen gift med Emilie. Hans Søn, Svend Aage Andersen, overtog Vognmandsforretningen efter Faderens Død.

Gunner Hald boede aldrig selv i Huset, men Forældrene, Marie og Martin Hald,

havde Ophold der. Marie var Enke de sidste Aar hun boede der.

I 1947 købte Inger Marie og Hans Grønlund Huset for 8.750 Kr. Han er Søn af Kr. Grønlund, der i mange Aar havde en Ejendom paa Vitved Mark, Matr. Nr. 12b 8f. Da den nye Fællesskole i Virring blev oprettet, blev han Pedel ved denne. Huset er ombygget og moderniseret til det ukendelige.

Matr. Nr. 11g, 14c, 17g Virring

Da Udhusene til Matr. Nr. 11a, Ballegaard, brændte i 1919, reddede man Stuehuset, det fik Matr. Nr. 11g. Brandtomten blev rensat og opdyrket, saa der blev ca. 1½ Td. Ld., og Marinus Ballegaard solgte Bygninger og Jord til Levis Rendel, en Ungkarl, der var kommen til Danmark, efter at have opholdt sig mange Aar i Udlandet. Han lejede 2/3 af Stuehuset ud, og byggede et lille Udhus. Han fik Skøde i 1921 og gav 6.000 Kr. for hele Herligheden, og boede der til 1936.

Efter at være handlet med et Par Gange, køber Marie og Bech Olesen den lille Ejendom i 1939 for 8.100 Kr. De har før boet flere Steder i Virring. Han køber et Engskifte og lægger under Ejendommen. Marie bliver Enke, og i 1947 bliver Ejendommen solgt til dens gamle Ejer, Marinus Ballegaard, for 16.000 Kr. I 1948 køber han et Engskifte mere til Ejendommen, og i flere Aar driver han et godt lille Landbrug paa Stedet, med et Par Køer, nogle Grise og en Del Høns, og befinder sig særdeles godt ved at være kommen tilbage til sine Forfædres gamle Stuehus. Det er saa stort, at han lejer en Del af det ud til Slagter Aage Simonsens Svigermoder, Ane, der er Syerske. Hun bor nu i

en af Pensionistboligerne i den gamle Rytterskole.

Marinus Ballegaard sælger efter mange Aars Forløb en Byggegrund til Martha og Vejmand Ejner Juul Pedersen, hvorpaa Svigersønnen, Peder Andersen, der er Murer, bygger dem et nyt Hus, Matr. Nr. 111.

Marinus Ballegaard bliver Enkemand, idet hans Kone Kirstine, der er hans anden Kone, dør. I nogle Aar bor han endnu i Ejendommen, og tager saa Ophold paa et Alderdomshjem.

Ejendommen bliver solgt til Kommunen i 1970. Bygningerne bliver nedrevet, og der er nu en Parkeringsplads paa Stedet. En af de gamle Gaarde i Virring er ikke mere.

Matr. Nr. 12b Virring Hede

4.82 Ha. i 1932

9.65 Ha. i 1973

Frasolgt 12a af Hans Sørensen Friis i 1831 til Bødker Søren Stærk. Dernæst Ane Sørensdatter og Jens Andersen, og derefter Jens Hansen, Skøde 1855. En af de 2 Ejere blev kaldt Fip Smeden, men hvem af dem ved jeg ikke. Fip Smeden kunde ikke altid forliges med sin Kone.

Matr. 12b. Virring Hede. Anne Lise, født Skov Sørensen, og Knud Laursen.

Naar hun havde irriteret ham tilstrækkeligt længe, truede han med, at han vilde drukne sig i Mosen neden for Ejendommen, og en Dag gjorde han Alvor at det. Da Vandet begyndte at gaa ham til Hovedet, skreg han af sine Lungers fulde Kraft: „Kom og hjælp den arme Fip Smed“. Det gjorde Konen saa. Hvorvidt han prøvede tiere, ved jeg ikke.

I 1871 bliver Musiker Søren Vissing Rasmussen Ejer af Stedet. Han er født 1846 og gift med Skovfogedkaren. Hun syede Hatte, hendes Fader var Skovfoged paa Rathlousdal, hvorfra hun fik en lille Pension. Søren Vissings Fader var den før omtalte Musiker Niels Rasmussen fra Fruering.

Søren Vissing kom vidt omkring som Spillemand, helt til Ry kom han. Træskokarlene der var gode Betalere. Han afstaar et Stykke Jord, Matr. Nr. 12i, til sin Svoger Johan Poulsen Fuglsang, der har Nabogaarden. Efter Salget af Ejendommen bygger de det lille Hus ved Kirkegaardsdiget i Fruering.

Ejendommen bliver solgt i 1917 til N. K. Nielsen for 12.000 Kr. Han sælger den straks igen til Kristoffer Pedersen, en meget sparsom og nøjsom Mand, der driver Ejendommen meget ekstensivt, og i 1933 gaar den til Tvangsauktion, og bliver købt af Søren Vissing Poulsen, en Nevø af Søren Vissing Rasmussen.

Søren Poulsen havde først sin Fødegård paa Bakken, i Virring Hede, Matr. Nr. 8b m. fl., som han overtog efter sin Fader, Johan Poulsen Fuglsang. Han var gift med Mary Jensen, Datter af R. P. Jensen, Matr. Nr. 9b i Lillevirring. Pludselig sælger han Gaarden, og køber i Stedet en Ejendom i Lillevirring. Et Par Aar efter vender han tilbage til Virring Hede,

og køber den her omtalte Ejendom. I 1954 køber de et Hus i Fruering, og sælger Ejendommen til Anne Lise og Knud Laursen for 26.000 Kr. Anne Lise er født Skov Sørensen, og hendes Fader havde i mange Aar Virring Mølle. Knud Laursen er Søn af Viggo Laursen, se 11a i Fruering. Efter en Del Aars Forløb køber de Jorden fra Ejendommen Matr. Nr. 11e og lægger under deres Ejendom. Knud Laursen har stort Opdræt af Fjordheste.

Matr. 12i. Virring By. Huset i 1890. Slagter Johan Poulsen paa Vognen og Kone og Børn foran Huset.

Postens Hus
Matr. 12i, 44
1.55 Ha. i 1932

Her paa dette Sted laa Johannelund før i Tiden midt i Byens Fællesskab, men saa gik det op for Folk, at det var mere praktisk at Gaardene laa midt i Marken, og i 1883 blev Johannelund flyttet ud paa sin nuværende Plads, men tilbage i Byen blev en Rest af de gamle Huse staaende, og Toften og et Par Tønder Land blev tillagt disse, og saa blev det Hele overladt Niels Chr. Friis Hansen, en Broder til Mads Friis Hansen, den Mand der flyttede Gaarden ud. Hans Kone hedder Kirstine Kristensen, og da Niels Friis dør i 1890, gifter hun sig med Jens Andersen Pedersen, der overtager Ejendommen, men sælger den omtrent med det samme til Christen Nielsen, der igen i 1893 sælger den til Slagter Johan Poulsen, der stammer fra en af Nedergaardene, Matr. Nr. 15a. Hans Kone er fra Nabogaarden Matr. Nr. 14a, og der driver de saa Slagterforretning til 1902. Da er der en Gaard til Tvangsauktion i Vitved, Matr. Nr. 13a, den køber Johan Poulsen, og hans Søn, Alfred Poulsen, overtager den efter ham.

Ejendommen bliver købt af Theodor Pedersen for 4.000 Kr. og 2 Aar efter sælger han til Snedker Anders Hansen ogsaa for 4.000 Kr., og der starter han saa Virring Snedkerforretning. Han faar ret hurtigt for lidt Plads, og i 1906 bygger han det Hus, hvori der siden i mange Aar var Snedkerforretning.

Køberne af Ejendommen er Ingeborg og Slagter Jens Karl Hansen, og nu bliver der igen slagtet i Ejendommen indtil 1916, saa rejser Jens Hansen til Gjering, hvor han ogsaa driver Slagterforretning, og nu rykker Rasmine og Murer Jakob Juul ind i Ejendommen, som de giver 6.000 Kr. for. Jakob Juul stammer fra Vitved, hvor hans Oldefader var Degn, og derfor hed han undertiden Jakob Degn. Hans Fader, Anders Juul, havde, som fortalt, den Ejendom paa hvis Grund Brugsforeningen blev bygget. Senere byggede Jakob Juul nye Bygninger paa Ejendommens Jord østen for Mejeriet, og det er den han sælger i 1916, og overtager den her omtalte. Jakob Juul dør i 1922, og hans Enke, Rasmine, født Bøtkjær, bliver Værtinde i Virring Forsamlingshus, og Ejendommen bliver solgt til Slagter Jens Svendsen, der er Søn af Ida Rasmussen, og saa bliver

Huset 70 Aar efter.

der igen slagtet i Ejendommen. Men ikke en Gang 1 Aar efter køber en anden Slagter Ejendommen for 8.500 Kr. Det er Marie og Anders Jensen, og nu er der kommen en rigtig Slagter i Huset, der oparbejder en god og solid Forretning, men i 1943 sælger han Ejendommen til Harry Dolmer for 11.000 Kr. og køber Naboejendommen, Matr. Nr. 16b, hvor han fortsætter med Slagterforretningen. Harry Dolmer sælger i 1946 til Klara og Sigvald Jensen for 12.000 Kr. og nu sker der noget med det gamle Hus, idet Bindingsværket bliver erstattet med Grundmur. I 1949 køber Martha, født Alrø, og Finn Johnsen Ejendommen. Han er Nordmand og Sognets Kontrolassistent, og Martha er fra Svinsager, og Søster til Søren Alrø, Matr. Nr. 5d, 4b. Efter nogle Aars Forløb faar Finn Johnsen Plads i Civilforsvaret, og sælger til Hebsager, der kort efter sælger til Landpost Aage Mikkelsen for 28.000 Kr. Hans Kone hedder Ina. Nu bliver der for Alvor pyntet op paa Ejendommen, og den fremtræder nu som en fuld moderne Lejlighed, med Vinterhave, Svømmebassin o. s. v. Aage Mikkelsen har modtaget en velfortjent Præmie fra Skanderborg Byraad for Ombygningen af Huset.

Aage Mikkelsen har foruden sit Embede en Ornecentral, hvortil han har bygget nyt Udhus til Dyrene. Ina afløser undertiden i en Manufakturforretning i Skanderborg.

Matr. Nr. 12e Lillevirring 5.52 Ha. i 1932 og i 1973

Under Johannelund, Matr. Nr. 12a er fortalt, at Ejeren Hans Friis Sørensen overlader en Søn af første Ægteskab, Søren Hansen Friis, et Stykke af Gaardens Jord, hvorpaa denne Ejendom er bygget, og at Søren Hansen var gift med Birgitte Bjerregaard fra Bjerregaard i Vitved, Matr. Nr. 7a, og med hende havde 2 Piger, Mine og Marie. Endvidere er det fortalt, at Mine bliver gift med Mølleren i Virring, og at Marie bliver gift med en Mand fra Fastrup, og at de havde en Gaard der, at Manden var syg, og for at dulme Smerterne fik Hang til Spiritus, og til sidst døde af Sygdom og Druk. Læs om Smed Hans Peter i Albert Dams Bog, Morfars By. Marie giftede sig senere med Søren Vestergaard, og de overtog hendes Fødegaard i 1895. En Dag til Solbjerg Marked i 1917, solgte Søren Vestergaard Gaarden til Øvli Sørensen, og køber derefter en Gaard i Ringkloster, som stadig er i Slægtens Eje.

Øvli Sørensen sælger det Halve af Gaardens Jord til Naboen Christen Sørensen, og Resten af Gaarden med Bygninger til Peder Kolling for 11.400 Kr. Den er nu kun paa ovennævnte 5.52 Ha.

I 1926 sælges Ejendommen til Julius Aage Jensen, der er gift med Kristiane Winther, en Søster til Kristian Winther, der har en af Naboejendommene. Ejendommen koster 20.000 Kr. Allerede i 1930

Matr. 12e Lillevirring. Bygningerne ca. 1900.

bliver Kristiane Enke, og sælger til Søren Vissing Poulsen for 21.300 Kr. Han havde før sin Fødegaard paa Virring Hede, Matr Nr. 8b m. fl. 2 Aar efter vender han tilbage til Heden, og overtager sin Morbroders Ejendom der, medens Kristiane maa tage sin Ejendom tilbage i 1932. Samme Aar sælges den til Mary og Aksel Hansen for 15.750 Kr.

Karetmagerens Hus Matr. Nr. 12k

En lille Ejendom der er udstykket fra Matr. Nr. 12a i 1882 af Mads Friis Hansen til Kirstine og Peder Jensen. Den er kun paa et Par Td. Ld. I 1896 bliver Kirstine Enke, og sælger Ejendommen til Christian Hjort, Virring Nedergaard, der beholder Jorden, og sælger Bygningerne

til Karetmager A. P. Ballegaard, Søn af S. P. Ballegaard, Matr. Nr. 11a. Han arbejder en god og solid Karetmagerforretning, bygger en Vindmølle til Trækraft til sine Maskiner. Den blæste forøvrigt ned i Julestormen i 1902, men bliver genrejst igen. Ved Skovarbejde fik han det ene Ben delvist ødelagt, men kunde dog stadig passe sit Arbejde. Han var Jæger om en Hals, fangede Maar og Ildere i Fælder. I 1952 dør han, og Arvingerne sælger i 1953 Huset til Ejler Jensen, der i 1957 sælger det til Ruth og Sigvald Jensen, der istandsætter og moderniserer Huset.

Nogle Mennesker har for Skik, at understrege deres Meninger med et eller andet Kraftord. De almindelig kendte behøver jeg ikke at nævne, de bruges den Gang, som de bruges i Dag. Men enkelte havde deres egne særprægede Ord. Saale-

Karetmagerens Hus. 1897. Marie og Karetmager A. P. Ballegaard.

des brugte Karetmageren Udtrykket „Den lille brodere mig“, medens Bødkeren sagde „Slaten sluse mig“. Mejeristens Udtryk var „Dælen donner mig“, og Snedkeren sagde „Fanne røste“. Et ofte brugt Udtryk var „Missel“ = Min Sjæl. „Spilme“ og „Knageme“ blev ofte brugt, medens „Saa gu“ nu helt er afløst af Ordet „sgu“.

Vidballegaard

Matr. Nr. 13b, 20b og i Vitved 3e

13.79 Ha. i 1932

13.98 Ha. i 1973

Matr. Nr. 13b er Virring Nedergaards Hedelod, som blev frasolgt i 1867 af Jørgen Rasmussen til August Mikkelsen, Løienkær, for 1500 Rigsdaler.

Matr. Nr. 20b er den saakaldte Skræderlod, der blev solgt til Skrædder Chre-

sten Nielsen i Virring i Aaret 1881 af Thorup Vilstrup for 2.000 Kr.

I 1900 købte daværende Ejer af Matr. Nr. 13b denne Lod, ogsaa for 2.000 Kr.

3e er et Areal paa 6 Td. 6 Skp. Ld., der er købt fra Matr. Nr. 3a i Vitved.

Ejere:

Niels August Mikkelsen er født i Løienkær i 1823, og hans Kone Ane Marie Jensdatter er født samme Sted i 1832, og i 1867 køber de Hedelodden til Nedergaard, og sætter Bygninger paa Jorden, og imedens dette sker, bor de hos Naboen Niels Dam.

En saadan Hedelod var paa 13 Td. Ld. og manglede kun ganske lidt i at udgøre 1 Td. Hartkorn, saaledes ønskede Niels August det, da han saa kunde forblive

*Ruth og Sigvald Jensen, der bor i Karet-
magerens Hus i Dag.*

Boelsmand, og derved undgaa Pligtkørsel,
det vil sige Læge- og Jordemoderkørsel
for ubemidlede samt Stenkørsel til Vejen.

Gaarden er opkaldt efter en Mose, der
laa sønden for Bygningerne, Vidballe-mose
kaldet. Der var først Tørveskær i denne,
men da der under Tørvejorden fandtes
godt Ler, blev der i nogle Aar strøget
Lersten paa Stedet. De kostede den Gang
nogle faa Skilling pr. 1.000 Stk. Mosen
blev drænet i 1917, og er nu fuldstændig
borte. Det nye Stuehus er bygget i 1911.

Niels August Mikkelsen drev Gaarden
fra 1867 til 1888, hvorefter hans Svigersøn
overtog Gaarden.

Kristian Peder Kristoffersen blev gift
med Datteren Karen Mikkelsen, født
1858, og gav 7.000 Kr. for Ejendommen
+ Aftægt.

Jordemoderloden laa ude ved Vitved
Skel, den tilhørte Jordemoderembedet i
Virring. Denne Lod havde Ejendommen i

*Matr. 13b m. fl. Vidballegaard. Virring Hede. 1908. Fra venstre: Niels August Kristoffersen,
Petra, født Nielsen. Karen, født Mikkelsen, og Kristian Kristoffersen.*

Vidballegaard 1917.

Leje i 5 Aar, fra 1893 til 1898, Lejen var 90 Kr. aarlig.

I 1900 købes Skrædderlodden og i 1909 Jorden i Vitved.

Niels August Kristoffersen, der er Søn af førnævnte, faar Skøde paa Gaarden i 1916 for 25.000 Kr. Moderen er da Enke. Han var gift med Petra Jensen, og var en overmaade dygtig Landmand, der byggede nyt Stuehus og forbedrede Udbygningerne, og føjede nye til. Han nød stor Respekt hos sine Bysmænd for sin Ærlighed og Redelighed. Han var Medlem af Sogneraadet en Periode. Hans Søn, Kristian Kristoffersen, overtager Gaarden i 1954 efter først at have haft en Ejendom paa den modsatte Side af Solbjerg Sø. Han er gift med Gerda Enggaard fra Gram. Hans Lyst gik vist mere i Retning af Haandværk end Landbrug, og i 1972 solgte han Gaarden, og gav sig til at ernære sig som Murer. De flytter til Skanderborg, hvor han bygger et nyt Hus til deres Ophold.

Den nye Ejer af Gaarden er Arkitekt Erik Bugge. Han bygger Stuehuset om, lejer Udhusene og Jorden, paa nær Skrædderlodden, ud.

Matr. Nr. 14b Virring Hede

4.07 Ha. i 1932 og i 1973

Jorden er frasolgt Matr. Nr. 14a af Peder Jensen til Rasmus Thomsen i 1856. Han var Skomager og født i Vedslet, hans Kone, Johanne Dorthea Boye var Fynbo. Han køber Matr. Nr. 6b i 1841, og Enken sælger det i 1878, han køber Bødkerens og Blikkenslagerens Hus i 1855, og driver Høkerhandel der, og sælger det i 1863 til en Søn. I 1856 køber han saa ovennævnte Matr. Nr. 14b, og har i nogle Aar saaledes baade Matr. Nr. 6b ved Korsvejen, Høkerhandel i Virring og Matr. Nr. 14b som Enken sælger i 1879 til Rasmus Madsen for 3.400 Kr., og imellem 1879 og 1898 er der 10 forskellige Ejere af denne lille Ejendom.

I 1898 faar Hans Peder Hansen Skøde paa Ejendommen formedels 3.300 Kr., man kaldte ham Hop Hans, fordi hans ene Ben var kortere end det andet. Han havde vist 2 Sønner, der kom til Vitved. I 1901 sælger han til Peder Sørensen for 3.800 Kr. For ham brænder Ejendommen, ved at en Staldlygte eksploderer. Han sælger til Martinus Jensen i 1902, og denne til Otto Michael Nielsen i 1907, og i 1919 overtager dennes Søn Ejendommen, han hedder Jens Karl Nielsen, f. 1877. Han kører Mælketur til Virring Mejeri, og det bliver Aarsag til, at han gifter sig med Mejersken der, hun hedder Marie. Han kører ogsaa forskellige Vareture, og de faar i det hele taget meget ud af den lille Ejendom, der jo er den fraskilte Hedelod til Matr. Nr. 14a, og da denne kun er en Halvgaard, er Hedelodden ogsaa kun halv saa stor som det normale.

I 1930 bliver Jens Karl syg, og han og Marie køber et Hus i Fruering Matr. 1, og sælger Ejendommen til Anker Jensen,

Jens Karl Nielsen kørte i mange Aar Mælk til Virring Mejeri.

han kører ligeledes Mælk til Mejeriet, og da dette bliver nedlagt lejer han Jorden ud, og bliver Murerhaandlanger.

Kastaniehuset

**Matr. Nr. 15b, en lille Hedelod
3.31 Ha. i 1932 og i 1973**

Niels Poulsen opretter Ejendommen, da hans Søn, Georg Poulsen overtager Gaarden i Virring, Matr. Nr. 15a, og i 1909 bliver den solgt til Grethe og Jens Thomsen. De havde før en anden Ejendom paa Virring Hede, Matr. Nr. 10b, og de har Ejendommen her til 1923, da sælger de og flytter til Fruering. Den nye Ejer er Grisehandler Jørgen Jensen, han giver 11.600 Kr. for Ejendommen, og sælger Aaret efter til Niels Poulsen for 12.800 Kr. Niels Poulsen faar vist Invaliderente,

han driver et roligt og pænt Landbrug helt til 1951, bliver gift med sin Husholder, og køber et lille Hus i Virring, Matr. Nr. 25b, og sælger Ejendommen til Niels Peter Hvid for 19.600 Kr.

Aaret efter sælger han til Arne Sørensen, der siden bliver gift med Inger. Han

*Matr. 15b. Kastaniehuset. Virring Hede.
Foran Huset Grethe og Jens Thomsen og
vist Sønnen Anders.*

Inger og Arne Sørensen, ejer Kastanichuset i Dag.

har været Daglejer og arbejdet paa et Cementstøberi, og er nu ansat ved Vejvæsenet. Han har i flere Aar haft Jorden til Matr. Nr. 9c i Forpagtning. Der er bygget nyt Udhus, og Stuehuset er istandsat og moderniseret.

Matr. Nr. 16b Virring 1.93 Ha. i 1932

I gamle Dage, det er før 1844, laa Broholtgaard paa denne Plads, men i 1844 bliver Gaarden flyttet ud, hvor den nu ligger, og en Del af de gamle Bygninger + ca. 3½ Td. Ld. blev frasolgt af Jens Jensen Broholt til Peder Jensen. Peder Jensen er født i 1798 i Voerladegaard, og hans Kone, Ane Andersdatter er født 1795 vistnok i Tønning. Han var Husmand og Daglejer.

10 Aar efter køber Træskomand Niels Sørensen Ejendommen. Han er født 1830 i Blegind, og hans Kone, Kirsten Marie Laursen er født 1831 i Staurup, og Peder Jensen er hos dem paa Aftægt. Efter at Birthe Jensdatter har haft Ejendommen et Aars Tid, bliver den i 1871 solgt til Brødrene Jens og Anders Clemmensen. De var ugifte og særprægede. Læs om dem i Albert Dams Bog om Virring. Man fortæller,

at en Gang de slagtede Gris, var Fedtet bleven borte, hvilket var en alvorlig Sag, da Fedtet var en værdifuld Del af Grisen. „Ved du hvor Fedtet er bleven af?“ spurgte Jens, „Det drak a“, svarede Anders. En saa mægtig Fedthunger forstaar vi næppe i Dag. Jens og Anders har en Broder, der hedder Niels Clemmensen og bor i Fastrup, Matr. Nr. 9a, i 1886 køber han en Trediedel af Ejendommen for 1.000 Kr. hvorefter den ejes i Fællesskab af de tre Brødre. I 1890 dør Anders, og Ejendommen ejes nu af Jens og Niels Clemmensen i Fællesskab, men samme Aar overtager Niels Clemmensen Ejendommen som Eneejer. I 1891 bliver den solgt til Søren Christensen for 4.500 Kr. Om Jens da er død eller flyttet, ved jeg ikke. Line Langeland var en Tid Husholder for Jens og Anders. Man fortæller, at de havde kun en Ko, og den blev passet af Line. Da Søren Christensen havde købt Ejendommen, slog Koen sig løs, da han skulde flytte den. Den var saa vant til at blive passet af et Menneske i Skørter, at den ikke vilde finde sig i at blive flyttet af et i Bukser, og det lykkedes ikke Søren Christensen at fange Koen, før han havde været hjemme og iført sig Skørter.

Dorthea og Anders Mikael Andersen køber Ejendommen i 1906 for 3.900 Kr. De har kun Ejendommen i 4 Aar, hvorefter de køber en større i Fruering, Matr. Nr. 12e, en Søn, Svend Andersen, har den i Dag. En anden Søn, Rasmus Andersen, var Vognmand i Virring i mange Aar.

I 1910 sælger Møller Peder Friis Virring Mølle, og køber i Stedet den her omtalte Ejendom for 4.700 Kr. Han rager de gamle Bygninger ned, og opfører nye i Stedet, og driver det lille Landbrug med Omhu og Akuratesse. Han dør i 1939, og

I Forgrunden Postens Hus, der før var Slagterforretning. I Baggrunden Mine og Peder Friises Hus, der senere blev Slagterforretning, og paa hvis Grund Broholtgaard laa. Til højre Gammedgaard. Ca. 1916.

Enken, Mine Friis, der er hans Kusine, sidder i uskiftet Bo til 1943, da sælger hun til Slagter Anders Jensen, og tager Ophold paa et Hvilehjem.

Marie og Anders Jensen giver 15.500 Kr. for Ejendommen, og omdanner den søndre Del af Udhuset til Slagterhus, og fortsætter nu her den Slagterforretning, de i flere Aar har dreven i Naboejendommen. Efter nogle Aars Forløb sælger han Slagterforretningen, men beholder Ejendommen + Jorden til en nedlagt Ejendom, Matr. Nr. 4a, som han imidlertid har købt.

I 1965 frasælges Jorden til Kommunen, og der er nu opført Parcelhuse paa den.

Marie og Slagter Anders Jensen.

Virring Mølle
Matr. Nr. 17bc
4.96 Ha. i 1932

I 1843 køber Tømrer Carl Bigael Rasmussen Møller fra Hørning et Stykke af en Hedelod, der tilhører hans Svoger Jørgen Rasmussen i Gaard, Matr. Nr. 17a i Virring, Gammelgaard, og i 1852 bygger han paa dette Stykke Jord Virring Mølle. Mølleriet var indtil da et privilegeret Erhverv, men i 1852 blev Erhvervet frigivet, og der blev efter den Tid bygget en Mængde Vindmøller Landet over.

Carl Møller, f. 1813, var en anset Tømrer, der af Sogneforstanderskabet var sat til at føre Tilsyn med Sognets Skoler. I 1850 byggede han en ny Skole i Vitved,

og i 1848 omforandrede han den gamle Skole i Fruering til Fattighus. Han var gift med Johanne Marie Langberg, f. 1812, og Datter af Lærer Morten Langberg i Virring. Carl Møller var Møller i Virring fra 1852 til 1867. Der var 3 Børn i Ægteskabet, som skal nævnes her.

I: Morten Langberg Møller, f. 1844. Han køber Fiirgaarde Mølle, og driver Mølleri der i mange Aar. Han var gift med Maren Sørensen fra Alken. En af deres Døtre, Ane Kathrine Møller, blev gift med Karetmager Hans Olsen i Gjesing.

II: Andrea Møller, gift med Lærer Jeppe Peder Jensen, Mors.

Virring Mølle ca. 1900. Peder Friis paa Møllenvognen. Mine og en Tjenestepige paa Banken og Møllersvenden paa Svikstillingen.

Interiør fra Møllehuset. Personerne Mine og Peder Friis. Ca. 1898.

III: Rasmine Marie Møller, f. 1846, bliver gift med Niels Poulsen Fuglsang, 1835-1911, og de overtager Virring Mølle med Landbrug i 1867 for 3.500 Rigsdaler + Aftægt. I 1877 køber han mere Jord af Gammelgaards Hedelod, saa Arealet bliver ca. 9 Td. Ld. Niels Poulsen har en Broder, Johan Poulsen, der er gift med en Kusine til Rasmine Møller, og er omtalt under Matr. Nr. 8b m. fl. Poulsen'erne stammer vist fra en lille Ejendom i Lillevirring, som nu er nedlagt. Jeg har hørt noget om en Kniplingsælger fra Tønder, der skulde være deres Fader.

Rasmine og Niels Poulsen har Møllen til 1889, da mageskifter de med Mads Friis Hansen, der har en af Nedergaardene i Virring, Matr. Nr. 15a. Der er mange Børn i Ægteskabet:

I: Karl Johan Poulsen Fuglsang, gift med Anne Frandsine Jensen fra Stjær. Rejser til Amerika.

II: Poulina Kathrine, f. 1865, rejser til Amerika og er gift der.

III: Johan Peder, f. 1869, gift første Gang med Johanne Pedersen, 1869-1907, fra en af Virring Nedergaarde, Matr. Nr. 14, anden Gang med Karen Sørensen fra Dejgret, f. 1872. Johan Poulsen var Slagter og havde i flere Aar Forretning i Virring, han køber senere en Gaard i Vitved, Matr. Nr. 13a, som en Søn af første Ægteskab, Alfred Poulsen, har i Dag.

IV: Jens Peder, f. 1872, rejser til Amerika.

V: Rasmus Sigvald, f. 1875, rejser til Amerika.

VI: Martin, f. 1877, var Barber i Aarhus, men køber senere et Porcelænsmaler-værksted og Brænderi i Aarhus.

VII: Emma Nielsine, f. 1879, Sygeplejerske og ugift.

VIII: Georg Magnus, f. 1881, han overtager Faderens Gaard i Virring, Matr. Nr. 15a, men køber senere en noget større Gaard, Virring Toftegaard, Matr. Nr. 10a, sælger den igen efter faa Aar, og rejser udensofns.

Mads Friis Hansen har nu erhvervet Møllen ved Mageskifteskøde i 1889. Der er før fortalt en Del om Friiserne, se under Matr. Nr. 12a, han er Møller i 4 Aar, saa overlader han Møllen til sin Søn, Peder Friis Hansen, 1866-1939, for 9.500 Kr.

Peder Friis var stor og stærk, han kørte selv Møllevoqnen, og havde ringe Besvær med at læsse Sækkene af og paa.

Man fortæller, at han som ung var til Bal i Solbjerg Kro tillige med andre Unge fra Virring, og at Folkene fra Virring kom i Klammeri med andre Balgæster. Da Virringfolkene skulde hjem, fulgte disse dem paa Vej, og paa Broen kom det til Slagsmaal, men da Peder Friis havde smidt en af de fremmede over Rækværket og ned i Aaen, var Slagsmaalet forbi, og

Folkene fra Virring kunde gaa roligt hjem.

Peder Friis var gift med sin Kusine, Mine Hansen Friis, Datter af Søren Hansen Friis, Lillevirring. Peder Friis var en særdeles agtet og respekteret Mand, der var Sogneraadsmlem, og bestred flere andre Tillidshverv, og har en veldreven Møllerforretning.

Møllerne var som Regel velstaaende Folk, de fik ikke Penge for at formale Kornet, men toldede af Sækken, det vil sige, at de tog sig betalt af Kornet der skulde males, det bevirkede, at de kunde holde langt større Dyrehold end normalt. Peder Friis mente da ogsaa nok, at han kunde faa Raad til en ny Yderdør. Det blev en fornem Dør med Støbejernsgitter foran Glasset. Da Sogneraadet hørte om denne nye Dør, mente de, at han saa ogsaa nok havde Raad til at give noget mere i Skat, og Døren blev derved Aarsag til at han blev sat op i Skat.

I 1910 sælger han Møllen til sin Møllersvend og køber, som fortalt, en lille Ejendom i Virring By, Matr. Nr. 16b, som han ombygger. Ægteskabet er barnløst.

Petrea og Rasmus Leth Pedersen, Skøde 1910, Pris 13.000 Kr. Han var Møllersvend hos P. Friis, men klarer sig daarligt økonomisk og sælger Møllen i 1913, og faar Arbejde paa Oliemøllen i Aarhus.

Den nye Ejer, Karetmager Jens Peder Rasmussen, giver 14.900 Kr. for Møllen. Han havde før en Ejendom i Lillevirring, Matr. Nr. 9d. Hans Søn Martin var Møllersvend. Han var ikke nogen særlig god Møller, f. Eks. stod Møllen fast i lang Tid, og kunde kun male naar Vinden var i sydvest, og i 1918 bliver Møllen saa solgt igen til Jørgen Kristoffer Jørgensen for 24.700 Kr. Han var Sønderjyde, og havde

Alma og Møller Chr. Skov Sørensen.

kun en Arm, men klarede alligevel de store Sække. Ogsaa han havde kun Møllen i kort Tid, og solgte i 1922 til Kristian Skov Sørensen for 24.500 Kr.

Alma og Kr. Skov Sørensen er dem, der har haft Møllen i den længste Tid. I Begyndelsen var det en god Forretning, der var Foderstofhandel tillige med Mølleriet, der blev installeret Motor, saa man ogsaa kunde male i Vindstille, men efterhaanden fik Landbrugsejendommene selv Kværne, og der blev for lidt til Møllen at bestille, og i 1947 blev Møllen solgt til Nedbrydning for 2.800 Kr.

Der blev gjort Forsøg paa at faa Møllen fredet. Den laa saa smukt i Landskabet, men det lykkedes ikke.

Udhusene blev nu istandsatte, og Kr. Skov Sørensen levede af Landbruget til 1957, da mageskiftede han med Revisor Jens Otto Pedersen i Aabyhøj, og overtog hans Hus der. Kr. Skov Sørensen var i sine sidste Leveaar en syg Mand, der til sidst sad i en Rullestol, det ene Ben var sat af.

Rita og Revisor Jens Otto Pedersen indlagde Vand og Centralvarme i Stuehuset, men blev knap færdig med at forbedre dette, fordi han fik Plads i København, og solgte saa Ejendommen til Kirstine og Sevel Andersen i 1960, de havde før Virring Overgaard.

Arkitektens Hus

Matr. Nr. 18b Virring Hede

Jorden er frasolgt Virring Overgaard, Matr. Nr. 18a i 1868 til Landpost Anders Rasmussen af Jens Peter Andersen for 600 Rigsdaler. Det er det yderste af Gaardens Hedelod, Arealet er 4 Td. Ld.

Post Anders Rasmussen var gift med Ane Marie Jensen, der var Søster til Mikkel Jensen Krogh paa Broholtgaard, Matr. Nr. 16a, man kaldte hende Post An-Mari, og undertiden Hjul An-Mari, det kunde tyde paa, at hendes Mand, foruden at være Post, ogsaa gav sig af med Karetmagerarbejde.

Post Anders opfører Bygninger paa Jorden, og bor der til sin Død i 1903. Da mageskifter An-Mari med Rebslager Laurs Jakobsen, der bor i det lange Hus med 3-4 Lejligheder nord for Engen i Virring. Det brændte samtidig med Ballegaard, Matr. Nr. 11 i 1919. An-Mari og Anders Post har en Datter, der gifter sig til Vandstedet, en lille Gaard paa Vitved Mark, Matr. Nr. 17f, 18b.

Laurs Jakobsen var Rebslager og anlagde en Reberbane paa Ejendommen. Han var næsten blind, og kunde kun skimte en Smule med det ene Øje. Efterhaanden gik man over til Fabriksreb, og han maatte opgive sit Haandværk, og gav sig til at være Fiskehandler i Stedet. I 1910 sælger han Ejendommen til Bager Laursen for 2.600 Kr.

Mine og Chr. Laursen har haft mange forskellige Ejendomme i Sognet, men sjældent ret længe ad Gangen, og denne sælger de igen Aaret efter til Jens Peder Madsen for 3.000 Kr. Derefter er der 3 Ejere indtil Landpost Niels Peter Jensen køber den i 1919 for 5.400 Kr.

Han var Landpost i Virring i flere Aar, senere blev han Arbejdsmand og Tapetserer. Ejendommen her sælger han igen efter 3 Aars Forløb, og køber et Hus i Virring, Matr. Nr. 32. Kr. Hostrup opretter senere en Købmandsforretning i dette Hus. En Del Aar efter bygger Niels Jensen et nyt omme bag Skolen. Niels Jensen

Arkitektens Hus som det ser ud i 1970.

holdt store Fødselsdagsfester, naar han fyldte et rundt Tal.

Det meste af Byen var da indbudt. Han var fraskilt, og levede sine sidste Leveaar paa Kildegaarden i Skanderborg, død 1976.

Niels Jensen sælger Ejendommen i 1922, og det var Mine og Chr. Laursen der paany købte den, og nu koster den 5.500 Kr. De havde en stor Børneflokk, og her skal nævnes 4, som for en Tid opholdt sig i Sognet.

I: Anne, gift med Anders Nørgaard Rasmussen. De havde i flere Aar „Sandet“ paa Fruering Mark, Matr. Nr. 2a, 4b. Gaarden hedder vist Solhøj i Dag.

II: Eline, gift med Sygekassekasserer og Ringer og Graver Janus Fanøe.

III: Ejner, der fik en af de Ejendomme, der blev udstykket fra Præstegaarden.

IV: Jenny, der bliver gift med Landpost Leo Christiansen. De overtager Ejendommen her efter Jennys Fader for 10.000 Kr. i 1929.

Leo Christiansen var Landpost i Virring til 1943, og rejser da til Hylke og bliver Post der. Inden da er Jenny bleven lammet i den ene Side, og kan vanskeligt gaa, og Leo og Jenny bliver skilt.

Leo bliver gift anden Gang med Sygeplejersken Agathe, og da de kommer til

Hylke, virker han som Post og hun som Sygeplejerske, og Ejendommen i Virring bliver solgt til Karen og Ejner Rasmussen i 1943 for 8.600 Kr.

De kom fra Fruering, hvor de havde et Hus. Han var Arbejdsmand, men blev senere Formand for et Arbejdshold under Jydsk Telefon. Han døde først i 60erne, og Enken sælger Ejendommen til en Snedker, hvis Navn jeg ikke har faaet opgivet. Efter at have forbedret Huset noget, bliver det solgt til Lisa og Arkitekt Jan Ulrik Skaar Jacobsen i 1966. Han istandsætter Huset til det ukendelige, Udbygningerne og Loftet er medtaget til Beboelse, og den kønne Udsigt, der er fra Ejendommen mod Vest, kommer til sin Ret. Jorden er lejet ud til Naboen.

Matr. 19b, 33ab En nedbrændt Længe

Indtil 1919 laa der et langt Hus imellem Engen og Ballegaarden. Der var 3 eller 4 Lejligheder i det. I 1919 brændte det tillige med Udlængerne til Ballegaard.

Vi begynder med den vestre Ende af Huset, der laa lige op til Vejen fra Byen til Nedergaardene. Jens Mikkelsen fik Skøde paa denne Del af Huset i 1831, og derefter følgende: Rasmus Hansen, Daglejer – Hans Andersen, Væver, – Karet-

mager Søren Peder Max, der deler Huset i 2 Lejligheder, men lægger dem sammen igen, og sælger til Snedker Jakob Timmermann, der som fortalt senere køber Matr. Nr. 11b paa Virring Hede, efter at have solgt til Murer Julius Simonsen i 1893. Denne bygger det Hus, hvori der nu er Sparekasse og bor der, idet han sælger sin forrige Beboelse til Rebslager Laurs Jakobsen i 1897. Han har Reberbane paa modsat Side af Vejen. I 1903 mageskifter han med Post An-Mari, som fortalt, og faar hendes Ejendom paa Virring Hede. Post An-Mari dør i 1917, og Christian Hjort køber Huset af Arvingerne og sælger det til Adolf Rasmussen i 1918. Hans Enke sælger det i 1919 til Niels Knudsen, og Huset brænder saa i 1919. Grunden bliver nu købt af Smed Kristian Jensen, der boede i Nabolejligheden, og paa disse

Aksel Fogh Sørensen. Gartner og Altmuligmand.

2 Grunde bygger han et nyt Hus, tildels af Materialer fra Aftægtsboligen paa Svinsager Højgaard, Matr. Nr. 2, og dette Hus køber Laurs Nielsen i 1921 for 6.500 Kr. Hans Kone er Søster til Smeden i Virring, Niels Peter Andersen. Aage Sørensen har det fra 1941 til 1948 og giver 7.200 Kr. for det.

Næste Ejer er Carl Hansen, der kun har det en kort Tid, og sælger til Aksel Fogh Sørensen samme Aar og faar 14.250 Kr. for det. Han var invalid, ugift og drev lidt Gartneri og var Altmuligmand. Ved hans Død var en Del af hans Formue testamenteret til Pedel Hans Grønlund og hans Kone. Huset blev overladt deres Søn, Sv. Aa. Grønlund, der er handelsuddannet. Det er istandsat og moderniseret, og der er føjet en Nybygning til.

Den østre Ende af det lange Hus

I et Par Perioder hørte det under Ejeren af Virring Mosegaard, paa hvis Grund, det er bygget. Om de har haft det

Gamle Koner i Virring ca. 1910: Bagerste Række fra venstre: Stine Vesterbo, hun byggede det Hus efter en Brand, hvori Pedel Hans Grønlund nu bor. Maren Jensen, Gaardmandskone i Gammelgaard, den nuværende Galvaniseringsfabrik. Post Ann Mari, boede i den vestre Del af den nedbrændte Længe. Forreste Række fra venstre: Gamle Maren, hun havde været Husholder for Rasmus Jensen, Virring Toftegaard, hun boede i den østre Ende af den brændte Længe hos Franskvaskeren. Hanne Sandmand, der boede i Matr. 25, som i Dag ejes af Knud Rasmussen.

Disse Huse blev bygget efter den store Brand i 1919. Huset i Forgrunden ligger hvor den brændte Længe i sin Tid laa. Huset i Baggrunden er bygget efter Branden af Stine Vesterbo. Det ejes nu af Pedel Hans Grønlund. Begge Huse er moderniseret til Ukendelighed.

lejet ud, eller selv brugt det til Opholds-
hus, kan jeg ikke sige.

I den mellemste af de 3 Lejligheder boede en Tid Arbejdsmand Niels Hansens Forældre, Poulina og Ole Hansen. I 1919, da det brændte, boede Poulina der alene. I Huset længst mod Øst, boede i min Tid en Franskvasker, der hed Sidsel Marie Jensen. Hun var ugift, men havde en Plejesøn der hed Laurits.

Rasmus Jensen køber en af Lejlighederne i 1894. Han havde før Virring Toftgaard, men var bleven Enkemand for anden Gang, og solgte derfor Gaar-

den. Hans Husholder, gamle Maren, boede efter hans Død stadig i Huset.

Der har boet mange flere forskellige Mennesker i disse 2 eller 3 Lejligheder, men nu slutter jeg her.

Mosegaardens Toft Matr. Nr. 19

Som fortalt laa Mosegaarden før i Virring By. Dens Toft laa Nord i Byen langs med Vejen til Vitved og Korsvejen. Efter at Gaarden var flyttet ud til dens nuværende Plads, blev Toften i 1848 af Chr.

Snedkerens Hus. Matr. 19e. Bygget 1906–07. Snedker Anders Hansens Kone Margrethe paa Trappen, Drengen med Tasken blev senere Mekaniker i Stilling. Hans Peter Hansen.

Jensen solgt til Jørgen Jensen, der da var Ejer af Gammelgaard, Matr. Nr. 17, og hvis Toft laa langs med Mosegaardens. Denne Toft er efterhaanden blevet bebygget.

Det første Hus der blev bygget var Virring Snedkerforretning, Matr. Nr. 19e, der blev bygget i 1906.

Snedker Anders Hansen er født 1878 i Vandet, og hans Kone, Margrethe Lauridsen, er født 1880 i Thy. De kom til Virring i 1904, og begyndte en Snedkerforretning i Postens Hus, i hvilket der indtil da havde været Slagterforretning. Huset blev hurtigt for lille til Forretningen, og han købte da Grund Matr. Nr. 19e, og byggede ovennævnte Hus med Værksted. Han blev i Virring til 1914, da maatte han sælge Forretningen til Snedker Peder Jensen, der var Søn fra Gammelgaard i Virring, Matr. Nr. 17a. Efter at have været Nord paa i nogle Aar, vistnok i Simested, oprettede han et Maskinsnedkeri i Stilling, og var der til sin Død. Margrethes Fader var Musiker, og selv kunde hun undertiden tage Kontrabassen, naar der var Børnebal i Forsamlingshuset. Som ganske ung var hun Medlem af Cirkus Miches Orkester. De fleste af de mange

Børn, de havde, var musikalske, og dannede efterhaanden som de voksede til, smaa Orkestre, der spillede til Bal vidt omkring.

Snedker P. Jensen, der købte Forretningen, drev denne i mange Aar. Han var ugift, og en Søster, Ane Jensen, var Husholder for ham. Han døde pludselig, og Arvingerne solgte ca. 1952 Forretningen til Snedker Vagn Sørensen, der var gift med Gerda Grønlund fra Vitved, Matr. Nr. 12b 8f. Hun er Søster til Pedel Hans Grønlund.

I 1969 bygger Vagn Sørensen et større Værksted Vest for Byen, og senere et nyt Stuehus ved Siden af Værkstedet. Det gamle Hus er solgt til Magister Jens Pinholt, og hans Kone Kirsten, der er Sygeplejerske.

Murerens Hus Matr. Nr. 19f

Grunden til dette Hus er solgt af Jens Jørgen Jensen til Murer Martin Hald i 1909. Han er født i Vitved, 1877-1941, hvor hans Fader, Jens Hald, var Fisker og Biavler. Jens Hald var fortrolig med sine Bier, han brugte hverken Slør eller Hansker. Naar de blev for nærgaaende og krøb op ad hans bare Arme, strøg han dem

Murerens Hus. Matr. 19f.

Niels Hansen. Arbejdsmand og Sogneraadsmedlem i mange Aar.

varsomt bort med Ordene: „Hva' vel I die?“

Martin Hald, 1880-1951, og Marie, boede først i et lille Hus paa modsat Side af Vejen. Det blev siden solgt til S. P. Ballegaard, men eftersom der kom flere Børn, blev det nyttigt med et større Hus, og saa blev Matr. Nr. 19f bygget.

Martin Hald var en arbejdsom Haandværker, og mange af Bygningerne i Sognet fra første Del af Aarhundredeskiftet, er hans Værk. Han solgte Huset omkring Aar 1836 til Skomager Marius Norring Rasmussen. Marie og Martin Hald havde flere Børn, men kun et af dem blev i Sognet, nemlig Ragna Hald, der var gift med Vognmand Rasmus Andersen. Hun døde da hun var først i 30erne.

Marius var Søn af Bødker Rasmus Norring Rasmussen. Han var lidt Skomager, men arbejdede mest paa en Madrasfabrik, der den Gang var i Virring. Han havde kun Huset 1 Aar eller 2, og rejste saa til København, hvor han efterhaanden fik en Stilling som Vicevært; han var ugift.

Martha og Niels Hansen købte Huset i 1938. Han er født i Virring i 1896. Han var Arbejdsmand, i flere Aar havde han lejet en Grusgrav, hvorfra han solgte Sten og Grus. Han var i en lang Aarrække Medlem af Fruering-Vitved Sogneraad. Som ældre blev han kendt som Manden, der gik med „Julens Glæde“, og altid havde Lommen fuld af Flødekarameller, til stor Glæde for Byens Børn.

Virring Smede- og Maskinforretning Matr. Nr. 19ik

Smedeforretningen begyndte egentlig i 1924 i Murer Martin Halds Kælder, og var hovedsagelig en Cykelforretning, oprettet af Kristian Hostrup. Ca. 1927 solgte han Forretningen til Cykelsmed Villy Andersen, og købte en Vognmandsforretning som Søren Thilde havde oprettet. Den solgte han senere til Rasmus Andersen, og startede en Købmandsforretning i Matr. Nr. 32 i Virring.

Villy Andersen, der var Bornholmer, byggede et Træskur i Haven til Thorups Gaard, Matr. Nr. 20a, og flyttede Forretningen fra Kælderen op i dette.

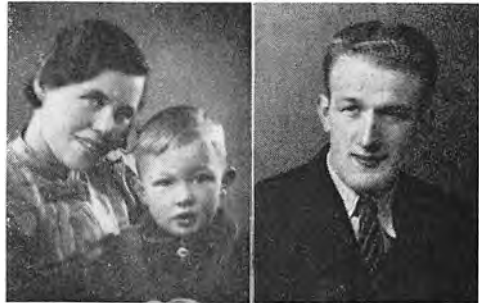
Smed Aksel Andersen, der var Søn af Jens Andersen Bager, Virring Nørregaard, Matr. Nr. 3a, købte Skur og Forretning, flyttede det op paa en Grund, han havde købt 1932, Matr. Nr. 19i, og byggede en Smedie der, og efter at have købt mere

Jord, Matr. Nr. 19k, byggede han et Stuehus Aaret efter, og giftede sig med Anne Bech Olesen, Datter af J. Bech Olesen, Virring, og Virring Smede- og Maskinværksted var startet.

I 1946 solgte Aksel Andersen Forretningen til Friis Thomasen, flyttede til Odder, og oprettede en lignende der.

Anna Friis Thomasen, som staa skrevet for Skødet, giver 30.000 Kr. for Forretningen. Hendes Mand og en Broder driver Forretningen et Par Aar, og sælger saa til Smed Georg Johansen og hans Kone, der hedder Anne, Skøde 1948.

Forretningen bliver efterhaanden temmelig stor, og i 1973 køber Georg Johansen den gamle Vandbeholder, og udvider

Anna Bech Olesen og Aksel Andersen med Sønnen Jens. Aksel Andersen oprettede Virring Smede og Maskinværksted ca. 1932.

yderligere paa dette Areal, ligesom Stuehuset bliver moderniseret.

Georg Johansen er en særdeles dygtig og paalidelig Haandværker, der har haft Sæde i Sogneraadet i flere Aar.

Matr. 19i 19k Virring Smede- og Maskinværksted. Personerne fra venstre: Egon Henriksen, Chauffør Knud Rasmussen. Smedemester Georg Johansen. Jørgen Jensen fra Onsted. Villy Henriksen.

Matr. Nr. 19i Virring Et nedlagt Hus

Grunden er frasolgt i 1934 af Jens Jørgen Jensen til Julius Grønnebæk.

Julius Grønnebæk giver 457 Kr. for Grunden, og er gift med Anna Pedersen, Datter af Grethe Pedersen, der gik under Navnet Sy Grethe. Hun har haft Svinsager Købmandsforretning.

Julius Grønnebæk bygger et saakaldt Asbesthus paa Grunden. Han er Arbejdsmand, og sælger Huset i 1947 til Slagter Anders Jensen for 8.000 Kr. Slagteren har aldrig boet i Huset, og sælger samme Aar til Anne Friis Thomasen for 9.500 Kr.

Hun ejer Virring Smede- og Maskinværksted, der er Nabo til Huset. Hun bor heller ikke i Huset, og sælger Aaret efter til Smedesvend Henning Bøtkjær. Han sælger Huset med det samme til Marie Holm, og køber en Smedie i Horndrup.

Marie Holm faar Skøde i 1948 for 11.500 Kr. Hun er ugift og en Original, og rejser Aaret efter, idet hun sælger til Kirstine og Holger Frandsen for 10.250 Kr. De har boet flere Steder i Kommunen. Huset faar nu en Hovedreparation, der bliver muret om Asbesten, og det bliver iøvrigt istandsat over det hele. I 1969-70

Matr. 19i. Der skulde gaa en ny Vej, hvor det Hus laa. Saa blev det fjernet, Vejen kom aldrig.

bliver det solgt til Kommunen, fordi der skulde anlægges en ny Vej paa Grunden, og Huset blev derpaa nedreven. Denne Vej kom imidlertid aldrig. En Del af Grunden er solgt til Lærer Jacobsen, der har Nabohuset, Resten har Smed Georg Johansen købt i 1975.

Matr. Nr. 20d Virring Hede 1.93 Ha. i 1932 og i 1973

Det er det yderste af Hedelodden til Thorups Gaard, Matr. Nr. 20a, og er frasolgt 1840 af Mads Sørensen til Jens Pedersen, der er født 1807 i Torrild, og er Husmand og Daglejer.

Jens Mikkelsen køber den i 1879 for 500 Kr. + Aftægt, og mageskifter med Rasmus Rasmussen Munk i 1886. Hans Kone, Jørgine Severine Christensen, bliver Enke, og gifter sig med Søren Hansen Lysholt.

I 1922 køber Bager Laursen Ejendommen for 5.800 Kr., men sælger med det samme til Chr. Christoffersen. Derefter Severin Jensen i 1929 og Kirstine og Holger Frandsen i 1937 for 8.300 Kr. De har boet flere Steder i Kommunen. De sælger i 1949 til Helga og Laurits Andersen og køber et Hus i Virring, som Kommunen senere nedrev, fordi der skulde gaa en Vej over Grunden. Vejen kom aldrig.

Laurits Andersen er født 1909 i Venge og Helga 1916 i Ousted. De giver 13.000 Kr. for Ejendommen, og sælger i 1969 til Muremester Peder Andersen, der er gift med Henny Juul Pedersen, Datter af Vejmand Ejner Juul Pedersen i Virring. Han har oprettet en Grusgrav paa Ejendommen, og bygget et nyt Stuehus.

Man fortæller, at Søren Lysholt og nogle flere, en Juleaftensdag sad og spil-

Matr. 20d, Virring Hede. Helga og Laurids Andersen.

lede Esmakker. Ved Kirketid puttede Søren Lysholt Kortene i Lommen og gik til Kirke i Fruering. Kirken var fuld af Mennesker, og der var sat Bænke i Midtergangen, hvor Søren Lysholt fik Plads. Præsten gik som sædvanlig op og ned ad Midtergangen og sang med paa Julesalmerne. Da Søren Lysholt tog sin Salmebog, eller var det et Lommetørklæde, op af Lommen, fulgte 2 Kort med, der lagde sig med Billedsiden opad. Det var Klør- og Spardame. Da han kom hjem fortalte han om Hændelsen, Tilhørerne sagde forfærdet: „Men hvad gjorde du da“? Søren Lysholt bemærkede med et Smil: „Jeg lod dem da ligge, jeg kunde jo se, at der var Malør“, (Malør er en af de højeste Meldinger i Esmakker, eller Skervindsel som nogle kaldte det).

Virring Skrædderforretning og Brevsamlingssted Matr. Nr. 9g, 9n

Grunden er frasolgt 9a af J. P. Andersen i 1871 til Jens Christensen, og derefter 5 forskellige Ejere indtil 1899, da det bliver købt af Skrædder Andreas Sørensen for 450 Kr. Han køber lidt mere

Jord af Andersen Rasmussen Juul, Matr. Nr. 9n i 1903, hvorefter han bygger Huset om. Brevsamlingsstedet blev oprettet først i 1930erne, og blev igen nedlagt, da der først for Alvor blev Brug for det i 1960erne.

Andreas Sørensen er født 1874 i Vitved, og var gift 2 Gange. Første Gang med Ane Andersen, f. 1876 i Slesvigerhuset i Hvolbæk. En Søn af dette Ægteskab er Sigurd Sørensen, der i mange Aar har haft en Ejendom paa Virring Hede. 2 Sønner er udensøgn. Hans anden Kone hed Marie. I dette Ægteskab er der 3 Døtre. I 1952 bliver Marie Enke, og sidder i uskiftet Bo til sin Død, hvorefter den yngste Datter, Inga Sørensen, overtager Huset.

Virring Vognmandsforretning Matr. Nr. 17ki

Svend Aage Andersen, gift med Edith, gik i Kompagniskab med Faderen Vognmand Rasmus Andersen, og byggede Stuehus og Garager i den nordre Ende af Byen. Efter Faderens pludselige Død, overtog han selv hele Forretningen, der efterhaanden kom op paa en Kapacitet paa 3-4 Lastbiler. I 1973-74 solgte han en Del af Forretningen, og beholdt kun en Lastbil, men overtog et Aars Tid efter Opsynet med Kommunens Losseplads i Skaarup.

Det gamle Mejerihus Matr. Nr. 9f

(Billede af dette Hus findes paa Side 157).

Grunden er frasolgt af Jens Peter Andersen til Niels Laursen i 1872. Han dør i 1890, og Enken sælger Huset til Bødker Søren Sørensen for 1.200 Kr. Man kaldte ham Amerikabødkeren. Naar han ikke

Matr. 9gn. Vurring Skrædderforretning og Brevsamlingssted. Skrædder A. Sørensen var gift 2 gange. Hans første Kone døde. Her med sin anden Kone Marie og Børnene Elna, Birthe og Arne, sidstnævnte er et Barn af første Ægteskab.

kunde enes med Konen, rejste han til Amerika. Der var dog 3 Børn i Ægteskabet, en af dem, Bødker Anton, der er bosat i Amerika, var hjemme i 1969. Han fik ordnet Forældrenes Gravsteder, og der blev sat en Sum til Side til Vedligeholdelse. Amerikabødkerens Kone, Johanne, bliver Enke i 1909, og sidder i uskiftet Bo til 1915. Huset bliver da solgt til Ane Mette og Rasmus Andersen fra

Johannelund, Matr. Nr. 12, det koster 1.825 Kr. Da Ane Mette bliver Enke, sidder hun i uskiftet Bo til 1921. Slagter Anders Jensen køber da Huset, og sælger det samme Aar til Laurits Jakobsen for 3.500 Kr. Han er ugift, og Faderen, forhen Rebslager, siden Fiskehandler, er Værge for ham.

I 1930 bliver Huset købt af Sadelmager Ernst Lidbæk for 3.200 Kr. Han oparbejdede en stor Madrasfabrik i Vurring, og for at faa Lagerplads nok, bygger han et Udhus til dette Formaal. Han havde et kunstigt Ben, og det saa drabeligt ud, for dem, der ikke vidste dette, naar han pludseligt drev Sylen gennem Buksebenet, og lod den staa og dirre der. Han var en Vildmand, og det gik kun godt 3 Aar med Fabrikken. Mejeriet Skovkilde fandt, at

Matr. 17k. Vurring Vognmandsforretning. Edith og Svend Aage Andersen.

man kunde bruge Udhuset til Ostelager, og købte Ejendommen. Stuehuset blev lejet ud. Smed Ole Langberg boede der i flere Aar. Huset tilhørte Mejeriet, ogsaa efter at det var gaaet over paa private Hænder. Sidst i 1960'erne blev det solgt til Smed Sten Jan Kristensen, der er gift med Birthe, Datter af Viggo Henriksen. Huset er gjort smukt i Stand. Billede af Huset findes andetsteds tillige med Mejeriet og Forsamlingshuset.

Virring Jordemoderboliger

Den ældste Jordemoderbolig laa i Virring By lige over for Rytterskolen. Den havde Matr. Nr. 26. Dens Jord, Jordemoderloden, laa ude ved Korsvejen og

var paa 2½ Td. Ld. Bygningerne blev vedligeholdt af Kommunen, men efterhaanden blev der for mange Reparationer paa dem, og i 1871 bestemte man sig til at bygge nye. Man købte en Grund af Matr. 19a til dette Formaal. Jordemoderloden blev lagt til det nye Hus, og det gamle Hus i Byen blev ved Auktion solgt til Christen Mikkelsen.

I 1884 købte Maren, født Pedersen, og Niels Jensen Dam Huset. Deres Datter Marie Dam er gift med Rasmus Peter Nielsen, og de ejer Gaard Matr. 8a i Virring. Da Niels Dam dør i 1902, arver de Huset og sælger det til Grovsmed Ole Langberg, 1879–1956. Han er gift med Hanne fra Vitved Dal, 1876–1943. Han havde en lille Smedie ved Smiedammen,

Den næstældste Jordemoderbolig, ca. 1910. Jordemoder Rasmine og hendes Mand Jens Sørensen. Børnene Jenny, Søren og Magnus.

der laa omtrent hvor nu den nye Brugs i Virring ligger. I 1911 køber han en Grund af Høker Mine Olesen og bygger et nyt Hus paa denne, det gamle Hus sælger han til sin Fader, Svend Peter Langberg, Sønesøn af Lærer Langberg. Han var ogsaa Smed og drev tillige en Ejendom paa Virring Hede, Matr. 7cd. Hans Kone Anne Mette Marie Pedersen var født i Virring Østergaard. Efter deres Død ejes Huset af følgende: Hans Hansen, 1918. Eskild Eskildsen, 1922. Søren Rasmussen Fogh, 1924. Han havde før en Ejendom østen for Byen. Hans Kone, Petronelle, døde kort efter deres Bryllup ved en Løbskkørsel. Thorvald Sejr, 1931. Holger Jensen, 1938, hans Kone, Olga, er fra „Himmerige“ i Hvolbæk, de køber senere en Ejendom ved Virring Korsvej. Ester og Niels Nygaard Rasmussen, 1948, senere Ringer og Graver ved Fruering Kirke. Otto Terkildsen, 1950. Han køber siden et Hus ved Landevejen, som Evald Skovsgaards Enke har bygget. Derefter Valdemar Jacobsen og Anders Iversen.

Thilde og Tømrer Frede Bech Olesen.

Huset er i 1976 nedrevet paa Grund af Skoleudvidelse.

I 1919 opgiver Ole Langberg Smedehaandværket og sælger sit Hus til Peder Mikkelsen, Broholtgaard, og køber en Ejendom ved Horsens Landevejen. Som Enkemand boede han i det gamle Hus ved Mejeriet. Han var i mange Aar Medlem af Sogneraadet valgt af Socialdemokratiet.

Efter P. Mikkelsens Død købte Christian Winther det nye Hus. Han bor der i Dag og har før haft en Ejendom ved Horsens Landevejen.

Jordemoderhuset fra 1871

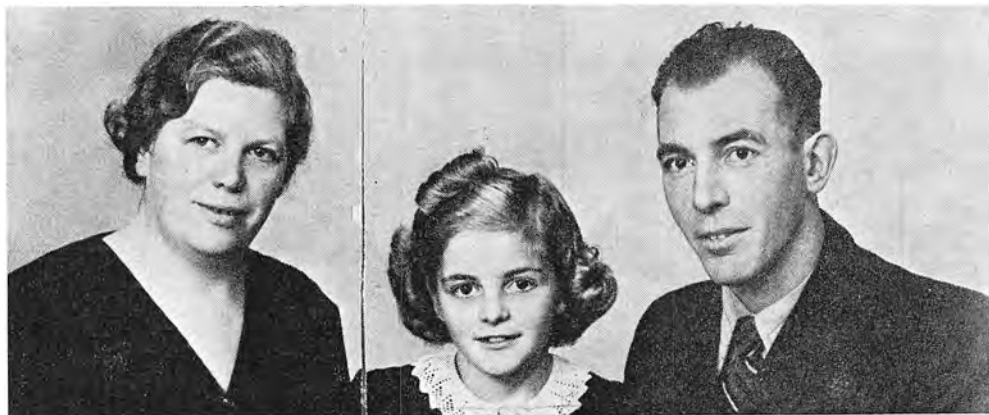
Det ligger ved Vejen til Vitved. Omkring Aarhundredeskiftet hed Jordemoderen Rasmine Sørensen. Hendes Mand hed Jens Sørensen, og før han kom til Virring, havde han haft et Mølleri. Han var Tømrer og Møllebygger.

Rasmine Sørensen afløstes af Jordemoder Frk. Laursen, en stiltfærdig og lidt fornem Dame. Midt i 1920erne blev hun afløst af Carla Grunwald, en livlig og energisk Dame, der efterhaanden fik en ret stor Praksis. Hendes Mand hed Peter og var meget ældre end hende. Han var invalid, havde en Del Bier og kunde lidt af hvert.

Fru Grunwald fik Amtet til at bygge sig et nyt Hus. Amtet havde forlængst overtaget Administrationen af Jordemoderembederne. Den gamle Bolig blev solgt til Tille og Tømrer Frede Bech Olesen, der byggede Værksted og oprettede en Snedkerforretning i Ejendommen. Jordemoderlodden var af Amsraadet frasolgt i 1911.

I 1939 fik vi igen ny Jordemoder. Det blev Thora Fink Christensen. Hun og

Jordemoder Thora, født Fink, og Tømrer, Barber, Kæmner og Bankassistent Viggo Christensen med Datteren Birthe. Ca. 1940.

hendes Mand, der den Gang var Barber, kom hertil fra Haldrup.

I 1950 blev Viggo Christensen Kæmner, og i 1960 blev Jordemoderembedet i Vurring nedlagt. Et Par Aar før havde Thora og Viggo Christensen købt Huset af Amtet. Viggo Christensen var Kæmner til 1970. Da blev Kommunen sammenlagt med Skanderborg Kommune og udgør med Hylke, Ousted-Taaning og Skanderup-Stilling, Skanderborg Storkommune. I Mellemtiden var der bygget et Kontor til Huset. Sidst i 1960erne bygger Viggo Christensen et nyt Parcelhus og sælger Jordemoderbolig og Kontor til Kommunen, og i nogle Aar er Huset brugt til Lærerbolig.

I 1972 køber Provsbanken i Skanderborg Hus og Kontor og opretter en Afdeling i Vurring. Skanderborg Bank, som Provsbanken før hed, har siden først i 1940erne haft Filial i Vurring Forsamlingshus. Nu faar man eget Hus og Kontor og fælles Kontortid med Afdelingen i Skanderborg. Afdelingsbestyrer John

Mikkelsen bor i Huset, og Viggo Christensen bliver Afdelingsassistent. Til Nyt-aar 1977 frasiger han sig dette Hverv, han er da fyldt 70 Aar.

Det kan her bemærkes, at det er Thora og Viggo Christensens Datter, Biblioteksmedhjælper Birthe Fink Nielsen, der hjælpsom og vederlagsfrit har maskinskrevet Manuskriptet til nærværende Udgivelse.

Provsbankens Afdeling i Vurring. Viggo Christensen og Afdelingsbestyrer John Mikkelsen.

Fruering-Vitved Sognes Spare- og Laanekasse

I Aaret 1871 den 5. November blev der holdt et Møde hos Høkeren i Hvolbæk, hvor man besluttede at oprette en Sparekasse for Fruering-Vitved Sogne. Den egentlige Drivkraft i dette Foretagende var Rasmussen Møller, Lærer ved Rytterskolen i Virring.

Der blev udstedt Aktier à 2 Rigsd. pr. Stk., og enhver der købte en saadan, kunde betragtes som stiftende Medlem og faa Stemmeret ved Generalforsamlingerne. I Sognets 8 Byer blev der tegnet 240 Aktier.

Lærer Møller blev valgt til Formand og Kasserer. Den øvrige Bestyrelse bestod af Søren Nielsen, Gjesing, Niels Pedersen, Vitved, J. P. Andersen, Virring, Ditlev Pedersen, Fruering, Niels Andersen, Fastrup, Peder Jensen, Svinsager, Søren Knudsen, Skaarup og Jens Rasmussen, Hvolbæk.

Sparekassen fik til Huse hos Høker Jens Steensen i Virring. I 1877 bliver Hus og Høkerforretning købt af Martin Glud, der er Snedker og Høker, og Sparekassen har Ophold hos ham til 1908. Dette Aar bliver der indviet en ny Brugsforening i

Virring Sparekasse 1970.

Virring, og i denne har Sparekassen her-efter Kontor. I 1937 køber Sparekassen eget Hus, Matr. 7k, hvor en af Stuerne bliver brugt til Kontor. I 1963 bliver Huset udvidet med en Tilbygning, der indeholder et moderne Kontor, og dette anvendes i Dag.

I Begyndelsen havde Sparekassen aaben en Gang om Ugen, og foruden Lærer Møller skulde der være 2 Bestyrelsesmedlemmer til Stede. Disse fik intet for deres Arbejde, medens Formanden fik en lille Løn. Den blev i 1879 sat op til 100 Kr. om Aaret. I 1908 var Formandens Løn steget til 300 Kr., og Bestyrelsesmedlemmerne fik 1 Kr. pr. Gang. Samme Aar gav man Brugsen 90 Kr. aarlig for Kaffe med Brød paa Kontordagene og til de fremmødte ved de 2 aarlige Generalforsamlinger. Endvidere skulde Brugsen lægge Lokale med Lys og Varme til. Fra 1908 kaldes Aktionærerne for Garanter.

I 1873 bruger man Kassens Overskud til at købe et solidt Pengeskab til Opbevaring af dens Ejendele.

I 1874 fik alle Aktionærerne Aktiebrev. Af Sparekassens Overskud dette Aar fik Fruering Sogns Sygekasse 6 Rigsd. og Vitved Sogns Sygekasse 4 Rigsd. Et Par af Sognets Fattige „fik lidt Tilskud“, og 5 Rigsd. skal Bestyrelsen uddele i Præmie til fattige Tjenestetyender, der har vist Iver for at skyde Penge i Kassen. I 1875 gaar man over til Kroner og Ører i Stedet for Rigsdaler.

I 1877 bekendtgøres Generalforsamlingerne foruden ved Kirkestævne ogsaa i Skanderborg og Aarhus Amtstidender. I 1881 træder en ny Sparekasselov i Kraft.

I 1896 holder Sparekassen 25 Aars Jubilæum. Der var da 561 Konti og et Indskud paa 140.778 Kr.

Aar 1904 beder Lærer Møller sig fritaget for Hvervet som Formand og Bogholder, og Christian Hjort, Virring Nede-gaard vælges i Stedet. Lærer Møllers Kone og Chr. Hjorts Moder var Søskende, maaske det var Aarsag til, at Chr. Hjort blev gift med Jørgen Rasks Marie. Lærer Møller døde i 1908, han var da udnævnt til Dannebrogsmænd. Han er begravet paa Fruering Kirkegaard.

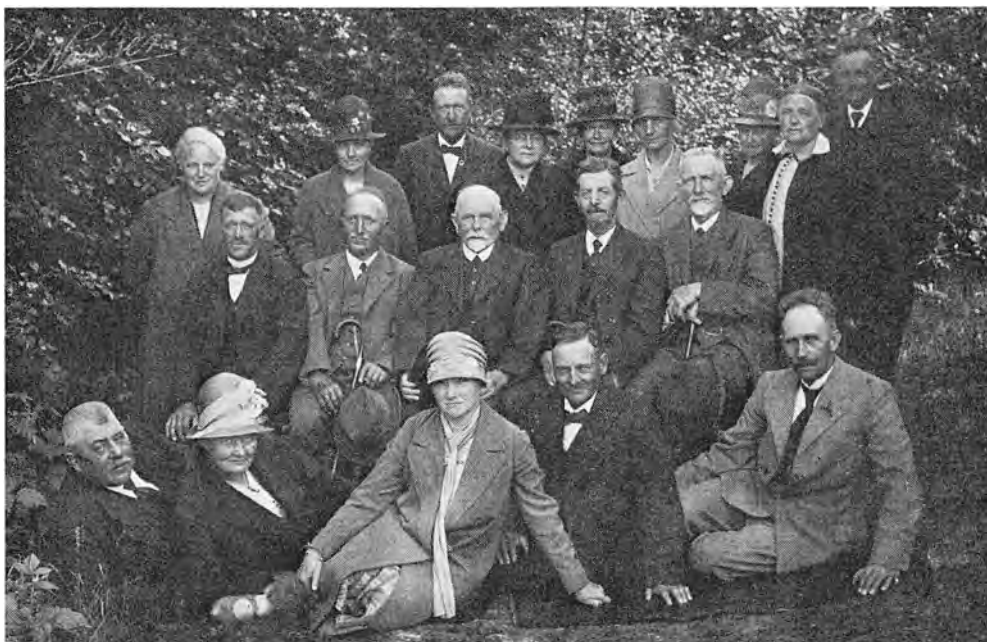
Chr. Hjort var kendt langt uden for Sognets Grænser som en ivrig Andelsmand, og var i Bestyrelsen for flere Andelsforetagender Landet over, men et af hans kæreste Hverv var vel nok Ledelsen af Sognesparekassen, og den strakte sig over 42 Aar.

I 1945 bliver Chr. Hjorts Søn, Aage Hjort, optaget som Meddirektør. I 1948 tager Chr. Hjort endelig Afsked med Sparekassen, og faar i den Anledning en Erkendtlighedsgave.

Aage Hjort er nu Ene-direktør, og der er stadig Fremgang i Kassen. Efter 20 Aars Forløb, dør han pludselig midt i sit Arbejde med Sparekassen, og fra 1. April 1967 er Per Ditlevsen, Fruering Nede-gaard, Direktør for Sparekassen.

Sparekassen har herefter aaben Mandag, Torsdag og Fredag i Lokalet i Virring og tillige om Fredagen i Gjeseing Forsamlingshus.

Ved Sparekassens 100 Aars Jubilæum i 1971, var der et Indskud paa 2.537.000

Sparekassen paa Udflugt ca. 1927. Første Række fra venstre: Frederik Gall, Kathrine Gall, Fruering. Betsy og Karl Ingvarsen, Svinsager. Ehlers Nielsen, Vitved. Anden Række: Søren Peter Holm, Vitved. Martin Dam, Virring. Joh. Christensen, Skaarup. Chr. Hjort, Virring. P. P. Olesen, Vitved. Tredie Række: Maren Holm, Vitved. Sanne Dam, Virring. Frands Pedersen, Virring. Marie Hjort, Virring. Kirstine Andersen, Virring. Karen Pedersen, Virring. Maren Nielsen, Vitved. Karen Olesen, Vitved. A. P. Andersen, Virring.

Kr. og et Overskud paa 49.038 kr. Bestyrelsen bestod da af følgende: Formand Sv. Erik Mortensen, Fastrup, Hilmar Nielsen, Vitved, Frede Holm, Vitved, Murer Albert Rasmussen, Virring, Anders P. Pedersen, Virring, Carl Møller, Hvolbæk, Ehlers Sørensen, Gjesing og forhenværende Mejeribestyrer i Gjesing, Vagn Lund.

I 1937 køber Sparekassen eget Hus, Matr. 7k. I flere Aar har man Kontor i en af Stuerne, men faar senere tilbygget et saadant. Lejligheden i Huset er lejet ud i mange Aar til P. Jørgen Pedersen, efter at han har overladt sin Søn Gaarden. Senere boede Marie og Jens Th. Pedersen i Lejligheden, indtil de paa Grund af Sygdom maatte tage Ophold paa Plejehjemmet i Skanderborg. Lejerne sørgede for Rengøring af Kontor og Kaffe til Personalet.

Mejeriet „Skovkilde“ Virring

Mejeriet startede den 8. Juli 1885. Den første Bestyrelse bestod af Christen Christensen, Fastrup, J. P. Andersen, Virring, Mikkil Peter Andersen, Rasborg, Jens Sørensen, Vitved, Markus Mikkelsen, Svinsager, med J. P. Andersen som Formand. Udover disse blev nedsat flere Udvalg til at tage sig af forskellige Sager. Lærer Møller blev valgt til Kasserer, Løn 50 Kr. aarligt + 5 Td. Kul. Efter et Aars Forløb steg Lønnen til 100 Kr.

Den første Mejeribestyrer var C. Arent, Løn 2.000 Kr. aarligt + fri Bolig og Mælk. Mejeriets Omraade var Virring, Vitved, Fastrup, Svinsager og Onsted Mark. I 1895 kom Hvolbæk til. Indmeldelsen kostede 5 Kr. pr. Ko, senere steg det til 8–10 Kr. Den gamle Brønd, „Skov-

kilde“, blev hurtigt for lille, saa man maatte grave en ny; det var forresten jævnligt galt med Vandforsyningen.

I 1888 var der ekstra Generalforsamling, fordi Smørret fra „Skovkilde“ var bleven kasseret i England. Af den Grund blev det forbudt at fodre med Sennep, Raps og Boghvede. I 1890 vedtog man at afregne Mælken efter Fedtindhold.

I 1891 indrettedes offentligt Baderum i Mejeriet. Det kostede 15 øre pr. Bad. En Moder rettede Henvendelse til Mejeriet om Prisnedsættelse for hendes Søn; han badede hver eneste Dag, og det blev for dyrt. Bestyrelsen forstod, at en saadan Renlighed burde belønnes, og Prisen blev halveret.

Man lavede ogsaa Ost paa Mejeriet, og i flere Aar lejede man Snedker og Høker Gluds Kælder til Ostelager. Ostene har ikke altid været lige gode, da det ofte var vanskeligt at faa dem solgt, og i saa Tilfælde maatte Leverandørerne tage Skummetælken hjem. I 1893 var Ostene saa daarlige, at Interessenter, der havde 4 Køer og derover, skulde modtage en Udskudsost og betale den med 4 Øre Pundet.

Man holdt Generalforsamlingerne hos Høkeren i Virring, og det blev man ved med, ogsaa efter at Forsamlingshuset var bygget i 1896, men først fra 1902 blev Mejeri-Generalforsamlingerne holdt der.

Efter 10 Aars Forløb rejste Bestyrer Arent, og man fæstede i hans Sted Chr. Stenderup. Efter 2 Aars Forløb købte han Ejendom, og Mejeribestyrer Jens Ernstsen afløste ham i 1897. Samme Aar var Mejeriet stoppet en Tid paa Grund af Reparationer, og al Mælken blev kørt til Stilling Mejeri mod en Godtgørelse til Mælkekuskene. Indtil 1899 holdt Mejeriet Kuskene vedlige med Vogne, men efter

Mejeriet Skovkilde, Virring, ca. 1998. I Forgrunden til venstre Mejeribestyrer Jens Ernsten, dernæst Mejerske Kirstine Hedegaard, senere gift med A. P. Andersen, Virring Overgaard, ved siden af hende Jens Ernstens Kone. Manden med Armene overkors er Mejerist Hans Hansen, senere Ejer af Lykkegaard og Toftegaard i Virring.

den Tid skulde Mælkekuskene selv lægge Vogne til. De lejede eller købte Mejeriets.

I 1898 skifter man Kasserer. Skrædder Chr. Nielsen træder i Lærer Møllers Sted, da denne bad sig fritaget for Hvervet.

Smørret blev solgt til forskellige Gros-sister, og der var undertiden Vrøvl med Vægt og Kvalitet. I 1906 gik Salget over til Maipole, og dette Firma var Aftager i mange Aar. Kørslen til Stationen med Smør og Kulkørslen blev liciteret ud til-lige med Mælkekørslen.

I 1904 indleder man en ny 10 Aars Pe-riode, der skal træde i Kraft 1. Maj 1905. Ved denne Lejlighed melder 38 Leveran-dører sig ud af Mejeriet. Det drejer sig

om Fastrup og Onsted. I Maj 1906 faar man igen ny Mejeribestyrer. Jens Ernst-sen har købt en Gaard i Haarby. Den nye Bestyrer bliver Søren Søndergaard, der før var Mejerist paa Skovkilde, og Chr. Hjort afløser Chresten Skrædder som Kasserer. Den 5. Maj 1910 bestemmer Bestyrelsen, at der skal holdes 25 Aars Jubilæum, og der tegner sig 241 Deltagere.

De næste 25 Aar i Mejeriet Skovkilde

I 1911 gaar Bestyrelsen ind for Kvali-tetsbetaling for Mælken, men det bliver forkastet af Generalforsamlingen. Skum-metmælken er stadig et Problem, og man

forsøger med Produktion af Kasein. 1. Maj 1913 faar Søndergaard sin Afsked som Mejeribestyrer. 29 Stemmer for, 46 Stemmer imod ham, 9 var blanke. Han havde et Efterslæb paa 738 Kr. Han var bleven afhængig af Alkohol. Det rettede sig op senere.

Der var 83 Ansøgere til Pladsen. Mejerist Harald Pedersen blev antaget. I 1913 -1914 faar man indlagt Elektricitet, og man melder sig ind i A/S Andelskul.

Ved 10 Aars Periodens Slutning i 1915 var der store Udmeldelser. Alle fra Vitved, Svinsager og Lille Virring melder fra. Mejeriet takseres til 6.000 Kr., som fordeles mellem Interessenterne efter leveret Mælk. Mejeriet overtages af de ikke udmeldte til Vurderingsprisen og fortsætter med Leverandører fra Virring og Hvolbæk i en 5 Aars Periode. Der er 45 Leverandører. Under første Verdenskrig stiger Priserne voldsomt. Man maa fyre med Tørv, og der er mange Problemer.

I 1918 faar Mejeribestyrer Pedersen Plads paa Hørning Mejeri, og Bestyrelsen udtager 6 af 60 Ansøgere. Blandt disse 6 blev A. Andersen valgt til Mejeribestyrer, men efter 2 Aars Forløb rejser Andersen, og blandt 67 Ansøgere vælger man Førstemejerist M. Jensen Holm til Bestyrer. En ny 10 Aars Periode gaar fra 1. Maj 1922 til 1. Maj 1932.

1923 bygges et nyt Ishus, og hvert Aar gives der Tilbud paa at fylde det med Is eller Sne og Hakkelse til Overdækning. Samme Aar køber man en Strimmel Jord af Nabeoejendommen. 1925 er der Mund- og Klovsygeepidemi, og deraf følger mange Ulemper og Besværligheder, og der oprettes en Mund- og Klovsygeforsikring.

I 1926 begynder man at sælge Skummetmælk til Balle Nygaard, der har en

kolossal Svineproduktion. Man faar 4 Øre pr. Kg. leveret.

I 1927 bygger man en ny Bolig til Mejeribestyreren og indlægger Kølemaskine i Mejeriet, der nu bliver helt omforandret.

I 1931 vedtager man at fortsætte med en ny 10 Aars Periode, og i 1933 køber man det gamle straatækte Hus oven for Mejeriet for 4.400 Kr. + Omkostninger. Man har i 1930 allerede købt noget Jord, der tilhørte dette Hus, og bygget Ostelager derpaa. I 1934 faar man boret en Brønd og anskaffet en Dybvandspumpe, saa Mejeriet faar sit eget Vandværk. I 1935 begynder man at sælge Sødme til Skjødstrup Privatmejeri. Den 7. Juni samme Aar bliver der afholdt en stor 50 Aars Jubilæumsfest i Vester mølle. Der var et frygteligt Tordenvejr.

Aarene indtil Mejeriet sælges.

Man kommer nu ind i en rolig Periode, hvor der ikke sker noget ualmindeligt. Man vælger Bestyrelse, godkender Regnskaber, liciterer Mælketure ud. Man køber en Vandrenser, lægger nyt Tag paa Sydsiden af det gamle Hus. Man køber en ny Kerne. I en periode sælger man Foderhalm, og der begynder at komme Klager over Spildevandet.

I 1939 er der 75 Leverandører. Man bygger et Tørveskur paa Grund af Kulmangel, og i 1941 vedtager man at bygge et nyt Ostelager. Tuberkulosens Udryddelse er aktuel, og i 1942 vedtager man at tage Del i en 5 Aars Periode angaaende dette.

I 1944 prøver man, paa Grund af Brænselmangel, at fyre med Halm. Der foretages ogsaa i denne Tid Bekæmpelse

af smitsom Kastning. Aage Hjort vælges til Kasserer i Stedet for Chr. Hjort.

I 1945 optages 5 Leverandører fra Svinsager. Den 1. November holdes Fest i Anledning af Mejeribestyrer Holms 25 Aars Jubilæum. Mejeriet har da bestaaet i 60 Aar. Fluebekæmpelsen kommer nu ind i Billedet.

I 1949 borer man ny Brønd og bygger Pumpehus, men en større Omforandring af Mejeriet bliver nedstemt, og der begynder at opstaa Uro om Mejeriet .

Den 7. Februar 1950 er der 34 Stemmer for og 28 Stemmer imod, at Mejeriet skal fortsætte ud over Perioden, og 11. August 1951 var der i Anledning af en ny Periode fremlagt Lister til Underskrift af dem, der ønskede at fortsætte Mejeriet. 45 skrev under paa Listen, medens de fleste Leverandører fra Hvolbæk meldte fra. Dette bevirkede, at man den 24. April 1952 valgte 3 sagkyndige Mænd til at vurdere Mejeriet, og efter denne Vurdering fremkom der 1458 Kr. at uddele til 24 udmeldte Andelshavere.

Den nye Periode begyndte med 57 Medlemmer og med P. Winther, Hvolbæk, som Formand. I 1953 nedstemmes Planerne om Udvidelse af Ostelager. Rensning af Spildevandet bliver mere aktuelt.

Der bliver mere og mere Uro om Mejeriet. Ved en Afstemning den 29. Januar om Nedlæggelse af Mejeriet stemmer 28 for og 1 imod. Der bliver nu nedsat et Likviditetsudvalg, hvis Formaal er at sælge Mejeriet bedst muligt. E. Krogh Mikelsen er Formand. Mejeriet sælges til P. M. Stevns for 73.300 Kr., og der tegner sig 31 Leverandører med ca. 1.000.000 Kg. Mælk til ham.

Ifølge Status 1955 skulde der ved denne Handel fremkomme et Overskud paa 15.174 Kr. til Uddeling blandt Leverandørerne. Da fremkommer der pludselig en Regning paa 37.661 Kr., som ikke er opført i noget Regnskab. Denne Skyld sættes af Tilgodehaveren ned til Halvdelen, men der bliver trods alt et Underskud, der skal dækkes af Andelshaverne i Forhold til leveret Mælk. Likvidationen af Mejeriet „Skovkilde“ afsluttes den 2. December 1957.

Privatmejeriet „Skovkilde“.

Mejeriet er nu et Privatmejeri, og der bliver dannet en Leverandørforening til at varetage Leverandørernes Interesser. Den blev stiftet den 24. Februar 1955. Der var tegnet en 3 Aars Kontrakt med Stevns, denne udløber 1. Oktober 1957. I Marts 1957 sælger Stevns Mejeriet til Mejerist Rasmussen, og paragraf 9 bliver omforandret, saa Kontrakten er fortløbende med 6 Maaneders Opsigelse fra begge Sider.

Den 31. Oktober 1958 er Mejeriet solgt igen til Mejeriejer Merts, Lolland. Mejeribestyrer Nielsen skal bestyre Mejeriet, der udelukkende skal levere Roquefortost. Mejeriet bliver under hans Ledelse dreven til Leverandørernes Tilfredshed. I Maj 1961 var der Mælkestrejke. I 1965 bliver Mejeriet nedlagt. Mælkeleverancen svigtede paa Grund af den ringe Økonomi ved Malkekøer. Flere Gaarde drives kvægløst, og det er vanskeligt at faa Medhjælp. Mejeriet bliver solgt til andet Formaal. Efterhaanden bliver det forsømt og faldefærdigt, og i 1973 bevilger Kommunen ca. 14.000 Kr. til dets Nedrivning.

Virring Brugsforening

Forhandlingsprotokollen for Virring med flere Byers Forbrugsforening begynder 1887, samme Aar som Foreningen blev stiftet. Foreningen havde til Huse i en nu nedlagt Købmandsforretning. Til dette Hus hørte den Gang et temmeligt stort Lokale i en Tilbygning op ad Smøgen mod Vest. I denne Tilbygning startede Brugsforeningen. Husets Ejer blev antaget som Uddeler, han hed Peter Hansen.

Iøvrigt ser det ud til, at Pladsen som Uddeler automatisk følger med Ejendoms-

retten til Huset. Uddeleren havde ingen Uddannelse af nogen Art, saa ethvert hæderligt Menneske kunde bestride denne Plads. Saavidt jeg har forstaaet, forestod Bestyrelsen ved dens Formand Indkøbet af Varene.

I 1893 sælger Peter Hansen Huset til P. Skriver, og denne bliver fæstet som Uddeler fra 1. Maj 1893. Denne P. Skriver var en ivrig Handelsmand, der har ejet flere Gaarde og Ejendomme i Virring og Omegn. En Gang forpagtede han de yderste Marker af Fruering Præstegaards Jorder, flyttede en gammel Bindingsværks-

Virring Brugsforening ca. 1904. Den havde Butik i en Tilbygning til Matr. 32, den senere Købmandsforretning. Uddeleren er Hans Hansen, til venstre for ham hans Kone Johanne. Den lille Dreng er Christian Schönemann Hansen, senere Sogneraadformand i Egebjerg Hansted.

Virring Brugsforening til venstre ca. 1910. Manden med Kurven er Blikkenslageren. Konen med Barnevognen er Uddeler Jensens Kone. Manden midt paa Vejen er Kresten Skrædder. Manden ved det nuværende Sparekassehus er J. P. Andersen med Børnebørnene Sevel og Estrid.

gaard ud paa disse, og oprettede saaledes en Annekspræstegaard, den blev iøvrigt temmelig hurtig nedlagt igen.

P. Skriver kom i sin korte Uddelertid til at skyldte Foreningen en Del Penge, som Bestyrelsen havde Besvær med at faa fat i igen.

Allerede i Februar 1894 sælger P. Skriver Huset til Søren J. Dam paa de Vilkaar, at denne samtidig kan blive Uddeler, men 11. Marts samme Aar er Huset solgt igen til Anders Andersen fra Vitved, der bliver antaget som Uddeler, og er det i 14 Maaneder til 1895.

Ved en ekstraordinær Generalforsamling den 24. Juni 1895 er Huset solgt til

Jens Ditlevsen, og denne bliver Uddeler.

Den 8. December 1899 var der igen ekstraordinær Generalforsamling i Anledning af, at Jens Ditlevsen har solgt Huset til Mejerist Hans Hansen, og denne bliver Uddeler.

I 1904 sker dette, at Hans Hansen mageskifter med sin Svigerfader Peder Olesen, der har Virring Lykkegaard, Matr. 5-6. Peder Olesen faar Huset i Virring og bliver samtidig Uddeler, og Hans Hansen bliver Ejer af Lykkegaarden .

I 1907 var der en Del Røre om Brugsforeningen. Peder Olesen vilde ikke lade sig fæste som Uddeler igen, han havde hverken Lyst eller Evne til denne Plads,

og der blev nu nedsat et Udvalg, der skulde forsøge at skaffe Foreningen eget Hus. Man satte sig i Forbindelse med Sogneraadet om at købe den gamle Skole til dette Formaal, og man fik den paa Haanden til en Pris af 3.700 Kr., men en del Medlemmer var ikke tilfredse med denne Ordning, og meldte sig ud. Dette medførte megen Diskussion og mange Generalforsamlinger.

Det endelige Resultat blev, at Peder Olesen blev ved som Uddeler paa ubestemt Tid, at man købte en Ejendom af Jakob Juul til Byggegrund til en ny Brugsforening og at man fik nye Love.

Indtil den nye Brugsforening var færdig, fik man Lov af Lærer Juulsen at benytte Beboelsen i den gamle Skole til Uddeling af Varer for en Godtgørelse af 50 Kr.

Man averterede derefter efter en ny Uddeler, og blandt 9 Ansøgere valgte man Jens Frands Jensen. Derefter optog man

Virring Brugsforening med Veranda og Butiksvinduer, som den saa ud, da den blev solgt i 1969. Til venstre Ballegaardens Stuehus med Genforeningsstenen foran, bagved Virring Købmandshandel.

et Laan paa 7.500 Kr. til at bygge den nye Brugsforening for, og i 1908 stod den færdig til Brug.

Den 8. December 1912 holdt man 25 Aars Jubilæum, og i 1913 fik man igen en ny Uddeler, det blev Johannes Mikkelsen. Sidst paa Aaret blev der indlagt elektrisk Lys i Brugsen, saavel som de fleste andre Steder i Byen. Den 10. April 1918 fæstedes som Uddeler Johannes Nielsen fra Brørup, da Joh. Mikkelsen havde faaet Plads som Uddeler i Tranbjerg.

Johannes Mikkelsen var en meget dygtig Uddeler, men han havde altid Besvær med de udestaaende Fordringer, og i 1933 forlod han efter eget Ønske Pladsen som Uddeler i Viring Brugsforening. Han blev derefter Uddeler i Hylke og senere Kæmner.

Efter Avertering kom der 45 Ansøgninger til Pladsen som Uddeler i Virring, og valgt blev Ove Nielsen, der bestred Pladsen som Uddeler til sin Død den 27. Juni 1967, hvorefter Pladsen blev besat af daværende Uddeler i Vitved Ove Thøgersen.

I 1969 blev Brugsforeningen flyttet til nye Lokaler. Disse er opført i Byens søndre Ende, hvor før i Tiden Smed Ole Langbergs Landsbysmedie laa. Det er en Selvbetjeningsbutik paa 150 Kvadratmeter. Man gaar samtidig over til kontant Betaling.

De to mest betydende Formænd for Brugsforeningen er Jørgen Jensen, Gammelgaard, der var Formand i de første vanskelige Aar, da Formanden for det meste stod for Vareindkøbene, og Chr. Hjort, der var Formand i ca. 40 Aar.

Virring Forsamlingshus

Forsamlingshuset er bygget i 1896, men der findes ingen Forhandlingsprotokol før i 1942. Huset beskrives saaledes i en Brandforsikringsvurdering fra 1908: 25 Alen lang, 13¼ Alen vid. Grundmur og Paptag. 6 Fag til Sal og 4 Fag til Beboelse. Denne beskrives saaledes: 2 Værelser med Gang, Køkken med Skorsten. Gibsdæk over det hele og Bræddegulv i begge Stuer, Cementgulv i Gangen og Køkkenet. Paa Loftet et Gæsteværelse. Ved den østre Side en Betontrappe med Jerngelænder. Imellem Gang og Køkken en Scene paa 25 Kvadratalen.

Foran Salen mod Nord blev i 1908 bygget en Træveranda, den var 3½ Alen lang og 11 Alen bred og med Paptag. Den blev anvendt til Garderobe og Oplagsplads til

Gymnastikredskaber. Der laa et lille Hus vesten for Forsamlingshuset til Brænde og W.C.

Huset blev brugt meget til Gymnastik, derfor var der Ribber ved den ene Væg. Scenen blev brugt til Dilettantforestillinger, disse var berømte over hele Sognet, og Huset var overfyldt, hver Gang der opførtes en Komædie.

Skolen brugte ogsaa Forsamlingshuset til Gymnastik. Om Julen var der Juletræsfest for Skolebørnene, og der uddeltes Legetøj som Gaver. Fastelavnsfesten var ogsaa en stor Begivenhed.

Der var til Stadighed en Værtinde i Forsamlingshuset. Den første var Slump-Mine. Hendes Mand, Landpost Jakob Jakobsen, gik Post i Virring. De boede i Bygningerne til en nedreven Gaard, Matr-

Den gamle Træveranda foran Forsamlingshuset. I Baggrunden Smedien. Jeg ved ikke Navnene paa Fodboldspillerne.

5a. Disse Bygninger er forlængst nedrevne. Da Slump-Mine blev Enke, blev hun Værtinde i Forsamlingshuset. Hun var vist en særdeles myndig Dame, men ikke god til at regne, derfor tog hun undertiden Betalingen hos Gæsterne paa Slump.

En anden Værtinde var Mine Olesen. Hun var født i Thorups Gaard, Matr. 20a i Virring. Hendes Mand hed Peder Olesen og ejede Virring Lykkegaard. Han var ogsaa Sognefoged, og Mine var hans anden Kone. Som ældre mageskiftede P. Olesen Gaarden med Brugsforeningshuset i Virring, hvor hans Svigersøn var Uddeler, og han overtog dennes Plads. Da den nye Brugs i Virring blev bygget, vedblev han at drive Høkerforretning i den gamle Bygning, men døde ret hurtigt derefter, og Enken blev senere Værtinde i Forsamlingshuset.

Et Værtspaar hed Mette og Mads Jakobsen, han havde i sin Tid været Bestyrer hos Sørine Lerche i Svinsager. Da han blev gift med Mette, der var Sypige, havde de først hendes Fødehjem, senere havde de en mindre Ejendom, og blev siden Værtspaar i Forsamlingshuset.

Rasmine Juul var Værtinde i flere Aar. Hendes Far var Musiker og Skomager. Hendes Mand hed Jakob Juul, han var Murer og Murerarbejdsmand. Han døde før Rasmine, og hun blev som Enke Værtinde i Forsamlingshuset.

Vi er nu naaet til 1924, da blev der bygget en Sidebygning til Forsamlingshuset mod Vest, den blev indrettet til Køkken, Gang, et Værelse.

Saaledes ser Forsamlingshuset saa ud til 1941, da den store Ombygning forestaar. Verandaen bliver nedrevet, og der bliver bygget et stort Forhus foran det gamle Forsamlingshus. Det indeholder for

neden: Gang, et Værelse, der kan benyttes til Butik, Køkken og Restauration. Scenen er borte og bliver først genopført i 1950. Den gamle Sidebygning bliver indrettet til Garderobe og Toiletter. Forhuset, der er i to Etager, bliver ovenpaa indrettet til Lejlighed for Værten og et Lokale, der kan lejes ud til Møder o. l. I dette Lokale var der i flere Aar Bibliotek, og Skanderborg Bank havde en Filial der.

Den senere Kæmner Viggo Christensen og Mejeribestyrer Holm var Drivkraften i alt dette.

Man omdanner nu Forsamlingshuset fra at være et Aktieselskab til et Interessentselskab og optager et Kreditforeningslaan paa 12.700 Kr. Man faar nye Vedtægter, og man køber et Klaver, og Vognmand Niels Hansen bliver Vært i det nye Hus.

1943: Man skal have ny Vært, efter en Del Besvær vælger man Jakob Frandsen, Naldal, Vestbirk.

1944: Man køber en brugt Kakkellovn til Salen. Kaminen i Restaurationen bliver omplaceret.

Gymnastikforeningen lejer Salen for 400 Kr. aarlig.

1945: Jakob Frandsen opsiger Lejemaalet paa Grund af de tyske Flygtninges Tilstedeværelse i Salen. Man antager Martha og Vejmand Ejner Juul Pedersen som Værtsfolk. Der er store Reparationsudgifter efter de tyske Flygtninges Afrejse.

1946: Der afholdes 50 Aars Jubilæum, og man køber et Stykke Jord af Marinus Ballegaard til Have.

1948: I/S Virring Forsamlingshus overtager Genforeningsstenen og skal sørge for Pladsens Renholdelse. Et Par Spare-

Sanders Kro, forhen Vjrrings Forsamlingshus, ca. 1970.

kassebøger, der vedrører Genforeningsstenen, den ene er fremkommen ved Salg af Byjord, afleveres til Bestyrelsen. Man begynder at tale om at bygge Scene, og en Tegning bliver udarbejdet.

1950: Man bygger Scene og optager dertil et Laan paa 3.000 Kr. Der bliver udført en Del frivilligt Arbejde ved Scenens Opbygning.

1952: Værten Ejner Juul Pedersen op-siger Pladsen, og Karen og Mejerist Mogens Rasmussen overtager denne.

1956: Man faar igen ny Vært, det bliver Thomas og Ragna Dahl Nielsen fra Solbjerg. Den gamle Periode er Slut, og man vil forsøge at tegne en ny paa føl-

gende Grundlag: 10 Kr. fast og 50 Øre pr. 1000 Kr. Ejendomsskyld om Aaret.

1957: Der bliver afholdt Basar. Over-skudet skal bruges til Istandsættelse af Salen. Det blev paa 3.600 Kr. Man laaner ekstra 5.000 Kr., og Salen faar en Hoved-reparation.

1961: Man vedtager at opkræve et Ekstrakontingent hos alle Interessenter. Ingeborg Poulsen bliver ny Værtinde. Der holdes paany Basar, det fremgaar ikke af Protokollen, hvordan det Forløb.

1962: Man taler om at sælge Huset, men sætter i Stedet Kontingentet op. Henry Ladefoged og Hustru antages som Værtspaar.

1963: Det kniber med Økonomien, som det altid har gjort. Man vil prøve at tegne nye Medlemmer og prøve at faa frivillige Bidrag. Værten siger op, og Sander Pedersen, Risskov, søger Pladsen og faar den, men paa Grund af indtrufne Omstændigheder melder han fra.

Man stemmer om Salg af Forsamlingshuset. 3 stemmer for, 26 imod. Man antager Lilly og Jens Lykke som Værtspaar.

1965: Skanderborg Bank, der i mange Aar har haft til Huse i Forsamlingshuset, opsiges Lejen. Man taler nu meget om at give Huset en Hovedreparation, man mener det vil koste 50–60.000 Kr. Gælden er 34.626 Kr. Ejendomsskylden 90.000 Kr.

1966: Ved Generalforsamlingen stemmes der om Bevarelse eller Salg. Der var Flertal for Bevarelse, og Bestyrelsen skal undersøge, hvor meget der kan repareres for 40.000 Kr.

Nu viser det sig imidlertid, at ovennævnte Sander Pedersen er interesseret i at købe Forsamlingshuset med en Klausul, der gaar ud paa, at det vedvarende skal være Forsamlingssted. Købet afhænger dog af, om Spiritusbevilling kan gives.

I 1966 bliver saa Virring Forsamlingshus solgt, 70 Aar efter dets Oprettelse. Prisen er Ejendomsskylden, 90.000 Kr. Der gives ingen Udbetaling. Den faste Gæld er 35.000 Kr., og der oprettes et Pantebrev paa 55.000 Kr. Efter 10 Aars Forløb kvittes 20.000 Kr. i Pantebrevet, og der vil da være 19.000 Kr. til Rest. Afdragene og denne Sum tilhører rettelig Interessenterne, men man enedes om, at denne Sum skulde tillægges det Legat, som Søkende Jensen oprettede til Fordel for et Alderdomshjem.

Sygeplejeforeningen

Foreningen er stiftet 1. Maj 1908. Der var tegnet 240 Medlemmer i Sognet. Kontingentet var fra 50 Øre og op til 4,00 Kr.

Den første Sygeplejerske var Ellen Mikkelsen. Hendes Løn var 600 Kr. aarlig samt fri Bolig og Brændsel.

Den første Bestyrelse bestod af Lærer Eriksen, Virring, M. Pedersen og Pauline Hansen, Hvolbæk, Sørine Lerche, Svinsager, Marie Løvschal, Vester mølle, Mejeribestyrer O. Lund, Gjering, P. Justesen, Skaarup, og N. Bjerregaard.

Ellen Mikkelsen blev i Pladsen i 2 Aar. Derefter var Ingeborg Hansen Sygeplejerske fra 1. Nov. 1910 til 1. Nov. 1911.

Den 1. Nov. 1911 blev Karen Nielsen fæstet som Sygeplejerske for en Løn af 500 Kr. aarlig + 20 Kr. til Brændsel og fri Bolig og med Forpligtelse til at indmelde sig i Sognets Sygekasse.

Hvor Sygeplejersken boede de første Aar fremgaar ikke af Protokollen, men ved et Møde d. 28. August 1911 overlodes det til Formanden at henvende sig til Jordemoderen for om muligt at skaffe en Lejlighed i Jordemoderhuset, og det lykkedes.

1912 vedtog man at inddrive Kontingentet ad Rettens Vej, naar dette ikke betaltes efter gentagne Henvendelser. Medlemmerne var bundne 3 Aar ad Gangen. Bestyrelsesmøderne holdtes paa Skift hos Medlemmerne. Man søgte om Tilskud hos Amtsraad, Sogneraad og Sparekassen, og fik tilstillet smaa Beløb derfra.

1916 er der tale om at fæste en Sygeplejerske mere. Det bliver ikke til Alvor. Huslejen hos Jordemoderen Frk. Laursen forhøjes med 10 Kr. aarlig.

1917 er Aarskontingentet 377,60 Kr. Sygeplejerske Karen Nielsen er syg en Tid. Hendes Løn for 1918 er 550 Kr. og 50 Kr. til Brændsel og fri Bolig.

1920 dannes en ny Forening, og Karen Nielsen fæstes fra 1. Maj 1920 til 1. Maj 1921 for en Løn af 1000 Kr. og 50 Kr. til Brænde og fri Bolig, tillige faar hun 50 Kr. i Anledning af sit 25 Aars Jubilæum som Sygeplejerske.

I 1922 købes det lille Hus paa Vejen til Sygeplejebolig for 850 Kr. Det sælges Aaret efter.

1923 fæstes Agnes Sørensen som Sygeplejerske. Lønnen er 1200 Kr. + 50 Kr. til Brænde og 50 Kr. til Cykel samt fri Bolig. Hun faar Bolig i Virring Mølle for 10 Kr. om Maanedens.

I 1925 fæstes Kathrine Eriksen som Sygeplejerske, og der indrettes Bolig til hende hos Skrædder Marius Pedersen for 180 Kr. aarlig. Han havde det Hus, Sparekassen senere købte.

I 1926 faar man 80 Øre pr. Medlem i Tilskud fra Sygekassen. I 1930 antages Agathe Nielsen som Sygeplejerske, og i 1933 bliver der lejet Bolig til hende hos Maler Christensen.

I 1934 afløser Johanne Knudsen Agathe Nielsen, men efter faa Maaneders Forløb ansættes Marie Andersen i hendes Sted. Hendes Bolig bliver paany indrettet hos Marius Pedersen.

I 1935 bliver der mere intimt Samarbejde med Sogneraadet, dets Tilskud bliver paa 600 Kr. aarlig. Der vedtages nye Love, og det sociale Udvalg og Sygekassen faar Medlemmer i Bestyrelsen. I 1937 køber Foreningen eget Hus. Det er Matr. Nr. 8i, og det koster 6.200 Kr.

I 1938 optages den gamle Sygeplejerske

Karen Nielsen som Æresmedlem i Foreningen.

I 1940 bliver Birgitte ? Sygeplejerske, men afløses af Frk. Bendiksen d. 1. Okt. 1940. Hun gifter sig med Murer Ejner Juul og afløses derefter af Frk. Andersen i 1947, og hendes Efterfølger er Mary Truelsen.

Mary Truelsen blev ansat d. 15. August 1953. Gmd. Holger Friisgaard var da Formand, og man saa helst, at den nye Sygeplejerske tillige havde Uddannelse i Sundhedspleje, da Formanden og Amtslæge P. Wiingaard havde haft flere Forhandlinger med Indenrigsministeriet om at faa Hjemmesygepleje og Sundhedspleje kombineret, og en saadan Uddannelse havde Frk. Mary Truelsen.

Fra juni 1955 blev saa den kombine-rede Sundhedspleje og Sygepleje indført i Fruering-Vitved Kommune og forblev saaledes, til Sognene blev sammenlagt med Skanderborg. En saadan Kombination var ikke almindelig, men fandtes dog i enkelte andre Kommuner i Skanderborg Amt.

Sygeplejeforeningen bestod til 1960, da kom Sygeplejevirksohmheden under Kommunens Administration.

Sundhedsplejerske Mary Jensen, født Truelsen, og hendes Mand Murermester Chr. Jensen.

Sygeplejersken boede i Sygeplejeforeningens Hus til 1966, hun var da imidlertid bleven gift med Muremester Kristian Jensen, og 1966 flyttede de med Familie i eget Hus, Skoletoften 21, og Kommunen solgte Sygeplejeboligen.

Efter Kommunesammenlægningen i 1970 blev Hjemmesygeplejen og Sundhedsplejen igen adskilt, og Mary Truelsen Jensen er herefter Sundhedsplejerske i Fruering og Vitved Sogne samt tillige i Hylke og Ousted og Taaning Sogne. Sygeplejen i Fruering og Vitved Sogne bestyres af Hjemmesygeplejerske Gudrun Sørensen, der tillige har Hylke Sogn.

Sygekassen

Oprindeligt var der 2 Sygekasser i Fruering og Vitved Sogne, en i hvert Sogn. Sygekassens Protokol for Vitved begynder d. 15. Okt. 1896, og d. 1. April bliver begge Sygekasser statsanerkendte, og der vedtages en Lov, der giver Regler for Grænsen mellem nydende og ikke nydende Medlemmer.

Den 7. Juni 1961 bliver de 2 Sygekasser forenede. I 1970 bliver Fruering-Vitved Kommune sammenlagt med Skanderborg Kommune, der overtager den stedlige Sygekasse. Fra 1974 betales Kontingentet gennem Skatten.

Den første egentlige Sygekasselov kom vist i 1892, men før den Tid var der frivillige Sygekassebevægelser. En saadan har været til Stede i Fruering-Vitved. Det kan ses deraf, at i Sognesparekassens Forhandlingsprotokol for Aaret 1874 er nævnt, at der af Kassens Overskud er tildelt Fruering Sygekasse 6 Rigsdaler og Vitved Sygekasse 4 Rigsdaler.

Virring Vandværk

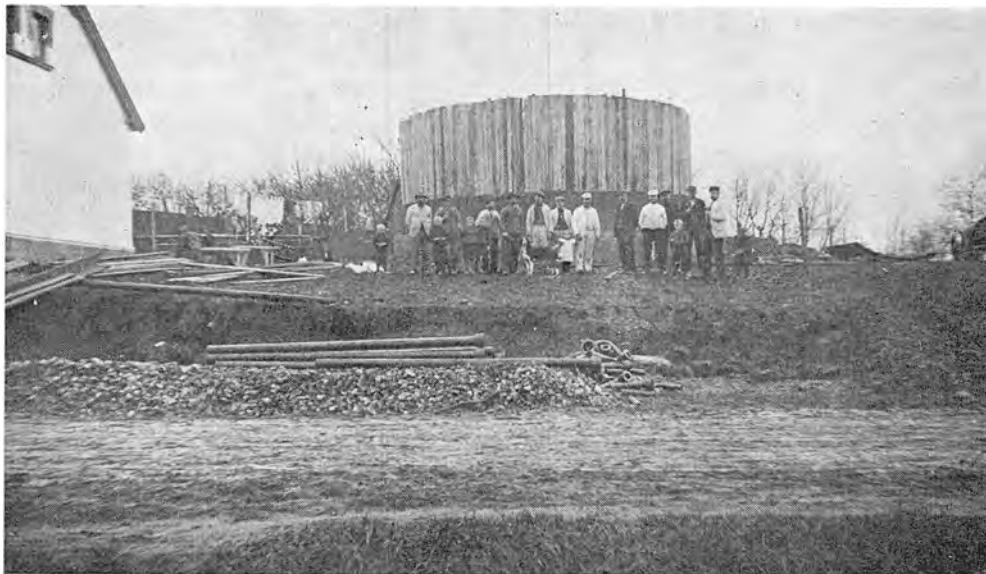
I 1910 besluttede man at oprette et Vandværk for Virring By. Man lejede for 99 Aar et Stykke Jord i Engen, der tilhørte Jens Jørgen Jensen. Der gravede man en Brønd og gjorde Akkord med Fabrikant Blom i Skanderborg om Rørlægning. Man byggede en Beholder øverst i Byen, og ved Brønden i Engen blev der rejst en Vindmølle, der skulle pumpe Vandet op i ovennævnte Beholder, saa der, naar der var rigelig Vand, kunde samles en Vandreserve. Fra denne Beholder kunde Vandet saa selv løbe ud til Interessenterne. Smed Ole Langberg fik Arbejdet med at tilse Møllen for en Pris af 70 Kr. aarligt.

Man har et Regnskab fra 1. November 1910 til 15. Marts 1911. Det viser en Udgift paa 9.584 Kr. Den største Post er fra Blom i Skanderborg, der skal have 7.223 Kr. for Rør og Nedlægning af disse. Det var støbte Rør. Man havde optaget et Laan i en Bank i Skanderborg paa 11.000 Kr. Der manglede dog endnu mange Udgifter, f. Eks. er Vindmøllen ikke medregnet.

Det var ikke alle Byens Borgere, der kom med i Vandværket i første Omgang, men efterhaanden kom der flere og flere, f. Eks. kom Mosegaarden først med i 1921.

1923-24 faar man en El-Motor til at trække Pumpen. Møllen bliver dog ikke solgt, saa det ser ud til, at man baade bruger Motor og Mølle.

Man begynder efterhaanden at faa indlagt W.C. og Bad, og det bevirker et større Vandforbrug. Derfor maa disse betale 6 Kr. mere om Aaret. I 1931 har man en stor Diskussion om at føre Vandled-

Virring Vandværk. Beholderen støbes. 1911.

ningerne ud i Foldene, det ender med, at det bliver lovligt mod ekstra Betaling.

Man skifter jævnlig Passer af Mølle og Motor og Opkræver af Kontingent, og Priserne stiger Aar for Aar.

I 1937 sker der en Omforandring af Pumpeanlægget, saa det bliver med Tryk-kedel. Vandbeholderen skulde saaledes være overflødig. Det vedtoges dog at sætte den i Forbindelse med Rørsystemet, saa den kunde bruges som Reserve-beholder i den Tid, der bruges meget Vand. Denne Forandring gjorde, at man matte købe Jord af Frands Pedersen og laane 6.000 Kr. i Banken. Undertiden var man i Bekneb for Penge, og maatte da opkræve et ekstra Kvartal.

Nu gaar det saa nogenlunde indtil 1953, da bliver det nødvendigt at foretage en ny Boring.

Man vedtog at flytte Boring og Pumpehus op til Vandbeholderen og lave et helt

nyt Vandværk, dog skulde Værket i Engen bevares som Reserve. Til denne Forandring maatte man laane 30.000 Kr.

Saa gik det atter godt i en Periode, men nu blev der efterhaanden udstykket og bygget en Del Parcelhuse i Byen, saa man kom op paa 170 Forbrugere, og det kunde Vandværket ikke holde til. Man besluttede da at bore og bygge et helt nyt

I 1972 er der bygget nye Vandværk i Virring, og det gamle nedrives.

Vandværk, som kom til at ligge paa den saakaldte Silkehøj i Matr. 17a. Prisen var 250.000 Kr., og det skulde kunne betjene 300 Forbrugere.

I 1953 gav man i Kontingent for en Gaard 100 Kr., for en Halvgaard 68 Kr. og for et almindelig Hus 24–28 Kr. aarligt.

Foreninger

En Forening er en Samling Mennesker, der virker for et bestemt Formaal, derfor kan der dannes Foreninger om alt muligt. De ældste Foreninger i Sognet er Skytte- og Gymnastikforeninger, og efter at Forsamlingshuse blev bygget, blev Foredragsforeninger almindelige.

Efter Krigen i 1864 blev der oprettet mange Skytteforeninger. Omtrent samtidig opstod Gymnastikforeningerne. Sidst i 1860erne var der saaledes baade en Skytte- og Gymnastikforening i Virring. Som Bevis paa dette findes der i Egnsarkivet en Fane, der i 1870 er skænket af Gymnastikpigerne i Virring til Skytte- og Gymnastikforeningen samme Sted.

Skydningen foregik ved en lille Skov, der ligger vest for Byen, og man skød ned over Dalen mod Syd.

Fra min Barndomstid husker jeg disse Skyttefester, der begyndte med Kapskydning ved Skoven. Bødker-Ida kogte Kaffe ved aaben Ild mellem 3 Kampestenene, og Børnene skød med Ærter gennem Lakridsrør, som de kunne købe hos hende. Efter Skydningen marcherede man med Hornmusik i Spidsen ad Markvejen ind mod Byen under Fanerne til Sangen: „I vor Barndom vi hørte Kartovernes Brag“. Festen fortsatte saa i Forsamlingshuset. Dette blev bygget 1896.

Senere foregik Skydningen fra Gaarden paa Bakken mellem Fruering og Virring ned over Kirkestien og ind i Lyngbakken. Resterne af Markørgraven findes endnu.

At der ogsaa har været en Skytteforening i Vitved ses deraf, at paa et af Præmieskiltene paa Fanens Stang fra 1896 staar der, at Virring vandt over Vitved.

Disse smaa Skytteforeninger er nu en Saga blott, man samles nu i større Distrikter. I mange Aar var der en Skydebane i Skaarup, der ogsaa benyttedes af Hjemmeværnet.

Foredrag

Jeg vil antage, at Foredragsforeningen er lige saa gammel som Forsamlingshuset, og den har virket med mere eller mindre Held op til i Dag.

Som Barn, ca. 1910, husker jeg, at Jeppe Aakjær var i Virring for at holde Foredrag. Han boede nemlig hos mine Forældre om Natten, da Foredragsholderne som Regel maatte overnatte paa det Sted de holdt Foredraget paa Grund af den Tids Trafikforhold.

I Virring Forsamlingshus var der indbygget en Scene, paa den blev der hvert Aar spillet Dilettant. Disse Komedier var berømte vidt omkring. Alle Sognets Skoler var lukkede den Lørdag Eftermiddag, der var Generalprøve, og Børnene fyldte Salen til sidste Plads. Man spillede saa krævende Stykker som „Eventyr paa Fodrejsen“.

Kristian Langberg havde som Regel Elskerrollerne. Det forundrede Børnene noget, da man vanskelig kunde tænke sig, at nogen kunde blive forelsket i ham. Slægten Langberg spiller stadig Komedie,

Dilettant i Virring: Eventyr paa Fodrejsen. Personer foran fra venstre: R. P. Ballegaard, Martin Dam og Lærer Eriksen. Bagved: Marie, Mejerske paa Mejeriet. Marinus Ballegaard, Christian Langberg, Anton Jochumsen, Sofie Møller, Lærerinde paa Toftegaarden. Aksel Lærche, Jenny Sørensen, Jordemoderens Datter. Ca. 1908.

men nøjes nu ikke mere med en Forsamlingshusscene.

I 1911 kom Maler Viggo Christensen til Virring, og han blev ret hurtig den drivende Kraft i Dilettantforestillingerne. En Fordel var det ogsaa, at han selv kunde male Kulisserne.

Et Aar spillede man et Stykke, der hed Fanøfolk, og Egnens største Malermester, som Viggo Christensen i Reglen kaldte sig, havde omdannet den lille Scene til et mægtig Klitlandskab.

I nogle Aar var det Gymnastik- og Ungdomsforeningen, der arrangerede disse Komedier, men da man i 1946 oprettede en Foredragsforening, der i Begyn-

delsen omfattede Fruering, Hvolbæk og Virring, og man efter Skift holdt Foredrag i disse 3 Byers Forsamlingshuse – senere omfattede den ogsaa Vitved Sogn – overgik Arrangementet af Dilettantkomedier til denne Forening.

En gang forsøgte man sig ogsaa med Friluftsspil. Skuepladsen var ved Virring Overgaards Maskinhus, der ved Hjælp af Bordpapir var omdannet til en Bindingsværksgaard. Man spillede: „En Søndag paa Amager“, og Tilskuerne sad paa Skraaningen ned mod Scenen. Vejret holdt med, og Tilskuerne var grebet af en overjordisk Stemning, da Skuespillerne gik hen ad Markvejen og under Sangen:

Folkedans: Bageste Række fra venstre: Margit Rasmussen, Virring. Peder Jochumsen, Skaarup. Doris Jensen, Fastrup Møllegd. Aage Mikkelsen, senere Post i Virring. ?. ?. Ellen Kristoffersen, Virring. Ole Stenhøj, Post i Virring. Eli Pedersen, Lillevirring. Knud Hansen, Fruering. Anne Sørensen, Hvolbæk. 2. Række: Knud Pedersen, Fruering. Jens Jørgen Pedersen, Virring. Inger Skot Laursen, Hvolbæk. Viggo Grønlund, Vitved. Anne Lise Laursen, Svinsager. Holger Eriksen, Hvolbæk. ?. Vagn Sørensen, Hvolbæk. Gerda Nielsen, Hvolbæk. Marius Fredslund, Virring. ?. Lærer Kristensens Søn fra Fruering. 1. Række: Knud Hansen, Lillevirring. ?. Elna Skov Sørensen, Virring Mølle. Verner Nielsen, Fruering. Lederen Møller Helboe, Fruering. ?. Kolling Andersen, Fastrup. Betty Jensen, Vitved. Laurits Knudsen, Hvolbæk Brugs. Tove Vinther, Lillevirring. Ca. 1960.

„I Maaneskin“ rundede et par Høstakke, der stod i Nærheden. At Gaardens Folk, der efter den Tids Skik, ofte cyklede i Marken, ustandselig punkterede i de Tegnestifter, med hvilke Bindingsværkspapiret var opsat, er en anden Sag.

Den omtalte Forening havde ofte betydelige Foredragsholdere. Jeg mindes, at vi en Gang havde Larsen-Ledet, der var radikal Folketingsmand og samtidig en ivrig

Afholdsagitator. Han skulde have Ophold hos os paa Virring Overgaard, og da vi spiste til Aften, havde Kirstine i ubetænksomhed sat en Bajer foran hans Kuvert. Det var jo snart det værste, man kunde byde ham, og han blev da ogsaa saa fornærmet, at han ikke mælede et Ord til os. Da vi efter Foredraget, der var fremragende, kom hjem og skulde i Seng, havde Kirstine varmet hans Dynner og lagt

Varmedunk i Sengen. Derved tøde Manden op, og om Morgenens havde vi en særdeles livlig Diskussion.

En anden Gang havde vi Socialminister Steincke til at holde Foredrag. Han havde for et Par Aar siden faaet sin nye Sociallov vedtaget i Folketinget. Ved Kaffebordet efter Foredraget spurgte Holger Friisgaard, om han nu ogsaa var helt tilfreds med omtalte Lov, hertil svarede Steincke, at Loven var, som den skulde være. Den var god nok, men der var ingen, der havde sagt, at den skulde administreres, som den blev.

Forfatteren Niels Anesen holdt Baaltalen en St. Hansaften. Baalet, eller Bluset, som vi siger her, blev afbrændt ved Løkkehullet. Derefter marcherede Tilskuerne med Fakler til Forsamlingshuset, hvor Niels Anesen fortalte om sin Barndom i Hammer Bakker.

En Gang blev en Foredragsholder, ved en Forglemmelse borte, jeg tror, det var Jens Rosenkjær. Gode Raad var dyre, man henvendte sig saa til Forfatteren Bech Nygaard, der den Gang boede paa Oddereggen. Han kom og holdt et spændende Foredrag om den snævre Grænse, der er mellem Geni og Sindssyge.

Der var ogsaa Bud efter Professor Lindhardt, da han pludselig blev landskendt for sin Udtalelse om, at det evige Liv var her og nu. Professor Starcke, Overlæge Harhoff og mange flere har været Foreningens Talere.

Gaar vi nu tilbage til Pastor Holms Tid som Præst i Fruering, det vil sige fra 1911 til 1935, da var han en meget benyttet Taler i Sognets Forsamlingshuse. Han var meget veltalende og landskendt som Foredragsholder. Hans aarlige Kirkemøder i Præstegaardshaven og Grundlovsfester i

Præstegaardsskoven samlede mange Tilhørere fra fjern og nær. Man husker navnlig en Grundlovsfest i Skoven, hvor der var mødt flere tusinde Tilhørere.

Ogsaa under Krigen blev der holdt Foredrag i Sognet, men de vanskelige Trafikforhold gjorde, at Talerne i Reglen maatte overnatte paa Stedet. Af Foredragsholdere fra den Tid husker jeg Maren fra Valsbøl, Aage Møller fra Rønshoved, og ikke mindst Harald Sandbæk, der var Feltpræst for frivillige Danskere i Finland under Vinterkrigen. Mange af Egnens Beboere vil ogsaa huske Sognets Præst fra 1935 til 1967, Johan Bennedsens Oplæsning af Kaj Munks Skuespil „Niels Ebbesen“ under Besættelsen. Det var forbudt Læsning dengang.

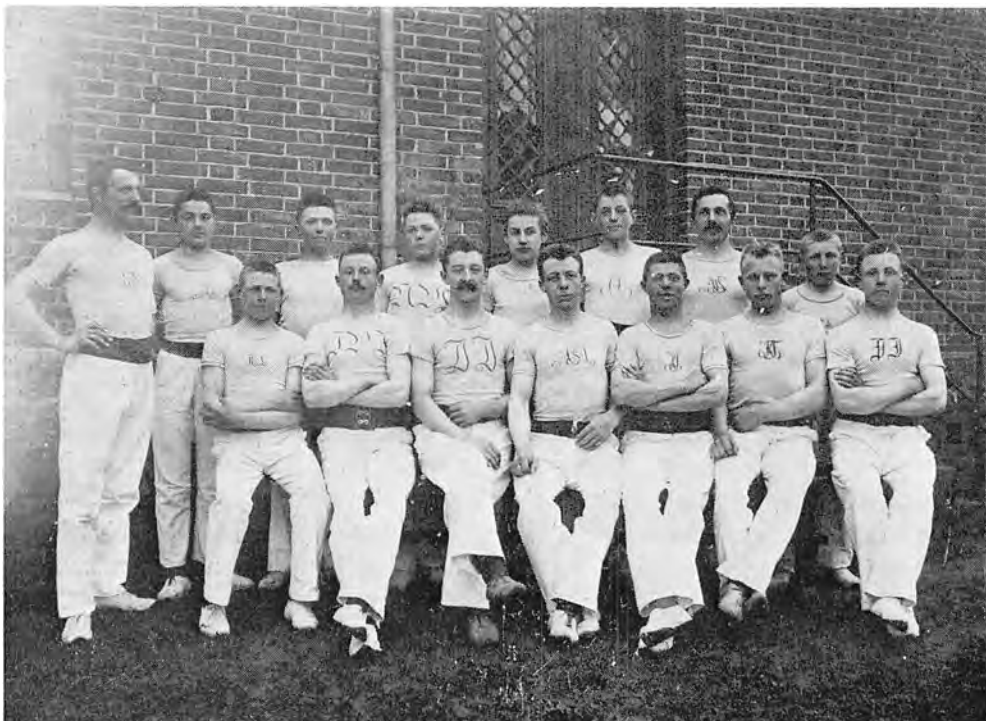

Gymnastikhold omkring 1940erne. Første Række fra venstre: Dagny Jørgensen, Fastrup. Tove Hostrup, Virring. Doris Jensen, Fastrup Møllegd. Mary, Jespers Datter fra Gram. Asta Mikkelsen, Gram. Karen Hansen, Lillevirring. Bageste Række: ?. Erna Mølholm, Lillevirring. Dagny Jakobsen, Skaarup. Ester Friisgaard, Lillevirring. Lisbeth ?. Erna Jensen, Vitved. Ruth Rasmussen, Vitved. ?. Grethe Mikkelsen, Virring. Agnethe Nielsen, Ørnekol. Leder. Marius Fredslund, Virring.

Gymnastik og Idræt

Som nævnt var der allerede en Gymnastikforening i Virring i 1860erne. Mu-

Gymnastikhold ca. 1905. Leder Søren Ole Ballegaard. Første Række fra venstre: Chr. Lærche, Svinsager. J. P. Jochumsen, Svinsager. Jens Jakobsen. ?. Kristian Ballegaard. Kristian Fredenslund, Vitved. Peter Jensen, Vitved. Anden Række: ?. ?. ?. Ole Schøler, Vitved. Albert Olesen, Virring. A. P. Ballegaard, Karetmager. Aksel Lerche, Svinsager.

Gymnastikhold fra omkring 1940erne. Første Række fra venstre: Harald Hansen, Lillevirring. Karl Krogh Mikkelsen, Virring. Karl fra Grumstrup. ?. Jens Poulsen, Fruering. Knud Laursen, Fruering. Anden Række: Marius Fredslund, Virring, Leder. ?. Landpost Elbæk, Virring. Karl Poulsen, Fruering. ?. Mejerist Henry Munk Pedersen, Virring. Gert Gertsen med Fanen.

Gymnastikbillede fra ca. 1906 udenfor Forsamlingshusets Indgang, der dengang var i den østre Side. Lederen var Karl i Nedergaard i Fruering. Bagerste Række fra venstre: Kathrine Nielsen, Virring. Maren Jeppesen, Virring Hede. Jenny Sørensen, Virring Jordemoderbolig. Anne Møller, senere gift med Smeden i Gram. ?. Første Række: Sanne Ditlevsen, Fruering. Kirstine Erntsen, Virring Mejeri. Johanne Jensen, Virring Gammelgd. En Mejerske. Sofie Jensen, Virring Gammelgd.

ligvis har de øvet Gymnastik i en Sal, der var bygget til Høkerforretningen. Denne Sal blev i 1887 omdannet til Brugsforening, og da Forsamlingshuset først blev bygget i 1896, aner jeg ikke, hvor man i dette Tidsrum har drevet Gymnastik. Foreningen har holdt sig i Live til vore Dage. Den har undertiden haft Samarbejde med andre Byer i Sognet, det gælder navnlig Vitved.

Omkring Aarhundredskiftet var Søren Ole Ballegaard Gymnastikleder, senere

blev det Snedker Anders Hansen, og fra 1924 og i mange Aar derefter Marius Fredslund Jacobsen.

Før i Tiden arrangerede Ungdoms- og Idrætsforeningen ogsaa Foredrag, Dilettant, Fastelavnsridning og lignende. Efterhaanden tog Idrætten andre Former, saasom Haandbold og Fodbold.

Man har nu en aarlig Sommerfest, hvor disse to Idrætsgrene er Hovedsagen, men der er ogsaa Rideopvisning, Ringridning og Børnedyrskue.

Sommerfest i Virring. 1975. Fodboldhold. Leder Bruno Andersen.

Borgerforeningen i Virring

Efter at Forsamlingshuset i 1941 var blevet ombygget, fandt man Tiden inde til at danne en Borgerforening. Hovedkraften i dette Foretagende var Maler Viggo Christensen. Foreningens Formaal skulde være at varetage Byens Interesser og desuden at arrangere nogle Fester.

Borgerforeningen var Aarsag til, at der blev oprettet en Sportsplads i Byen. Den købte Jorden dertil, men blev klar over, at det oversteg dens Kræfter at føre Sagen videre, og forhandlede derfor med Sogneraadet om at overtage Udgifterne ved Anlæggelsen af Pladsen, hvilket Sogneraadet saa gjorde.

Af Borgerforeningens andre Initiativer kan nævnes, at den fik oprettet et Brev-

samlingssted i Virring, at den fik Gadebelysning installeret, at den fik Virring gamle Sprøjtehus fjernet, da det laa i Vejen for den stadig stigende Trafik.

Af Fester huskes Juletræs festen for Børnene. Sommerfesten med Børnedyrskue og Fodboldkamp for ældre og Høstfesten.

Borgerforeningen eksisterer stadig, og Formaalet er det samme, men det bliver mere vanskeligt at finde Anledning til at Virke, da det offentlige nu udfører alt det, man engang selv maatte tage Initiativet til.

Genforeningsstenen

Efter første Verdenskrig, da en Del af Sønderjylland blev genforenet med Dan-

Sommerfest i Virring 1975. Fodboldhold.

mark, blev der rejst en Del Genforeningsstene Landet over, og der blev ogsaa rejst en i Virring.

Stenen blev fundet i Skellet mellem A. P. Andersens, Matr. 18a, og Jens Jørgen Jensens, Matr. 17a, Marker, begge Virring. Det var en smuk Natursten; en svær Stenaare delte Stenen i to Dele.

Efter at have gravet Stenen ud – i dette Arbejde deltog mange af Byens Borgere – var det et Problem at finde en Vogn, der var stærk nok til at bære den store Sten, og et Spand Heste, der kunde trække Vognen op af det Hul, der var gravet omkring den, for at man kunne læsse Stenen.

Begge Dele lykkedes, idet Søren Andersen, Matr. 12a, skaffede begge Dele, og

som den dygtige Kusk han var, fik han Stenen kørt ind til en Plads foran den gamle Rytterskole, hvor den blev rejst ved Siden af den gamle Bybrønd.

Der blev nu holdt en stor Indvielsesfest, hvortil samtlige Veteraner i Sognet var indbudte. Disse Veteraner fra 1864 var paa dette Tidspunkt alle udnævnte til Dannebrogsmænd og modtog aarlig en Hædersgave paa Kr. 100. I Egnarkivet opbevares flere af disse Udnævnelser og de Leveattester, der hvert Aar skulde udfyldes for at modtage Hædersgaven, ligesom der er Billeder fra Festen.

Veteranerne var meget stolte af den Hæder, der blev dem tildelt ved denne Fest. Efter forskellige Taler ved Genforeningsstenen marcherede de i Flok med

Sommerfest i Verring. 1976. Til højre Vejmand E. Mortensen, Gjesing. Manden med Halmen i Støvlen er Borgmester Finar Jacobsen, Fruering.

Hornmusik i Spidsen til Verring Forsamlingshus, hvor Festen fortsatte. Som et Kuriosum kan nævnes, at en af de Gamle foreslog, at man skulde udbringe et Leve for de Faldne i 1864! Efter at Pastor Holm havde rettet det til „deres Minde“, blev der raabt Hurra.

Inskriptionen paa Stenen er forfattet af Lærer ved Verring Skole, Høgsbro Hansen, og lyder saaledes:

„1864 brudt og delt – 1920 er atter vorden helt. Rejst for Retfærdighedens Sejer i Nordslesvig“.

I flere Aar efter Genforeningsstenens Rejsning blev der paa Flagdagen den 15. Juni holdt Fest ved denne. Festpladsen var ingenlunde ideel. Ved Stenen var som Regel rejst en Talerstol, og paa modsatte Side af Vejen, ved Brugsforeningen, sad Tilhørerne. Der var jo ikke saa stor Tra-

fik den Gang. Pastor Holm holdt som Regel Tale, men ogsaa andre kendte Talere kom til Stede, bl. a. Højskoleforstander Aage Jensen, Hadsten.

Genforeningsstenen stod paa den Plads, hvor den oprindelig var opsat indtil Aar 1970, da den paa Grund af Vejudvidelsen blev flyttet hen foran den nye Fællesskole i Verring.

De ældre af Byens Borgere havde haabet, at den fortsat kunde have beholdt sin Plads foran den gamle Skole, der samme Aar blev omdannet til Pensionistbolig.

Biblioteket i Verring

Verring Bibliotek begyndte som en Bogklub. Hvert Medlem købte 2 Bøger, disse cirkulerede saa med 14 Dages Mellemlum blandt Medlemmerne, og blev til sidst solgt ved en Auktion.

I 1940 døde forhenværende Møller, Peder Friis, og Enken, Mine Friis, skænkede da til Minde om sin Mand 1.000 Kr. til Oprettelse af et Bibliotek i Virring Skoledistrikt.

Der blev nedsat et Udvalg til at føre Sagen ud i Livet. Den ældste Forhandlingsprotokol er desværre bleven borte, men saavidt jeg husker, bestod Udvalget af følgende: Snedker P. Jensen. Forhenværende Smed Ole Langberg og Sevel Andersen, alle af Virring, samt Laurits Mortensen, Fastrup, og en Mand fra Svinsager.

Der blev købt Bøger for 500 Kr. Bibliotekaren for Skanderborg Bibliotek var behjælpelig dermed.

Bøgerne var uindbundne, men indsat i Bogbind. Der blev købt 3 Skabe for 300 Kr., og 200 Kr. blev indsat i Sparekassen.

Bogskabene blev opstillet i Forsamlingshuset. Sevel Andersen blev valgt til Formand og Bibliotekar. Udlaanstiden var en Time hver Lørdag Aften og en halv Time hver Torsdag Middag. I Begyndelsen passedes det sidstnævnte Udlaan af Værten i Forsamlingshuset, senere af Ole Langberg.

Der blev oprettet en Biblioteksforening, og Indskud var 5 Kr. aarlig. Kommunen gav et aarligt Tilskud paa 100 Kr., og Sparekassen i Virring 25 Kr. Medlems-tallet var, da det var størst, 92.

Bibliotekaren i Skanderborg var os til stor Hjælp, vi fik en Ordning med ham, der gik ud paa, at vi skulde indmelde 25 Medlemmer à 2 Kr. i Skanderborg Bibliotek, saa kunde vi til Stadighed have 50 Bøger fra dette Bibliotek staaende paa vore Hylder, og de kunde jævnlig byttes. Efter nogle Aars Forløb fik de en ny

Bibliotekar i Skanderborg, og hun kunde paa ingen Maade gaa ind for denne Ordning. Vi henvendte os saa til Centralbiblioteket i Silkeborg, og fik med stor Venlighed fra Bibliotekarerne P. Nielsen og Skov deres Bogbil til at køre herud. Det var ellers uden for Reglementet, da Biblioteket ikke var kommunalt.

Efter nogle Aars Forløb ønskede Beboerne i Vitved at faa en Afdeling derned. De bekostede nogle Bogskabe og fik en Trediedel af Bøgerne. Kommunens Tilskud blev i samme Anledning forhøjet med 50 Kr. Førstelærer Elkær var ligesom Bibliotekarerne i Virring ulønnet.

Saa kom den store Omvæltning i 1950, da Kommunen, mod at Biblioteket omfattede hele Sognet, øgede Tilskudet betydeligt, saa vi samtidig kunde faa Andel i Statstilskud.

I Starten blev der indsamlet godt 2.000 Kr. blandt Beboerne, og Kommunen gav et lignende Tilskud + Bogskabe og andet Materiale. Der blev valgt en Bestyrelse paa 11 Mand: 2 fra hver Skolekreds og 3 fra Sogneraadet. Sevel Andersen, valgt af Sogneraadet, blev Formand, og Lærer Elkær, Vitved, Kasserer.

Et Udvalg, der forestod Bogkøbet, bestod af de 4 Førstelærere og Formanden. Biblioteket blev delt i 4 Afdelinger, og de 4 Lærere stod for Udlaanet.

Biblioteket var dog stadigvæk ikke fuldstændig kommunalt, men i 1963 overtog Kommunen Driften. Det hele blev samlet i den nye Fællesskole, og en Rutebil hentede Laanerne fra de øvrige Byer 2 Gange maanedlig om Vinteren. Da vi 1970 kom under Storkommunen Skanderborg, blev Biblioteket en Filial af Biblioteket i Skanderborg, og Rutebilen er forlængst holdt op med at køre med Laanere.

SVINSAGER (Svends Ager)

Byen havde i Rytterdistriktets Tid kun 4 Gaarde, men i 1845 var der 6 Gaarde og 5 Huse.

Byen nævnes allerede i 1319, da en Mand ved Navn Peder Skomager udstedte et Pantebrev paa Suinszagger Mark, det blev certificeret af Abbeden i Øm Kloster.

Byen blev ved Rytterauktionen 1767 købt af Dorthea Sophie Schack til Rathlousdal, hvortil Byen hørte til omkring

1870–90. Beboerne gjorde Hoveriarbejde paa Sophienlund i Gjelsing, der var Enkesæde til Rathlousdal.

Ved Udstykningen i 1783 blev Jorden udskiftet i Stjerneform, saa Gaardene kunde vedblive at ligge samlet i Byen. Gaardene fik hver en Lod Jord sydøst for Byen, hvor Jorden er meget leret. Ligeledes var der en Skovparcel til Gaardene i Svinsager Krat.

Et gammelt Billede fra Svinsager By.

Af Marknavne skal nævnes nogle faa: Guldbjerg Aas, Fanens Pyett (Fandens Pyt), Ullhøj (Ulvehøj), Skimmelbjerg og Steile Bakke. Det sidstnævnte betyder ikke, at Bakken var stejl, men at det var et Sted, hvor man lagde Forbrydere paa Steile og Hjul, efter at Hovedet var hugget af dem. For en hel Krop at lægge paa Steile og Hjul og Pælen at nedgrave fik Bøddelen 7 Rigsdaler, skulde Arme og Ben slaas i Stykker og derefter lægges paa Steile, var Prisen 14 Rigsdaler.

I 1787 var der 46 Indbyggere i Svinsager, deraf 6 Gaarde med Husstand og Opholdsfolk. Der var en Snedker, der hed Wolle Johansen, 1 Husmand og Daglejer, og 2 Husmænd med lidt Jord. Der synes ikke den Gang at have været nogen Smed.

Jorden er af god Bonitet i Svinsager, og Aksel Lerche har fortalt om det gode Sammenhold, der var mellem Beboerne. Man holdt f. Eks. sin egen Grundlovsfest, hvor man med P. Madsen i Spidsen i sluttet Trop drog til Svinsager Krat under Sangen: „Ned med Estrup, Schavenius og Ravn, vi vil ingen revnet Grundlov ha' i Kongens København“. Der blev ingen Grundlovstaler holdt, men man drak Kaffe i Fællig, og havde det sjovt. Til de aarlige Kormesgilder var der ogsaa fuld Tilslutning fra hele Byen.

Brandforsikring for Matr. Nr. 2a Svinsager, 1872. „Højgaard“.

Undertegnede Sognevurderingsmænd har i Dag foretaget følgende Beskrivelse og Vurdering til Indtegnig i den almindelige Brandforsikring for Landbygninger

Fruering Sogn, Svinsager Mark.

Mads Pedersen, Gaardfæster under Stamhuset Rathlousdal. Fæstneren faar

Godsejerens Samtykke til at denne Forretning maa afholdes. Gaarden faar Matr. Nr. 2a.

a) Stuehuset, der ligger i Syd, er $31\frac{3}{4}$ Alen lang, inddelt i 15 Fag. 13 Alen dyb. $4\frac{1}{2}$ Alen høj. Det er opført af Grundmur af brændte Sten, og muret i Kalk, Fyrværtømmer og Straatag, og indrettet saaledes: 3 Fag Storstue, Gjæstekammer og Spisekammer. 3 Fag Dagligstue og Sovekammer. 4 Fag Gang, Folkestue, Kjøkken og Spisekammer. 5 Fag Brøggers, Mælkestue og Pige-kammer, over det hele er gipsede Lofter. Sammenpløjede Bræddegulv over det hele med Undtagelse af Kjøkken og Brøggers, som er belagt med brændte Mursten, kalkede Vægge. 2 Skorstene, Bagerovn, og alle Mellemskillerummene er af brændte Sten og muret i Kalk, fornødne Vinduer og Døre. Denne Bygning er ny og vurderet saaledes uden Fundamenter, under Folkestuen er en Kjælder $5\frac{1}{2}$ Alen². 15 Fag à 120 Rigd. = 1800 Rigsd.

b) Et vestre Hus, 5 Fag, 12 Alen lang, $7\frac{3}{4}$ Alen dyb, $3\frac{1}{4}$ Alen høj. Underbygningen Eg, Fyrværtømmer, muret med brændte Sten og i Kalk, Straatag. Indrettet saaledes: 3 Fag Svinesti, 2 Fag Brændehus. Denne Bygning er ny og vurderes saaledes: 5 Fag à 30 Rigsd. = 150 Rigsd.

c) Laden i Nord, 12 Fag. $32\frac{1}{2}$ Alen lang, $10\frac{1}{2}$ Alen dyb, $3\frac{1}{2}$ Alen høj. Af samme Materiale som Litra b, indrettet saaledes: 3 Fag Lade, 2 Fag Lo, 2 Fag Gjennemkørselsport, 2 Fag Lo, 3 Fag Lade. Denne Bygning er ny og vurderes saaledes: 12 Fag à 50 Rigd. = 600 Rigsd.

d) Det østre Hus, 13 Fag, $35\frac{1}{2}$ Alen lang, $10\frac{1}{2}$ Alen dyb, $3\frac{1}{2}$ Alen høj, af samme Materiale som Litra a og b, inddelt saaledes: 4 Fag Hestestald, 2 Fag

Matr. Nr. 1. Det nye Stuehus med de gamle Udhuse.

Foderlo og Karlekammer, 5 Fag Kostald, 2 Fag Faaresti, denne Bygning er ny og vurderes saaledes: 13 Fag à 70 Rigsd. = 910 Rigsd., ialt 3.460 Rigsd.

Afstanden fra fremmede Bygninger over 300 Alcn. Imellem a og b er 9 Alen, imellem c og d $1\frac{1}{2}$ Alen. Gaarden har hidtil været forsikret under No 194 for 2.650 Rigsd., som nu udgaar. Gaarden er i Sommer udflyttet paa Marken.

Denne Forretning har vi foretaget efter vor Samvittighed saaledes, at vi som retskafne Mænd tør bekræfte samme med vor Ed.

Svinsager, den 29. November 1872.

Jens Mikkelsen,	Anders Jensen,
Formand.	Vurderingsmand.

Gaardene.

**Matr. Nr. 1a Svinsager.
24 Ha. i 1932 og 1973.**

Den var Fæstegaard under Stamhuset Rathlousdal.

I 1869 overtog Staldforpagter Hans Jochumsen, 1835–1929, sammen med sin Kone Johanne, 1840–1923, denne Gaard i Fæste.

En Broder til ham havde Gaarden Kalhave i Gjesing.

Johanne og Hans Jochumsen køber Gaarden af Godset, og de opnaar at holde Diamantbryllup. De havde 6 Børn.

Jochum Jochumsen, der køber en Gaard i Fensholt.

Peder Jochumsen, der køber Ohlsgaard i Lille Vidding, Matr. Nr. 22a.

Johanne Jochumsen, der bliver gift med Høker R. P. Pedersen, der som ældre blev kaldt Døve Ras Peder.

Obert Jochumsen, Lærer i Hørret.

Christoffer Jochumsen, der overtager Fødegaarden.

Kristian Jochumsen, Lærer i Odder.

Fire af Peter Jochumsens Børn har Tilknnytning til Sognet. Peder Jochumsen, der køber Ohlsgaard i Lille Vidding. Hans Kone hedder Kirstine. De har mange Børn. Af disse har følgende Forhold til Sognet:

Anton Jochumsen, der bliver gift med Johanne Rasmussen, og de overtager hendes Fødegaard i Skaarup, Matr. Nr. 16a, m. fl. Efter at have afhændet den, køber de et Hus i Skaarup By.

Obert Jochumsen, der bliver gift med Johanne, Datter af Niels Peder Nielsen, se Matr. Nr. 9c i Vidding Hede, Obert var ansat ved D.S.B. i Aarhus.

Kristian Jochumsen, der bliver gift med Ragnhild (Hilda) Olesen, Datter af R. P. Olesen, Matr. Nr. 4a i Svinsager. De havde i mange Aar en lille Gaard paa Vitved Mark.

Kirstine Jochumsen, der bliver gift med Emil Pedersen. De boede i flere Aar i et Hus i Vitved. En Datter er gift med Arne Rasmussen i Vidding, Matr. Nr. 8a. Vidding Nygaard.

Ovennævnte Johanne Jochumsen blev gift med daværende Høker i Svinsager Rasmus Peder Pedersen. Forældrene var meget imod dette Giftermaal. Johanne, der var gravid, maatte opholde sig hos P. Madsen, Svinsager Højgaard, til de kunde blive gift. De havde først en lille Ejendom i Vitved, som nu er nedlagt. Senere blev

de Bestyrere af „Hagstedgaard“ i Vitved. Som ældre boede de i Smediehuset i Svinsager. De havde en Datter, der blev gift med Anders Bjerregaard. I flere Aar havde han Gaarden „Vandstedet“ i Vitved. En Søn, Karl Pedersen, var en Tid Høker i Svinsager og blev senere Amtsvejmand.

Christoffer Jochumsen, 1876–1956, overtager Fødegaarden. Hans Kone hed Marie, 1885–1953. De drev Gaarden i en lang Aarrække. Stuehuset brændte for dem, og der blev opført et nyt præsentabelt Stuehus i Stedet. De havde 2 Sønner, Niels og Johannes. Niels overtog Gaarden, han havde den kun i faa Aar, saa solgte han den til Erik Nørgaard Sørensen. Den ejes nu af Anders Daugaard. Der er nu opført en stor Udlænge til Gaarden.

Udskrift 1946

Peder Christoffer Jochumsen, født 24. December 1876, gift med Marie Rasmussen, født 8. Oktober 1885, overtog Gaarden 1907 efter Faderen Hans Jochumsen. Forpagter siden 1868. Frikøb af Rathlousdal 1907. Stuehuset opført efter Brand 1913. Udhusene 200 Aar. De er ombygget siden.

43 Tdr. Ld. stærk lermuldet Jord. Almindelig Drift. Ejendomsskyld 38.000 Kr. Besætning 3 Heste, 10 Køer, 17 Ungkvæg, 12 Svin, 50 Høns.

Svinsager Højgaard.

Matr. Nr. 2a.

21,72 Ha. i 1932, 22,78 Ha. i 1976.

Denne Gaard har afgivet sin Lerlod til Ejendommen „Leret“.

Svinsager Højgaard.

Jens Pedersen, født i 1756, og hans Kone, Ane Jensdatter, var Fæstere under Rathlousdal. Og deres Søn, Peder Jensen, født 1796, og hans Kone, Birgitte Madsdatter, fortsætter som saadanne. Deres Søn, Mads Pedersen, født 1830, og Kone, Kirsten Pedersdatter, født 1828, faar Fæstebrev 1855, men faar Arvefæsteskode paa Gaarden 1873-74 for en Pris af 11.281 Rigsd. + en aarlig Arvefæstefgift (i Reglen Korn) med Ret til Salg, Pantsætning og Udstykning. Skødet er læst 1875, det bevirker at Mads Pedersen flyt-

ter Gaarden ud paa Marken i 1872, den var ellers bygget sammen med Matr. Nr. 3a og laa som denne i Byen.

Kirsten Pederdatter bliver Enke og skøder 1896 Gaarden til sin Søn Peder Madsen for 20.000 Kr. + Aftægt.

Peder Madsen var gift med Ane Marie, en Datter af Niels Rasmussen, der havde Gaarden Matr. Nr. 8a i Virring. Peder Madsen var en dygtig Landmand. Han sad adskillige Aar i Sogneraadet og havde flere andre Tillidshverv. Hans Kones Forældre havde Ophold paa Gaarden, men

*Ane Marie, født Nielsen, og P. Madsen.
Skøde paa Svinsager Højgaard 1896.*

antagelig paa Grund af en Kautionsforpligtelse blev det nødvendigt at sælge Gaarden i 1912 for 25.000 Kr.

Ane Marie og Peder Madsen boede senere flere Steder, blandt andet var de i en Aarrække Forpagtere af Charlottenlund i Fruering. De havde i faa Aar en lille Ejendom i Virring, og de boede som ældre i et Hus i Virring.

Den nye Ejer var Rasmus Norge Sørensen, der solgte sin Gaard i Svinsager Matr. Nr. 6a, og flyttede op i Højgaarden. Men kun 3 Aar efter sælger han til J. O. Løvchal for 39.000 Kr. og køber i Stedet en lille Ejendom i Skaarup.

Jens O. Løvchal sælger 1918 til P. Carl Nielsen for 32.000 Kr., og i 1923 sælges den til P. Pedersen Gaarsdal for 53.000 Kr. Johannes Laursen køber den i 1924 for 62.500 Kr. I 1947 køber han et Stykke Jord af Chr. Lerche, Matr. Nr. 3a i Svinsager.

Udskrift 1947.

Ejendomsskyld 35.000 Kr., Brandforsikring 56.500 Kr., Besætning 20 Køer,

1 Tyr, 16 Ungdyr, 3 Heste. Leverer aarlig 250 Grise. 300 Høns. Udhusene brændte ca. 1935 ved Lynnedslag.

Elmegaard.

Matr. Nr. 3a. 17,64 Ha. i 1973.

Den var i 1932 paa 23,72 Ha., men har siden frasolgt sin Lerlod til Matr. Nr. 18a i Virring, og et Areal til Matr. Nr. 2a i Svinsager og et til Hvolbæk Østergaard. De sidste 2 Arealer for at undgaa en Elledning gennem Marken. Gaarden var oprindelig sammenbygget med Matr. Nr. 2a. Udhusene nedbrændte i Chr. Lerches Ejertid.

Anders Rasmussen, gift med Maren Thomasdatter, er Fæster før 1848. Deres Søn, Mikkell Andersen, overtager Fæstet, og har det til 1886. Gaarden gaar da ud af Slægten, idet Præstegaardsforpagter

Elmegaard før Udhusene brændte.

Harald Lerche overtager den. Harald Lerche var Forpagter af Torrild Præstegaard, men en Onkel, Forpagter Preuthen paa Sophienlund i Gjesing, hjælper ham til Gaarden i Svinsager i 1886, og den bliver Aaret efter købt fra Stamgodset Rathlousdal for 13.753 Kr. + en aarlig Arvefæste, men med ret til Salg, Pant-sætning og Udstykning.

Harald Lerche dør i 1916, og Enken Sørine, født Madsen, sidder i uskiftet Bo til 1932, da en Søn, J. Christian Lerche, faar Skøde paa Gaarden. Sørine Lerche blev altid kaldt Madam Lerche, hvorfor ved jeg ikke, den almindelige Regel var, at Lærernes Koner var Madammer, men her i Sognet var foruden disse Rigsdagsmand Rasmus Rasmussens Moder og ovennævnte Madammer.

Der var 4 Børn i Ægteskabet.

Aksel Lerche, der i mange Aar havde en Gaard i Gram.

August Lerche, Lærer og Viceskoleinspektør i København.

Christian Lerche, der overtager Gaarden. Han er ugift.

Julie Lerche, der i flere Aar var hans Husholderske. Hun var ogsaa ugift.

Ved Chr. Lerches Død solgte Arvingerne Gaarden til Egon Anegaard Nielsen, paa nær Skovloden. Egon Anegaard Nielsen havde før en Ejendom paa Lethenborg Mark,

*Svinsager Østergaard 1970.
I Forgrunden Brand- og Smiedam.*

Udskrift 1946.

Chr. Lerche, født 11. November 1880, ugift, overtager Gaarden 1930 efter Harald Lerches Enke. Bygningerne ca. 200 Aar. Udbygningerne er senere brændte ca. 1957 og opført paany. 39 Tdr. Land lermuldet Jord, almindelig Drift. Ejendomsskyld 36.000 Kr. Besætning 3 Heste, 10 Køer, 9 Ungkvæg, 8 Svin, 40 Høns.

Svinsager Østergaard.

Matr. Nr. 4a. 20,41 Ha.

Gaarden har frasolgt sin Lerlod til Ejendommen Leret, og der er oprettet en Opholdsejendom paa dens Jord, som Markus Mikkelsen byggede, da han afstod Gaarden, en lille Smule Jord er gaaet til en Naboejendom.

Mikkel Rasmussen og hans Kone Else Marie Hansdatter er Fæstefolk paa Gaarden i 1840. I 1875 er Else Marie Enke, og hun faar Arvefæsteskøde paa Gaarden for 16.529 Kr. + Arvefæsteafgift med ret til Salg o. s. v. Derefter skøder hun Gaarden til sin Søn Markus Mikkelsen for 13.200 Kr. + Arvefæsteafgift og Aftægt. Han er gift med Ane Marie, født Ras-

Christian Lerche.

mussen. Der er tre Børn, som er kendt i Sognet:

Rasmus Mikkelsen, som bliver gift med Mejeribestyrer Arents Datter. Arent var den første Mejeribestyrer paa Mejeriet Skovkilde i Virring. Rasmus Mikkelsen køber en stor Gaard i Vendsyssel.

Mikkeline Mikkelsen bliver gift med Mikkel Peder Nielsen, og de overtager Gaarden Matr. Nr. 3c i Hvolbæk, som er skilt fra Matr. Nr. 3a i Hvolbæk, idet Gaarden blev delt mellem 2 Brødre.

Marie Mikkelsen bliver gift med Rasmus Peder Olesen fra Raunholt, hans Slægt stammer fra Diergaarden i Vitved, Matr. Nr. 14a. Prisen paa Gaarden er 19.000 Kr. + Aftægt. Der var mange Børn i dette Ægteskab, men kun en Datter blev i Sognet, nemlig Ragnhild (Hilda) der blev gift med Kristian Jochumsen, Søn af P. Jochumsen, Ohlsgaard i Lille Virring, Matr. Nr. 22a. De havde en mindre Gaard paa Vitved Mark.

Nanna og Laurits Fuglbjerg køber Gaarden i 1930 for 71.000 Kr. og sælger igen 1946 til Jens Peder Pedersen for 105.000 Kr. og køber i Stedet en Gaard i Solbjerg.

Niels Dalgaard Svendsen, født 1924 i Maarslet, og hans Kone Anne, født Mørup, født i 1926 i Faarup, har Gaarden i Dag.

Udskrift 1946.

Laurits Fuglbjerg, f. 1. Oktober 1901, gift med Nanna Knudsen, f. 7. Marts 1907, overtager Gaarden 1930 efter Rasmus P. Olesen. Stuehus fra 1874. Udhuse fra 1900. 38 Tdr. Land. Ejendomsskyld 42.000 Kr. Besætning: 3 Heste, 15 Køer, 14 Ungkram, 10 Svin, 200 Høns.

„Virkelyst“

Matr. Nr. 5a, 8a, 9a Svinsager.

18,17 Ha. 1932 og i 1976.

Til Hovedparcellen er tillagt Matr. Nr. 8a og Matr. Nr. 9a, og der er afgivet Jord til 2 Ejendomme, nemlig til Matr. Nr. 5bc, 6a og til Matr. Nr. 5d og 4b.

Fæsterne er Niels Jørgensen, født 1739, og hans Kone Marie Rasmusdatter, født 1748. Jørgen Nielsen, født 1784, og hans Kone Ane Jensdatter, født 1782. Jens Jørgensen, født 1821, og hans Kone Cathrine Elisabeth Pedersdatter, født 1819 i Randers. De faar Fæstebrev paa Gaarden 1847. Cathrine bliver Enke og gifter sig igen med Søren Knudsen, født 1827 i Ørting. Han faar Arvefæsteskøde i 1875 formedelst 10.681 Kr. + Arvefæsteafgift o. s. v.

I 1880 mageskifter Søren Knudsen med Møller Søren Ingvar Sørensen i Fastrup. Han faar Fastrup Mølle, og Søren Ingvar Sørensen, hans daglige Navn, faar Gaarden i Svinsager. Det er Søren Ingvar Sørensen, der har bygget Fastrup Mølle. Han var gift 2 Gange. I første Ægteskab var der en Datter, der blev Husholder for en Mand i Hvolbæk. Man kaldte ham Niels i Dammen. Hun var undertiden lidt mærkelig. I andet Ægteskab var der 3 Børn, der bosatte sig i Sognet.

1. Karl Ingvar Sørensen, der bliver gift med Betty og overtager Gaardens Hovedparcel.

2. Inger Marie, der bliver gift med Jens Peder Pedersen fra Vitved. Til dem bliver der fra Gaarden fraskilt Jord til en Ejendom, der faar Matr. Nr. 5d, 4b. De har 2 Børn, Karl Pedersen, der i mange Aar var Købmand i Svinsager, og Søren Pedersen, der bliver Lærer i Kristrup.

3. Kristian Sørensen, der bliver gift med

Virkelyst i Forgrunden, bag den til venstre Elmegaard og Svinsager Østergaard.

Thorup Vilstrups Datter Mathilde, Matr. Nr. 20a i Virring, Thoruplund. Efter at have haft en Gaard udensogns, overtager de hendes Fødegaard. I 1914 køber han Jorden fra en nedbrændt Gaard i Virring, og bygger derpaa Virring Nygaard, Matr. Nr. 8a, medens Sønnen Thorvald faar Matr. Nr. 20a i Forpagtning. Pludselig maa han sælge begge Gaarde og overtager Gjesing Savværk, som en Søn er kørt fast med. Kristian Sørensen bosatte sig senere i Horsens. Omtalte Søn, Thorvald Sørensen, har siden haft en Gaard i Fastrup, boede nogle Aar i Matr. Nr. 4d i Svinsager, hvorefter han køber Matr. Nr. 3a i Vitved, som hans Søn Ove Vilstrup Sørensen har i Dag.

Karl Ingvarsen solgte i 1926 sin Gaard til Georg M. Andersen for 62.300 Kr. Han

sælger igen i 1929 til Olga og Robert Kaae fra Thiset.

Udskrift 1947.

Stuehus opført 1912, Ejendomsskyld 29.500 Kr., Brandforsikring 54.800 Kr. Besætning 16 Køer, 1 Tyr, 14 Ungdyr, 4 Heste, 1 Føl, 6 Søer, leverer aarlig 100 Svin, 100 Høns.

Robert Kaae er født 14. April 1903. Olga Vestergaard født 5. Juli 1907.

Matr. Nr. 6ad i Svinsager. 16 Ha. 1973.

Der er oprettet en Ejendom paa Jord fra denne Gaard, ligesom der er afstaaet lidt Jord til Matr. Nr. 5bc, 6a.

Peder Mikkelsen er Fæstebonde paa Gaarden i 1829. Han er født i Ørting

Matr. 6ad. Svinsager. 1970.

1796, hans Kone, Maren Rasmusdatter, er født 1802 i Sognet, muligvis paa Gaarden. Der er flere Børn i dette Ægteskab, bl. a. Jensine, der bliver gift med Jesper Bødker, derfor kaldte man hende undertiden for Sine Bødker. Som ældre boede Sine i et Hus i Byen, som nu er borte, hun gik Post. Naar den kørende Post fra Skanderborg kom, modtog Sine Posten til Svinsager, og gik Postturen der.

Sines Søn, Peder, var Slagter og Handelsmand og boede i sin Tid et Par Steder i Svinsager. Hans Søn er Alfred Jespersen, Slagter i Gjelsing. Maren Rasmusdatter bliver Enke og køber Gaarden af Godset for 14.513 Kr. + Arvefæste. I 1876 frasælger hun Matr. Nr. 6b til Rasmus Rasmussen, og i 1878 sælger hun Gaarden til Maren og Søren Jakobsen for 18.449 Kr. Han frasælger Matr. Nr. 6d i 1887 til Jakob Sørensen. Denne Ejendom bliver tilbagekøbt 1919 af Peder Mogensen. 1895 bliver Gaarden solgt til Rasmus Norge Sørensen for 14.000 Kr., Skødet tinglæst 1903. Han er født i Fastrup, men Slægten stammer vist fra Norge. Han har Gaarden til 1911, da sælger han til Peder Mogensen, og køber i Stedet Svinsager Højgaard. Faa Aar efter maa han sælge

igen og havner i en lille Ejendom i Skaarup. Rasmus Peder Mogensen køber Gaarden i 1911 for 18.000 Kr. Han ønsker at købe Matr. Nr. 6d tilbage for at lægge Jorden under Gaarden igen, og det undrer ham meget, at Regeringen under Madsen Mygdals Ledelse nægtede ham dette. Da man kort Tid efter skiftede Regering og faar Stauning til Leder, sendte han en ny Ansøgning ind, og da blev den bevilget. Han gik siden og overvejede, om han hidtil havde stemt paa et forkert politisk Parti.

I 1932 skøder han Gaarden til sin Søn, Alvin Mogensen, for 37.000 Kr., men 4 Aar efter sælger Sønnen til Ejnar Schneider, født 1898 i Hammelev. Hans Kone Ingeborg er født 1909 i Haarby. Hun har nu været Enke i adskillige Aar, og en Søn Ove har overtaget Gaarden, der drives kvægløst. Den omtalte Ejendom, Matr. Nr. 6d, der siden blev tilbagekøbt, laa paa Gaardens yderste vestre Agre, og blev solgt af Søren Jakobsen 1887 til Jakob Sørensen. Ejendommen blev i 1893 igen solgt til Andreas Marius Jensen for 4.850 Kr. + Arvefæste. I 1906 har Niels Knudsen den, og i 1919 lægges Jorden igen under Matr. Nr. 6a af P. Mogensen.

Udskrift 1946.

Ejnar Schneider, født 1. Oktober 1898, gift med Ingeborg Frandsen, født 12. December 1909 i Haarby. Overtager Gaarden 1936 efter Alvin Mogensen. Stuehus fra 1910; Hestestald 1928, øvrige Bygninger ca. 50 Aar. 30 Tdr. Land lermuldet Jord. Almindelig Drift. Ejendomsskyld 36.000 Kr. Besætning 2 Heste, 10 Køer, 13 Ungkvæg, 4 Søer, 50 Høns.

Matr. Nr. 7a Svinsager.

Der har været Smedie i denne Bygning med et Jordtilliggende paa flere Tdr. Land. Smed Peter Nielsen blev Fæster af Ejendommen 1830. Han er født 1791, hans Kone Ane Sørensdatter er født 1802. I Ægteskabet er der en Datter, der bliver gift med Ole Pedersen i Virring, Matr. Nr. 4, 5, 6. Hun er hans tredie Kone. De to første valgte Forældrene til ham. De var Gaardmandsdøtre fra Fastrup. Den tredie valgte han selv, hun var Datter af en Smed.

Den næste Smed hedder Hans Pedersen. Han køber Ejendommen af Rathlousdal for 1.663 Kr. og sælger det meste af Jorden fra, bl. a. Lerloden, der gaar til Ejendommen „Leret“, og Matr. Nr. 7c, der bliver lagt sammen med Matr. Nr. 9a, saa det udgør en lille Ejendom. Grunden til et langt jordløst Hus med 2 Lejligheder og Høkerhandel i den vestre Ende stammer ogsaa fra Smediens Jord.

Smedien er nu et jordløst Hus, der i 1881 bliver solgt til Niels Pedersen for 600 Kr. + Arvefæste.

Nu staar der i Skøderegistret, at Niels Pedersen sælger Huset i 1895 til Markus Mikkelsen med flere, maaske er der ble-

Forhen Smedie i Svinsager.

ven en Bysmedie ud af det. De følgende Smede har ikke været Ejere. Omkring 1900 var f. Eks. Frederik Bøtkjær Smed i Svinsager. Han kom fra Torrild. En af hans Sønner blev i Sognet, nemlig Skomager og Spillemand Søren Bøtkjær. Han havde et daarligt Ben, der hindrede ham i at gaa naturligt. Han boede nogle Aar i Skærbækhus i Skaarup, men flyttede senere til Virring. Hans Datter Rasmine blev gift med Jacob Juul. Som Enke var hun Værtinde i Virring Forsamlingshus.

Hans Sønnesøn er Murer Harry Bøtkjær i Vitved. Harry har været Sogneraadsmlem og Socialudvalgsformand i flere Aar. Hans Kone er Ringer og Graver ved Vitved Kirke. Efter de gamles Snak hed den sidste Smed i Svinsager vist Engstrøm. 1910 sælger Karl Ingvarsen og Peder Madsen m. fl. Huset til Markus Mikkelsens Enke, og hun er dermed Enejjer af Huset. I 1920 sælger hendes Arvinger Huset til Hans Chr. Kolling. Hans Enke, Ane Marie, sælger Huset 1934 til Rasmus Peder Pedersen: Døve Ras Peter. Hans Enke, Johanne, f. Jochumsen, se Matr. Nr. 1a i Svinsager, afhænder Huset til sin Søn, Amtsvejmand Karl H. Pedersen, der 1954 sælger det til Ejner Schneider for 13.000 Kr. Huset har nu været lejet ud til forskellige og bliver ca. 1970 købt af et Gartneri i Solbjerg til Bolig for en Gartnermedhjælper. I 1974 er det paa ny solgt til Poul Ivan Christensen m. fl.

Matr. Nr. 8abc Svinsager.

En lille Ejendom, som nu er borte. Husene laa i Svinsager By. Jorden laa dels ved Landevejen dels i Leret og i Krattet. 8a er nu lagt under Leret. Fæster var i 1832 Søren Mortensen. I 1868 Væver

Jens Sørensen, der frikøber Ejendommen af Stamhuset for 1.653 Kr., hvorefter han sælger til Mikkel Peder Pedersen, og det er ham, der frasælger Jorden. Karl Ingvarsen køber Bygningerne i 1909 ved Auktionsskøde.

Matr. Nr. 9a, senere ogsaa

Matr. Nr. 7c Svinsager.

En lille Ejendom lidt tilbagetrukket nord for Landevejen, en Del Jord laa omkring Landevejen, Resten i Leret og i Krattet. Fæster var i 1830 Jens Pedersen, der i 1875 køber Ejendommen af Rathlousdal for 1.446 Kr. + Arvefæste. Derefter sælger han i 1880 til J. Pedersen, der sælger Lerloddet fra. Rasmus Peder Pedersen køber 1882 Resten af Ejendommen for 600 Kr. + Aftægt. 2 Aar efter køber Søren Pedersen den for 1.300 Kr. Hans Enke sidder i uskiftet Bo fra 1886 til 1892, da sælger hun til Jens Peter Mikkelsen. Derefter faar Jens Rasmussen Skøde paa Ejendommen i 1894 og køber Matr. Nr. 7c af Smedelodden.

Sørine, Pige i Virring Brugsforening, og Rasmus Peter Rasmussen = Peter Langeland, køber Ejendommen i 1903 og sælger i 1913 til Margrethe Pedersen, født i Ro-

En lille Ejendom i Svinsager, Matr. 9a.

*Agnethe og Amtsvejmand Karl Pedersen.
Se ogsaa Matr. 14a Virring.*

lighed i Gjesing. Peter Langeland køber Matr. Nr. 9d i Lillevirring. Han var en dygtig og solid Mand, der i nogle Aar var Medlem af Sogneraadet. Margrethe Pedersen var nylig bleven Enke og kom fra Vitved, hvor hun og hendes Mand havde haft en Ejendom, Matr. Nr. 8k m. fl. Hun havde Familie i Svinsager, idet Jens Peder Pedersen, Matr. Nr. 4b, 5d, var hendes Mands Broder. Høker Karl Pedersen var hendes Nevø, og Karl Ingvarsen var hendes Svigerindes Broder. I 1919 mageskifter hun Ejendom med omtalte Nevø Høker Karl Pedersen. Han er bleven udnævnt til Amtsvejmand. Det gør, at han ikke ogsaa kan passe Høkerforretningen, og nu bliver Grethe saa Høker, og Vejmanden faar Ejendommen. Grethe er kun

Høker i faa Aar. Hun sælger til en anden Nevø, der ogsaa hedder Karl Pedersen, og ernærer sig siden ved at sy for Folk, og hedder herefter kun Sy-Grethe.

Vejmand Karl Pedersen sælger i 1944 Ejendommen til Ludvig Andersen, og køber sammen med 2 Sønner Matr. Nr. 14a i Virring. Ludvig Andersen er en dygtig og stiltfærdig Mand, han var Medlem af Sogneraadet i en Periode.

Ejendommen er senere solgt til Aksel Emil Pedersen. Jorden er frasolgt til Aage Østergaard Hansen i Virring, og den er nedlagt som Landbrugsejendom.

Udskrift 1946.

Ludvig Andersen, født 10. September 1906, gift med Klara Jepsen, født 23. November 1907. Overtager 1944. 4½ Tdr. Land Lermuld. Ejendomsskyld 6.000 Kr. Besætning 1 Hest, 3 Køer, 1 Ungkvæg, 6 Søer, 35 Høns.

Matr. Nr. 10 Svinsager.

Et jordløst Hus. I 1868 bor Bødker Henrik Jensen til leje i Huset, men køber det 1875 for 1.208 Kr. + aarlig Arveafgift. Han køber tillige Matr. Nr. 2a i Virring, en Jordlod, der før har hørt under Kirken. Jorden er senere frasolgt. I 1876 sælger han til Bødker Peder Jespersen, der er gift med en Datter fra Matr. Nr. 6a i Svinsager, Jensine hed hun. Mandens Haandværk gjorde, at man kaldte hende Sine Bødker. Hun var Postbud i Svinsager. Hun bliver Enke i 1930, og hendes Søn, Peder Jespersen, Slagter og Handelsmand, overtager Huset. I 1947 overdrages det til Robert Kaae, Matr. Nr. 5a. Det er nu nedrevet.

„Leret“ i Svinsager. 1972.

Leret.

Matr. Nr. 9b, 7b, 4c, 2b, 8c.
9,79 Ha. 1973.

Jorden er meget ubekvem at arbejde med. Matriklerne er sammenkøbt paa forskellige Tidspunkter. Jens Madsen begynder med Matr. Nr. 7b i 1878, i 1880 køber han Matr. Nr. 9b og sælger til Søren Sejersen i 1889, og han køber Matr. Nr. 4c til. Søren Sejersen Jensen mister Livet ved en Løbskkørsel, og i 1904 køber P. Madsen, Svinsager Højgaard, disse 3 Matrikler, som han sælger igen i 1906 til Peder Laurits Pedersen (PeLavesen). Han er født i Hvolbæk i Matr. Nr. 7a og er Broder til Jakob Pedersen. Han køber yderligere Matr. Nr. 2b, 8 c, og de lægges under Ejendommen. I 1911 mageskifter han med Slagter Theodor Sørensen og faar hans Ejendom „Stedet“ neden for Virring Korsvej. Theodor Sørensen sælger til Kampestensmurer Mads Peter Andersen i 1916, der Aaret efter sælger til Søren Peder Sørensen. I 1924 købes den af Jens Chr. Enevoldsen, der Aaret efter sælger til Handelsmand Lybech for 28.500 Kr. Samme Aar sælger han til Jakob Randlev for 31.000 Kr. Martha og Jakob Randlev har den til 1928, da bliver den solgt til Carl

Jensen. Jakob Randlev er senere Fodermester i mange Aar hos Aage Hjort i Virring Nedergaard.

Carl Jensen planter Jorden til med Piletræer, der skal bruges til Kurvefletning. Kristian Poulsen Christensen køber den i 1936. August Schiller i 1938 og Niels Sørensen samme Aar for 15.500 Kr. Piletræerne er nu ryddet, og Ejendommen er atter almindelig Landbrugsejendom. Niels Sørensen er der i flere Aar, derefter overtages den af Fillerup Mølle, der sælger den til Bager Villy Robert Andersen.

**Matr. Nr. 5bc, 6a Svinsager.
2,2 Ha. 1973.**

Det er meget indviklet. Det er 2 smaa Ejendomme, der er sammenlagte. Matr. Nr. 5c er kun et lille Areal, muligvis en Husgrund, der er solgt af Jens Mikkelsen til Simon Nielsen i 1888, han blev vistnok kaldt Simon Snedker, og det skulle være ham, der har bygget Husene af en gammel Kostald fra Onsted, derefter er der følgende Ejere:

Antonius Rasmussen. Skøde 1897. Pris 2.300 + Arvefæste.

*Astrid Viborgs Hus i Svinsager. Matr. 5b m. fl.
Det ligger saare skønt ved Svinsager Krat.*

Astrid Viborg.

Chr. Peder Jespersen. Skøde 1901. Pris 1.750 Kr.

Slagter Peder Jespersen. Skøde 1905. Pris 2.000 Kr.

Valdemar Poulsen. Skøde 1910. Pris 2.300 Kr.

Rasmus Sørensen. Skøde 1914. Pris 2.800 Kr.

Søren Jensen. Skøde 1915. Pris ?

Anders Jensen. Skøde 1918. Pris 3.700 Kr.

Jens Jensen. Skøde 1919. Pris 3.000 Kr.

Carl Hansen. Skøde 1920. Pris 6.211 Kr.

Lars Bo. Skøde 1921. Pris 5.000 Kr.

Marentius Viborg. Skøde 1921. Pris 5.000 Kr. Han har været i Udlandet, kommer hjem og gifter sig med Astrid, Datter af Ida Rasmussen i Virring. I 1922

køber han en lille Naboejendom for 3.000 Kr., og Jorden tillægges hans egen Ejendom. I 1950 bliver Astrid Cecilie Viborg Enke og sidder stadig i uskiftet Bo i 1976.

Matr. Nr. 5b i Svinsager Krat.

Ejendommen, der er nedlagt, er udstykket fra Matr. Nr. 5a af Søren Knudsen til Mikkjel Peder Andersen i 1880, og derefter er der følgende Ejere: N. Andersen, C. V. Møller, L. C. Larsen, E. Laursen, Søren Andersen, Jens Mikkelsen og Erik Peder Halvorsen. Skøde 1889. Pris 2.400 Kr. Han havde den lille Ejendom i mange Aar. Jørgen Peder Jeppesen, Skøde 1918, Pris 2.100 Kr. Jens Karl Hansen, Skøde 1918, Slagter i Virring og Gjelsing. Søren

Villiam Andersen, Skøde 1919, Pris 2.200 Kr. Han har Gaard Matr. Nr. 12a i Virring. Marentius Viborg, Skøde 1922, Pris 3.000 Kr. Derefter er de 2 smaa Ejendomme forenede. Jorden er nu forpagtet ud.

Matr. Nr. 7d.

Købmandsforretningen i Svinsager.

Matr. Nr. 7d og 7e er en lang Stuehuslænge med 2 Lejligheder. Og 2 Matrikelnumre, Matr. Nr. 7e er fraskilt Matr. Nr. 7a af Hans Pedersen til Høker Rasmus Peder Pedersen. I 1885 mageskifter han med Jens Nielsen i Vitved, idet han bliver gift med Johanne Jochumsen. Jens Nielsen sælger Huset samme Aar til Andreas

Guldbrillup i Svinsager Købmandsforretning. Anne og Købmand Karl Pedersen har været gift i 50 Aar.

Sørensen. 1886 køber Hans Weiholt det, og i 1888 mageskifter han med Palle Hansen. Murer Jens Mikkelsen faar Skøde 1889, hans Kone, Dorthea, har Brødsalg i Butikken, og er Malkekone paa Lethenborg. De har den til 1902, da Christoffer Jochumsen køber den. Han sælger den i 1912 til Karl Pedersen, der igen driver Købmandsforretning i Huset. Det er før fortalt, hvordan han byttehandler med sin Tante, Margrethe Pedersen, i 1919, og hvordan hun sælger til sin Nevø, der ogsaa hedder Karl Pedersen, i Aaret 1924 for 3.000 Kr. Han er Købmand i Svinsager fra 1924 til 1970. Da skulle Huset nedrives paa Grund af en Vejforlægning. Bygningerne er genopført paa Hjerl Hede,

og Anne og Karl bor nu i Hovedgaard. Som ung var Karl Pedersen Musiker og spillede til Bal. Anne var Pige i Virring Brugsforening og var dermed kendt med Forretningslivet, hvilket kom hende tilgode, da de overtog Købmandsforretningen i Svinsager. Karl Pedersen var i flere Aar Kirkesanger i Vitved Kirke. Han havde en god og kraftig Sangstemme og gjorde udmærket fyldest i denne Tjeneste. Paa Grund af Alder og Sygdom gav han afkald på dette Embede i Midten af Tresserne. Svinsager Købmandshandel blev efterhaanden kendt Landet over paa Grund af den smukke Bindingsværksbygning og ikke mindre paa Grund af de flinke og venlige Købmandsfolk.

Grethe Pedersen, der i 5 Aar havde Svinsager Købmandshandel og derefter gav sig til at være Syerske og derfor fik Navnet Sy Grethe.

Matr. Nr. 7e Svinsager.

Det er den Østre Ende af den ovenfor omtalte Bygning. Den blev frasolgt af Palle Hansen til Stenhugger Søren Christian Jørgensen i 1891 for 400 Kr. I 1921 køber Øjvind Højbjerg Husenden af hans Arvinger, og i 1922 køber Inger Marie og Jens Peder Pedersen, der er Karl Pedersens Forældre, Lejligheden, og ved Enken Inger Maries Død i 1944 bliver Huset igen samlet til en Lejlighed, idet Karl Pedersen overtager hele Huset.

Matr. Nr. 4b, 5d Svinsager. 7,04 Ha.

Denne Ejendom er fraskilt Matr. Nr. 5a i Svinsager i 1897 af Søren Ingvarnsen til sin Svigersøn Jens Peder Pedersen og Datter Inger Marie. Matr. Nr. 4b er kun et lille Areal, der er tilkøbt senere. De har 2 Sønner, Søren, der er Lærer, og Karl, der faar Købmandsforretningen i

Svinsager. Som ældre flytter Forældrene hen i Købmandshusets østre Ende som ovenfor fortalt, efter at have solgt Ejendommen til Jens Pedersen Alrø for 24.000 Kr.

Karen og Jens Alrø skøder Ejendommen til Sønnen Søren Alrø og hans Kone Betty i 1951. Hun er Datter af Søren Sørensen, se Matr. Nr. 13b i Virring. Karen og Jens Alrø køber en lille Ejendom i Virring By.

Udskrift 1946.

Jens Alrø, født d. 16. November 1883, gift med Karen Sørensen, født 3. Juli 1892, overtager Ejendommen 1923 efter Jens Peder Pedersen. Bygninger opført 1895.

*Karen og Jens Alrø med Børnene
Marthe og Søren.*

*Inger Marie og Jens Peter Pedersen.
Deres Ejendom i Baggrunden.*

12 Tdr. Land stærk Lermuld. Ejendoms-
skyld 18.000 Kr. Besætning 2 Heste, 6
Køer, 4 Ungkvæg, 5 Søer, 50 Høns.

Matr. Nr. 4d Svinsager. 2,76 Ha. 1973.

Som omtalt oprettede Markus Mikkelsen en lille Opholdsejendom, da hans Svigersøn R. P. Olesen fik Gaarden i 1899. Hans Kone bliver Enke og sælger den i 1908 til Rasmus Pedersen for 6.000 Kr. + Arvefæsteafgift, der ifølge Skødet udgør 3 Tdr. 0 Skp. $3\frac{1}{3}$ Fjerdingkar Byg. Rasmus Pedersen er fra Vitved og har haft Vitved Damgaard, Matr. Nr. 18a. 1918 køber Thorvald Sørensen Ejendommen. Han er gift med Anine, født Mikkelsen, se Matr. Nr. 16a i Virring, Broholtgaard. Han var først Forpagter af sin Faders Gaard i Virring, Matr. Nr. 20a, Thorup-

Ejendommen 4d er fraskilt Gaarden Svinsager Østergaard.

lund. Derefter købte han en Gaard i Fastrup, Matr. Nr. 5a, og herefter køber han saa denne lille Ejendom, for saa i 1922 at købe en Gaard i Vitved, Matr. Nr. 3a. Ejendommen i Svinsager sælger han til Søren Kær Andersen, og han faar 10.000 Kr. for den. Søren Kær er ugift, invalid og er født i Vitved i Matr. Nr. 12b, 8f. Hans Broder Niels Peter Andersen var i mange Aar Smed i Virring. Søren Kær sælger til Jakob Rindom Madsen i 1924 for 14.800 Kr. Jakob Rindom er gift med Stinne, født Jakobsen, en Søster til Anker Jakobsen, Matr. Nr. 25 a i Vitved. I 1926 bliver den solgt til Carl Sørensen for 13.000 Kr., og i 1940 sælger han til Peder Pedersen for 13.750 Kr. Han har før haft en Ejendom neden for Virring Korsvej, Matr. Nr. 8b, 9b i Fruering. Han er der til 1948, da har Alfred Rasmussen den en kort Tid, og han sælger samme Aar og til samme Pris. 27.500 Kr. til Søren Henry Mortensen.

Udskrift 1946.

Peder Pedersen, født 26. Maj 1885, gift med Anine Dagmar Jensen, født 1. April 1887, overtager 1940 efter Karl Sørensen.

Bygningerne opført ca. 1900. 5 Tdr. Land Lermuld. Ejendomskyld 10.000 Kr. Besætning: 1 Hest, 4 Køer, 1 Ungkvæg, 4 Svin, 45 Høns.

Matr. Nr. 6b Svinsager. 8,44 Ha. 1973.

Ejendommen er frasolgt Matr. Nr. 6a i 1876 af P. Mikkelsens Enke Maren til Rasmus Rasmussen, Pris 9.499 Kr. + Arveafgift. R. Rasmussen sælger 1903 til Kirsten, født Terkelsen, og Jakob Knudsen for 8.417 Kr. + Arvefæste. Kirsten bliver Enke 1917 og sælger til Niels Larsen for 18.500 Kr. Han sælger Aaret efter til Ole Jhs. Olesen for 23.000 Kr. Samme Aar 1918 køber Rasmus Rasmussen Lillemose Ejendommen for 27.500 Kr. Han kom fra Virring, hvor han havde Matr. Nr. 44c. Hans eneste Søn, Magnus Rasmussen Lillemose, overtog den i 1931. Han er født Aar 1900 i København. Rasmus Lillemose havde en Søster, Kirstine, der var Kone i Skaarup Hedegaard.

Magnus Rasmussen Lillemose.

GJESING

Gjesing er den søndre Del af Fruering Sogn, og er, som fortalt, adskilt fra det øvrige Sogn, fordi Hylke Sogn blev tildelt Gaardene Ringkloster, Tammestrup, Nisumgaard og en Del af Lethenborg, engang Præsten i Hylke klagede over sit lille Sogn til Kongen, og denne gav ham saa Ret deri, og tildelte ham ovennævnte.

I Gjesing findes mere Skov end i Sognets øvrige Byer. De største er Fredskoven, Hedeskov, Sparkjærhoved og Lillehoved. Gjesing Aa løber gennem Byen, og Hedemølle Aa løber langs Sydgrænsen.

I 1707 brændte der 2 Gaarde i Byen, og i 1729 brændte Gjesing Mølle.

Byen havde i 1761 5 Gaarde under Rytterdistriktet, disse var i 1857 bleven til 11 Gaarde og 6 Huse.

Den rigtig gamle Skole, som var Biskole laa østlig i Byen, og var et lavt Bindingsværkshus. Denne gamle Skole er vist nedreven. Den sidste Ejer var Bindkræmmer Søren Frandsen.

I Gjesing ligger 3 større Ejendomme, som skal omtales senere, nemlig Herschøndsgave, Hedemølle og Sophienlund. Den sidst nævnte hed i ældre Tid Rindelevgaard, og har muligvis en Gang været en By med Kirke (Rindelev Kirke), der blev nedreven i 1767.

I Gjesing By, foruden de 3 ovennævnte større Ejendomme, var der i 1787 83 Beboere, deraf 9 Gaardbeboere med Husstand, en Væverske, en Husmand og Smed, en Husmand der var svagelig og faar Almisse af Sognet, en anden Husmand, der lever mest af Almisse, medens en tredje lever af Menneskers Godhed og Betleri.

I 1801 er der 102 Beboere, ogsaa foruden de 3 store Bedrifter. Deraf 9 Gaardbeboere med Husstand, 6 Husmænd, hvoraf en er Daglejer. 1 Skovfoged og Husmand. 1 Skrædder, en Smed, og en Enke der lever af Almisse.

Gjesing set fra Syd. I Forgrunden Poul Laursens Gaard med Stuchus paa den ene Side af Vejen og Udhus paa den anden Side. Den hvide Bygning i Baggrunden er Skolen.

Gjesing Nørregaard, Matr. 2a, der i 1977 er solgt til Knud Sørensen, Konghøjsgaard.

GAARDENE

Matr. Nr. 2a 3g

12.42 Ha. i 1932 og 1973

Fæstegaard under Herschendsgave. Oprindelig var Gaardene i Gjesing paa 3-4-1-0 Td. Hartkorn, men de fleste har afgivet Jord til Herschendsgave. Fra Gaard Nr. 2 er afgivet Matr. Nr. 2o til Pedersborg, men til Gengæld er købt 3g, begge Nr. er Engarealer.

Anders Hansen er født 1749 og er Fæstebonde sidst i 1700 Tallet, hans Kone hedder Johanne Mikkelsdatter, ogsaa født 1749, og Anders Hansen er hendes anden Mand. Deres Søn, Niels Andersen, f. 1790, er gift med Mariane Hansdatter, f. 1794, og de overtager Fæstet. Deres Datter hedder Sidsel Marie Nielsen, og er født 1825 paa Gaarden, og gifter sig med Rasmus Rasmussen Møller fra Hørning, hvor han er født 1822. De bliver Fæstere af Gaarden i 1850.

I 1868 køber Søren Nielsen Gaarden af P. Herschend, samtidig sælger han nogle Smaaparceller fra Gaarden, og i 1875 sælger han hele Gaarden til Rasmus Jensen. Han er gift 2 Gange, og en af hans Døtre, Sine, bliver gift med Lærer Jensen Rasborg i Gjesing.

I 1913 køber Jens Andersen Bager Gaarden. Han er født i Onsted i 1882 og død i Virring 1946. Hans Kone er Sine Vestergaard (1883-1950). Han bygger nyt Stuehus til Gaarden, og sælger i 1913 Matr. Nr. 2o til Jørgen Jørgensen, Petersborg. I 1918 køber han i Stedet Matr. Nr. 3g, og sælger samme Aar Gaarden til Søren Johan Olsen for 38.500 Kr. og køber en Gaard i Virring, Matr. Nr. 3a.

Søren Johan Olsen er gift med Nielsine Petrine Hansen. De har først hans Fødehjem, Rolighed i Gjesing, men køber saa Gaarden her i 1918. Hans Søster er SyGrethe, der først havde en Eiendom i Vitved, og senere, som Enke var Høker i Svinsager. En anden Søster var gift med Søren Jochumsen, Kalhave i Gjesing.

I 1924 køber Holger Madsen Gaarden for 53.000 Kr. Han er gift med Ane Knudsen, Datter af Jens Knudsen, Hvolbæk Østergaard. Holger Madsen dør. Moderen og Sønnen Vagn Madsen driver Gaarden videre. Ane dør i 1976, og Vagn er nu ene om Gaarden. Han er ugift, og var i flere Aar Formand for Ungdomsforeningen i Gjesing. Gaarden er 1977 solgt til Knud Sørensen, Kongshøjsgaard, Matr. 4a.

Pedersborg

Matr. Nr. 3a 10a 2o

og i Tammestrup Øde 5a

Nissumgaard 3

30.06 Ha. i 1932 og i 1973

Pedersborg er 2 Gaarde, der er købt sammen, nemlig Matr. Nr. 3a og 10a.

P. Herschend tilskøder Matr. Nr. 3 til Niels Andersen i 1861. Han er født 1824, og hans Forældre, Anders Nielsen, f. 1796 i Vedslet og Margrethe Jensdatter, f. 1798,

Petersborg, Matr. 10a og 3a. Hører under Lethenborg.

var Fæstere af Gaarden, før Sønnen købte den. I 1877 sælger Niels Andersen sin Gaard til Jørgen Peder Hansen, der i Forvejen har Matr. Nr. 10a.

Matr. Nr. 10a har Rasmus Andersen Fæstebrev paa. Han er født 1771. Efter ham bliver Sønnen, Hans Rasmussen, f. 1805, Fæster af Gaarden, hans Kone er Mette Rasmusdatter, ogsaa født 1805. Derefter tilskøder P. Herschend deres Søn, Jørgen Peder Hansen, Gaarden i 1861, og i 1877 køber denne som nævnt Matr. Nr. 3a af Niels Andersen, og de 2 Gaarde er sammenlagte.

I 1881 køber Jakob Morten Jensen denne Dobbeltgaard for 30.000 Kr., og sælger et Areal, 10d til Gaarden Rolighed i Gjesium i 1884. Det er et Engareal.

Kirsten Rasmussen og Jørgen M. Jørgensen, begge født i Horndrup, køber Gaarden i 1887 for 19.028 Kr. + Aftægt. Gaarden synes at være billig, men man maa tage i Betragtning, at Bygningerne var gamle, og at der var 3 gamle Mennesker at svare Aftægt til.

Den ene var 68 Aar, da han købte Gaarden, og levede til hun var 93 Aar.

Jørgen Jørgensen køber et Engskifte i 1913, Matr. Nr. 2o, ligeledes køber han Matr. Nr. 5a i Tammestrup, og Matr. Nr. 3 i Nissumgaard.

Deres Søn, Georg Brandt Jørgensen overtager Gaarden i 1919 for 75.000 Kr. Han er gift med Kirsten Pedersen fra Gjesiumgaard. Hendes Fader, Peder Pedersen, havde en nu nedlagt Gaard i Vit-

*Kirsten og Georg Brandt Jørgensen.
Tidligere Ejere af Petersborg.*

ved, før han købte Gjesinggaard. Kirstens Søster, Bertha, gift med Kresten Hauberg, var Ejere af Gjesinggaard nogle Aar. Kresten Hauberg var et Par Aar Sogneraadsholdformand.

Proprietær Edvard Nielsen, Lethenborg, køber Pedersborg i 1954 for 220.000 Kr. og driver Gaarden med Bestyrer. Kirsten og Georg Brandt Jørgensen bygger et Op-holdshus paa Gaardens Jorder, Matr. Nr. 3b.

Kongshøjgaard

Matr. Nr. 4a 5fk

23.45 Ha. i 1932 og 1973

Matr. Nr. 3c, En Ejendom 6.7 Ha.

Gaarden laa oprindelig i Gjesing By, og har afgivet Jord til Herschendsgave, en Del Ejendomme og Skolen.

Michael Nielsen, f. 1734, har været Rytterbonde, og senere Fæster under Herschendsgave. Hans Kone er Ane Michelsdatter, f. 1741. Deres Søn, Niels Michelsen, f. 1774, overtager Fæstet, og han er gift med Sophie Rasmusdatter, f. 1765.

Gaarden bliver stadig i Slægten, idet deres Søn, Thomas Nielsen, f. 1808, bliver

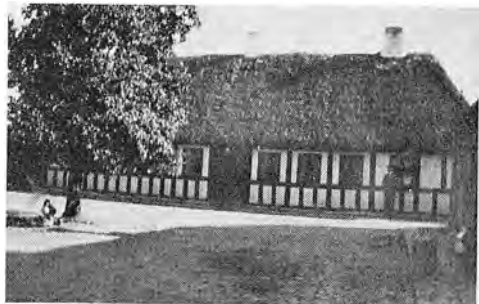
Fæster. Han er gift med Kirsten Nielsen, f. 1819 i Odder Sogn. Hun bliver Enke, og køber Gaarden af P. Herschend i 1856, hvorefter hun gifter sig med Jens Peter Rasmussen, f. 1818. Et Par Aar efter sælger de til Rasmus Laursen, f. 1825, i Søballe. Hans Kone er Karen Thorup Rasmussen, f. 1828 i Hørning.

I 1867 sælger Rasmus Laursen de gamle Bygninger i Gjesing By, tillige med noget Jord, og flytter Gaarden ud paa dens nuværende Plads. Køberen er Mikkel Laursen, kaldt Skrædder, og Prisen er 600 Rigsdaler.

I 1874 køber Jens Jørgen Sørensen Gaarden for 24.000 Kr. Tinglæst 1875. I 1875 skiftede man fra Rigsdaler til Kr. og Ører. Han er født 1829 i Skanderborg Ladegaard, og er gift med Valborg Rasmussen, f. 1833 paa Raslund ved Foerlev.

De havde først en Gaard i Svorbæk, inden de køber Gaarden i Gjesing.

Den yngste Søn, Niels Sørensen, er født i Gjesing, og det bliver ham, der overtager Gaarden. Han er født 1874, faar Skøde 1901, og Prisen er 15.000 Kr. + Aftægt. Han er gift med Sørine Jensen, f. 1878 i Rasborg ved Onsted. Sørines Moder, Kirsten Jensen, var gift 2 gange, i første Ægteskab var der 2 Børn, der bo-

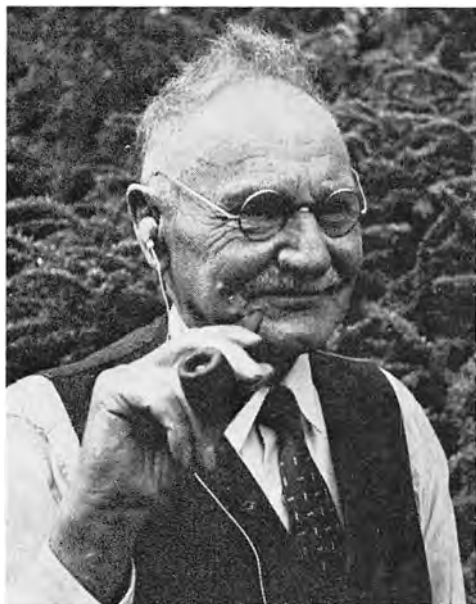
Det gamle Stuehus til Kongshøjgaard.

sætter sig i Sognet, nemlig Sørine og Jens Jensen Rasborg, der var Lærer i Gjering i mange Aar.

Niels Sørensen var en betydende Mand i Gjering, han havde mange Tillidshverv, bl. a. var han Sognefoged i mange Aar, og blev derfor udnævnt til Dannebrogsmænd. I 1915 køber han noget Jord af Nabo-gaarden Gjeringgaard for 8.531 Kr.

I 1932 bygger Sørine og Niels Sørensen et Hus ved Landevejen, og overdrager Gaarden til Sønnen Ehlers Sørensen. Foruden ham er der følgende Børn: Jens Damgaard Sørensen, Lektor ved Sorø Akademi – Kirsten Valborg, gift med Kr. Søgaard, Fregerslev, i mange Aar Formand for L.S. – Osvald Damgaard Sørensen døde som ung.

Ehlers Damgaard Sørensen faar Skøde paa Gaarden i 1933 for 42.000 Kr. Han er gift med Ragnhild Nielsen fra Vitved-

Niels Sørensen, den første og mangeaarige Sognefoged i Gjering.

Ragnhild og Ehlers Sørensen, forhen Ejer af Kongshøjgaard. Børnene: Erik, Else og Knud, sidstnævnte ejer Gaarden i dag.

gaard, Matr. Nr. 16a. Han er Sognefoged som sin Fader, og havde som ham mange Tillidshverv, bl. a. var han Sogneraad-formand i en Periode. Han bygger nyt Stuehus og Kostald til Gaarden, og købte ca. 7 Ha. Jord fra Matr. Nr. 3c, og lagde under Gaarden i 1967. I 1969 bygger de en Villa paa Gaardens Grund som Opholdshus, og overlader Gaarden til en Søn, Knud Damgaard Sørensen. Ehlers Sørensen døde i 1973. Der er 2 Børn mere i Ægteskabet: Else, gift med Fuldmægtig Karl Jensen, født i Vitved Østergaard, Matr. Nr. 8a, og Erik, der er Tvillingbroder til Knud. Han er Mekaniker.

Knud Damgaard Sørensen er foreløbig ugift. Han har faaet Uddannelse i England og USA. Han har specialiseret sig i Sohoid, og har bygget nye Huse til dette Formaal.

Gjeringgaard
Matr. Nr. 5a 3m 4fn
Nissumgaard 6
30.34 Ha. i 1932
20.7 i 1970

Den var Fæstegaard under Herschends-gave, og laa oprindeligt i Gammelgjering By, men er udflyttet efter Brand. Her-

schendsgave har beholdt noget af det oprindelige Tilliggende. Matr. Nr. 5f er frasolgt til Kongshøjgaard, desuden er der frasolgt en Del Byggegrunde, bl. a. til en Brugsforening. Matr. Nr. 4f er tilkøbt 1894. Efter en Brand sidst i 1950'erne, er der igen frasolgt Jord. Gaarden er vist blevet Selveje i 1862.

Ejere:

Karen Pedersdatter og Jørgen Pedersen, f. 1738. Deres Søn, Jens Jørgensen, f. 1772, og hans Kone, Maren Pedersdatter, f. 1775, arbejder som Tjenestefolk hos Forældrene, men overtager senere Gaarden. I 1832 overtager deres Søn, Jørgen Jensen, Gaarden, han er gift med Ane Mikkelsdatter, f. 1802. Hun bliver Enke, og gifter sig med Stefan Stefansen, og Vielsesattesten giver ham Adkomst til Gaarden i 1865.

Andreas Dam køber Gaarden i 1873 for 15.000 Rigsdaler, og sælger 2 Aar efter til Jens Jensen, der har Gaarden til 1891. Den bliver da købt af Peder Møller Sørensen, der i 1894 køber Matr. Nr. 4f af Søren Lauersen for 4.700 Kr.

Anders Madsen er født i Virring Nørregaard, Matr. Nr. 3a, og er gift med Karen Sørensen. De har en Gaard i Riis, som de 1897 mageskifter med Gjesinggaard.

Mads Peder Kristian Pletner Madsen og hans Kone Ane Margrethe overtager Gaarden i 1905 for 25.000 Kr. Han er tillige Ejendomshandler, og sælger Gaarden omkring 1913-14 til en anden Ejendomshandler, der dog aldrig havde Skøde paa den; men det var ham der solgte 10 Td. Ld. til Niels Sørensen Kongshøjsgaard, og derefter selve Gjesinggaard til Peder Pedersen i 1915 for 41.500 Kr.

Peder Pedersen havde før en Gaard i

Gjesinggaard. Udhusene brønder sidst i 1950'erne. Billede 1975.

Vitved, Matr. Nr. 4a. Jorden til denne solgte han til Nabogaarden, Matr. Nr. 3a, og Stuehuset til en anden. Der er stadig Beboelse i dette. Det ene af Udhusene er ogsaa omdannet til Beboelse.

Peder Pedersen var Svoger til Niels Peder Nielsen i Virring, Matr. Nr. 9c, og hans Halvbroder, Karl Pedersen, havde Matr. Nr. 9a i Fastrup. Af Børn i Ægteskabet skal nævnes:

Søren, en Ejendom i Foerlev.

Bernhardt, Vrold Central.

Hildegaard, Vognmand Silk i Grumstrup.

Kirsten, gift med Georg Brandt Jørgensen, Pedersborg i Gjesing.

Bertha, gift med Kr. Hauberg, og de overtager Gjesinggaard.

Helene, gift med Peder Nielsen i Hvolbæk, Matr. Nr. 18a.

Bertha og Kr. Hauberg overtager Gjesinggaard i 1930 for 73.000 Kr. Han var i nogle Aar Sogneraadformand. Efter Krigen køber han en Gaard udensogns, og forpagter Gjesinggaard ud. Sidst i 1950'erne brænder Udhusene. Forpagteren hed da Juncher. Efter Ombygningen blev der solgt noget Jord fra. Gaarden er sidst solgt til Anker Christensen.

Matr. Nr. 6a i Gjesing

Den var paa Størrelse med de andre Gaarde i Gjesing, men i 1846 blev den underlagt Herschendsgave, paa nær en lille Ejendom, Matr. Nr. 6r, paa 6.76 Ha. og nogle Husgrunde. Fæsterne indtil da er:

Rasmus Jeppesen, f. 1725, Rytterbonde.
Ane Rasmusdatter, f. 1735.

Jens Christiansen, f. 1754. Maren Rasmusdatter, f. 1763. Datter af ovennævnte.

Jørgen Rasmussen, f. 1800. Ane Jensdatter, f. 1788. Datter af ovennævnte.

Herefter Peter Herschend, Herschendsgave.

Matr. Nr. 6r var en Udloed til Gaarden, som laa ved Aarhus-Horsens Landevejen, den var paa 6.76 Ha. og blev i 1917 solgt af Ejeren Søren Peter Bech Nielsen til Rasmus Andersen, og efter at der havde været Mellemand, købte Emil Rasmussen den i 1918 for 23.750 Kr. Den havde da været bebygget i mange Aar. Hans Søn, Vagn Rasmussen, faar Skøde paa den i 1951 for 20.000 Kr. Han er Cykelhandler og gift med Ane Nielsen, f. 1924 i Grumstrup. Vagn Rasmussen dør tidlig af en ondartet Sygdom. I 1953 køber Edvin Bach Ejendommen for 37.000 Kr., og mageskifter senere med sin Fa-

Cykelsmedens Gaard, mange af Byggegrundene i Gjesing er frasolgt denne Gaard.

der, Oskar Bach, der har en Gaard i Nabokommunen. Efterhaanden er der solgt en Del Byggegrunde fra Ejendommen.

Matr. Nr. 7a i Gjesing

Denne Gaard er ogsaa splittet for alle Vinde, idet 7b og 7c indgaar i Herschendsgaves Arealer. Matr. Nr. 7a og 7f indgaar i en lille Gaard i Gjesing By. Matr. Nr. 7d er vist solgt udensogn, og Matr. Nr. 7e indgaar i en Ejendom ved Horsensvejen. Imedens Gaarden endnu var paa sin oprindelige Størrelse, det vil sige paa 3-4-1-0 Td. Hartkorn, var Fæsterne som følger:

Kjeld Christiansen, f. 1766, han er gift med Cathrine Madsdatter, f. 1752, og han er hendes anden Mand. Deres Datter hedder Ane Cathrine Kjeldsdatter, f. 1805, og hun er gift med Jens Mikkelsen, der er født i Ballegaard i Virring. Han var Sognefoged for Virring Distriktet, der den Gang ogsaa omfattede Svinsager og Gjesing, desuden var han i nogle Aar Sogneraadsformand. Deres Søn, Jens Peter Jensen, og hans Kone, Ane Sørens datter, var som gifte Tjenestefolk hos Forældrene. Ane Sørens datter var fra Hvilsted, og var muligvis Søster til Rasmus Sørensen i Gjesinggaard, Matr. Nr. 5a. De havde begge en Søn, der hed Søren og havde Vestergaard til Mellemnavn.

Hvornaar Gaarden er delt, kan jeg ikke gøre Rede for, men Jens Peter Jensen faar Skøde af P. Herschend i 1861. Gaarden var indtil da Fæstegaard, og Herschend har da beholdt en Del af Gaardens Areal, da Peder Jensens Gaard herefter kun var paa 2-0-0-2 ¼ Td. Hartkorn.

I 1887 gaar Gaarden til Tvangsauktion, og bliver købt af Rasmus Rasmussen, der

Matr. Nr. 7a i Gjesing. Udhusene laa paa den modsatte Side af Vejen. Se Billedet af Gjesing By.

i 1893 sælger til Jens Sørensen Johansen for 15.500 Kr. Denne maa have solgt en Del af Gaardens Jord, for da Tømrer S. P. Laursen køber den i 1914, er der kun 0-6-1- $\frac{3}{4}$ Td. Hartkorn tilbage, hvorefter Ejendommen i 1925 bliver overtaget af S. P. Laursens Søn Aage Laursen. Ejendommen er paa 6.3 Ha. i 1970. Poul Laursen har den i Dag.

Matr. Nr. 8a i Gjesing

Medens Gaarden endnu var Fæstegaard, var Anne Hansdatter, f. 1762, og Hans Pedersen, f. 1761, Fæstere af denne. Det var Anne Hansdatters andet Ægteskab. Siden er Gaarden fuldstændig underlagt Herschendsgave og eksisterer ikke mere.

Kalhava

Matr. Nr. 9a og i Tammestrup Øde

Matr. Nr. 6a

18.09 Ha. i 1932

18.09 Ha. i 1973

Herschendsgave har indlemmet Matr. Nr. 9b og 9c i sit Tilliggende, ellers synes

der ikke at være afstaaet Jord fra denne Gaard.

Jens Laursen er født 1732 og hans Kone, Ellen Rasmusdatter, er født 1767. Tallene er rigtige, selvom den store Aldersforskel lyder usandsynlig. Jens Laursen har muligvis været Rytterbonde et Par Aar inden han blev Fæster under Herschendsgave. Han dør imidlertid, og hans unge Kone gifter sig med Jens Pedersen, der er født 1759. Deres Søn, Jens Jensen overtager Fæstet og er gift med Johanne Nielsdatter, f. 1814, og da Jens Jensen, f. 1795, dør, gifter hun sig med Søren Sørensen, f. 1824 i Brørup, og han køber Gaarden i 1863 af P. Herschend. I 1865 bliver Johanne Nielsen igen Enke, og sælger Gaarden i 1867 til Rasmus Rasmussen, og 3 Aar efter sælger denne Gaarden til Christoffer Jochumsen for 6.000 Rigsdaler. Han er gift med Marie Sørensen, og han var Broder til Hans Jochumsen, Gaard Matr. Nr. 1a i Svinsager.

Deres Søn, Søren Jochumsen, bliver tilskødet Gaarden i 1901 for 8.000 Kr. Han er gift med Marie Olesen, der er født i Rolighed i Gjesing.

Hun er Søster til Sy-Grethe, der først boede i Vitved, og senere som Enke var

Gaarden Kalhava.

Høker i Svinsager. Hendes Broder var Søren Johan Olesen, der først havde Fødegården, og senere Matr. Nr. 2a i Gjesing.

Martin, Christian og Johanne Jochumsen er Børn af ovenstaaende, (3 Søskende) og overtager Gaarden i 1951 for 39.000 Kr. De er alle ugifte. Christian Jochumsen dør i 1976.

Pedersborg

Matr. Nr. 10

Matr. Nr. 10a 3a 2a i Tammestrup Øde og i Nissumgaard Matr. Nr. 3

Fæsterne af Matr. Nr. 10a er Rasmus Andersen, f. 1771. Hans Søn, Hans Rasmussen, f. 1805, gift med Mette Rasmussdatter, f. ogsaa 1805. Deres Søn, Jørgen Peter Hansen, køber Matr. Nr. 10a af P. Herschend i 1861, og i 1877 køber han tillige Matr. Nr. 3a af Niels Andersen, og denne Gaard udgaar hermed, og Gaarden Pedersborg er oprettet.

Karineberg

Matr. Nr. 4

Matr. Nr. 11a 3d i Tammestrup Øde 28.58 Ha. i 1932 27.00 Ha. i 1970

Det er kun et lille Areal paa 11a, der hører under Herschendsgave. Hvornaar Gaarden blev gjort til Selveje, kan jeg ikke oplyse.

Fæstere og Ejere er i Rækkefølge saaledes:

Peder Pedersen, f. 1749. Maren Thomasdatter, f. 1749.

Peder Rasmussen, f. 1783 i Randlev. Ane Kirstine Pedersdatter, f. 1768.

Rasmus Pedersen, f. 1803 udensojns.

Ane Kathrine Margrethe Jensdatter, f. 1810 i Hvilsted.

Karineberg 1976. Paa Cementkanten Jens Chr. Nielsen og Gaardens Ejer Jørgen Amdt Jacobsen.

Jens Pedersen, f. 1826 paa Haldshave 1 Torrild, død 1886 Ane Rasmussen, 1837-1878, Datter af Rasmus Pedersen, Skøde af Skifteretten 1861.

Jens Jørgen Knudsen, Skøde 1873 – Pris 9.000 Rigsdaler. Caroline Jakobsen, hun bliver Enke i 1895, og sidder i uskiftet Bo til 1911.

Knud Jensen Knudsen, Søn af Foranstaaende, Skøde 1911 – Pris 17.000 Kr. + Aftægt, gift med Marie Petra, en Halvsøster til Mejeribestyrer O. P. Lund i Gjesing. Hun bliver Enke i 1923, og driver Gaarden med Bestyrer til 1928.

Rasmus S. Rasmussen, Skøde 1928 – Pris 72.000 Kr. Han er gift med Bodil, og køber et Stykke Jord, Matr. Nr. 3d, af S. P. Laursen.

Karl M. Rasmussen, Søn af ovenstaaende, Skøde 1943 – Pris 80.000 Kr. Han er gift med Helga. Han var i Sogneraadet nogle Aar, men døde af en ondartet Sygdom i 1956. Helga gifter sig igen med Kristian Kristiansen. Han var Enkemand, og havde før en Ejendom i Ingerslev. Han er født i Haarby, og Fader til Skuespillerinden Grethe Thordal. Skødet faar han i 1960,

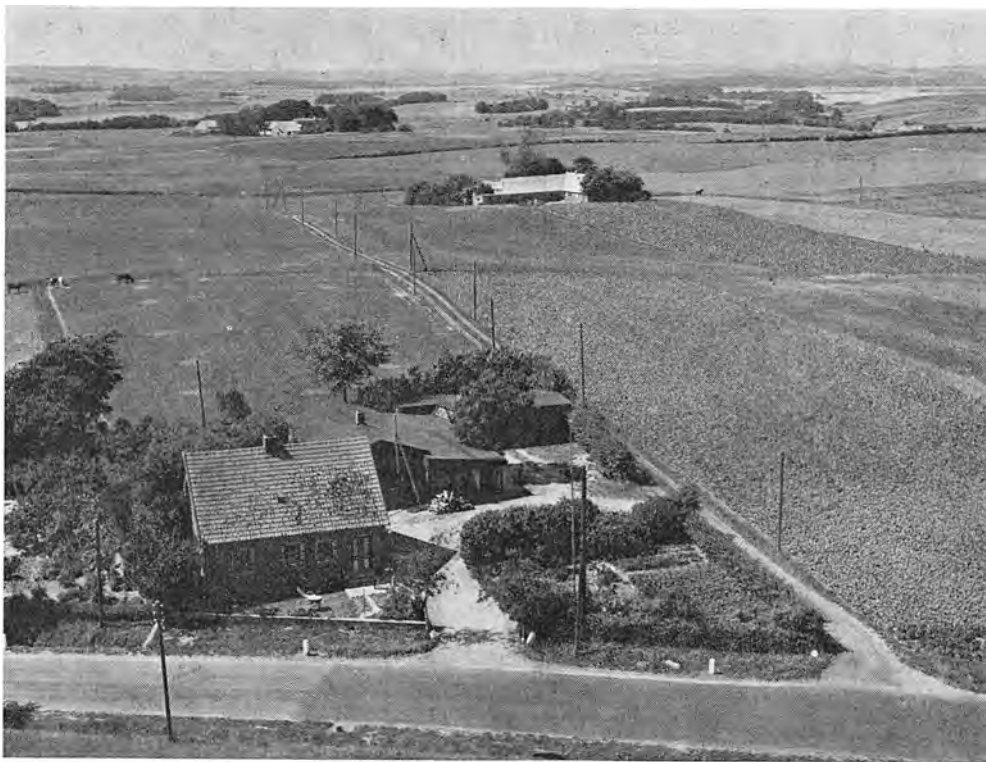
Derefter havde Dyrlæge A. Moestrup og Co. Gaarden en kort Tid, hvorefter den blev solgt til Kirsten og Jørgen Amdi Jacobsen ca. 1966. Kirsten er Søster til Vognmand Riis i Virring.

Gjesing Karetmagerværksted Matr. Nr. 12

Matr. Nr. 12 ligger ved Aarhus-Horsens Landevejen, og udgør en lille Ejendom, der ejedes af Hans Jensen. Da han døde, giftede Enken, Ane Mette Pedersen, sig med Anders Olesen, og Vielsesattesten gav ham Adkomst til Ejendommen i 1863. Han var Hjulmand og Karetmager, og opretter et Værksted i Ejendommen, som

hans Søn, Hans Olesen, senere overtager i 1892. Han var gift med Ane Kathrine Møller fra Fiirgaarde Mølle, hendes Fader, Morten Langberg Møller, var født i Virring Mølle, hendes Oldefader var Skoleholder Morten Langberg i Virring Rytterskole.

Hans Olesen sælger Ejendommen til Slagter Peder Jespersen i 1910 og bygger et Værksted og Stuehus paa en Grund, der er frataget Ejendommen Matr. Nr. 12af. Der var 11 Børn i Ægteskabet, og en af disse, Carl Olesen, overtager Faderens Forretning i 1942, og i 1945 tilkøber han Matr. Nr. 12f for 1.000 Kr. til Udvidelse af Forretningen, hans Kone hedder Hedvig.

Gjesing Karetmagerforretning. Bag den Peder Juuls Ejendom.

Slagter Peder Jespersen giver 5.900 Kr. for Ejendommen, og køber i 1928 Matr. Nr. 3 af Lethenborg for 1.000 Kr. En Mellemandler, Niels Andersen, har bygget Stuehuset.

Johanne og Jens Jensen køber Ejendommen i 1931 for 15.000 Kr. Johanne er Søster til Peder Jespersen.

I 1938 overtager Nora og Aage Jensen Ejendommen. Aage Jensen er død. Nora har forpagtet Jorden ud til Peter Juul.

Matr. Nr. 13b Gjering 1f Sophienlund 5.52 Ha. i 1932

Murermester Jens Mikkelsen er født 1810 i Brørup, og faar Skøde paa Ejendommen i 1860 af P. Herschend for 600 Rigsdaler. Han er gift med Ane Thomsen, født 1816 i Grumstrup. Hun bliver Enke i 1887, og sælger til Simon P. Jensen, der har Ejendommen til 1916, da bliver den solgt til Smed Laurs P. Laursen for 8.350 Kr.

En kort Tid har Nielsen-Lillemose Ejendommen, og i 1919 sælges den til Smed Valdemar Laursen for 12.200 Kr.

Hans Kone, Kirsten Marie, bliver Enke, og sælger til sin Søn, August Laursen i 1946, han er ugift.

August Dahl Laursen uden for sin Ejendom, Matr. 13b Gjering. 1976.

Hedvig og Karetmager Carl Olesen og en Dattersøn.

Billighed Matr. 14a i Gjering og Matr. 10 i Assedrup. 8,70 Ha.

Bodil Pedersdatter og Jens Ebbesen, begge født i 1745, ejer Billighed i 1801. Hans Sørensen faar Skøde paa Ejendommen af P. Herschend i 1860, samme Aar sælges den til Mikkjel Jensen for 5.000 Rigsdaler. Han er gift med Karen Andersen, der bliver Enke i 1904 og sælger til Frederik Nielsen Willefrance for 8.000 Kr.

Ingeborg og Henrik Willefrance udenfor deres Ejendom Billighed.

Han er gift med Louise Paich, Datter af Hendrik August Vilhelm Paich, født 1833 i Hannover.

Der var Revolution i Frankrig. Omkring 1770 udvandrede en Del Folk til mere rolige Lande. Der kom ogsaa en Franskmand ved Navn Willefrance til Danmark. Han blev Faarehyrde paa Moesgaard ved Aarhus. Derfra stammer Slægten Willefrance.

Der kom ogsaa en Tysker herop, Paich hed han, han var Karetmager, hans Datter Louise blev gift med Frederik Nielsen Willefrance.

De arbejdede baade før og efter de blev gift paa Sophienlund, og en Tid efter Giftermaalet boede de i det gamle Hus i Svinsager, der i Dag ejes af Astrid Viborg.

En Dag spurgte Forpagteren paa Sophienlund, Preuthen hed han, om ikke Frederik Willefrance kunde tænke sig at blive Bestyrer paa Damgaard i Hads Herred. Gaarden hørte under Godset Aakjær. En medbragt Anbefaling fra Preuthen gjorde at han fik Pladsen, og der var han og Louise fra 1888 til 1905.

I 1903 køber han Billighed i Gjesing for 12.000 Kr., og i 1905 overtager han den. 2 af hans Sønner arvede den i 1923.

Henrik J. Willefrance var en kort Tid i Sameje med Broderen, men købte siden hans Halvdel af Gaarden og blev Eneejer. Han var gift med Ingeborg fra Onsted. Henrik Willefrance døde i Julen 1974, og Ingeborg bor i en af Pensionistboligerne i Virring. En Søn, der er Politibetjent paa Sjælland har overtaget Gaarden. Hvorfra navnet Billighed stammer ved jeg ikke. Henrik Willefrance mente, at Gaarden en Gang havde været Kro med særdeles billige Priser, men det kan jeg ikke faa bekræftet nogen Steds.

Den gamle Kongshøjgaard
Matr. 4g, 6gh, 2hf, 19, 3i, 15, 5ag,
Gjesing.
4,41 Ha. i 1932.
7,55 Ha. i 1970.

Hovedmatriklet i denne Ejendom er Matr. 4a, der er frasolgt Kongshøjgaard i 1867 af Rasmus Sørensen, saa man kan vist gaa ud fra at Kongshøjgaard i sin Tid har ligget paa denne Plads, og at Matr. 4g er frasolgt, da Gaarden blev flyttet ud paa Marken.

Kongshøjgaard laa før i Tiden paa dette Sted. Gaarden ejes i Dag af Henrik Willefrance Henriksen. 1976.

Køberen var Mikkel Laursen, som man kaldte Skrædder. Matr. Nr. 15 var et Fæstehus under Herschendsgave, muligvis den ældste Skole i Gjesing, som Ane Rasmusdatter fik Skøde paa i 1868, og da hun dør sælger Arvingerne det til L. P. Jakobsen i 1900 for 615 Kr., og 4 Aar efter sælger han til Jens Frandsen, der var Bindkræmmer (Hosekræmmer). Han bor der til 1928, da bliver det solgt til Peder Valdemar Jensen for 1.000 Kr. Han har tillige Matr. 4g m. fl.

Mikkel Laursen Skrædder solgte sin Ejendom til Søren Peder Laursen, der tillige havde Matr. 6gh i 1903. I 1902 havde Søren Peder Laursen tillige købt Matr. 3d, 2hf og Nr. 19. Sidstnævnte er vist Gadejord, og i 1917 sælger han det hele, paa nær 3d til Søren Kristian Frederik Jespersen for 10.000 Kr., og dermed er ovennævnte Ejendom oprettet. Den bliver i 1921 solgt til Peder Valdemar Jensen for 19.500 Kr., og i 1929 til Anders Peter Rasmussen, hvis Kone hedder Anne Fredenslund. De sælger i 1944 til Niels Peder Chr. Rasmussen for 28.500 Kr. og køber i stedet en Gaard i Fastrup. 2 Aar efter bliver Ejendommen solgt til Henry Willefrance Henriksen, hans Kone hedder Anne Nielsen. Ved Branden paa Gjesinggaard fik Ejendommen tildelt noget Jord fra denne Gaard.

Hedekjær Matr. 10c og 18b-2 13 Ha. i 1932

En lille Ejendom i Gjesing Enge bag Hedemølle. Oprindelig bestod Ejendommen kun af 10c og har haft mange Ejere, kun Peder Sørensen har haft den i en længere Aarerække, nemlig fra 1910 til

1933, i 1924 købte han 18b af Frits Herschend. Peder Sørensens Kone, Rasmine, bliver Enke i 1933, og i 1935 køber Søren Fæster Ejendommen. Kontrolassistent Aksel Andersen køber den i 1946 og sælger den i 1952 til Halvor Pedersen.

Hedekjær er nu nedlagt som Landbrug. Jorden er frasolgt til Gaarden Rolighed. Bygningerne bruges til Sommerhus.

Gjesing Vognmandsforretning Matr. 5e

Grunden er frasolgt af Niels Sørensen til Jensenius Pedersen, han bygger og opretter en Vognmandsforretning der. I 1955 sælger han Forretningen til Henry Bavarslund Rasmussen, Søn af Sofus Rasmussen i Fastrup. Han havde indtil 1955 Gammelgaard i Virring, der nu er nedlagt som Landbrug. Hans Kone hedder Edith, hun har en Søster, der er gift med Ingvar Lauen, Herschendsgave.

Gjesing Mekanikerværksted Matr. 5s

Grunden er i 1934 solgt til C. Nielsen af Chr. Hauberg. C. Nielsen opretter

Gjesing Autoværksted. 1976.

Værkstedet og sælger det til Frederik Pedersen i 1938 for 14.000 Kr. Niels Henrik Henriksen køber det i 1952, og sælger samme Aar til Egon Glerup Nielsen.

Matr. 5v

Gjesing

Der var 2 Vognmænd i Gjesing, idet Visti Kristoffersen ogsaa kørte Vognmandskørsel. Han har bygget Huset paa Nr. 5v, og bor stadig i det, men har som ældre overladt Huset til sin Søn Gunner Kristoffersen. Denne mistede ved et Uheld den ene Arm, men er trods det en meget dygtig Traktorfører, der arbejder for et Entreprenørfirma. Han er ugift.

Gjesing Savværk

Matr. 1, m, n, a, b

Tømrer Villiam Jensen startede Savværket i 1899 og solgte det i 1912 til Søren Ingvar Sørensen, og blev i Stedet Vært i Sommeretablisementet Vestermølle.

Søren Ingvar Sørensen er Søn af Christian Sørensen, der havde Thorups Gaard Matr. 20a i Virring, og Svoger til Karl Ingvarsdens i Svinsager, der tillige var hans Farbroder. Søren Ingvar Sørensen kunde ikke klare Savværket, og Faderen overtog det i 1919, og N. Birkebæk Nielsen overtog det ved Auktionsskøde i 1921. Han sælger Savværket i 1923, og bestyrer vist herefter Herschendsgave Vandmølle.

De næste 4 Ejere har det kun i kort Tid: H. Christensen, 1923, 16.550 Kr. J. M. Jensen fra Hørning, 1924, 15.500 Kr. Chr. Hagedorn, 1925, 20.000 Kr. Og igen J. M. Jensen, 1927, 17.200 Kr. M. Nielsen og C. Nielsen køber det i 1930 for

Tømrer og Savværksejer Aksel Vedsø og Hustru.

12.000 Kr. En Søn af C. Nielsen opretter Gjesing Mekanikerværksted.

I 1934 køber Godsejerne V. Eff og T. Friis Herschendsgave Savværket for 16.500 Kr. V. Eff bliver Eneejer af Gods og Savværk og sælger begge Dele. Savværket til Aksel Vedsø. Snedker og Tømrer Aksel Vedsø køber Jord af Emil Rasmussen, Matr. 6ab, til Udvidelse og virker i Gjesing til 1964, hvorefter han bygger et Opholdshus i Fruering, og Svigersønnen Erik Krogh overtager Forretningen. Han er fra Rasborg, og er Broder til Fabrikant Bent Krogh i Fruering.

Gjesing Smedeforretning

Matr. 5hy

Matr. 5h er frasolgt Matr. 5d af Erik Jensen Møller til Chr. Ernsten Lind, i 1879, og det er vel saa ham, der opretter Smedeforretningen. Han sælger den i 1889 til Smed Kristian Jensen for 1.525 Kr., og i 1901 bliver den solgt til Vilhelm Jensen for 2.000 Kr.

Smed Laurs Peter Laursen kommer fra Horndrup og køber Forretningen i 1902 ogsaa for 2.000 Kr. Foruden at være

Gjesing Smedeforretning. Jens Fogh, Mejlrød Lillevirring og Smedemester Laurs Peder Laursen prøvekører en Selvbinder, som de har konstrueret.

en dygtig Smed var han ogsaa noget af en Opfinder, bl. a. konstruerede han en Plov, der blev kaldt Gjesingploven, han eksperimenterede med forskellige Motorer, og prøvede ogsaa paa at forbedre Selvbinderen. Han havde en god Hjælp i Broderen Valdemar og hans Sønner.

Før Smedien her kom rigtig i Gang, var der Smedie i Gaarden Karinebergs nuværende Fodermesterhus.

Stuehuset til Gjesing Smedie var oprindeligt Fodermesterhus til Gaarden Ansgaard i Venge, det blev nedbrudt og genopført i Gjesing. Det var ret almindeligt, at man flyttede et Bindingsværkshus.

I 1922 finder Smed L. P. Laursen paa, at han vil være Husmand. Han køber

Matr. 1c af Sophienlund og bygger paa Jorden og sælger Smedien til Ole Andersen for 15.000 Kr.

L. P. Laursen bliver ret hurtigt træt af at være Husmand. Han sælger Ejendommen og køber Smedien tilbage i 1926, han maa nu give 19.500 Kr. for den.

Hans Søn, Jens Peter Laursen, overtager Smedien i 1947 for 47.600 Kr. Han har været i Canada, været Smed i Labing og Boes. Han er Smed i Gjesing til 1970. I 1968-69 køber han et Hus i Skaarup, giver det en Hovedreparation og bosætter sig der, men har dog stadig Tilsyn med Smedien i Gjesing, men hans Helbred er ikke godt, og i 1970 dør han pludselig, og Smedien bliver solgt af Enken.

Gusta og Smedemester Jens Peter Laursen.

Gjesing Slagterforretning

Matr. 6 o, ad, ac

Grunden er frasolgt i 1913 af Laurs Sørensen til Chr. Larsen. I Begyndelsen var der ikke Slagterforretning i Huset. Det blev solgt i 1918 til Savskærer Søren Ingvar Sørensen, Gjesing Savværk, og hans Fader Kristian Sørensen overtog det Aaret efter. I 1921 bliver det solgt til Alfred Pedersen, der i 1923 sælger det til Slagter Jens K. Hansen for 8.000 Kr. Han kommer fra Virring, hvor han ogsaa havde en Slagterforretning. Hans Kone hedder Ingeborg. Han er Slagter i Gjesing til 1938, da sælger han Forretningen til Slagter Alfred Jespersen for 11.800 Kr. Alfred Jespersens Fader, Peder Jespersen, har boet dels i Svinsager og dels i Gjesing. Han var Slagter og Handelsmand. Han døde i et lille Hus i Svinsager, som nu er borte. En Datter af Peder Jespersen var gift med afdøde Dræningsmester Tage Sønderkov i Gjesing. Slagterforretningen er nu nedlagt.

Gjesing Elvirksomhed

Matr. 6sv

Niels Villumsen faar Skøde paa Matr. 6s af Emil Rasmussen i 1927, og det er ham der bygger Huset. Han sælger i 1930 til Kresten Mose Rasmussen for 7.500 Kr., og denne køber Matr. 6v af Emil Rasmussen i 1931.

Rudolf Dahl Lauersen køber Huset i 1948 for 16.700 Kr., og sælger Aaret efter til Slagter Alfred Jespersen for samme Pris, hvorefter Ester og Installatør Svend Kjeldsen køber det i 1954.

Gjesing Bødkerforretning og Brødudsalg

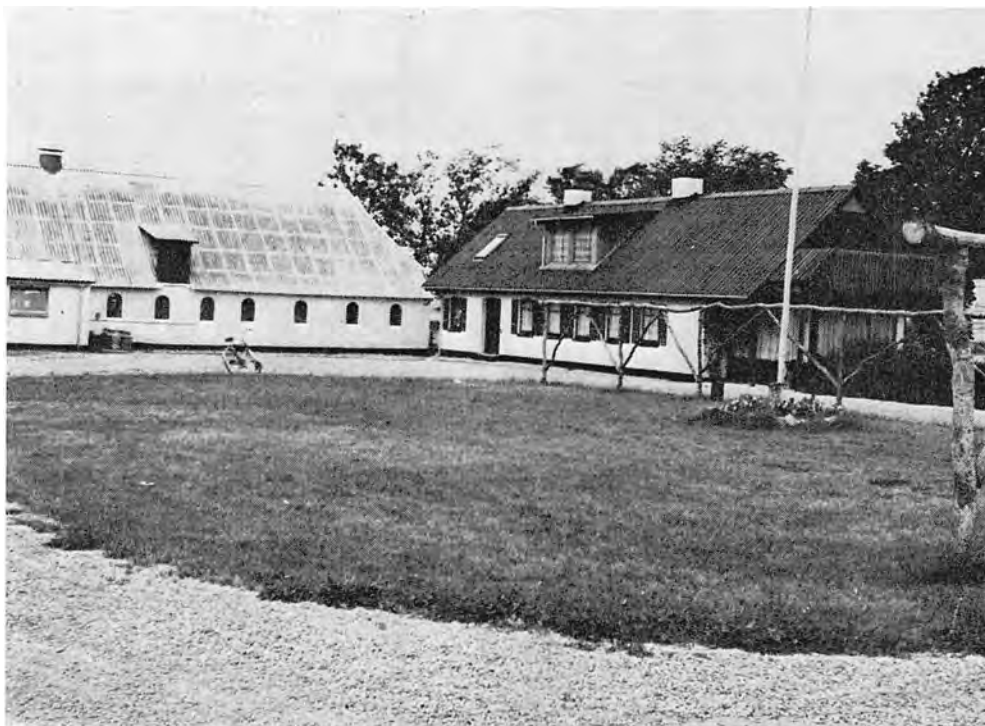
Matr. 6k

Grunden er frasolgt Matr. 6c i 1895 til Carl Christensen, der samme Aar sælger til Jørgen H. Hansen, og i 1897 køber Kirsten og Bødker Jakob Frederik Johansen Huset for 2.900 Kr., og der driver han Bødkerforretning til 1939, hvorefter det bliver solgt til Rudolf Laursen for 6.000 Kr.

Georg Øjken køber det i 1948 for 24.200 Kr. og sælger det igen i 1950 til Frits Agner Anegaard Villumsen for 21.000 Kr. Aage Anegaard faar Skøde paa det i 1953 for 22.000 Kr. Hans Søn Max opretter Virring Bageri.

En Søster til Aage Anegaard er gift med Søren Nielsen, der er født i Virring i Matr. 9c, Virring Hede. Han havde i mange Aar en Ejendom paa Lethenborg Mark.

Rudolf Laursen opretter vist Brødudsalg i Huset og bestyrer dette nogle Aar, hvorefter det var lejet ud, indtil Aage Anegaard nedlagde det.

Gaarden Rolighed efter Moderniseringen 1976.

Rolighed
Matr. 2a, 1b i Hedemølle,
lod, 10c, 18b i Gjesing.
25a i Baastrup.
14 Ha. i 1960.

Jorderne er købt til efterhaanden, oprindelig bestod Ejendommen kun af Hedemøllejorden Matr. 2a.

Ole Johan Jensen er født 1804 i Vejle Amt. I 1840 var han Ladefoged paa Herschendsgave. Han bliver gift med Helene Marie Jørgensdatter, født 1816 i Sognet, de er Fæstere af ovennævnte lille Ejendom.

Peder Eriksen, født 1802 i Stouby, gift med Mette Marie Sørensdatter, født 1798 i Gram, bliver Fæstere efter Ole Johan.

I 1868 køber Ole Johan Jensens Søn Jørgen Olesen Ejendommen af P. Herschend for 500 Rigsdaler, og i 1884 forøger han Ejendommens Areal med Matr. 10a, som han køber af Morten Jensen for 5.602 Kr.

Jørgen Olesen var gammeldags, han drev Gaarden med 2 Stude, og han kunde ogsaa ordne et Strikketøj.

Hans Datter Grethe var gift med Snedker Pedersens Søn i Vitved, og de havde en Ejendom ved Vitved Sø, hvor Manden døde. Som Enke var Grethe nogle Aar Høker i Svinsager, hvorefter hun gav sig til at være Syerske, og gik derfor som Regel under Navnet Sy-Grethe.

En anden Datter, Marie, var gift med

Søren Jochumsen, der havde Gaarden Kalhave i Gjesing. En Søn, Søren Johan Olesen, overtog Rolighed i 1910 for 10.000 Kr. Han sælger den igen i 1918 og køber i Stedet Matr. Nr. 2a i Gjesing.

Rasmus Andersen køber Gaarden i 1918 for 36.000 Kr., og da er vist Jorden i Baastrup købt til.

Ole Olesen køber den i 1920 og sælger Aaret efter til Ingeborg og Jens Karl Andersen, for 36.700 Kr. Dyrlæge Andersen i Skanderborg var hans Broder.

Gunner Emil Andersen, som er Søn af ovenstaaende, overtager Gaarden i 1944 og køber i 1946 Matr. 1b af Chr. Brant Madsen for 5.938 Kr. Hans Kone hedder Jenny og er fra Torrild. Af Helbredshensyn sælger de Gaarden i 1971 til Kurt Pedersen, der istandsætter og moderniserer Bygningerne.

En Dag modtog jeg et Brev fra Læge Aksel Liebmand i Odense, i hvilket han fortalte, at der skulde have boet en Mand paa Rolighed der hed Prytz, en fortrukken og brutal Fyr. Hans Kone hed Elisabeth, og hun fik Prygl efter Noder. En Broder til Elisabeth Prytz var Frederik Michael Liebmand, der blev Professor i Botanik og var Brevskriverens Oldefader.

Jeg kan ikke finde ovennævnte Prytz hverken i Kirkebøgerne eller i Folketællingerne. Rolighed kan ogsaa kun have været en ganske lille Ejendom paa det Tidspunkt Prytz skulde have opholdt sig der.

Matr. 2 gbn

Et Hus i Gjesing

Villiam Jensen har købt Grunden i 1913 og sælger Huset i 1915 til Mads Chr. Madsen for 3.875 Kr. Hans Enke, Ane

Margrethe Andersen, sælger til Peder Juul Andersen i 1943 for 7.500 Kr., og i 1947 køber Valdemar Nielsen Huset for 14.500 Kr. og sælger i 1953 til Jens Peter Hansen for 22.000 Kr. Han kørte med Fisk, og boede en Tid i Svinsager. Han sælger til Sømand Carl Laursen, Søn af den kørende Post fra Skanderborg, som er omtalt andetsteds. Jørgen Ry har det nu, han er Murer Joh. Jakobsens Svigersøn.

Matr. 2m, 3h

Et Hus

Ejeren er Carl Friis i 1903. Niels Frederik Jensen i 1912. Niels Pedersen i 1927. Hans Peter Anegaard Sørensen i 1935. Hans Enke, Ane Marie, født Jensen i 1945. Hendes Arvinger i 1952. Derefter Søren Fæster og hans Enke Astrid Fæster.

Jens Nielsen og Astrid Fæster.

Matr. 5r

Et Hus i Gjesing

Rasmus Møller Jensen faar Skøde i 1929. Han er født i Virring Toftegaard og har haft en Ejendom paa Virring Hede og i Gjesing. Hans Arvinger: Anne Cathrine Christensen, Cecilie Rasmine, Chr.

Jensen og Karl Møller Jensen overtager Huset i 1941 og sælger det til Adolf Thor-kild Pedersen, gift med Anne Olesen, for 7.250 Kr. Derefter Jens Nielsen i 1946 for 13.000 Kr., og Søren Nielsen i 1954 for 17.500 Kr. Søren Nielsen er født i en Ejendom paa Virring Hede og havde i mange Aar en Ejendom paa Lethenborg Mark. Han døde i December 1976.

Matr. 3c Gjesing 7,0 Ha.

Matr. 3c blev kaldt Skolejord, men Jorden var vist Lærer Thøgersens private Ejendom, og Fruering-Vitved Kommune har ikke haft Skøde paa den. Lærer Thøgersen havde ogsaa selv Forhæftelserne paa Jorden, disse gjaldt bl. a. Kommunen og Sorø Akademi. Lærer Thøgersen sælger Jorden i 1892, fordi han da overtager sin Faders Embede som Lærer i Fruering. Køberne er Ane og Peder Jensen. De havde før en Ejendom man kaldte Stalden.

Martha og Martinus Jensen, Skøde 1928. Martinus er Søn af Peder Jensen, en anden Søn er Jens Jensen, der har Gaarden Mølholm i Lillevirring.

Matr. 3c, Gjesing. 1970. Jorden er frasolgt.

Jorden er frasolgt Ejendommen i 1967 og lagt under Kongshøjgaard, Matr. 4a, 5k, Gjesing.

Martha og Martinus Jensen.

Matr. 3e Et Hus i Gjesing

Ejeren er Mathilde Hoffmann i 1877. Poul Hoffmann i 1908. Mads Sørensen i 1916. Mathilde Jørgen Jensen i 1920. Mogens P. Mogensen i 1921, og senere Murer Johannes Antonius Jakobsen. Den nuværende Ejer er Søn af afdøde Kroejer Sander i Virring.

Matr. 2b 2h En lille Ejendom i Gjesing 1,4 Ha. i 1960

Det er en lille Engejendom, som Søren Johan Olesen købte i 1924 for 7.000 Kr. Han stammer fra Rolighed, hvor han er født, senere havde han Gaard Matr. 2a i Gjesing, som han sælger i 1924 og køber

Ejendommen her. Han sælger den til Karen Christiansen født Lang i 1927 for 9.000 Kr. Hendes Arvinger sælger den i 1953 til Sigrød Terndrup, der er født Lang Christiansen og er en af Arvingerne.

Matr. 4c, 12e
En lille Ejendom i Gjesing
2,55 Ha. i 1960

Da Matr. 4a blev Selveje, beholdte Slægtshuset Herschends gave Matr. 4c og oprettede et lille Husmandsbrug derpaa. Matr. 12e er frasolgt 12c i 1928 og tillagt Ejendommen.

Mikkel Rasmussen blev Fæster af Ejendommen, og Ane og Hans Pedersen købte den af P. Herschend i 1868. Derefter Peder Hansen. Hans Pedersen. Laurs Sørensen og i 1901 Trine og Jørgen Jørgensen. I 1910 mageskifter de med Rasmus Møller Jensen, der havde Matr. 10b paa Virring Hede. Rasmus Møller Jensen faar altsaa Skøde paa Ejendommen her i 1910. Han er født i Virring Toftegaard Matr. 10a. En af hans Sønner bliver gift med Jakob Pedersens Datter, og overtager hendes Fødegaard Matr. Nr. 7 i Hvolbæk.

Christian er Søn af Rasmus Møller Jensen, og han overtager Ejendommen i 1929, og sælger den igen i 1940 til Jens Peter Jensen for 10.800 Kr. I 1946 bliver den købt af Grethe og Peter Juul Andersen. Han er Altmuligmand og stammer fra Rolighed.

Matr. 5d
Et Hus i Gjesing

Sadelmager Christensen køber Grunden i 1868 og sælger Huset til Erik Jensen Møller i 1873. Han har Huset til 1913, da

bliver det købt af Smed Valdemar Laurson, og han mageskifter i 1919 med Niels Marius Nielsen Lillemose. I 1924 køber Chr. Mose Rasmussen det ved Fogedudlægsskøde. Han køber senere Huset Matr. 6s, 6v, og sælger Matr. 5d til Laurits M. Nielsen i 1928 for 3.700 Kr. 2 Aar efter køber Hans Chr. Christoffersen Huset for 5.000 Kr. og sælger til Thora og Karl Magnussen for 3.000 Kr. Thora bliver Enke i 1942 og sælger til Marie og Smed L. P. Laursen for 5.000 Kr. Marie bliver Enke og sælger til Berthe og Bent Laursen.

Matr. 6æ
Et Hus i Gjesing

Husets Ejer er Nanny Jørgensen, hun stammer fra Virring, hvor hendes Forældre, Ane og Marius Andersen havde Virring Telefoncentral. Hun var gift med Afdøde Tømrer Jørgensen, og har nu boet i Gjesing i mange Aar.

Matr. 4h, 4l
En lille Ejendom i Gjesing
3 Ha. i 1960

Matr. 4h er frasolgt Matr. 4a af Rasmus Laursen i 1867 til Jørgen Rasmussen, og han sælger i 1875 til Anders Jensen for 3.400 Kr. Aaret efter køber Niels Jørgensen Ejendommen og forøger Arealet med Matr. 4l, som han giver 2.500 Kr. for i 1893. I 1908 sælger han til Niels Andersen, og derefter J. C. Rasmussen, Mads Sørensen, Karl Rasmussen og i 1916 Minna og Søren Madsen, der har den helt til 1957, og driver et Mønsterlandbrug paa den.

I 1957 bliver den solgt til Johannes Jørgensen for 36.500 Kr., og samme Aar til Holger Therkelsen. Børge Andersen har den i 1960, og Autoforhandler V. Kilstrand har den i Dag.

Matr. 6ag Et Hus i Gjesing

Holger Bruus der før havde Matr. 18a, Hvolbæk, køber Grunden af Emil Rasmussen i 1950 for 300 Kr. og bygger Hus paa den. Holger Bruus er gift med Karetmager Carl Olsens Søster Marthe. Huset bliver overtaget af Datteren Anne Lise, der sælger det til Kr. Henriksen i 1971.

Matr. 11e Et Hus i Gjesing kaldt Frueringhuset

Grunden er frasolgt Matr. 11a i 1867 af Jens Pedersen til Chr. Eriksen, der bygger paa den. I 1867 bliver det solgt til 3 Mænd: Søren Peder og Niels Peder Jensen og Hans Frandsen. De har det til 1895, da bliver det købt af R. P. Nielsen for 625 Kr. Søren Vestergaard Sørensen køber det i 1900 for 800 Kr., og hans Moder Maren Sørensen sælger det i 1912 til Ane og Rasmus Peder Nielsen for 1.050 Kr. Ane bliver Enke i 1931 og bor der til 1952. Hun bliver kaldt Ann Fruering. Ove Jensen køber det i 1952 for 3.000 Kr. Han er Fodermester paa Gaarden Karineberg. Ejeren af Gaarden køber Huset, og Ejeren af Gaard og Hus i Dag er Jørgen Amdi Jacobsen.

Matr. 6f Et Hus i Gjesing

Jørgen Rasmussen fik Skøde paa Huset af P. Herschend i 1868, og havde da væ-

Her boede Vejmænd Jens Møller Frederiksen. Huset er istandsat af Jytte og O. R. Jønson. Jytte er Datter af Vognmand Henry Bavarslund Rasmussen. 1976.

ret Fæster af det i mange Aar. Han sælger det samme Aar til Niels Thomsen.

Skovarbejder Jørgen P. Nielsen køber det i 1874 og sælger det til Alfred Emilius Jensen i 1921 for 2.400 Kr.

Michael Hansen har det i 1928 og sælger det til Vejmænd Jens Møller Frederiksen i 1934 for 3.190 Kr. Han var Vejmænd i Fruering-Vitved Kommune i mange Aar. Han var Medlem af Sogneraadet i 24 Aar, og var i flere Aar Socialudvalgsformand. Han var en særdeles dygtig og rettænkende Kommunalmand, der ikke skyede nogen Anstrengelse for at udføre det, han mente var rigtigt.

Chauffør Olav Jønson køber Huset i 1969, han er gift med Vognmand Henry Rasmussens Datter Jytte, og Huset har faaet en Hovedreparation.

Matr. 2 Lethenborg og 21 Røjgaard, Gjesing 5,5 Ha. i 1960

Kun Bygningerne ligger i Sognet. Ejendommens Jorder er udstykket fra Lethenborg. Karl Jensen byggede Husene, men

boede der kun kort Tid. Hans Datter Olga og Svigersøn, Murer Johannes Jakobsen kommer fra Skaarup og overtager Ejendommen. De køber senere et Hus i Gjesing By.

Siden har der været forskellige Ejere af Ejendommen, bl. a. Svend Brandbyge, Johannes Hansen, Henry Jensen, Carl P. Rasmussen og Max Anegaard. Han er Bager og sælger Ejendommen i 1975 og bygger et Bageri i Virring. Inden Byggeriet er afsluttet, dør hans Hustru Ane Vind i 1976. Han afslutter Byggeriet, men savner sin dygtige Kone.

Matr. 6c

Et hus i Gjesing

Frode Værum køber Grunden i 1931 af Emil Rasmussen for 385 Kr. I 1942 køber Carl Jensen Huset for 9.500 Kr., han er Broder til Søren Mesing i Hvolbæk. I Dag ejes Huset af Murer Joh. Jakobsens Enke Olga.

Matr. 11c, d, g 6e, Gjesing

4,6 Ha. i 1960

Karetmager Hendrik August Vilhelm Peich faar Skøde paa Ejendommen i 1862

Georg Laursens Ejendom, Matr. 5p. 1975.

eller 1866. Han er født i Hannover 1833, og er gift med Mariane Rasmussen født 1836 i Gjesing. Kommunen bruger jævnlig Karetmager Peich til Reparationer paa Gjesing Skole. En Søn faar Skøde paa Ejendommen i 1912, og i 1921 faar Søren Peder Laursen Skøde af Skifteretten for 6.200 Kr. Hans Søn overtager Jorden i 1935. De oprindelige Bygninger er fjernede, og Jorden hører ind under de Bygninger i Gjesing By, der beboes af Georg Laursen og hans Efterfølger Thorkild Mortensen. Georg Laursen døde i 1975.

Matr. 7e, 3f, 3k

og i Assedrup, Matr. 12a

9,7 Ha. i 1960

En noget indviklet Redegørelse: Niels Andersen sælger sin Gaard Matr. 3a i 1877, men beholder lidt af dens Jord, nemlig Matr. 3f,k.

Naboen Rasmus Rasmussen har Matr. 2bh og køber senere Matr. 3fk. Hans Kone hedder Marie Jensen og bliver Enke i 1913 og sælger Ejendommen til A. J. og A. M. Andersen, der i 1918 sælger til Carl Theodor Corfitzen. I 1921 bliver den købt af Marinus Vilstrup.

Ved Horsens Landevejen ligger en lille Ejendom, der har Matr. 7e. Jorden er frasolgt Matr. 7a i 1914 til P. Daniel Hansen. Han er gift med Johanne Jacobsen, og da hun bliver Enke i 1917, overtager Døtrene Rasmine, Kathrine og Elise Hansen Ejendommen.

De 3 Piger sælger Ejendommen til Marinus Vilstrup, der har ovennævnte Ejendom, som han sælger til Søren Johan Olesen i 1924, han er født i Rolighed, men Marinus Vilstrup beholder Matriklerne 3fk og lægger disse under den nys købte

Theodor Vilstrups Ejendom ved Horsens Landevejen. Matr. 3f, 3k, 7e.

Ejendom, som han har lige til 1957, da overtages den af Sønnen Theodor Vilstrup. Matr. 12a Assedrup hører ogsaa under Ejendommen, og dens Areal er i 1960 9,7 Ha.

Matr. 1h Sophienlund. Et Hus

Grunden til dette Hus er udstykket fra Sophienlund og pensioneret Lærer J. A. K. Jensen har bygget Huset i 1933. Hans Hustru, Hansine født Jensen, bliver Enke i 1953, og sønnen Lærer Tage Rasholt overtager Huset i 1954 og sælger samme Aar til Inseminør Anders Damkjær Møller.

Sophienlund

**Matr. 1c
7,3 Ha. i 1970**

Ifølge Jordrenteloven af 1919 skulde de større Gaarde afgive en Del Jord til Udstykning. Sophienlund afstod saaledes 25 Td. Ld. langs Aarhus-Horsens Landevejen + nogle Td. Ld. andet Steds.

Paa en Parcel af denne Jord er ovennævnte Ejendom bygget af Smed Laurs Laursen i 1922. Arealet var da ca. 9 Td. Ld. 3 Aar senere solgte han Ejendommen til N. H. Sørensen, der i 1930 solgte den til Karen og Jens Nielsen.

Jens Nielsen er fra Vrads Sogn og en Mand, der evnede og egnede sig til at bestride offentlige Hverv, af hvilke han ef-

Jens Chr. Niensens Ejendom Matr. 1c Sophienlund. 1932.

terhaanden blev betroet mange. Han har været Formand for Husmandsforeningen og for Gjesing Brugsforening og i flere Aar var han Revisor i Gjesing Mejeri.

I 1943 blev han valgt ind i Sogneraadet paa den radikale Liste, og allerede Aaret efter blev han Sogneraadsformand, hvilket Embede han bestred til 1950. Han har i

de mange Aar han var Medlem af Sogneraadet bl. a. været Socialraadsformand, Formand for Skolekommissionen m. m.

I 1970 blev Fruering-Vitved Kommune sammenlagt med Skanderborg, og da havde Jens Nielsen været i Sogneraadet i 27 Aar.

Trods de mange offentlige Hverv blev Hjem og Ejendom passet mønsterværdigt.

Karen og Jens Chr. Nielsen.

Gjesing Skole

Den ældste Skole i Gjesing, der var en saakaldt Biskole, laa østlig i Byen og var et lavt Bindingsværkshus. Den er nu nedrevet. Den sidste Ejer var Uldkræmmer Søren Frandsen, Veteran fra 1864. Den første Lærer i denne Skole, jeg kan komme tilbage til, hed Jørgen Eriknaur, og var Søn af en Lærer i Oldrup. Han blev se-

Et meget gammelt Billede af Gjesing Hovedskole.

ner Lærer i Hyllested Skovgaarde og Nøddager.

I 1845 blev han afløst af Christian Boysen. Han var født i Gylling og Søn af Lærer Boysen i Tvingstrup, hans Moder var en Borcheniüs. Hun havde været Husjomfru hos Pastor Bagger i Fruering. Christian Boysen blev senere Lærer i Fensten og Hørret.

Efter ham blev Christian Mogensen Lærer i Gjesing. Han er født i Gylling i 1822. Han var først Hjælperlærer hos Morten Langberg i Virring, og blev gift med hans Datter Othilie Langberg. Han var kun ganske kort Tid i Gjesing, hvorefter han fik Embede i Blegind. Lærer Langberg havde Ophold hos dem, da han paa Grund af Alder tog sin Afsked fra Virring Skole. Christian Mogensen fik Skyld for at være noget fugtig i hans yngre Aar.

Alle de her nævnte Lærere var Biskolelærere. Først efter at den nye Skole var

bygget i 1848 fik Gjesing Skole Rang med de andre Skoler i Kommunen.

Den første Lærer ved den nye Skole var Carl Ingvar Zakariasen Winther, født i Ørritslev i 1829. Han kom til Gjesing i 1847 og blev ca. 1858 forflyttet til Foerlev, hvor han og hans Slægt blev betydelige Personer.

Den nye Skole i Gjesing

Den 30. Nov. 1846 meddelte Sogneforstanderskabets Formand Slægtshusbesidder P. Herschend, Herschendsgave, at Cancelliet under 27. November 1845 nu endelig havde approberet det af Sogneforstanderskabet indgivne Forslag om at bygge 3 nye Skoler i Pastoratet og istandsætte Rytterskolen i Virring.

Angaaende den nye Skole i Gjesing skal den være 7 Fag à 11 Kvarter og mures i en og en halv Stens Mur, og ligge Syd-

Nord i Thomas Niensens Toft, der aarlig i Leje skal have 64 Skilling. Der har altid været Bryderi med Jordforholdene ved Gjelsing Skole. Skolepladsen hørte under Herschendsgave og skulde lejes af Ejeren af dette Gods. En Overgang nægtede han at leje Pladsen ud, hvorefter der blev Bryderi med Skoledirektionen paa Grund af Mangel paa Gymnastikplads.

Skolen blev bygget efter en Tegning forfattet af Møllebygger Rasmus Jensen

i Skaarup. Der blev ingen Udhus bygget til Skolen, da der vist aldrig har været Jordtilliggende til den. I den Tid Lærer Thøgersen var ansat ved Skolen, ejede han privat et Stykke Jord, hvorpaa der siden er bygget en Ejendom. Hvor Skolens Dyr har opholdt sig, ved jeg ikke.

Skolehuset blev tækket med Straa, dette og Grus og Sten blev leveret af Gaardmændene, og Skolen kom til at koste 874 Rigsdaler, da den var færdig.

Gjelsing Skole 1925. Første Række fra venstre: Anker Laursen. – Gunner Andersen. – Peder Juul Andersen. – ?. – Rasmus Laursen. – Alfred Jespersen. – Søren Nielsen. – Anden Række: ?. – ?. – Jonne Laursen – Gudrun Andersen. – ?. – ?. – ?. – Edith. – ?. Lilly Knudsen. – ?. – Tredie Række: Gerda Laursen. – ?. – ?. – ?. – ?. – Kirsten Valborg Sørensen. – Anne Andersen. – ?. – Helene Laursen – ?. – Elvira. – Rikardt Olesen. – ?. – Fjerde Række: Svend Andersen. – ?. – Karl Hansen. – Rudolf Laursen. – Karl Madsen. – Pletner Madsen. – Ove Knudsen. – Frode Sørensen. – ?. – Fru Jensen. – Lærer Jensen. – Lærerinde Frk. Verner.

I Sogneraadprotokollen er nævnt, at i 1856 kom man til Akkord med Murer Jens Mikkelsen, at han måtte benytte det ved Gjesing Skole værende Locum.

I 1858 rejser Lærer Zakarias Winther til Foerlev, og man skal have en ny Lærer, det bliver Christoffer Jørgensen. Efter faa Aars Forløb rejser han ligeledes til Foerlev, og bliver Lærer der. Han var Soldat i Krigsaarene og blev saaret, han var Dannebrogsmænd. Som pensioneret boede han i Skanderborg.

I 1860 søger man igen Lærer til Gjesing Skole, der er kun en Ansøger, nemlig Anders Knudsen, en Gaardmandssøn fra Oddereggen. 3 Aar efter bliver han ansat som Lærer ved Mesing Skole.

I 1863 faar man en mere varig Læreransættelse ved Skolen, idet Thøger Clemens Thøgersen, Søn af Degn og Skoleholder Jens Sørensen Thøgersen i Fruering, bliver ansat ved Skolen og bliver der til 1883, da overtager han sin Faders Embede i Fruering.

Lærer Clemens Thøgersen var, som fortalt under Fruering Skole, gift 2 Gange. Første Gang med Ane Marie Jensen fra Skaarup Overgaard. I dette Ægteskab var der en Datter, der bliver gift med Joh. P. Sørensen, der opfinder den traadløse Telegraf 6 Aar før italieneren Marconi, men hans Opfindelse bliver dysset ned, saa Marconi faar Æren derfor. Da man senere bliver klar over, at det var Joh. P. Sørensen, der var den egentlige Opfinder, fik han tildelt Ridderkorset af Kongen. Paa Testrup Kirkegaard staar der en Mindesten over ham.

Lærer Thøgersens anden Kone hed Jakobine, og hed i daglig Tale kun Bine. Hun var først Husholder for ham. I „Morfars By“ fortæller Albert Dam om

Frederik, der ikke maatte gaa „ujenbøs til Liegstow“, det vil paa nutidsdansk sige, at han ikke maa gaa uden Bys til Bal. For ikke at gøre sin Husbond imod, opfatter Frederik Forbudet, som det er sagt, og har som Regel en Bøsse med, naar han skal til Bal. Frederik kommer ogsaa til Liegstow i Gjesing. Han danser meget med Degns Bine, og er ogsaa med hende hjemme efter Ballet.

Lærer Thøgersen gifter sig siden med Bine, og hun faar en Søn, som Thøgersen godtnok ved, at han ikke er Fader til, men han tager ham til sig, som sin egen. Sønnen slægter hverken Degnen eller Bine paa. Han blev en temmelig vidtløftig Fyr.

I 1873 skal Gjesing Skole istandsættes, og Hjulmand Peich, Gjesing er lavestbydende med 155 Rigsdaler + 35 Rigsdaler for at nedtage den gamle Bagerovn og opføre en ny, i hvilke der paa en Gang skal kunne bages Brød af 2 Skp. Rug. Samtidig skal der opføres en Grubekeddel i Køkkenet.

Allerede i 1877 skal der igen Haandværkere paa Gjesing Skole, idet der skal bygges 2 Fag til. Lærer Thøgersen vil have Pige-kammer paa Loftet, det maa han ogsaa gerne faa, hvis han selv vil betale Omkostningerne. Tømrer Rasmus Fisker fra Skanderborg skal udføre Tilbygningen for 1244 Kr. Aar 1875 skifter man fra Rigsdaler til Kroner, en Rigsdaler var da ca. 2 Kroner. Man faar herefter Overenskomst med Sognets Lærere, at de selv skal vedligeholde deres Lejlighed for 10 Kr. aarlig. I 1879 beder Thøgersen om at faa sat en Jernpumpe i Skolens Brønd.

I 1883 skal man saa igen have ny Lærer i Gjesing. Han hedder Andreasen og er Gaardmandssøn fra Hylke. Han har

ingen Lyst til Lærergerningen og rejser igen i 1887, hvorefter han opretter en Fortsættelsesskole i Hadsten, som han dog ret hurtigt sælger igen.

Fra 1888 til 1898 er Peder Møller Pedersen Lærer ved Skolen, men rejser derefter til Høgsholt ved Vejle, og man ansætter Jens Anders Kristian Jensen Rasborg som Vikar, og han bliver fast ansat d. 22. November samme Aar, og er herefter Lærer i Gjesing til 1934.

J. A. K. Jensen Rasborg er fra en Gaard i Rasborg ved Onsted og er født 14. april 1876, Søn af Kirsten og P. Jensen. Han er uddannet paa Ranum Seminarie, Hjælpe lærer i Hylke, Vikar i Gram Skole og kaldet til Embedet i Gjesing i 1898.

Han bliver gift med Hansine Jensen, Datter fra Gaard Matr. 2a i Gjesing. Hun var noget yngre end ham og havde været

Skoleelev hos ham.

Lærer Jensen var en dygtig og betroet Mand, der efterhaanden fik flere Tillidshverv i Byen. Der var kun en Søn i Ægteskabet, Tage Jensen, der senere tog Navnet Rasholt. Han var Lærer i Fredericia.

Lærerlønnen i 1898 var 4 Td. Rug, 25 $\frac{3}{8}$ Td. Byg samt Godtgørelse for Nannest = 1 Td. $\frac{3}{4}$ Skp. Byg, alt efter Kapiteltaksten. Fri Bolig og Have. 4 Favne Brænde til Skole og eget Forbrug. Penge-løn 155 Kr. Skolepenge 30 Kr. Offer og Accidenser ca. 90 Kr., ialt udgjort i Penge ca. 668 Kr.

Gjesing Skole er den mindste af Sognets Skoler, der er 3 Værelser paa 90 Kvadratalen samt Køkken, Spise- og Pigekammer paa 34 Kvadratalen, derfor vil Lærer Jensen have Lejligheden udvidet. Sogneraadet mener, den er rigelig

Gjesing Skole. Lærer Bisgaard og Frk. Jensen. Ca. 1940.

stor, da han foreløbig er ugift, den forrige Lærer kunde være der med Kone, Pige og 5 Børn.

I 1909 bliver der opført en Tilbygning til Gjesing Skole, og den gamle Del bliver istandsat. Udgiften er 6.137 Kr.

I 1915 beslutter Sogneraadet at bygge Forskoler i Skoledistrikterne, og i 1916 bygges en Forskole i Gjesing for 5.850 Kr., og Frk. Jensen bliver ansat som Lærerinde. Hun rejser i 1922 og Mette Kajhøj tiltræder Pladsen 1. November 1922. I 1925 skifter man igen, og Lærerinde Astrid Jensen bliver kaldet fra 1. April 1926.

Lærer Jensen tager sin Afsked fra Gjesing Hovedskole d. 31. Oktober 1934. Hans Søn Tage Rasholt er en Tid Vikar, hvorefter Lærer Anders Marius Pedersen Bisgaard antages som Lærer. Han rejser i 1948, og Carlo Ø. Pedersen ansættes som Vikar fra 1. September samme Aar. Dennes Evne til at omgaas Børn var middelmadig, og det var en Lettelse da Sv. Aage Bach ansættes fra 1. December 1948.

Der bygges en ny Fællesskole i Virring, hvorefter de større Børn fra de andre 3 Skoler skal søge denne. Lærer G. Lundgaard antages som Skoleleder for denne Skole, og da Sogneraadet har ignoreret 80 Underskrifter fra Beboere i Gjesing, der ønsker Lærer Bach ansat som Leder, rejser denne, og tager Embede andet Sted.

Fællesskolen i Virring tages i Brug 14. August 1962, og Lærerinde Fru Agnes Rasmussen, der er ansat ved denne Skole, tager Bopæl i Gjesing Hovedskole, som hun og hendes Mand senere køber.

Forskolen i Gjesing nedlægges 1. august 1964, hvorefter ogsaa disse Børn søger Skolen i Virring, og Lærerinde Frk. Astrid Jensen tager sin Afsked.

Gjesing Brugsforening

Matr. 5g

Forhandlingsprotokollen = Forhandlingsbog for Gjesing Brugsforenings Andliggende begynder d. 14. Februar 1896. Samme Dag vedtog man at oprette en Brugsforening i Byen. Mødet afholdtes i Gjesing Mejerisal.

Den 24. Februar indkaldes til Generalforsamling. Lærer P. Møller blev valgt til Formand. Samtidig med Brugsforeningens Oprettelse blev oprettet en Ægeksportforening. Man antog Høker Mikkel Peter Jensen til Uddeler for en Løn af 6 % af Udsalgsprisen, samtidig skulde han levere Lokaler, Butik, Oplagsplads, Disk, Reoler, Vægte o.s.v.

Regnskabsføreren skal have 1 % af de solgte Varer for at føre Regnskabet. Love blev vedtaget og underskrevet, og man vil laane 2.000 Kr. til Varekøb.

Den 26. Februar 1897 sender Bestyrelsen en Skrivelse til en Høker i Gjesing, der hedder J. Jensen, hvori man beskylder ham for at sælge Varer til latterlige lave Priser for at udkonkurrere Brugsforeningen. Da han samtidig sælger ulovlige Varer, vil Bestyrelsen melde ham til Øvrigheden, hvis han ikke snarest ansætter sine Priser til det, han tog for sine Varer, før Brugsforeningen blev oprettet. En Høker måtte kun handle med danske Varer, og ikke f.Eks. med Kaffe, Krydderier o.l., Han måtte heller ikke handle med Brændevin.

Brugsforeningens Generalforsamlinger holdtes i Gjesing Skole.

Den 20. November faar man ny Uddeler. Han hedder Vilhelm Harz. Man handler foreløbig ikke i Fællesforeningen.

Man er uheldig med den nye Uddeler, han er ikke sin Plads voksen, og 14. Ok-

tober 1899 antager man Niels Gundersen til Uddeler. Man lejer sig ind hos Søren Pedersen Matr. 5g. Man spekulerer paa at købe eget Hus, muligvis Vilhelm Hartzs. Uddeleren har sansynligvis, ligesom i Virring, ejet det Hus, hvori Brugsforeningen havde Lokale.

Den 24. Januar 1900 faar Foreningen Skøde paa Matr. 5g i Gjesing, og den 19. Maj 1900 faar den Brændevinsbevilling, og den 21. Nov. 1900 melder man sig ind i Fællesforeningen.

Man har en Del Besvær med at faa den forrige Uddeler Vilhelm Hertz's Gæld til Brugsforeningen betalt, den beløber sig til 584,76 Kr.

Man reparerer meget paa det købte Brugsforeningshus, der kom f.Eks. nyt Straatag paa.

En Kone, Stine Rasmussen, frasiger sig enhver Ret til det Køkken, hun før har raadet over, dog skal hun have Ret til Gennemgang.

Den 25. Maj 1901 faar man igen ny Uddeler, han hedder N. G. Simonsen. Man køber Fragtvogn og bygger Vognport. Uddeleren siger op, fordi Butikken er for lille, og den 15. August 1906 bliver Rasmus Sørensen fra Tebstrup Uddeler. Bestyrelsen køber et Udhus samt Inventar til Butik, Pakhus og Kælder, som hidtil har tilhørt den gamle Uddeler.

I 1907 flytter man Butikken og omforandrer og reparerer for 477 Kr. Snedker Villiam Jensen udfører Arbejdet.

I 1909 skifter man atter Uddeler, og R. Nørgaard fra Vedslet faar Pladsen. Man skifter ogsaa ustandselig Fragtkørere til Brugsforeningen.

I 1912 skifter man igen Uddeler, den nye er S. Sørensen fra Røgen.

Man holder nu Generalforsamling i noget man kalder S. P. Sørensens Sal. Foreningen er Medkausionist for et Laan paa 900.000 Kr. til Oprettelse af en Andels cementfabrik i Aalborg.

Gjesing Brugsforening.

I 1917 skærpes Kreditten. I 1921 holder man Fest i Anledning af Foreningens 25 Aars Stiftelsesdag.

I 1922 ønsker Uddeler Sørensen at fratræde Pladsen til 1. Dec. Lønnen er da $6\frac{1}{2}\%$ af Butiksvarer og $3\frac{1}{2}\%$ af Frø og Grovvarer. Omsætningen er ca. 65.000 Kr. aarlig deraf Frø 2.000 Kr. Uddeleren svarer til Svind og Emballage og betaler Halvdelen af Indpakningen. Som Erstatning for Lys og Varme ydes $\frac{1}{6}\%$ af Omsætningen, fri Bolig og Have og 1 Øre i Godtgørelse pr. $\frac{1}{2}$ kg Æg. For denne Løn valgtes Anders Knudsen Andersen til ny Uddeler fra 1. Dec. 1922. Varelageret var da 11.830 Kr. 38 Øre, og de udestaaende Fordringer var 1.506 Kr. 09 Øre.

Det var paa Tale om at bygge et Forsamlingshus i Forbindelse med Brugsforeningen, men det blev nedstemt. Derimod bestemte man at bygge et Udhus til Brugsforeningen. Man har et Overskud paa godt 2.000 Kr., som man bestemte maatte gaa til et eventuel Forsamlingshus.

I 1928 opsiger man Uddeleren, fordi han har solgt billig Kaffe til den dyre Kaffes Pris. Der indkommer 88 Ansøgninger til Uddelerpladsen, og Kommis Poul Bruun bliver valgt. Varelageret er nu paa 10.288 Kr. 62 Øre, og de udestaaende Fordringer udgjorde 2.248 Kr. 12 Øre. Man køber en Kaffemølle og Lejligheden bliver gjort i Stand.

I 1930 optager man et Laan paa 5.000 Kr. til Fordeling blandt Medlemmerne.

I 1934 bliver der føjet en Tilbygning til Gjesing Brugsforening og Butikken bliver moderniseret.

I 1938 bestemmer man sig for Udkørsel af Varer, og Kreditten bliver paanystrammet. Vareudkørselen hører igen op i 1940.

M. Madsen har i mange Aar været Foreningens Formand, han afløses i 1941 af Chresten Hauberg.

Den 8. Nov. bestemmer man at Uddeleren skal lønnes efter Mønsterkontrakten, og han faar 600 Kr. som Erstatning for Lys og Varme. Brugsforeningen holder 50 Aars Jubilæum og Oskar Bach er Formand. I 1948 har Lærer J. A. K. Jensen været Skriftefører, som han kalder sig, i 50 Aar.

I 1952 er Varelageret 49.370 Kr. og de udestaaende Fordringer paa 29.044 Kr.

I 1954 bliver der indlagt Centralvarme. Jens Chr. Nielsen bliver Formand.

Gjesing Mejeri

Jeg formaar kun at give faa Oplysninger om Gjesing Mejeri, da dets Papirer og Protokoller er overladt Mejerimusæet.

Grunden til Mejeriet er frasolgt Gjesinggaard Matr. 5a i 1895 for 200 Kr., og man maa gaa ud fra at Mejeriet er oprettet dette Aar. At rejse Bygningerne paa Grunden kostede 37.500 Kr.

Det største Problem for Mejeriet helt op til 1939 var, at der var for lidt Vand. Efter 1939 fandt man tilstrækkelig Vand i et Bakkedrag syd for Mejeriet.

I 1930 laante man 35.000 Kr. til Mejeriets Ombygning og Nyanskaffelser.

Mejeriet Gjesing Skovly naaede ikke at holde 75 Aars Jubilæum, idet det blev nedlagt i 1969 med 44 Stemmer for Nedlæggelsen, 1 Stemme imod og 5 blanke. Største Delen af de 58 Andelshavere søgte efter Nedlæggelsen til Andelsmejeriet Aaholm i Odder. Mejeriets Bygninger blev solgt til Hovedgaards Privatmejeri for 201.000 Kr. Der fabrikeres nu en Ostetype paa Mejeriet, der bærer Navnet

Gjesing Mejeri. Gjesing Skovly.

Blaa Castello. Denne Ost eksporteres dels til Udlandet og sælges dels herhjemme.

Der har kun været faa Bestyrere paa Mejeriet. Den første hed H. Hansen. I 1899 blev O. P. Lund Bestyrer, og han ledede Mejeriet til sin Død i 1937, hvorefter hans Søn Vagn Lund efterfulgte Faderen, og var Bestyrer til Mejeriet blev nedlagt. I Dag leder han Ostefremstillingen paa Mejeriet under dets nye Ejerforhold. Han dør pludselig i Februar 1977.

Den første Formand for Mejeriet Gjesing Skovly var Forpagter N. Nielsen, Herschendsgave. Blandt senere Formænd kan nævnes Rasmus Jensen, Matr. 2a Gjesing fra 1897 til 1913. Sognefoged Niels Sørensen, Gjesing fra 1913 til 1919. Peder Rasmussen, Skaarup Mosegaard fra 1919 til 1938. Proprietær Carl Henriksen, Sophienlund fra 1938 til 1944. Derefter Pro-

prietær Edvard Nielsen, Lethenborg, han sælger sin Besætning omkring 1960, og bliver afløst af Ejner Andreasen, Vedslet Overgaard, der er Formand indtil Salget af Mejeriet. Proprietær E. Bojsen, Lethenborg var Mejeriets Næstformand i 35 Aar, fra 1899 til 1934.

Gjesing Forsamlingshus Matr. 5m

Grunden er frasolgt Gjesinggaard, og Huset er indviet d. 30. Oktober 1923 ved en Festlighed. Sognefoged Niels Sørensen bød Velkommen, og Pastor Holm, Fruering, holdt Indvielsestalen, og Bojsen, Lethenborg, talte for Forsamlingshusets Fremtid. I 1940erne blev det moderniseret, der blev bygget en Sal til, delvis ved lokal Hjælp. I 1976 faar Huset nyt Tag, og der bliver indrettet Værelser paa Loftet.

Gjesing Forsamlingshus. 1976.

Foreninger i Gjesing

I flere Aar var der en Husmoderforening i Gjesing, hvis Formand var Lærerinde Frk. Jensen. Denne Forening holdt

dog ikke Foredrag og lignende, men beskæftigede sig kun med Husmødrenes Arbejde. Den er nu indgaaet som en Afdeling i Husmoderforeningen i Vitved, der dækker hele Sognet.

Der var i flere Aar en Idrætsforening i Gjesing, der udøvede Idræt paa en Plads, der var stillet til Raadighed af Laursen, Herschendsgave.

Ny Gjesing Landarbejderforening

Onsdag d. 18. Nov. 1931 afholdtes i Gjesing Forsamlingshus stiftende Generalforsamling af en Landarbejderforeningsafdeling i Fruering-Vitved Kommune. Man startede med 11 Medlemmer, og

Dilettant i Gjesing. Fra venstre: Mejerist Gustav Stæhr. – Jens Chr. Nielsen. – Paula Juncher, Gjesinggaard. – Inseminør Anders Møller. – Montør Helboe Møller. – Else Sørensen, Kongshøjgaard. – ?. –Dræningsmester Tage Sønderkov. – Dagny Eriksen. – Aron Juncher, Gjesinggaard. – Anne Olesen, Gjesing Forsamlingshus. – Lærer Bach. – Drengen foran er Jens Juncher. – Pigen ?.

Dilettanter 1954.

Jens Møller Frederiksen blev midlertidig Formand. Ved en ekstraordinær Generalforsamling blev den endelige Bestyrelse valgt, og den kom til at se saaledes ud:

Alfred Andersen, Formand, Mikael Hansen, Næstformand. Jens Møller Frederiksen, Kasserer, samt Søren Poulsen og Theodor Nielsen. Kontrolbestyrer blev Kristian Larsen. Formanden oplyste at Daglønnen for Snekastning var 5 Kr. for en hel Dag, og 3 Kr. for en halv Dag.

Ved en Generalforsamling d. 22. Marts 1932 blev der oplyst, at der var indmeldt 30 nye Medlemmer siden Foreningens Stiftelse. Niels Hansen, Virring, blev valgt til Revisor. Kontrolbestyreren klagede over, at Medlemmerne ikke meldte sig fra og til paa regelmæssig Maade.

I 1950 fik man en Foreningsfane, og

Foreningen virkede med et udmærket Sammenhold til 1970, da Kommunesammenlægningen fandt Sted. Den 26. Januar 1971 holdtes den sidste Generalforsamling, hvorefter Afdelingen opløstes, og Medlemmerne kunde efter Ønske melde sig ind i Skanderborgafdelingen eller andre Afdelinger. Henry Jensen i Hvolbæk var Foreningens Formand i mange Aar og indtil Foreningens Opløsning.

Foreningens Fane og Protokoller opbevares i Egnsarkivet.

Husmandsforeningen

Husmandsforeningen arrangerede Udstillinger af Haveprodukter, Fjærkræ o.l. Den gav Diplom til veldrevne Landbrug, afholdt Konkurrencer for Børns Pasning af Smaadyr og Haver.

Slagter Schubert og Sine Fischer. Schubert var tysk Siatsborger, men fik senere dansk Borgerkab. Han var Hjemmeslagter, en særpræget Personlighed. Han havde undertiden Ophold hos Sine Fischer, der ejede et Hus i Gjesing. De tog senere Ophold paa Hvilehjemmet Reballegaard, hvor de blev gift. Billedet er fra deres Bryllup.

Af Formændene kan nævnes blandt flere: R. P. Møller, Hvolbæk. Viggo Laursen, Fruering. Jens Nielsen, Gjesing, og Jens Chr. Laursen, Vitved. Peder Juul Andersen er Formand i Dag.

Andre Huse i Gjesing

Der er langt flere Huse i Gjesing end de her nævnte, enkelte flere skal omtales her, muligvis har de skiftet Ejere: Matr. 2i er Jensine Fischers Hus, der i Dag ejes af Verner Knudsen. – Matr. 4i, 4u ejes af Fisker Poul Hansen. – Matr. 5o er frasolgt Gjesinggaard i 1927 for 475 Kr. til Søren Nielsen Sørensen, der rimeligvis har bygget Huset, det ejes i Dag af Ejner Pedersen, Gjesing Maskinstation, et efterhaanden temmelig stor Foretagende, desuden

er Ejner Pedersen lejer af et stort Jordareal. – Matr. 5p, Georg Laursen. – Matr. 5q, Sofus K. Chr. Laursen. Der var Loftbrand i Huset ca. 1972. – Matr. 5t, Syerske Elna Sønderkov, Enke efter Entreprenør Tage Sønderkov. – Matr. 5u. Søren Vestergaard Nielsen. – 5x. Astrid og Svend Sørensen. – 5z. Jens J. Terkel-sen. – 5ø. Vagn Andersen. – 5aa. Vejformand Ejner Mortensen. Han afløste sin Svigerfader Jens Møller Frederiksen som kommunal Vejmand. – 5ab. Niels Chr. Bojsen. – 5ad. Dagny og Anton Pedersen. 5ae. Gunner J. Pedersen. 5ak. Anna, født Olesen, og Thorkild Pedersen. De har været Værtspær i Gjesing Forsamlingshus i flere Aar, Anne har tillige været Kokkekone. – 5an. Alfred Jensen. – 5ao. Ole Christensen, Søn af Ejler Christensen, Skaarup. – 5ao. Harry Mortensen. – 6c. Knud Bisgaard Jensen. – 6i. Den gamle Telefoncentral. Efter flere Handeler har Aage Skovgaard Huset i Dag.

Før Forsamlingshuset blev bygget var der en Forsamlingsaal i Huset, der blev benyttet baade til Bal og Forsamlingsmøder. – 6u. Landpost N. Villumsen, gift med Margrethe Anegaard, Søster til Søren Niensens Kone. – 6ø, 6al. Aage Sandberg. – 6af. Enke efter Cyklehandler S. Kr. Vagn Rasmussen, Anne Nielsen, ejer Huset. – 6 ag. Kristian Henriksen, før Annelise Bruus. – 6ah. Mekaniker Frederik Pedersen. – 7g. Smed Edvin Dahl Lauersen. Han arbejdede i Gjesing Smedie i mange Aar. – 6y, 6z, 6ak. Mejerist Gustav Stæhr, der som Regel har en Rolle naar der spilles Dilettant, Gjesing har dygtige Skuespillere og sætter ofte Dilettantstykker op.

Sophienlund. Stuehuset.

Sophienlund
Matr. 1a, 1c i Fruering.
7b, 8ab, 9c i Torrild.
33 i Hvilsted.
127 Ha. i 1960.

Gaarden hed indtil 1774 Rindelevgaard, maaske er Gaarden oprettet paa en nedlagt Kirkeby. Kirken har ligget nordvest for Gaarden, og man finder endnu paa Tomten, der kaldes Kirkebakken, Stykker af Murkalk. Kirken blev nedreven 1767.

I 1259 ejede Kronen Gods i Rindeloff, og i 1313 magesiftede Erik Østensen Gaarden til Øm Kloster. I 1520 ejedes Gaarden af Bonden Niels Mortensen.

Jørgen Pedersen Kofoed, født 1675 i Rønne paa Bornholm, skulde have faaet overladt Rindelevgaard som Tak, fordi han var en af Hovedmændene i Kampen mod Svenskerne, da disse blev dreven ud af Bornholm. Muligvis har han været en ringe Landmand, eller Gaarden den Gang har været meget forfalden, for han forlod den til Fordel for Pilgaard i Hvilsted. Senere blev Fæstet i Hedemølle ledig, og han overtog dette.

Fra 1717 kom Gaarden under Skanderborg Rytterdistrikt. Af Fæstere fra den Tid kan nævnes Morten Hansen, Rasmus

Eriksen, Michael Eriksen og Jens Sørensen Leth, nogle sætter Navnet Leth i Forbindelse med Lethenborg.

Man mener, at Gaarden har været Bebested for de Kongelige, naar disse kørte fra Horsens til Aarhus.

Ved Auktionen paa Skanderborg Slot i 1767-68 blev Gaarden købt af Dorthea Sophie Schach, Enke efter Chr. Rathlov til Rathlousdal, og Gaarden blev lagt under dette Gods som dets Enkesæde, den var da forpagtet ud, saaledes havde Peder Sørensen Herschend til Herschendsgave den i Forpagtning i 1787.

Af andre kendte Forpagtere kan nævnes F. Preuthen, der var Forpagter til 1889, og som Myndighederne havde megen Besvær med at faa til at opfylde sin Snekastningspligt. Han afløstes af Søren Frederik Jacobsen. I 1922 oprettes Forpagtningskontrakt med Carl Henriksen, og denne køber Gaarden i 1928 for 150.000 Kr. En Del af Udbygningerne brændte den 25. Juli 1927. Der omkom 30 Grise. I 1947 købes den af H. C. Wiese og W. Pedersen for 360.000 Kr. Wiese er nu Eneejer. Den var da paa 10 Td. Hk. og 127 Ha., deraf 5 Ha. Skov.

*Et gammelt Udhus paa Sophienlund.
 Læg Mærke til Bogstaverne paa Gavlen
 E-v-H R.: Ernst von Holsten Rathlow.*

Hovedbygningen er af Egebindingsværk og er opført i anden Halvdel af 1700erne. I Terrassen er indmuret en Fraadstenskvadre og et Fragment af en romersk Gravsten af Granit med Korsrelief.

Der gaar Sagn om en Kirkenøgle, der opbevares paa Gaarden, og som blev borte engang man var ved at reparere Huset. Der opstod da megen Larm og Spøgeri paa Gaarden, omsider fandt man Nøglen igen, og der blev igen stille paa Gaarden, og „hørtes ganske intet til nogen Ting meere end tilforn“ Magister Hans Lønborg, Præst i Fruering, har gjort følgende Vers om dette:

„Paa Rindeløv en Nøgle er
som fordem været haver
til et Capel, som bygt var der,
men nu er andet lavet,
Den samme Nøgle blev henkast,
hvorover det der larmet

i Gaarden, at hver blev forbaust
og sig saa meget harmet,
indtil at de den fandt i Hast
og lagde den i Gem.
De slog den da til Bjelken fast.
Der sidder den i Klem“.

Om Vandmøllerne i Sognet Hedemølle

Om Hedemøllens Oprindelse ved jeg intet, men den hører til en af de ældste Vandmøller i Landet og har været kongelig Ejendom under Skanderborg Slots Len.

I 1639 nævnes en Oluf Olufsen Snedker boende i Hedemølle. Han har sikkert ikke ejet Møllen, men bare opholdt sig der.

Denne Oluf Olufsen var ingen almindelig Snedker, men en kendt Billedskærer, der har skaaret Altertavler og Prædikestole til Omegnens Kirker. Altertavlen i Fruering Kirke er saaledes skaaret af ham.

Hedemøllens Slægtshistorie begynder paa Bornholm. I Rønne By boede Bykaptajn og Borgmester Peter Hansen Kofoed, hans Sønner udmærkede sig i Øens Frihedskamp 1658, og en af dem, Jørgen Pedersen Kofoed, blev af den Grund udnævnt til Lakaj hos Kurfyrstinden af Sachsen. Dette Liv har muligvis ikke passet ham, for 1669 blev Rindelevgaard (Sophienlund) i Gjesium overladt ham kvit og frit, og 1680 blev han udnævnt til Herredsskriver for Hads Herred.

Aaret efter flyttede han til Pilgaard i Hvilsted, der den Gang var en Selvejergaard; hvorfor han forlader Rindelevgaard vides ikke, muligvis har han været en daarlig Landmand. Gaarden betegnes som meget forsømt, da han forlader den. Muligvis finder han det rigtigt at bo i det Herred, hvor han er Skriver.

Pilgaarden bliver heller ikke blivende Sted for ham, den sælger han i 1690. Nu sker der det, at Fæsteren af Hedemølle, Eske Hansen, dør i 1692, og i 1693 bliver Jørgen Pedersen Kofoed Fæster af denne Mølle. Han har efter alt at dømme staaet højt for Kong Frederik d. 4.

Først beklager han sig over Møllens faldefærdige Tilstand, og Kongen sender ham Penge til Istandsættelse, derefter søger han om at faa Møllen gjort til Arvefæste for sin Slægt, altsaa noget i Retning af et Stamhus, og i 1703 opnaar han dette. Han er da stadig Herredsskriver i Hads Herred.

Jørgen Pedersen Kofoed var født i Rønne 1632 og dør paa Hedemøllen 1714.

Hede Mølle. Bindingsværket er Møllehuset.

Hedemølle gaar nu i Arv fra Far til Søn. Først Peter Jørgensen Kofoed (1675-1735), derefter Jørgen Pedersen Kofoed (1720-1750), han lærte Mølleri paa Fille-rup Mølle og blev gift med en Datter derfra. Han døde kun 30 Aar gammel. Der var 2 Døtre i Ægteskabet, den ene, Hedvig, blev gift med en Lærersøn, Anders Kjær, og de overtog Møllen 1772.

Anders Kjær var en virkelig dygtig Mand, der senere blev Herredsfoged over Hads og Ning Herreder, 1776 købte han Jord af Grumstrup Bønderne og oprettede paa dette Sted Gaarden Kjærsholm. Hedvig døde kun 35 Aar gammel og skulde efter sigende da have faaet 14 Børn, deraf levede 9.

Anders Kjær giftede sig anden Gang med Anne Stauning fra Aldrup Mølle og fik med hende 11 Børn. De boede paa Kjærsholm, medens Sønnerne passede Hedemølle.

Efter Anders Kjær's død var der 3 af hans og Hedvigs Sønner, der efter hinanden overtog Møllen: Jørgen, der døde 3 Aar efter Overtagelsen, Anders, der døde 5 Aar efter Overtagelsen, og den tredie, Frederik Ludvig Christian Kjær (1780-1857), der var Fæster indtil 1849, da hans ældste Søn, A. P. R. Kjær, overtog Møllen. Han døde imidlertid et halvt Aar efter og blev efterfulgt af Broderen, Anders Jørgen Kjær. Kort Tid efter gav hans Fader ham Skøde paa Hedemølle, og derefter var denne ikke mere Arvefæste,

Poul Chr. Brandt Madsen, der kan føre sin Slægt tilbage til Jørgen Pedersen Kofoed, Bornholm 1658. Gaarden er solgt i 1976 til en Mand udenfor Slægten.

men Selvejendom. Dette Skifte gik dog først i Orden flere Aar efter.

Anders Kjær var i nogle Aar Formand for Sogneforstanderskabet, men forpagtede Møllen ud til en Mand, der hed Hoffmand, og tog selv Bopæl paa Kjærsholm. Derved boede han i et andet Sogn og maatte afgive denne Bestilling.

Anders Jørgen Kofoed Kjær havde 4 Døtre, 2 af dem var ugifte, Eleonore Therese og Hedvig Sophie, og disse overtog Hedemølle i 1888. De søgte en dygtig Bestyrer og fæstede Chresten Brandt Madsen, der senere giftede sig med Hedvig Sophie. Efter at have født 5 Drengbørn, døde hun Aar 1900, og nogen Tid efter giftede Brandt Madsen sig med Søsteren, Eleonore Therese.

Chresten Brandt Madsen var en dygtig og energisk Mand, der gjorde et stort Arbejde for at oprette den noget forsømte Gaard.

Foruden Gaard og Mølle hørte der

ogsaa et Teglværk til Ejendommen. Hovedbygningen til Herschendsgave er saaledes bygget af Sten fra dette Teglværk. Det blev nedlagt 1907.

Chr. Brandt Madsen døde 1933, og hans yngste Søn, Poul Chr. Brandt Madsen, overtog Hedemølle. Han er ugift og har Møllen til 1975, da han paa Grund af Alder og Sygdom sælger den, og derved er den gamle historiske Mølle gaaet over paa fremmede Hænder.

En anden Søn er Rutebilejer, Brandt Madsen, Skanderborg, en tredje Søn bor i Norge, og 2 Søønner døde som unge.

Hedemølle er en Idyl, der ligger ved en Gren af Ringkloster Aa. For nogle Aar siden brændte Kostalden, der nu er nyopført, men Stuehuset er det samme, som blev opført 1854 af Sten fra eget Teglværk.

Gjesing Ødemølle (Herschendsgave)

En Vandmølle, der i 1600-tallet tilhørte Kronen, 1729 brændte den og laa derefter øde hen under Navnet Gjesing Ødemølle. Nabomøllerne maatte betale dens Mølle skyld til Kronen.

Nu boede der i Byen Herskind i Skivholme Sogn en Rytterbonde, der hed Søren Pedersen (1678-1740). Hans Søn Peder Sørensen var en energisk ung Mand, der i 1753 blev kongelig udnævnt til Skytte i Dronningborg Amt. Siden var han Forvalter og Inspektør over Rathlousdal og Gerdorfflunds Godser, og da man i 1767 afhændede Skanderborg Slots Ryttergodser, havde han samlet saa mange Penge sammen, at han saa sig i Stand til at købe Gjesing Ødemølle, Gjesing By, Assedrupgaardene, Nissumgaard, Hvolbæk m. m., ialt købte han 169 Td. Hart-

korn Ager og Eng, 3 Td. Skovskylld og 12½ Td. Mølleskylld for ialt 14.845 Rigsdaler. En Del af Godset solgte han faa Aar efter, bl. a. Hvolbæk. Han underskrev sig nu som Ejer af Nissumgaard med Gods og Godsinspektør paa Rathlovsdal.

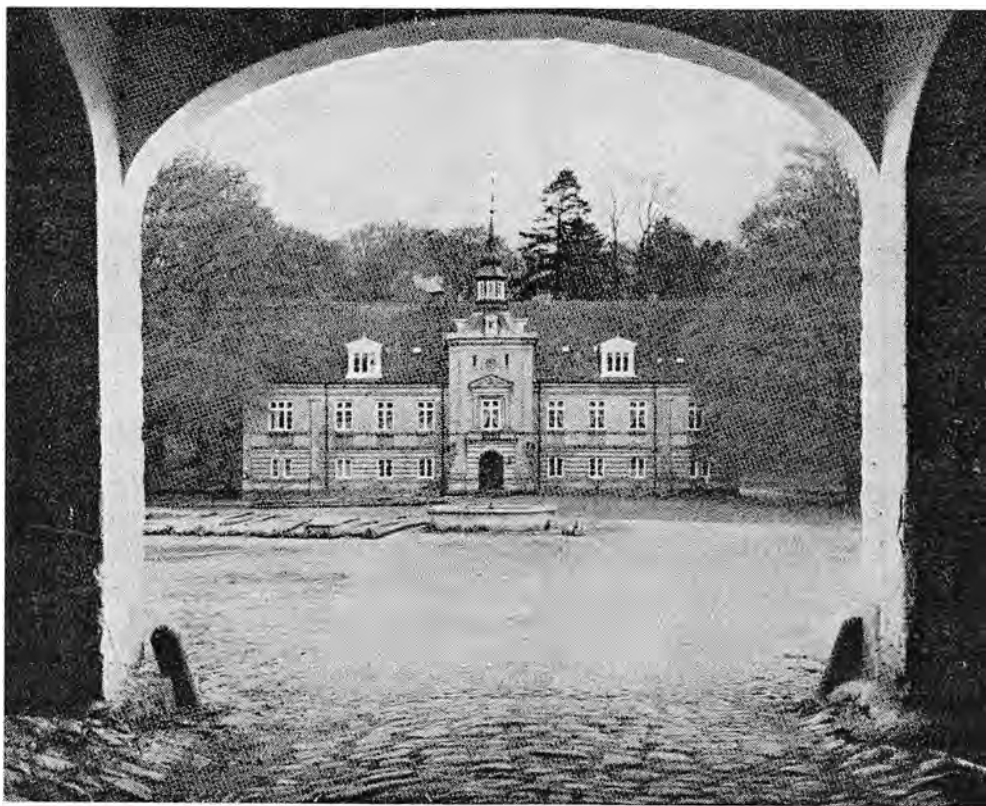
I 1771 giftede han sig med Dorothea Sophie, Datter af Kapellan ved Aarhus Domkirke, Hans Jakob Block, og i 1774 købte han Vitved Sogns Kirketiende af Købmand Ditlev Pentz. Derforuden havde han Vedslet og Astrup Kirkers Tiender.

Gjesing Ødemølle blev nu hans Bopæl og Centret i hans Besiddelser. Ved Siden af Møllen byggede han Hoved- og Avls-

bygninger, alt opført af Bindingsværk. Det har derfor nærmest lignet en stor Bondegaard. Jordene i Gjesing byttede han om med, saa han fik et pænt samlet Hele ud af det.

Han tog Navn efter sin Fødeby Herschend og kaldte Gaarden „Herschendsgave“. I 1788 fik han kongelig Tilladelse til at ophøje sit Gods til et Slægtshus. Han var da Kammerraad.

Peder Sørensen Herschend døde i 1796, barnløs, og det blev hans Søstersøn, Peder, der ogsaa tog Navnet Herschend, der arvede Godset, og det blev dennes Efterkommere, der blev Slægtshusets Ejere. Denne Søstersøn døde 1823, og hans Søn,

Herschendsgave. Hovedbygningen.

Herschendsgave. Avlsbygningerne.

der ogsaa hed Peder Herschend arvede Gaarden og drev den til 1853.

I 1829 blev Gjesing Bys Gaardbeboere fritaget for Hoveri paa Godset mod at betale 16 Rigsdaler og yde 2 Spænddage aarligt.

Denne Peder Herschend købte 3 Gaarde, der laa i 3 forskellige Sogne. Han lagde Jordene sammen og dannede deraf Gaarden Lethenborg, der blev Herschendsgaves Enkesæde (senere blev det Pederslund, det gamle Hoved Kro).

Paa den Tid, omkring 1840, var Besætningen paa Herschendsgave 10 Heste, hvoraf 3 brugtes paa Gaardens Teglværk, 6 Arbejdsstude, 13 Husholdningskøer og 1 Tyr og 30 Stude til Salg plus 20 Moderfaar. Paa Lethenborg var der 90 Malkekøer og ingen Stude, 2 Tyre og ingen Faar, der var 15 Heste.

Peder Herschend var Kammerraad, og desuden blev han Formand for det nyoprettede Sogneforstanderskab.

I 1853 blev ovennævnte Søn, stadig Peder Herschend, Ejer af Godset. Han var ligeledes Sogneraadsformand. Han byggede 1868 den herskabelige Hovedbygning; det har sikkert været for dyrt, for da Landbrugskrisen kom i 1880, gik det galt. I 1891 kom Herschendsgave under

Administration og Lethenborg blev solgt ved Tvangsauktion. Peder Herschend døde i 1904, vistnok ugift, og Broderen, Chr. Frederik Herschend overtog Godset. Han døde 1920. Godset var da paa 333 Td. Ld., deraf 115 i Skov.

Det blev nu overtaget af en Søn, Frits A. Herschend. Pederslund blev nu solgt fra, og 1929 solgtes Herschendsgave til Sigvald Pedersen for 290.000 Kr. Der har senere været flere Ejere.

Den nuværende, Ingvar Laursen, overtog det efter sin Fader 1949.

Den ældste Peder Herschend oprettede et Teglværk til Gaarden, en Mølle kom ogsaa i Gang, og der har ogsaa været Savskæreri. Alt dette er nu borte, ligeledes Fæstegodset og Tienderrettighederne.

Vester Mølle

Møllen er allerede 1587 Krongods, og 1606 brænder den for Møllerenken Birgitte Ankersdatter. 2 Aar derefter sprængtes Boldværket af Vandflom, og Møllen blev ubrugelig, og i 1609 omtales Møllen som aldeles forfalden.

Derpaa fik Lensmanden Brev om at lade den reparere, dog med saa ringe Skade paa Skoven og med saa lille Bekostning som muligt.

Derefter var der mange Fæstere af Møllen, i 1761 hed han Jens Larsen Bøgh og ved Rytterdistriktets Ophævelse købte han Vestermølle for 1411 Rigsdaler.

Omkring 1840erne hed Mølleejeren Asmussen. Da han overtog Møllen, var den ret forsømt – „der var kun 16 usle Stykker Kvæg og 4 gamle Heste“ – men Asmussen fik den hurtigt i god Drift. Han merglede Jorden og fik Besætningen op paa 40 Stk. store Kreaturer, deraf 18 Malkekøer, der hver gav ca. 11 Potter

Vestermølle.

Mælk daglig. Kærnestokværket sattes i Gang ved Mølløværket. Han brolagde Møddingspladsen i $\frac{1}{2}$ Alens Dybde „saa de dyre og kraftige Vædsker ikke skulde gaa til Spilde“. Desuden opfandt han en Svingplov, „der gik saa let, at 2 Heste med Lethed kunde trække den i en Dybde af 6-8 Tommer“. Han udfandt ogsaa en Harve der „hindrede Harvetænderne i at gaa i samme Spor“.

Møllejer Asmussen var i flere Aar Medlem af Sogneforstanderskabet.

Ved et Mageskifte i 1869 blev Vestermølle overtaget af N. C. Løvschall, 1890 overtog dennes Søn, Chr. Fr. Løvschall, Møllen, han døde 1911, og Enken, Johanne Marie, født Klint, giftede sig med Kr. Kristensen fra Sigkærsgaard i Gram, der saa overtog Vestermølle. I 1925 blev

Møllen solgt til A. Mikkelsen, af hvem den nuværende Ejer Markus Hansen, købte den.

Markus Hansen stammer fra Vamdrup-egnen og købte Vestermølle 1927. Hans Kone Maren Gerda Lundbjerg Sørensen er fra Lundbjerggaard i Solbjerg og kan føre sin Slægt tilbage til Diergaarden og Bakkegaarden i Vitved.

Markus Hansen har været betroet mange Tillidshverv, et af de vigtigste maa være, at han var Formand for Skanderborg Landboforening i over 20 Aar. Af andre kan nævnes, at han var Formand for Skanderborg Banks Bestyrelse indtil Banken blev tilsluttet Provinsbanken, for hvis Lokaludvalg han ogsaa blev Formand. Uden for Sognet har han ogsaa haft Sæde i flere Foretagender.

Gerda og Markus Hansen, Vestermølle.

Foruden ovennævnte Ulykker i 1605 og 1608 har Vestermølle flere Gange været ramt af Uheld. I 1833 gennembrød Vandet fra den øverste Mølle Dam Dæmningen, og med forfærdelig Kraft rev den det meste af Gaarden ud i Skanderborg Sø. Et halvt Aarhundrede senere gentog Begivenheden sig, dog knap saa katastrofal.

Den frygteligste Katastrofe i Gaardens Historie indtraf 1909 den 29/7 under et

heftigt Tordenvejr. Et Lyn slog ned i Møllen, og en Del af Bygningerne brændte. Et ualmindeligt heftigt Regnskyl forarsagede, at Dæmningen fra den øverste Mølle Dam sprængtes, og Ødelæggelsen var næsten total.

Den øverste Mølle Dam har siden været tørlagt, og Vestermølle's Saga som Vandmølle er forbi. Der er bygget nyt Stuehus, og en af de gamle Bygninger var i mange Aar udlejet til Restauration, og i flere Aar var der Motorbaad fart fra Skanderborg til Vestermølle.

Højdepunktet for Vestermølle som Sommerrestauration var vel fra 1912 og fremover, den ophørte som Restauration midt i 1950'erne. Den store Idyl var de lavloftede Skænkestuer og den skønne Have ned til Søen. Der var en stor Træpavillon til Dans og en taalelig Keglebane.

Vestermølle var da kendt vidt omkring.

Det gamle Stuehus i Vestermølle var i mange Aar Sommerrestaurant.

Personregister

Da der i Registret forekommer en Del enslydende Navne, er dette af Hensyn til Overskueligheden opdelt byvis.

Vil man være sikker paa at have alle Bogens Oplysninger om en given Person, maa man saaledes foretage Opslag under alle seks Afdelinger.

Da Kilderne ikke altid bruger ens Stavemaade ved Navneangivelse, kan det være nødvendigt med flere Opslag, f. Eks. maa Anne eventuelt søges under Ane, Carl under Karl, Laurits under Laurs, Christensen under Kristensen, Petersen under Pedersen o.s.v.

For Kvindernes vedkommende er Pigenavn og Giftenavn anført som de forekommer i Teksten.

Pagineringsangivelse paa forskellige Personer med enslydende Navne er saavidt muligt adskilt, men paa Grund af spinkelt Kildemateriale kan Fejl forekomme.

* angiver Billede.

Fruering

Alro, Jakobine Gundine, 20.

Andersdatter, Kirsten, 39, 40, 41.

Andersdatter, Kirstine, 41.

Andersen, Anders Mikael, 57.

Andersen, Jens, 29.

Andersen, Julius, 44.

Andersen, Karen Kirstine, 31, 32*.

Andersen, Kirsten Petrea, 40.

Andersen, Maren, 57*.

Andersen, Martin, 31, 105.

Andersen, Rasmus, 45.

Andersen, Rasmus, 57.

Andersen, Sidsel, 41, 44.

Andersen, Stine, 44.

Andersen, Svend, 57.

Andersen, Søren, 41.

Andersen, Thorvald, 57*.

Anderson, Aake, 50.

Bagger, Jens Klint, 17.

Barkholt, Aksel, 45*, 47.

Barkholt, Emmy, 47.

Barkholt, Karen Vibeke, 45*.

Barkholt, Niels, 47.

Barkholt, Søren, 47.

Basse, Agnethe, 32.

Bech, Marianne, 18*.

Bennedsen, Johan, 17*, 18.

Bennedsen, Mary, 17*.

Bloch, Christian Ludvig, 17.

Blüchfeldt, Jens Ditlev, 33.

Boldsen, Henrik Carsten, 18.

Brøndsted, Christian, 17.

Brøndsted, P. O., 17.

Budtz, Marie Louise, 18.

Caspersen, Anders, 37, 38.

Caspersen, Peder, 38.

Christensdatter, Ane, 30, 33.

Christensen, Alfred, 22.

Christensen, Jens, 37.

Christensen, Johannes, 12.

Christensen, Karen, 22.

Christensen, Martin, 44.

Christensen, Peder, 21.

Christensen, Poul, 35.

Christensen, Viggo, 44.

Christiansen, Jenny, 43.

Clemmensen, Brødrene, 42.

Clemmensen, Thøger, 20.

Coldevin, Christian Andreasen, 17.

Dam, Albert, 42.

Dam, Chresten Peder, 12.

Dam, Marie Jensen, 33.

Dam, Martin, 32.

Dam, Niels Jensen, 32.

Dam, Sanne, 30, 31.

Danielsen, Peder, 31.

Ditlevsen, Alfred, 32*.

Ditlevsen, Anders, 32.

Ditlevsen, Ane Kathrine, 31, 35.

Ditlevsen, Ane Mette, 31.

Ditlevsen, Anne Margrethe, 32*.

Ditlevsen, Ditlev Peder, 32*.

Ditlevsen, Ellen, 32.

Ditlevsen, Jens, 31.

Ditlevsen, Marie, 31.

Ditlevsen, Martinus, 32*.

Ditlevsen, Mary, 32, 33*.

Ditlevsen, Peder, 31, 32*.

Ditlevsen, Per Hvejsel, 32, 33*, 36.

Ditlevsen, Petrine, 31.

Ditlevsen, Sigurd, 32*.

Ditlevsen, Susanne, 32*.

Engelbrechtsen, Gunnar, 59.
 Engelbrechtsen, Lisbeth, 59.
 Eriksen, Mikkel Chr., 43.
 Eske, AnMari, 52.
 Eskildsen, Anders Karl, 42, 50.

 Falk, Elisabeth, 17.
 Fanøe, Eline, 50, 51*, 52.
 Fanøe, Janus, 42, 50, 51*, 52.
 Fink, Thora, 44.
 Frederiksen, Kristian, 40, 57, 60*.
 Frederiksen, Marie, 40, 57.

 Gall, Agnes, 35, 36*.
 Gall, Frederik Natanael, 24, 35, 36*, 37*, 59*.
 Gall, Henriette, 35.
 Gall, Johannes, 35, 37*.
 Gall, Kathrine, 35, 36*.
 Gall, Thomas Rasmus, 11, 31, 35, 43, 55.
 Gjesing, Niels, 22.

 Hald, Martin, 24.
 Hald, Mathilde, 32.
 Hammer, Mette Christine, 17.
 Hansen, Tømrer, 22.
 Hansen, Anders, 40, 57.
 Hansen, Anna, 41*.
 Hansen, Chr., 53.
 Hansen, Hans, 54*, 56.
 Hansen, Hans, 40.
 Hansen, Hans Chr., 27.
 Hansen, Julie, 54*, 56.
 Hansen, Kirstine, 38, 40.
 Hansen, Marie, 40, 41*, 57.
 Hansen, Mikkel, 38, 40.
 Hansen, Rasmus, 45.
 Hansen, Rasmus Peter, 40.
 Hansen, Sejr, 37.
 Hatting, Johanne, Kirstine Hansdatter, 17.
 Hauberg, Chr., 12.
 Helbo, Peter, 53.
 Helboe, Møller, 53, 105.
 Herschend, Peder, 12, 19, 30, 64, 66, 69, 74, 85, 89, 95, 112, 116.
 Hjort, Jørgen, 22.
 Holm, Anne Dorthea, 28*.
 Holm, Jens Pedersen, 16.
 Holm, Knud, 28*.
 Holm, Nikolaj Frederik Severin, 17*, 18, 24.
 Holm, Poul, 28*.
 Holm, Søren Peder, 12.
 Holmbo, Agnes, 32.
 Holst, Maren, 18.
 Holstein-Rathlou, Huno v., 34, 56.
 Hougaard, Ellen, 35.
 Hvejsel, Emmy, 32.
 Højsgaard, Marie, 15.

 Jacobsen, Bent, 48*.
 Jacobsen, Dagny, 48*.
 Jacobsen, Lene, 48*.

 Jacobsen, Ejnar, 13, 38, 48*.
 Jacobsen, Erik, 48*.
 Jacobsen, Holger, 48.
 Jacobsen, Søren, 47*, 48, 59.
 Jakobsen, Henriette, 38.
 Jens, Hr., 16.
 Jensdatter, Ane, 37.
 Jensdatter, Ane Katherine, 41.
 Jensdatter, Ane Margrethe, 30.
 Jensdatter, Dorthea, 30.
 Jensdatter, Karen, 12.
 Jensdatter, Maren, 16.
 Jensdatter, Maren, 41.
 Jensen, Agnes, 22.
 Jensen, Anders, 16.
 Jensen, Anders, 41.
 Jensen, Anders Peder, 27.
 Jensen, Ane, 40*.
 Jensen, Ane, 37.
 Jensen, Ane, 40*.
 Jensen, Ane Marie, 20.
 Jensen, Ane Mette, 44.
 Jensen, Anna, 41*.
 Jensen, Anker, 50.
 Jensen, Ejgild, 52*.
 Jensen, Evald, 58*, 59.
 Jensen, Frits, 41, 52.
 Jensen, Hans, 41.
 Jensen, Jacob, 44, 50.
 Jensen, Jens, 20, 33.
 Jensen, Jens, 44.
 Jensen, Jens Peter, 39, 40*.
 Jensen, Jens Peter, 54, 55.
 Jensen, Johannes, 41, 52.
 Jensen, Karen Marie, 47.
 Jensen, Kirstine, 32.
 Jensen, Knud, 16.
 Jensen, Laurs, 43.
 Jensen, Margrethe, 44.
 Jensen, Niels, 27.
 Jensen, Niels, 30, 33.
 Jensen, N. Michel, 12.
 Jensen, Olga, 41, 52.
 Jensen, Peder, 26, 44, 49, 50.
 Jensen, Tove, 41.
 Jensen, Vagn, 49.
 Jensen, Valdemar, 52.
 Jeppesdatter, Ane, 20.
 Juul, 42.
 Jørgensdatter, Ida Dorthea, 25.
 Jørgensen, Alfred, 49, 58*, 59.
 Jørgensen, Jørgen, 49, 59.
 Jørgensen, Kathrine Abigaël, 47*, 48.

 Kåndborg, Hanne, 50*.
 Kåndborg, Kirstine, 50*.
 Kaspersen, Anders, 33, 38.
 Kaspersen, Ane, 31.
 Kier, 12.
 Kjeldsen, 52, 59*.
 Kjærgaard, Agnes, 35, 60.
 Kjærgaard, Arne, 35, 36.
 Kjærgaard, Bertha, 36.

 Knudsen, L. P., 45.
 Kok, Niels Jensen, 9.
 Kolthoft, Clara Emilie Vilhelmine, 18.
 Krarup, Magdalene, 18.
 Kristensen, Kresten, 27.
 Krogh, Bent, 36, 60*.
 Krogh, Bertha, 60*.
 Køster, Caroline Henriette, 18.

 Lagesen, Cathrine Kirstine, 17.
 Langberg, 12, 51, 54.
 Langeland, Johanne, 42.
 Langeland, Line, 42.
 Larsen, Finn, 60.
 Larsen, Hans, 26.
 Lauritsdatter, Bodil, 43.
 Lauritsen, Jens Peter, 43, 44.
 Laursen, Alfred, 38, 44, 56, 60*.
 Laursen, Chr., 51*, 52.
 Laursen, J. P., 29.
 Laursen, Jenny, 43.
 Laursen, Jens Carl, 22.
 Laursen, Karen, 44.
 Laursen, Marie, 56.
 Laursen, Rasmine, 51*, 52.
 Laursen, Viggo, 56*.
 Laursen, Aase, 18*, 22.
 Lillemose, Magnus, 55.
 Lund, Jens, 12, 19.
 Lund, Mads Christian, 19.
 Lund, Niels Jensen, 17.
 Lund, Niels Jørgen, 18, 21.
 Lundgaard, Ellen, 18.
 Lundgaard, Jan, 51.
 Lonborg, Hans Johannes, 14, 15, 16.
 Lonborg, Kirstine Hansdatter, 17.

 Madsen, Peder, 56.
 Madsen, Thomas, 38, 40.
 Mathisen, Anna Ravnsborg, 26, 44, 49.
 Mathisen, Rasmus Ravnsborg, 26, 44.
 Michelsdatter, Karen, 39.
 Mikkelsdatter, Kirsten, 34.
 Mikkelsen, Anders, 40.
 Mikkelsen, Jens, 41.
 Mikkelsen, Jens, 12, 29, 33.
 Mikkelsen, Marius, 40, 49.
 Mikkelsen, Ole, 42, 44, 60*.
 Mikkelsen, Thyra, 38.
 Mikkelsen, Vagner, 22.
 Mogensen, Chr., 24, 50, 53.
 Møller, Ane Margrethe Vilhelmsen, 35.
 Møller, Carl, 19, 51.
 Møller, Mads, 12.
 Møller, Niels Mikkelsen, 17.
 Møller, Søren Pallesen, 17.
 Müller, Rasmus, 17, 43.

 Nielsdatter, Bodil Marie, 37, 38.
 Nielsdatter, Karen, 29.
 Nielsen, Agnete, 47.
 Nielsen, Anne, 44.
 Nielsen, Anton Johannes, 22.

- Nielsen, Astrid, 52.
Nielsen, Christian, 42, 49, 52.
Nielsen, Ehlers, 12.
Nielsen, Henning, 49, 57.
Nielsen, Henry, 52.
Nielsen, Jens Chr., 12.
Nielsen, Jens Peter, 26
Nielsen, Laurids Bojstrup, 26.
Nielsen, Marie, 43
Nielsen, Mary, 18.
Nielsen, Mary, 32.
Nielsen, Michael, 37,
Nielsen, Niels, 42.
Nielsen, Niels Peter, 56.
Nielsen, Ove, 49, 56
Nielsen, Ragna, 52.
Nielsen, Rasmus, 45
Nielsen, Rasmus Peder, 33
Nielsen, Sine, 42.
Nielsen, Thomas, 52.
Nielsen, Verner, 43.
Nygaard Rasmussen, Niels,
se Rasmussen.
- Olesen, Johanne, 21.
Olesen, Lykke, 58.
Olufsen, Oluf, 14.
- Pedersdatter, Anne, 43.
Pedersdatter, Bodil Marie, 45.
Pedersdatter, Johanne, 44, 45.
Pedersen, Anne, 38, 39*.
Pedersen, Anne Margrethe, 30
Pedersen, Ditlev, 12, 30*, 33, 38.
Pedersen, Georg, 56.
Pedersen, Hans, 38, 39*.
Pedersen, Hansine, 45, 55.
Pedersen, Jacob, 26.
Pedersen, Kamma, 45.
Pedersen, Karl, 49.
Pedersen, Kathrine, 33, 38
Pedersen, Kirstine, 33, 40.
Pedersen, Knud, 37, 39, 45.
Pedersen, Laurits, 43.
Pedersen, Lise, 49.
Pedersen, Maren, 32.
Pedersen, Marie, 26.
Pedersen, Marie, 31.
Pedersen, Martin, 45, 55.
Pedersen, Martine, 56.
Pedersen, Mette Augusta, 17.
Pedersen, Peder, 58.
Pedersen, Peder Laurits, 26.
Pedersen, Pederine, 33.
Pedersen, Rasmus, 31.
Pedersen, Søren Peder, 45, 53.
Pedersen, Vagn, 45*.
Plesner, Hans Phillip, 11, 17.
Poulsen, Hans Alfred, 26, 58.
Poulsen, Jens Piilgaard, 47.
Poulsen, Karl Piilgaard, 47.
Poulsen, Kristian Piilgaard, 47.
Poulsen, Marie Piilgaard, 47.
- Poulsen, Mary, 54
Poulsen, Mette, 26, 58.
Poulsen, Rasmus Piilgaard, 47.
Poulsen, Søren Blond, 58.
Poulsen, Søren Peter, 15.
Poulsen, Søren Piilgaard, 46*, 47.
Poulsen, Søren Vissing, 53, 54.
Poulsen, Thomas, 31.
- Quist, Hr., 21.
- Rasmus, Hr., 16.
Rasmusdatter, Ane, 43.
Rasmusdatter, Ane, 41.
Rasmussen, Albrekt, 41, 42, 44, 47.
Rasmussen, Ane, 55.
Rasmussen, Ejner, 44, 52.
Rasmussen, Ester Nygaard, 50*.
Rasmussen, Hans, 33, 40.
Rasmussen, Hans Peder, 40.
Rasmussen, J., 22.
Rasmussen, Jens, 12.
Rasmussen, Johannes, 55.
Rasmussen, Karen, 54.
Rasmussen, Karen, 39, 40*.
Rasmussen, Karen, 52.
Rasmussen, Karen Vibeke, 45*, 47.
Rasmussen, Margit, 39
Rasmussen, Niels, 12, 54.
Rasmussen, Niels, 45
Rasmussen, Niels Nygaard, 50*.
Rasmussen, Petrine, 51*.
Rasmussen, Rasmus, 34.
Rasmussen, Rasmus, 39.
Rasmussen, Rasmus, 39.
Rasmussen, Rasmus, 39, 41.
Rasmussen, Rasmus Andreas, 33.
Rasmussen, Rasmus E., 51.
Rasmussen, Rasmus P., 12.
Rasmussen, Sidsel, 42, 44.
Rasmussen, Søren, 34.
Rasmussen, Søren Laurids, 27.
Rasmussen, Søren M., 12, 41.
Rasmussen, Thomas, 37*, 40*, 55.
Rathlou, Huno von Holstein-, 34, 56.
Ravnsborg, Ane, se Mathisen.
Rix, Joakim, 25.
Rosenmeier, Marie, 14.
Ronning, Jens Peter, 16.
Ronning, Peder Nielsen, 16.
- Salling, Morten, 17.
Schindel, Jørgen Kristian, 18*.
Schjørring, Mathias Jacob, 17.
Sejersen, Søren, 37.
Sevel, Frederik Jørgen, 18, 31.
Skjøt, Ellen, 53.
Skjøt, Elvin, 53.
Skriver, Peter, 11.
Sørensdatte, Ane, 42.
Sørensdatte, Bodil, 45
Sørensdatte, Ingeborg, 34.
Sørensen, Anders, 42, 52, 53*, 54*.
- Sørensen, Anna Kirstine, 18*, 22, 23*.
Sørensen, Jens Peter, 42, 47.
Sørensen, Joh. P., 21.
Sørensen, Johanne, 53, 54*.
Sørensen, Søren Kristian, 22.
Sørensen, Theodor, 26.
- Tegler, Magdalene, 17.
Thomsen, Anders, 44.
Thomsen, Ane Marie, 15.
Thomsen, Ane Marie, 42
Thomsen, Grethe, 52.
Thomsen, Jens, 52.
Thomsen, Jensine, 44.
Thomsen, Rasmus Peder, 44.
Thorup, Jens, 53
Thorup, Niels, 53.
Thøgersen, Bine, 21*.
Thøgersen, Jens Sørensen, 20, 31.
Thøgersen, Klare, 21*.
Thøgersen, Thøger Clemen, 20, 21*, 31.
Trøner, Inger Marie, 14, 15.
Tynne, 16.
- Ugge, Se Anderson, Aake.
Ulstrup, Clara, 20.
- Vestergaard, J. P., 26.
Villadsen, Knud, 35.
Vinther, Agnes, 22.
Vinther, Ingeborg, 22.
Vorgaard, Julie, 54*, 56.
- Wellijus, 43.
Wellijus, Christiane Conradt
Frederikke, 43
West, Inger-Lise, 49.
Winterberg, 23*.
Würtz, Anna, 42*, 53
Wyrzt, Magnus, 42*, 53.
- Vde, Frederikke, 19.
- Øilgaard, Macdonald Wissing, 18, 43.
Ørbæk, Johanne Severine, 20.

Hvolbæk

- Agerskov, Anna, 111.
Agerskov, Niels, 111.
Albrektsen, Kirsten Marie, 66, 68.
Andersdatter, Abelone, 103.
Andersen, (Gartner), 80
Andersen, Aksel, 78.
Andersen, Anders, 93*, 94.
Andersen, Anders, 110.
Andersen, Anders Mikael, 99.
Andersen, Ane, 101.
Andersen, Anton Chr., 79.
Andersen, Bodil, 75, 77, 93*.
Andersen, Christian, 91, 92.
Andersen, Dorthea, 99.
Andersen, Erik, 92.

Andersen, Grethe, 78.
 Andersen, Helene, 68.
 Andersen, Jens, 77.
 Andersen, Kaj, 102.
 Andersen, Knud, 78.
 Andersen, Knud, 78.
 Andersen, Laurs Peter, 91.
 Andersen, Martha, 93*.
 Andersen, Martin, 105.
 Andersen, Martin, 94, 96.
 Andersen, Metha, 92.
 Andersen, Mikkel Peder, 91.
 Andersen, Minna, 93*.
 Andersen, Niels, 98.
 Andersen, Ole, 82, 83, 105.
 Andersen, Petra, 80.
 Andersen, Poul, 82.
 Andersen, Rasmus, 99.
 Andersen, Rasmus, 103.
 Andersen, Sonja, 109.
 Andersen, Svend, 99, 109.
 Andersen, Søren Peder, 97, 98.
 Andersen, Tove, 94, 96.
 Andersen, Viggo Peder, 92, 101.
 Andreassen, Aksel, 71, 80.
 Andresen, Asmus Joakim, 80, 83.
 Andresen, Nikolaj Vilhelm, 80, 81*, 84.
 Andresen, Rasmus Aksel Magnus Poul,
 80.
 Ballegaard, A. P., 84.
 Ballegaard, Karen, 84.
 Boye, Johanne Dorthea, 91.
 Brus, Arnold, 111.
 Bruus, Holger, 77.
 Bøge, Mads, 88.
 Bøge, Mette, 88.
 Calundan, Anna Birgit, 75.
 Calundan, Mogens, 75.
 Calundan, Thomas, 75.
 Christensdatter, Anne Margrethe, 95.
 Christensdatter, Kirsten, 86.
 Christensen, Anders, 80.
 Christensen, Ane, 91.
 Christensen, Ane, 91.
 Christensen, Ane, 109.
 Christensen, Arne, 80*, 96.
 Christensen, Ejler Peder, 99.
 Christensen, Jens Andersen, 90.
 Christensen, Joh., 105.
 Christensen, Jørgen, 79, 83, 109.
 Christensen, Mads Friis, 95.
 Christensen, Michael, 91.
 Christensen, Mikkel, 89, 91.
 Christensen, Peder, 110.
 Christensen, Petra, 97.
 Christensen, Sigurd, 80*.
 Christensen, Thomas, 91.
 Clausen, Andreas, 103.
 Clausen, Harald, 94.
 Dam, Erna, 80.
 Dam, Henning, 80, 84.
 Damgaard, Peder Sørensen, 71.
 Danielsen, Peder, 67.
 Elle-Laus, 61.
 Erbs, Ellen, 110.
 Erbs, Karsten, 110.
 Eriksen, Ane, 100.
 Eriksen, Ane Kathrine, 100.
 Eriksen, Ellen, 90.
 Eriksen, Holger, 100, 101*.
 Eriksen, Jens, 100.
 Eriksen, Mikkel, 100.
 Eriksen, Niels, 90.
 Eriksen, Rasmus, 71.
 Eriksen, Rasmus, 100.
 Eriksen, Rasmus Peter, 71.
 Flor, Riis, 94.
 Frurland, Holger, 108.
 Fynbo, Niels Sørensen, 88.
 Gade, Søren, 86.
 Glud, Martin, 82.
 Hansdatter, Maren, 92.
 Hansen, (Dyrlæge), 69.
 Hansen, (Snedker), 78, 99.
 Hansen, Agnes Jensine, 69.
 Hansen, Anne, 93*.
 Hansen, Bent, 100.
 Hansen, Esther, 100.
 Hansen, Gunhild, 100.
 Hansen, Hans, 79.
 Hansen, Hans, 99, 105.
 Hansen, Ida, 78*.
 Hansen, Isak, 95.
 Hansen, Jakob, 110.
 Hansen, Jens, 99, 100.
 Hansen, Kirstine, 99.
 Hansen, Martin Anton, 103, 105.
 Hansen, Niels Mikael, 99, 100, 105.
 Hansen, Preben Frisborg, 108.
 Hansen, Rasmus Nikolaj, 103.
 Hansen, Thorvald, 78*.
 Helboe, Møller, 105.
 Henriksen, Ole, 109.
 Henriksen, Viggo, 109.
 Henschend, P., 64, 66, 67, 69, 74, 85,
 89, 95.
 Højgaard, Kirsten, 88.
 Højgaard, Jørgen Jensen, 88.
 Iversen, Jens Lykke, 99.
 Jacobsdatter, Dorthea, 66.
 Jacobsdatter, Nielsine, 99.
 Jacobsen, Hertha, 84*, 97.
 Jacobsen, Holger, 84*, 97.
 Jacobsen, Søren, 84.
 Jakobsen, Anne, 80.
 Jakobsen, Laus, 80.
 Jensdatter, Karen, 71.
 Jensdatter, Maren, 103.
 Jensdatter, Mariane, 75.
 Jensen, Alfred, 101.
 Jensen, Anne, 99.
 Jensen, Anton Sigvald, 101.
 Jensen, Augustinus, 106.
 Jensen, Birgitte, 110.
 Jensen, Christen, 109.
 Jensen, Christian, 109.
 Jensen, Dusine, 78.
 Jensen, Ellen, 84, 94.
 Jensen, Gudrun, 84.
 Jensen, Henry, 100*.
 Jensen, Henry, 81.
 Jensen, Holger, 100.
 Jensen, Holger Hauberg, 72.
 Jensen, Janus, 78.
 Jensen, Jens, 78.
 Jensen, Jens, 78.
 Jensen, Jens, 92.
 Jensen, Jens, 69, 87, 88, 102.
 Jensen, Jens, 99.
 Jensen, Jens Chr., 75, 80, 83*, 84.
 Jensen, Jens Christoffer, 88*.
 Jensen, Jens Karl, 101.
 Jensen, Jens Jørgen, 78, 99.
 Jensen, Jens Peder, 79, 82.
 Jensen, Jens Thorup, 99.
 Jensen, Karl Møller, 85, 86.
 Jensen, Karoline Amalie, 78.
 Jensen, Knud, 79.
 Jensen, Marinus, 101.
 Jensen, Martinus, 73.
 Jensen, Nanna, 101.
 Jensen, Niels, 69.
 Jensen, Niels Frederik, 77.
 Jensen, Niels Michael, 69, 70, 88.
 Jensen, Niels Peter, 69, 70.
 Jensen, Olaf, 111.
 Jensen, Ove Mølholm, 73.
 Jensen, Pauli, 99.
 Jensen, Peder, 77.
 Jensen, Peder, 79.
 Jensen, Peder, 92.
 Jensen, Rasmus, 71.
 Jensen, Rasmus, 102.
 Jensen, Sofie, 88*.
 Jensen, Stine, 88.
 Jensen, Søren, 110.
 Jensen, Søren Kristian, 109.
 Jensen, Troels, 110.
 Jensen, Valborg Hauberg, 72.
 Jensen, Aage, 84.
 Jochumsen, Anton, 78, 90, 96.
 Jochumsen, Johanne, 90.
 Jochumsen, Peter, 96.
 Johansen, Emil, 99.
 Johansen, J. P., 99.
 Justesen, Jens Julius, 97.
 Josiasen, Jens Jørgen, 71, 80.
 Johansen, Jens Marinus, 109.
 Juul, (Kreaturhandler), 69.
 Juul, Anders, 78.
 Jørgensdatter, Ane, 89.
 Jørgensdatter, KjestIn Marie, 74.

Jørgensen, Hans, 91.
 Jørgensen, Jørgen, 86.
 Jørgensen, Søren, 70.

 Kirk, Ernst, 108.
 Kjeldsen, Jens, 103.
 Klitgaard, Elinor Ragnhild, 105.
 Knudsdatter, Karen, 95.
 Knudsdatter, Maren, 79.
 Knudsen, Jens, 79, 80, 97.
 Knudsen, Jokum Otto, 109.
 Knudsen, Martine, 81.
 Knudsen, Rasmus, 95.
 Knudsen, Rasmus Peder, 100.
 Knudsen, Søren, 95.
 Knudsen, Thyra, 106, 108.
 Knudsen Viggo, 81.
 Kolling, Agathe, 105.
 Kolling, P., 97.
 Kragh, Anne, 97.
 Kragh, Poul, 81.
 Kragh, Rakjær, 99.
 Kristensen, Ane Kirstine, 110.
 Kristensen, Inger, 110.
 Kristensen, Laura Kathrine, 88.
 Kristensen, M. K., 75, 84, 107.
 Krogh, Tage, 111.
 Krusø, Frits, 95.
 Kaarsberg, 64.

 Langberg, Morten, 101.
 Larsen, Jensine Marie, 93.
 Larsen, Peder, 85.
 Lauritsen, Erik, 92.
 Laursen, J. P., 77.
 Laursen, Jenny, 102, 103*.
 Laursen, Skot, 102, 103*.
 Lillemose, Rasmus Rasmussen, 90.
 Lybæk, A., 71.

 Madsen, Ane Marie, 103.
 Madsen, Hans, 103.
 Madsen, Holger, 97.
 Madsen, Marie, 72.
 Madsen, Niels, 70.
 Madsen, Niels, 80.
 Madsen, P., 72.
 Mikkelisdatter, Ane Mette, 79.
 Mikkelsen, Anders, 82.
 Mikkelsen, Christen, 89.
 Mikkelsen, Cresten, 89.
 Mikkelsen, Christen, 90, 105.
 Mikkelsen, Jens, 77.
 Mikkelsen, Jørgine, 91.
 Mikkelsen, Karl, 90.
 Mikkelsen, Markus, 73.
 Mikkelsen, Mikkeline Nielsine, 73.
 Mikkelsen, N., 91.
 Mikkelsen, Ole, 90.
 Mikkelsen, Søren, 74.
 Mikkelsen, Theodor, 90.
 Mikkelsen, Thomas, 89.
 Mikkelsen, Vagner Sønderkov, 80.

 Mortensen, Lars, 72.
 Mortensen, Otto, 72.
 Møller, Rasmus, 61.
 Møller, Rasmus Peder, 102.
 Møller, Stine, 102.

 Nielsdatter, Anne Sofie, 72.
 Nielsdatter, Dorthea, 69.
 Nielsdatter, Kirsten, 72.
 Nielsdatter, Kirsten Marie, 69.
 Nielsdatter, Maren, 85.
 Nielsen, (Lærer), 94, 106.
 Nielsen, Albert, 84.
 Nielsen, Anders, 78.
 Nielsen, Ane Johanne, 98.
 Nielsen, Anne, 73*.
 Nielsen, Asta, 97.
 Nielsen, Emil, 72.
 Nielsen, Gerda, 73.
 Nielsen, Hans, 77, 97.
 Nielsen, Hans Egon, 108.
 Nielsen, Jens, 69.
 Nielsen, Jens, 72.
 Nielsen, Jens, 78.
 Nielsen, Jørgen, 95.
 Nielsen, Kaj, 97.
 Nielsen, Marie, 72.
 Nielsen, Martha, 73*.
 Nielsen, Metha, 73.
 Nielsen, Mikkkel, 91.
 Nielsen, Mikkkel Peter, 69, 72, 73.
 Nielsen, Niels, 73*.
 Nielsen, Niels, 80.
 Nielsen, Niels, 95.
 Nielsen, Niels, 102.
 Nielsen, Peder, 77, 78, 97.
 Nielsen, Poul, 82.
 Nielsen, Rasmus, 85.
 Nielsen, Rosa, 105.
 Nielsen, Sofie, 73*, 96.
 Nielsen, Svend, 105.
 Nielsen, Thomas, 103.
 Norge, Jens Pedersen, 98.
 Norre, Ras, 99.

 Olesen, Agnes Jensine, 69.
 Olesen, Ane, 69.
 Olesen, Børge, 69*, 71.
 Olesen, Martha, 77.
 Olesen, Michael, 69.
 Olesen, Olga Margrethe, 67*.
 Olesen, Thøger, 69.
 Olsen, Christen, 105.
 Olsen, Peder Jørgensen, 84.
 Ottosen, Knud, 99.

 Pedersdatter, Johanne, 67, 69.
 Pedersdatter, Maren, 103.
 Pedersen, Adolf, 101.
 Pedersen, Ane, 101.
 Pedersen, Chresten, 85*, 109.
 Pedersen, Ditlev, 95.
 Pedersen, Ejner Juul, 85.

 Pedersen, Erik, 102.
 Pedersen, G., 86.
 Pedersen, Georg Eli, 80.
 Pedersen, Hans, 85.
 Pedersen, Helene, 77.
 Pedersen, Helene, 93*.
 Pedersen, Helga, 85.
 Pedersen, Inger, 85.
 Pedersen, Jakob, 85, 109.
 Pedersen, Jens, 69.
 Pedersen, Jens, 79.
 Pedersen, Jens, 82, 83.
 Pedersen, Jens, 98, 99.
 Pedersen, Jørgen, 72, 95.
 Pedersen, Karen, 69.
 Pedersen, Karoline, 81.
 Pedersen, Kirstine, 90.
 Pedersen, Knud, 100.
 Pedersen, Marie, 93*.
 Pedersen, Marie, 101.
 Pedersen, Marinus, 77, 78.
 Pedersen, Marius, 72.
 Pedersen, Martine, 81.
 Pedersen, Niels, 77.
 Pedersen, Ove, 84, 94.
 Pedersen, Peder, 88.
 Pedersen, Peder Laurits, 85, 101.
 Pedersen, Rasmus, 85.
 Pedersen, Rasmus, 91.
 Pedersen, Rasmus, 102.
 Pedersen, Sine, 72.
 Pedersen, Sofus Sloth, 99.
 Pedersen, Søren, 66.
 Pedersen, Søren Ole, 66, 68.
 Peitersen, Herman, 92.
 Peitersen, Juliane, 92.
 Poulsdatter, Maren, 82.
 Poulsen, Anna Birgit, 75.
 Poulsen, Anna, 68*, 93*.
 Poulsen, Bodil, 75, 77.
 Poulsen, Johan, 101.
 Poulsen, Marie, 85.
 Poulsen, P., 77.
 Poulsen, Poulaine, 75, 80, 83*, 84.
 Poulsen, Søren Peter, 68, 75*, 76, 84, 105, 110.
 Poulsen, Søren Piilgaard, 105.
 Poulsen, Thomas Marinus, 69, 75*, 77, 84, 110.

 Rasmusdatter, Ane, 66.
 Rasmusdatter, Ane, 74.
 Rasmusdatter, Ane, 81.
 Rasmusdatter, Ane, 82.
 Rasmusdatter, Ane, 95.
 Rasmusdatter, Ane Kirstine, 85.
 Rasmusdatter, Karen, 71.
 Rasmusdatter, Kirsten, 86.
 Rasmusdatter, Maren, 79.
 Rasmusdatter, Rebekka Kirstine, 91.
 Rasmussen, Albrekt, 68, 73.
 Rasmussen, Ane Kirstine, 97.
 Rasmussen, Ane Margrethe, 86.

Rasmussen, Anne Mette, 66.
Rasmussen, Dagmar, 109.
Rasmussen, Dorthea Marie, 66.
Rasmussen, Ejnar, 73.
Rasmussen, Ellen Kirstine, 90.
Rasmussen, Frans Ole, 68.
Rasmussen, Hans, 74.
Rasmussen, Jens, 66, 67*, 68, 69, 105.
Rasmussen, Jens, 67, 68.
Rasmussen, Jens, 95, 97.
Rasmussen, Jens, 109.
Rasmussen, Jens Peter, 79, 95, 97.
Rasmussen, Jens Peter, 87*, 89.
Rasmussen, Johanne, 67*.
Rasmussen, Johannes, 69.
Rasmussen, Jørgen, 95.
Rasmussen, Kamma, 70.
Rasmussen, Karen, 97.
Rasmussen, Karen Kirstine, 69*.
Rasmussen, Karl, 67.
Rasmussen, Kirsten, 80.
Rasmussen, Kirsten Nygaard, 100, 101*.
Rasmussen, Knud, 95.
Rasmussen, Kristen, 67.
Rasmussen, Line, 79.
Rasmussen, Leo, 111.
Rasmussen, Leo Vagner, 70.
Rasmussen, Marie, 66.
Rasmussen, Mine, 101.
Rasmussen, Niels, 72.
Rasmussen, Niels, 85.
Rasmussen, Niels August, 81.
Rasmussen, Niels Nygaard, 92, 100.
Rasmussen, Ole Peter, 86, 87, 102.
Rasmussen, Olga Margrethe, 67*.
Rasmussen, Pederine, 95.
Rasmussen, Peder, 100.
Rasmussen, Peter, 87.
Rasmussen, Rasmus, 66.
Rasmussen, Rasmus, 88.
Rasmussen, Rasmus, 93.
Rasmussen, Rasmus Andreas, 95, 97.
Rasmussen, Rasmus Andreas Marinus, 65, 84, 93*, 94, 95.
Rasmussen, Rasmus Norring, 88, 89.
Rasmussen, Rasmus Thorvald, 99.
Rasmussen, Søren, 66.
Rasmussen, Søren, 66.
Rasmussen, Søren M., 67*, 68.
Rasmussen, Søren Peter, 86, 87.
Rasmussen, Søren Vissing, 101.
Rasmussen, Tage, 82.
Rasmussen, Thomas, 74.
Rasmussen, Thomas, 75, 76.
Rasmussen, Thorvald, 109.
Rasmussen, Thyra, 106, 108.
Rasmussen, Trine, 100.

Schythe, J. C., 65.
Stoutrup, Peder, 82.
Steenbeck, Carl Th., 69.
Steenbeck, Tove, 69.
Stougaard, Arne, 91*.

Stougaard, Carl Ingvar Herskind, 90, 91*, 107.
Stougaard, Chr., 91.
Stougaard, Else, 91*.
Stougaard, Flemming, 91*.
Stougaard, Uffe, 91*.
Svendgaard, Arne, 80.
Svendsen, Aase, 82.
Svit, Helga, 89.
Svit, Ove, 89.
Sørensdatter, Ane, 103.
Sørensdatter, Ane Marie, 69.
Sørensdatter, Anne Mette, 66.
Sørensdatter, Dorthea Marie, 66, 89.
Sørensdatter, Else, 86.
Sørensdatter, Karen, 66.
Sørensdatter, Kirsten, 95.
Sørensdatter, Kirsten Marie, 92.
Sørensen, Anders Peder, 97.
Sørensen, Andreas, 78.
Sørensen, Ane, 96.
Sørensen, Anne, 96.
Sørensen, Ane Marie, 86, 87.
Sørensen, Birgitte, 97, 98*.
Sørensen, Bodil Marie, 97.
Sørensen, Karl, 94, 96.
Sørensen, Carl Erik, 105.
Sørensen, Christen, 73, 96*.
Sørensen, Elinor Ragnhild, 105.
Sørensen, Emil, 97, 98*.
Sørensen, Erik, 100.
Sørensen, Ester, 109.
Sørensen, Jens, 96.
Sørensen, Jens, 92.
Sørensen, Jens Peter, 70, 71*.
Sørensen, Jens Vestergaard, 94, 96.
Sørensen, Knud, 95.
Sørensen, Knud Anker, 67.
Sørensen, Kristian, 102.
Sørensen, Laurs Peder, 88.
Sørensen, Louise, 94, 96.
Sørensen, Marie, 109.
Sørensen, Niels, 96.
Sørensen, Ole, 86.
Sørensen, Ove, 90.
Sørensen, P. = P. Herschend, 64.
Sørensen, Peder, 86.
Sørensen, Peder, 73, 96.
Sørensen, Peder, 107*, 109.
Sørensen, Rasmus, 66.
Sørensen, Rasmus, 66.
Sørensen, Rasmus, 74.
Sørensen, Rasmus, 86, 87.
Sørensen, Rasmus, 86.
Sørensen, Rasmus Ingvar, 97.
Sørensen, Stine, 98*.
Sørensen, Søren, 86.
Sørensen, Søren, 98.
Sørensen, Søren Peder, 82.
Sørensen, Søren Peder, 98.
Sørensen, Vagn, 96.
Sørensen, Valborg, 100.

Sørensen, Aage, 96.
Sørensen, Aage Valdemar, 96.

Therkildsen, Henry, 92.
Therkildsen, Otto, 92.
Thomasdatter, Ane Marie, 75*.
Thomasdatter, Karen, 89.
Thomasdatter, Margrethe, 92.
Thomassen, Rasmus, 73.
Thomsen, Ane, 88, 89*.
Thomsen, Ane Kathrine, 89.
Thomsen, Ester, 92.
Thomsen, Grethe, 88.
Thomsen, Jens, 86.
Thomsen, Jens, 88.
Thomsen, Johanne, 87*.
Thomsen, Johanne Marie Petra, 89*.
Thomsen, Nielssine Cecilie, 89*.
Thomsen, Rasmus, 74.
Thomsen, Rasmus, 91.
Thomsen, Søren, 88, 89*.
Thomsen, Thomas Theodor, 89.
Thorup, Niels, 99.
Tonidatter, Karen, 95.

Vestergaard, Louise, 94, 96.
Villumsen, Magda, 97.

Wilstrup, Hansine Dorthea, 82.
Winther, Any, 97.
Winther, Hertha, 84, 97*.
Winther, Peder Sejersén, 84, 97.

Ørskov, Frederik Jensen, 80.
Øvlisen, Johannes, 72.

Skaarup

Andersdatter, Kirsten, 131.
Andersen, A. Peter, 127, 136, 137, 138*, 140.
Andersen, Agnes, 131.
Andersen, Aksel, 128, 129*, 136.
Andersen, Ane, 122.
Andersen, Anton Sigvald, 117*.
Andersen, August, 141.
Andersen, Erik, 115, 118, 145, 150.
Andersen, Gustav, 137.
Andersen, Jakob, 136, 137, 140.
Andersen, Jens Hansen, 136.
Andersen, Karoline, 137.
Andersen, Mikael, 112.
Andersen, Niels, 113.
Andersen, P. C., 142.
Andersen, Peder, 132.
Andersen, Peder, 132.
Andersen, Peder, 137.
Andersen, Peder, 139.
Andersen, Rasmus, 139.
Andersen, Sofie, 136, 137, 138*.
Andersen, Søren, 138.
Andersen, Søren Peder, 141.

Bagger, 145.
 Basse, Ane Johanne. 126.
 Bech, Anna. 142.
 Bengtson, Johan August. 134.
 Bengtson, Karoline Birgitte, 117*, 134.
 Bengtson, Sigurd Villiam. 134.
 Bjerregaard, Peder Rasmussen. 124, 125.
 Bjerregaard, Rasmus Peter, 135.
 Bjørnbak, Lars, 114.
 Boch, Henry, 137.
 Bodenhoff, Vincent, 136.
 Braun, Bent, 136.
 Brächner, Kristian, 133.
 Bull, Anne, 125.
 Bülow, von (Amtmand), 145.
 Bøgh, 150.
 Betkjær, Søren, 129.

Christensdatter, Mette. 125
 Christensen, Johannes, 122*, 123, 125, 126, 135, 142, 144.
 Christensen, Morten, 133.
 Christensen, Rasmus Peder, 117.
 Christensen, Villy, 143
 Christoffersdatter, Ane, 145.
 Christoffersdatter, Kirsten Marie, 145.
 Christoffersen, Claus, 127.
 Christoffersen, Kirsten Marie, 121.
 Christoffersen, Marius, 140
 Christoffersen, Rasmus, 121.
 Christoffersen, Søren, 137.
 Clausen, Carl, 144.
 Clausen, Jens, 139.
 Clausen, Karen Marie, 144.
 Clausen, Kirsten Marie, 121.
 Clausen, Niels Peder, 144.

Dam, Peder, 118.
 Damgaard, Rasmus, 145, 150.
 Damgaard, Søren Rasmussen, 145.
 Danielsen, Niels Peder, 136.
 Ditlevsen, Anders, 124*.
 Ditlevsen, Ditlev, 124*.
 Ditlevsen, Per, 141.
 Ditlevsen, Sanne, 124*.

Ebbesdatter, Maren, 124.
 Ebbesen, Jens, 122.
 Ebbesen, Niels, 122.
 Elsnap, Søren, 142.
 Eriksdatter, Gunder, 122.
 Eriksen, Anders, 138.
 Eriksen, Mikkel Chr., 141.
 Eriksen, Rasmus, 115, 116, 119.
 Eriksen, Søren, 141.
 Eskesen, Peder, 131.
 Eskildsen, Ane, 138.
 Eskildsen, Peder, 138

Fanøe, Eline, 144*.
 Fanøe, Janus, 144*.
 Fausing, P., 122, 126, 127.
 Fausing, Thora, 127.

Feddersen, Sonnik, 142
 Frandsen, Marie Kirstine, 144.
 Frandsen, P., 113.
 Frandsdatter, Margrethe, 126.
 Frederiksen, Niels Bech, 115.
 Friis, Hans, 131.
 Friis, Peter, 135.

Gall, Frederik, 122, 124*, 125.
 Gall, Katherine, 122.
 Geer, C. M., 141.
 Glud, Martin, 135.
 Glud, Sofie, 135.
 Gregersen, Kresten, 116
 Grønborg, Carl N. Juel, 142
 Gylling, Rasmus Pedersen, 112.

Hansen, (Tomrer), 143*.
 Hansen, Ane Kathrine, 136.
 Hansen, Ejner, 137, 141
 Hansen, Frederik, 136.
 Hansen, Hermann, 143.
 Hansen, Hilmar Ulvedal, 141.
 Hansen, M. P., 142.
 Hansen, Mads Friis, 135.
 Hansen, Maren, 122.
 Hansen, Mariane, 122, 135.
 Hansen, Markus, 145.
 Hansen, Mette Marie, 135.
 Hansen, Mikkel, 121.
 Hansen, Niels, 116,
 Hansen, Niels, 122, 127.
 Hansen, Niels, 136.
 Hansen, Rasmus, 141.
 Hansen, Thorvald, 143.
 Henriksen, H. E., 133.
 Herschend, P., 112, 116, 124, 126.
 Holck, Peder, 124, 125.
 Holm, Aksel Viggo, 119, 120.

Iversen, Jakob, 144.

Jakobsen, Dagny, 142.
 Jakobsen, Ejnar, 142*.
 Jakobsen, Peder, 142
 Jensdatter, Ane Sophie, 135.
 Jensdatter, Anne Marie, 145
 Jensdatter, Birthe, 121.
 Jensdatter, Kathrine, 138.
 Jensdatter, Kjersten Marie, 116.
 Jensen, Ane Marie, 118.
 Jensen, Ane Rasmine, 140.
 Jensen, Anne, 124*.
 Jensen, Castor, 144.
 Jensen, Chr., 118.
 Jensen, Christian, 122.
 Jensen, Christoffer, 116, 145, 149.
 Jensen, Ester, 141.
 Jensen, Georg, 134.
 Jensen, Hans, 122, 127.
 Jensen, Hans Marinus, 141.
 Jensen, Holger, 141.
 Jensen, Janus, 140.

Jensen, Jens, 116, 118.
 Jensen, Jens, 136.
 Jensen, Jens, 139.
 Jensen, Jens, 139.
 Jensen, Jens, 140.
 Jensen, Jens, 141.
 Jensen, Jens Nielsen, 135.
 Jensen, Jens Peter, 116, 117.
 Jensen, Jensine, 118.
 Jensen, Jørgine, 135.
 Jensen, Karen J., 131.
 Jensen, Laurs Ludvig, 135, 139.
 Jensen, Magnus, 145.
 Jensen, Marie, 140.
 Jensen, Marinus, 144.
 Jensen, Michel, 135.
 Jensen, Niels, 112, 141.
 Jensen, Oluf, 125.
 Jensen, Peder, 119, 120, 140.
 Jensen, Rasmus, 112, 114, 127, 136, 139.
 Jensen, Rasmus Peter, 139.
 Jensen, Tønnes, 120.
 Jensen, Valborg, 117*, 118.
 Jensen, Aage, 118.
 Jeppesen, J. P., 141.
 Jeppesen, Leif, 144.
 Jepsen, Emil K., 144.
 Jepsen, Johanne, 124.
 Jepsen, Peder, 123, 124, 125, 145, 150.
 Jochumsen, Anton, 115*, 128.
 Jochumsen, Hans P., 128.
 Jochumsen, Johanne, 128, 129.
 Juhl, Rousing, 145
 Justesen, Morten Peder, 115.
 Justesen, Niels, 139.
 Juul, Søren, 130.
 Jørgensdatter, Frederikke, 131.
 Jørgensen, Alfred, 127.
 Jørgensen, Jens, 136.
 Jørgensen, Jens, 138.
 Jørgensen, Jens Nørgaard, 144.
 Jørgensen, Johanne, 136.
 Jørgensen, Jørgen, 126.
 Jørgensen, Rasmus, 130.
 Jørgensen, Rasmus, 141.

Kalmar, Paul, 137.
 Kåndborg, Jørgen, 112.
 Knudsen, Aksel Peder, 136.
 Knudsen, Jens, 135.
 Knudsen, Jens, 139.
 Knudsen, Kristian, 136.
 Knudsen, Marie, 135.
 Knudsen, Per, 136.
 Kofoed, Poul, 142.
 Kolstrup, Adde, 127.
 Kolstrup, Dorthea, 127.
 Kolstrup, Karl, 127.
 Kolstrup, Kirstine, 127.
 Kolstrup, Rasmus Anton, 121, 127.
 Kolstrup, Rigmor, 127.
 Koudal, Knud Anius Christensen, 116, 119, 121, 133.

Kragh, Ane Kirstine, 125.
 Kragh, Anna, 124*, 125.
 Kragh, Carl Henrik, 123, 124*, 125, 127.
 Kragh, Marie, 125.
 Kragh, Poul, 124, 125.
 Kragh, Paul Paulsen, 124, 125.
 Kragh, Paul Rakjær, 122, 123, 124*, 125, 127.
 Kragh, Poulaine, 124
 Kristensen, Ejler, 140.
 Kristensen, Erik, 122.
 Kristensen, Jens, 113.
 Kristiansen, N. O., 135.
 Kærgaard, Karl, 142.
 Kaarsberg, Peder, 112, 116, 121, 122, 123, 124, 126, 129, 149.

 Langberg, 112.
 Larsen, 133.
 Larsen, Peder, 142.
 Lauridsen, Laurids, 123.
 Lauritsen, Hans, 145, 150.
 Laursen, Eline, 144*.
 Laursen, Jens Peter, 134.
 Laursen, Rise, 142.
 Laursen, Viggo, 133.
 Laursen, Vilhelm, 129.
 Lenskjold, Klaus Brünning, 138.
 Lerdrup, Peder Rasmussen, 113.
 Loft, Jens Peter, 112.
 Lund, Jens, 133.
 Lund, Mads Christensen, 133.
 Lønborg, Hans Johannes, 126.

 Madsdatter, Ane, 134.
 Madsen, Ane, 134.
 Madsen, Arne, 144.
 Madsen, Jens, 113.
 Madsen, Jens, 120.
 Madsen, Ove, 133.
 Madsen, Peder, 120.
 Madsen, Søren, 130.
 Madsen, Thyra, 124*.
 Magnussen, Kaj, 134.
 Mikkelsdatter, Ane Kirstine, 131.
 Mikkelsdatter, Anne, 130, 131.
 Mikkelsen, A. P. Jakob, 138.
 Mikkelsen, Carl Krogh, 123*.
 Mikkelsen, Christen, 121, 132, 140.
 Mikkelsen, Erhardt Krogh, 118, 123.
 Mikkelsen, Jakob, 145.
 Mikkelsen, Jenny, 118.
 Mikkelsen, Jens Peter, 139.
 Mikkelsen, Kirstine, 139.
 Mikkelsen, Knud, 135, 138.
 Mikkelsen, Marie, 121.
 Mikkelsen, Mikkel, 135, 137, 138, 144.
 Mikkelsen, Rasmus, 142.
 Mikkelsen, Rikke, 144.
 Mikkelsen, Susanne, 139.
 Mikkelsen, Theodor, 133.
 Mogensen, Jakob, 118, 138.
 Monrad, (Politibetjent), 114.

 Mortensen, Carl Emil, 141.
 Mortensen, Jens, 141.
 Mortensen, Rasmus, 136.
 Mortensen, Vilhelm, 133.
 Murer, Frederik, 144.
 Møller, (Slagter), 118.
 Møller, Agnes Mathilde, 126, 127.
 Møller, Anders Jensen, 126, 136.
 Møller, Erik Rasmussen, 138.
 Møller, Jens, 119, 120, 121, 133.
 Møller, Jens Jensen, 125.
 Møller, Mads Pedersen, 114, 126.
 Møller, P., 127.
 Møller, Peder Madsen, 126
 Møller, R. Rasmussen, 116.
 Møller, Rasmus Rasmussen, 121.
 Møller, Rasmus Rasmussen, 121.

 Nebel, Jens Jensen, 126, 130
 Nebel, Mikkel Jensen, 126.
 Nedergaard, Rasmus Rasmussen, 130.
 Nielsdatter, Ane, 134.
 Nielsdatter, Anna, 130.
 Nielsdatter, Berthe, 130.
 Nielsdatter, Karen, 130.
 Nielsdatter, Maren, 122.
 Nielsen, Ane Marie, 130, 131.
 Nielsen, Carl, 144
 Nielsen, Christen, 140.
 Nielsen, Erik, 121*, 131.
 Nielsen, Frederik, 136.
 Nielsen, Hans, 125.
 Nielsen, Hans, 137.
 Nielsen, Hans, 142.
 Nielsen, Jens, 137.
 Nielsen, Johannes Mikkel Peder, 140.
 Nielsen, Karen, 131*.
 Nielsen, Karen, 144.
 Nielsen, Kathrine, 140.
 Nielsen, Kirsten, 139.
 Nielsen, Markus, 130.
 Nielsen, N., 133.
 Nielsen, Niels, 113, 137.
 Nielsen, Niels, 136.
 Nielsen, Niels, 145
 Nielsen, Niels Chr. Overgaard, 144.
 Nielsen, Niels Peder, 139.
 Nielsen, Niels Vilhelm, 144.
 Nielsen, P., 138
 Nielsen, Paul, 139.
 Nielsen, Peder, 119.
 Nielsen, Peder, 119
 Nielsen, Peder, 134, 136.
 Nielsen, Peder, 140
 Nielsen, Rasmus, 127.
 Nielsen, Søren, 129, 130.
 Nielsen, Th., 135, 138
 Nielsen, Thorkild Tingmand, 144.
 Nielsen, Thorvald, 145.
 Nielsen, Valborg, 117, 118.
 Nysom, Peder Christian Pedersen, 144.

 Oivo, Britta Johanne, 136.
 Olesdatter, Kirsten, 136.
 Olesen, Børge, 131.
 Olesen, Ole Rasmus, 142.
 Olufsen, Michel, 125.
 Ottesen, David, 145.
 Overgaard, Anders, 116.
 Overgaard, Niels Rasmussen, 116.

 Pedersdatter, Ane, 115, 116, 145.
 Pedersdatter, Ane Kirstine, 135.
 Pedersdatter, Ellen, 119.
 Pedersdatter, Johanne, 125.
 Pedersdatter, Johanne, 127.
 Pedersdatter, Kirsten, 132.
 Pedersdatter, Kjesten, 139.
 Pedersdatter, Maren, 120.
 Pedersdatter, Maren, 131.
 Pedersdatter, Maren, 138.
 Pedersen, A. P., 118
 Pedersen, Albert, 121.
 Pedersen, Anders, 132.
 Pedersen, Børge Lodal, 133.
 Pedersen, Gudrun, 135.
 Pedersen, Harald Hakon, 142.
 Pedersen, Hedvig, 121.
 Pedersen, Jakob, 142.
 Pedersen, Jakobine, 134.
 Pedersen, Jens, 125.
 Pedersen, Johan, 134
 Pedersen, Kirsten, 132.
 Pedersen, Kristen, 127.
 Pedersen, Laurits, 135.
 Pedersen, Mads, 120, 130.
 Pedersen, Maren, 137.
 Pedersen, Mikkel Peder, 120.
 Pedersen, Niels, 119, 134
 Pedersen, Niels Peder, 134.
 Pedersen, Peder, 116.
 Pedersen, Peder Laursen, 144.
 Pedersen, Peder Rasmus, 118, 121, 133.
 Pedersen, Petra, 117*, 118, 121.
 Pedersen, Rasmine Marie, 132.
 Pedersen, Rasmus, 127.
 Pedersen, Rasmus, 131.
 Pedersen, Søren, 135.
 Pedersen, Søren Peder, 120.
 Pedersen, Søren Peder, 137.
 Pedersen, Aase, 118.
 Plohmman, Karl-Heinz, 144.
 Poulsen, Kirsten, 140.
 Poulsen, Martin, 140.
 Poulsen, Peder, 124, 125.
 Poulsen, Poul, 140.
 Poulsen, Simon Kærgaard, 112.
 Poulsen, Thomas, 125.

 Rasmusdatter, Ane, 115, 116.
 Rasmusdatter, Ane Marie, 115, 119.
 Rasmusdatter, Ane Marie, 127, 139.
 Rasmusdatter, Anne, 130.
 Rasmusdatter, Else Marie, 126.
 Rasmussen, Agnes, 131*, 143.

- Rasmussen, Ane, 135.
Rasmussen, Christian, 129.
Rasmussen, Christoffer, 121, 127.
Rasmussen, Christoffer, 122.
Rasmussen, Egon, 135, 138, 144.
Rasmussen, Ejner, 131*.
Rasmussen, Ester, 117*.
Rasmussen, Gudrun, 118.
Rasmussen, Hans Jørgen, 141.
Rasmussen, Holger, 117*, 118.
Rasmussen, Jenny, 117*, 118.
Rasmussen, Jens, 114, 127.
Rasmussen, Jens, 128.
Rasmussen, Jens, 139.
Rasmussen, Jens, 141.
Rasmussen, Jens Peter, 117*, 118.
Rasmussen, Jørgen, 138.
Rasmussen, Karen, 131*.
Rasmussen, Karl, 149.
Rasmussen, Kirsten, 136.
Rasmussen, Kirstine, 133.
Rasmussen, Marie, 119, 120.
Rasmussen, Marie, 122.
Rasmussen, Marie Kathrine, 132.
Rasmussen, Mikkil, 130, 131.
Rasmussen, Mikkil Peter, 131.
Rasmussen, Peder, 130.
Rasmussen, Peder, 136.
Rasmussen, Peder, 139.
Rasmussen, Peder, 121, 131*, 143.
Rasmussen, Petra, 116, 117*, 118, 121.
Rasmussen, Poul, 131*, 143.
Rasmussen, R. P., 140.
Rasmussen, Rasmus, 119.
Rasmussen, Rasmus, 130.
Rasmussen, Rasmus, 130.
Rasmussen, Rasmus Lillemose, 113.
Rasmussen, Rasmus Peder, 131*.
Rasmussen, Søren, 112.
Rasmussen, Søren, 116, 117*, 118, 119, 121, 133.
Rasmussen, Søren Peder, 119, 120, 121, 133, 142.
Rasmussen, Søren (Damgaard), 145, 150.
Rasmussen, Aage, 117*.
Rørkjær, Jens Pedersen, 126.
- Simonsen, (Musikdirektør), 132.
Simonsen, Mariane, 134.
Skov, Anton Sørensen, 137.
Skov, Elna, 131.
Skov, P. Pedersen, 119, 121, 142.
Stannislav, M., 133.
Stougaard, Carl, 123.
Stougaard, Inger Marie, 123*.
Sørensdatter, Anna, 130.
Sørensdatter, Anne, 120.
Sørensdatter, Anne, 126.
Sørensdatter, Anne Margrethe, 120.
Sørensdatter, Ane Marie, 122.
Sørensdatter, Anne Marie, 130.
Sørensdatter, Berthe, 130.
Sørensdatter, Bodil Marie, 141.
- Sørensdatter, Edel, 130.
Sørensdatter, Karen, 130.
Sørensen, Alfred, 139.
Sørensen, Ane, 139, 140.
Sørensen, H., 143.
Sørensen, Harry, 142.
Sørensen, Jens, 115, 116, 119, 121, 145, 150.
Sørensen, Jens, 116.
Sørensen, Jens, 142.
Sørensen, Jens Peter, 139, 140, 141.
Sørensen, Jørgen Anton, 122, 144.
Sørensen, Karl, 124, 125.
Sørensen, Karl, 140.
Sørensen, Mariane, 138.
Sørensen, Marinus, 133*.
Sørensen, Niels, 130.
Sørensen, Peder, 113, 133, 135, 136.
Sørensen, Peder Martinus, 142.
Sørensen, Rasmus, 123, 125.
Sørensen, Rasmus, 142.
Sørensen, Sigurd, 143.
Sørensen, Søren, 127.
Sørensen, Søren Nielsen, 140.
Sørensen, Viggo, 136.
- Thiele, (Herredsfoged), 114.
Thomsen, Inga, 118.
Thomsen, Laurs, 134.
Thomsen, Markus, 140.
Thomsen, Morten, 118.
Thomsen, Viggo, 127.
Thøgersen, (Lærer), 118.
Timmermand, Andreas Peter, 137.
Tolstrup, Frederik, 131.
Tønnen, Jens, 120.
- Winther, Just Jørgensen, 126.
- ## Virring
- Alrø, Jens, 197.
Alrø, Karen, 197.
Alrø, Martha, 264.
Alrø, Søren, 197, 264.
Andersdatter, Ane, 186.
Andersdatter, Ane, 225.
Andersdatter, Ane, 270.
Andersdatter, Mette Kirstine, 186.
Andersen, (Sygeplejerske), 301.
Andersen, 214.
Andersen, Aksel, 182, 243, 250, 280, 281*.
Andersen, Anders, 200.
Andersen, Anders, 257.
Andersen, Anders, 295.
Andersen, Anders Mikael, 270.
Andersen, Anders Peter, 218, 219, 220*, 251, 289*, 291*, 311.
Andersen, Ane, 205.
Andersen, Ane, 234.
Andersen, Ane, 237, 238*.
Andersen, Ane, 283.
- Andersen, Ane Kathrine, 201.
Andersen, Ane Mette, 205, 284.
Andersen, Anne, 182.
Andersen, Astrid, 214.
Andersen, Bertel, 250.
Andersen, Bodil Marie, 257.
Andersen, Bruno, 310*.
Andersen, C., 227.
Andersen, Dorthea, 270.
Andersen, Edith, 283, 284*.
Andersen, Ejner Rasmus, 206.
Andersen, Ejvind, 182.
Andersen, Emilie, 261.
Andersen, Estrid, 220*.
Andersen, Gunver, 220.
Andersen, Hans, 258.
Andersen, Hans, 276.
Andersen, Harald, 235.
Andersen, Helga, 282, 283*.
Andersen, Henry, 238.
Andersen, Jens, 262.
Andersen, Jens Peter, 152.
Andersen, Jens Peter, 183.
Andersen, Jens Peter, 196, 218.
Andersen, Jens Peter, 189, 251, 275, 283, 288, 290, 295*.
Andersen, Jens Peter, 201, 219.
Andersen, Jesper, 246.
Andersen, Karen, 201.
Andersen, Karl, 254.
Andersen, Karl, 259.
Andersen, Kirstine, 220*, 251, 289*.
Andersen, Kirstine, 275, 306.
Andersen, Klaus, 191.
Andersen, Laurits, 235, 251.
Andersen, Laurits, 281, 283*.
Andersen, Mads Peder, 199, 257.
Andersen, Marie, 301.
Andersen, Marius, 232, 237.
Andersen, Martin, 214.
Andersen, Mikkil Peder, 199, 201, 290.
Andersen, Mikkil Peder, 232.
Andersen, Niels, 204.
Andersen, Niels, 228.
Andersen, Niels, 288.
Andersen, Niels Peder, 250, 277.
Andersen, Ole Peter, 183.
Andersen, Peder, 198.
Andersen, Peder, 204, 262, 282.
Andersen, Petronelle, 238.
Andersen, Rasmus, 195, 261, 270, 280, 283.
Andersen, Rasmus, 205, 210, 284.
Andersen, Rigmor, 206*, 252.
Andersen, Sevel, 218, 220, 275, 295*, 313.
Andersen, Sidsel Marie, 251.
Andersen, Sonja, 220*.
Andersen, Stig Nordtorp, 218, 220*, 260.
Andersen, Stine, 206.
Andersen, Svend, 270.
Andersen, Svend, 253.
Andersen, Svend Aage, 261, 283, 284*.

- Andersen, Søren. 203. 205. 206. 311.
 Andersen, T. J., 196
 Andersen, T. V., 255.
 Andersen, Ugge, 234.
 Andersen, Viggo, 206*, 252.
 Andersen, Villy, 280.
 Andersen, Villy, 280.
 Andersen, Villum, 206.
 Anderson, Aake, 260.
 Andresen, Mathias, 210.
 Anesen, Niels, 307.
 Arent, C., 290.
 Asmussen, (Møller), 166.
- Bach, 179.
 Bager, Jens Andersen, 181*, 182, 280.
 Bager, Signe Andersen, 181*, 182.
 Balle, Magnus, 247.
 Balle, Niels, 246.
 Ballegaard, Alfred, 202*.
 Ballegaard, Anders Peter. 202*, 206, 265, 266*, 308*.
 Ballegaard, Frida, 203.
 Ballegaard, Karen, 202*, 230.
 Ballegaard, Karl, 203.
 Ballegaard, Kirstine, 262.
 Ballegaard, Kristian Holmbo, 202*.
 Ballegaard, Marie, 266*.
 Balegaard, Marinus, 199, 202*, 203, 206, 256, 261, 298, 305*.
 Ballegaard, Peder, 202*, 230.
 Ballegaard, Rasmus Peter. 202*, 305*.
 Ballegaard, Sevel, se Sørensen, Sevel.
 Ballegaard, Svend Aage, 203.
 Ballegaard, Søren Ole, 202*, 226, 308*, 309.
 Ballegaard, Søren Peder, se Sørensen, S. P.
 Bavnhøj, Birgit, 229.
 Bech Nygaard, 307
 Bendiksen, Frk., 301.
 Bennedsen, Johan, 307.
 Bette Line, Eriksen, 230.
 Bjerregaard, Birgitte, 204, 264.
 Bjerregaard, N., 300.
 Blicher, 168.
 Blom, (Fabrikant), 302.
 Boye, Johanne Dorthea, 231, 244, 268.
 Brammer, (Biskop), 168.
 Brinch, Liss Zander, 179.
 Broholt, Jens Jensen, 213, 259, 270.
 Broholt, Jens Peder Mikkelsen, 233, 241, 256.
 Buch, Hanne, 215.
 Buch, Søren, 215.
 Bugge, Erik, 268.
 Bundgaard, Jens Pedersen, 213.
 Bundgaard, Peder Jensen, 213.
 Bødker, Lise, 235.
 Bødker, Søren, 207*, 235.
 Bøtkjær, Harry, 260.
 Bøtkjær, Henning, 282.
 Bøtkjær, Kamma, 260.
- Bøtkjær, Karl, 260.
 Bøtkjær, Rasmine, 196.
 Bøtkjær, Søren Frederik, 260.
 Baastrup, Niels, 253.
- Christensdatter, Ane Kirstine, 221*.
 Christensdatter, Ane Margrethe, 159, 160, 162, 218.
 Christensdatter, Kirstine, 181.
 Christensdatter, Mette Marie, 228.
 Christensen, (Smed i Gram), 198.
 Christensen, Ane, 258.
 Christensen, Ane Cathrine, 237.
 Christensen, Augusta, 249*, 251.
 Christensen, Birthe, 287*.
 Christensen, Christen, 290.
 Christensen, Elmegaard, 176.
 Christensen, Hans Friis, 218.
 Christensen, Hans Storm, 259.
 Christensen, Jakob, 258
 Christensen, Joh., 289*.
 Christensen, Johannes, 250.
 Christensen, Jørgine Severine, 282.
 Christensen, Kirstine, 228.
 Christensen, Lykke, 249*, 250*.
 Christensen, Mads Friis, 218
 Christensen, Ole, 185.
 Christensen, Rasmus, 183
 Christensen, Søren, 220.
 Christensen, Thora Fink, 286, 287*.
 Christensen, Viggo, 249*, 250*, 301, 305, 310
 Christensen, Viggo, 287*, 298.
 Christiansen, Agathe, 276.
 Christiansen, Aksel, 256.
 Christiansen, Leo, 276.
 Christiansen, Rasmus, 182.
 Christoffersen, Chr., 282.
 Clausen, L. J., 177.
 Clausen, Niels Chr., 165, 166.
 Clemmensen, Anders, 270.
 Clemmensen, Jens, 256, 270.
 Clemmensen, Niels, 270.
 Copmann, P., 157.
- Dam, Albert, 154, 186, 190, 201, 204, 218, 221*, 222, 223*, 230, 264, 270.
 Dam, Anne Margrethe, 222*.
 Dam, Asger Ditlev, 222.
 Dam, Christen Peder Jensen, 221*, 222, 223, 226, 228.
 Dam, Jens Peder, 221*, 222.
 Dam, Jens Peder Jensen, 228.
 Dam, Karen, 193*, 221*, 222, 223, 225.
 Dam, Karl, 221*.
 Dam, Kristian 221*.
 Dam, Maren, 285.
 Dam, Marie, 194*, 212, 235, 243, 285.
 Dam, Martin, 221*, 222, 223, 225, 289*, 305*.
 Dam, Niels, 194, 266.
 Dam, Niels Jensen, 235, 242, 243, 244, 285.
- Dam, Sanne, 225, 289*.
 Dam, Søren J., 295.
 Damgaard, Peter Sørensen, 165, 166.
 Damgaard, Søren, 166, 196, 254.
 Danielsen, Jakob, 213.
 Danielsen, Peter, 164.
 Danielsen, Rasmus, 204.
 Ditlevsen, Jens, 196, 295.
 Ditlevsen, Per, 289.
 Ditlevsen, Sanne, 222, 309*.
 Dolmer, Harry, 264.
- Egens, Peder, 168.
 Ehler, (Arkitekt), 177.
 Elbæk, (Landpost), 308*.
 Elbæk, Jens, 206.
 Elkjær, (Lærer), 179, 313.
 Enggaard, Gerda, 268.
 Eriksen, Anders, 230, 236.
 Eriksen, Erik, 256.
 Eriksen, Erik E., 171*, 172, 173, 174, 235, 300, 305*.
 Eriksen, Erik Sophus, 259.
 Eriksen, Ingeborg, 246.
 Eriksen, Jakob Peder, 198*.
 Eriksen, Kathrine, 301.
 Eriksen, Lise, 230.
 Eriksen, Maren, 198*.
 Eriksen, Olga, 236.
 Eriksen, Rasmus, 227.
 Ernstsen, Jens, 290, 291*.
 Ernstsen, Kirstine, 309*.
 Eskerød, Tage, 167.
 Eskildsen, Eskild, 235, 236, 242, 286.
- Fanøe, Janus, 276.
 Fogh, Jakob Jensen, 227.
 Fogh, Jens, 227.
 Fogh, Jens Peder Hansen, 192, 236, 239.
 Fogh, Peder, 190
 Fogh, Petronelle, 236.
 Fogh, Søren Rasmussen, 192, 236, 238, 286.
 Follesen, Jens, 212.
 Frandsen, Bodil Marie, 193.
 Frandsen, Hansine Holmbo, 255.
 Frandsen, Holger, 282.
 Frandsen, Jakob, 298.
 Frandsen, Kirstine, 282.
 Frandsen, Ole, 196, 240, 256.
 Frederiksen, Hans, 179, 180.
 Frederiksen, Jens Møller, 257.
 Friis, Andreas, 204.
 Friis, Bernhard, 187, 204.
 Friis, Bolette, 222.
 Friis, Hans, 204
 Friis, Hans Sørensen, 204, 218, 262.
 Friis, Johanne, 187*, 204.
 Friis, Mads, 207.
 Friis, Marie Hansen, 204, 264.
 Friis, Mine Hansen, 204, 264, 271, 272*, 273*, 274, 313.
 Friis, Niels Chr., 305.

Friis, Peder, 204, 270, 272*, 273*, 274, 313.
 Friis, Søren Hansen, 204, 218, 264, 274.
 Friisgaard, Ester, 230*.
 Friisgaard, Holger, 230*, 301.
 Friisgaard, Poulina, 230*.
 Fuglsang, Johan Poulsen, 262.
 Fuglsang, Julius Poulsen, 210.
 Fuglsang, Karl Johan Poulsen, 273.
 Fuglsang, Niels Poulsen, 273.
 Fühlendorff, Svend, 248.
 Gall, Frederik, 289*.
 Gall, Kathrine, 289*.
 Gertsen, Gert, 308.
 Glud, Martin, 231, 240, 288.
 Glud, Sofie, 231.
 Gravballe, Ane Marie Bech, 177.
 Grell, Carsten, 180.
 Grunwald, Carla, 286.
 Grunwald, Peter, 286.
 Grønlund, Gerda, 279.
 Grønlund, Hans, 179, 261*, 277, 279.
 Grønlund, Inger Marie, 261*.
 Grønlund, Kr., 261.
 Grønlund, Sv. Aa., 277.
 Grønnebæk, Julius, 282.
 Gundersen, Søren, 227.
 Hald, Gunner, 261.
 Hald, Jens, 279.
 Hald, Marie, 261, 280.
 Hald, Martin, 207*, 230, 233, 260, 261, 279.
 Hald, Ragna, 261, 280.
 Hansdatter, Gertrud, 234.
 Hansen, Aksel, 265.
 Hansen, Ane, 183, 309.
 Hansen, Anders, 263, 279.
 Hansen, Asger, 229.
 Hansen, Carl, 246.
 Hansen, Carl, 277.
 Hansen, Christian Schönemann, 187, 188*, 197, 204, 294*.
 Hansen, Clara, 229.
 Hansen, Elna, 188*.
 Hansen, Emil, 244.
 Hansen, Hans, 208.
 Hansen, Hans, 187, 188*, 190, 192, 194, 197, 199, 236, 237, 241, 286, 291*, 294*.
 Hansen, Hans Peder, 268.
 Hansen, Hans Peter, 238.
 Hansen, Harald, 229, 308*.
 Hansen, Høgsbro, 175, 176*, 312.
 Hansen, Ingeborg, 197, 263.
 Hansen, Ingeborg, 300.
 Hansen, Jens, 262.
 Hansen, Jens, 232.
 Hansen, Jens Carl, 197, 263.
 Hansen, Jens Peter, 233.
 Hansen, Johanne, 188*, 190, 294*.
 Hansen, Karen, 229.
 Hansen, Karl, 229.
 Hansen, Kistine, 206.
 Hansen, Kirstine, 209.
 Hansen, Lily Østergaard, 244*.
 Hansen, Mads Friis, 204, 205, 210, 263, 265, 274.
 Hansen, Martin Anton, 234.
 Hansen, Martha, 280.
 Hansen, Mary, 265.
 Hansen, Mathilde, 188.
 Hansen, Niels, 210.
 Hansen, Niels, 239, 280*.
 Hansen, Niels, 298.
 Hansen, Niels Chr. Friis, 263.
 Hansen, Ole, 207*, 278.
 Hansen, Palle, 183.
 Hansen, Pauline, 300.
 Hansen, Peder, 241, 294.
 Hansen, Peder Friis, se Friis.
 Hansen, Poulina, 278.
 Hansen, Rasmus, 276.
 Hansen, Sv. Aa., 229.
 Hansen, Thomas, 210.
 Hansen, Otto Emil, 253.
 Hansen, Thorvald Damgaard, 227.
 Hansen, Aage Østergaard, 244*, 246, 248, 253.
 Haugaard, Peder Nielsen, 242.
 Harhoff, (Overlæge), 307.
 Hedegaard, Ane Kirstine, 219, 289*, 291*.
 Helles, Dan, 238.
 Henriksen, Jens, 242.
 Henriksen, Ruth, 238.
 Henriksen, Viggo, 238, 242, 247, 285.
 Henriksen, Villy, 238.
 Herschend, P., 165, 166.
 Hjort, Christian, 170, 206, 208, 232, 265, 277, 289*, 291, 293, 296.
 Hjort, Johannes, 208.
 Hjort, Jørgen, 207*, 208.
 Hjort, Kirstine, 208.
 Hjort, Marie, 207*, 208, 289*.
 Hjort, Niels, 208.
 Hjort, Niels, 208.
 Hjort, Sigrid, 208*.
 Hjort, Aage, 174, 208*, 289, 293.
 Holm, Augusta, 249*.
 Holm, Frede, 290.
 Holm, Maren, 289*.
 Holm, M. Jensen, 292.
 Holm, Marie, 282.
 Holm, N. F. S., 307.
 Holm, Søren Peder, 289.
 Holmbo, Michel Jensen, 220.
 Hornborg, Anna, 258.
 Hornborg, Chresten, 258.
 Hornbæk, (Lærerinde), 179*, 180.
 Hornbæk, Ove, 179*.
 Hvid, Niels Peter, 269.
 Høgh, Hakon, 191.
 Høgh, Ragna, 188*, 191, 192, 193.
 Høgh, Aage Jensen, 184, 188*, 191, 240.
 Højsgaard, Johanne, 258.
 Ingvardsen, Betsy, 289*.
 Ingvardsen, Karl, 289*.
 Iversen, Anders, 236, 286.
 Iversen, Jens, 230.
 Iversen, Mikkel, 240.
 Jacobsen, Ejnar, 312.
 Jacobsen, Henry A., 179, 216, 282.
 Jacobsen, Jan Ulrik Skaar, 276.
 Jacobsen, Lisa Skaar, 276.
 Jakobsdatter, Johanne, 213.
 Jakobsen, Anker, 258.
 Jakobsen, Arne, 258*.
 Jakobsen, Jakob Jensen, 185, 297.
 Jakobsen, Jens, 308*.
 Jakobsen, Kirsten, 258*.
 Jakobsen, Laurs, 275, 277.
 Jakobsen, Laurits, 284.
 Jakobsen, Mads, 183, 191, 239, 298.
 Jakobsen, Maren, 225.
 Jakobsen, Marius Fredslund, 258*, 308*, 309.
 Jakobsen, Martin, 185.
 Jakobsen, Mette, 298.
 Jakobsen, Niels, 168.
 Jakobsen, Peder, 258.
 Jakobsen, Peder Hansen Pilgaard, 258.
 Jakobsen, Rasmine, 185.
 Jakobsen, Valdemar, 236, 286.
 Jensdatter, Ane Kirstine, 218.
 Jensdatter, Ane Marie, 198.
 Jensdatter, Anne, 218.
 Jensdatter, Birthe, 210.
 Jensdatter, Birthe, 270.
 Jensdatter, Dorthea, 208.
 Jensdatter, Ellen, 218.
 Jensdatter, Karen, 221.
 Jensdatter, Kirsten, 221.
 Jensdatter, Kirsten, 208, 221.
 Jensdatter, Maren, 185.
 Jensdatter, Marie, 266.
 Jensen, Anders, 162.
 Jensen, Anders, 201, 209, 221, 258.
 Jensen, Anders, 184, 197, 251, 264, 271*, 282, 284.
 Jensen, Andreas, 229.
 Jensen, Ane, 198.
 Jensen, Ane, 216, 279.
 Jensen, Ane, 233.
 Jensen, Ane Kathrine, 246.
 Jensen, Ane Marie, 275, 277*.
 Jensen, Anker, 268.
 Jensen, Anne Frandsine, 273.
 Jensen, Astrid, 179.
 Jensen, Astrid, 240.
 Jensen, Carl Møller, 198, 258.
 Jensen, Chr., 278.
 Jensen, Christen, 209.
 Jensen, Christian, 198.
 Jensen, Clara, 240.
 Jensen, Dagmar, 173, 174.
 Jensen, Dusine, 242.
 Jensen, Egon, 240.

Jensen, Eigild, 185.
 Jensen, Ejler, 265.
 Jensen, Eli, 255.
 Jensen, Frits, 185.
 Jensen, Frode, 255.
 Jensen, Henrik, 160, 162, 225.
 Jensen, Holger, 236, 243*, 286.
 Jensen, J. E., 247, 248*.
 Jensen, Jakob, 225.
 Jensen, Jens, 166.
 Jensen, Jens, 166.
 Jensen, Jens, 196, 255.
 Jensen, Jens, 204.
 Jensen, Jens, 219.
 Jensen, Jens, 233.
 Jensen, Jens, 240.
 Jensen, Jens Frands, 296.
 Jensen, Jens Jørgen, 199*, 200.
 Jensen, Jens Jørgen, 216, 258, 279, 282, 302.
 Jensen, Jens Kristian, 242.
 Jensen, Jens Kristoffer, 216.
 Jensen, Jens Martinsen, 210.
 Jensen, Jens Peter, 209.
 Jensen, Jens Peter, 254.
 Jensen, Jeppe Peder, 272.
 Jensen, Johanne, 216, 309*.
 Jensen, Johannes, 185.
 Jensen, Johannes, 189.
 Jensen, Johannes Thorvald, 193.
 Jensen, Julius Aage, 264.
 Jensen, Jørgen, 192.
 Jensen, Jørgen, 193, 216, 279, 296.
 Jensen, Jørgen, 269.
 Jensen, Karen, 234.
 Jensen, Kirsten, 201.
 Jensen, Kirstine, 264.
 Jensen, Kjeld, 237.
 Jensen, Klara, 264.
 Jensen, Knud, 214.
 Jensen, Kristen, 221.
 Jensen, Kristian, 277.
 Jensen, Kristian, 301*, 302.
 Jensen, Kristian Magnus, 216, 258.
 Jensen, Kristoffer, 168.
 Jensen, Maren, 219.
 Jensen, Maren, 193, 277*.
 Jensen, Marie, 264.
 Jensen, Marie, 271*.
 Jensen, Martin, 242.
 Jensen, Martinus, 268.
 Jensen, Mary, 253*, 262.
 Jensen, Mary Truelsen, 301.
 Jensen, Michel, 201.
 Jensen, Mikkel, 228.
 Jensen, Niels, 208.
 Jensen, Niels, 242, 247*, 275, 276.
 Jensen, Ole, 230.
 Jensen, Ole Lynge, 220.
 Jensen, Olga, 185.
 Jensen, Olga, 243*, 286.
 Jensen, Ove, 188.
 Jensen, Ove, 199*, 200.
 Jensen, Pauli, 238, 240.
 Jensen, Peder, 194.
 Jensen, Peder, 200.
 Jensen, Peder, 209, 268.
 Jensen, Peder, 209, 218, 221.
 Jensen, Peder, 213.
 Jensen, Peder, 215.
 Jensen, Peder, 233, 234, 258.
 Jensen, Peder, 265.
 Jensen, Peder, 270.
 Jensen, Peder, 288.
 Jensen, Peder, 216, 279, 313.
 Jensen, Peter, 159, 160, 162.
 Jensen, Rasmus, 184, 189, 198, 257, 258, 278.
 Jensen, Rasmus, 233, 234.
 Jensen, Rasmus Møller, 198, 258.
 Jensen, Rasmus Peder, 174, 216.
 Jensen, Rasmus Peter, 196, 253, 254, 262.
 Jensen, Ruth, 265, 267*.
 Jensen, Severin, 282.
 Jensen, Sidsel Marie, 201, 219.
 Jensen, Sidsel Marie, 278.
 Jensen, Signe, 199*.
 Jensen, Sigvald, 264.
 Jensen, Sigvald, 265, 267*.
 Jensen, Sofie, 216, 309*.
 Jensen, Søren, 240.
 Jensen, Søren, 239.
 Jensen, Søren Peder, 228.
 Jensen, Thomas, 240.
 Jensen, Villum, 196.
 Jeppesen, Andreas, 197, 259.
 Jeppesen, Jørgen, 197, 233, 234, 259.
 Jeppesen, Maren, 309*.
 Jeppesen, Mariane, 259.
 Jeppesen, Marius, 259.
 Jeppesen, Søren Karl Alfred, 197, 259.
 Jepsen, Jens Buch, 199.
 Jespersen, Henrik, 180, 252.
 Jochumsen, Anton, 228*, 305*.
 Jochumsen, Hans, 228.
 Jochumsen, Hans Peder, 228*.
 Jochumsen, Inga, 228.
 Jochumsen, J. P., 308*.
 Jochumsen, Kirstine, 228*.
 Jochumsen, Kirstine, 228.
 Jochumsen, Kristian, 228.
 Jochumsen, Obert, 228*.
 Johansen, Anne, 281.
 Johansen, Georg, 230, 281*, 282.
 Johnsdatter, Ane, 198.
 Johnsen, Finn, 264.
 Justesen, P., 300.
 Juul, Anders Rasmussen, 196, 263, 283.
 Juul, Ejner, 301.
 Juul, Grethe, 196.
 Juul, Jakob Peder Andersen, 196, 260, 263, 296, 298.
 Juul, Peder Andersen, 196.
 Juul, Rasmine, 263, 298.
 Juul, Rasmus Andersen, 196, 254.
 Juul, Søren Rasmussen, 168.
 Juulsen, (Lærer), 171, 296.
 Jørgensdatter, Karen, 168.
 Jørgensdatter, Kjesten Marie, 193.
 Jørgensdatter, Maren, 207.
 Jørgensdatter, Maren, 216.
 Jørgensdatter, Margrethe, 181.
 Jørgensen, Agnes, 254.
 Jørgensen, Alfred, 245, 254, 258.
 Jørgensen, Benny, 212.
 Jørgensen, Gundine, 234.
 Jørgensen, Jens, 192, 193.
 Jørgensen, Jørgen, 198, 258.
 Jørgensen, Jørgen Kristoffer, 274.
 Jørgensen, Kirstine Nordtorp, 220.
 Jørgensen, Marius, 187.
 Jørgensen, Niels, 181.
 Jørgensen, Niels, 230, 253.
 Jørgensen, P., 256.
 Jørgensen, Pauli, 235.
 Jørgensen, Peder, 166, 247.
 Jørgensen, Peder, 193.
 Jørgensen, Steffen, 179.
 Jørgensen, Trine, 258.
 Jørgensen, Aage Andreas, 200.
 Kaspersen, Anders, 196.
 Kaspersen, Ane, 196, 241.
 Kjeldsen, Jens, 198.
 Kjeldsen, Kirstine, 198, 237.
 Kjeldsen, Kjeld, 198.
 Kjeldsen, Trine, 198.
 Knudsdatter, Ane, 201, 207.
 Knudsdatter, Ane Marie, 192.
 Knudsen, Ager Bendix, 248.
 Knudsen, Hans, 240.
 Knudsen, Harald Hundevad, 217.
 Knudsen, Inger, 177.
 Knudsen, Jeppe, 170.
 Knudsen, Johanne, 301.
 Knudsen, Niels, 277.
 Knudsen, Søren, 159, 162.
 Knudsen, Søren, 218.
 Knudsen, Søren, 288.
 Kolling, Kathrine, 257.
 Kolling, Mariane, 233.
 Kolling, Peder Rasmussen, 233, 264.
 Kristensen, Anders, 256*.
 Kristensen, Birthe, 285.
 Kristensen, Carla Hostrup, 241*, 261.
 Kristensen, Erik, 180.
 Kristensen, Helga, 256*.
 Kristensen, Kirstine, 263.
 Kristensen, Kristian Hostrup, 241*, 242, 260, 275, 280.
 Kristensen, Sten Jan, 185.
 Kristoffersen, Karen, 258.
 Kristoffersen, Kristian, 268.
 Kristoffersen, Kristian Peder, 267*.
 Kristoffersen, Niels August, 267*, 268.
 Kristoffersen, Petra, 267*.
 Krogh, Mikkel Jensen, 213, 214, 275.
 Kruse, Lilly, 244*.

Kaae, Peder Rasmussen, 185.
 Kaae, Christen Nielsen, 218.
 Kaae, Ejner Mikkel Rasmussen, 210.

Ladefoged, Henry, 299.
 Langberg, Ane Cathrine, 169.
 Langberg, Christian Carl, 169, 189, 191, 236, 247.
 Langberg, Ebbe, 169, 247.
 Langberg, Gunder Andersen, 168.
 Langberg, Hanne, 197, 235.
 Langberg, Jesper, 169, 247.
 Langberg, Johanne Marie, 169, 272.
 Langberg, Kristian, 191, 207*, 304, 305*.
 Langberg, Morten, 168, 240.
 Langberg, Ole, 191, 197, 235, 247, 284, 285, 286, 302, 313.
 Langberg, Svend Peder, 191, 235, 237, 247, 286.
 Langberg, Trine, 252.
 Langeland, Johanne, 256.
 Langeland, Line, 256, 270.
 Langeland, Rasmus Peter Rasmussen, 236, 256.
 Langeland, Sorine, 256.
 Larsen, Jens, 240.
 Larsen, Karl Johan, 179.
 Larsen, Maren, 240.
 Larsen, Niels, 185.
 Larsen-Ledet, 306.
 Lauridsen, Margrethe, 270.
 Lauritsen, Jens, 247.
 Laursen, Frk., (Jordemoder), 286, 300.
 Laursen, Anne, 276.
 Laursen, Chr. Bager, 242, 244, 275, 276, 282.
 Laursen, Ejner, 276.
 Laursen, Eline, 276.
 Laursen, Jens Carl, 179*.
 Laursen, Jens Peder, 213.
 Laursen, Jenny, 276.
 Laursen, Kirsten Marie, 270.
 Laursen, Kirstine, 203.
 Laursen, Knud, 262*, 263, 308*.
 Laursen, Mine, 244, 275.
 Laursen, Niels, 283.
 Laursen, Sejr, 238.
 Laursen, Skjot, 230.
 Laursen, Viggo, 263.
 Lerche, Serine, 239, 300.
 Lidbæk, Ernst, 284.
 Lillemose, Magnus, 174.
 Lillemose, Rasmus Rasmussen, 185.
 Lindhardt, P. G., 307.
 Lindskov, Ella, 187*.
 Lorendsen, Hjorth, 188.
 Lottrup, (Lærer), 171*, 172, 173, 174, 235.
 Lurd, O., 300.
 Lund, Rasmus, 244.
 Lund, Vagn, 290.
 Lundgaard, Gunnar, 179*, 180.
 Lundgaard, Inga, 179.

Lundgaard, Poul, 177.
 Lykke, Jens Iversen, 300.
 Lykke, Lilly Iversen, 300.
 Lysholt, Søren Hansen, 282, 283.
 Lægaard, Niels Emanuel, 196, 228.
 Lærche, (Madam), 191.
 Lærche, Chr., 308*.
 Lærche, Aksel, 305*, 308*.
 Lovschal, Marie, 30.

Madsdatter, Ane, 225.
 Madsen, Ane Marie, 234.
 Madsen, Jens Peder, 274.
 Madsen, Mads, 200.
 Madsen, Peder, 195, 197, 234.
 Madsen, Rasmus, 244, 268.
 Madsen, Søren, 181.
 Madsen, Søren, 259.
 Madsen, Thyra Adolfine, 245, 246*.
 Matthisen, Søren, 260.
 Max, Søren Peder, 277.
 Merts, (Mejeriejer), 293.
 Michelsdatter, Mette Marie, 201.
 Michelsen, Jacob, 248.
 Michelsen, Jens, 201.
 Michelsen, Peder, 221.
 Mikkelssdatter, Ane Kirstine, 204, 218.
 Mikkelssdatter, Kirstine, 213.
 Mikkelssdatter, Maren, 201.
 Mikkelssdatter, Sidsel, 227.
 Mikkelsen, (Lærer), 173.
 Mikkelsen, Agnes, 213*, 214.
 Mikkelsen, Anders, 245.
 Mikkelsen, Anders, 245, 246*.
 Mikkelsen, Anders Karl, 227.
 Mikkelsen, Andreas, 190.
 Mikkelsen, Anine, 213*, 214, 227.
 Mikkelsen, Carl Krogh, 214*, 217, 308*.
 Mikkelsen, Cecilie, 214.
 Mikkelsen, Chresten, 256.
 Mikkelsen, Christen, 240.
 Mikkelsen, Christen, 235, 285.
 Mikkelsen, Elgaard, 227.
 Mikkelsen, Ellen, 300.
 Mikkelsen, Erhard Krogh, 213*, 214*, 292.
 Mikkelsen, Grethe, 214.
 Mikkelsen, Helmer, 259.
 Mikkelsen, Ina, 264.
 Mikkelsen, Jens, 166.
 Mikkelsen, Jens, 201, 221.
 Mikkelsen, Jens, 276.
 Mikkelsen, Jens, 282.
 Mikkelsen, Jens Peder, 227.
 Mikkelsen, Jens Peter Broholt, 164, 214, 240.
 Mikkelsen, Johannes, 260.
 Mikkelsen, Johannes, 296.
 Mikkelsen, John, 287*.
 Mikkelsen, Karen, 267*.
 Mikkelsen, Karl, 255.
 Mikkelsen, Maren, 227.
 Mikkelsen, Markus, 290.

Mikkelsen, Martha, 227.
 Mikkelsen, Michael, 246*.
 Mikkelsen, Mikael, 213*, 214.
 Mikkelsen, Mikkel Marius, 235.
 Mikkelsen, Niels, 207.
 Mikkelsen, Niels August, 167*, 206, 266, 267.
 Mikkelsen, Niels Carl, 183, 249.
 Mikkelsen, Ole, 164.
 Mikkelsen, Ove, 246*.
 Mikkelsen, Ove Michael, 245.
 Mikkelsen, Peder, 213*, 214, 233, 235, 286.
 Mikkelsen, Peder, 227.
 Mikkelsen, Rasmus, 200, 201.
 Mikkelsen, Rasmus, 240.
 Mikkelsen, Søren, 243.
 Mikkelsen, Viggo, 248.
 Mikkelsen, Aage, 264.
 Mogensen, Chr., 169.
 Monrad, (Politibetjent), 18.
 Mortensen, E., 312*.
 Mortensen, Gitte, 180.
 Mortensen, Karen, 181.
 Mortensen, Laurits, 313.
 Mortensen, Svend Erik, 290.
 Mortensen, Søren, 181, 182, 239.
 Mose, Poul, 190.
 Munch, Erna, 230.
 Munch, Tage, 230.
 Munk, Ellen, 206.
 Munk, Peter Rasmussen, 182.
 Munk, Rasmus Rasmussen, 283.
 Müller, R., 160, 168.
 Møller, (Madam), 170.
 Møller, Anders, 214, 217*.
 Møller, Andrea, 272.
 Møller, Ane Kathrine, 272.
 Møller, Anne, 309*.
 Møller, Carl, 290.
 Møller, Carl Bigaël Rasmussen, 169, 210, 215, 236, 272.
 Møller, Christiane Magdalene Sofie Rasmussen, 215.
 Møller, Claudine Emilie, 200.
 Møller, Gertrud Marie Svendsdatter, 168.
 Møller, Morten Langberg, 272.
 Møller, Niels Rasmussen, 170, 288, 290.
 Møller, Rasmine Marie, 210, 273.
 Møller, Rasmus, 208.
 Møller, Rasmus Jensen, 190, 199.
 Møller, Sofie, 305.
 Møller, Aage, 307.

Nedergaard, Karl Ejlif, 185.
 Nielsdatter, Ane, 237.
 Nielsdatter, Karen, 233.
 Nielsen, Agathe, 301.
 Nielsen, Agnethe, 212.
 Nielsen, Anders, 243.
 Nielsen, Anders Ilse, 238.
 Nielsen, Anders Peder, 258.
 Nielsen, Anna, 230.

Nielsen, Anne Marie, 212.
 Nielsen, Bent, 235, 252.
 Nielsen, Birthe Fink, 287*.
 Nielsen, Chresten, 248, 263, 266, 291.
 Nielsen, Christen, 155, 156.
 Nielsen, Edel, 181.
 Nielsen, Egon, 255.
 Nielsen, Ehlers, 289*.
 Nielsen, Eigil, 177, 179*.
 Nielsen, Erik, 251.
 Nielsen, Eva, 179*.
 Nielsen, Gerda, 200.
 Nielsen, Gudrun, 254.
 Nielsen, Gunner, 254.
 Nielsen, Hilmar, 290.
 Nielsen, J. P., 199.
 Nielsen, Jakob, 183, 246.
 Nielsen, Jenny, 257.
 Nielsen, Jens, 194.
 Nielsen, Jens, 189, 196.
 Nielsen, Jens, 199, 200*.
 Nielsen, Jens Karl, 258, 268, 269*.
 Nielsen, Jens Peder, 208.
 Nielsen, Jensine, 210, 212*.
 Nielsen, Johanne, 228.
 Nielsen, Johannes, 296.
 Nielsen, Jørgen, 215.
 Nielsen, Karen, 236, 300, 301.
 Nielsen, Karoline, 199, 200*, 203.
 Nielsen, Kathrine, 309*.
 Nielsen, Kirsten, 190, 251.
 Nielsen, Laurs, 240, 277.
 Nielsen, Laurits Bjastrup, 197, 257.
 Nielsen, Mads Chr., 181, 190.
 Nielsen, Maren, 289*.
 Nielsen, Maren Tornsborg, 248.
 Nielsen, Marie, 183, 246.
 Nielsen, Marie, 268.
 Nielsen, Martin, 194, 210, 212*.
 Nielsen, Michel, 207.
 Nielsen, Mikkel, 182, 184.
 Nielsen, Mikkel, 255.
 Nielsen, N. K., 262.
 Nielsen, Niels, 200.
 Nielsen, Niels Christian, 193.
 Nielsen, Niels Peter, 255.
 Nielsen, Otto Michael, 268.
 Nielsen, Ove, 220, 230, 296.
 Nielsen, P., 313.
 Nielsen, Peder, 230.
 Nielsen, Petrine, 243.
 Nielsen, Ragna Dahl, 299.
 Nielsen, Rasmus, 181.
 Nielsen, Rasmus, 200.
 Nielsen, Rasmus, 207.
 Nielsen, Rasmus, 213.
 Nielsen, Rasmus, 256.
 Nielsen, Rasmus Peder, 194*, 212, 235, 243, 285.
 Nielsen, Svend, 257.
 Nielsen, Søren, 210.
 Nielsen, Søren, 231.
 Nielsen, Søren, 255, 288.
 Nielsen, Thomas, 299.
 Norring, Christian Rasmussen, 233.
 Norring, Kirstine, 233.
 Norring, Rasmus, 233.
 Nygaard, Niels, 240.
 Olesen, Albert, 190, 308*.
 Olesen, Anders Peder, 186, 226.
 Olesen, Andrea, 190.
 Olesen, Andreas C. C., 188, 191.
 Olesen, Ane, 190, 222, 224.
 Olesen, Ane, 191.
 Olesen, Ane Kathrine, 187.
 Olesen, Ane Mette Marie, 191, 247.
 Olesen, Anna Bech, 243, 281*.
 Olesen, August, 190.
 Olesen, Frede Bech, 243, 286*.
 Olesen, Jens, 201, 240.
 Olesen, Jens Jørgen Bech, 239, 242, 243, 261.
 Olesen, Jens Marius, 191.
 Olesen, Johanne, 187, 241.
 Olesen, Karen, 289*.
 Olesen, Karen, 191.
 Olesen, Karen Marie, 191.
 Olesen, Kathrine, 190.
 Olesen, Marie, 239, 242, 261.
 Olesen, Mikkel, 191.
 Olesen, Mikkel (Kaae), 227.
 Olesen, Mine, 190, 235, 286, 298.
 Olesen, Ole, 187.
 Olesen, Peder, 185.
 Olesen, Peder, 194.
 Olesen, Peder, 187, 188, 190, 226, 243, 295, 298.
 Olesen, Petrine, 191.
 Olesen, P. P., 289*.
 Olesen, Ragnhild, 228.
 Olesen, Rasmus, 191.
 Olesen, Stine, 190.
 Olesen, Stine, 191.
 Olesen, Thilde, 286*.
 Olesen, Thorup, 190.
 Olsen, Ane, 193.
 Olsen, Hans, 272.
 Ovesdatter, Karen, 210.
 Pedersdatter, Ane, 204, 218.
 Pedersdatter, Bodil Marie, 213.
 Pedersdatter, Else, 194.
 Pedersdatter, Johanne, 213.
 Pedersdatter, Johanne, 186.
 Pedersdatter, Johanne, 194, 207.
 Pedersdatter, Maren, 194.
 Pedersdatter, Maren, 194.
 Pedersdatter, Mette Marie, 218.
 Pedersdatter, Petrine, 213.
 Pedersen, Agnes, 182*.
 Pedersen, Agnethe, 209.
 Pedersen, Anders, 209.
 Pedersen, Anders P., 290.
 Pedersen, Anders Peder, 186.
 Pedersen, Anders Peder, 187*.
 Pedersen, Ane, 193.
 Pedersen, Anna, 282.
 Pedersen, Anne Mette Marie, 185, 236, 286.
 Pedersen, Asger Brandt, 185.
 Pedersen, Bodil, 193.
 Pedersen, Bodil Marie, 167.
 Pedersen, Dagny, 235.
 Pedersen, Ditlev, 196, 235, 241, 288.
 Pedersen, Ejnar, 199*.
 Pedersen, Ejner Harald, 251*.
 Pedersen, Ejner, Juul, 203*, 204, 234, 236, 254, 262, 282, 298.
 Pedersen, Emil, 228.
 Pedersen, Erling, 229.
 Pedersen, Frands, 193*, 222, 223, 242, 258, 289*, 303.
 Pedersen, Grethe, 282.
 Pedersen, Harald, 292.
 Pedersen, Henry Juul, 203*, 204, 282.
 Pedersen, Henry Munk, 308*.
 Pedersen, J. C., 183.
 Pedersen, J. Chr., 197.
 Pedersen, Jakob, 198, 236.
 Pedersen, Jenny Kolling, 252.
 Pedersen, Jens, 200.
 Pedersen, Jens, 221.
 Pedersen, Jens, 228.
 Pedersen, Jens, 233.
 Pedersen, Jens, 234.
 Pedersen, Jens, 257.
 Pedersen, Jens, 282.
 Pedersen, Jens Andersen, 263.
 Pedersen, Jens Chr., 250.
 Pedersen, Jens Jørgen, 188, 189, 193.
 Pedersen, Jens Jørgen, 193.
 Pedersen, Jens Martin, 190.
 Pedersen, Jens Otto, 275.
 Pedersen, Jens Th., 290.
 Pedersen, Joh., 196.
 Pedersen, Johanne, 273.
 Pedersen, Johannes, 230.
 Pedersen, Johannes, 253.
 Pedersen, Karen, 289*.
 Pedersen, Karen Marie, 185.
 Pedersen, Karl, 209.
 Pedersen, Karl, 235, 240.
 Pedersen, Karl Erik, 199*.
 Pedersen, Karnø, 209.
 Pedersen, Kasper, 191.
 Pedersen, Kirsten, 173, 177, 178*.
 Pedersen, Kirsten, 233.
 Pedersen, Knud, 196.
 Pedersen, Knud, 260.
 Pedersen, Kristoffer, 262.
 Pedersen, M., 300.
 Pedersen, Maren, 199*.
 Pedersen, Maren, 235, 243.
 Pedersen, Maren, 256.
 Pedersen, Magrethe, 193.
 Pedersen, Marie, 187.
 Pedersen, Marie, 290.
 Pedersen, Marie Kirstine, 236.

- Pedersen, Marius, 251, 301
 Pedersen, Martha, 203, 234, 254, 262, 298
 Pedersen, Mathias, 243
 Pedersen, Martin, 242
 Pedersen, Morten, 185
 Pedersen, Niels, 288
 Pedersen, Niels Peder, 234
 Pedersen, Ole, 185, 186, 247
 Pedersen, P. Jørgen, 183, 185, 186, 187, 193, 250, 290
 Pedersen, Peder, 206
 Pedersen, Peder Knudsen, 227
 Pedersen, Peder Laurits, 236
 Pedersen, Petrea, 274
 Pedersen, Petrine, 214
 Pedersen, Preben, 258
 Pedersen, Rasmus, 254
 Pedersen, Rasmus, 257
 Pedersen, Rasmus Leth, 274
 Pedersen, Rigmor Kolling, 206
 Pedersen, Rita, 275
 Pedersen, Sander, 300
 Pedersen, Sigurd, 242
 Pedersen, Svend, 177
 Pedersen, Svend Aage, 242
 Pedersen, Søren, 182*
 Pedersen, Søren, 213
 Pedersen, Søren, 218
 Pedersen, Søren, 256
 Pedersen, Theodor, 248, 263
 Pedersen, Vagn, 209
 Pedersen, Vagn Aage, 173, 177, 178*
 Pedersen, Viggo, 253
 Pedersen, Winholdt, 183
 Petersen, Tage, 222*, 223
 Pinholt, Jens, 279
 Pinholt, Kirsten, 279
 Poulsdatter, Maren, 210
 Poulsen, 170
 Poulsen, Alfred, 263, 273
 Poulsen, Anders Mosgaard, 246
 Poulsen, Emma Nielsine, 210, 274
 Poulsen, Georg Magnus, 199, 210, 269, 274
 Poulsen, Hans Johansen, 230
 Poulsen, Ingeborg, 299
 Poulsen, Jens, 308*
 Poulsen, Jens Peder, 273
 Poulsen, Johan Fuglsang, 252, 253
 Poulsen, Johan Peder, 199, 209, 210, 263*, 273
 Poulsen, Karl, 308
 Poulsen, Karl Johan, se Fuglsang
 Poulsen, Klara, 210
 Poulsen, Ludvig, 253
 Poulsen, Marie Oline, 230
 Poulsen, Martin, 210, 274
 Poulsen, Mary, 252*
 Poulsen, Niels, 199, 210, 253, 269, 273
 Poulsen, Niels, 253
 Poulsen, Niels, 269
 Poulsen, Olaf, 174
 Poulsen, Peder, 168
 Poulsen, Pauline Kathrine, 273
 Poulsen, Rasmus Sigvald, 273
 Poulsen, Søren, 250
 Poulsen, Søren Vissing, 253*, 262, 265
 Rask, Jørgen, se Rasmussen
 Rasmusdatter, Ane, 193
 Rasmusdatter, Ane, 198
 Rasmusdatter, Ane Kirstine, 182
 Rasmusdatter, Ane Kirstine, 255
 Rasmusdatter, Ane Marie, 213
 Rasmusdatter, Helle, 220
 Rasmusdatter, Johanne, 215
 Rasmusdatter, Karen, 185
 Rasmusdatter, Karen, 199
 Rasmusdatter, Karen, 221
 Rasmusdatter, Kirsten, 204
 Rasmusdatter, Marie Frederikke, 240
 Rasmusdatter, Mette, 207
 Rasmusdatter, Mette Marie, 204
 Rasmussen, Adolf, 277
 Rasmussen, Agnes, 179*
 Rasmussen, Agnes, 234
 Rasmussen, Albert, 252*, 290
 Rasmussen, Alfred, 245
 Rasmussen, Anders, 218, 275
 Rasmussen, Anders, 228
 Rasmussen, Anders Nørgaard, 276
 Rasmussen, Anne Elise Kirstine, 247
 Rasmussen, Arne, 195, 229
 Rasmussen, Carly, 232*
 Rasmussen, Edith, 217
 Rasmussen, Ejner, 212
 Rasmussen, Ejner, 238, 276
 Rasmussen, Emma, 254
 Rasmussen, Ester Nygaard, 184, 236, 243, 286
 Rasmussen, Hanne, 209
 Rasmussen, Hans, 246
 Rasmussen, Harald, 232*, 234
 Rasmussen, Henry Bavarslund, 217
 Rasmussen, Holger, 256
 Rasmussen, Ida, 232
 Rasmussen, Ida, 263
 Rasmussen, Inga, 195
 Rasmussen, Inger Højsgaard, 209
 Rasmussen, Jakob Peter, 244
 Rasmussen, Jakobine, 252
 Rasmussen, Jenny, 214*
 Rasmussen, Jens, 198
 Rasmussen, Jens, 213, 288
 Rasmussen, Jens Peter, 256, 274
 Rasmussen, Johanne, 225
 Rasmussen, Johanne, 223
 Rasmussen, Julie, 206
 Rasmussen, Jørgen, 192
 Rasmussen, Jørgen, 187, 206, 207*, 208, 266
 Rasmussen, Jørgen, 215, 220, 272
 Rasmussen, Karen, 183
 Rasmussen, Karen, 246, 259, 260*
 Rasmussen, Karen, 262
 Rasmussen, Karen, 276
 Rasmussen, Karen, 299
 Rasmussen, Karl, 238
 Rasmussen, Karl Secher, 247
 Rasmussen, Kirsten Marie, 208
 Rasmussen, Knud, 160, 162
 Rasmussen, Knud P., 234
 Rasmussen, Lars, 185
 Rasmussen, Mariane, 195*
 Rasmussen, Marie, 206
 Rasmussen, Marie, 247
 Rasmussen, Marie, 252*
 Rasmussen, Marie Kathrine, 207
 Rasmussen, Marius Norring, 280
 Rasmussen, Martin, 274
 Rasmussen, Mogens, 299
 Rasmussen, Niels, 169, 252, 262
 Rasmussen, Niels, 187, 194, 207
 Rasmussen, Niels Nygaard, 184, 236, 243, 286
 Rasmussen, Peter, 166
 Rasmussen, Peter, 191
 Rasmussen, Rasmus, 215
 Rasmussen, Rasmus, 246, 259, 260*
 Rasmussen, Rasmus, 257
 Rasmussen, Rasmus Norring, 231*, 232, 233, 234, 280
 Rasmussen, Rasmus Søren, 259
 Rasmussen, Signe, 200
 Rasmussen, Simon, 198, 199
 Rasmussen, Sophus, 182, 206, 217, 239
 Rasmussen, Søren Højsgaard, 209
 Rasmussen, Søren Peter, 195*, 293
 Rasmussen, Søren Peter, 257
 Rasmussen, Søren Vissing, 262
 Rasmussen, Thomas, 231, 244
 Rasmussen, Thomas Peder, 181
 Rasmussen, Vagn, 243
 Rasmussen, Aage, 258
 Rasmussen, Aage Bavarslund, 239
 Rathlow, (major) Holstein von, 165, 166
 Rendel, Levis, 261
 Saksil, Jens, 168
 Sandbæk, Harald, 307
 Schack, 157
 Scheel, 157
 Scheher, 166
 Schmidt, Elisabeth, 179
 Schmidt, Kirstine, 247
 Schmidt, Vilhelm, 247*
 Schøler, Ole, 308*
 Schøler, 191
 Schønermann, Kristian, 174
 Sejr, Thorvald Nielsen, 236, 286
 Siggaard, Gerda, 180
 Simonsen, Erik, 218, 260
 Simonsen, Gunnar, 185
 Simonsen, Jens, 199
 Simonsen, Jens, 191
 Simonsen, Julius, 207*, 251, 277
 Simonsen, Lilly, 251
 Simonsen, Maren, 198

- Simonsen, Mikkelline, 236.
 Simonsen, Sigrid, 208.
 Simonsen, Aage Kurt, 251*, 260, 261.
 Skipper, Bodil, 179.
 Skipper, Jørgen, 179*.
 Skovsgaard, Ane, 227.
 Skovsgaard, Evald, 227, 236, 286.
 Skovsgaard, Hans, 227.
 Skriver, Rasmus Peder Martin, 196, 199, 241, 294.
 Steincke, (minister), 307.
 Stenderup, Chr., 290.
 Steensen, Jens, 231, 244, 288.
 Stenhøj, Jens Ole, 235.
 Stevns, P. M., 293.
 Storm, Arne, 223*.
 Storm, Grethe, 222*, 225.
 Storm, Inge, 222*.
 Storm, Margit, 222*.
 Storm, Svend Aage, 223*.
 Storm, Søren, 222*.
 Stougaard, Inger Marie, 214*.
 Strange Nielsen, 178.
 Stærk, Søren Andersen, 234, 262.
 Svendsen, Jens, 263.
 Søndergaard, Søren, 237, 291.
 Sørensdatter, Ane, 210.
 Sørensdatter, Ane, 262.
 Sørensdatter, Ane Mette, 159.
 Sørensdatter, Anne Mette, 218.
 Sørensdatter, Birgitte, 213.
 Sørensdatter, Edel, 181.
 Sørensdatter, Karen, 199.
 Sørensen, Agnes, 301.
 Sørensen, Aksel Fogh, 277*.
 Sørensen, Alma, 274*, 275.
 Sørensen, Anders, 243.
 Sørensen, Anders, 248.
 Sørensen, Andreas, 242, 245, 283, 284*.
 Sørensen, Ane, 196.
 Sørensen, Anna, 179*.
 Sørensen, Anne Lise Skov, 262*, 263.
 Sørensen, Anton, 284.
 Sørensen, Arne, 269, 270*.
 Sørensen, Arne, 284*.
 Sørensen, Birthe, 284*.
 Sørensen, Christen, 229, 264.
 Sørensen, Ehlers, 290.
 Sørensen, Ejner, 220.
 Sørensen, Elna, 284*.
 Sørensen, Else, 248.
 Sørensen, Folmer, 193.
 Sørensen, Gudrun, 302.
 Sørensen, Hans, 159, 160.
 Sørensen, Hans, 227.
 Sørensen, Hans, 230.
 Sørensen, Hans Friis, 204, 264.
 Sørensen, Henrik, 183.
 Sørensen, Inga, 283.
 Sørensen, Inger, 269, 270*.
 Sørensen, Jenny, 305*, 309.
 Sørensen, Jens, 190, 248.
 Sørensen, Jens, 238.
 Sørensen, Jens, 285*, 286.
 Sørensen, Jens, 290.
 Sørensen, Johanne, 284.
 Sørensen, Karen, 245.
 Sørensen, Karen, 273.
 Sørensen, Karl, 190.
 Sørensen, Karl, 221.
 Sørensen, Karl Christian, 194, 195.
 Sørensen, Knud, 235.
 Sørensen, Kristen, 228.
 Sørensen, Kristian, 202, 226.
 Sørensen, Kristian Skov, 274*, 275.
 Sørensen, Leo, 182.
 Sørensen, Leo, 222*.
 Sørensen, Louise, 190.
 Sørensen, Mads, 225, 282.
 Sørensen, Maren, 272.
 Sørensen, Marie, 283, 284*.
 Sørensen, Mette, 208.
 Sørensen, Morten Jepsen, 173.
 Sørensen, Møller, 253.
 Sørensen, Niels, 235.
 Sørensen, Niels, 270.
 Sørensen, Niels Chr., 232.
 Sørensen, Ove Vilstrup, 227.
 Sørensen, Peder, 167, 173.
 Sørensen, Peder, 268.
 Sørensen, Rasmine, 285*, 286.
 Sørensen, S. Chr., 222.
 Sørensen, Sevel, 202*.
 Sørensen, Sigurd, 235, 245, 283.
 Sørensen, Søren, 181, 242.
 Sørensen, Søren, 194.
 Sørensen, Søren, 208.
 Sørensen, Søren, 283.
 Sørensen, Søren Carl, 181.
 Sørensen, Søren Peder, 189, 201, 202*, 211, 230, 280.
 Sørensen, Søren Peder, 194.
 Sørensen, Søren Peder, 242.
 Sørensen, Søren Peter, 226.
 Sørensen, Thorvald, 195, 214, 227.
 Sørensen, Vagn, 218, 279.
 Sørensen, Viggo, 240.
 Sørensen, Villy, 248.
 Sørensen, Aage, 277.
 Sørensen, Øvlvi, 257, 264.
 Sørensen, Fausing, 172.
 Tander, Søren Rasmussen, 182.
 Therkildsen, Oto Emil, 227, 236, 286.
 Thilde, Søren, 280.
 Thomasdatter, Gertrud, 210.
 Thomasen, Aksel, 281.
 Thomasen, Anna Friis, 281, 282.
 Thomsen, Anders, 255.
 Thomsen, Dagmar, 255.
 Thomsen, Ellen, 255*.
 Thomsen, Grethe, 257, 269*.
 Thomsen, Jens, 188.
 Thomsen, Jens, 255, 257, 269*.
 Thomsen, Kirsten, 240.
 Thomsen, Martin, 255*.
 Thomsen, Otto, 255.
 Thomsen, Rasmus, 193.
 Thomsen, Rasmus, 209.
 Thomsen, Rasmus, 231, 232, 243, 244, 268.
 Thomsen, Søren, 210.
 Thomsen, Thomas Nielsen, 240.
 Thygesen, (Amtsforvalter), 156.
 Thøgersen, (Lærer), 168.
 Thøgersen, Ove, 296.
 Timmermann, Jakob Peder, 258, 277.
 Truelsen, Mary, 301*.
 Vest, Anne Mette Frandsen, 239.
 Vest, Mariane, 183.
 Vest, Mette, 183, 191.
 Vest, P. Frandsen, 183, 191.
 Vesterbo, Ane Kirstine (Stine), 183, 260, (277*).
 Vesterbo, Jens Pedersen, 183, 260.
 Vestergaard, Søren, 204, 264.
 Villadsen, Hannibal, 183, 250.
 Laursen, E., 329.
 Villadsen, Valborg, 252.
 Villumsen, Ane Mette, 205, 210.
 Villumsen, Anne, 209.
 Villumsen, Mariane, 209.
 Villumsen, Theodor, 205, 209.
 Vilstrup, Karoline, 186, 188, 226.
 Vilstrup, Mathilde, 195, 226.
 Vilstrup, Mine, 188, 226.
 Vilstrup, Petrine, 227.
 Vilstrup, Stine, 202.
 Vilstrup, Thorup, 202, 225, 266.
 Voergaard, 259.
 Væрге, Aase, 177, 179*.
 Wiinggaard, P., 301.
 Winther, Chr., 236, 257, 264, 286.
 Winther, Kirstine, 257.
 Winther, Kristiane, 264.
 Winther, Peder, 205, 209, 293.
 Winther, Søren, 182.
 Øvlisen, Jørgen, 210.

Svinsager

- Alrø, Betty, 322, 331.
 Alrø, Jens Pedersen, 331*.
 Alrø, Karen, 331*.
 Alrø, Marthe, 331*.
 Alrø, Søren, 331*.
 Andersen, Georg M., 323.
 Andersen, Ludvig, 327.
 Andersen, Mads Peder, 327.
 Andersen, Mikkel, 320.
 Andersen, Mikkel Peder, 329.
 Andersen, N., 329.
 Andersen, Niels Peter, 332.
 Andersen, Søren, 329.
 Andersen, Søren Kær, 332.
 Andersen, Søren Villiam, 329.
 Andersen, Villy Robert, 328.

- Bjerregaard, Anders, 318.
 Bo, Lars, 328.
 Bødker, Jesper, 324.
 Bøtkjær, Frederik, 325.
 Bøtkjær, Harry, 325.
 Bøtkjær, Rasmine, 325.
 Bøtkjær, Søren, 325.
- Christensen, Kristian Poulsen, 328.
 Christensen, Poul Ivan, 325.
- Daugaard, Anders, 318.
- Enevoldsen, Jens Chr., 327.
 Engstrøm, 325.
- Fuglbjerg, Nanna, 322.
 Fuglbjerg, Laurits, 322.
- Gaardsdal, P. Pedersen, 320.
- Halvorsen, Erik Peder, 329.
 Hansdatter, Else Marie, 321.
 Hansen, Carl, 328.
 Hansen, Jens Karl, 329.
 Hansen, Palle, 330.
 Hjort, Aage, 328.
 Højbjerg, Øjvind, 330.
- Ingvardsen, Søren, se Sørensen.
- Jakobsen, Maren, 324.
 Jakobsen, Søren, 324.
 Jensdatter, Ane, 319.
 Jensdatter, Ane, 322.
 Jensen, Anders, 317.
 Jensen, Anders, 328.
 Jensen, Andreas Marius, 324.
 Jensen, Anine Dagmar, 332.
 Jensen, Carl, 328.
 Jensen, Henrik, 327.
 Jensen, Jens, 328.
 Jensen, Peder, 319.
 Jensen, Søren, 328.
 Jensen, Søren Sejersén, 327.
 Jeppesen, Jørgen Peder, 329.
 Jepsen, Klara, 327.
 Jespersen, Alfred, 324.
 Jespersen, Chr. Peder, 328.
 Jespersen, Jensine, 327.
 Jespersen, Peder, 324, 327, 328.
 Jespersen, Peder, 327.
 Jochumsen, Anton, 318.
 Jochumsen, Hans, 317.
 Jochumsen, Jochum, 317.
 Jochumsen, Johanne, 317.
 Jochumsen, Johanne, 318, 325, 329.
 Jochumsen, Johannes, 318.
 Jochumsen, Kirstine, 318.
 Jochumsen, Kirstine, 318.
 Jochumsen, Kristian, 318.
 Jochumsen, Kristian, 318, 322.
 Jochumsen, Marie, 318.
- Jochumsen, Niels, 318.
 Jochumsen, Obert, 318.
 Jochumsen, Obert, 318.
 Jochumsen, Peder, 318.
 Jochumsen, Peder Christoffer, 318, 330.
 Johansen, Wollé, 316.
 Juul, Jacob, 325.
 Jørgensen, Jens, 322.
 Jørgensen, Niels, 322.
 Jørgensen, Søren Christian, 330.
- Knudsen, Jacob, 332.
 Knudsen, Kirsten, 332.
 Knudsen, Niels, 324.
 Knudsen, Søren, 329.
 Kolling, Ane Marie, 325.
 Kolling, Hans Chr., 325.
 Kaae, Olga, 323.
 Kaae, Robert, 323, 327.
- Larsen, L. C., 329.
 Larsen, Niels, 332.
 Laursen, Johannes, 320.
 Lerche, August, 321.
 Lerche, Axel, 316, 321.
 Lerche, Christian, 320, 321*.
 Lerche, Harald, 320.
 Lerche, Julie, 321.
 Lerche, Sørine, 321.
 Lillemose, Kirstine, 332.
 Lillemose, Magnus Rasmussen, 332*.
 Lillemose, Rasmus Rasmussen, 332.
 Lybech, (Handelsmand), 327.
 Løvchal, J. P., 320.
- Madsdatter, Birgitte, 319.
 Madsen, Ane Marie, 319, 320*.
 Madsen, Jakob Rindom, 332.
 Madsen, Jens, 327.
 Madsen, Peder, 316, 318, 319, 320*, 325, 327.
 Madsen, Stinne, 332.
 Mikkelsen, Ane Marie, 321.
 Mikkelsen, Dorthea, 330.
 Mikkelsen, Jens, 317, 328, 329.
 Mikkelsen, Jens, 330.
 Mikkelsen, Jens Peter, 326.
 Mikkelsen, Maren, 332.
 Mikkelsen, Marie, 322.
 Mikkelsen, Markus, 321, 325, 331.
 Mikkelsen, Mikkeline, 322.
 Mikkelsen, Peder, 323, 332.
 Mikkelsen, Rasmus, 322.
 Mogensen, Alvin, 324.
 Mogensen, Rasmus Peder, 324.
 Mortensen, Søren, 325.
 Mortensen, Søren Henry, 332.
 Møller, C. V., 329.
- Nielsen, Egon Anegaard, 321.
 Nielsen, Jens, 329.
 Nielsen, Johanne, 318.
 Nielsen, Jørgen, 322.
- Nielsen, Mikkel Peder, 322.
 Nielsen, Niels Peder, 318.
 Nielsen, P. Carl, 320.
 Nielsen, Peter, 325.
 Nielsen, Simon, 328.
- Olesen, Ole Jhs., 332.
 Olesen, Ragnhild, 318, 322.
 Olesen, Rasmus Peder, 318, 322, 331.
- Pedersdatter, Cathrine Ellsabeth, 322.
 Pedersdatter, Jensine, 324.
 Pedersdatter, Kirsten, 319.
 Pedersen, Agnethe, 326*.
 Pedersen, Anne, 329*, 330.
 Pedersen, Emil, 318.
 Pedersen, Hans, 325, 329.
 Pedersen, Inger Marie, 331*.
 Pedersen, J., 326.
 Pedersen, Jacob, 327.
 Pedersen, Jens, 319.
 Pedersen, Jens, 326.
 Pedersen, Jens Peder, 322, 326, 330, 331*.
 Pedersen, Karl, 322, 327, 329*, 330.
 Pedersen, Karl H., 318, 325, 326*, 330.
 Pedersen, Mads, 316.
 Pedersen, Mads, 319.
 Pedersen, Margrethe, 326, 330*.
 Pedersen, Mikkel Peder, 326.
 Pedersen, Niels, 325.
 Pedersen, Ole, 325.
 Pedersen, Peder, 332.
 Pedersen, Peder Laurits, 327.
 Pedersen, Rasmus, 331.
 Pedersen, Rasmus Peder, 318, 325, 326, 329.
 Pedersen, Søren, 322, 330.
 Pedersen, Søren, 326.
 Poulsen, Valdemar, 328.
 Preuthen, 320.
- Ranslev, Jakob, 327, 328.
 Randlev, Martha, 327.
 Rasmusdatter, Maren, 324.
 Rasmusdatter, Marie, 322.
 Rasmussen, Alfred, 332.
 Rasmussen, Anders, 320.
 Rasmussen, Antonius, 328.
 Rasmussen, Arne, 318.
 Rasmussen, Ida, 328.
 Rasmussen, Jens, 326.
 Rasmussen, Johanne, 318.
 Rasmussen, Niels, 319.
 Rasmussen, Rasmus, 324, 332.
 Rasmussen, Rasmus Peter, 326.
- Schack, Dorthea, Sophie, 315.
 Schiller, August, 328.
 Schneider, Ejnar, 324, 325.
 Schneider, Ingeborg, 324.
 Skomager, Peder, 315.
 Svendsen, Anne, 322.

Svendsen, Niels Dalsgaard, 322.
 Sørensdatte, Ane, 325.
 Sørensen, Andreas, 330.
 Sørensen, Anline, 331.
 Sørensen, Betty, 322, 331.
 Sørensen, Carl, 332.
 Sørensen, Erik Nørgaard, 318.
 Sørensen, Inger Marie, 322.
 Sørensen, Jakob, 324.
 Sørensen, Jens, 326.
 Sørensen, Karl Ingvarsdens, 322, 323, 325, 326.
 Sørensen, Kristian, 322, 323.
 Sørensen, Niels, 328.
 Sørensen, Ove Vilstrup, 323.
 Sørensen, Rasmus, 328.
 Sørensen, Rasmus Norge, 320, 324.
 Sørensen, Søren Ingvard, 322, 330.
 Sørensen, Søren Peder, 327.
 Sørensen, Theodor, 327.
 Sørensen, Thorvald, 323, 331.

Thomasdatte, Maren, 320.

Viborg, Astrid Cecilie, 328*.
 Viborg, Marentius, 328, 329.
 Vilstrup, Mathilde, 323.
 Vilstrup, Thorup, 323.

Welholt, Hans, 330.

Gjesing

Andersen, A. J., 355.
 Andersen, A. M., 355.
 Andersen, Aksel, 346.
 Andersen, Alfred, 367.
 Andersen, Anders Knudsen, 364.
 Andersen, Ane, 353.
 Andersen, Ane Margrethe, 351.
 Andersen, Børge, 354.
 Andersen, Grethe, 353.
 Andersen, Gunner Emil, 351.
 Andersen, Ingeborg, 351.
 Andersen, Jens Karl, 351.
 Andersen, Karen, 344.
 Andersen, Marius, 353.
 Andersen, Niels, 335.
 Andersen, Niels, 335, 336, 342, 355.
 Andersen, Niels, 353.
 Andersen, Ole, 348.
 Andersen, Peder Juul, 351, 353, 368.
 Andersen, Rasmus, 336, 342.
 Andersen, Rasmus, 340, 351.
 Andersen, Vagn, 368.
 Andreasen, (Lærer), 360.
 Andreasen, Ejnar, 365.
 Anegaard, Margrethe, 368.
 Anegaard, Max, 349, 355.
 Anegaard, Aage, 349.
 Ankersdatte, Birgitte, 374.
 Amussen, (Møllejeer), 374, 375.

Bach, Edvin, 340.
 Bach, Oskar, 340, 364.
 Bach, Sv. Aage, 362.
 Bager, Jens Andersen, 335.
 Bagger, (Præst), 358.
 Bisgaard, Anders Marius Pedersen, 361*, 362.
 Block, Dorothea Sophie, 373.
 Block, Hans Jacob, 373.
 Bojsen, Christian, 358.
 Bojsen, E., 365.
 Bojsen, Niels Chr., 368.
 Brandbyge, Svend, 355.
 Bruun, Poul, 364.
 Bruus, Holger, 354.
 Bøgh, Jens Larsen, 374.
 Christensen, (Sadelmager), 353.
 Christensen, Anne Kathrine, 351.
 Christensen, Anker, 339.
 Christensen, Carl, 349.
 Christensen, Ejler, 368.
 Christensen, H., 347.
 Christensen, Ole, 368.
 Christiansen, Jens, 340.
 Christiansen, Karen, 353.
 Christiansen, Kjeld, 340.
 Christoffersen, Hans Chr., 353.
 Corfitzen, Carl Theodor, 355.

Dam, Albert, 360.
 Dam, Andreas, 339.

Ebbesen, Jens, 344.
 Eff. V., 347.
 Eriknaur, Jørgen, 357.
 Eriksen, Chr., 354.
 Eriksen, Peder, 350.
 Eriksen, Rasmus, 369.

Fischer, Sine, 368*.
 Fisker, Rasmus, 360.
 Fogh, Jens, 348*.
 Frandsen, Hans, 354.
 Frandsen, Jens, 346.
 Frandsen, Søren, 333, 357.
 Fredenslund, Anne, 346.
 Frederiksen, Jens Møller, 354, 367, 368.
 Friis, Carl, 351.
 Friis, T., 347.
 Fæster, Astrid, 351*.
 Fæster, Søren, 346, 351.

Gundersen, Niels, 363.

Hagedorn, Chr., 347.
 Hansdatte, Anne, 341.
 Hansdatte, Mariane, 335.
 Hansen, Anders, 335.
 Hansen, Elise, 255.
 Hansen, Eske, 370.
 Hansen, Gerda, 376*.
 Hansen, H., 365.
 Hansen, Ingeborg, 349.

Hansen, Jens K., 349.
 Hansen, Jens Peter, 351.
 Hansen, Johannes, 355.
 Hansen, Jørgen H., 349.
 Hansen, Jørgen Peder, 336, 342.
 Hansen, Kathrine, 355.
 Hansen, Markus, 375, 376*.
 Hansen, Michael, 354, 367.
 Hansen, Morten, 369.
 Hansen, Niels, 367.
 Hansen, Nielsine Petrine, 335.
 Hansen, P. Daniel, 355.
 Hansen, Peder, 353.
 Hansen, Poul, 368.
 Hansen, Rasmine, 355.
 Hartz, Vilhelm, 362, 363.
 Hauberg, Chr., 337, 339, 346, 364.
 Henriksen, Carl, 365, 369.
 Henriksen, Henry Villefrance, 346.
 Henriksen, Kristian, 354, 368.
 Henriksen, Niels Henrik, 347.
 Herschend, Chr. Frederik, 374.
 Herschend, Frts., 346.
 Herschend, Peder, 335, 336, 337, 340, 342, 344, 350, 353, 354, 358, 369, 372, 373.
 Herschend, Peder, 374.
 Herschend, Peder, 374.
 Hoffmand, 372.
 Hoffmann, Mathilde 352.
 Hoffmann, Poul, 352.
 Holm, N. F. S., 365.

Ingvarsdens, Karl, 347.

Jacobsen, Caroline, 342.
 Jacobsen, Johanne, 355.
 Jacobsen, Jørgen Amdi, 342*, 343, 354.
 Jacobsen, Kirsten, 343.
 Jacobsen, Olga, 355.
 Jacobsen, Søren Frederik, 369.
 Jakobsen, Johannes Antonius, 351, 352, 355.
 Jakobsen, L. P., 346.
 Jensdatte, Ane Kathrine Margrethe, 342.
 Jensdatte, Margrethe, 335.
 Jensen, Alfred, 368.
 Jensen, Alfred Emilius, 354.
 Jensen, Anders, 353.
 Jensen, Ane, 352.
 Jensen, Ane Mari, 360.
 Jensen, Astrid, 361*, 362, 366.
 Jensen, Carl, 355.
 Jensen, Chr., 352.
 Jensen, Hans, 343.
 Jensen, Hansine, 356, 361.
 Jensen, Henry, 355.
 Jensen, Henry, 367.
 Jensen, J., 362.
 Jensen, J. A. K., 356, 364, se J. A. K. Jensen Rasborg.
 Jensen, J. M., 347.
 Jensen, Jakob Morten, 336.

- Jensen, Jens, 341.
 Jensen, Jens, 339.
 Jensen, Jens, 352.
 Jensen, Jens, 344.
 Jensen, Jens Peter, 340.
 Jensen, Jens Peter, 353.
 Jensen, Johanne, 344.
 Jensen, Jørgen, 339.
 Jensen, Karl, 338
 Jensen, Karl, 354
 Jensen, Karl Møller, 352.
 Jensen, Kirsten, 337, 361.
 Jensen, Knud Bisgaard, 368.
 Jensen, Kristian, 347.
 Jensen, Marie, 355
 Jensen, Martha, 352*.
 Jensen, Martinus, 352*.
 Jensen, Mathilde Jørgen, 352
 Jensen, Mikkel, 344.
 Jensen, Mikkel Peter, 362.
 Jensen, Morten, 350.
 Jensen, Niels Frederik, 351.
 Jensen, Niels Peter, 354.
 Jensen, Nora, 344.
 Jensen, Ole Johan, 350.
 Jensen, Olga, 355
 Jensen, Ove, 354.
 Jensen, P., 361.
 Jensen, Peder, 352
 Jensen, Peder Valdemar, 346
 Jensen, Rasmus, 335, 365.
 Jensen, Rasmus, 359.
 Jensen, Rasmus Møller, 351, 353.
 Jensen, Simon P., 344.
 Jensen, Søren Peder, 354.
 Jensen, Sørine, 337, 338.
 Jensen, Tage, 361.
 Jensen, Vilhelm, 347
 Jensen, William, 347, 351, 363.
 Jensen, Aage, 344.
 Jeppesen, Rasmus, 340.
 Jespersen, Alfred, 349
 Jespersen, Peder, 343, 344, 349.
 Jespersen, Søren Kristian Frederik, 346.
 Jochumsen, Christian, 342
 Jochumsen, Christoffer, 341
 Jochumsen, Hans, 341.
 Jochumsen, Johanne, 342.
 Jochumsen, Martin, 342.
 Jochumsen, Søren, 335, 351.
 Jochumsen, Søren, 341.
 Johansen, Jakob Frederik, 349
 Johansen, Jens Sørensen, 341.
 Johansen, Kirsten, 349.
 Juul, Peter, 344.
 Jenson, Jytte, 354.
 Janson, Olav, 354
 Jørgensdatter, Helene Marie, 350.
 Jørgensen, (Tomrer), 353
 Jørgensen, Christoffer, 360.
 Jørgensen, Georg Brandt, 336, 337*, 339.
 Jørgensen, Jens, 339.
 Jørgensen, Johannes, 354.
 Jørgensen, Jørgen, 335.
 Jørgensen, Jørgen, 353.
 Jørgensen, Jørgen M., 336.
 Jørgensen, Kirsten, 337*.
 Jørgensen, Nanny, 353.
 Jørgensen, Niels, 353.
 Kajhøj, Mette, 362.
 Kilstrand, V., 335.
 Kjeldsdatter, Ane Cathrine, 340.
 Kjeldsen, Ester, 349.
 Kjeldsen, Svend, 349
 Kjær, A. P. R., 371.
 Kjær, Anders, 371, 372.
 Kjær, Anders Jørgen, 371, 372.
 Kjær, Eleonora Therese, 372.
 Kjær, Frederik Ludvig Christian, 371.
 Kjær, Hedvig, 371.
 Kjær, Hedvig Sophie, 372.
 Kjær, Jørgen, 371.
 Knudsen, Anders, 360.
 Knudsen, Ane, 335
 Knudsen, Jens, 335.
 Knudsen, Jens Jørgen, 342.
 Knudsen, Knud Jensen, 342.
 Knudsen, Marie Petra, 342.
 Knudsen, Verner, 368.
 Kofoed, Jørgen Pedersen, 369, 370.
 Kofoed, Peder Hansen, 370.
 Kofoed, Peter Jørgensen, 371.
 Kristiansen, Kristian, 342.
 Kristoffersen, Gunner, 347.
 Kristoffersen, Thora, 353
 Krogh, Bent, 347.
 Krogh, Erik, 347
 Langberg, Morten, 343, 358.
 Langberg, Othilie, 358
 Larsen, Kristian, 367.
 Larsen, Sofus K. Chr., 368
 Laursen, August Dahl, 344*.
 Laursen, Bent, 353.
 Laursen, Berthe, 353.
 Laursen, Carl, 351.
 Laursen, Edvin Dahl, 368.
 Laursen, Georg, 355, 368
 Laursen, Ingvar, 346, 374.
 Laursen, Jens, 341.
 Laursen, Jens Chr., 368
 Laursen, Jens Peter, 348, 349*.
 Laursen, Kirsten Marie, 344.
 Laursen, Laurs, 356.
 Laursen, Laurs Peter, 344, 347, 348*,
 349, 353.
 Laursen, Marie, 353.
 Laursen, Mikkel, 337, 346
 Laursen, Poul, 341.
 Laursen, Rasmus, 337, 353.
 Laursen, Rudolf Dahl, 349.
 Laursen, Søren, 339.
 Laursen, Søren Peder, 341, 342, 346, 355.
 Laursen, Valdemar, 344, 348, 353.
 Laursen, Viggo, 368.
 Laursen, Aage, 341.
 Leth, Jens Sørensen, 369.
 Liebmand, Aksel, 351.
 Liebmand, Frederik Michael, 351.
 Lillemose, Niels Marius Nielsen, 344,
 353.
 Lind, Chr. Ernten, 347
 Lund, O. P., 342, 365.
 Lund, Vagn, 365.
 Lundgaard, G., 362
 Lønborg, Hans, 370.
 Løvschall, Chr. Fr., 375.
 Løvschall, Johanne Marie, 375.
 Løvschall, N. C., 375.
 Madsdatter, Cathrine, 340.
 Madsen, Anders, 339.
 Madsen, Ane Margrethe, 339.
 Madsen, Brandt, 372.
 Madsen, Chr. Brandt, 351.
 Madsen, Chr. Brandt, 372.
 Madsen, Holger, 335.
 Madsen Jenny Brandt, 351.
 Madsen, M., 364
 Madsen, Mads Chr., 351.
 Madsen, Mads Peder Kristian Pletner,
 339.
 Madsen, Minna, 353.
 Madsen, Poul Chr. Brandt, 372*.
 Madsen, Søren, 353.
 Madsen, Vagn, 335.
 Magnussen, Karl, 353
 Magnussen, Thora, 353
 Mesing, Søren, 355.
 Michelsdatter, Ane, 337.
 Michelsen, Niels, 337.
 Mikkelsdatter, Ane, 339
 Mikkelsdatter, Johanne, 335.
 Mikkelsen, A., 375.
 Mikkelsen, Jens, 344, 360.
 Mikkelsen, Jens, 340.
 Moestrup, A., 343.
 Mogensen, Christian, 358.
 Mogensen, Mogens P., 352.
 Mortensen, Ejner, 368.
 Mortensen, Harry, 368.
 Mortensen, Niels, 369.
 Mortensen, Thorkild, 355
 Møller, Anders Damkjær, 356.
 Møller, Ane Kathrine, 343.
 Møller, Erik Jensen, 347, 353.
 Møller, Morten Langberg, 343.
 Møller, P., 362.
 Møller, R. P., 368
 Møller, Rasmus Rasmussen, 335.
 Nielsdatter, Johanne, 341.
 Nielsen, Anders, 335.
 Nielsen, Ane, 340, 368.
 Nielsen, Ane, 354.
 Nielsen, Anne, 346.
 Nielsen, C., 346, 347.
 Nielsen, Edvard, 337, 365.

- Nielsen, Egon Glerup, 347.
Nielsen, Jens Chr., 351*, 352, 356, 357*, 364, 368
Nielsen, Jørgen P., 354.
Nielsen, Karen, 356, 357*.
Nielsen, Kirsten, 337.
Nielsen, Laurits M., 353.
Nielsen, M., 347.
Nielsen, Michael, 318.
Nielsen, N., 365.
Nielsen, N. Birkebæk, 347.
Nielsen, Niels Peder, 339
Nielsen, Peder, 339.
Nielsen, Ragnhild, 338*.
Nielsen, Rasmus Peder, 354.
Nielsen, Sidsel Marie, 335.
Nielsen, Søren, 335.
Nielsen, Søren, 349, 352.
Nielsen, Søren Peter Bech, 340.
Nielsen, Søren Vestergaard, 368
Nielsen, Theodor, 367.
Nielsen, Thomas, 337, 359.
Nielsen, Valdemar, 351.
Nielsen-Lillemose, se Lillemose, 344, 353
Nørgaard, R., 363.
- Olesen, Anders, 343
Olesen, Anne, 352.
Olesen, Carl, 343, 344*.
Olesen, Grethe, 342, 350.
Olesen, Hans, 343.
Olesen, Hedvig, 343, 344*.
Olesen, Jørgen, 350.
Olesen, Marie, 341, 350
Olesen, Ole, 351.
Olesen, Søren Johan, 335, 342, 351, 352, 355.
Olsen, Anne Lise, 354.
Olsen, Carl, 354.
Olsen, Marthe, 354.
Olufsen, Oluf, 370.
- Paich, Hendrik August Vilhelm, 345, 355, 360.
Paich, Louise, 345.
Pedersdatter, Ane Kirstine, 342.
Pedersdatter, Bodil, 344.
Pedersdatter, Karen, 339.
Pedersdatter, Maren, 339.
Pedersen, Adolf Thorkild, 352.
Pedersen, Alfred, 349.
Pedersen, Ane, 353.
Pedersen, Ane Mette, 343.
Pedersen, Anna, 368.
Pedersen, Anton, 368.
Pedersen, Bernhardt, 339.
Pedersen, Berthe, 337, 339.
Pedersen, Carlo Ø., 362.
Pedersen, Dagny, 368.
Pedersen, Ejner, 368.
Pedersen, Frederik, 347, 368.
Pedersen, Gunner J., 368.
- Pedersen, Halvor, 346.
Pedersen, Hans, 341.
Pedersen, Hans, 353.
Pedersen, Helene, 339.
Pedersen, Hildegaard, 339
Pedersen, Jakob, 353.
Pedersen, Jens, 341.
Pedersen, Jens, 342.
Pedersen, Jens, 354.
Pedersen, Jensenius, 346.
Pedersen, Jørgen, 339.
Pedersen, Karl, 339.
Pedersen, Kirsten, 336, 337*, 339.
Pedersen, Kurt, 351.
Pedersen, Niels, 351.
Pedersen, Peder, 336, 339
Pedersen, Peder, 342.
Pedersen, Peder Møller, 361
Pedersen, Rasmus, 342.
Pedersen, Sigvald, 374.
Pedersen, Søren, 339.
Pedersen, Søren, 363.
Pedersen, Søren, 372.
Pedersen, Thorkild, 368.
Pedersen, W., 369.
Pentz, Ditlev, 373.
Poulsen, Søren, 367.
Preuthen, F., 345, 369.
Prytz, Elisabeth, 351.
- Rasborg, Jens Anders Kristian Jensen, 335, 338, 359*, 361.
Rasborg, Sine, 335, 359*.
Rasholt, Tage, 356, 362.
Rasmusdatter, Ane, 340.
Rasmusdatter, Ane, 346.
Rasmusdatter, Ellen, 341.
Rasmusdatter, Mette, 336.
Rasmusdatter, Maren, 340.
Rasmusdatter, Sophie, 337
Rasmussen, Agnes, 362.
Rasmussen, Anders Peter, 346.
Rasmussen, Ane, 342.
Rasmussen, Carl P., 355.
Rasmussen, Chr. Mose, 353, 349.
Rasmussen, Edith, 346.
Rasmussen, Emil, 340, 347, 349, 354, 355.
Rasmussen, Hans, 336, 342.
Rasmussen, Helga, 342
Rasmussen, Henry Bavarslund, 346, 354.
Rasmussen, J. C., 353.
Rasmussen, Jens Peter, 337.
Rasmussen, Jørgen, 353.
Rasmussen, Karen Thorup, 337
Rasmussen, Karl, 353.
Rasmussen, Karl M., 342.
Rasmussen, Kirsten, 336.
Rasmussen, Mariane, 355.
Rasmussen, Mikkell, 353.
Rasmussen, Niels Peder Chr., 346.
Rasmussen, Peder, 342.
Rasmussen, Peder, 365.
Rasmussen, Rasmus, 340, 341, 355.
- Rasmussen, Rasmus S., 342.
Rasmussen, Sofus, 346.
Rasmussen, Stine, 363.
Rasmussen, Vagn, 340.
Rasmussen, Valborg, 337.
Rathlov, Chr., 369
Ry, Jørgen, 351.
- Sandberg, Aage, 368
Sander, 352.
Schack, Dorthea Sophie, 369.
Schubert, (Slagter), 368*.
Simonsen, N. G., 363.
Skovgaard, Aage, 368.
Stauning, Anne, 371.
Stefansen, Stefan, 339
Stæhr, Gustav, 368.
Sogaard, Kr., 338.
Sønderskov, Elna, 368.
Sønderskov, Tage, 349, 368.
Sørensdatter, Ane, 340
Sørensdatter, Mette Marie, 350.
Sørensen, Ane Marie, 351.
Sørensen, Astrid, 368.
Sørensen, Christian, 347
Sørensen, Ehlers Damgaard, 338*.
Sørensen, Else Damgaard, 338*.
Sørensen, Erik Damgaard, 338*.
Sørensen, Hans, 344.
Sørensen, Hans Peter Anegaard, 351.
Sørensen, Jens Damgaard, 338.
Sørensen, Jens Jørgen, 337.
Sørensen, Johs. P., 360.
Sørensen, Karen, 339.
Sørensen, Kirsten Valborg, 338.
Sørensen, Kristian, 347, 349.
Sørensen, Knud Damgaard, 335, 338*.
Sørensen, Laurs, 353
Sørensen, Mads, 352, 353.
Sørensen, Maren, 354
Sørensen, Maren Gerda Lundbjerg, 375, 376*.
Sørensen, Marie, 341.
Sørensen, N. H., 356.
Sørensen, Niels, 337, 338*, 339, 346, 365.
Sørensen, Osvald Damgaard, 338.
Sørensen, Peder, 346.
Sørensen, Rasmine, 346.
Sørensen, Rasmus, 345.
Sørensen, Rasmus, 340.
Sørensen, Peder, se Herschend, Peder.
Sørensen, Peder Møller, 339.
Sørensen, Ragnhild, 338*.
Sørensen, Rasmus, 363
Sørensen, S., 363, 364.
Sørensen, Svend, 368
Sørensen, Søren, 341.
Sørensen, Søren Ingvard, 347, 349.
Sørensen, Søren Nielsen, 368
Sørensen, Søren Vestergaard, 354.
- Terkelsen, Jens J., 368.
Terndrup, Sigrid, 353.

Therkelsen, Holger, 354.
Thomasdatter, Maren, 342.
Thomsen, Ane, 344.
Thomsen, Niels, 354.
Thordal, Grethe, 342.
Thøgersen, Jakobine, 360.
Thøgersen, Jens Sørensen, 360.
Thøgersen, Thøger Clemens, 352, 359,
360.

Vedso, Aksel, 347*.
Vestergaard, Sine, 335.
Viborg, Astrid, 345.
Villumsen, Frits Agner Anegaard, 349.
Villumsen, N., 368.
Villumsen, Niels, 349.
Vilstrup, Marinus, 355.
Vilstrup, Theodor, 356.
Vind, Ane, 355.
Værum, Frode, 355.

Wiese, H. C., 369.
Willefrance, Frederik Nielsen, 344.
Willefrance, Henrik J., 345*.
Willefrance, Ingeborg, 345*.
Winther, Carl Ingvar Zakariasen, 358,
360.
Øjken, Georg, 349.
Østensen, Erik, 369.

Sevel Andersen er født 1902 i Fruering Sogn. Her drev han sin Fødegaard, Virring Overgaard indtil 1960, samtidig med at han bestred adskillige offentlige Hverv.

Fra 1967 har han alene og med uhyre Flid oparbejdet Fruering og Vitved Sognes lokalhistoriske Arkiv, af hvilket Arbejde denne Udgivelse bl. a. er en Frugt.

